
PRIMELE
CINCISPREZECE
VIEȚI ALE LUI
HARRY AUGUST
www.virtual-project.eu
CLAIRE NORTH
PALADIN | FANTASY

„O spun cu toată convingerea: *Primele cincisprezece vieţi ale lui Harry August* este una dintre cele mai bune cărţi pe care le-am citit vreodată.”

James Dashner, autorul seriei *Labirintul*

„Captivant, emoţionant şi inteligent, un roman ale cărui profunzimi îndeamnă deseori cititorii la meditaţii… aduce în discuţie subiecte ca determinarea şi liberul arbitru, dar este în acelaşi timp o analiză rafinată a prieteniei, a iubirii şi a complexităţii existenţei umane.”

Eric Brown, *The Guardian*

„… examinează concepte fascinante despre cum am alege să ne retrăim viaţa, dacă am şti ce evenimente vor urma, precum şi consecinţele acţiunilor noastre. Inteligent scrisă.”

The Washington Post

„O carte minunată, construită în jurul unui mister fascinant care ameninţă să aducă sfârşitul lumii. Foarte bine scrisă şi structurată…”

Bookhlist

„Lectura romanului este ca o călătorie plină de suspans… Imposibil să nu vă placă!”

Toronto Sunday Star

„O reinterpretare extraordinară a călătoriei în timp. Îndrăzneaţă, fermecătoare şi scrisă cu pricepere.”

M.R. Carey, autoarea cărţii *Fata cu toate darurile*

„Un roman bine gândit, cu răsturnări de situaţie şi, cel mai important, cu un erou fascinant. Harry August vă va frânge inimile de cincisprezece ori.”

James Shurin

CLAIRE NORTH

PRIMELE CINCISPREZECE VIEŢI ALE LUI HARRY AUGUST

Original: *The First Fifteen Lives of Harry August* (2014)

Traducere din limba engleză şi note:
ALEXANDRA FUSOI

virtual-project.eu

PALADIN

— 2017 —

Introducere

Scriu toate astea pentru tine.
Duşmanul meu.
Prietenul meu.
Tu ştii deja, cu siguranţă ştii.
Ai pierdut.

Capitolul 1

Al doilea cataclism a început în cea de-a unsprezecea mea viaţă, în 1996. Muream de moartea mea obişnuită, alunecând în ceaţa călduţă a morfinei, pe care ea a tulburat-o ca un cub de gheaţă trecut de-a lungul şirei spinării.

Ea avea şapte ani, eu aveam şaptezeci şi opt. Ea avea părul blond şi drept, pe care îl purta împletit într-o coadă lăsată pe spate, eu aveam părul complet alb, sau cel puţin ce mai rămăsese din el. Eu purtam un halat de spital de o sterilă simplitate; ea, o uniformă de şcoală albastru-deschis şi o beretă de fetru. S-a cocoţat pe patul meu, cu picioarele atârnându-i peste margine, şi m-a privit cercetător în ochi. A verificat monitorul cardiac conectat la pieptul meu, a observat unde deconectasem alarma, mi-a pipăit pulsul şi a spus:

— Cât pe ce să nu te mai prind, doctore August.

A spus asta în germană, cu un accent berlinez elevat, dar mi-ar fi putut vorbi în orice limbă din lume şi tot ar fi părut o persoană respectabilă. S-a scărpinat pe pulpa piciorului stâng, unde ciorapii trei sferturi începuseră să îi provoace mâncărimi din cauza ploii de afară. În timp ce se scărpina, a spus:

— Trebuie să trimit un mesaj înapoi în timp. Dacă se poate spune că timpul este important în cazul de faţă. Cum, în mod convenabil, tu eşti pe moarte, te rog să-l transmiţi Cluburilor din vremea ta, aşa cum mi-a fost transmis şi mie.

Am încercat să vorbesc, dar cuvintele mi s-au îngrămădit de-a valma pe limbă şi n-am spus nimic.

— Lumea se sfârşeşte, a spus ea. Mesajul a ajuns de la copil la adult, de la copil la adult, transmis din generaţie în generaţie, de la o mie de ani din viitor. Lumea se sfârşeşte şi noi nu o putem împiedica. Aşa că acum depinde de tine.

Mi-am dat seama că singurele cuvinte pe care le puteam articula într-o formă coerentă erau în limba thailandeza şi

singura întrebare pe care voiam s-o pun era „de ce.

Nu în sensul „de ce se sfârşeşte lumea?”, am încercat sa spun.

Ci „de ce ar conta?”

A zâmbit şi a înţeles ce voiam să spun fără să mai fie nevoie să întreb. S-a aplecat mai aproape şi mi-a şoptit la ureche:

— Lumea se sfârşeşte, aşa cum trebuia să se întâmple dintotdeauna. Dar sfârşitul lumii vine mai repede.

Acela a fost începutul sfârşitului.

Capitolul 2

Să începem cu începutul.

Clubul, cataclismul, cea de-a unsprezecea mea viaţă şi morţile care au urmat – cu niciuna nefiind împăcat – toate sunt lipsite de sens, ca o scânteie de violenţă care izbucneşte şi păleşte, ca o răzbunare fără motiv, până când înţelegi de unde a început totul.

Numele meu este Harry August.

Tatăl meu este Rory Edmond Hulne, mama, Elizabeth Leadmill, deşi n-aveam să ştiu nimic din toate astea până târziu, în cea de-a treia mea viaţă.

Nu ştiu dacă să spun sau nu că tata a violat-o pe mama. Legea ar avea oarece dificultăţi să evalueze cazul; probabil că juriul ar putea fi cu uşurinţă influenţat într-un sens sau altul de un avocat isteţ. Mi s-a spus că mama n-a ţipat, nu s-a zbătut, nici măcar n-a spus „nu” când, în noaptea în care am fost conceput, tata a venit la ea în bucătărie, şi în douăzeci şi cinci de minute de pasiune dezonorantă – de vreme ce mânia, gelozia şi furia sunt şi ele pasiuni în felul lor – s-a răzbunat pe soţia lui necredincioasă, cu ajutorul fetei de la bucătărie. Din punctul ăsta de vedere, mama nu a fost obligată, dar, pe de altă parte, fiind o fată de vreo douăzeci de ani care trăia şi muncea în casa tatei, al cărei viitor depindea de banii şi bunăvoinţa familiei lui, aş spune că n-a avut de ales. A fost constrânsă de situaţia în care se afla ca de un cuţit ţinut la gât.

Până la vremea când sarcina mamei a început să devină vizibilă, tata se întorsese pe front în Franţa, unde urma să lupte în Primul Război Mondial ca maior în Regimentul de Gardă scoţian, fără să se remarce prin nimic. Într-un conflict în care regimente întregi puteau fi distruse complet într-o singură zi, să nu te faci remarcat era o realizare demnă de invidiat. A rămas, aşadar, în sarcina bunicii din partea lui tata, Constance Hulne, să o dea afară pe mama din casă, fără nicio scrisoare de recomandare, în

toamna anului 1918. Bărbatul care avea să-mi devină tată adoptiv – şi totuşi, pentru mine un părinte mai adevărat decât orice altă rudă biologică – a luat-o pe mama în cotiga lui trasă de ponei şi a dus-o până la piaţa din apropiere. A lăsat-o acolo, i-a dat câţiva şilingi şi a sfătuit-o să ceară ajutorul altor doamne nevoiaşe din comitat. Un văr, Alistair, care avea în comun cu mama o optime din materialul genetic, dar al cărui surplus de bunăstare era mai mult decât suficient pentru a acoperi deficitul de legături de familie, i-a dat mamei de lucru în fabrica lui de hârtie din Edinburgh. Totuşi, pe măsură ce ea se rotunjea şi era tot mai puţin în stare să-şi îndeplinească sarcinile, a fost concediată discret de un funcţionar mai tânăr, aflat la vreo trei trepte distanţă de factorii de decizie. În disperare de cauză, mama i-a scris tatălui meu biologic, dar scrisoarea a fost interceptată de bunica mea cea vicleană, care a distrus-o înainte ca el să poată citi pledoaria mamei. Aşa că, în Ajunul Anului Nou din 1918, mama şi-a cheltuit ultimii bănuţi ca să-şi cumpere un bilet pentru trenul personal din gara Waverley, Edinburgh, până la Newcastle. La vreo şaisprezece kilometri nord de Berwick-upon-Tweed, a intrat în travaliu.

Un sindicalist pe nume Douglas Crannich şi soţia lui, Prudence, au fost singurii martori la naşterea mea, în toaleta pentru femei a gării. Mi s-a spus că şeful gării a stat în faţa uşii, pentru a împiedica să intre vreo femeie inocentă, stând cu mâinile încleştate la spate şi cu şapca, încununată de zăpadă, trasă peste ochi într-un fel despre care mi-am închipuit întotdeauna că era destul de dubios şi răuvoitor. La infirmerie nu era niciun doctor la ora aceea târzie şi în zi de sărbătoare, iar medicul a ajuns abia după trei ore. A venit prea târziu. Când a sosit el, sângele se cristaliza deja pe podea, iar pe mine mă ţinea în braţe Prudence Crannich. Mama murise. N-am la dispoziţie decât relatarea lui Douglas despre împrejurările decesului, dar cred că a pierdut prea mult sânge. A fost îngropată într-un mormânt însemnat: „Lisa, d. 1 ianuarie 1919 – îngerii să o călăuzească în lumină.” Când antreprenorul de

pompe funebre a întrebat-o ce trebuie să scrie pe piatră, doamna Crannich şi-a dat seama că nu ştia numele de familie al mamei.

A urmat o oarece dezbatere despre ce era de făcut cu mine, un copil devenit brusc orfan. Cred că doamna Crannich a fost extrem de tentată să mă păstreze ea, dar aspectele financiare şi practice au pledat împotriva unei astfel de decizii, ca şi interpretarea fermă şi literală a lui Douglas Crannich asupra legii şi înţelegerea mai degrabă personală a convenienţelor. Copilul avea un tată, a protestat el, iar tatăl are un drept asupra copilului. Acest aspect ar fi rămas întrucâtva teoretic, dacă mama n-ar fi avut la ea adresa celui care avea să devină curând tatăl meu adoptiv, Patrick August, pe care voia probabil să-l convingă să o ajute să-l întâlnească pe tatăl meu biologic, Rory Hulne.

Au fost făcute investigaţii pentru a afla dacă bărbatul, Patrick, ar putea fi tatăl meu, ceea ce a provocat o oarecare vâlvă în sat, pentru că Patrick era căsătorit de multă vreme cu mama mea adoptivă, Harriet August, şi nu avea copii. Iar o căsnicie fără copii într-un sat de la graniţă, unde conceptul de prezervativ a fost privit drept tabu până târziu, în anii ’70, era un permanent subiect de discuţii furioase. Chestiunea a fost aşa de scandaloasă, încât a ajuns în scurt timp chiar până la conac, la Hulne Hall, unde locuiau bunica mea, Constance, cele două mătuşi ale mele, Victoria şi Alexandra, vărul meu, Clement, şi Lydia, soţia nefericită a tatălui meu. Cred că bunica a bănuit imediat al cui copil eram şi detaliile situaţiei mele, dar a refuzat să-şi asume responsabilitatea în ceea ce mă privea. Alexandra, mătuşa mea mai tânără, a fost cea care a dat dovadă de o prezenţă de spirit şi o compasiune care le lipsea celorlalte rude ale ei. Dându-şi seama că bănuielile se vor întoarce asupra familiei sale destul de repede după ce va fi dezvăluit adevărul despre identitatea mamei decedate, i-a abordat pe Patrick şi Harriet August cu această ofertă: dacă ei ar adopta bebeluşul şi l-ar creşte ca pe propriul lor copil, cu actele semnate oficial şi

atestate chiar de familia Hulne (pentru a înăbuşi orice zvon legat de o aventură nelegitimă, având în vedere că nimeni nu avea mai multă autoritate ca locatarii de la Hulne Hall), atunci ea va avea grijă personal ca ei să primească lunar o sumă de bani pentru osteneala lor şi pentru întreţinerea copilului, iar când va creşte se va asigura că va avea perspective adecvate în viaţă – nu excesiv de bune, atenţie, dar nici situaţia jalnică a unui bastard.

Patrick şi Harriet s-au sfătuit pentru scurt timp, apoi au acceptat. Am fost crescut ca fiu al lor, ca Harry August, şi abia în cea de-a doua mea viaţă am început să înţeleg de unde veneam şi ce anume eram.

Capitolul 3

Se spune că există trei faze în existenţa acelora dintre noi care ne ducem vieţile în cerc: respingerea, explorarea şi acceptarea.

În ceea ce priveşte categoriile, acestea sunt oarecum fluide şi cuprind în ele diverse straturi ascunse în spatele cuvintelor atât de cuprinzătoare. Respingerea, de exemplu, poate fi împărţită în diverse reacţii devenite stereotipuri, cum ar fi: sinuciderea, deznădejdea, nebunia, isteria, izolarea şi autodistrugerea. Ca aproape toţi kalachakra[1], le-am trăit şi eu pe cele mai multe dintre ele la un moment dat în primele mele vieţi, iar amintirea lor stăruie în mine ca un virus cuibărit în stomac.

În ceea ce mă priveşte, tranziţia către acceptare a fost dificilă, lucru deloc surprinzător.

Prima viaţă pe care am trăit-o n-a fost cu nimic ieşită din comun. Ca toţi tinerii, am fost recrutat să lupt în Al Doilea Război Mondial, unde am fost infanterist, fără să mă fac remarcat în mod special. Şi, dacă aportul meu în cadrul războiului a fost limitat, nici viaţa mea de după nu a fost cu mult mai semnificativă. După război, m-am întors la Hulne Hall, ca să preiau slujba pe care o avusese Patrick, îngrijirea terenurilor din jurul proprietăţii. Asemenea tatălui meu adoptiv, fusesem crescut să iubesc pământul, mirosul lui după ploaie şi şuierul brusc din aer când zburau deodată către cer toate seminţele de grozamă. Dacă mă simţeam în vreun fel izolat de restul societăţii, era pur şi simplu o senzaţie comparabilă cu aceea a unui copil singur la părinţi. Aveam un sentiment al singurătăţii fără vreo experienţă relevantă care să îl facă real.

Când a murit Patrick, am primit în mod oficial postul lui, deşi averea familiei Hulne era deja aproape în întregime

[1] Kalachakra – în sanscrită „roata timpului”, reprezintă în mitologia indiană naşterea neîncetată a vremii, având douăsprezece spiţe. Autoarea foloseşte termenul pentru a-i denumi pe cei care renasc (n.trad.).

prăpădită, din cauza risipei şi a indolenţei. În 1964, proprietatea a fost cumpărată de Fondul Naţional pentru Conservare, cu tot cu mine, aşa că mi-am petrecut ultimii ani din viaţă îndrumând excursionişti prin mărăcinişurile neîngrijite care înconjurau casa, privind cum zidurile conacului se scufundau încet în noroiul negru şi umed.

Am murit în 1989, când cădea Zidul Berlinului, singur, într-un spital din Newcastle. Eram un bărbat divorţat, fără copii, cu pensie de stat, care, chiar şi pe patul de moarte, credea că este fiul demult răposaţilor Patrick şi Harriet August. Am murit din cauza bolii care a fost năpasta vieţilor mele – multiple mieloame care se răspândeau în tot corpul până când corpul însuşi înceta pur şi simplu să mai funcţioneze.

Desigur, momentul în care m-am născut din nou exact unde începusem – în toaleta gării din Berwick-upon-Tweed, în ziua de Anul Nou din 1919, cu toate amintirile vieţii de dinainte, m-a făcut să o iau razna. Pe măsură ce conştiinţa deplină de adult revenea în trupul meu de copil, am fost întâi confuz, apoi m-a cuprins agonia, apoi nesiguranţa, apoi disperarea, apoi un urlet, apoi un ţipăt strident şi, în cele din urmă, la vârsta de şapte ani, am fost internat la Azilul pentru Năpăstuiţi Sf. Margot, unde am crezut sincer că-mi e locul. La şase luni după ce m-au închis am reuşit să mă arunc pe o fereastra de la etajul al treilea.

Privind retrospectiv, îmi dau seama că deseori trei etaje nu sunt suficient de înalte ca să garanteze moartea rapidă şi relativ nedureroasă pe care o justifică astfel de circumstanţe şi că mi-aş fi putut lesne frânge toate oasele din partea de jos a corpului, în timp ce conştiinţa mi-ar fi rămas intactă. Din fericire, am aterizat în cap şi asta a fost tot.

Capitolul 4

Există un moment când mlaştina se trezeşte la viaţă. Mi-aş dori să-l fi putut vedea şi tu, dar, nu ştiu de ce, ori de câte ori am fost împreună în plimbările noastre pe la ţară, am ratat acele câteva ore preţioase de revelaţie. În schimb, văzduhul avea de fiecare dată culoarea cenuşie a ardeziei, ca şi pietrele de dedesubt, iar seceta schimba pământul în aşchii de praf brun. Ba o dată a şi nins aşa de tare, că uşa bucătăriei s-a înzăpezit şi a trebuit să ies pe fereastră ca să fac o potecă spre libertate, iar într-o excursie din 1949 a plouat fără încetare, cred, timp de cinci zile. Tu n-ai văzut-o niciodată în acele câteva ore de după ploaie, când totul este purpuriu şi galben şi miroase a pământ negru, bogat.

Deducţia ta, de pe la începutul prieteniei noastre, că m-am născut în nordul Angliei, bazată pe afectarea şi manierismele dobândite de-a lungul multelor mele vieţi, era întru totul corectă, iar tatăl meu adoptiv, Patrick August, nu m-a lăsat să uit asta niciodată. El era singurul îngrijitor de pe moşia Hulne şi aşa a rămas până la sfârşitul vieţii. Aşa fusese şi tatăl său înaintea lui, şi tatăl tatălui său, încă din 1834, când proaspăt îmbogăţita familie Hulne cumpărase terenul pentru a-şi ciopli visul ei ideal, aristocratic. Au plantat copaci, au tăiat drumuri prin mlaştină, au construit turnuri şi bolţi ridicole – absurdităţi prin nume şi absurdităţi prin natură – care, până să mă nasc eu, se cufundaseră într-un declin năpădit de muşchi. Nu era de ei lăstărişul neîngrijit care înconjura moşia, cu dinţii săi de stâncă şi gingiile cleioase cu carne din lut. Generaţiile trecute, mai active, crescuseră oi, sau poate ar fi mai corect să spun că oile crescuseră singure, în zonele întinse de la baza pereţilor de stâncă, dar secolul al XX-lea nu fusese prielnic pentru bogăţiile familiei Hulne, iar acum pământul, deşi era încă al lor, rămăsese neîngrijit şi se sălbăticise – locul ideal unde să se refugieze un băiat ca mine în timp ce părinţii lui îşi vedeau de treburi. Destul de

ciudat, când mi-am retrăit copilăria, am constatat că eram mult mai puţin înclinat spre aventură. Râpele şi piscurile pe care mă căţărasem şi de unde sărisem în prima mea viaţă păreau deodată, pentru creierul meu bătrân şi conservator, locuri periculoase şi îmi purtam trupul de copil aşa cum poartă o bătrână un costum de baie din două piese pe care i l-a cumpărat o prietenă zurlie.

După ce am eşuat atât de spectaculos în încercarea de a pune capăt prin sinucidere ciclului de vieţi, am decis ca în a treia viaţă să caut răspunsuri care păreau foarte îndepărtate. Cred că există un pic de milostenie în faptul că memoria ne revine treptat pe măsură ce înaintăm prin anii copilăriei, aşa că amintirea faptului că m-am aruncat pe geam a venit, în realitate, ca o răceală care se agravează încet-încet, petrecându-se fără vreun sentiment de surpriză, ci doar ca o acceptare că acest lucru a existat şi că n-a rezolvat nimic.

Prima mea viaţă, chiar dacă a fost lipsită de orice fel de direcţie, a fost oarecum fericită, având în vedere că neştiinţa înseamnă neprihănire, iar singurătatea, îndepărtarea de toate grijile. Dar, pentru că ştiam tot ce se petrecuse înainte, noua mea viaţă nu mai putea fi trăită la fel. Nu doar din cauza faptului că eram conştient de evenimentele care aveau să vină, ci şi din cauză că aveam o nouă percepţie asupra adevărurilor din jurul meu, despre care, fiind un copil crescut cu ele în prima mea viaţă, nici măcar nu-mi trecuse prin cap că ar putea fi minciuni. Acum, întors în copilărie şi, cel puţin vremelnic, având la dispoziţie capacităţile depline de adult, am perceput adevărurile care sunt adesea interpretate în faţa unui copil, cu convingerea că un copil nu le poate înţelege. Cred că părinţii mei adoptivi au ajuns să mă iubească – mama, mult mai repede decât tata –, dar pentru Patrick August n-am fost niciodată sânge din sângele lui până când n-a murit mama mea adoptivă.

Există un aspect medical care merită studiat în legătură cu acest fenomen, căci mama mea adoptivă nu moare niciodată chiar în aceeaşi zi în fiecare dintre vieţile mele.

Cauza – dacă nu intervin înainte alţi factori externi – este întotdeauna aceeaşi. În jurul aniversării mele de şase ani începe să tuşească, iar până la a şaptea scuipă sânge. Părinţii nu-şi pot permite să plătească un doctor, dar mătuşa mea Alexandra le oferă până la urmă bani. Mama merge la spital în Newcastle şi e diagnosticată cu cancer pulmonar. (Cred că sunt carcinoame non-microcelulare, izolate iniţial la plămânul stâng; frustrant este că sunt tratabile la vreo 40 de ani după ce a fost diagnosticată mama, dar la vremea aceea erau mai presus de puterile ştiinţei.) I se prescriu tutun şi laudanum, iar moartea urmează rapid, în 1927. Când moare ea, tata se scufundă în tăcere şi se plimbă pe dealuri, deseori fără să-l mai vadă cineva zile la rând. Pot să am grijă de mine foarte bine şi, acum, în aşteptarea morţii mamei, depozitez ceva provizii ca să mă descurc în timpul lungilor lui absenţe. Când se întoarce, rămâne tăcut şi inabordabil, dar nu reacţionează cu furie la niciuna dintre încercările de apropiere ale eu-ului meu infantil. Asta pentru că nu reacţionează la nimic în general. În prima mea viaţă, nu i-am înţeles durerea, nici felul în care s-a manifestat suferinţa lui, pentru că şi eu eram îndurerat, suferind cu muţenia oarbă a copilului care avea nevoie de ajutor, pe care el însă nu mi l-a oferit. În cea de-a doua viaţă, moartea mamei a avut loc în timp ce încă mai eram în azil şi eram prea preocupat de propria nebunie ca să o înţeleg, dar în a treia a venit ca un tren care se apropie încet de omul legat pe şine: inevitabilă, de neoprit, vizibilă de departe în noapte. Pentru mine, închipuirea morţii ei a fost aproape mai rea decât momentul în sine. Ştiam ce o să se întâmple şi, într-un fel, când s-a întâmplat, a fost o uşurare, un sfârşit al aşteptării, şi, astfel, un eveniment mai puţin important.

În cea de-a treia viaţă, moartea iminentă a mamei mi-a dat şi un fel de ocupaţie. Prevenirea, sau cel puţin stăpânirea bolii, mă preocupa profund. Cum nu aveam nicio explicaţie pentru situaţia mea, în afară, poate, de faptul că mă blestemase vreun Dumnezeu din Vechiul Testament, am simţit sincer că, făcând acte de milostenie

sau încercând să influenţez evenimentele majore din viaţa mea aş putea rupe cercul acesta de moarte-naştere-moarte care părea că se abătuse asupra mea. Cum nu comisesem nicio crimă despre care să fi ştiut că necesita mântuire şi nici nu aveam de îndreptat evenimente majore din viaţa mea, am considerat bunăstarea lui Harriet ca prima şi cea mai evidentă cruciadă a mea şi m-am implicat în asta cu toată înţelepciunea de care putea da dovadă mintea mea de copil de cinci ani (care mergea pe nouăzeci şi şapte).

Am folosit îngrijirea mamei drept scuză pentru a evita monotonia şcolii, în timp ce tata era prea preocupat ca să observe ce făceam. În schimb, având grijă de ea, am aflat, aşa cum nu aflasem până atunci, cum trăia mama când tata era plecat. Am putea spune că a fost o ocazie să ajung să cunosc, ca adult, o femeie pe care o cunoscusem prea puţin când eram copil. Atunci am început pentru prima dată să bănuiesc că nu eram fiul tatălui meu.

Familia Hulne a participat la înmormântarea mamei mele adoptive, atunci când a murit în cele din urmă în cea de-a treia mea viaţă. Tata a spus câteva cuvinte, iar eu am stat alături de el, un băiat de şapte ani îmbrăcat cu un costum negru împrumutat de la Clement Hulne, vărul cu trei ani mai mare care, în viaţa anterioară, încercase să facă pe durul cu mine, de fiecare dată când îşi amintea că sunt prin preajmă. Constance Hulne, sprijinindu-se cu greutate într-un baston cu mâner de fildeş sculptat în forma unui cap de elefant, a spus câteva cuvinte despre loialitatea şi tăria lui Harriet, dar şi despre familia pe care o lăsase în urmă. Alexandra Hulne mi-a spus că trebuie să fiu tare, Victoria Hulne s-a aplecat şi m-a ciupit de obraji, stârnindu-mi un bizar impuls copilăresc de a muşca degetele în mănuşă neagră care îmi pângăriseră faţa. Rory Hulne n-a spus nimic, uitându-se fix şi s-a holbat la mine. Se mai holbase o dată şi înainte, în prima viaţă când stătusem aici îmbrăcat cu hainele de împrumut şi îmi îngropasem mama, dar, copleşit de o durere pe care nu o puteam exprima, nu înţelesesem intensitatea privirii lui insistente. Acum i-am prins privirea şi, pentru prima dată,

am văzut o oglindire a mea, a ceea ce aveam să devin.

Tu nu m-ai cunoscut în toate etapele vieţii mele, aşa că dă-mi voie să ţi le descriu aici.

Copil fiind, mă nasc cu părul aproape roşu, care se decolorează în timp până la ceva ce ar putea fi descris cu indulgenţă drept acaju, dar este mai degrabă morcoviu. Culoarea părului vine din familia mamei mele adevărate, ca şi predispoziţia genetică spre dinţi sănătoşi şi hipermetropie. Sunt un copil scund, puţin mai scund decât media, şi slăbuţ, deşi asta mi se trage în egală măsură din alimentaţia proastă şi din moştenirea genetică. Puseul meu de creştere începe când împlinesc unsprezece ani şi continuă până după vârsta de cincisprezece ani, când pot, din fericire, să pretind că sunt un băiat de optsprezece ani mai micuţ şi aşa să sar peste trei ani plicticoşi până la maturitate.

În tinereţe, obişnuiam să port o barbă sălbatică în stilul tatălui meu adoptiv, Patrick; nu mi se potrivea şi, neîngrijită cum era, mă făcea deseori să arăt ca un set de organe senzoriale pierdute într-o tufă de zmeură. După ce am avut această revelaţie, am început să mă bărbieresc cu regularitate şi, astfel, am scos la iveală chipul tatălui meu adevărat. Avem amândoi aceiaşi ochi cenuşiu-deschis, aceleaşi urechi mici, părul uşor ondulat şi un nas care, împreună cu o tendinţă de a dezvolta boli de oase la bătrâneţe, este probabil cea mai puţin bine-venită moştenire genetică. Nu că aş avea nasul deosebit de mare. Doar că este indiscutabil îndreptat în sus, într-un fel care aduce aminte de regele spiriduşilor, iar acolo unde ar trebui să fie delimitat într-un unghi ascuţit de faţa mea, pare să se contopească mai degrabă cu pielea, ca o chestie modelată din lut, nu din oase. Oamenii sunt prea politicoşi ca să comenteze, dar, de câteva ori, nasul meu i-a speriat până la lacrimi pe unii copii cumsecade cu trăsături genetice mai frumoase. La bătrâneţe, părul încărunţeşte, aparent într-un acces brusc; evenimentul poate fi determinat de stres înainte de momentul obişnuit şi nu poate fi împiedicat de niciun tratament, medical sau

psihologic. Am nevoie de ochelari pentru citit pe la cincizeci şi unu de ani. Din păcate, împlinesc cincizeci de ani în ’70, un deceniu nefericit pentru modă, dar, ca aproape toată lumea, revin la moda cu care m-am simţit bine în tinereţe şi aleg mai degrabă ochelari sobri, de modă veche. Cu ei aşezaţi în echilibru la ochii mei prea apropiaţi, arăt întru totul ca un profesor universitar în vârstă atunci când mă cercetez în oglinda din baie; este chipul cu care, la vremea când am îngropat-o pentru a treia oară pe Harriet, avusesem deja la dispoziţie aproape o sută de ani să mă obişnuiesc. Este chipul lui Rory Edmond Hulne, care se uita fix la mine peste coşciugul femeii care nu avea cum să fie mama mea.

Capitolul 5

Am vârsta potrivită pentru a fi recrutat când izbucneşte Al Doilea Război Mondial şi, totuşi, în primele mele câteva vieţi, reuşesc cumva să evit toate momentele dramatice ale conflictului, despre care citesc mai târziu, în tihna anilor ’80. În prima viaţă, m-am înrolat voluntar, crezând sincer în cele trei mari paralogisme ale vremii: că războiul va fi scurt, că războiul va fi patriotic şi că războiul îmi va dezvolta abilităţile. Am ratat cu patru zile îmbarcarea către Franţa şi m-am simţit profund dezamăgit de mine că nu am fost evacuat de la Dunkerque, ceea ce, la acea vreme, părea o înfrângere foarte victorioasă. Adevărul este că primul an al războiului a părut să se scurgă în veşnice exerciţii de pregătire, întâi pe plaje, în timp ce naţiunea – inclusiv eu – aştepta o invazie care n-a mai venit, apoi în munţii Scoţiei, când guvernul a început să cocheteze cu ideea represaliilor. Adevărul este că am petrecut atât de mult timp pregătindu-mă pentru o invazie a Norvegiei, încât, atunci când s-a aflat că pregătirea a devenit inutilă, unitatea mea şi cu mine am fost consideraţi inutili pentru lupta în condiţii de deşert şi am fost reţinuţi de la îmbarcarea iniţială pentru frontul din Mediterana, până vom fi făcut o nouă pregătire sau ni s-ar fi găsit altceva folositor de făcut. Din punctul ăsta de vedere, cred că mi-am împlinit una dintre ambiţii, pentru că, din cauză că nimeni nu părea să ne vrea în luptă, n-aveam altceva mai bun de făcut decât să studiez şi să învăţ. Un medic din unitatea noastră era unul dintre cei care obiectau faţă de serviciul militar. Îşi găsise conştiinţa în opera lui Engels şi poezia lui Wilfred Owen. Toată lumea din unitate, inclusiv eu, l-am considerat un filfizon fără sânge în el până în ziua când l-a înfruntat pe sergent, care se bucurase de putere prea mult timp şi prea din plin. Medicul a sărit cu gura pe el în faţa tuturor, spunându-i că e o denaturare băloasă a huliganului care fusese în copilărie. Numele medicului era Valkeith şi, pentru izbucnirea sa, a primit trei zile de

carceră, dar a câştigat respectul tuturor. Erudiţia lui, sursă de mare batjocură înainte, devenise acum un fel de motiv de mândrie şi, deşi încă i se spune „filfizon fără sânge în el”, acum era filfizonul *nostru* fără sânge în el. Am început să învăţ de la el câte ceva din misterele ştiinţei, filosofiei şi poeziei romantice, deşi n-aş fi recunoscut nimic la vremea aceea. A murit la trei minute şi cincizeci de secunde după ce am pus piciorul pe plajele din Normandia, din cauza unei răni de şrapnel care i-a sfârtecat pântecele. A fost singurul din unitatea noastră care a murit în ziua aceea, pentru că eram departe de acţiune, iar tunul din care fusese tras focul fatal a fost capturat după numai două minute.

În prima mea viaţă am ucis trei oameni. Erau cu toţii, într-un tanc care se retrăgea dintr-un sat din nordul Franţei. Ni se spusese că satul a fost deja eliberat, că nu o să întâmpinăm rezistenţă, dar iată-l acolo, între brutărie şi biserică, arătând ca o muscă-de-cal pe o felie de pepene. Eram aşa de relaxaţi, că nici măcar nu l-am observat până când turela tunului nu s-a rotit către noi ca ochiul unui crocodil plin de mâl. Fălcile lui au slobozit proiectilul care a omorât doi dintre noi pe loc, iar pe tânărul Tommy Kenah după trei zile, pe patul de spital. Îmi amintesc ce am făcut cu aceeaşi claritate cu care îmi amintesc totul: mi-am aruncat puşca, mi-am desfăcut raniţa şi am luat-o la fugă spre tanc, pe mijlocul străzii, urlând la cei care îmi uciseseră prietenii. Nu-mi strânsesem chinga căştii, aşa că mi-a căzut de pe cap la aproape zece metri în faţa tancului. În timp ce mă apropiam, îi auzeam mişcându-se înăuntrul bestiei, vedeam chipuri străfulgerând prin fantele blindajului. Încercau să îndrepte focul către mine sau să ajungă la mitraliere, dar eu eram deja acolo. Tunul principal era fierbinte – chiar şi de la treizeci de centimetri puteam simţi fierbinţeala în faţă. Am aruncat o grenadă prin trapa frontală, care era deschisă. I-am auzit cum strigau, bulucindu-se înăuntru, încercând să o prindă, dar în spaţiul strâmt n-au reuşit decât să agraveze lucrurile. Îmi aduc aminte ce am făcut, dar nu şi ce am gândit. Mai

târziu, căpitanul a spus că tancul se rătăcise probabil. Camarazii lor o luaseră la stânga, iar ei o luaseră la dreapta, şi de aceea uciseseră trei dintre noi şi fuseseră ucişi şi ei. Mi s-a dat o medalie, pe care am vândut-o în 1961, când a trebuit să cumpăr un boiler nou. Am simţit o mare uşurare când am scăpat de ea.

Acela a fost primul meu război. Nu m-am înrolat voluntar a doua oară. Ştiam că e foarte probabil să fiu recrutat curând, aşa că am ales să mă bazez pe abilităţile deprinse în prima mea existenţă ca să rămân în viaţă. În a treia viaţă m-am înrolat în RAF[2] ca mecanic la sol şi, când sunau sirenele, alergam către adăpost mai repede decât oricine altcineva din plutonul meu. În cele din urmă, Hitler a început să bombardeze Londra şi am ştiut că pot începe să mă relaxez. A fost un loc bun pentru primii câţiva ani. Oamenii care mureau, mureau aproape toţi în aer, nevăzuţi, neştiuţi. Piloţii nu prea interacţionau cu noi, mecanicii, şi îmi era foarte uşor să consider că singura mea grijă este avionul, iar omul care îl pilotează e doar o piesă ce poate fi ignorată. Apoi au venit americanii şi am început să bombardăm Germania, şi au murit şi mai mulţi oameni în aer, în timp ce eu nu trebuia să deplâng decât pierderea aparatelor lor, dar au început să se întoarcă tot mai multe, lovite de şrapnel, cu sângele pe podea suficient de gros ca să păstreze imprimată forma paşilor. M-am întrebat ce aş fi putut face altfel, ştiind ce urma să se întâmple, dar am ajuns la concluzia că nu era nimic de făcut. Ştiam că Aliaţii vor câştiga, dar nu studiasem Al Doilea Război Mondial la nivel academic. Cunoştinţele mele erau în întregime personale, experienţă proprie mai degrabă decât informaţii care să fie împărtăşite. Tot ce am putut face a fost să avertizez în Scoţia un om pe nume Valkeith, să rămână în barcă încă două minute pe plaja din Normandia, sau să-i şoptesc soldatului Kenah că în satul Gennimont va da peste un tanc care a luat-o la dreapta în loc să o ia la stânga, aşteptându-l între brutărie şi biserică pentru a-i pune capăt zilelor. Dar nu aveam de împărtăşit

[2] Royal Air Forces – Forţele Aeriene Britanice.

informaţii strategice, nici vreo învăţătură sau cunoştinţe în afară de faptul că Citroën avea să facă maşini elegante, şi pe care nu te poţi baza, iar într-o zi oamenii aveau să se uite în urmă la divizarea Europei şi să se întrebe de ce s-a întâmplat asta.

După ce m-am convins atât de elocvent să adopt această poziţie, am avut parte în continuare de un război cu absolut nimic ieşit din comun. Am gresat trenul de aterizare al avioanelor care aveau să distrugă Dresda, am auzit zvonuri că oamenii de ştiinţă ai armatei încearcă să proiecteze un motor cu reacţie şi că inginerii luau în râs născocirea; am aşteptat momentul în care s-au oprit motoarele rachetelor V1 şi pentru o scurtă perioadă tăcerea unei V2 care căzuse deja, iar când a venit Ziua Victoriei în Europa, m-am îmbătat îngrozitor cu brandy, care nu-mi place în mod deosebit, împreună cu un canadian şi doi galezi pe care îi cunoscusem cu doar două zile înainte şi pe care nu i-am mai văzut niciodată după aceea.

Şi am învăţat. De data asta, am învăţat. Am învăţat despre motoare şi maşinării, despre oameni şi strategii, despre RAF şi Luftwaffe. Am studiat tiparul de lansare a bombelor, am observat unde au căzut rachetele, astfel încât data viitoare – pentru că eram în proporţie de şaizeci la sută sigur că va mai fi încă o dată viitoare şi că toate acestea se vor întâmpla din nou – să am la dispoziţie, pentru mine şi poate şi pentru alţii, ceva mai folositor decât câteva amintiri personale despre calitatea şuncii conservate din Franţa.

Aşa se face că, aceeaşi cunoaştere care m-a protejat de lume, mai târziu m-a pus şi în mare pericol şi, astfel, mi-a făcut în mod indirect cunoştinţă cu Clubul Cronos, iar Clubului Cronos, cu mine.

Capitolul 6

Îl chema Franklin Phearson.

Era al doilea spion pe care îl întâlneam şi era disperat să obţină informaţii.

A venit la mine în cea de-a patra mea viaţă, în 1968.

Lucram ca doctor în Glasgow. Soţia mă părăsise. Aveam 50 de ani şi eram un om distrus. O chema Jenny şi o iubisem şi îi spusesem tot. Ea era chirurg, una dintre primele femei chirurg din secţie; eu eram neurolog, având reputaţia că fac cercetare neortodoxă şi câteodată nu chiar etică – deşi legală. Ea credea în Dumnezeu. Eu, nu. Sunt multe de spus despre a treia mea viaţă, dar deocamdată dă-mi voie să-ţi spun doar că a treia moarte a mea, singur într-un spital din Japonia, m-a convins de realitatea neantului. Am trăit şi am murit, şi nici Allah, Iehova, Krishna sau Buddha, nici spiritele strămoşilor mei nu s-au pogorât să-mi alunge spaima. M-am născut din nou, exact unde am început, înapoi în zăpadă, înapoi în Anglia, înapoi în trecutul unde începuse totul.

Pierderea credinţei n-a fost nici surprinzătoare, nici din cale afară de dureroasă. A fost o acumulare îndelungată de resemnare, pe care evenimentele din viaţa mea n-au făcut decât să o întărească, până când am fost obligat să conchid că toate conversaţiile pe care le aveam cu zeitatea erau cu sens unic. Moartea mea şi renaşterea care i-a urmat, înapoi în locul unde începusem, închideau argumentaţia cu un fel de inevitabilitate obositoare, iar eu o priveam cu toată dezamăgirea şi detaşarea omului de ştiinţă în ale cărui eprubete nu a avut loc nicio reacţie.

Am petrecut o viaţă întreagă rugându-mă pentru o minune, dar n-a venit niciuna. Iar acum mă uitam la capela înăbuşitoare a strămoşilor mei şi vedeam deşertăciune şi lăcomie, auzeam chemarea la rugăciune şi mă gândeam la putere, simţeam mirosul tămâii şi mă minunam de cât de zadarnice erau toate.

În cea de-a patra mea viaţă, i-am întors spatele lui Dumnezeu şi am căutat explicaţii în ştiinţă. Am studiat cum n-a mai studiat nimeni înainte – fizică, biologie, filosofie – şi până la urmă am luptat cu toate mijloacele pe care le aveam la dispoziţie pentru a deveni cel mai sărac băiat de la Universitatea din Edinburgh care a reuşit să termine cursurile ca şef de promoţie la Medicină. Jenny fusese atrasă de ambiţia mea, iar eu de a ei, pentru că ignoranţii chicotiseră prima dată când pusese ea mâna pe bisturiu, până când au văzut precizia tăieturilor şi încrederea cu care mânuia lama. Am stat împreună zece ani, trăind în păcat, ceea ce nu se purta pe atunci, dar noi am făcut-o din principiu, înainte să ne căsătorim în 1963, odată cu valul de uşurare care a urmat crizei rachetelor din Cuba; şi la nuntă a plouat, iar ea a râs şi a spus că amândoi merităm asta, iar eu eram îndrăgostit.

Aşa de îndrăgostit, încât într-o seară, fără vreun motiv special şi fără să mă fi gândit foarte mult, i-am spus tot.

— Mă cheamă Harry August, am spus. Tatăl meu este Rory Edmond Hulne, mama mea a murit când m-am născut. Asta e a patra mea viaţă. Am trăit şi am murit de multe ori până acum, dar este de fiecare dată aceeaşi viaţă.

M-a lovit cu pumnii în piept în joacă şi mi-a zis să nu mai glumesc.

Am spus:

— În câteva săptămâni, am spus, o să izbucnească în Statele Unite un scandal care îl va da jos pe preşedintele Nixon. În Anglia va fi abolită pedeapsa capitală, iar teroriştii din Septembrie Negru[3] o să deschidă focul în aeroportul din Atena.

— Ar trebui să apari la ştiri, chiar ar fi cazul, mi-a spus.

După trei săptămâni, a izbucnit scandalul Watergate. A început destul de uşor, cu consilieri demişi peste Atlantic. Până când a fost abolită pedeapsa cu moartea, preşedintele Nixon era audiat în Congres, iar când

[3] Organizaţia Septembrie Negru, grup terorist palestinian responsabil de atacul din Atena în august 1973.

teroriştii din Septembrie Negru i-au împuşcat pe pasagerii de pe aeroportul din Atena, era evident pentru toată lumea că Nixon era pe cale să demisioneze.

Jenny s-a aşezat la capătul patului, cu umerii lăsaţi şi capul plecat. Am aşteptat. Era o perspectivă pregătită timp de patru vieţi. Avea un spate osos şi un pântec rotund, părul tuns scurt, special pentru a contrazice prejudecăţile colegilor ei chirurgi şi o faţă delicată, căreia îi plăcea să râdă când n-o privea nimeni.

— Cum ai ştiut… toate astea… cum ai ştiut că o să se întâmple? m-a întrebat

— Ţi-am spus, am răspuns eu. Este a patra oară când trăiesc lucrurile astea şi am o memorie excelentă.

— Ce înseamnă asta, a patra oară? Cum e posibil, a patra oară?

— Nu ştiu. M-am făcut doctor ca să încerc să aflu. Am făcut experimente pe mine, mi-am analizat sângele, corpul, creierul, am încercat să văd dacă e în mine ceva care… nu e în regulă. Dar m-am înşelat. Nu e o problemă medicală sau, dacă este, încă nu ştiu cum să găsesc soluţia. Aş fi renunţat de mult la slujba asta, să încerc altceva, dar te-am cunoscut pe tine. Am tot timpul din lume, dar acum te vreau pe tine.

— Câţi ani ai? m-a întrebat.

— Am cincizeci şi patru. Am două sute şase.

— Nu pot… nu pot să cred ce spui. Nu pot să cred că tu crezi ce spui.

— Îmi pare rău.

— Eşti spion?

— Nu.

— Eşti bolnav?

— Nu. Nu după vreo definiţie de manual.

— Şi atunci, de ce?

— De ce ce?

— De ce spui aşa ceva?

— Ăsta e adevărul. Vreau să-ţi spun adevărul.

S-a răsucit în pat lângă mine, mi-a luat faţa în mâini şi a privit adânc în ochii mei.

— Harry, a spus, şi i-am simţit teama din voce. Trebuie să-mi spui. Chiar crezi ce spui?

— Da, am răspuns, iar uşurarea a fost atât de mare, că am simţit că plesnesc. Da, cred.

M-a părăsit în seara aceea, trăgându-şi haina peste cămaşa de noapte şi încălţându-se cu o pereche de cizme de cauciuc. S-a dus să stea la mama ei, care locuia în Northferry, dincolo de Dundee, şi mi-a lăsat pe masă un bilet în care spunea că are nevoie de timp. Am lăsat-o o zi şi apoi am sunat; mama ei mi-a spus să stau la distanţă. Am mai lăsat-o încă o zi şi am sunat din nou, implorând să mă sune Jenny. Când am sunat a treia zi, telefonul fusese deconectat. Jenny luase maşina, aşa că eu am luat trenul către Dundee şi am făcut restul drumului cu un taxi. Vremea era frumoasă, marea era perfect calmă la mal, soarele palid şi roz şi prea interesat de ce se întâmpla ca să vrea să apună. Căsuţa mamei lui Jenny era micuţă şi albă, cu o uşă de înălţimea unui copil, aşezată chiar pe marginea unei stânci. Când am bătut, mama ei, o femeie parcă făcută pentru a încăpea prin uşa aceea incredibil de scundă, a răspuns şi a deschis uşa, dar cu lanţul pus.

— Nu te poate primi, s-a răstit. Îmi pare rău, dar trebuie să pleci.

— Trebuie s-o văd, m-am rugat de ea. Trebuie să-mi văd soţia.

— Trebuie să pleci acum, doctore August, a strigat ea. Îmi pare rău că aşa stau lucrurile, dar e clar că ai nevoie de ajutor.

A închis uşa brusc, iar zăvorul a zăngănit în spatele lemnului alb care scârţâia. Am rămas acolo şi am bătut în uşă, apoi în ferestre, lipindu-mi faţa de geam. Au stins lumina înăuntru, ca să nu le văd, sau poate în speranţa că o să mă plictisesc şi o să plec. Soarele a apus, iar eu m-am aşezat pe verandă şi am plâns şi am strigat-o pe Jenny, implorând-o să stea de vorbă cu mine, până când, în cele din urmă, maică-sa a sunat la poliţie şi au venit poliţiştii să vorbească în locul ei. M-au închis într-o celulă cu un bărbat arestat pentru o spargere. A râs de mine, iar eu l-am

strâns de gât până aproape l-am lăsat fără suflare. Apoi m-au mutat într-o celulă la izolare şi m-au lăsat acolo o zi întreagă, până când, în cele din urmă, a venit să mă vadă un doctor şi m-a întrebat cum mă simt. Mi-a ascultat bătăile inimii, ceea ce, i-am spus eu cu cea mai calmă voce cu putinţă, cu greu putea fi considerată o abordare raţională pentru diagnosticarea unei boli mintale.

— Vă consideraţi bolnav mintal? a întrebat el prompt.

— Nu, m-am răstit eu. Doar că pot să recunosc un doctor prost!

Probabil că au urgentat actele, pentru că am fost dus la ospiciu chiar a doua zi. Am râs când l-am văzut. Numele scris pe uşă era „Azilul Sf. Margot”. Cineva ştersese „pentru Năpăstuiţi”, lăsând un gol gramatical hidos. Era spitalul unde mă aruncasem pe geam în cea de-a doua viaţă, la vârsta de şapte ani.

Capitolul 7

Începând din 1990, specialiştii în sănătate mintală trebuie să urmeze şi ei şedinţe regulate de consiliere şi observaţie pentru bunăstarea lor emoţională şi mintală. Am încercat odată să mă fac psiholog, dar am descoperit că problemele pe care trebuia să le diagnostichez erau fie copleşitoare, fie prea subiective pentru a fi luate în considerare, iar instrumentele pe care le aveam la îndemână erau fie copilăreşti, fie supraestimate. Pe scurt, n-aveam temperamentul potrivit. Când am fost internat la Azilul Sf. Margot (pentru a doua oară în existenţa mea, dar pentru prima dată în viaţa respectivă) am simţit un amestec de furie şi mândrie că sănătatea mea mentală, cultivată în pofida unor provocări grave, poate fi atât de greşit înţeleasă de muritorii neştiutori din jurul meu.

Specialiştii în sănătate mentală din anii ’60 îi fac pe omologii lor din anii ’90 să semene cu un Mozart călcând în picioare operele mai puţin importante ale lui Salieri. Bănuiesc că ar trebui să mă consider norocos că unele dintre tehnicile experimentale ale anilor ’60 nu ajunseseră încă în cosmopolita Northumbria. Nu au încercat pe mine LSD sau ecstasy, nici nu m-au obligat să discut despre sexualitatea mea, pentru că singurul şi unicul nostru psihiatru, doctorul Abel, considera învăţăturile lui Freud nesănătoase. Prima care a descoperit asta a fost Smucită, o nefericită al cărei nume adevărat era Lucy şi al cărei sindrom Tourette era tratat cu un amestec de apatie şi brutalitate. Paznicii noştri aplicau terapia de modificare a obiceiurilor, lovind-o pe Lucy peste cap cu palmele de câte ori se smucea sau gemea şi, dacă din cauza asta devenea mai zgomotoasă – ceea ce se întâmpla frecvent atunci când era provocată –, doi dintre ei se aşezau peste ea, unul pe picioare, unul pe piept, până aproape că leşina sub greutatea lor. Singura dată când am încercat să intervin, am primit şi eu acelaşi tratament şi am ajuns ţintuit sub Bill Bocciul, şeful îngrijitorilor din schimbul de zi şi fost

puşcăriaş, în îndemnurile vocale ale Clarei Watkins şi ale Bobocului, care lucra acolo de şase luni şi încă nu spusese cum îl cheamă. Bobocul stătea peste încheieturile mâinilor mele, mai mult ca să-şi dovedească dorinţa de a ajuta, în timp ce Bill Bocciul mă lămurea că am fost foarte neascultător şi turbulent, şi numai pentru că aveam impresia că sunt doctor, nu însemna că e ceva de capul meu. Am plâns de neputinţă şi frustrare, iar el m-a plesnit, ceea ce mi-a dat motiv să mă înfurii. Am încercat să-mi controlez lacrimile, transformând autocompătimirea în furie, dar n-am reuşit.

— Penis! a strigat Smucita la şedinţa noastră săptămânală de grup. Penis, penis, penis!

Doctorul Abel, cu mustaţa lui subţire tremurând ca un şoarece înspăimântat pe buza superioară, şi-a închis pixul cu un ţăcănit.

— Haide, Lucy…

— Haide, dă-mi-l, dă-mi-l, haide, haide, haide! a urlat ea.

Am urmărit cum se întinde roşeaţa pe obrajii doctorului Abel. Era o luminiscenţă fascinantă, aproape vizibilă de la capilară la capilară, şi m-am întrebat în treacăt dacă nu cumva felul cum se întindea roşeaţa era caracteristic pentru viteza de curgere a sângelui prin derma superficială, caz în care ar fi trebuit să se gândească serios să facă mai multă mişcare şi un masaj zdravăn. Mustaţa lui încetase să mai fie la modă din ziua în care Hitler invadase Cehoslovacia, iar singurul lucru cu oarece noimă pe care îl auzisem din gura lui fusese: „Doctore August, omul nu poate experimenta o singurătate mai mare decât singurătatea în mijlocul unei mulţimi. Poate să dea din cap, să zâmbească şi să spună ce trebuie, dar, chiar şi prin această prefăcătorie, sufletul lui este împins şi mai departe de oamenii din jur."

L-am întrebat în ce plăcintă cu răvaş a găsit asta, iar el a părut stânjenit şi m-a întrebat ce sunt plăcintele cu răvaş şi dacă se fac cu ghimbir.

— Dă-mi-l, dă-mi-l! ţipa Smucita.

— E neproductiv, a spus doctorul cu vocea

tremurătoare, moment în care Lucy şi-a ridicat halatul, ca sa ne arate chiloţii supradimensionaţi şi a început să danseze, făcându-l să plângă pe Simon, care era în faza depresivă a tulburării bipolare, ceea ce a făcut-o pe Margaret să se bâţâie, ceea ce l-a făcut pe Bill Bocciul să năvălească în cameră, cu bastonul în mână şi cu cămaşa de forţă pregătită, în timp ce doctorul Abel, cu vârfurile urechilor roşii ca nişte stopuri de frână, a luat-o la fugă.

O dată pe lună, aveam voie să primim vizite, dar nu venea nimeni.

Simon spunea că era mai bine, fiindcă nu voia sa fie văzut aşa, îi era ruşine.

Margaret urla şi zgâria pereţii până îi sângerau unghiile şi trebuia să fie dusă înapoi în camera ei şi sedată.

Lucy, cu saliva scurgându-i-se pe faţă, spunea că nu noua trebuie să ne fie ruşine, ci lor. Nu a spus cine erau ei, şi nici nu era nevoie, pentru că ea avea dreptate, pur şi simplu.

După două luni, eram gata de plecare.

— Acum îmi dau seama, am explicat calm, stând în faţa biroului doctorul Abel, că am suferit o cădere nervoasă. Evident, am nevoie de consiliere, dar nu pot decât să-mi exprim recunoştinţa profundă şi personală ca m-aţi ajutat să depăşesc această problemă.

— Doctore August, mi-a explicat doctorul Abel, aliniindu-şi stiloul la marginea de sus a carnetului de notiţe, cred că ceea ce aţi suferit a fost de fapt mai mult decât o cădere. Aţi suferit un episod halucinatoriu complet, care, cred eu, indică probleme psihologice mai complexe.

M-am uitat la doctorul Abel ca şi cum l-aş fi văzut pentru prima dată şi m-am întrebat care era definiţia succesului în viziunea lui. Am ajuns la concluzia că nu neapărat vindecarea, atâta timp cât tratamentul era interesant.

— Ce sugeraţi? am întrebat.

— Aş vrea să vă mai ţin aici un pic, a răspuns el. Apar acum nişte medicamente fascinante, care cred că ar putea fi exact ce vă trebuie…

— Medicamente?

— Au fost făcute nişte progrese promiţătoare cu fenotiazina…

— Ăsta e un insecticid.

— Nu, nu, doctore August, nu. Vă înţeleg îngrijorarea ca medic, dar vă asigur, când spun fenotiazină, vorbesc de fapt despre derivaţii…

— Cred că aş dori şi o a doua opinie, domnule doctor Abel.

A ezitat şi am văzut o sclipire de mândrie în ochii lui, începutul unui posibil conflict.

— Sunt un psihiatru deplin calificat, doctore August.

— Atunci, ca psihiatru deplin calificat, ştiţi cât de important este să vă bucuraţi de încrederea pacientului în orice tratament.

— Da, a recunoscut el în silă. Dar sunt singurul medic calificat din secţia asta…

— Asta nu e adevărat. Şi eu sunt calificat.

— Doctore August, a spus el cu un zâmbet sclipitor, sunteţi bolnav. Nu sunteţi în măsură să practicaţi, cu atât mai puţin pe dumneavoastră.

— Vreau să o sun pe soţia mea, am replicat ferm. Are un cuvânt legal de spus în ceea ce-mi faceţi. Refuz să iau fenotiazină şi, dacă vreţi să mă obligaţi, trebuie să obţineţi permisiunea celei mai apropiate rude. Ea este ruda mea cea mai apropiată.

— Din câte ştiu, soţia dumneavoastră este în parte responsabilă pentru sugestia ca dumneavoastră să fiţi închis şi tratat.

— Ştie să facă diferenţa între un medicament bun şi unul prost, i-am zis. Sunaţi-o.

— Am să mă gândesc la asta.

— Nu vă gândiţi, doctore Abel, am răspuns. Sunaţi-o!

Nici până în ziua de azi nu ştiu dacă a sunat-o.

Personal, mă îndoiesc.

Când mi-au dat prima doză de medicament, au încercat s-o facă discret. Au trimis-o pe Clara Watkins, care părea foarte nevinovată, dar îşi făcea treaba cu o plăcere extrem

de răutăcioasă. Avea în mână o tavă cu pastilele pe care mi le dădeau de obicei – şi pe care le-am ascuns imediat în pumn – şi o seringă.

— Ei, ei, Harry, m-a dojenit ea când mi-a văzut expresia feţei. Asta îţi face bine.

— Ce e asta? am întrebat, deja suspicios.

— E un medicament! a ciripit ea senin. Îţi place să-ţi iei medicamentele, nu-i aşa?

Bill Bocciul era în fundul camerei, cu ochii fixaţi asupra mea. Prezenţa lui mi-a confirmat bănuielile – aştepta deja să lovească. Am spus:

— Vreau să văd un formular de consimţământ legal, semnat de cea mai apropiată rudă.

— Nu trebuie decât să îţi sufleci mâneca, a spus ea şi m-a înşfăcat de mânecă, dar m-am smucit.

— Cer un avocat şi să fiu reprezentat corect.

— Aici nu e închisoare, Harry! a răspuns ea senină, ridicând din sprâncene către Bill Bocciul. Nu avem avocaţi aici.

— Am dreptul la a doua opinie!

— Domnul doctor Abel face doar ce e mai bine pentru tine. De ce trebuie să fie aşa de complicat? Haide, Harry…

În următorul moment, Bill Urâtul m-a imobilizat din spate şi, nu pentru prima dată, m-am întrebat de ce, în peste două sute de ani, n-am ajuns niciodată să învăţ vreo formă de arte marţiale. Bill era un fost puşcăriaş care descoperise că a fi îngrijitor într-un ospiciu este ca la închisoare, doar că mai bine. Se antrena o oră pe zi în grădina interioară a azilului şi lua steroizi care îi făceau fruntea să lucească tot timpul de sudoare şi, bănuiam, îi micşora testiculele, ceea ce el compensa făcând şi mai multe exerciţii şi, desigur, luând şi mai mulţi steroizi. Oricare ar fi fost starea gonadelor lui, avea braţele mai groase decât coapsele mele, iar acum şi le încolăcise în jurul meu suficient de strâns ca să mă tragă de pe scaun şi să mă lase să lovesc inutil cu picioarele în gol.

— Nu, m-am rugat. Vă rog nu faceţi asta, vă rog, vă rog nu…

Clara m-a plesnit peste pielea din pliul cotului, pentru a găsi o venă, apoi a reuşit să o rateze cu totul. Am dat din picioare, şi Bill Bocciul m-a strâns şi mai tare, până când am simţit fierbinţeală în ochi, iar creierul mi s-a umplut de câlţi. Am simţit cum intră acul, dar nu şi cum iese. Mi-au dat drumul pe podea şi mi-au spus:

— Nu mai fi aşa de prost, Harry! De ce trebuie să fii tot timpul aşa de prost când e vorba de lucruri care îţi fac bine?

M-au lăsat acolo, prăbuşit în genunchi, aşteptând să îşi facă efectul. Mintea îmi gonea în timp ce încercam să mă gândesc la vreun antidot chimic uşor accesibil pentru otrava care mi se strecura prin sistem, dar nu fusesem doctor decât într-o singură viaţă şi nu apucasem să cercetez medicamentele astea moderne. M-am târât în patru labe pe podea până la cana cu apă şi am băut-o pe toată, apoi m-am lăsat pe spate în mijlocul camerei şi am încercat să-mi stăpânesc răsuflarea, să-mi încetinesc pulsul şi respiraţia, într-o tentativă zadarnică de a limita răspândirea medicamentului. Mi-a trecut prin cap că ar trebui să încerc să-mi monitorizez simptomele, aşa că m-am răsucit pe podea ca să văd ceasul şi să înregistrez ora. După zece minute, m-am simţit un pic ameţit, dar a trecut. După cincisprezece, mi-am dat seama că picioarele mi se aflau în cealaltă parte a lumii, că mă tăiase cineva în două, dar lăsase nervii încă ataşaţi, chiar dacă oasele erau rupte şi picioarele mele aparţineau altcuiva acum. Ştiam că nu este posibil aşa ceva, şi totuşi am înregistrat asta ca pe un fapt evident, cu o resemnare care nu îndrăznea să nege simpla realitate a situaţiei mele dificile.

Smucita a venit, s-a oprit lângă mine şi a spus:

— Ce faci?

Nu credeam că avea nevoie de răspuns, aşa că nici nu i-am dat vreunul.

Pe o parte a feţei mi se scurgea salivă. De fapt, îmi plăcea, simţeam răcoarea salivei pe fierbinţeala pielii.

— Ce faci, ce faci, ce faci? a ţipat ea, iar eu m-am întrebat dacă în Northumbria auziseră de blocante

adrenergice sau dacă erau ceva ce abia urma să apară.

M-a zgâlţâit şi apoi a plecat, dar era limpede că lăsase ceva în urmă, pentru că încă mai tremuram, lovindu-mă cu capul de podea. Mi-am dat seama că făcusem pe mine, dar şi asta era în regulă, interesant şi diferit, la fel ca saliva. Avea aceeaşi temperatură ca mine, până s-a uscat şi a început să usture, şi, în afară de asta, era departe, şi după aia a apărut Bill Bocciul, dar faţa lui fusese distrusă. Fusese strivită ca o roşie coaptă de tavanul de deasupra capului meu, craniul fusese zdrobit şi mai rămăseseră doar un nas, doi ochi şi gura lacomă, înotând în resturile de sânge şi creier care se prelingeau şi o înconjurau. S-a aplecat peste mine, cu picături de creier scurgându-se peste obraz, adunându-se în colţul gurii şi formând o lacrimă gri-rozalie, care îi atârna de buza de jos. Apoi a căzut, ca piureul de măr din linguriţa unui bebeluş, drept pe faţa mea, şi am urlat şi am urlat, şi am urlat, până când m-a sugrumat şi n-am mai urlat deloc. Sigur, în acest punct am pierdut noţiunea timpului, iar obiectivul de diagnosticare al exerciţiului a fost întrucâtva abandonat.

Capitolul 8

Jenny a venit să mă viziteze.

M-au legat de pat şi m-au îndopat cu sedative când a venit.

Am încercat să vorbesc, să-i spun ce îmi făceau, dar n-am putut.

A plâns.

Mi-a spălat faţa, m-a ţinut de mână şi a plâns.

Încă mai purta verigheta.

În uşă, a vorbit cu doctorul Abel, iar el i-a spus că era îngrijorat de înrăutăţirea stării mele şi lua în considerare un medicament nou.

Am strigat-o, dar fără să scot niciun sunet.

A rămas cu spatele la mine când au încuiat uşa.

Apoi doctorul Abel stătea prea aproape de mine, cu vârful stiloului sprijinit pe buza de jos, şi a spus:

— Mai spune-mi o dată, Harry.

În glasul lui se simţea o presiune, mai mult decât simpla fascinaţie faţă de propriul tratament.

— Suspendarea embargoului asupra petrolului, am auzit pe cineva răspunzând. Revoluţia garoafelor în Portugalia, guvernul dat jos. Descoperirea armatei de teracotă. India obţine bomba nucleară. Germania federală câştigă Cupa Mondială.

Bill Bocciul stătea într-o ceaţă portocalie. A spus:

— Nu mai eşti aşa deştept acum nu mai eşti aşa deştept eşti nu-i aşa aşa deştept crezi că eşti aşa deştept dar nu eşti aşa deştept nu eşti aşa deştept deştept nu înseamnă nimic deştept e căcat sunt deştept sunt deştept eu sunt ăla deştept aici…

S-a aplecat aproape ca să saliveze pe faţa mea. L-am muşcat de nas suficient de tare ca să aud cartilajul trosnind şi mi s-a părut foarte, foarte amuzant.

Apoi s-a auzit o voce, vocea unui străin, educată şi cu un

uşor accent american.

— O, nu nu nu nu nu, a spus. Nu se poate aşa ceva.

Capitolul 9

Jenny.

Are un accent de Glasgow de care maică-sa a încercat să o dezveţe şi nu a reuşit. Mama ei credea în progres, tatăl ei era refractar, aşa că au rămas amândoi exact unde se aflau până în ziua celei de-a optsprezecea aniversări a lui Jenny, când, în cele din urmă, s-au despărţit şi nu s-au mai văzut vreodată.

Am reîntâlnit-o pe Jenny în cea de-a şaptea mea viaţă.

Eram la o conferinţă de cercetare la Edinburgh. Pe ecusonul meu scria „Profesor H. August, University College London”, iar al ei, „Dr. J. Munroe, Chirurg”. Am stat cu trei rânduri în spatele ei, în timpul unei conferinţe incredibil de plicticoase despre interacţiunea ionilor de calciu în sistemul nervos periferic şi i-am privit fascinat ceafa. Nu îi văzusem faţa şi nu puteam fi sigur, dar ştiam. După conferinţă, s-au servit băuturi şi porţii de pui un pic cam ars şi piure de cartofi cu mazăre apoasă. Aveau şi o formaţie care cânta eşecuri mediocre ale anilor ’50. Am aşteptat până când cei doi bărbaţi care erau cu ea s-au îmbătat suficient ca să danseze, lăsând-o singură cu farfuriile murdare şi faţa de masă mototolită. M-am aşezat lângă ea şi am întins mâna.

— Harry, am lămurit-o eu.

— Profesorul August? m-a corectat ea, citindu-mi ecusonul.

— Doamna doctor Munroe, am zis eu. Ne-am cunoscut deja.

— Serios? Nu-mi aduc…

— Ai studiat medicina la Universitatea din Edinburgh şi ai stat în primul an într-o căsuţă din Stockbridge, cu patru băieţi care se temeau cu toţii de tine. Ai avut grijă de gemenii vecinilor, ca să faci nişte bani, şi te-ai decis să te faci chirurg după ce ai văzut o inimă care încă mai bătea pe masa de operaţie.

— Aşa este, a şoptit ea, întorcându-se puţin în scaun ca

să se uite la mine. Dar, îmi pare rău, tot nu-mi aduc aminte cine eşti.

— E în regulă, am răspuns. Eram doar unul dintre băieţii prea speriaţi ca să stea de vorbă cu tine. Dansezi?

— Ce?

— Dansezi cu mine?

— Eu… O, Doamne, încerci să te dai la mine? Asta faci?

— Am o căsnicie fericită, am minţit. Am o familie la Londra şi nicio intenţie să-ţi fac vreun rău. Îţi admir munca şi îmi displace să văd o femeie abandonată. Dacă asta te face să te simţi mai bine, în timp ce dansăm putem să discutăm despre ultimele progrese în tehnologia imagistică şi despre ce e mai important pentru dezvoltarea căilor neurale în copilărie şi preadolescenţă: predispoziţia genetică sau stimulii senzoriali de dezvoltare. Dansezi cu mine?

A ezitat. Şi-a învârtit inelul pe deget, trei diamante încrustate în aur, mai ostentativ decât cel pe care i-l cumpărasem eu în altă viaţă, o viaţă care se dusese cu mult timp în urmă. S-a uitat către ringul de dans, a văzut destul de mulţi oameni ca să se simtă în siguranţă şi a auzit formaţia începând altă melodie, care respecta limitele sociale stricte.

— Bine, a spus şi m-a luat de mână. Sper că eşti la zi cu noutăţile din biochimie.

Am dansat.

Am întrebat-o dacă îi e greu să fie prima femeie din departamentul ei.

A râs şi a spus că numai idioţii o judecă pentru că e femeie – iar ea îi judecă la rândul ei pentru că sunt idioţi.

— Avantajul este, mi-a explicat ea, că eu pot să fiu şi femeie, şi un chirurg al naibii de bun, dar ei nu pot fi altceva decât idioţi.

Am întrebat dacă se simte singură.

— Nu, a spus ea după o clipă.

Nu se simţea singură. Avea camarazi pe care îi plăcea, colegi pe care îi respecta, familie, prieteni.

Avea doi copii.

Jenny îşi dorise întotdeauna copii.

Am întrebat dacă i-ar face plăcere să aibă o aventură cu mine.

M-a întrebat când a încetat să-mi mai fie teamă de ea, de am devenit aşa de obraznic pe ringul de dans.

I-am spus că asta s-a întâmplat în altă viaţă, dar că ea este tot frumoasă şi îi ştiu toate secretele.

— N-ai auzit partea despre prietenii mei, despre colegi, familie, copii?

Ba da, am auzit totul şi totul a cântărit când i-am vorbit, a urlat în mine să plec, să o las în pace, pentru că viaţa ei era împlinită şi nu avea nevoie de complicaţii în plus. Cât de mare, i-am spus, trebuie să fie atracţia pe care o simt pentru ea, dacă ştiu toate astea şi totuşi îi şoptesc ispite dulci în ureche?

— Ispite? Aşa le spui?

— Fugi cu mine, i-am spus, doar pentru o noapte. Pământul se va învârti şi toate lucrurile se vor sfârşi şi lumea va uita.

Pentru o clipă, a părut tentată, apoi a apărut soţul ei şi a luat-o de mână, şi era loial, iubitor şi cu totul întreg la minte şi tot ce îşi dorea ea, iar tentaţia ei n-a fost îndreptată atât în direcţia mea, cât a aventurii în sine.

Oare aş fi făcut lucrurile altfel, dacă aş fi ştiut care avea să fie soarta lui Jenny Munroe?

Probabil că nu.

Până la urmă, timpul, aflăm în cele din urmă, nu dezvăluie chiar atât de multe.

Capitolul 10

Înapoi în nebunie, înapoi la ospiciu.

În cea de-a patra viaţă, Franklin Phearson a venit la mine în spital ca să mă ajute să scap de dependenţa de medicamente, nu pentru binele meu, ci al lui. A lui era vocea care se auzise deasupra mea pe când zăceam nemişcat pe patul de spital şi spusese:

— Ce i-aţi dat omului ăstuia? Aţi spus că o să fie conştient. A lui era mâna care sprijinise targa când m-au scos pe uşa din faţă şi m-au dus în ambulanţa fără însemne care aştepta afară.

Ale lui erau pingelele tari de la pantofii de piele care bocăneau pe treptele de marmură ale hotelului grandios, închis pentru restul sezonului al cărui personal fusese trimis acasă, unde m-au adus şi m-au aşezat în cele din urmă într-un pat moale, şi cu aşternuturi rubinii, ca să visez şi să-mi vomit calea către o oarecare izbăvire.

Dezintoxicarea de orice drog este neplăcută; de antipsihotice e o binecuvântare amestecată. Bineînţeles că îmi doream să mor, aşa că m-au imobilizat ca să mă împiedice să o fac. Bineînţeles că ştiam că totul era pierdut, deopotrivă cu mine, că eram blestemat şi că nu mai aveam nicio scăpare. Tânjeam să-mi pierd cu totul minţile şi să-mi scot ochii şi să trăiesc în nebunie. Şi bineînţeles că nici măcar acum, oricât de bună ar fi memoria mea, nu-mi aduc aminte cele mai rele părţi din perioada aceea, ci mai degrabă îmi amintesc totul ca şi cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Şi bineînţeles că ştiu că am în mine potenţialul de a fi toate acestea din nou, de a simţi toate acestea din nou, şi ştiu că, deşi uşa poate fi încuiată acum, în străfundul sufletului meu se află un abis negru fără fund. Se spune că mintea nu-şi poate aduce aminte durerea; eu spun că nu prea contează, deoarece, chiar dacă senzaţia fizică se pierde, amintirea terorii care o înconjoară e perfectă. Nu vreau să mor în acest moment prezent, deşi împrejurările în care scriu cele de faţă îmi

vor dicta direcţia. Îmi aduc aminte că am vrut să mor şi era ceva real.

N-a existat un moment de lumină sau o trezire din beznă, când să mă descopăr vindecat în locul acela. Mai degrabă m-am târât către înţelegere, câteva ore de împăcare urmate de un somn, urmat de o trezire care a durat puţin mai mult. A avut loc o lentă reconstituire a demnităţii umane: haine curate, mâinile eliberate în cele din urmă, cicatricile de la încheieturile mâinilor şi de la glezne curăţate de sângele uscat. Mi s-a permis să mănânc singur, întâi în pat sub supraveghere, apoi sub supraveghere la fereastră, apoi sub supraveghere la parter şi, în cele din urmă, în curtea interioară cu vedere către un teren de crochet şi o grădină verde cu povârnişuri, unde supraveghetorul încerca să pretindă că e doar un prieten. Mi s-a permis să mă spăl singur, cu toate obiectele ascuţite îndepărtate din baie şi cu paznici afară, dar puţin îmi păsa. Am stat la duş până când pielea mi s-a stafidit şi boilerul de la etaj a început să se zgâlţâie de epuizare. Pe bărbie îmi creştea o barbă neîngrijită şi au adus un frizer care a ţâţâit, s-a smucit, m-a împroşcat cu uleiuri italieneşti şi mi-a spus tare şi rar, aşa cum îi vorbeşti unui copil:

— Faţa e averea ta! N-o risipi pe toată odată!

Franklin Phearson fusese figura din umbra tuturor acestor lucruri şi am dedus din felul rezervat în care se comporta că el controla situaţia. Stătea la două mese distanţă de mine când mâncam, se afla în capătul coridorului când am ieşit de la duş şi era, am dedus, omul responsabil pentru oglinda dublă din dormitorul meu, care asigura monitorizarea mea permanentă şi care fusese dată în vileag doar de bâzâitul uşor al lentilelor camerei de supraveghere când îşi regla obiectivul.

Apoi, într-o zi, la micul dejun, nu a mai stat deoparte. S-a aşezat lângă mine şi a spus:

— Arăţi mult mai bine.

Mi-am băut cu grijă ceaiul, pentru că în locul acela beam cu grijă orice, cu sorbituri mici ca să îmi dau seama dacă nu cumva conţine vreo toxină, şi am răspuns:

— Mă simt mai bine. Mulţumesc.

— S-ar putea să te bucuri să afli că doctorul Abel a fost dat afară.

A spus-o atât de calm, cu ziarul împăturit în poală, cu ochii cercetând definiţiile careului de cuvinte încrucişate, că n-am prins pe de-a-ntregul sensul de prima dată. Dar cuvintele fuseseră rostite, aşa că am zis din nou, cu indiferenţă, aşa cum îi vorbisem cândva tatălui meu când eram copil:

— Mulţumesc.

— Îi apreciez intenţiile, a continuat Phearson, dar metodele lui sunt nesănătoase. Vrei s-o vezi pe soţia ta?

Am numărat în tăcere până la zece înainte să îndrăznesc să dau un răspuns.

— Da. Foarte tare.

— Este foarte tulburată. Nu ştie unde eşti, crede că ai fugit. Poţi să-i scrii. Să o linişteşti.

— Ar fi bine.

— O să primească o compensaţie financiară. Poate că doctorul Abel va fi dat în judecată. Poate o să se facă şi vreo petiţie, cine ştie?

— Vreau doar să o revăd, am răspuns.

— Curând, a răspuns el. O să încercăm să nu te facem să pierzi prea mult timp.

— Cine eşti?

A aruncat deoparte ziarul cu o izbucnire bruscă de energie, ca şi cum până atunci şi-ar fi refulat emoţiile în aşteptarea acestei întrebări.

— Franklin Phearson, domnule, a răspuns el, întinzând o mână rozalie fără vlagă. E o onoare să vă cunosc în cele din urmă, domnule doctor August.

Am privit mâna şi n-am strâns-o. Şi-a retras-o cu o uşoară fluturare, ca şi cum n-ar fi avut nicio intenţie să dea mâna cu mine, ci mai degrabă făcea un exerciţiu de relaxare a muşchilor. Ziarul a fost recuperat de pe blatul mesei şi răsfoit până la ştirile interne, care promiteau o viitoare grevă. Mi-am trecut lingura peste fulgii de cereale şi m-am uitat cum clipocea laptele sub ei.

— Deci, a spus el în cele din urmă, cunoşti viitorul.

Mi-am lăsat cu grijă lingura pe marginea bolului, m-am şters la gură, mi-am încrucişat mâinile şi m-am lăsat pe spate în scaun.

Nu se uita la mine, avea ochii aţintiţi asupra ziarului.

— Nu, am răspuns. A fost un episod psihotic.

— O criză oarecare.

— Eram bolnav. Aveam nevoie de ajutor.

— Mda, a şuierat el, netezind paginile ziarului cu o mişcare bruscă şi rapidă din încheietură. Asta e o tâm-pe-ni-e.

A savurat aşa de tare cuvântul, încât i-a adus un tremur de zâmbet în colţul buzelor şi a părut chiar că aproape ia în considerare să-l spună din nou, doar ca să se bucure de experienţă.

— Cine eşti? am întrebat.

— Franklin Phearson, domnule. Am mai spus asta.

— Pe cine reprezinţi?

— De ce n-aş putea să mă reprezint pe mine?

— Dar nu te reprezinţi pe tine.

— Reprezint un număr de agenţii, organizaţii, naţiuni, părţi interesate – cum vrei să le zici. Băieţii buni, în esenţă. Vrei să-i ajuţi pe băieţii buni, nu?

— Şi cum i-aş ajuta, dacă aş putea?

— Cum am spus, doctore August, cunoşti viitorul.

Între noi s-a aşternut o tăcere ca o pânză de păianjen într-o casă întunecoasă. Nu s-a mai prefăcut că-şi citeşte ziarul, iar eu i-am studiat fără jenă chipul. În cele din urmă, am spus:

— Sunt câteva întrebări evidente pe care trebuie să le pun. Bănuiesc că ştiu răspunsurile, dar, din moment ce suntem aşa de deschişi unul cu altul…

— Desigur. Trebuie să fie o relaţie cinstită.

— Dacă ar fi să încerc să plec, mi s-ar permite?

A făcut o grimasă.

— Ei bine, asta e o întrebare interesantă. Dă-mi voie să răspund cu o altă întrebare: dacă ar fi să pleci, unde dracu’ crezi că ai putea să te duci?

Mi-am plimbat limba prin gură, simţind cicatrici care se vindecau şi răni proaspete pe pielea sensibilă a obrajilor şi buzelor. Am pus o altă întrebare:

— Dacă aş avea aceste cunoştinţe – ceea ce nu e cazul –, cum le-aţi folosi?

— Asta depinde oarecum de informaţiile respective. Dacă îmi spui că Occidentul va ieşi victorios din acest conflict, că binele învinge şi răul cade sub spada virtuţii, atunci, la naiba, o să fiu primul care îţi oferă o sticlă de şampanie şi un festin elegant la ce braserie vrei tu. Dacă, pe de altă parte, se întâmplă să ştii datele masacrelor, războaielor şi bătăliilor, ale oamenilor ucişi şi ale crimelor comise, atunci, domnule – nu pot să mint – s-ar putea să discutăm puţin mai mult.

— Pari foarte dispus să crezi că eu chiar ştiu ceva despre viitor, în timp ce toată lumea, inclusiv soţia mea, crede că e o halucinaţie.

A oftat şi şi-a împăturit de tot ziarul, ca şi cum nici măcar ideea de a se preface nu mai prezenta niciun interes.

— Doctore August, a zis el, aplecându-se peste masă către mine, cu mâinile încrucişate sub bărbie. Dă-mi voie să te întreb ceva, în acest spirit al discuţiei libere şi sincere. În călătoriile tale – multele tale călătorii – ai auzit vreodată de Clubul Cronos?

— Nu, am răspuns sincer. N-am auzit. Ce este?

— Un mit. Una dintre notele acelea de subsol ambigue pe care le pun cărturarii la sfârşitul unui text ca să înviorezeun pasaj deosebit de plicticos, un fel de basm de genul „printre altele, se spune asta şi nu-i aşa că e bizar”, strecurat cu scris mic la sfârşitul unui volum necitit.

— Şi ce spune scrisul mic?

— Spune… a răspuns el, dând afară aerul din plămâni cu resemnarea plictisită a povestitorului de profesie. Spune că există oameni care trăiesc printre noi, dar care nu mor. Spune că se nasc şi trăiesc, apoi mor şi trăiesc din nou, aceeaşi viaţă, de o mie de ori. Şi aceşti oameni, cum sunt infinit de bătrâni şi infinit de înţelepţi, se adună uneori –

nimeni nu ştie cu adevărat unde – şi au… ei bine, depinde ce text citeşti. Unii vorbesc despre întâlniri conspirative cu robe albe, alţii merg pe ideea unor orgii unde e creată generaţia următoare a neamului lor. Nu cred niciuna dintre variante. Klan-ul a compromis moda robelor albe în Sud, iar orgiile sunt prea clişeizate.

— Şi ăsta e Clubul Cronos?

— Da, domnule, a răspuns el senin. Ca Illuminati fără strălucire sau ca masoni fără butoni, o societate care se perpetuează, răspândită prin toate epocile, la nesfârşit, în spaţiu şi timp. A trebuit să o cercetez pentru că am auzit că o cercetează şi ruşii şi, din câte mi-am dat seama, este o invenţie a unei minţi foarte plictisite, dar apoi… apoi apare cineva ca tine, doctore August, şi asta chiar îmi dă peste cap hârţogăraia.

— Crezi că fiindcă halucinaţiile mele corespund cu o poveste de adormit copiii, înseamnă că e ceva de capul lor?

— Dumnezeule, nu, nici vorbă! Halucinaţiile tale corespund cu adevărul, deci înseamnă că e ceva de capul lor. Aşa că, a rânjit el, lăsându-se uşor pe spate, iată-ne aici!

Timpul nu înseamnă înţelepciune; înţelepciunea nu înseamnă inteligenţă. Încă mă mai pot simţi copleşit; omul acesta m-a copleşit.

— Pot să mă gândesc o vreme? am întrebat.

— Sigur că da. Gândeşte-te peste noapte, doctore August. Spune-mi mâine dimineaţă ce crezi. Joci crochet?

— Nu.

— Avem o peluză frumoasă, dacă vrei să încerci.

Capitolul 11

Să ne oprim o clipă şi să chibzuim asupra conceptului de memorie.

Kalachakra, uroboranii, aceia dintre noi care ne învârtim fără încetare prin acelaşi curs al evenimentelor istorice, chiar dacă vieţile din el se pot schimba – pe scurt, membrii Clubului Cronos –, uităm. Unii consideră această uitare un dar, o şansă să redescopere lucruri pe care le-au experimentat deja, să-şi păstreze o oarecare capacitate de a fi uimiţi în faţa universului. Pe cei mai vechi membri ai Clubului, care ştiu că le-au văzut deja pe toate, dar nu-şi pot aminti când, îi bântuie o senzaţie de déjà-vu. Pentru alţii, memoria imperfectă a neamului nostru este considerată o dovadă că suntem, chiar şi în situaţia noastră, încă umani. Trupurile noastre îmbătrânesc şi simt durerea ca oricare alte trupuri umane, iar când murim, generaţiile viitoare pot veni şi pot găsi locul unde suntem îngropaţi. Pot dezgropa cadavre în putrefacţie, spunând „da, aici se află într-adevăr trupul răposatului Harry August, dar cine poate şti pe unde i-o fi zburat mintea?” Implicaţiile acestei revelaţii asupra realităţii sunt prea numeroase pentru a le discuta aici, dar de fiecare dată ajungem la minte – *mintea* este cea care face călătoria în timp, în vreme ce carnea se descompune. Nu suntem nici mai mult, nici mai puţin decât minţi, şi este omeneşte ca mintea să fie imperfectă şi să uite. Aşa că nimeni nu-şi aminteşte cine a fondat Clubul Cronos, deşi fiecare dintre membri şi-a jucat rolul. Poate că nici măcar uroboranul care a făcut acea primă alegere nu-şi mai aduce aminte ce rol a jucat şi se întreabă laolaltă cu toţi ceilalţi. Când murim, e ca şi cum lumea ar lua-o de la capăt şi nu mai rămâne decât amintirea – singura dovadă a faptelor noastre.

Îmi aduc aminte totul şi, uneori, îmi aduc aminte cu asemenea intensitate încât nu mai e doar aducere aminte, ci mai degrabă retrăire. Chiar şi acum, în timp ce mă

adresez ţie, îmi pot aminti soarele apunând peste dealuri şi fumul maroniu al pipei lui Phearson în timp ce stătea în curtea interioară de sub fereastra mea, privind către peluza de crochet neatinsă. Nu pot recrea tiparul exact al gândurilor mele, pentru că nu au cuvinte, nu au nimic palpabil de care să mă agăţ, dar pot să-ţi spun care a fost momentul în care m-am hotărât, unde stăteam în acel moment şi ce vedeam. Stăteam pe pat şi vedeam un tablou cu nişte căsuţe de ţară, pictat în nuanţe de verde şi cenuşiu, cu un cocker spaniel care lătra afară, ţopăind cu picioarele dizgraţioase, ca de iepure.

— Bine, dar am o condiţie, am spus.

— Ce vrei?

— Vreau să-mi spui tot ce ştii despre Clubul Cronos.

Phearson s-a gândit doar o clipă.

— În regulă, a zis apoi.

Şi aşa a început prima – şi aproape singura – mea ingerinţă în cursul evenimentelor temporale. Am început cu elementele generale, de bază. Phearson a fost încântat să audă despre căderea Uniunii Sovietice, dar încântarea lui era temperată de suspiciune, ca şi cum nu putea crede cu adevărat că nu inventam platitudini ca să-i satisfac năzuinţele. Mi-a cerut detalii şi, pe măsură ce-i spuneam despre perestroika şi glasnost, căderea Zidului Berlinului, deschiderea graniţelor Austriei, moartea lui Ceauşescu, le înmâna tot timpul bilete asistenţilor lui, ca să verifice numele pe care le spuneam, să vadă dacă există cu adevărat un Gorbaciov la Kremlin şi să evalueze dacă ar putea fi un aliat chiar atât de puternic întru distrugerea gloriei propriei naţiuni.

Interesele lui nu erau pur politice. Ştiinţa şi economia erau pauzele de după-amiază, prezentate ca amuzament uşurel între interogatoriile politice serioase. Domeniile mele de interes nu-l ajutau. Ştiam că avea să apară telefonul mobil şi că o forţă misterioasă numită Internet urma să devină tot mai influentă, dar nu-i puteam spune cum sau cine le-a inventat, pentru că astfel de lucruri nu

mă interesaseră niciodată prea tare. Politica internă nu prezenta aproape niciun interes pentru el, dar îşi adapta întrebările la răspunsurile pe care i le dădeam, devenind mai concrete chiar dacă eu mă străduiam să păstrez discuţia la un nivel cât de general puteam. După ce iniţial s-a îndoit că viitorul ar putea fi cu adevărat aşa de roz, a început să se aplece asupra detaliilor mai fine, insistând tot mai mult asupra amintirilor mele vagi: titluri zărite în tabloide sau impresii dintr-o călătorie cu trenul de la Kyoto în 1981.

— Dumnezeule! a izbucnit el. Fie eşti cel mai mare mincinos din lume, fie ai o memorie dată naibii.

— Memoria mea, am răspuns, este desăvârşită. Îmi aduc aminte totul începând din momentul în care am conştientizat ce înseamnă o amintire. Nu-mi pot aminti momentul naşterii; probabil creierul nu este, pur şi simplu, suficient de dezvoltat ca să înţeleagă un astfel de eveniment. Dar îmi aduc aminte morţile mele. Îmi aduc aminte momentul în care se opreşte totul.

— Cum este? a întrebat Phearson, cu ochii lucind de un entuziasm personal pe care nu i-l văzusem atunci când lucra.

— Oprirea e în regulă. Nimic. O oprire. Dificil e să ajungi până acolo.

— N-ai văzut nimic?

— Nu.

— Nimic?

— Nici mai mult, nici mai puţin decât funcţionarea normală a unei minţi care îmbătrâneşte.

— Poate pentru tine nu contează.

— Nu contează? Crezi că moartea mea nu e…

M-am oprit, am privit în zare.

— Bănuiesc că n-am nimic cu care să compar, nu?

N-am mai adăugat că nici el nu are cu ce compara.

Nu l-am minţit, dar n-am reuşit să-l satisfac deplin.

— Dar cum o să se întâmple invazia din Afganistan? Nu-i nimeni cu care să lupţi acolo!

Lipsa lui de cunoştinţe despre trecut era aproape la fel de profundă ca şi lipsa de cunoştinţe despre viitor, dar cel puţin trecutul avea avantajul că putea fi confirmat şi din alte surse. I-am spus să studieze Marele Joc[4], să-i cerceteze pe paştuni[5], să se uite la o hartă. Îi puteam oferi date şi locuri, i-am explicat, dar cu înţelegerea acestora trebuia să se descurce singur.

Iar în timpul liber studiam. Phearson se ţinuse de cuvânt. Am citit despre Clubul Cronos.

Într-adevăr, erau foarte puţine informaţii. Dacă n-ar fi corespuns aşa de bine cu experienţa mea personală, aş fi considerat toată povestea o farsă. O referire la o societate din Atena în anul 56 d.Hr., renumită pentru discursul elevat şi exclusivism, a cărei natură învăluită în mister a dus, patru ani mai târziu, la expulzarea membrilor săi, pe care aceştia, notează autorul consemnării, au primit-o cu deosebită bunăvoinţă şi o nepăsătoare naturaleţe, fără a se sinchisi de evenimentele vremii. Un alt istoric nota un eveniment bizar: cu doi ani înainte de căderea Romei, o clădire din colţul străzii sale, dedicată cultului lui Cronos, a fost părăsită. Doamnele şi domnii foarte elegant îmbrăcaţi care mergeau acolo au preferat să se mute, spunând că în curând nu va mai merita să rămână acolo. Şi, iată, au venit barbarii. În India, un bărbat acuzat de omor, care a negat crima şi şi-a spintecat beregata în celulă, spusese înainte să moară că era o soluţie cam deranjantă şi plictisitoare, dar, asemenea unui şarpe, îşi va înghiţi propria coadă şi se va naşte din nou. Un grup cunoscut pentru secretomanie părăsea Nanjing-ul în 1935. Unul dintre membri, o doamnă cu o avere foarte mare – despre care nimeni nu ştia cum a dobândit-o – şi-a avertizat slujnica favorită să plece din oraş şi să-şi ducă familia undeva departe, dându-i şi bani pentru asta şi prezicând un război în care va arde totul. Unii i-au numit

---

[4] Denumirea sub care era cunoscută rivalitatea strategică dintre Imperiul Britanic şi Imperiul Rus, aflate în conflict pentru supremaţie în Asia Centrală.

[5] Locuitori din Afganistan şi din nord-vestul Pakistanului.

profeţi; cei mai superstiţioşi le-au spus demoni. Oricare ar fi adevărul, oriunde s-ar fi dus, Clubul Cronos părea să aibă un talent identic de a evita problemele şi a rămâne ascuns.

Într-un fel, dosarul lui Phearson despre Clubul Cronos a dus la năruirea planului său de a afla informaţii despre viitor. Pentru că, citindu-l, am început, pentru prima dată, să mă gândesc la problema timpului.

Capitolul 12

Am pomenit deja despre unele dintre etapele prin care trecem noi atunci când încercăm să înţelegem ce suntem. În a doua mea viaţă, într-o manifestare destul de clişeizată, m-am sinucis ca să-i pun capăt, iar în a treia viaţă am căutat un răspuns de la Dumnezeu.

Am spus deja că am avut ceva probleme să găsesc poziţii anoste şi sigure în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Ce nu am spus este că războiul îmi oferea şi o ocazie să mai învăţ câte ceva despre limitele cunoştinţelor mele despre prezent. Astfel, am auzit de la un inginer jamaican cu numele îndoielnic de Băiatul Vineri despre sufletele morţilor şi stafiile ameninţătoare care rămân în urmă atunci când nu li se oferă respectul cuvenit. De la un ofiţer american foarte serios pe nume Walter S. Brody am aflat despre misterele baptismului, anabaptismului, mormonismului şi luteranismului, expuse cu concluzia: „Maică-mea a trecut prin fiecare la un moment dat şi a aflat că cea mai bună cale să vorbeşti cu Dumnezeu e prin tine însuţi."

Un soldat sudanez care cărase bagaje pentru tancurile lui Rommel la retragerea din Tunisia şi înainte să evadeze – sau poate să fie capturat, zvonul n-a fost niciodată clarificat – mi-a arătat calea către Mecca. Mi-a spus cum să intonez cuvintele: „Mărturisesc că nu există niciun Dumnezeu în afară de Allah, mărturisesc că Mohamed este robul Domnului şi mesagerul Lui", întâi în engleză, apoi într-o arabă stricată şi, în cele din urmă, în acholi[6], despre care a declarat cu mândrie că era o limbă cum nu mai e alta, iar el, fiind musulman şi acholi, era un om cum nu mai era altul. Am recitat cuvintele de câteva ori, ca să încerc să învăţ intonaţia potrivită şi, când s-a declarat mulţumit, m-a bătut pe spate şi a zis: „Ei! Poate că n-o să trebuiască să arzi în focul iadului până la urmă!"

---

[6] Limbă vorbită de tribul cu acelaşi nume, aflat în nordul Ugandei şi sudul Sudanului.

Cred că soldatul acesta, mai mult decât alţii, a fost cel care m-a încurajat să călătoresc. Mi-a spus poveşti fantastice şi, aşa cum s-a dovedit deseori, cu totul închipuite, despre ţinuturi magnifice de dincolo de Marea Mediterană, despre mistere şi răspunsuri care aşteaptă în nisipuri. Când s-a terminat războiul, am căutat prima navă către aceste ţinuturi de unde plecau atât de mulţi englezi şi, îmbătat de vremuri, m-am poticnit printre diverse fărădelegi şi aventuri cu o ignoranţă oarbă, demnă de tinereţea pe care păream să o afişez. În Egipt, am devenit convins cu pasiune de adevărul cuvântului lui Allah, până într-o zi, când am fost încolţit într-o fundătură de trei dintre fraţii mei de la moschee. M-au bătut până am rămas fără simţire. Mi-au smuls barba, m-au ras în cap cu nişte cuţite tocite şi m-au scuipat în faţă. Mi-au sfâşiat robele albe care nu-mi veneau bine şi pe care le agonisisem cu zelul unui convertit. Am spus în gura mare că sunt spion evreu – deşi eram roşcat –, imperialist, comunist, fascist, sionist şi, mai presus de orice, că nu fac parte dintre ei. Am stat patru zile în spital şi, la externare, m-am dus la mullahul meu pentru a găsi alinare. Mi-a turnat politicos ceai într-o ceaşcă în formă de lalea şi m-a întrebat ce simt despre chemarea mea.

Am plecat a doua zi.

În nou înfiinţatul stat Israel am cochetat o vreme cu iudaismul, dar, cu toate recomandările pe care le deţineam sub formă de răni de război căpătate în numele spionajului evreiesc, era limpede că nu aveam să-mi găsesc locul acolo. În plus, statutul meu de fost soldat al Marii Britanii, care era detestată, nu m-a ajutat să mă integrez. Am văzut bărbaţi şi femei cu tatuajele din lagăre încă albastre pe piele, care cădeau în genunchi la Zidul Plângerii şi plângeau cu uşurare la vederea pietrelor încălzite de soare şi am înţeles că nu făceam parte din universul lor.

Când am urcat Muntele Sinai în căutarea unui Dumnezeu care să-mi răspundă la întrebări, în vârf m-a întâmpinat un preot catolic. Am îngenuncheat la picioarele lui, i-am sărutat mâna şi i-am spus că prezenţa lui acolo e

un semn, un semn că există un dumnezeu care are un scop pentru mine. I-am spus povestea mea. După ce m-a ascultat, a îngenuncheat el la picioarele mele, mi-a sărutat mâna şi mi-a spus că eu eram un semn, un semn de la Dumnezeu, că, la urma urmei, există un scop al vieţii lui şi că prin mine credinţa i-a fost reînnoită şi a devenit atât de serios în timp ce proclama minunea vieţilor mele, încât am început să mă îndoiesc eu însumi. A spus că mă va duce la Roma, să mă prezinte Papei, că voi avea o viaţă de meditaţie şi rugăciune pentru a pătrunde misterele existenţei mele. Trei zile mai târziu, m-am trezit şi l-am găsit pe podeaua camerei mele, gol, cu excepţia unui şirag de mătănii, stând în genunchi şi sărutându-mi mâna în timp ce dormeam. A spus că eu eram un trimis şi şi-a cerut iertare că a avut vreodată vreo urmă de îndoială, iar eu m-am strecurat afară prin fereastra din spate şi am sărit gardul grădinii chiar înainte de răsărit.

M-am îndreptat către India, pentru că auzisem poveşti despre misticism şi filosofii, despre care speram să-mi poată explica situaţia, acolo unde teologia occidentală eşuase. Am ajuns acolo în 1953, obţinând fără probleme o slujbă de mecanic pentru o serie nesfârşită de linii aeriene comerciale falimentare. Falimentul lor rareori mă afecta; puteam să plec de la serviciu luni ca angajat al cuiva, pentru ca marţi să vin la muncă şi să găsesc vechiul contract desfăcut şi un exemplar nou, identic, aşteptând să fie semnat. Toate clauzele erau la fel, cu excepţia datei şi a numelui angajatorului. India se stabiliza după divizare, iar eu mă aflam în sud, departe de partea cea mai rea a vărsării de sânge care a marcat independenţa. Prim-ministru era Nehru, iar eu m-am îndrăgostit nebuneşte, întâi de o actriţă ai cărei ochi păreau să mă privească pe mine şi numai pe mine de pe marele ecran, iar apoi de o fată care-i semăna leit şi vindea fructe la aeroport, dar care n-avea niciodată nimic semnificativ de zis. Am idolatrizat-o dezgustător şi am curtat-o catastrofal. S-a observat chiar şi printre cei mai bătrâni dintre cei asemenea mie că suntem conduşi de anumite motivaţii

biologice, indiferent de vârsta spiritului nostru. Copil fiind, am simţit numai motivaţia biologică de a creşte şi de a fi deznădăjduit din punct de vedere intelectual în egală măsură. Ca adolescent, am combătut depresia cu diverse îndeletniciri şi cu comploturile din casa familiei Hulne. Acum, ca bărbat în floarea vârstei, simţeam mai mult ca oricând nevoia să ies în lume şi să o provoc exact ca un toreador în arenă. Am călătorit în căutarea unor răspunsuri, am discutat cu oameni care mi-au răspuns, am iubit din toată inima, am resimţit respingerea până în adâncul sufletului şi am idolatrizat-o pe Meena Kumari, zeiţa de la Bollywood, ca simbol al perfecţiunii, deşi nu vorbeam niciun cuvânt în hindi când i-am văzut prima dată filmele.

Răspunsurile n-au venit nici din dragoste, nici de la Dumnezeu. Am vorbit despre înviere şi reîncarnare cu brahmani, iar ei mi-au spus că, dacă am dus o viaţă bună şi curată, mă pot întoarce întrupat în ceva mai măreţ decât mine.

— Dar întrupat în mine? Mă pot întoarce întrupat în mine însumi?

Întrebarea asta a provocat o oarecare agitaţie printre înţelepţii hinduşi cărora le-am adresat-o. Vreau să cred că am introdus în discursul lor primele noţiuni vagi de fizică relativistă, pentru că învăţaţii s-au trezit dezbătând serios dacă învierea trebuie să aibă o natură temporală lineară. În cele din urmă, răspunsul a venit de la un înţelept cu pântec mare şi obiceiuri alimentare foarte stricte, care a proclamat:

— Nu fi ridicol, englezule! Ajungi mai bine sau ajungi mai rău, dar toate lucrurile se schimbă!

Acest răspuns mi-a oferit prea puţină satisfacţie şi, cu economiile făcute în zece ani de reparat acelaşi avion care avea alt nume în fiecare săptămână, am mers mai departe. China nu era tocmai primitoare, iar sincronizarea mea era nefericită pentru o vizită în Tibet, aşa că m-am îndreptat către sud, ocolind Vietnamul, Thailanda, Myanmarul şi Nepalul, gândindu-mi itinerariul în funcţie de locurile unde

nu urmau să invadeze americanii sau unde nu era iminentă izbucnirea unui război civil. M-am ras în cap şi am mâncat numai legume, am învăţat să mă rog cu voce tare, folosind cuvinte imposibile şi am întrebat fiecare întrupare a fiecărui Buddha, de la Gautama Unul la cele zece mii de aspecte, de ce eram ce eram şi dacă moartea aceasta va fi ultima. Mi-am câştigat un fel de reputaţie, eram englezul care ştia discursul tuturor credinţelor, care putea discuta în contradictoriu cu orice călugăr sau imam, preot catolic sau pastor pe orice temă filosofică, atâta vreme cât se referea la sufletul nemuritor. În 1969, am primit vizita unui bărbat vesel cu ochelari rotunzi, care s-a aşezat cu picioarele încrucişate în coliba mea şi a spus:

— Bună seara, cinstite domn! Numele meu este Shen. Reprezint o instituţie interesată şi mă aflu aici ca să vă întreb care vă sunt intenţiile.

La vremea aceea, locuiam în Bangkok. Descoperisem că rugăciunea, oricât de pură, nu poate ostoi chinul provocat de ciupercile tropicale care ţi se înmulţesc în cutele pielii când trăieşti în jungla umedă. Ziarele publicau cu litere mari şi îngroşate articole despre măreţia guvernului. Cu litere mult mai mici, de un negru sumbru, publicau zvonuri despre grupările comuniste de gherilă din zonele de deal. Nu ştiu dacă atunci credeam că iluminarea îmi va fi adusă de calea cu opt braţe, dar ştiu că îmbătrânisem prea mult ca să mai cred în altceva, aşa că îmi împărţeam timpul între reparatul maşinilor, îmbrăcat cu halatul meu portocaliu, şi meditaţie asupra a ceea ce aveam să fac dacă nu pot muri.

Domnul Shen, cu faţa ca o cochilie de melc lustruită şi cu o cămaşă albastră cu urme de transpiraţie pe spate şi la subraţ, şi-a împins ochelarii un pic mai sus şi a adăugat:

— Vă aflaţi aici ca să vă angajaţi în activităţi contrarevoluţionare?

Trecusem printr-o fază în care dădeam numai răspunsuri mistice înţelepte, dar, sincer, la un moment dat ajungi să fii prea bătrân pentru aşa ceva, aşa că i-am trântit:

— Lucrezi pentru serviciile de securitate chineze?

— Desigur, cinstite domn, a zis el pe o voce cântătoare, făcând o plecăciune cum stătea aşezat, cu mâinile împreunate, în felul respectuos al thailandezilor de a saluta un profesor. Suntem foarte puţin interesaţi de ţara asta, dar unele voci au sugerat că sunteţi de fapt un agent imperialist occidental care intenţionează să se alieze cu forţe contrarevoluţionare, cum este separatistul burghez Dalai Lama şi că templul dumneavoastră este un centru al subversiunii capitaliste creat pentru a lovi în inima măreţului nostru popor.

A spus toate astea pe un ton aşa de curtenitor, că am fost obligat să întreb:

— Şi asta n-ar fi rău?

— Sigur că e rău, cinstite domn! Ar fi genul de activitate subversivă care ar determina represalii prompte din partea guvernului meu, deşi, desigur… a zis el cu o străfulgerare de zâmbet luminos şi vesel, aţi fi, bineînţeles, protejat de aliaţii dumneavoastră imperialişti, şi vor exista fără îndoială repercusiuni.

— O! am exclamat, înţelegând ce vrea să zică. Ameninţaţi să mă omorâţi?

— Mi-ar displăcea să merg aşa de departe, cinstite domn, mai ales pentru că eu, personal, cred că sunteţi un englez excentric în căutarea unei vieţi uşoare.

— Cum m-aţi omorî? am întrebat. Ar fi rapid?

— Aşa mi-aş dori, da! Spre deosebire de ce spune propaganda dumneavoastră, nu suntem barbari.

— Ar trebui să şi ştiu că o să mă omorâţi? Ar fi o opţiune, de exemplu, să mă omorâţi în somn?

O expresie de consternare a trecut peste faţa lui Shen în timp ce se gândea la asta.

— Îmi închipui că ar fi prudent pentru toţi cei implicaţi dacă am putea face ca moartea dumneavoastră să pară şi nedureroasă, şi naturală. Dacă aţi fi treaz, fără îndoială că asta ar duce la o luptă şi semne de autoapărare, care ar fi de neacceptat pentru un călugăr, chiar şi un călugăr care e un porc imperialist. *Nu* sunteţi… un porc imperialist, nu?

— Sunt englez, am subliniat.

— Există şi englezi care sunt buni comunişti.
— Nu sunt comunist.
Shen şi-a muşcat nesigur buza de jos, cu privirea alunecându-i rapid de jur-împrejurul camerei, ca şi cum aproape se aştepta să găsească o crăpătură în pereţii de bambus, prin care putea apărea o puşcă. Apoi, cu un ton întrucâtva confidenţial:
— Sper că nu sunteţi un agent imperialist, cinstite domn, a şoptit el. Mi s-a cerut să alcătuiesc un rechizitoriu împotriva dumneavoastră şi n-am putut găsi nicio dovadă că aţi fi altceva decât un nebun inofensiv cu credinţe de modă veche. Dacă s-ar dovedi că sunteţi spion, asta ar avea un efect nefericit asupra documentelor întocmite de mine.
— Categoric nu sunt spion, l-am asigurat.
A părut uşurat.
— Vă mulţumesc, domnule, a strigat el, ştergându-şi fruntea cu mâneca şi apoi cerându-şi scuze imediat pentru gestul său de necuviinţă asudată. Părea foarte puţin probabil, dar trebuie să fii scrupulos, când timpurile sunt aşa cum sunt.
— Pot să vă ofer un ceai? am sugerat.
— Nu, mulţumesc. Nu pot fi văzut fraternizând fără rost cu duşmanul.
— Credeam că aţi spus că nu sunt duşman.
— Sunteţi corupt din punct de vedere ideologic, s-a corectat el, dar sunteţi inofensiv.
Acestea fiind zise, s-a pregătit să plece, nemaicontenind cu plecăciunile.
— Domnule Shen, l-am strigat.
S-a oprit în uşă, cu expresia încordată a omului care speră sincer că n-o să aibă şi mai mult de muncă.
— Nu pot să mor, i-am explicat politicos. Mă nasc, şi trăiesc, şi mor, şi trăiesc din nou, dar e mereu aceeaşi viaţă. Guvernul dumneavoastră are vreo informaţie despre aşa ceva care mi-ar putea fi de folos?
A zâmbit, cu o reală uşurare inundându-i trăsăturile.
— Nu, cinstite domn. Vă mulţumesc pentru cooperare.

Şi apoi, gândindu-se un pic, a adăugat:

— Succes cu povestea aceea.

Şi a ieşit singur.

A fost primul spion pe care l-am întâlnit vreodată, iar Franklin Phearson a fost al doilea. Dintre ei doi, cred că îl prefer pe Shen.

Capitolul 13

Vreo şaptezeci de ani mai târziu, Phearson stătea de cealaltă parte a mesei în conacul din Northumbria şi se enerva când îi spuneam:

— Complexitatea trebuie să fie scuza ta pentru lipsa de acţiune. Complexitatea evenimentelor, complexitatea timpului… La ce îţi foloseşte toată această cunoaştere?

Afară ploua, o ploaie torenţială puternică, ce nu mai contenea după două zile de căldură sufocantă; se descătuşase cerul. Phearson fusese la Londra; când s-a întors, a venit cu şi mai multe întrebări şi o atitudine mai puţin flexibilă.

— Nu spui tot! a tunat el. Spui că toate astea o să se întâmple, dar nu spui şi cum. Vorbeşti despre computere şi telefoane şi nenorocitul de sfârşit al Războiului Rece, dar nu ne spui nicio vorbă despre cum o să se întâmple toate astea. Noi suntem băieţii buni – nu înţelegi că noi vrem să îndreptăm lucrurile? O lume mai bună!

Când era furios, pe tâmpla stângă îi apărea o venă albastră ca un şarpe care se zvârcoleşte, iar faţa, în loc să se înroşească, devenea cenuşie. Am reflectat asupra acuzaţiilor şi mi s-a părut că o parte nu tocmai neînsemnată din ele era neîntemeiată. Nu eram istoric; evenimentele din viitor se desfăşuraseră ca acţiuni în prezent, lăsând puţin timp pentru analiză retrospectivă sau reflecţie. Era vorba de ştiri văzute la televizor în calupuri de câte şaizeci de secunde. Nu puteam să explic cum funcţionează computerele mai mult decât puteam să ţin o scrumbie în echilibru pe vârful nasului.

Şi da, nu spuneam tot… uneori ascundeam detaliile anumitor subiecte. Citisem despre Clubul Cronos, iar lecţia de bază pe care o învăţasem fusese că unele lucruri trebuie trecute sub tăcere. Dacă membrii Clubului erau ca mine şi cunoşteau viitorul, cel puţin în ceea ce privea desfăşurarea vieţilor lor personale, atunci aveau posibilitatea să o influenţeze în întregime. Şi totuşi alegeau

să nu o facă. De ce?

— Complexitate, am repetat ferm. Tu şi cu mine suntem doar nişte indivizi. Nu putem controla evenimente socio-economice de amploare. Poţi încerca să le influenţezi, dar dacă modifici fie şi un singur eveniment, fie şi în cel mai neînsemnat mod, vei anula toate celelalte evenimente pe care le-am descris până acum. Eu pot să-ţi spun că sindicatele vor avea de suferit sub Thatcher, dar adevărul este că nu pot să arăt cu degetul forţele economice din spatele acestui fenomen sau să explic în câteva vorbe coerente de ce societatea permite ca industria să fie distrusă. Nu pot să-ţi spun ce e în capul oamenilor care dansează la căderea Zidului Berlinului sau cine se va ridica în Afganistan să spună „Azi e o zi bună pentru jihad”. Şi la ce îţi folosesc informaţiile mele, dacă acţionând pe baza uneia singure dintre ele distrugi întregul?

— Nume, locuri! a strigat el. Dă-mi nume, dă-mi locuri!

— De ce? am întrebat. O să-l asasinaţi pe Yasser Arafat? O să executaţi copii pentru crime pe care încă nu le-au comis? O să-i înarmaţi dinainte pe talibani?

— Este o decizie politică, toate astea sunt decizii politice…

— Îţi iei deciziile pe baza unor crime care n-au fost comise încă!

Şi-a deschis braţele, într-un gest larg de frustrare.

— Omenirea evoluează, Harry! a strigat el. Lumea se schimbă! În ultimii două sute de ani, omenirea s-a schimbat în moduri mai radicale decât a reuşit în ultimii două mii de ani! Ritmul evoluţiei se accelerează, ca specie şi civilizaţie. Este sarcina noastră, sarcina oamenilor buni, a bărbaţilor buni şi femeilor bune, să veghem asupra acestui proces, să-l îndrumăm, astfel încât să nu mai avem nenorociri şi dezastre! Vrei încă un Al Doilea Război Mondial? Alt Holocaust? Putem schimba lucruri, le putem îndrepta.

— Te consideri competent să veghezi asupra viitorului?

— La dracu’, da! a zbierat el. Pentru că sunt un apărător al democraţiei, la naiba! Pentru că sunt un afurisit de

susţinător cu gândire liberală al libertăţii, pentru că sunt un băiat al dracului de bun cu o inimă bună şi, la dracu’, pentru că trebuie s-o facă cineva!

M-am lăsat pe spate pe scaun. Ploaia cădea pieziş, bătând în geam. Pe masă erau flori proaspăt tăiate, iar în cana mea, cafea care se răcise.

— Îmi pare rău, domnule Phearson, am spus în cele din urmă. Nu ştiu ce vrei să-ţi spun.

S-a aşezat pe un scaun, l-a tras mai aproape de mine, scăzând vocea până la un nivel aproape conspirativ, cu mâinile împreunate într-un gest care sugera intenţia de a-şi cere scuze.

— De ce nu câştigăm în Vietnam? Unde greşim?

Am oftat, cuprinzându-mi capul în palme.

— Nu sunteţi doriţi! Vietnamezii nu vă vor, chinezii nu vă vor, nici oamenii voştri nu vă vor în Vietnam! Un război pe care nimeni nu vrea să-l ducă nu poate fi câştigat!

— Şi dacă lansăm bomba? O bombă la Hanoi, o victorie totală?

— Nu ştiu, pentru că nu s-a întâmplat niciodată, şi nu s-a întâmplat niciodată pentru că este dezgustător! am strigat. Tu nu vrei informaţii, vrei confirmări, iar eu…

M-am ridicat brusc, la fel de surprins că sunt în picioare ca şi restul celor din cameră.

— Nu pot să-ţi ofer asta, am încheiat eu. Îmi pare rău. Când am fost de acord cu asta am crezut că sunteţi… că vreţi altceva. Cred că am greşit. Trebuie… să mă gândesc.

S-a lăsat tăcerea.

În chineză, astmul este descris ca gâfâitul unui animal cu răsuflarea greoaie din cauza bolii. Trupul lui Phearson era nemişcat ca o statuie, cu mâinile neclintite într-o reţinere politicoasă, costumul impecabil, faţa golită de orice expresie, dar răsuflarea era o răbufnire animalică din piept.

— Ce vrei să spui? a întrebat el, iar cuvintele purtau lustrul anilor de educaţie aleasă şi autocontrol atent, dar răsuflarea care le purta voia să-mi sfâşie beregata cu dinţii şi să-mi soarbă sângele. Crezi că nu contează, doctore

August? Crezi că mori şi asta-i tot? Lumea o ia de la capăt, bang!

A lovit cu palma în masă, suficient de tare ca să facă toate ceştile de porţelan să tresalte pe farfurioare.

— Noi, oamenii neînsemnaţi, cu vieţi neînsemnate, suntem morţi şi toate astea – nu era nevoie să se mişte, nu trebuia decât să-şi plimbe privirea în jurul camerei – au fost doar un vis. Eşti Dumnezeu, doctore August? Eşti singura fiinţă care contează? Crezi că, fiindcă îţi aminteşti, durerea ta e mai mare şi mai însemnată? Crezi că, fiindcă treci prin ea, viaţa ta este singura viaţă care contează? Asta crezi?

N-a ţipat, n-a ridicat vocea, dar răsuflarea lui sălbatică era şi mai agitată, în timp ce degetele i se încleştau ca să se împotrivească instinctului de a sfâşia. Mi-am dat seama că n-aveam nimic. Nici cuvinte, nici idei, nici scuze, nicio replică. S-a ridicat deodată, brusc. Ceva se rupsese, deşi nu îndrăzneam să spun ce anume. Vena de la tâmplă îi zvâcnea puternic sub piele.

— Bine, a rostit el aproape ca un gâfâit. Bine, doctore August. Bine. Suntem amândoi puţin obosiţi, puţin frustraţi… Poate că avem nevoie de o pauză. Ce-ar fi să ne luăm liber pentru restul zilei şi poţi să te mai gândeşti, bine? Bine, a decis el înainte să pot răspunde. Ăsta e planul. Grozav. Ne vedem mâine.

Şi, spunând asta, a ieşit din cameră cu paşi mari, fără niciun alt cuvânt şi fără să privească în urmă.

Capitolul 14

Trebuia să plec.

Gândul mă măcina de mai multă vreme, dar acum aveam dovada finală. Nu vedeam niciun motiv să mai rămân şi trebuia să plec. Probabil că nu avea să fie simplu să plec. Nu puteam ieşi pur şi simplu pe uşa din faţă. Dar, uneori, cele mai simple planuri de evadare sunt şi cele mai bune.

De ce, în toţi anii pe care i-am petrecut în Orient, nu m-am obosit să învăţ măcar un pic de kung fu?

Întrebarea părea caraghioasă acum, când stăteam în camera mea şi aşteptam înserarea. Aveau gardieni acolo – evident, nu îmbrăcaţi ca nişte gardieni, dar observasem suficient de multe ca să recunosc nu mai puţin de cinci oameni care erau de serviciu în orice moment. Umblau peste tot în tăcere, priveau din umbră, aşteptând ordine. În fiecare seară, la ora 19.00, se schimba tura, iar echipa nou-venită încă îşi mai digera masa de seară. Asta îi făcea să fie neglijenţi, mai lenţi şi un pic prea relaxaţi. Dincolo de fereastra mea, terenul era un amestec de grozamă şi iarbă-neagră, iar lăptarul care făcea aprovizionarea avea un pronunţat accent din nord. Nici nu-mi trebuia mai mult. Fusesem îngrijitor crescut în zona asta; trăisem şi murisem pe acest pământ în prima mea viaţă şi ştiam cum să supravieţuiesc într-un ţinut cu mlaştini de turbă. Phearson, cu toate resursele şi oamenii lui, mi se părea un băiat de la oraş, care nu fusese învăţat să vâneze sălbăticiuni. Nu trebuia decât să scap dintre ziduri.

Când pământul a început să se schimbe într-un cenuşiu şters şi să se apropie ora 19.00, mi-am adunat toate resursele pe care le aveam la dispoziţie. Un cuţit de bucătărie pe care îl furasem la cină, o cană metalică şi o farfurioară de metal sustrase de la bucătărie, o cutie de chibrituri, o bucată de săpun, periuţă de dinţi, pastă de dinţi şi câteva lumânări. Phearson fusese atent: erau puţine alte lucruri disponibile la îndemâna unui hoţ zelos. Îmi dăduse hârtie pe care să-mi scriu amintirile; am scris

două scrisori, pregătite pentru momentul în care aveam să plec. Am învelit totul în pătură şi mi-am prins-o în spate cu fâşii făcute din cearşaful de pe pat. La 19.05, când întunericul se lăsase peste mlaştină, am întredeschis uşa dormitorului, simţindu-mă ca un copil caraghios, şi m-am îndreptat către parter.

Ştiam că sunt gardieni la uşa principală şi cea din bucătărie, dar unii dintre ei dormeau acolo şi nimeni nu se obosea să păzească dormitoarele gardienilor. Am găsit o pelerină şi câteva perechi de şosete într-unul dintre dormitoare şi câţiva şilingi preţioşi pe măsuţa de toaletă, apoi m-am îndreptat către fundul casei, unde una dintre ferestre se deschidea deasupra acoperişului unei magazii de cărbuni. Mi-am scos întâi picioarele, legănându-mă nesigur pe margine, apoi m-am aruncat cu o bufnitură metalică, care m-a zgâlţâit până în măduva oaselor, şi am aşteptat consecinţele.

Nu s-a întâmplat nimic, aşa că am alunecat mai departe, aterizând pe aleea cu pietriş care şerpuia în jurul casei. Dacă aş fi alergat, însemna să-mi vestesc evadarea, aşa că am mers încetişor, cu pas sigur, aşa cum îi auzisem pe gardieni, cu inima bătând să-mi spargă pieptul la fiecare pas, până când am ajuns în cele din urmă în spatele împrejmuirii de tisă, eram pregătit să o iau la fugă, ceea ce, în final, am şi făcut.

Nu eram deloc în formă, pentru că nu fusesem niciodată în formă, şi nici detenţia nu-mi fusese de prea mare ajutor. Dar nu eram împovărat de bagaje şi eram însufleţit de o voie bună ciudată, o aducere-aminte a sunetelor şi mirosurilor copilăriei şi mlaştinii, o eliberare care se aşternea odată cu proprii mei paşi. În jurul curţii se afla un zid pe care îl observasem în timpul plimbărilor mele sub supraveghere prin grădină, dar era un zid care să-i împiedice pe străini să intre mai degrabă decât să-i ţină pe prizonieri înăuntru şi nu a fost mare lucru să găsesc un stejar bătrân ale cărui ramuri de jos să se legene, ca pasarela unui vas de piraţi, peste cărămizile galbene. M-am căţărat, măturând cu palma insectele care se hrăneau

în lemnul putrezit, am alunecat pe creangă, aşa cum făcusem de atâtea ori în copilărie şi m-am aruncat de cealaltă parte. Şi, astfel, eram liber.

Ce bine ar fi fost să fie aşa de uşor.

Avusesem un plan, în care erau incluse alte planuri care s-ar fi putut încheia în diverse moduri, în funcţie de cum ar fi decurs planul general. Am ţinut cont şi că era foarte probabil să fiu prins din nou, având în vedere de cât de lipsit de experienţă eram când era vorba să fug de autorităţi şi de cât de multe informaţii le dădusem, dar pe termen mediu, timpul era de partea mea.

Oricum ar fi fost, trebuia să aflu unde eram, ca să stabilesc cât de dificil avea să fie restul planului meu. Un drum prăpădit ducea printre pâlcuri dese de copaci neîngrijiţi; am mers pe el către vest, ascunzându-mă în pădure când am auzit cele trei maşini care au trecut în timp ce mergeam. Tot felul de vieţuitoare fremătau prin pădure în jurul meu, întrebându-se ce făceam. Ar fi romantic să spun că s-a auzit strigătul unei bufniţe, dar bufniţa a avut bun-simţ şi s-a ţinut departe de mine. Am apreciat că, odată ajuns afară, aveam la dispoziţie cam trei ore până să fie dată alarma în casă. Dacă aveam ghinion, timpul putea fi mult mai scurt.

Chiar în faţa unui râu traversat de un podeţ de cărămidă se afla o răscruce. Oferea două variante – Hoxley la opt kilometri sau West Hill, la unsprezece. Am ales Hoxley, ştiind că este decizia mai previzibilă, dar şi cea mai rapidă, şi am pornit paralel cu drumul. Adăpostul pădurii a lăsat în scurt timp loc unor zone mai deschise, mărginite de pereţi de stâncă scunzi; am sărit pe partea mocirloasă ghemuindu-mă ori de câte ori auzeam huruitul vreunui motor, oricât de îndepărtat părea. Luna era la jumătate – tocmai bună pentru a oferi suficient de multă lumină ca să văd, dar nu atât de multă încât să fiu văzut. Aerul, atât de fierbinte în cursul zilei, se răcorise suficient ca răsuflarea să se transforme în abur. Pământul era încă noroios după ploaie, îmi stropisem pantalonii, iar şosetele erau leoarcă. Mersul meu ajunsese o lipăială în toată regula. Am reperat

Steaua Nordului, Centura Orion, Casiopeea şi Ursa Mare. Casiopeea era sus, Ursa era jos, ceea ce însemna că momentul în care văzusem prima maşină trecând pe lângă mine cu viteză fusese puţin după miezul nopţii. Avusesem noroc: le trebuiseră câteva ore până să observe că lipsesc. Acum nu prea aveau de ales şi erau nevoiţi să mă caute prin întuneric cu farurile aprinse, în timp ce eu mă puteam orienta la lumina stelelor.

Hoxley erau un sătuc de piatră pe culmea unui deal stâncos unde fusese cândva o carieră de piatră, acum închisă. M-am strecurat pe margine printre case, pe străduţe lăturalnice care se înfundau în câmp şi în garduri. Deşi nu putea adăposti mai mult de patru sute de suflete, Hoxley avea în piaţeta centrală un monument al eroilor de război, pe care erau înscrise numele celor care muriseră în două războaie. Lângă monument era parcată o maşină argintie, cu luminile aprinse, în care se afla cineva. Oprise la singura cârciumă din sat şi în mod clar îl deranjase pe proprietar, care stătea în uşă, revoltat că fusese trezit din somn. Un al doilea bărbat discuta cu el. M-am strecurat dinspre piaţă către ceea ce trebuia să se cheme Strada Principală, cu o mică băcănie unde se găseau roşii proaspete şi carne de miel şi cu oficiul poştal, vopsit mândru cu vopsea roşu-deschis scorojită. Acum, că ştiam unde se află, m-am furişat din nou la marginea satului şi m-am târât printre scândurile desprinse ale unui hambar şui, ascunzându-mă printre roabe ruginite, baloţi de paie şi pene de cocoş prăfuite, pierdute într-o luptă.

N-am dormit, dar asta n-a fost o problemă.

Capitolul 15

Cât stătusem în conac, cronometrasem răsăritul soarelui şi ştiam exact când va veni.

Am aşteptat cam încă o oră înainte să mă târăsc afară din ascunzătoare. Murdar de noroi şi plin de pene, am fost primul client din acea dimineaţă de la oficiul poştal din Hoxley. Am ajuns acolo exact când diriginta, o femeie morocănoasă, cu o faţă rotundă şi îmbujorată, descuia uşa. Cu şilingii pe care îi furasem de la gardieni, am cumpărat două plicuri şi câteva timbre şi i-am îndesat scrisorile în mână.

— Sunteţi foarte drăguţă, am spus cu cel mai bun accent scoţian pe care-l aveam, iar ea a ridicat din sprâncene auzind un necunoscut.

Era o încercare vagă de a-mi acoperi urmele, dar, dacă posibilii mei urmăritori aveau să întrebe, voiam să încurc cât mai mult chestiunea prezenţei mele acolo. Am privit-o strecurând cele două scrisori ale mele în geantă şi am plecat.

Ziua era fierbinte, luminoasă şi frumoasă.

Cam fără tragere de inimă, am renunţat la haina furată, care făcuse o treabă excelentă în cea mai rece parte a nopţii. Mi-am dat seama că era prea uşor de recunoscut şi dădea de gol drumul lung de peste noapte. Fără ea, eram un domn aproape respectabil, chiar dacă puţin cam murdar de noroi.

Maşina argintie pe care o văzusem în timpul nopţii dădea târcoale pe la marginea satului. M-am ghemuit după zidul unei curţi în care se simţea miros de săpun şi după toaleta exterioară pe care o îngrădea, în timp ce vehiculul ultrascump şi supraalimentat trecea huruind. Venise momentul să o iau iar la picior peste câmp, departe de pericolele care mă păşteau pe şosea la lumina zilei.

M-am îndreptat către nord, dintr-o pornire în mare măsură arbitrară, şi pentru câteva ore m-am simţit uşurat

datorită luminii zilei şi căldurii, până când setea, foamea şi senzaţia de năclăială a propriilor mei dinţi au început să mă distragă în mod supărător. Am căutat vreo adâncitură în pământ sau un loc unde copacii să crească în pofida excavaţiilor produse de oameni, şi, după aceste semne, am găsit calea către un pârâu nu prea adânc, care năzuia să devină râu, a cărui albie era presărată cu pietre mari rotunde şi alunecoase. M-am spălat pe faţă, pe mâini, pe gât şi am băut cu înghiţituri mari. M-am spălat pe dinţi şi am privit curgând tumultuos în josul apei spuma albă pe care o scuipasem. Mi-am numărat bănuţii rămaşi din furtişagul din cursul nopţii şi m-am întrebat cât de departe e oraşul următor şi cât de intens patrulat va fi. Eram prea bătrân ca să pun capcane pentru iepuri, aşa că mi-am strâns lucrurile şi am luat-o din loc.

Am ajuns în satul următor după-amiaza devreme.

Oamenii lui Phearson săreau în ochi ca muştele care mişună în ochii cailor sălbatici. Era şi o brutărie în sat, iar mirosul drojdiei era aproape insuportabil. Am aşteptat ca oamenii lui Phearson să plece, apoi am intrat încrezător înăuntru şi am cerut, de data asta cu cea mai protocolară pronunţie a mea:

— O pâine şi unt, dacă aveţi, vă rog!

Brutarul s-a mişcat ca melcul, cumpănind problema untului.

— Păi, domnule, a spus el în cele din urmă, nişte untură vă convine?

Untura îmi convenea, câtă vreme o aducea repede.

— Nu sunteţi de prin partea locului, domnule? a întrebat el.

Nu, nu eram de prin partea locului; ieşisem să mă plimb şi trebuia să mă întâlnesc cu nişte prieteni.

— Frumoasă vreme pentru plimbare, domnule.

— Da, nu-i aşa? Să sperăm că mai ţine.

— Prietenii dumneavoastră sunt cei care au venit în oraş azi-dimineaţă, domnule? Spuneau că şi ei caută pe cineva.

Vorbea aşa de tărăgănat, aşa de amabil, că mi se părea aproape tragic să bag de seamă sunetul bănuielii, acuzaţia

tăcută din vocea lui.

— Arătau ca şi cum ar fi venit la vânătoare?

— Nu, nu.

— Ei, bine atunci. N-aveau cum să fie prietenii mei. Mulţumesc pentru pâine, mulţumesc pentru untură şi…

— Harry!

S-a dovedit că şi Phearson putea folosi engleza protocolară când trebuia. Am îngheţat în uşă, cu pâinea sub braţ, cu pachetul de untură pe jumătate desfăcut, pregătit să-l ung pe pâine. Phearson a venit direct la mine şi şi-a pus braţele în jurul meu cu multă afecţiune.

— Mi-a fost aşa teamă că n-o să te mai prindem! a strigat el, cu vocea vibrând în josul străduţei pavate cu piatră. Slavă Domnului că ai reuşit să ajungi la timp.

Maşina lui era parcată la nici douăzeci de metri, un monstru urlător într-o pădure de basm. Portiera din spate era deja deschisă, ţinută de unul dintre gardienii mei anonimi – foarte posibil chiar cel de la care furasem haina. M-am uitat la maşină, m-am uitat la Phearson şi apoi, fără să mă simt chiar încrezător în privinţa gestului, dar simţind că trebuia făcut, am lăsat să cadă pâinea şi l-am lovit în figură cât de tare am putut, cu cotul.

Sunt mândru să spun că s-a auzit ceva trosnind, iar când mi-am tras mâna înapoi, aveam mâneca plină de stropi de sânge.

Din păcate, n-am făcut mai mult de zece metri înainte ca brutarul, mişcându-se cu o viteză surprinzătoare pentru un om aşa de sedentar, să mă doboare cu un placaj de rugby bine plasat şi să se aşeze pe capul meu.

Capitolul 16

Medicamente.

Şi mai multe medicamente.

M-au imobilizat în pat, exact cum făcuse şi doctorul Abel, dar, spre deosebire de el, n-aveau echipamentul medical necesar, aşa că au recurs la o combinaţie de noduri şi curele. Nu m-au bătut mai mult decât a fost nevoie ca să obţină supunerea necesară, ci doar cât să transmită clar că supunerea era singura opţiune. Apoi, Phearson a spus:

— Îmi pare sincer rău că am ajuns la asta, Harry, chiar îmi pare rău. Speram că o să înţelegi.

Scopolamina mă făcea să râd; temazepamul mă adormea. Au încercat amobarbital sodic şi nu m-am mai putut opri din plâns, deşi nu mă simţeam prea trist. Au apreciat greşit prima doză de barbiturice, şi aproape că mi-a ieşit inima pe urechi. Au modificat doza, iar Phearson a stat cu mine în timp ce bâiguiam nimicuri fără sens.

— Nu vrem să-ţi facem rău, Harry, a spus el. Dumnezeule, nu sunt eu omul ăla, pur şi simplu nu sunt; sunt unul dintre băieţii buni. Sunt un tip cumsecade care încearcă să facă ce e mai bine. Nu vrem să-ţi facem rău, dar trebuie să înţelegi că asta e mai important decât tine sau decât mine, mult, mult mai important.

Apoi au adus cablurile de alimentare din garajul de la parter, iar el s-a aplecat aproape de faţa mea şi mi-a spus:

— Harry, nu mă obliga să fac asta. Haide, putem să rezolvăm. Putem să îndreptăm lucrurile, tu şi cu mine. Putem face lumea un loc mai bun!

Cum n-am răspuns, m-au umplut cu antipsihotice şi au băgat cablurile într-o priză în perete. Dar unul dintre tipi n-a nimerit şi a atins capătul greşit. S-a curentat, urlând ca un personaj de desene animate şi sărind un metru în aer. Au fost nevoiţi să-l ducă la parter ca să-i pună gheaţă pe mână şi n-au mai încercat nimic electric în seara aia.

— Haide, Harry, şoptea Phearson. Fă ce trebuie.

Schimbă lucrurile, la naiba! Schimbă lucrurile!

Am râs şi m-am afundat în căldura valului de temazepam.

Capitolul 17

Complexitatea trebuie să fie motivul pentru lipsa de acţiune.

Asta a fost dintotdeauna mantra Clubului Cronos şi acum ţi-o spun şi ţie. Nu e nobilă, nu e îndrăzneaţă, nu e echitabilă, nu e ambiţioasă, dar, când îţi bagi nasul în vârtejul istoriei, în curgerea timpului în sine, este un legământ sacru care trebuie ţintuit deasupra uşii fiecărui sediu al Clubului Cronos. I-am spus asta lui Phearson, dar el n-a putut înţelege.

Am mai povestit şi înainte despre curgerea vieţilor noastre, despre cele trei etape. Cred că, la vremea când a venit Phearson să mă îndoape cu halucinogene psihotrope, depăşisem binişor etapa respingerii a ceea ce eram. Situaţia în care mă aflam mă împiedica să ajung la acceptare, dar cred că, în felul meu, încercam, cu toate resursele mele, să-mi analizez propria natură. În cea de-a treia mea viaţă am încercat cu Dumnezeu; în a patra, cu biologia. O să revenim la a cincea, dar în a şasea viaţă am încercat să cercetez misterele a ceea ce suntem, deşi destul de târziu, prin fizică.

Trebuie să înţelegi că în anii ’30 eram un băieţel. Nu numai un băieţel, dar şi un copil crescut ca fiu bastard al unui om care era interesat de progresul ştiinţific pe cât eram eu de interesat de pedigriul cailor lui favoriţi. Habar n-aveam de revoluţia care se impunea în gândirea ştiinţifică, despre relativitate sau fizica nucleară, despre Einstein, Bohr, Planck, Hubble şi Heisenberg. Aveam o vagă idee despre faptul că Pământul e rotund şi că un măr care cade din copac va cădea atras de forţa gravitaţională, dar, timp de multe secole, în primele mele vieţi, timpul în sine era pentru mine un concept la fel de linear şi neinteresant ca o ruletă metalică pe un şantier de construcţii. Abia în anii ’90 am început să înţeleg conceptele anilor ’30 şi cum au afectat acestea nu numai lumea din jurul meu, ci poate chiar şi chestiunea legată de

cine şi ce eram eu.

În cea de-a şasea mea viaţă, mi-am luat primul doctorat la vârsta de douăzeci şi trei de ani – nu pentru că eram deosebit de talentat în domeniul ştiinţei, ci pentru că am reuşit să trec peste cea mai mare parte din cunoştinţele generale plicticoase şi să sar direct la zonele care mă interesau. Am fost invitat să lucrez la Proiectul Manhattan, unde aş fi fost cel mai tânăr membru al echipei, şi m-am frământat pierzând multe nopţi încercând să mă hotărăsc dacă să accept sau nu. Nu etica era problema – bomba ar fi fost construită şi bomba ar fi fost lansată, indiferent de sentimentele mele personale. Partea bună ar fi fost că proiectul îmi oferea o ocazie captivantă să întâlnesc unele dintre cele mai strălucite minţi ale epocii, aflate în aceeaşi încăpere. Până la urmă, ideea de a fi închis undeva şi de a-mi fi cercetat prea profund trecutul, combinate cu ezitarea de a mă expune unui pericol inutil, în vremurile acelea când controlul radiaţiilor era precar, iar starea critică nucleară nu era înţeleasă încă, m-au împiedicat să accept. Mi-am petrecut cea mai mare parte a războiului dezvoltând ipoteze surprinzător de plauzibile despre tehnologia naziştilor, de la mecanisme de bombe şi motoare de rachete, până la apa grea şi propria lor centrală nucleară.

L-am cunoscut pe Vincent la sfârşitul anului 1945. Războiul fusese câştigat, dar raţionalizarea alimentelor încă se mai resimţea când luam cina. E meschin, ştiu, să mai fiu încă frustrat de cât de insipidă este mâncarea pentru o perioadă aşa de însemnată din prima parte a vieţii mele sau de cât timp trece până se generalizează încălzirea centrală. Eram conferenţiar la Cambridge şi mă aflam într-o competiţie strânsă pentru o catedră pe care eram mult prea tânăr să o obţin şi pe care o meritam mult mai mult decât rivalul meu în vârstă de cincizeci şi trei de ani, P. L. George, un om care se afirmase în principal prin complexitatea erorilor sale matematice. Până la urmă, n-aveam să obţin catedra; pasiunea mea nepopulară pentru teoria Big Bang în loc de stabilitate şi insistenţele mele referitoare la dualitatea corpuscul-undă, dimpreună cu

tinereţea mea foarte nepotrivită, mi-au redus popularitatea la masa profesorilor. Adevărul este că am fost criticat pe bună dreptate pentru vederile mele asupra ambelor subiecte, ţinând cont că erau formate pe baza unor dovezi care nu fuseseră încă descoperite, iar pentru a fi dovedite era necesară o tehnologie care nu fusese încă inventată.

De fapt, exact această aberaţie l-a adus pe Vincent la uşa mea.

— Profesore August, a spus el hotărât. Aş vrea să discutăm despre multivers.

Dacă iei în considerare formulele de introducere în general, aceasta era mai degrabă neaşteptată, iar eu eram dureros de conştient că fiecare clipă în care Vincent stătea în uşa mea era o clipă în care căldura focului meu alimentat cu grijă se va risipi conform principiului entropiei reale, deşi nu se va bucura nimeni de căldura pierdută. Văzând, totuşi, că nu avea de gând să se mişte şi ţinând cont de zăpada tot mai deasă care cădea afară, l-am invitat înăuntru, cu toate că nu prea aveam chef.

Vincent Rankis. Prima dată când ne-am întâlnit era tânăr, abia dacă avea optsprezece ani, dar afişa deja alura fizică a celor care au veşnic vârsta mijlocie. Cumva, în pofida raţionalizării, era bucălat fără a fi gras, rotund fără a fi obez în mod deosebit, deşi n-ar fi putut fi descris niciodată drept musculos. Părul castaniu deschis se rărea deja în creştet, promiţând o chelie în viitor, iar ochii de un verde-cenuşiu priveau din mijlocul unei figuri modelate parcă din lut destul de umed de un sculptor grăbit. Avea pantalonii suflecaţi într-un fel menit parcă să descurajeze pe oricine voia să-l abordeze cu scopul de a socializa şi purta o jachetă de tweed fără de care nu l-am văzut niciodată, indiferent de anotimp. Poate că aş fi putut înghiţi explicaţia că jacheta ar putea ţine o mie de ani; dar ideea că pantalonii erau suflecaţi ca să-l ajute când mergea pe bicicletă o respingeam categoric, pentru că absolut niciun vehicul pe roţi nu avea cum să treacă în seara aceea pe străzile blocate din Cambridge. S-a aşezat în fotoliul mai ponosit de lângă foc, cu un oftat de efort. Până să apuc

să mă aşez vizavi de el, încercând să-mi trezesc mintea din amorţeala tăcută şi s-o aduc înapoi pe tărâmul ştiinţei moderne, a exclamat:

— Dacă le permiţi filosofilor să-şi aplice argumentele banale la teoria multiversului înseamnă că subminezi integritatea teoriei ştiinţifice moderne.

M-am întins după cel mai apropiat pahar şi după sticla de whisky. Voiam să trag de timp înainte să răspund. Profesorul din mine era tentat să joace rolul avocatului diavolului, dar nu i-am permis să iasă la suprafaţă.

— Da, am spus. Sunt de acord.

— Un multivers n-are nicio relevanţă pentru responsabilitatea individuală de acţiune; pur şi simplu se extinde într-o paradigmă mai degrabă simplificată a conceptului newtonian conform căruia pentru orice acţiune există o reacţiune şi a conceptului că acolo unde nu poate exista o stare de repaus total, nu poate exista nici înţelegerea naturii unui corpuscul fără a modifica starea obiectului observat!

Părea foarte indignat pe tema asta, aşa că am spus din nou:

— Da.

Sprâncenele îi tremurau de furie. Avea o abilitate nefirească de a se exprima cu sprâncenele şi bărbia, în timp ce restul feţei sale rămânea aproape nemişcată.

— Şi atunci de ce ai risipit cincisprezece pagini din ultima ta lucrare discutând implicaţiile etice ale unei teorii cuantice?

Am sorbit din băutură şi am aşteptat ca sprâncenele să revină la starea lor normală – dar nu absolută – de nemişcare.

— Numele tău, am spus în cele din urmă, este Vincent Rankis şi nu ştiu asta decât pentru că, atunci când pedelul[7] te-a mustrat că ai călcat pe iarbă, i te-ai adresat cu acest termen, informându-l totodată că, în societatea noastră în schimbare, funcţia lui s-ar putea să fie curând nu numai inutilă, ci va fi şi batjocorită de generaţiile viitoare, a căror

[7] Om de serviciu într-o şcoală.

venire este iminentă. Purtai aceeaşi cămaşă oliv, dacă îmi aduc bine aminte, iar eu…

— Cămaşă albastră, şosete gri, robă, te îndreptai în grabă către poartă, într-un fel care mă face să cred că întârziaseşi la un curs, pentru că mai erau cinci minute până la fix şi majoritatea cursurilor tale încep cu zece minute înainte de fix.

M-am uitat din nou la Vincent, iar de data asta am observat conştient toate caracteristicile pe care le înregistrasem deja inconştient. Apoi, am spus:

— Foarte bine, Vincent, să vorbim despre reflecţiile etice şi metoda ştiinţifică…

— Una este subiectivă, cealaltă este validă.

— Dacă punctul tău de vedere este aşa de categoric, nu prea văd la ce ţi-ar mai folosi punctul meu de vedere.

În colţul gurii i s-a ivit o umbră de zâmbet şi mi-a făcut hatârul de a părea pentru o clipă ruşinat.

— Iartă-mă, a spus în cele din urmă. S-ar putea să fi băut ceva în drum spre tine. Ştiu că pot părea cam… rigid.

— Un om călătoreşte înapoi în timp… am început.

Tresărirea de dezgust promptă a lui Vincent m-a făcut să ridic mâna şi să adaug conciliant:

— Ipotetic vorbind, un experiment teoretic dacă vrei. Un om călătoreşte înapoi în timp şi vede evenimentele din trecut desfăşurându-se ca un viitor în faţa ochilor lui. Coboară din maşina timpului…

— Modificând imediat trecutul!

— …iar prima lui acţiune este să-i transmită sinelui său mai tânăr numele jocheilor câştigători la cursele de la Newmarket. Rezultatul?

— Paradox, a proclamat Vincent hotărât. Nu îşi aduce aminte să-i fi fost transmise numerele; nu a câştigat niciodată la Newmarket. Dacă ar fi câştigat, poate că n-ar fi construit maşina timpului şi n-ar fi mers înapoi în timp ca să-şi transmită sieşi numerele – imposibilitate logică.

— Rezultatul?

— Imposibilitate!

— Fă-mi pe plac şi ia totuşi în considerare ipoteza.

A tras aer în piept cu furie, apoi a strigat:

— Trei posibile urmări! Prima: exact în clipa când ia decizia să-şi trimită sieşi numerele câştigătoare, îşi aminteşte că le-a primit, iar linia lui temporală personală se modifică, astfel că îşi autoperpetuează existenţa, pentru că fără numerele câştigătoare nu putea să fi construit maşina timpului. Paradoxul aici este că nimic nu poate să apară din nimic, iar iniţiativa lui, evenimentul lui cauzal, este de fapt un efect, efectul precedând cauza, dar nu cred că avem de-a face cu logica în scenariul ăsta. Doi: întregul univers se prăbuşeşte. Destul de melodramatic, ştiu, dar, dacă gândim timpul ca pe un concept scalar fără valori negative, atunci chiar nu văd altă variantă, ceea ce pare nedrept, dacă nu discutăm decât de un amărât de pariu la Newmarket. Trei: exact în clipa în care ia decizia să-şi trimită numerele, este creat un univers paralel. În universul lui, în linia lui temporală, se întoarce acasă fără să fi câştigat în viaţa lui nimic la Newmarket, în timp ce în universul paralel, sinele său mai tânăr este întrucâtva surprins să descopere că este milionar şi merge mai departe destul de fericit. Implicaţii?

— Habar n-am, am răspuns senin. Voiam doar să văd dacă eşti în stare de gândire laterală.

A oftat din nou cu exasperare şi şi-a aţintit privirea asupra focului.

— Mi-a plăcut lucrarea ta. Dacă nu ţii cont de bla-bla-uri-le alea filosofice dezlânate şi afectate, care, cred eu, aproape că frizează teologia, lucrarea ta mi s-a părut pe alocuri mai interesantă decât subiectele obişnuite de lucrări ştiinţifice. Asta voiam să zic.

— Sunt onorat. Dar dacă nemulţumirea ta este că etica nu-şi are locul în ştiinţa pură, mă tem că nu sunt de acord cu tine.

— Sigur că n-are! Ştiinţa pură nu e nici mai mult, nici mai puţin decât procesul logic al deducţiei şi experimentării evenimentelor observabile. Nu există bine sau rău în ştiinţă, doar corect sau greşit, într-o definiţie matematică strictă. Cauza dezbaterii etice e ceea ce fac

oamenii cu ştiinţa, dar nu adevăratul om de ştiinţă trebuie se preocupe de asta. Las-o pe seama politicienilor şi a filosofilor.

— L-ai împuşca pe Hitler? am întrebat.

S-a încruntat.

— Credeam că tocmai am stabilit o probabilitate ca universul să fie distrus de o asemenea ingerinţă temporală.

— Am postulat şi un univers paralel pe care ai putea să fii în stare să-l salvezi de necazurile războiului, am răspuns. Am emis chiar şi ipoteza unei lumi în care tu însuţi te-ai putea bucura de respectiva pace, lăsând deoparte paradoxul.

A bătut darabana pe braţul fotoliului, după care a trântit:

— Sunt şi forţe socio-economice care trebuie luate în calcul. A fost Hitler singura cauză a războiului? Aş zice că nu.

— Dar direcţia în care a luat-o războiul…?

— Exact asta e problema! a strigat el, cu sprâncenele din nou în mişcare. Dacă iau decizia să-l împuşc pe Hitler, de unde ştiu că nu apare cineva mai puţin dornic să lupte în Rusia în toiul iernii, sau să asedieze oraşe cu valoare strategică minimă, cu costul a sute de mii de vieţi, sau să înceapă să bombardeze Londra şi nu aerodromurile ei… De unde ştiu că în condiţiile deja existente nu va apărea acest alt individ belicos, mai raţional?

— Susţii complexitatea ca scuză pentru lipsa de acţiune?

— Susţin… susţin…

A oftat adânc, ridicând braţele, în semn de exasperare.

— Susţin că exact acest amestec ipotetic între filosofie şi ştiinţă subminează integritatea, altfel solidă, a lucrării tale!

A tăcut, iar eu, deja obosit dinainte să vină el, m-am bucurat o vreme de tăcere. Se uita fix în foc şi arăta exact ca şi cum şi-ar fi petrecut toată viaţa în fotoliul meu, semănând cu o piesă de mobilier.

— Vrei să bei ceva? am întrebat în cele din urmă.

— Tu ce bei?

— Whisky.
— Am băut deja un pic cam mult…
— N-o să-i spun pedelului.
A ezitat puţin, apoi a adăugat:
— Mulţumesc.
I-am turnat un pahar şi, când îl ridica, am spus:
— Deci, spune-mi, domnule Rankis, ce te aduce în veneratele noastre săli de curs?
— Răspunsuri, a replicat el hotărât. Măsurabile, obiective. Ce se află dedesubtul acestei realităţi? Ce se întâmplă în lumea pe care nu o putem percepe, mai adânc decât protonii şi neutronii, mai măreţ decât galaxiile şi sorii? Dacă timpul este relativ, atunci viteza luminii a devenit etalonul pentru univers, dar asta e tot ce înseamnă timpul? Un factor instabil în ecuaţiile vitezei?
— Şi eu care credeam că tinerii nu sunt interesaţi decât de sex şi muzică.
A rânjit, prima străfulgerare sinceră de umor pe care am văzut-o la el.
— Am auzit că vrei o catedră.
— N-o s-o obţin.
— Sigur că nu, a răspuns el împăciuitor. Eşti mult prea tânăr. N-ar fi corect.
— Mulţumesc pentru votul de încredere.
— Nu poţi să spui că nu te aştepţi să obţii ceva, iar apoi să fii indignat când ceilalţi sunt de acord cu tine.
— Ai dreptate, e absurd. Pari foarte… direct… pentru un student.
A ridicat din umeri.
— Nu-mi pot pierde timpul cu tinereţea, sunt prea multe lucruri de făcut pe care societatea nu ţi le permite dacă ai sub treizeci de ani.
Vorbele lui mi-au provocat o tresărire instantanee şi inevitabilă; petrecusem douăzeci şi cinci de ani plicticoşi gândind exact acelaşi lucru ca el.
— Te interesează timpul?
— Complexitate şi simplitate, a răspuns el. Timpul era simplu, este simplu. Îl putem diviza în părţi simple, îl

putem măsura, putem aranja cina în funcţie de el, putem bea whisky pentru trecerea lui. Îl putem deplia matematic, îl putem folosi ca să exprimăm idei despre universul vizibil şi, totuşi, dacă ni se cere să-l explicăm unui copil, folosind un limbaj simplu – un limbaj simplu care să nu fie o minciună, desigur – suntem neputincioşi. Se pare că singurul lucru pe ştim să-l facem cu timpul este să-l pierdem.

Spunând asta, a ridicat paharul în semn de salut, şi l-a băut, dar eu am descoperit brusc că nu mai aveam chef de băut.

Capitolul 18

Complexitatea trebuie să fie scuza ta pentru lipsa de acţiune.

Ar fi trebuit să-i strig asta lui Phearson, ar fi trebuit să-i ţintuiesc urechile de uşa Clubului şi să-l fac să asculte poveşti înregistrate de Clubul Cronos despre dezastre şi masacre dezlănţuite de-a lungul generaţiilor. Dar, având în vedere situaţia în care ne aflam, n-aveam cum să ştiu cât de corectă putea fi estimarea mea despre ingerinţa lui; nici n-aş fi putut prezice cât de departe va merge ca să obţină de la mine mai multe răspunsuri decât consideram eu că e sigur să-i dau.

Când, în cea de-a patra viaţă, Phearson şi oamenii lui au ajuns în cele din urmă să mă tortureze ca să obţină informaţii despre ce avea să vină, au început destul de nesigur. Erau perfect pregătiţi să folosească violenţa extremă pentru a-şi atinge scopurile, dar le era teamă să nu deterioreze bunurile. Eram unic, o pradă pe care o prinzi o dată în viaţă, potenţialul meu era încă necunoscut şi neexplorat, iar să-mi provoace o deteriorare definitivă, fizică sau, şi mai rău, mentală, ar fi fost un păcat de neiertat. Dându-mi seama de asta, am ţipat cât de tare am putut, am tuşit, am făcut spume şi m-am zvârcolit în urina şi sângele meu. S-au speriat aşa de tare, încât, pentru scurt timp, s-au retras până când Phearson s-a apropiat din nou şi mi-a şoptit:

— Facem asta pentru omenire, Harry. Facem asta pentru viitor.

Şi apoi au luat-o de la capăt.

La sfârşitul celei de-a doua zile, m-au târât la duş şi au dat drumul la apă rece. Am stat în cadă în timp ce dădeau drumul apei să curgă peste mine şi m-am întrebat dacă paravanul de sticlă al duşului ar putea fi spart cu un pumn şi cât timp mi-ar trebui să găsesc un ciob cu care să-mi tai venele.

În cea de-a treia zi, au fost un pic mai încrezători.

Convingerea unuia îl inspira pe altul, instaurându-se o mentalitate de muncă în echipă pe măsură ce se străduiau să nu se dezamăgească unul pe altul. Phearson avea grijă să nu fie niciodată în încăpere când îşi făceau treaba, dar pleca întotdeauna cu doar câteva minute înainte şi se întorcea la numai câteva minute după ce terminau. În acea seară, pe tavanul camerei juca un apus trandafiriu. Ceilalţi plecaseră, iar el s-a aşezat lângă patul meu, mi-a luat mâna şi mi-a spus: – Dumnezeule, Harry, îmi pare aşa de rău. Îmi pare aşa rău că faci asta. Aş vrea să îi pot pune capăt.

Îl uram şi am început să plâng, mi-am lipit faţa de mâna lui, am îngenuncheat la picioarele lui şi am plâns.

Capitolul 19

Scrisesem două scrisori.

Dragă Jenny,

Te iubesc. Simt că trebuie să fie mai mult de atât, că trebuie să am mai multe lucruri de spus, dar, în timp ce îţi scriu, îmi dau seama că pur şi simplu asta e tot. Nu mai sunt alte cuvinte dincolo de acestea, nu există niciun adevăr mai mare sau mai simplu sau mai adevărat. Te iubesc. Îmi pare rău că te-am făcut să te temi şi îmi pare rău pentru tot ce a fost spus şi făcut, dar trebuiau spuse şi făcute. Nu ştiu dacă faptele mele au consecinţe dincolo de această viaţă, dar, dacă trebuie să trăieşti în continuare fără mine, nu te învinui pentru ceea ce vei auzi, ci trăieşte mult, fii fericită şi liberă.

Te iubesc. Asta e tot.

Harry

Am scris pe plic adresa unei prietene, pentru cazul în care corespondenţa ei era supravegheată. A doua scrisoare îi era adresata doctorului S. Ballard, neurolog, rival academic ocazional, uneori partener de băutură şi, într-un fel pe care niciunul dintre noi n-a simţit cu adevărat nevoia să-l exprime, un prieten de nădejde. Scrisoarea spunea aşa:

Dragă Simon,

Vei fi auzit diverse lucruri despre mine în ultimele luni, care te vor fi făcut să te îndoieşti şi să-ţi pui întrebări. Această scrisoare nu va face decât să adâncească aceste îndoieli şi întrebări şi, pentru asta, trebuie să-mi cer scuze. Nu-ţi pot oferi aici detalii despre situaţia mea, nici măcar detalii despre ce îmi trebuie acum, pentru că aceasta nu este decât o scrisoare prin care cer o favoare. Iartă-mă că îţi

cer asta fără să-ţi ofer explicaţii, dar, în numele prieteniei noastre, în numele respectului dintre noi şi în speranţa că vor veni vremuri mai bune, te rog să-mi îndeplineşti rugămintea. Mai jos este un anunţ pe care am nevoie să-l publici în secţiunea de anunţuri personale a ziarelor importante. Anunţul trebuie să apară în aceeaşi zi, în acelaşi timp. Ziua în sine e irelevantă, doar că trebuie să fie cât mai curând. Dacă o să am posibilitatea, am să-ţi rambursez banii şi am să fac tot ce pot ca să te răsplătesc pentru bunăvoinţă şi timp.

Uitându-te la această scrisoare, te vei întreba dacă poţi face asta. Vei pune sub semnul întrebării motivele mele şi responsabilitatea ta faţă de mine. Nu cred că pot, cu aceste câteva cuvinte, să te conving asupra unei opinii pe care nu ţi-ai format-o deja.

Pot doar să sper, deci, că legătura reciprocă dintre noi şi garanţia pe care o pun în această scrisoare pentru bunele mele intenţii şi rezultatul cu totul pozitiv al acestei fapte vor fi suficiente. Dacă nu sunt, atunci nu ştiu ce se va alege de mine, aşa că nu pot decât să te implor, aşa cum n-am mai făcut-o niciodată, să onorezi această solicitare.

Transmite familiei tale dragostea mea, cele mai bune urări pentru tine şi să ştii că rămân,

Prietenul tău, Harry

Dedesubt am pus textul anunţului propriu-zis:

Clubul Cronos.
Sunt Harry August.
În 26 aprilie 1986 miezul reactorului 4 s-a topit.
Ajutaţi-mă.

Anunţul a fost publicat în rubricile de anunţuri personale din *Guardian* şi *The Times* în 28 septembrie 1973 şi eliminat din toate arhivele trei zile mai târziu.

Capitolul 20

Phearson m-a zdrobit.

Din nou înapoi, înapoi la a patra mea viaţă, şi se pare că ne întoarcem de fiecare dată aici, chiar dacă încerc să evit asta. Înapoi la momentul în care îngenunchez în faţa lui, suspin în palma lui, îl implor să se oprească, te rog, te rog, Doamne, opreşte toate astea!

M-a zdrobit.

Eram zdrobit, şi era o uşurare.

Devenisem o maşinărie, recitând titluri de ziar şi ştiri pe care le văzusem, cuvânt cu cuvânt, zi după zi, trecând prin vieţi care se duseseră deja. Uneori, mă lăsam purtat de val în limbile călătoriilor mele, amestecând relatări despre masacre şi conducători daţi jos cu pilde budiste sau fragmente de doctrină şintoistă. Phearson nu mă oprea şi nu mă corecta niciodată, ci stătea pur şi simplu lângă mine în timp ce magnetofonul ţăcănea, două roţi rotofeie care se învârteau şi păreau să aibă nevoie să fie schimbate la fiecare douăzeci de minute. Era expert în arta recompensei şi pedepsei: avea grijă să fie mereu lângă mine pentru recompense şi nu era niciodată acolo când venea pedeapsa, aşa că, în mintea mea, deşi ştiam că exact asta urmărea să obţină, Phearson devenise un fel de înger de aur, aducând cu el căldura şi uşurarea după durere. I-am spus totul. Memoria mea perfectă era acum blestemul perfect, până când, după trei zile, a apărut ea.

Undeva între droguri şi epuizare, i-am perceput sosirea ca pe o agitaţie în hol. Apoi a răsunat o voce autoritară:

— Pentru numele lui Dumnezeu!

Eram în cel mai mic dintre cele două saloane, stând ca de obicei cocoşat lângă magnetofon, psalmodiind amintiri vagi despre tentativa de asasinat asupra preşedintelui Reagan. A năvălit în cameră într-un vârtej de mâneci lungi, aproape medievale, cu părul cărunt cârlionţat săltându-i pe cap ca o fiinţă care vieţuia după propriile legi, fardul de pe faţă cufundat adânc în canioanele săpate în piele, degetele

îngreunate de inele care sclipeau în timp ce îşi flutura mâinile în aer.

— Tu! s-a răstit ea la Phearson, care a oprit instinctiv înregistrarea. Afară!

— Cine dracu' eşti…?

Ea l-a oprit cu un singur gest poruncitor din încheietură şi s-a răstit la el:

— Sună-ţi şeful, omuleţ dezgustător ce eşti. Vai de mine, ce-ai făcut aici? Nu-ţi dai seama ce inutile sunt toate astea acum?

Phearson a deschis gura să spună ceva, dar a fost întrerupt din nou!

— Ţâr, ţâr, ţâr, marş de-aici, dă-ţi telefoanele!

Probabil realizând că şansele de comunicare rezonabilă erau practic inexistente, pe faţa lui Phearson s-a întins o expresie încruntată şi a ieşit cu paşi mari din încăpere, trântind nemulţumit uşa în urma lui. Femeia s-a aşezat vizavi de mine şi, oarecum distrată, a apăsat la întâmplare câteva butoane ale magnetofonului, chicotind mulţumită în timp ce-i admira dimensiunile şi funcţiile. Mi-am ţinut privirea în podea, în poziţia ghemuită a tuturor oamenilor înspăimântaţi care se aşteaptă la represalii, incapabili să mai spere.

— Hm, ce năzbâtioară îngrozitoare, a spus ea în cele din urmă. Uite în ce hal eşti! Eu sunt Virginia, dacă vrei să ştii… şi văd că vrei. Da, chiar vrei, nu?

Îmi vorbea cum vorbeşti unui pisoi înspăimântat, iar mirarea mea, mai mult decât orice altceva, m-a făcut să îmi ridic privirea şi să mă uit la ea, să înregistrez o scurtă imagine cu brăţări de mărgele şi un colier uriaş care îi atârna până aproape de buric. S-a aplecat în faţă cu mâinile împreunate, m-a privit în ochi şi m-a fixat cu privirea.

— Clubul Cronos, a spus în cele din urmă. Sunt Harry August. În 26 aprilie 1986 miezul reactorului 4 s-a topit. Ajutaţi-mă.

Mi s-a tăiat răsuflarea. Văzuse anunţul meu – dar l-ar fi putut vedea şi Phearson dacă şi-ar fi bătut capul să se uite.

Şi l-ar fi putut vedea oricine care citea paginile de anunţuri personale din oricare dintre ziarele în care îmi publicase Simon anunţul. Ajutor sau represalii? Salvare sau capcană?

În orice caz, mai conta?

— Ne-ai făcut aşa nişte probleme, a oftat ea. Sigur că nu-i vina ta, mieluşelule. Vreau să spun... uită-te la tine, sigur, cu totul de înţeles, aşa păcat! Acum, când se termină toate astea, o să ai nevoie de consiliere pentru stres posttraumatic, deşi înţeleg cât de greu o să fie să treci peste asta. Pari să ai... cincizeci de ani, poate? Ceea ce înseamnă că probabil te-ai născut prin anii ’20... oribil, aşa de mulţi freudieni în anii ’20, toţi cred că vrei să te culci cu maică-ta. Dar e totuşi băieţaşul ăsta minunat în Finchley, foarte bun, foarte înţelegător, fără idei aberante despre trabucuri. Dacă nu merge asta, totdeauna am considerat că preoţii locali sunt pricepuţi, dacă te duci la ei să te confesezi. Ba uneori nu mai au chef nici de sodomie, aşa de tare se sperie de noi! Dar categoric nu, nu.

Şi-a apăsat arătătorul pe masă, cu atâta hotărâre, că vârful degetului aproape că s-a dat peste cap.

— Nu încerca să te convingi că, pentru că te-ai învârtit un pic pe aici, nu eşti într-o stare jalnică. Eşti categoric într-un hal fără de hal, Harry dragă! Iar numărul cu suferitul în tăcere din motive nobile n-o să-ţi fie de niciun folos.

Acum nu-mi mai puteam lua privirea de la ea. Oare figura aceasta – o faţă bătrână, machiată, încadrată de coafura ciufulită – era salvarea? Oare femeia asta, cu mânecile ei purpurii ample care fâlfâiau şi cu jacheta ei de şifon, cu pandantive zăngănitoare şi cu un pântec destul de mare, era o fiinţă din misteriosul Club Cronos? Nu eram în stare nici să gândesc cum trebuie, darămite să analizez întreaga situaţie.

— N-avem taxă de înscriere, mi-a explicat ea, ca şi cum mi-ar fi citit gândurile, dar e cumva de aşteptat să te implici în ajutorarea generaţiei viitoare, cu bună cuviinţă şi toate cele. Singura regulă bătută în cuie este că poţi să

faci ce vrei câtă vreme nu încurci lucrurile pentru seria următoare. Aşa că fără bombe nucleare în New York, te rog, sau asasinarea lui Roosevelt, nici măcar în scopuri experimentale. Pur şi simplu, nu putem să facem faţă deranjului. Bănuiesc că eşti interesat, a adăugat ea, în faţa tăcerii mele, caz în care chiar cred că trebuie să ne mai întâlnim şi altă dată.

S-a aplecat peste masă. Am crezut că îmi întinde o carte de vizită, dar când a ridicat mâna am văzut că de fapt era un briceag micuţ, cu un mâner de lemn. Ochii i-au scânteiat şi a vorbit cu voce joasă.

— Îţi convine... ora 14.00, Trafalgar Square, 1 iulie 1940?

Mi-am mutat privirea de la briceag la ea şi înapoi. A înţeles şi s-a ridicat, încă zâmbind.

— Eu, personal, prefer coapsa, a explicat ea. O cadă ar fi bună, dar trebuie să te descurci cu ce ai, nu-i aşa? Pa-pa! doctore August, la revedere şi aşa mai departe!

Spunând acestea, a plecat veselă, păşind agale.

Mi-am deschis artera femurală chiar în seara aceea şi am sângerat până la moarte în mai puţin de patru minute. Din păcate, în momentul acela n-aveam la îndemână o cadă, dar după primele şaizeci de secunde n-am mai băgat de seamă cu adevărat durerea şi de fapt chiar mi-a făcut plăcere să umplu toată podeaua de sânge.

Capitolul 21

Moartea nu ne înspăimântă deloc.

Spaima vine odată cu renaşterea. Renaşterea şi teama stăruitoare că, ori de câte ni s-ar reînnoi trupurile, minţile nu pot fi salvate.

Eram în a treia mea viaţă când mi-am dat seama că sunt un bastard, pe când stăteam lângă sicriul lui Harriet August şi mă holbam la faţa tatălui meu – a tatălui meu biologic – aflat de cealaltă parte a gropii.

Nu era vorba de ofensă sau indignare. Probabil în egală măsură din durere şi din gândire raţională, mă simţeam recunoscător lui Harriet şi Patrick pentru că m-au crescut, chiar şi în momentul în care începeam să realizez că s-ar putea să nu fiu sânge din sângele lor. L-am cercetat cu răceală pe tatăl meu biologic, cum ai cerceta o mostră despre care bănuieşti că e mai degrabă placebo decât medicament. Nu m-am întrebat „de ce” sau „cum”, ci „dacă”. Şi dacă era ca mine?

Trebuie să recunosc că această privire atentă nu mi-a prea oferit informaţii. Cu Harriet moartă şi tatăl meu adoptiv retrăgându-se tot mai adânc în singurătate şi durere, i-am preluat în tot mai mare măsură sarcinile, renunţând la şcoală cu totul pentru a deveni băiatul bun la toate de pe moşie. Marea Criză venea peste noi, iar familia Hulne nu dăduse dovadă de înţelepciune în investiţii. Bunica mea, Constance, avea o minte raţională când venea vorba de probleme financiare, dar şi o mândrie de proporţii, rezultatul fiind un conflict de interese. Strângea cureaua la cheltuielile pentru combustibil şi reparaţii pe moşie, aduna orice bănuţ şi privea cu dispreţ orice cheltuială, şi totuşi în fiecare an dădea un ospăţ pentru toate rudele şi prietenii îndepărtaţi ai familiei Hulne, care veneau şi vânau pe moşie, iar fiecare astfel de eveniment înghiţea de două ori mai mulţi bani decât reuşise ea să economisească. În ceea ce le privea pe mătuşile mele, Alexandra s-a măritat cu un funcţionar public civil, un tip

plăcut, dar destul de plictisitor, iar sora ei, Victoria, ducea în continuare o viaţă de excese şi cancanuri, pe care bunica mea se făcea pur şi simplu că n-o observă. Răceala dintre tatăl meu biologic şi soţia lui îi oprea pe amândoi de la cheltuieli prea mari. Ea îşi petrecea cea mai mare parte a timpului la Londra, activitate care îi era permisă de către familia Hulne pentru că acolo îşi cheltuia banii ei sau pe cei ai familiei ei. El îşi petrecea cele mai multe zile la ţară sau amestecându-se, fără înţelepciune, în politica locală, iar atunci când cei doi se aflau în aceeaşi casă sau în acelaşi pat o făceau cu aceeaşi eficienţă rigidă şi asprime lipsită de pasiune pe care o avea şi petrecerea anuală a bunicii. Astfel, familia a intrat în declin, mai întâi lăsând neocupate locurile servitorilor plecaţi, iar apoi concediind personalul în întregime. Tatăl meu adoptiv a fost ţinut pe lângă conac, din milă pentru situaţia lui, dar şi datorită serviciilor pe care le adusese familiei; şi, începeam să-mi dau seama, că un alt motiv era datoria familiei Hulne faţă de familia August, pentru un copil pe care-l crescuse fără să se plângă.

Îmi câştigam existenţa, aşa cum făcusem şi în prima mea viaţă, şi de fapt eram mai util acum, cu atâţia ani de experienţă. Cunoşteam moşia aproape mai bine decât tata şi în decursul anilor, dobândisem tot felul de calificări: ştiam să repar un motor, să lipesc o ţeavă, să urmăresc un cablu defect până la sursă. Toate aceste abilităţi păreau uluitor de avansate la vremea respectivă, în special pentru un adolescent. Mă abăteam din drum ca să mă asigur că eram peste tot şi nicăieri, indispensabil şi nevăzut, atât pentru a evita monotonia vieţii, dar şi pentru a observa ceea ce înţelegeam acum că este familia mea biologică. Bunica mea studia arta de a mă ignora, mătuşa Alexandra stătea prea puţin pe-acasă ca să mă bage de seamă; Victoria mă ignora fără să fie nevoită măcar să depună vreun efort; iar tatăl meu, Rory, se holba până îl vedea cineva holbându-se, deşi nu puteam spune dacă privirea era motivată de curiozitate sau de vină.

M-am uitat la acest om, îmbrăcat ceremonios şi născut şi

mai ceremonios, care avea pe buza de sus o mustaţă ce semăna cu un bătrân animal de companie şi pe care o proteja în secret cu o plasă micuţă de culoare verde, şi m-am întrebat dacă e ca mine. Când l-au concediat pe valet, iar eu am devenit o variantă mai ieftină de servitor de casă, stăteam în spatele scaunului său din capul mesei şi îl priveam cum îşi taie puiul prea făcut în bucăţi tot mai mici, fără să se atingă de ele până când nu era perfectă şi ultima bucăţică. Am observat singurul sărut ritual pe care îl depunea pe obrazul soţiei sale când sosea, şi sărutul ritual pe care i-l depunea pe celălalt obraz când aceasta pleca în ziua următoare, cu garderoba reînnoită pentru o vizită în oraş.

Când vremea s-a răcit, am auzit-o pe mătuşa Victoria şoptindu-i tatei că avea exact ce-i trebuie pentru durerea lui de şold, unde fusese atins uşor de un glonte, ceea ce, în mintea lui, se confunda cu ceva mai serios. Oricum, n-aş fi vrut să fiu în locul lui, pentru că şi eu luptasem într-un război şi ştiam ce înseamnă lucrurile astea. Mătuşa Victoria cunoştea un omuleţ ciudat în Alnwick, care ştia un tip extraordinar în Leeds, care primea din Liverpool transporturi regulate din chestia aia în vogă: heroină. Exact ce îi trebuie, exact ce avea nevoie. M-am uitat prin uşa întredeschisă prima dată când a luat-o şi l-am văzut pe tata tremurând şi zvârcolindu-se şi apoi rămânând nemişcat, cu saliva curgându-i pe faţă din gura deschisă, băltindu-i chiar lângă ureche. Apoi mătuşă-mea m-a prins trăgând cu ochiul şi a ţipat că eram un băiat neghiob şi neştiutor. Mi-a dat un dos de palmă şi a trântit uşa.

Poliţia l-a arestat pe tipul din Alnwick trei zile mai târziu. Primiseră o scrisoare anonimă, cu un scris tremurat şi grăbit. Aveau să mai primească o scrisoare cu acelaşi scris, de la aceeaşi sursă anonimă, care îi avertiza că celuilalt tip, domnului Traynor, care se ocupa cu bauxita, îi plăcea să pipăie băieţei. Scrisoarea avea inclusă mărturia băiatului pe nume H. care confirma cele spuse. Dacă ar fi fost consultaţi, experţii ar fi observat o asemănare evidentă între scrisul adultului şi cel al copilului. Aşa stând

lucrurile, s-a dovedit că urmele de muşcături pe care domnul Traynor le avea pe degetul mare când a fost adus pentru interogatoriu, fuseseră făcute de dinţii unui copil şi, deşi n-au mai venit şi alte informaţii, s-a spus că a fost sfătuit să-şi vadă repede de drum.

În prima mea viaţă, tatăl meu biologic – chiar dacă a manifestat pentru mine un interes pe care eu nu l-am sesizat – n-a mers aproape niciodată atât de departe încât să-l afişeze direct. În a doua viaţă, eram prea ocupat să mă sinucid ca să mă mai intereseze vreo problemă din afară. În a treia, comportamentul meu se modificase suficient de mult ca să producă o modificare într-al lui. Oricât de improbabil ar părea în lumina viitoarelor mele cariere, eram cel mai apropiaţi atunci când mergeam la biserică. Familia Hulne era catolică, iar vechea pată ruşinoasă ereditară se transformase în ultimii ani într-un fel de mândrie hotărâtă. Pe banii lor şi pentru uzul lor fusese construită o capelă, unde localnicii veneau fără să-i intereseze prea mult cultul, ci mai degrabă avantajul proximităţii. Parohul era un bărbat destul de necuviincios pe care-l chema reverendul Shaeffer, care renunţase la educaţia sa rigidă de calvinist pentru bucuriile mai spectaculoase ale catolicismului şi toate beneficiile lui. Aceasta dădea o anumită veselie tuturor slujbelor sale, ca şi cum, eliberat de povara de a purta tot timpul negru, decisese acum să poarte mereu purpuriu. Nici eu, nici tatăl meu nu mergeam când simţeam că era posibil să fim nevoiţi să interacţionăm cu el, ceea ce, în schimb, ne obliga să interacţionăm unul cu celălalt.

Relaţia noastră cu greu ar fi putut fi descrisă drept cordială. Primele noastre câteva întâlniri la capelă au fost tăcute, ne-am privit şi nimic mai mult, fără ca măcar să dăm din cap în semn de salut. Dacă tata avea motive să se întrebe ce căuta un băiat de opt ani în Casa Domnului, a ajuns probabil la concluzia că veneam fiindcă sufeream după moartea mamei, în timp ce eu mă întrebam dacă nu cumva pe el îl făcuse atât de pios sentimentul de vină. Eu, unul, consideram venirea tatei la capelă mai degrabă o

distragere iritantă decât o curiozitate, pentru că eu mă lansam în clişeizatul periplu al ignorantului, care încearcă să-şi înţeleagă situaţia şi voiam să intru în comuniune, în sufletul meu, cu o formă oarecare de divinitate.

Felul în care gândeam făcea parte din parcursul normal pentru toţi kalachakra, cei care călătorim prin propriile noastre vieţi. Nu puteam găsi nicio explicaţie pentru situaţia mea dificilă şi, pentru că ajunsesem la concluzia că nimeni dintre cei pe care îi întâlnisem nu făcea iar şi iar acest periplu prin propria viaţă, logica îmi impunea să mă consider fie o ciudăţenie ştiinţifică, o fiinţă atinsă în vreun fel de o putere dincolo de înţelegerea mea. În a treia viaţă, nu aveam cunoştinţe ştiinţifice, în afară de bruma pe care o dobândisem citind reviste ilustrate publicate în anii ’70 cu predicţii despre distrugerea nucleară. Deci nu reuşeam să-mi închipui cum ar putea fi posibilă situaţia mea din punct de vedere ştiinţific. De ce eu? De ce ar fi conspirat întreaga natură ca să mă pună în această situaţie nefericită? Nu cumva exista ceva unic, ceva special legat de vieţile mele, care să implice un scop, ceva mai mult decât nişte coliziuni întâmplătoare de evenimente subatomice? Odată acceptată premisa, m-am întors către cea mai populară explicaţie supranaturală disponibilă şi am încercat să găsesc răspunsuri la Dumnezeu. Am citit Biblia din scoarţă în scoarţă, dar acolo unde se vorbea despre înviere nu reuşeam să găsesc nicio explicaţie pentru situaţia mea, cu excepţia cazului în care aş fi fost fie profet, fie osândit. Oricum dovezile erau prea vagi ca să pot trage vreo concluzie despre acest subiect. Am încercat să mă informez despre alte religii, dar la momentul acela şi în locul acela informaţiile despre sistemele alternative de credinţă erau greu de adunat, mai ales pentru un copil din partea căruia abia te aşteptai să-şi mâzgălească numele, aşadar, mai mult din comoditate decât din vreo înclinaţie deosebită, m-am întors către divinitatea creştină, în lipsă de altceva. Aşa că mă puteai găsi în capelă, încă rugându-mă pentru un răspuns la o întrebare nerostită, când la un moment dat am auzit:

— Văd că vii des pe-aici.

Tata.

Mă întrebasem dacă era posibil ca situaţia mea să fie moştenită. Dar dacă aşa era, chiar n-ar fi spus tata nimic? Ar putea fi cineva aşa de superficial, aşa de prins de propria mândrie şi de timpuri, încât să nu-i vorbească fiului său despre o situaţie atât de îngrozitoare ca asta? Şi apoi, dacă situaţia mea era moştenită, de ce ar fi comportamentul tatălui meu atât de consecvent, când, cu siguranţă, cunoaşterea ar provoca o schimbare?

— Da, domnule.

Un răspuns instinctiv, dat instinctiv. Copil fiind, consider că poziţia mea implicită este de confirmare politicoasă a presupunerilor nechibzuite şi deseori incorecte ale celor mai în vârstă. În cele câteva ocazii în care am testat rebeliunea, fie am fost alungat, în mod frustrant, fiind considerat încrezut şi precoce, fie, în câteva rânduri, acţiunile mele au devenit pretext pentru a primi o bătaie. Şi, deşi răspunsul meu era plus la capitolul neutralitate, avea lipsuri la capitolul sociabilitate, aşa că discuţia s-a împotmolit.

— Te rogi la Dumnezeu? m-a întrebat în cele din urmă.

Mărturisesc că mi-a trebuit ceva timp până am pătruns banalitatea întrebării. Nu putea acest om, care îmi oferise jumătate din materialul meu genetic, mai mult? Şi, ca să impresionez şi să zăpăcesc şi mai mult lucrurile, am răspuns cu un nou „Da, domnule”.

— Asta e bine. Ai fost crescut cum se cuvine.

Părea mulţumit, ceea ce probabil că, în entuziasmul meu, am interpretat într-un mod extrem de generos drept satisfacţie părintească. După ce obţinuse atât de multe din conversaţia noastră, părea că dă să plece, aşa că am continuat cu:

— Dumneavoastră pentru ce vă rugaţi, domnule?

Venind din partea unui adult, întrebarea ar fi fost grosolană şi obraznică. De la un copil, incapabil să înţeleagă răspunsurile care i s-ar da, bănuiam că e aproape încântătoare. Mi-am jucat rolul cu cea mai

nevinovată faţă pe care o exersasem în faţa oglinzii. Din păcate, doar faptul că eram mic nu-mi garantase niciodată o aură de naivitate.

S-a gândit multă vreme, nu atât la răspuns, cât la ideea de a mărturisi în faţa unui străin, apoi a zâmbit şi a ales opţiunea cea mai superficială.

— Ca toţi oamenii, pentru vreme bună, mâncare bună şi dragostea familiei.

Bănuiesc că scepticismul mi se citea pe chip, pentru că faţa i-a zvâcnit într-o recunoaştere stingheră a eşecului şi, pentru a compensa, a început să-mi ciufulească părul, neîndemânatic, subit, un gest oprit la fel de brusc cum începuse.

A fost prima mea discuţie semnificativă cu tatăl meu biologic şi cu greu ar putea fi considerată o prevestire pentru ceea ce avea să vină.

Capitolul 22

Clubul Cronos înseamnă putere.

Să nu vă îndoiţi, pentru că aşa este.

Doar lenea, apatia şi lipsa de interes împiedică folosirea resurselor. Poate şi teama. Teama de ceea ce a fost şi de ceea ce urmează. Nu e întru totul adevărat să spui că noi, care suntem kalachakra, putem duce o viaţă lipsită de consecinţe.

M-am sinucis în a patra viaţă ca să scap de Phearson şi de magnetofonul lui, iar în a cincea chiar am apelat la consilierea pe care mi-o sugerase Virginia. Nu-mi recapăt conştiinţa dintr-odată; memoria nu se reface într-o străfulgerare, ci are loc o aducere aminte treptată, care începe când împlinesc trei ani şi se încheie până la a patra aniversare. Harriet spunea că plângeam mult în primii ani din cea de-a cincea viaţă. Spunea că nu văzuse niciodată un copil aşa de trist. Acum îmi dau seama că, într-un fel, procesul de reamintire a morţii anterioare era aproape o parcurgere firească a acesteia, o retrăire pas cu pas, pe măsură ce mintea mea o integra în ceea ce eram.

Cum am spus, am încercat consilierea. Virginia avusese dreptate când spusese că serviciile medicale din anii ’20 nu prea erau de ajutor, iar capelanul nostru, cum am stabilit deja, era de şi mai puţin ajutor. Până când mi-am adus aminte cine eram şi de unde veneam, asistam deja la declinul lui Harriet şi vedeam pe chipul lui Patrick înţelegerea cumplită a ceea ce se întâmpla pe măsură ce soţia lui începea să se ofilească în faţa ochilor lui. Cancerul este un proces căruia cei sănătoşi nu-i pot impune voinţa lor. Eram copil şi nu mă puteam deschide înaintea acestor doi oameni, pe care, într-un târziu, ajunsesem să-i iubesc. Aveam nevoie de ajutorul unui străin, aveam nevoie de mijloace de a mă exprima în faţa altcuiva.

I-am scris tatălui meu.

Ar putea părea o alegere improbabilă, un confident neobişnuit. De prisos să zic că nu-i puteam spune totul – nu

puteam face nicio referire la adevărata mea natură, nimic despre viitorul trecut sau despre vârsta mea. De fapt, mi-am compus scrisorile cu o exprimare foarte formală de adult, semnând „soldat Harry Brookes”, fost membru în divizia tatei. Am scris justificându-mă, confesându-mă. I-am spus că probabil nu-şi aduce aminte de mine, dar eu îmi amintesc de el, sperând că mă va înţelege şi că mă va asculta cu atenţie. I-am spus că am fost capturat de inamic în Primul Război Mondial, inventând detaliile arestării din cărţile pe care le citisem şi poveştile pe care le auzisem. I-am spus că am fost interogat, iar aici am descris totul: bătăile şi durerea, umilinţele şi rătăcirea, delirul şi drogurile şi momentul în care am încercat să le pun capăt. Timp de câteva luni şi multe scrisori, i-am spus totul, adaptând doar numele şi datele ca să se potrivească spovedaniei mele şi lăsându-l să creadă că tentativa mea reuşită de sinucidere fusese doar o simplă tentativă.

„Iertaţi-mă”, am scris în josul paginii. „Nu credeam că voi ceda.”

Foarte multă vreme, n-a răspuns. Îi dădusem o adresă cu totul fictivă pentru a-mi răspunde, ştiind foarte bine că pe mine mă va trimite cu scrisoarea la poştă. Soldatul Harry Brookes îşi descărca sufletul în faţa unui străin arogant care nu răspundea, dar eu ştiam că nu aveam nevoie neapărat de alinarea unui răspuns. Voiam doar să povestesc despre ceea ce fusesem. Destăinuirea era totul, răspunsul, mai degrabă o formă de politeţe.

Şi totuşi tânjeam după el cu o patimă copilărească, pe care n-o puteam atribui în întregime doar hormonilor şi fiziologiei. Am început să fiu tot mai furios în prezenţa tatei, ştiind că primise scrisorile soldatului Brookes şi le citise şi minunându-mă că n-a plâns şi că îşi putea păstra o asemenea carapace de piatră în faţa suferinţei mele reale. Probabil că furia mi se citea în treacăt pe faţă, pentru că bunica a vorbit cu Harriet şi i s-a plâns:

— Băiatul ăsta al tău e un mic ticălos ordinar! Ne aruncă nişte priviri îngrozitoare!

Harriet m-a certat, dar cred că ea, mai mult decât

oricine altcineva, îşi dădea seama de lucrul ascuns pe care încercam să-l exprim, dar nu îndrăzneam să-l spun cu voce tare. Chiar şi Patrick, care nu era împotriva educaţiei făcute cu nuiaua de salcie, părea că în viaţa aceea mă bătea mai puţin când greşeam, iar vărul meu Clement, de obicei huliganul familiei, se ascundea de mine în casă.

Apoi, în cele din urmă, tata a răspuns.

Am furat scrisoarea de pe tava de argint de lângă uşă înainte să apuce să o vadă oricine altcineva din casă şi am fugit în pădure să o citesc. Scrisul lui de mână semăna enervant de mult cu al meu. Ce insuportabil, m-am gândit, să fi moştenit atât de multe trăsături genetice de la acest om atât de răsfăţat. Apoi am citit, iar furia mi s-a potolit.

> *Dragul meu soldat H. Brookes,*
>
> *Am primit şi am citit cu interes scrisorile dumitale şi îţi mulţumesc din inimă pentru curajul şi tăria de caracter pe care le-ai dovedit îndurând tot ce ai îndurat, dar şi spunând superiorilor tăi adevărul despre ce s-a întâmplat. Te rog să fii convins că nu-ţi port pică pentru nimic din ceea ce ai fi putut spune duşmanului, pentru că nimeni nu putea suferi ce ai suferit dumneata şi să dea dovadă de mai multă bărbăţie. Ai toată stima şi admiraţia mea, domnule.*
>
> *Noi am văzut lucruri pe care oamenii nu le pot nici măcar numi. Am învăţat, dumneata şi cu mine, să vorbim o limbă a vărsării de sânge şi a violenţei; cuvintele nu pătrund suficient de adânc, muzica nu este decât un sunet găunos, zâmbetele străinilor devin false. Trebuie să vorbim, dar nu îndrăznim, nu putem, decât în mocirlă şi în urletele oamenilor. Nu avem alţi apropiaţi în afară de noi, pentru că dragostea pentru mamele şi soţiile noastre ne impune să le apărăm de ceea ce ştim. A noastră este tovărăşia străinilor care ştiu un secret pe care nu-l putem rosti. Suntem amândoi zdrobiţi, distruşi, goliţi şi singuri. Rămânem la fel doar pentru cei pe care îi iubim, manechine vopsite în căsuţa de jucărie*

a acestei vieţi. În ei trebuie să ne găsim sensul. În ei trebuie să ne punem speranţa. Sunt sigur că îl vei găsi pe cel care să-ţi ofere acest sens şi rămân pentru totdeauna,

Prietenul tău credincios,
Maior R.E. Hulne

Am ars scrisoarea după ce am citit-o şi i-am împrăştiat cenuşa sub copaci. Soldatul Harry Brookes nu i-a mai scris tatei după aceea.

Capitolul 23

A străbate Londra în timpul bombardamentelor germane e o adevărată artă. Unele repere sunt evidente: Bethnal Green şi staţia de metrou Balham sunt zone interzise, ca şi mare parte din Wapping, Silvertown şi Isle of Dogs. Cu cât mergi mai mult spre vest, cu atât te poţi plimba mai în siguranţă noaptea târziu, cu un grad rezonabil de încredere că n-ai să fii rănit. Dar dacă treci prin vreo zonă despre care eşti convins că era proprietate municipală când ai verificat ultima dată în anii ’70, e în general un semn că trebuie să o ocoleşti.

Sunt trei modalităţi concrete în care bombardamentul a afectat mersul general al vieţii în oraş. Prima este legată de viaţa de zi cu zi: străzi blocate, servicii suspendate, spitale supraaglomerate, pompieri extenuaţi, poliţişti agresivi şi pâine greu de găsit. Statul la coadă devine o parte esenţială şi obositoare a vieţii şi, dacă eşti un tânăr care nu poartă uniformă, mai devreme sau mai târziu ajungi la coadă pentru porţia săptămânală de carne, care va fi mâncată foarte încet, îmbucătură cu îmbucătură, în timp ce doamne fără prejudecăţi te judecă în tăcere. A doua este erodarea lentă – un atac mai subtil, mult mai puternic asupra spiritului. Începe subtil, cu o privire fugară aruncată în josul unei străzi distruse, unde supravieţuitorii unei nopţi în care le-a fost ucisă familia stau năuci şi amorţiţi pe resturile deformate ale patului lor. Poate că nici măcar nu e nevoie de o prezenţă omenească: poate că imaginea cămăşii de noapte a unui copil atârnând lângă vârful hornului, după ce a fost aruncată în aer doar ca să cadă înapoi după explozie, este suficientă pentru a aduce în suflet o tulburare care nu poate fi exprimată. Sau poate că e imaginea unei mame care nu-şi găseşte fiica, sau momentul în care vezi feţele evacuaţilor lipite de geamurile unui tren care trece. Este moartea sufletului prin o mie de tăieturi, iar văzduhul care se prăbuşeşte este doar râsul călăului care îşi vede de

treabă în continuare.

Şi apoi, inevitabil, vine momentul şocului. Este ziua când moare vecinul tău, pentru că s-a dus să repare o bicicletă în locul nepotrivit, la momentul nepotrivit. Este ghişeul unde nu mai e nimeni sau incendiul care a distrus cu totul clădirea în care lucrai, aşa că acum stai în stradă şi te întrebi „ce să fac?” Se spun o grămadă de minciuni despre spiritul bombardamentului: se inventează legende despre cântecele din tuneluri, despre cei care au mers mai departe pentru prieteni, familie şi ţară. Dar, de fapt, e mult mai simplu. Oamenii au mers mai departe pentru că, de fapt, nu puteau face nimic altceva. Ceea ce, în felul său, nu este o realizare mai puţin importantă.

Părea nedrept ca 1 iulie 1940 să fie o zi aşa de plăcută. Dacă n-ar fi bătut vântul, ar fi fost prea cald; dacă n-ar fi fost soare, vântul ar fi fost prea rece, dar astăzi forţele naturii păreau să se fi combinat într-o armonie perfectă. Cerul era bleu, luna avea să fie plină în seara aceea, aşa că bărbaţii şi femeile care treceau în grabă prin piaţă aveau un aer destul de abătut, blestemând în barbă cerurile şi rugându-se pentru ceaţă şi ploaie. M-am aşezat în partea de nord a pieţei, deasupra treptelor care duceau spre fântânile rotunjite, secate, şi am aşteptat. Venisem mai devreme, cu aproape o oră înainte de ora stabilită, 14.00, ca să iscodesc zona după orice fel de semne de pericol pe care speram să le pot identifica. Eram dezertor. Ordinul de mobilizare venise în 1939 şi, conştient de întâlnirea stabilită cu Virginia, am fugit, spre marea ruşine a lui Patrick şi, destul de posibil, şi a tatei. Ca mulţi alţii de felul meu, am avut grijă în cea de-a patra viaţă să-mi notez unul sau două evenimente utile, inclusiv cele stereotipe, dar esenţiale, cum erau câştigătorii curselor de cai şi ai evenimentelor sportive. N-am făcut bani la întâmplare pe baza acestor cunoştinţe, spicuite dintr-un anuar sportiv în 1957, ci le-am folosit ca bază pentru a obţine acel nivel de confort material şi de stabilitate care erau atât de importante dacă voiai să fii luat în seamă pentru o slujbă comodă şi stabilă. Am ales un accent care era aproape la

fel de exagerat ca şi pronunţia lui Phearson, lăsând doar un pic din exprimarea mea naturală să scape de câte ori voiam să-i impresionez pe potenţialii angajatori cu cât de mult îmi îmbunătăţisem statutul social. Adevărul este că ceea ce descriam vag drept „exprimarea mea naturală” era aşa deformată de călătorii, de trecerea timpului şi de limbile pe care le învăţasem, încât deseori mă surprindeam aproape imitându-mi partenerii de discuţie, adoptând inconştient sintaxa şi tonul lor. Cu Patrick vorbeam cu accent nordic, cu băcanul, în jargonul londonez, iar cu colegii mei, ca un om care visează să lucreze pentru BBC.

S-a dovedit că Virginia nu ţinea seama de aşa ceva.

— Bună, dragă băiete! a exclamat ea şi dintr-odată am recunoscut-o, deşi trecuseră douăzeci şi doi de ani de când îmi strecurase briceagul, în conacul din Nord.

Era mai tânără, avea vreo patruzeci şi ceva de ani, dar era îmbrăcată tot ca pentru o serată unde jazzul era la modă, iar bărbaţii erau binevoitori. Înfăţişarea ei sugera că nu accepta nicio concesie de vreun fel în faţa problemelor covârşitoare ale prezentului.

M-am ridicat brusc, un gest formal stângaci, pe care ea l-a alungat imediat apucându-mă de umeri şi sărutându-mă pe ambii obraji, conform modei care avea să vină.

— Harry! a exclamat ea. Dumnezeule, dar ce tânăr eşti acum!

Aveam douăzeci şi doi de ani, îmbrăcat în aşa fel încât să conving lumea că aveam mai degrabă douăzeci şi nouă şi eram demn de luat în considerare din toate punctele de vedere. Efectul era mai mult de copil care s-a costumat în hainele tatălui, având în vedere că n-am reuşit vreodată să-mi controlez cu adevărat corpul. M-a luat de braţ şi m-a dus către Palatul Buckingham – care încă nu fusese deteriorat de bombardierul Dornier ce urma să lovească în cele din urmă staţia Victoria, dar evenimentul avea să se petreacă după numai câteva luni.

— Cum a fost ultima? a întrebat ea veselă, ducându-mă în jos pe strada The Mall ca pe vărul din provincie venit în vacanţă la rudele de la oraş. Artera femurală se revarsă ca

o fântână arteziană odată pornită şi sunt mult mai puţine terminaţii nervoase pe lângă de ea. Am încercat să-ţi aduc ceva substanţe chimice, cu care să te sinucizi, dar totul s-a întâmplat aşa într-o grabă – ce agitaţie teribilă!

— Moartea era singura opţiune? am întrebat în şoaptă.

— Dragule! a exclamat. Ai fi fost vânat şi interogat în continuare şi, sincer, nu puteam face faţă la aşa ceva. În plus… a zis ea, dându-mi un brânci care aproape că m-a doborât, cum puteam şti că eşti cu adevărat unul dintre noi dacă nu reuşeai să ajungi la întâlnirea asta?

Am tras aer în piept încet, ca să mă calmez. Întâlnirea asta, care deja mi se părea bizară, mă costase viaţa şi douăzeci şi doi de ani de aşteptare.

— Pot să te întreb dacă ai de gând să pleci brusc în următoarele cincisprezece minute? Întreb doar pentru că am câteva sute de ani de întrebări şi trebuie să ştiu dacă trebuie să încep să stabilesc priorităţi.

Mi-a tras o palmă jucăuşă peste braţ.

— Dragă băiete, a răspuns, ţi-au mai rămas încă multe secole în care să întrebi orice vrei tu.

Capitolul 24

Clubul Cronos.

Noi doi am avut atâtea conflicte în legătură cu el.

Nimeni nu ştie cine l-a fondat.

Sau, mai bine zis, nimeni nu ştie cine a avut primul ideea.

De obicei, este înfiinţat în Babilon, în jurul anului 3000 înaintea erei noastre. Ştim asta pentru că fondatorii obişnuiesc să ridice un obelisc în deşert, într-o vale care nu are o denumire anume, pe care îşi scriu numele şi de multe ori un mesaj pentru generaţia următoare. Acest mesaj este uneori un sfat sincer, de genul:

PĂZIŢI-VĂ DE SINGURĂTATE
CĂUTAŢI ALINAREA
AVEŢI CREDINŢĂ

…sau altceva asemănător. Din când în când, dacă fondatorii se simt mai puţin respectuoşi faţă de viitorii lor cititori, lasă şi un banc porcos. Obeliscul în sine a devenit oarecum un obiect de amuzament. Una dintre generaţiile Clubului Cronos îl va muta adeseori şi îl va ascunde în alt loc, provocându-i pe următorii descendenţi să-l găsească. Obeliscul rămâne astfel ascuns sute de ani, până când, în cele din urmă, nişte arheologi cu iniţiativă dau peste el şi lasă propriile mesaje în piatra antică sculptată, variind de la:

ÎN TIMP, TOATE LUCRURILE SE DEZVĂLUIE

…până la mai banalul:

HARRY A TRECUT P’ACI.

Obeliscul în sine nu este chiar la fel de la o generaţie la alta: a fost distrus prin anul 1800 de victorienii zeloşi

pentru că avea un aspect puţin cam prea falic, un altul s-a scufundat în ocean în timp ce era dus în America. Indiferent de scopul lui, rămâne o declaraţie din trecut către toţi membrii viitori ai Clubului Cronos, că ei, kalachakra din 3000 î.H., au fost aici primii şi aici vor rămâne.

Se zvoneşte totuşi că primul fondator al Clubului Cronos nu era deloc cineva din trecutul îndepărtat, ci o doamnă pe nume Sarah Sioban Grey, născută prin 1740. Fiind o kalachakra, ea se numără printre primii pionieri care i-au căutat activ pe ceilalţi de felul ei, obţinând, după multe sute de ani şi zeci de morţi, o imagine asupra fenomenului în oraşul ei natal, Boston. Kalachakra apar în general cu o frecvenţă de unul la jumătate de milion de persoane, aşa că succesul pe care l-a obţinut găsind chiar şi numai câteva zeci nu poate fi subestimat.

Şi Sarah Sioban Grey şi-a dat seama curând că cei pe care i-a găsit nu reprezentau doar o comunitate în prezent, ci şi o comunitate a celor care aveau să vină şi a celor care au fost deja. S-a uitat la partenerii ei şi şi-a dat seama că, în condiţiile în care cel mai în vârstă dintre ei avea aproape nouăzeci de ani, însemna că era doar un copil la începutul secolului, pe care ea era prea tânără să-l fi trăit. Cel mai tânăr avea doar zece ani, iar asta însemna că urma să fie bunic în timpul Războiului Civil american şi deci martor al unui viitor pe care ea n-avea cum să-l cunoască. Bătrânului din trecut i-a spus: „Iată ce ştiu eu despre evenimente viitoare – acum du-te şi fă bani” şi, într-adevăr, când s-a născut din nou în 1740, bătrânul bătea deja la uşa ei, spunându-i: „Bună, tânără Sarah Sioban Grey. Ţi-am urmat sfatul şi am făcut bani şi acum tu, fetiţă, nu va mai trebui să munceşti niciodată.” Sarah i-a întors apoi favoarea copilului care avea să trăiască să vadă Războiul Civil, spunându-i: „Uite nişte bani pe care vreau să-i investesc. Până când vei creşte şi vei îmbătrâni, va fi o avere şi nu va trebui să mai munceşti niciodată. Tot ce îţi cer în schimbul investiţiei este să le faci acelaşi serviciu celor de felul tău pe care îi vei întâlni în viitor, ca să poată

fi şi ei în siguranţă şi să aibă parte de confort în această lume complicată.” Şi aşa s-a extins Clubul Cronos, fiecare generaţie investind în viitor. Şi, pe cât se extindea înainte în timp, se extindea şi în urmă, copiii de acum vorbind cu bunicii de ieri şi spunând: „Clubul Cronos este o comunitate de oameni – du-te şi găseşte-i pe bunicii din tinereţea ta şi, în copilărie, spune-le: «Aşa e bine să faci.» ” Şi astfel fiecare generaţie a pornit să găsească şi mai mulţi de felul său şi, în doar câteva cicluri de naştere şi moarte, Clubul s-a întins nu numai în spaţiu, ci şi în timp, propagându-se înainte până în secolul al XX-lea şi în urmă până în Evul Mediu, moartea fiecărui membru ducând vestea, până la limitele timpurilor în care trăia, despre ce însemna Clubul.

Desigur, e foarte posibil ca povestea lui Sarah Sioban Grey să fie un mit, pentru că s-a întâmplat cu atât de mult timp în urmă, încât niciunul dintre membrii Clubului din Boston nu-şi mai poate măcar aminti, iar ea a dispărut demult. Totuşi, asta a fost povestea pe care mi-a spus-o Virginia când m-a aşezat într-un fotoliu albastru sub portretul unui membru demult răposat, în ceea ce era cunoscută drept camera roşie a filialei din Londra a Clubului Cronos şi, cel puţin, era clar că i-a făcut plăcere să o spună.

Cum Cluburile Cronos sunt cu greu stabile în timp, rareori sunt stabile în spaţiu. Filiala din Londra nu făcea excepţie.

— Avem sediul în St. James’s vreo câteva sute de ani, mi-a explicat Virginia, turnând încă un pahar din cel mai bun brandy de contrabandă. Uneori, se mută în Westminster, alteori în Soho. Din cauza comitetului de organizare din 1820! Se plictisesc aşa de tare să stea în acelaşi loc, că schimbă clădirile şi noi ajungem să umblăm bezmetici încercând să aflăm unde s-a mutat Clubul.

Clubul se afla acum la câteva străzi mai la nord de Parcul St. James’s, la sud de Piccadilly, vârât între atelierele croitorilor care lucrau la comandă şi conacele bogătaşilor în curs de ruinare. O singură plachetă de

alamă anunţa: TIMPUL ZBOARĂ. FĂRĂ COMIS-VOIAJORI, VĂ RUGĂM.

— E o glumă, mi-a explicat ea când am întrebat. Gaşca din 1780. Toată lumea lasă mici notiţe pentru posteritate. Odată, am îngropat o capsulă a timpului în 1925, cu un mesaj vital pentru Clubul de peste cinci sute de ani.

— Ce aţi pus în capsulă? am întrebat.

— O reţetă de şerbet de lămâie făcut cum se cuvine.

Mi-a văzut expresia şi şi-a deschis larg braţele.

— Nimeni n-a spus că e simplu să te afli la capătul evenimentelor liniare temporale!

Am sorbit din brandy şi am mai aruncat o privire prin cameră. Ca multe alte proprietăţi uriaşe din zonele bogate ale Londrei, decorul îţi dădea impresia că te-ai întors într-un timp când culorile erau bogate, gusturile erau pretenţioase, iar şemineele erau obligatoriu din marmură. Pe pereţi erau înşirate portrete ale unor bărbaţi şi femei îmbrăcaţi elegant cu veşminte de epocă – „Se pare că vor valora ceva într-o bună zi. Să fiu a naibii dacă ştiu de ce şi doar m-am pupăcit cu Picasso!” – ca un memorial pentru cei răposaţi într-un crematoriu. Mobila era capitonată şi destul de prăfuită, ferestrele înalte şi înguste aveau bandă adezivă peste ele.

— Ca să-i liniştim pe localnici, dragule. N-o să fie nimic atacat pe aici, dar paznicii fac atâta caz!

Sălile erau tăcute. Candelabre de cristal sunau blând când treceau avioane pe deasupra, luminile ardeau palid în câteva camere, în spatele jaluzelelor trase. Nu mai era nimeni pe acolo.

— Sunt la ţară, a explicat Virginia veselă. Majoritatea s-au mutat înainte de iulie ’39. Vezi tu, nu e vorba atât de bombardamente, cât de un sentiment îngrozitor de oprimare. Membrii noştri au trecut prin asta de atât de multe ori înainte, încât chiar nu mai vor să fie deranjaţi, aşa că pleacă undeva unde e mai drăguţ şi mai prielnic, undeva unde e aer curat şi nimic din toate problemele războiului ăstuia plicticos nu-i mai poate ajunge. Mulţi se duc în Canada, în special cei din cluburile un pic mai

despotice – Varşovia, Berlin, Hanovra, Sankt Petersburg, toţi ăia. Unul sau doi rămân în zonă pentru agitaţie, dar mie nu-mi prea pasă de aşa ceva.

Şi atunci, ea de ce se mai afla aici?

— Ca să ţin corabia pe linia de plutire, băiete dragă! Vezi tu, e rândul meu să stau cu ochii pe cei mai noi membri. Apropo, ăsta eşti tu – eşti primul nostru membru nou în şase sute de ani. Dar sunt şi câţiva membri care se nasc cam pe-acum – iar mamele lor au o viziune aşa de sentimentală asupra băieţilor care pleacă la război încât, ce să zic, se pune problema unor măsuri de precauţie. Trebuie să fie cineva prin preajmă ca să se asigure că perioada lor de copilărie nu e prea neplăcută. De multe ori, banii rezolvă lucrurile, dar uneori…

A sorbit cu grijă din pahar, apoi a continuat:

— Trebuie să aibă cineva grijă să aranjeze lucrurile. Evacuarea şi altele de felul ăsta. Părinţii pot să fie aşa o pacoste.

— Cu asta te ocupi? am întrebat. Ai grijă de… perioada copilăriei?

— E unul dintre rolurile noastre de bază, a răspuns ea veselă. Copilăria e cea mai solicitantă perioadă a vieţilor noastre, desigur dacă nu eşti predispus genetic la o moarte oribilă sau vreun fel de boală congenitală. Avem toate cunoştinţele şi experienţa a zeci de vieţi şi totuşi, dacă îi spunem vreunui adult linear plicticos că ar trebui să investească în cauciuc, pentru că va fi cel mai nemaipomenit lucru, căpătăm doar una peste ceafă şi ne strigă „Gata, haide, Harry, du-te înapoi la trenuleţul tău” şi câte şi mai câte. Mulţi dintre membrii noştri se nasc săraci, aşa că le e de folos să ştie că există o societate de persoane înţelegătoare care pot avea grijă să aibă o pereche de şosete cum se cuvine şi să se asigure că nu trebuie să piardă câţiva ani plicticoşi din viaţă, în fiecare viaţă, învăţând lucrurile de bază. Nu e vorba doar despre bani, a conchis ea cu o sclipire de satisfacţie, e vorba de companie.

Aveam o sută de întrebări, o mie, şi toate mi se

învârteau în cap, dar nu mă puteam opri la niciuna dintre ele, aşa că am bătut în retragere, şoptind:

— Sunt ceva reguli pe care ar trebui să le ştiu?

— Nu încurca evenimentele temporale! a răspuns ea ferm. Ne-ai făcut ceva neplăceri în ultima ta viaţă, Harry. Sigur că n-a fost vina ta, chiar deloc; toţi am trecut prin situaţii dificile… dar Phearson a avut suficiente informaţii ca să schimbe cursul viitorului şi chiar nu ne permitem aşa ceva. Nu că nu ne preocupă, dar lucrurile astea nu pot fi niciodată prezise deplin.

— Altceva?

— Nu face rău altui kalachakra. Chiar nu ne pasă ce faci oricui altcuiva, cât timp nu e ceva deosebit de dezgustător şi nu atrage atenţia asupra noastră, dar noi ne amintim şi pur şi simplu nu e în regulă. Fii bun!

— Ai spus ceva despre contribuţii…

— Da, dacă ai posibilitatea să faci o grămadă mare, dezgustătoare de bani, te rog să pui deoparte câte ceva pentru fondul nostru benevol pentru copilărie. Generaţiile viitoare o să-ţi fie foarte recunoscătoare.

Asta era tot?

Nu, nu chiar.

— Nu e chiar o regulă, Harry dragă, a explicat ea, cât un sfat bun. Nu spune nimănui de unde sau de când eşti. Nu foarte detaliat.

— De ce?

— Pentru că s-ar putea să te ucidă cu asta, a răspuns ea senină. Desigur, sunt convinsă că nu o vor face – pari să fii un tânăr fermecător – dar s-a întâmplat de câteva ori, aşa că, vezi tu, nu se cuvine să întrebi pe cineva aşa ceva. Nu întreba, nu spune – asta e politica pe aici.

Şi mi-a explicat.

Capitolul 25

Primul cataclism a început în 1642, la Paris.

Omul care a provocat cataclismul era un domn rezervat pe nume Victor Hoeness. Uroboran fiind, a trecut prin obişnuitele prime faze traumatice ale vieţii înainte să fie găsit de Clubul Cronos local, care l-a simţit şi i-a explicat că, din câte se ştie, nu e nici posedat, nici blestemat. Era fiul unui armurier şi asistase la cea mai rea parte a Războiului de Treizeci de ani, un conflict care înglobase toate cauzele socio-economice de război obişnuite în prima parte a epocii moderne şi apoi se transformase într-o cruciadă. În numele războiului, oamenilor li se permite să ucidă; în numele cruciadei, li se cere să distrugă. Se înţelege de la sine, majoritatea membrilor Clubului Cronos preferă să se mute în timpul conflictului în zone mai puţin agitate ale lumii, ca de exemplu în centrul destul de stabil al Imperiului Otoman, unde, în vreme ce sultanii pot fi nebuni în această perioadă, măcar mamele lor nu sunt. Totuşi, Victor Hoeness refuză să plece, insistând să rămână în Sfântul Imperiu Roman. A fost sfătuit să nu interfereze cu evenimentele şi a jurat că acţionează doar ca observator pasiv, strângând dovezi despre ceea ce vedea. Într-adevăr, timp de mai multe vieţi, însemnările lui Victor Hoeness au fost o sursă istorică deosebită, chiar dacă unii kalachakra nu şi-au dat seama că documentaţia atentă a unuia dintre ei a fost cea care a oferit asemenea dovezi de calitate la prima mână. Alţi membri ai Clubului Cronos erau îngrijoraţi: nu era vorba de faptul că Hoeness era instabil. Problema era calmul şi stăpânirea lui. A trecut prin suferinţă, distrugere şi disperare ca o ceaţă printr-o pădure, făcând însemnări despre tot ce vedea. Nu căuta tovărăşie, nu lua partea nimănui, nu-şi făcea cunoştinţe. Atunci când era posibil, se dădea deoparte din calea pericolelor care-i vizau propria persoană. Chiar şi când a murit de câteva ori în timpul războiului – pentru că nimeni nu putea prezice în totalitate nenorocirile crunte ale acelor

vremuri – şi-a îndurat morţile cu eleganţă şi resemnare. Calm, susţinând mai târziu că şi-ar fi dorit să-l mituiască pe călău să pună praf de puşcă în flăcările care l-au ars sau remarcând că trasul în ţeapă ar putea fi îmbunătăţit prin despicarea ficatului cu totul, în loc să fie spintecate doar măruntaiele. Colegii săi din Club se găseau într-o situaţie întrucâtva dificilă, pentru că nu ştiau cum să se exprime în faţa unui om a cărui stabilitate şi al cărui autocontrol erau, foarte posibil, iraţionale, inumane şi simptome ale unei probleme mai profunde, deşi toate dovezile pe care le aveau în legătură cu boala lui duceau la concluzia că nu era bolnav. În timp, remarcabila utilitate a lui Hoeness ca sursă istorică primară l-a adus în situaţia de a coresponda cu membri viitori ai Clubului Cronos. I se puneau întrebări de la cei care trăiau în 1800 sau în secolul XX, transmise înapoi prin timp de la copilul din 1850 la bunicul care avea să fie iar copil în 1780, care putea apoi să le transmită în urmă bunicului din 1710 şi tot aşa, până când, de-a lungul a cât mai puţine generaţii cu putinţă, pentru ca mesajul să fie cât mai puţin deformat, cineva din propriul timp îi putea pune întrebarea direct lui Hoeness. Atunci, el avea să înscrie răspunsul în vreun material durabil şi să-l lase la Clubul Cronos pentru a fi livrat destinatarului şi posterităţii. Mulţi dintre noi, care ne-am îndeletnicit cu studii academice, am folosit această tehnică. Uneori este folosită excesiv în scopuri academice, pentru că, dacă nu aveam o sursă într-o epocă anume, cu câteva întrebări politicoase şi un pic de persuasiune amplificată de-a lungul generaţiilor, nu numai că puteam obţine un răspuns, dar puteam obţine chiar şi documente autentice din epoca respectivă, care puteau rezista în faţa verificărilor minuţioase ale semenilor noştri cu mai puţină imaginaţie. Asta, presupunând că subiectul încă te mai interesează peste câteva vieţi, când ajunge în cele din urmă mesajul.

În cazul lui Hoeness însă, preţul pentru transmiterea unor dovezi documentare atât de bune a fost că a început să-şi pună întrebări. Însemnările erau trimise înainte în timp sau, dacă i se părea că hârtia n-ar fi putut supravieţui

călătoriei, mesajul era inscripţionat în piatră şi lăsat în locuri stabilite dinainte, unde se presupunea că este mai puţin probabil să fie atinse de război, dezvoltare urbană sau revoluţii agricole. Aşa că a început să pună şi el întrebări despre viitor, iar „telefonul fără fir” şi-a transmis din nou răspunsurile vagi. A aflat despre asediul Vienei, declinul Imperiului Otoman, Războiul pentru Succesiunea la Tronul Spaniei, Revoluţia franceză, Revoluţia americană şi chiar zvonuri îndepărtate despre evenimente şi mai îndepărtate – pogromuri care deveneau masacre şi o lume în care libertatea era o bogăţie şi Dumnezeu era un nume folosit ca să sperie copiii. A acceptat aceste perspective cu aceeaşi răceală cu care putea vedea copii măcelăriţi sub privirile mamelor lor şi şiruri de bărbaţi stând la nici patruzeci de metri unii de alţii împuşcându-se cu plumb, în timp ce comandanţii îi încurajau. Celor din Club li s-a părut bizar – chiar remarcabil –, dar toate încercările de a înţelege mintea lui Victor Hoeness se reduseseră deja la o apatie obosită, blestemul multora dintre noi.

Apoi, într-o zi, Victor s-a dus la Paris. Şi-a luat cu el puţine lucruri, în afară de vorbele lui, şi, prin simpla lor forţă, a pătruns la Curtea regelui Franţei.

— Sunt Victor Hoeness, se presupune că ar fi zis, şi vin să vă povestesc despre viitor.

Ceea ce a şi făcut.

Când l-au întrebat de ce – de ce ne spui tocmai *nouă?* – Victor a răspuns:

— Naţiunea voastră este pentru moment cea mai puternică din Europa, în pofida conflictelor voastre civile. Sfântul Imperiu Roman e slab, regele Spaniei e un molâu, Papa e neputincios în faţa puterii militare, iar eu am nevoie de un rege puternic. Am să vă ofer informaţii despre idei ce au să vină, despre teorii filosofice care nu au fost încă numite. Am să vă dau arme, strategii, medicamente; am să vă ofer cunoştinţe despre duşmanul vostru şi despre teritorii îndepărtate, pentru că am călătorit până la Pacific şi am văzut soarele răsărind deasupra Oceanului Indian. Am stat la masă cu moguli şi

mandarini, am auzit apele repezi ale fluviului Congo, am simţit aroma mirodeniilor din bazar şi am mâncat carne de rechin scoasă de sub gheaţă. Haide să facem, voi şi cu mine, o lume nouă. Haide să facem o lume mai bună.

Şi, după o perioadă de scepticism lesne de înţeles, regele Franţei l-a ascultat pe Victor şi lumea a început să se schimbe. Victor nu-şi făcea iluzii cu privire la natura proiectului său – urma să curgă sânge şi ştia că era mai mult decât probabil ca această revoluţie, la o scară globală, să îi distrugă pe cei implicaţi. Carol al II-lea a murit înainte să apuce să revendice coroana Angliei, în timp ce Războiul de Treizeci de Ani s-a sfârşit brusc şi prin intervenţia unei armate aliate a catolicilor francezi şi hughenoţilor, care lupta cu puşti ghintuite şi tacticile lui Napoleon. Victor ştia că nu putea face mai mult. Speranţa lui de viaţă, chiar dacă era foarte grijuliu, nu avea multe şanse să depăşească şaizeci de ani şi nu-şi mai permitea să consume energie şi să piardă timp pentru a se duce până la Istanbul, Varanasi sau Beijing sau să călătorească pe mare până în coloniile din Lumea Nouă. Tactica lui era să concentreze eforturi intense într-o zonă limitată şi să încerce să schimbe lumea pornind din Europa. Ştia că nu va putea asista la finalul revoluţiei sale, despre care calculase cu exactitate că va avea nevoie de cel puţin o sută douăzeci de ani ca să ajungă la o oarecare stabilitate, aşa că a căutat două mijloace de a-şi asigura moştenirea în această lume teribil de schimbată. Una dintre metode era să ceară asistenţa membrilor Clubului Cronos, care, văzând ce planuri avea, se împărţiseră în două tabere aproape egale, de susţinători şi de adversari. Pe cei care erau dornici să-l ajute i-a numit avangarda viitorului. Pe cei care au refuzat, i-a închis în cele mai adânci temniţe pe care le-a găsit. Nu trebuiau ucişi, a insistat el, ci închişi, astfel încât să trăiască în lumea lui cea nouă cât mai mult şi, poate, înainte să moară, să asiste la succesul lui.

Când Victor a murit în cele din urmă, harta Europei era complet schimbată. Franţa cârmuia de la Lisabona la Cracovia, de la Calais la Budapesta. Imperiul Otoman

ceruse pacea şi renunţase la coloniile nord-africane, într-o încercare de a câştiga respectul regelui Franţei. În lipsa altui candidat, Parlamentul englez îi oferise coroana lui Ludovic al XIV-lea, ceea ce dusese imediat la o rebeliune înăbuşită de către noul monarh prin vărsare de sânge. Dar cea mai catastrofală schimbare a istoriei lumii a fost tehnologia. Ideile nasc idei, iar Victor, în mare măsură fără să-şi dea seama, declanşase, prin cunoştinţele sale limitate despre progresele viitoare, un proces care a schimbat faţa planetei. În 1693, primul tren cu aburi a făcut o călătorie de probă între Paris şi Versailles; în 1701, un cuirasat de război i-a distrus pe piraţii de pe Coasta Berberă într-un bombardament de doar două ore şi jumătate din apropiere de Alger. Multe armate au fost înfrânte şi multe state au cerut pacea în faţa acestui asalt tehnologic. Dar populaţiile în sine au rezistat pentru credinţă, pentru teritorii sau mândrie sau limba maternă, până când rezistenţa le-a devenit identitate. Au preluat armele asupritorilor şi, aşa cum numai rasa umană ştie să facă, le-au îmbunătăţit. Şi, aşa cum se întâmplă în război, tehnologia a progresat – mai mult, mai repede, mai bine –, aşa că atunci când a fost bombardat Edo în 1768 artileria antiaeriană a reuşit să doboare o treime dintre atacatori. Iar în 1802, semnalul transmis către buncăre prin sistemul de radio subteran a fost: „Luptaţi până la ultimul om şi ultima armă!”

Victor Hoeness n-a apucat să vadă sfârşitul visului său, care a venit în data de 18 noiembrie 1937, când un grup numit Profeţii unui Nou început a pătruns într-un buncăr de rachete din sudul Australiei şi a lansat trei dintre proiectile, declanşând represalii globale şi o iarnă nucleară care a acoperit soarele. Până în 1953, toată viaţa dispăruse la suprafaţa planetei, şi întregul proces a reînceput.

Capitolul 26

Când cei asemenea lui i-au povestit despre aceste evenimente, Victor Hoeness nu i-a crezut.

Când au insistat că asta transmit Cluburile Cronos din viitor, a cerut doar însemnări mai bune, ca să poată încerca să rezolve problemele de la bun început.

Dar Clubul Cronos avea de rezolvat o problemă mult mai mare. După părerea lor, Victor Hoeness comisese crime în masă. Nu propriu-zis împotriva rasei umane – aceasta era doar una dintre consecinţele temporale, o viaţă în care totul fusese spulberat, toţi muriseră şi asta era. Păcatul lui era cu mult mai mare pentru că, din cauza faptelor lui, întregi generaţii de kalachakra nu se mai născuseră deloc.

— Nu e chiar o regulă, Harry dragule, îmi explicase Virginia, cât un sfat bun. Nu spune nimănui de unde sau de când eşti.

În seara aceea, la Londra, am privit-o cum rotea între degete paharul de brandy, cu privirea pierdută, în timp ce soarele asfinţea şi oraşul se întuneca.

— Moartea, mi-a explicat ea, poate fi dobândită în două moduri. Nu mă refer la moartea plicticoasă pe care ne obligă organismul să o suportăm în fiecare viaţă; nu, deloc. Mă refer la moartea care durează, o moarte care contează. Primul fel de moarte este Uitarea. Uitarea poate fi chimică, chirurgicală sau bazată pe electricitate şi este utilizată pentru a obţine o ştergere completă a minţii. După Uitare nu mai rămâne nici numele, nici locul naşterii, nici primul băiat pe care l-ai sărutat, şi ce e asta pentru noi, dacă nu moartea adevărată? O iei de la zero, e o ocazie să fii iar curat şi inocent. Sigur, îl ucidem pe cel care a trecut printr-o Uitare imediat ce observăm că i-a dispărut memoria, ca să îşi înceapă următoarea copilărie fără nici cea mai vagă idee despre cine este. Şi când moare şi o ia din nou de la început, putem fi acolo imediat ce intră în a doua viaţă, ca să-l ajutăm şi să-l sprijinim, să-l învăţăm să se deprindă cu ceea ce este fără toată povestea aia

plicticoasă de nebunie-sinucidere-negare. Mulţi dintre noi am trecut prin cel puţin o Uitare, deşi, dacă ţii cont de dificultatea procedurii, nu funcţionează întotdeauna. Mi s-a spus – băutura din paharul pe care îl rotea s-a ridicat până la margine, apoi s-a prelins înapoi în jos – că şi eu am Uitat înainte. Deşi toată lumea pare stânjenită să-mi spună asta.

Pentru o clipă, băutura din pahar s-a oprit şi a rămas nemişcată în timp ce Virginia încerca să-şi aducă aminte ceva ce alesese să uite.

— Nu mai suferi după o pierdere dacă nu-ţi poţi aminti ce anume ai pierdut, a explicat ea în cele din urmă. Personal, am un sentiment de uşurare. Ştergi cicatricile fostei vieţi, odată cu amintirile. Ştergi vina. Nu spun că am avut o viaţă plină de vină, desigur; doar că tăcerea semenilor mei când întreb despre asta nu-i un semn bun.

Un tic-tac dinspre pendula mare din hol. Curând aveau să sune sirenele, ca apoi să se oprească, iar oraşul va aştepta să audă bâzâitul bombardierelor, ca şi cum moartea şi-ar fi dres glasul înainte să înceapă să cânte.

— Al doilea fel de moarte, a continuat ea, este moartea de a nu fi fost născut. E destul de controversată printre noi, pentru că pune sub semnul întrebării toate teoriile ştiinţifice existente actualmente despre natura noastră. S-a constatat că, dacă un kalachakra e avortat înainte să îşi capete conştiinţa într-o viaţă, atunci în următoarea viaţă copilul nu se va mai naşte deloc. Este moartea adevărată, distrugerea minţii şi a trupului şi, spre deosebire de Uitare, nu te mai poţi întoarce din ea. Căile mentale nu mai pot fi vindecate. Este pur şi simplu sfârşitul. Aşa că vezi tu, preaiubitul meu Harry, cei ca noi nu preţuiesc nimic mai mult decât asta – cine eşti cu adevărat, cine au fost părinţii tăi şi locul şi momentul naşterii. Această informaţie te poate distruge cu totul. Şi într-o bună zi s-ar putea să vrei să fii distrus, desigur. Sau să uiţi. Mintea se străduieşte să recreeze bucuria primului sărut, dar, cumva, reuşeşte să readucă în amintire, cu o claritate surprinzătoare, teroarea durerii, revărsarea umilinţei şi povara vinei.

Franklin Phearson.

„Sunt unul dintre băieţii buni, la naiba, Harry. Sunt un băiat al naibii de bun.”

Degetele mi se albiseră strângând paharul de brandy.

Privind în urmă, mă întreb cine ştie exact condiţiile în care m-am născut. Chiar şi raportat la cei care duc vieţi strict liniare, numărul e foarte mic: tata, părinţii adoptivi, mătuşile mele, bunica mea Constance şi poate câteva rude din partea mamei care bănuiau, dar nu erau sigure de originea mea. Acestea erau slăbiciuni inevitabile, de dinainte să mă nasc, dar statutul meu de bastard îmi asigurase o protecţie solidă. Nu există înregistrări oficiale despre naşterea sau originea mea până împlinesc cel puţin şapte sau opt ani, când o monitoare din cale-afară de zeloasă sesizează un gol în înregistrări, dar până la vremea aceea pot să înlătur înregistrarea imediat ce este făcută. Ruşinea de a fi nelegitim în anii ’20, în special într-o familie ale cărei valori dăinuiau dintr-o altă epocă, a păstrat discuţia despre obârşia mea într-un cerc restrâns şi, odată ce actorii principali au murit, nu mai exista niciun motiv ca originea mea să fie trâmbiţată, decât în cazul în care aş fi ales eu să se întâmple aşa. În copilărie, sunt binecuvântat să fiu destul de pipernicit până în adolescenţă, iar apoi trec destul de târziu printr-o perioadă de creştere rapidă – iar asta încurcă orice încercări de a ghici data exactă a naşterii mele. La maturitate, trăsăturile foarte distinse moştenite de la tatăl meu par să se estompeze pe măsură ce încep să se amestece cu genele mamei, aşa că, pot oricând să mă prefac cu succes că am douăzeci şi doi sau treizeci şi nouă de ani, câtă vreme îmi aleg cu grijă îmbrăcămintea. Părul îmi încărunţeşte aproape de pe o zi pe alta, dar stresul îmi poate modifica fiziologia, aşa că, din nou, data exactă a naşterii este greu de ghicit şi mai târziu; iar călătoriile îndelungate mi-au modificat aşa de mult accentul, încât acum îmi dau seama că aproape nu mai am un accent al meu, ci mai degrabă mă adaptez pe loc la oricare ar părea să fie cerinţele locului, cu o uşurinţă care frizează servilismul. Pe scurt,

dezavantajele vieţii mele normale, dacă putem să-i spunem aşa, sunt adevărate binecuvântări pentru existenţa mea secretă şi, chiar în timp ce Virginia povestea despre ultimele zile ale lui Victor Hoeness, m-am lăsat pe spate în scaun şi m-am gândit la toate astea cu un sentiment de siguranţă tot mai puternic.

— Iar Victor, mi-a explicat ea, chiar a încurcat lucrurile pentru generaţiile viitoare. Întregi generaţii de kalachakra pur şi simplu nu s-au mai născut. Şi dacă nu te naşti kalachakra o dată, nu te mai naşti din nou. Lumea şi-a continuat existenţa aşa cum a făcut-o întotdeauna, dar după ce experimentul lui Victor s-a terminat definitiv prin moarte, dinspre puţinii norocoşi care supravieţuiseră apocalipsei viitorului veneau înapoi strigăte care cereau răzbunare, vorbind despre Cluburi întregi distruse, mii de ani de istorie şi cultură care trebuiau acum reconstruite din temelii. Ca să nu mai vorbim, desigur, despre distrugerea întrucâtva prematură a lumii pentru toţi ceilalţi din ea, dar aceştia nu contau cu adevărat în marea schemă a lucrurilor.

N-am pus sub semnul întrebării această viziune asupra lumii, nici măcar nu m-am întrebat dacă ar fi trebuit. Victor Hoeness dezlănţuise asupra lumii patru sute de ani de război şi suferinţă şi apoi murise, şi nimic din toate astea n-ar fi trebuit să conteze, pentru că atunci când s-a născut din nou, lucrurile au redevenit aşa cum fuseseră întotdeauna. Acum eram în Clubul Cronos, trecutul şi viitorul se aflau la doar câteva şoapte distanţă, simţeam secretele propriei mele existenţe la îndemână. Cuvintele de-acum erau doar poveşti.

— Erau vremuri mai primitive, a explicat Virginia. Nu era loc pentru niciun fel de fineţuri.

Şi în acest spirit primitiv Victor Hoeness a fost localizat în oraşul Linz, la vârsta de unsprezece ani, unde pregătea deja o nouă tentativă de schimbare a naturii universului. A fost luat de acasă şi torturat timp de unsprezece zile. În cea de-a douăsprezecea, a cedat şi a mărturisit unde s-a născut, cine-i sunt părinţii, unde îi e casa, punctul de

origine. A fost ţinut în captivitate, cât timp au fost făcute cercetări minuţioase asupra veridicităţii poveştii sale şi, când s-a dovedit că era adevărată, Clubul Cronos s-a reunit pentru a decide ce e de făcut cu el.

— Vremuri mai crude, vremuri mai crude! a exclamat Virginia.

Au decis că nu era suficient să-l ucidă pur şi simplu pe Victor odată pentru totdeauna. Moartea, după cum s-a stabilit, nu implică prea multă teamă – nu e vorba decât despre trup. Mintea este sursa a ceea ce suntem, iar ei erau decişi să o distrugă.

L-au închis, nu doar departe de societate, ci şi în totală imobilizare fizică, într-o cămaşă de forţă medievală, grosolană şi făcută integral din metal. I-au tăiat limba, i-au tăiat urechile, i-au scos ochii şi, când şi-a revenit după toate astea, i-au tăiat şi mâinile şi picioarele, doar ca să se asigure că nu putea pleca nicăieri. Apoi l-au hrănit forţat printr-o ţevuşcă de lemn băgată cu forţa pe gât, ţinându-l în viaţă în propria lui nebunie tăcută, fără vorbe, oarbă. Au reuşit să facă asta timp de nouă ani până să moară sufocat şi, se spune, a murit cu zâmbetul pe buze. Avea douăzeci de ani.

Dar răzbunarea Clubului Cronos a trecut dincolo de moarte.

Născut din nou acolo în locul lui de origine, bebeluşul Victor Hoeness a fost răpit din leagăn la naştere şi dus din nou într-un loc unde a fost întemniţat. La vârsta de patru ani îşi recăpătase conştiinţa şi, după ce l-au examinat, membrii Clubului Cronos au ajuns la concluzia că încă mai avea suficient spirit viu în el ca să poată fi considerat responsabil pentru actele sale. Aşa că au luat-o de la capăt: ochi, urechi, limbă, mâini, picioare, totul cu precizie medicală, pentru a se asigura că prizonierul nu moare pe parcurs, dar totul i se făcea, desigur, fără analgezice. De data asta au reuşit să-l ţină în viaţă şapte ani; a murit la vârsta de unsprezece ani.

— Este surprinzător de dificil să-i porţi cuiva pică timp de câteva sute de ani, mi-a explicat Virginia. Hoeness o fi

murit când avea unsprezece ani, dar temnicerii săi au mai trăit, cât? Poate încă treizeci, patruzeci, cincizeci de ani după aceea. După o vreme, ideea „Victor Hoeness trebuie torturat” ajunge aşa de jos pe lista ta de priorităţi, în special când între tine şi acţiunea în sine se află moartea – încât, sincer, când vine iar momentul pentru îndeplinirea sarcinii, pare mai degrabă o pacoste.

Cu toate acestea, au continuat şi l-au examinat iar pe Hoeness în căutare de semne ale vechiului său sine. De data aceasta, totuşi, bebeluşul Hoeness, deşi născut cu mâini, urechi şi ochi perfect funcţionale, părea incapabil să le folosească, deşi sistemele biologice erau la locul lor. Chiar şi bebeluş fiind, înainte să-şi recapete pe deplin conştiinţa, a fost declarat copil cu deficienţe şi chiar propriii lui părinţi s-au gândit să-l dea în grija unei biserici sau, cum s-a zvonit, în grija aspră şi lipsită de afecţiune a străzii. Vremurile erau grele – primitive, cum ar fi spus Virginia.

Clubul Cronos s-a reunit din nou pentru a lua o decizie şi toţi, cu excepţia unuia singur, au votat în favoarea încheierii pentru totdeauna a vieţii lui Hoeness, întreruperea sarcinii mamei sale înainte de naşterea lui şi sfârşitul ciclului de răzbunare. Singurul care a votat împotrivă a fost un uroboran pe nume Koch şi…

— Le spunem mnemonici, mi-a explicat Virginia. Pe scurt, mnemonicii îşi aduc aminte totul.

Cred că a văzut cum mi s-au luminat ochii şi mi-am întors faţa către ea când a spus asta. Dacă mi-a înţeles reacţia, a fost suficient de drăguţă să nu spună nimic.

— În general, după câteva sute de ani sau cam aşa ceva, începem să uităm. De fapt, e de înţeles; creierul are doar un spaţiu limitat şi este normal ca în procesul de îmbătrânire să pierdem câte ceva din ce am avut. În cazul meu, încep să sufăr de demenţă în jurul vârstei de şaizeci şi şapte de ani şi trebuie să-ţi spun că e un proces cu totul demoralizant să treci prin toate simptomele alea, pe care apoi ţi le aminteşti în pruncie. Boala mintală este o ameninţare letală pentru cei ca noi. Te rog să ceri ajutor

dacă o să fii vreodată în situaţia asta nefericită, Harry.

— I-am scris scrisori tatălui meu, am mărturisit, abia auzindu-mi propriile cuvinte.

— Extraordinar, extraordinar! Atitudine pozitivă. În mod normal, unul dintre marile avantaje de a avea o memorie supusă greşelii este că încă mai poţi fi surprins. Un altul este că eşti în stare să treci peste ce ţi s-a întâmplat în trecut. O să descoperi că, deşi poate că încă mai ai în memorie faptele şi cifrele, mai ales dacă încerci să ţi le aminteşti, emoţiile năprasnice care te-au mistuit pe dinăuntru încep să pălească. Unele nu. Dacă eşti o persoană trufaşă, dispreţul va stărui totdeauna în preajma ta, şi, sincer, nu poţi să faci nimic în privinţa asta, în afară de a uita. Dacă eşti un tip neobişnuit de sentimental, atunci s-ar putea să regreţi veşnic o dragoste pierdută, chiar şi după câteva vieţi. Totuşi, experienţa m-a învăţat că timpul linişteşte totul. După o vreme, ajungi la un fel de neutralitate, o erodare pe măsură ce începi să îţi dai seama, prin repetarea la nesfârşit, că dispreţul nu e de fapt aşa intens, sau că dragostea a fost doar o plăsmuire. Avem privilegiul de a vedea prezentul prin prisma înţelepciunii trecutului şi, sincer, o asemenea onoare ne face să ne fie foarte greu să mai luăm ceva în serios.

Koch era o anomalie printre cei de felul nostru, pentru că îşi amintea totul, inclusiv lucruri pe care majoritatea le uitaseră.

— Mnemonicii, a spus Virginia, sunt de obicei destul de ciudaţi.

Mi-a stat inima în piept.

Făcusem atâtea ca să-i găsesc pe cei ca mine şi iată că deja eram pus în faţa adevărului, spus cu inocenţă: „Mnemonicii sunt destul de ciudaţi.” Pentru o anumită clasă a societăţii, într-un anume colţ al Angliei, nu putea exista eşec mai mare decât ăsta.

— Koch a intervenit, în momentul în care Cluburile decideau ce e de făcut cu Victor Hoeness, mi-a explicat Virginia. „Acesta nu e primul cataclism”, a spus el, „ci al doilea. Nu vă mai aduceţi aminte, pentru că a fost acum

multe sute de vieţi şi acum mii de ani. Poate că, dacă vă mai aduceţi aminte, e doar o imagine neclară şi întunecată în minţile voastre, o amintire îndepărtată. Dar eu ştiu, pentru că am trăit-o. Cu o mie de ani înainte de momentul ăsta, altcineva dintre noi a făcut exact ce a făcut Hoeness şi a sfâşiat viitorul cât ai clipi. Cât timp trebuie să mai trăim până să ajungem la singurele două concluzii care ne-au rămas? Dacă e să se schimbe ceva vreodată, trebuie să facem sacrificii şi să punem la îndoială sistemul ăsta rigid în care trăim. Sau, dacă e să nu se schimbe nimic, atunci trebuie să îi supraveghem constant pe ai noştri, să-i pedepsim fără milă şi să trăim fără remuşcări. Aţi decis deja soarta lui Hoeness, dar fie ca vorbele mele să fie un avertisment pentru toţi." Şi poate că ceilalţi kalachakra s-au temut un pic când au auzit asta. Sau poate, aşa cum cred eu, că e mai probabil, au privit-o mai degrabă ca pe o luare de poziţie ostentativă din partea unuia dintre membrii mai puţin civilizaţi din gaşca lor. Oricum, decizia a fost luată, iar copilul orb, bătut în cap şi surd care fusese Hoeness a fost străpuns cu o sabie în inimă în noaptea aceea. Călăul său a trăit apoi în continuare până a murit, iar când a murit a renăscut, cu vreo cincisprezece ani înainte de data naşterii lui Hoeness. Când avea paisprezece ani, călăul a făcut o vizită la Linz, unde urma să se nască Hoeness. Şi-a găsit un post de servitor chiar în casa familiei Hoeness şi i-a urmărit şi pe mamă, şi pe tată, observând îndeaproape perioada cu nouă luni înainte să se nască Hoeness. Imediat ce mama a arătat primele semne de sarcină, călăul i-a strecurat cu grijă ceai de scoarţă de tisă. Din nefericire, gustul era aşa de respingător, că mama lui Hoeness abia a luat câteva înghiţituri înainte să vomite restul. Recurgând la un fel de plan de rezervă urât, călăul lui Victor Hoeness şi-a scos spada, a pus-o pe mamă la podea şi i-a tăiat beregata. A rămas pe aproape destul cât să se asigure că victima era moartă, apoi s-a spălat, a pregătit-o pentru înmormântare, a lăsat nişte bani pentru tată şi şi-a văzut de drum.

— Şi aşa se face că Victor Hoeness n-a mai ajuns să se

nască vreodată.

Capitolul 27

Sunt mnemonic.

Îmi aduc aminte totul.

Trebuie să înţelegi asta ca să înţelegi alegerile pe care urma să le fac.

O vreme, m-am îndoit, m-am întrebat dacă nu cumva aveam o imaginaţie perfectă, nu o memorie perfectă. Poate că aveam abilitatea de a-mi proiecta mintea în orice timp şi în orice loc şi de a umple golurile care se potriveau cu o imagine proprie.

Dar prea multe dovezi corespundeau cu ceea ce credeam şi acum îmi dau seama că, dacă o iei pe calea asta, ajungi doar la pasivitate şi nebunie.

Cu sute de ani şi mii de vieţi înainte să mă nasc, un om pe nume Koch ne sfătuise pe noi, Clubul Cronos, fie să încercăm să schimbăm lumea, fie să devenim judecători duri ai celor din neamul nostru. M-am întrebat ce a văzut el ca să-l facă să fie aşa de sigur de calea lui şi dacă îi mai rămăsese vreun pic de indulgenţă pentru ceilalţi sau pentru el însuşi.

Ceea ce ne aduce înapoi de unde am plecat.

Eu, murind de moartea mea obişnuită, alunecând în ceaţa călduţă a morfinei, pe care ea a întrerupt-o cu farmecul unui şarpe cu clopoţei într-un pat de pene.

Ea avea şapte ani, eu aveam şaptezeci şi opt. S-a cocoţat pe marginea patului meu, cu picioarele atârnând, a iscodit monitorul cardiac conectat la pieptul meu, a observat că deconectasem alarma, mi-a controlat pulsul şi a spus:

— Cât pe ce să nu te mai prind, doctore August.

Christa, cu *Berliner Hochdeutsch*[8] al ei, s-a aşezat pe marginea patului, vorbindu-mi despre distrugerea planetei.

— Lumea se sfârşeşte. Mesajul a ajuns de la copil la adult, de la copil la adult, transmis din generaţie în

[8] Din germană „accent berlinez elevat”.

generaţie de la o mie de ani în viitor. Lumea se sfârşeşte şi noi n-o putem împiedica. Aşa că acum depinde de tine.

Capitolul 28

— Gândeşte-te, exclama Vincent, cândva studentul meu la Cambridge. Însăşi noţiunea de călătorie în timp este paradoxală. Construiesc o maşină a timpului – imposibil – călătoresc înapoi în timp – imposibil – şi cobor pe Pământ în, să zicem, anul 1500. Nu vorbesc cu nimeni, nu fac nimic, nu stau mai mult de zece secunde în trecut, înainte să mă întorc în prezent – imposibil – şi ce am realizat?

— Prea puţin cu un cost mult prea mare? am sugerat, turnându-mi încă un pahar de whisky.

Dacă aş fi avut, în cea de-a şasea viaţă, vreo nelinişte nu se cuvenea ca un profesor să-şi petreacă mare parte a timpului discutând în contradictoriu cu un student care nu-şi luase încă licenţa, în loc să stea cu semenii săi, în tăcere, în cancelarie, această nelinişte a dispărut pe măsură ce îl cunoşteam mai bine pe Vincent. Totala lui lipsă de interes pentru aşa-zisul meu statut îmi dezvoltase şi mie o indiferenţă totală şi, spre deosebire de toţi colegii mei, el părea singurul care să aibă fie şi cel mai vag interes pentru ideile nepopular de moderne cu care torturam mediul academic al anilor ’40.

— În cele zece secunde pe care le-a petrecut în trecut, imposibilul nostru călător în timp a inhalat opt litri de aer, o parte oxigen la patru părţi de azot, a exhalat opt litri de aer, în care conţinutul de dioxid de carbon a fost puţin mai mare. A stat pe un petic de pământ noroios, în mijlocul pustiului, şi singura fiinţă care i-a observat prezenţa a fost o vrabie speriată care şi-a luat zborul. Sub picioarele lui, a strivit o singură margaretă.

— A, dar exact acea margaretă! am subliniat eu, pentru că aşa izbucnea de obicei Vincent.

— A, dar exact acea vrabie! a ripostat el. Vrabia şi-a luat zborul agitată, iar şoimul care plonja să o prindă a deviat acum, în timp ce şoimarul a fost nevoit să alerge mai departe pe câmp ca să-şi recupereze pasărea şi, alergând mai departe…

— O vede pe fata stăpânului în flagrant cu băiatul măcelarului! m-am tânguit eu. Şi, prinzându-i pe neaşteptate, strigă „Nenorociţilor!”, moment în care raportul sexual încetează, iar fata care ar fi trebuit să rămână însărcinată nu mai rămâne…

— Şi nu are copilul!

— Şi copilul acela nu are copii, fiind, cum ar veni, nenăscut…

— Şi, o sută de generaţii mai târziu, bravul nostru călător descoperă că nu mai există, pentru că înaintaşa sa a fost prinsă cu băiatul măcelarului şi aşa, neexistând, nu se poate întoarce în timp pentru a împiedica propria sa naştere, speriind o vrabie şi, prin urmare, se naşte, aşa că se poate întoarce şi poate împiedica propria naştere şi… Ajungem să susţinem existenţa lui Dumnezeu? a trântit Vincent brusc. E singura cale de ieşire din capcana asta?

— Dumnezeu? am întrebat.

— Trebuie să presupunem, a ripostat el, trântindu-şi trupul surprinzător de viguros, deşi nu prea sprinten, într-unul dintre fotoliile mele preferate, care purta acum urma corpului lui bine întipărită pe perne, că sunt numai două soluţii pentru paradoxul ăsta? Că unu – universul, aflându-se incapabil să susţină această mare povară asupra sa, pur şi simplu încetează să mai existe? Sau că doi – universul, aflându-se oarecum încurcat, se reface într-un mod care depăşeşte sfera noastră de cunoaştere şi care, prin interesul special arătat întâmplărilor în care e implicat călătorul nostru în timp, presupune mai curând o structură şi o gândire superioare celor la care te-ai aştepta din partea unui simplu amalgam de materie. Ajungem să-l postulăm pe Dumnezeu?

— Credeam că am ajuns deja la concluzia că ipoteza asta e imposibilă.

— Harry! s-a răstit Vincent, ridicând mâinile în aer. De când stăm aici?

— Presupun că nu te referi la vreo măsurătoare exactă a timpului, ci mai degrabă vrei să ştii cât timp a trecut de când ai intrat prima dată în apartamentul meu ca să-mi

combaţi erorile.

— Ori de câte ori ne apropiem de incertitudinile spinoase ale acestei vieţi, ori de câte ori aducem în discuţie noţiunea de „ce-ar fi dacă”, te retragi din discuţie ca un cocker spaniel de lângă osul buldogului!

— Nu văd de ce să discutăm despre un subiect asupra căruia, cu toate măsurătorile ştiinţifice asupra timpului, nu putem strânge niciun fel de date care să ne ofere un răspuns, am replicat.

— Nu putem măsura gravitaţia, cel puţin nu în vreun mod practic, a ripostat Vincent, cu expresia schimbându-i-se într-un fel de îmbufnare. Nu putem spune ce viteză are sau măcar ce este, şi totuşi crezi în ea ca şi…

— Prin efectele observabile.

— Deci limitezi polemicile noastre bazându-te pe instrumentele disponibile?

— O argumentaţie ştiinţifică trebuie să conţină şi o cantitate oarecare de date, un fel de… un fel de boare de bază teoretică în spate; altfel, nu e argumentaţie ştiinţifică, e o dezbatere filosofică şi, deci, e prea puţin domeniul meu, am răspuns.

Vincent a strâns braţele fotoliului, ca şi cum doar asta l-ar fi împiedicat să sară în sus de furie. Am aşteptat să-i treacă accesul de nervi.

— Un experiment mental, a spus în cele din urmă. Măcar asta accepţi?

Am făcut un gest vag pe deasupra buzei paharului, sugerând că, doar de data asta, aş putea fi deschis la o astfel de idee.

— Un instrument, a spus Vincent în cele din urmă, prin care poţi observa tot ce există.

Am aşteptat.

Se părea că nu mai urmează nimic.

— Ei bine? am întrebat în cele din urmă. Aştept dezvoltarea argumentului.

— Acceptăm existenţa gravitaţiei nu pentru că o putem vedea sau atinge sau spune cu vreun grad de certitudine ce este, ci pentru că are consecinţe observabile, care pot fi

prezise prin modele teoretice coerente, da?

— Da… am fost de acord, aşteptând cu teamă continuarea.

— Din efectele observabile, deducem consecinţe inobservabile. Observăm că mărul cade şi spunem „Trebuie să fie gravitaţia”. Privim refracţia luminii printr-o prismă şi afirmăm că trebuie să fie o undă. Din această deducţie urmează alte deducţii despre comportament şi efect, amplitudine şi energie. Deci, cu foarte puţin efort poţi teoretiza mergând până la esenţa lucrurilor, mai curând pe baza efectului observabil brut, cât timp acesta corespunde teoriei, da?

— Dacă eşti pe punctul să propui o metodă mai bună decât cea ştiinţifică…

A scuturat din cap.

— Un instrument, a repetat el hotărât, care poate deduce… totul. Dacă luăm o cărămidă a universului, atomul, să zicem, şi proclamăm că are anumite efecte observabile – gravitaţie, electromagnetism, forţe nucleare slabe şi tari – şi declarăm că acestea sunt cele patru forţe de legătură ale universului, atunci, dacă este aşa, n-ar trebui să fie teoretic posibil să extrapolăm întreaga funcţionare a creaţiei, pornind de la acest unic obiect minuscul, în care este conţinută chiar baza a tot ce există?

— Nu pot să nu sesizez că iar deviem spre ideea existenţei lui Dumnezeu, i-am reamintit.

— Dar pentru ce există ştiinţa, dacă nu pentru omnipotenţă?

— Cauţi un răspuns etic sau unul economic?

— Harry! s-a răstit el, sărind în picioare şi păşind în zona îngustă de podea pe care o eliberasem cu grijă cu câteva luni în urmă exact în acest scop. Întotdeauna eviţi problema! De ce îţi e aşa frică de ideile astea?

M-am îndreptat puţin în scaun, în timp ce indignarea lui atingea un nivel aproape neobişnuit. Era ceva ciudat în ce zicea el, un mic avertisment care nu-mi dădea pace şi care mi-a întârziat reacţia, făcându-mă să răspund cu mai multă grijă decât de obicei.

— Defineşte „totul”, am spus în cele din urmă. Bănuiesc că… instrumentul tău, dacă vrei, instrumentul tău ipotetic, imposibil, va deduce şi stările trecute şi viitoare, prin deducţii asupra stării întregii materii din univers?

— Da, se înţelege de la sine!

— Ceea ce îţi va permite să vezi tot ce este, tot ce a fost şi tot ce va fi?

— Dacă se consideră că timpul nu este absolut, atunci, da, cred că şi asta este rezonabil.

Am ridicat mâinile, conciliant, reflectând intens. Semnalul de alarmă era tot mai puternic în mintea mea, ridicându-se către gât, încercând să treacă de limbă, pe care am mişcat-o cu foarte mare grijă.

— Dar prin simpla acţiune de observare a viitorului, îl schimbi tu însuţi. Şi aşa ajungem înapoi la călătorul nostru, care a coborât din maşina timpului şi a văzut trecutul. Văzând viitorul, tu îţi vei modela altfel comportamentul sau, dacă nu, viitorul va fi cu totul modificat de unicul moment în care ai ajuns să-l cunoşti, alterat de acţiunea de a fi fost observat. Iar ajungem la un paradox, la un univers care nu se poate susţine. Şi dacă asta nu e suficient, cu siguranţă trebuie să ne întrebăm ce se va întâmpla cu această cunoaştere. Ce vor face oamenii când vor putea vedea ca zeii şi ce… şi…

Mi-am pus paharul de whisky alături. Vincent stătea nemişcat în mijlocul camerei, cu spatele pe jumătate întors spre mine, cu degetele răsfirate în lateral, trupul rigid şi drept.

— Şi, am şoptit blând, chiar dacă nu ne îngrijorăm că omul obţine divinitatea, aş ridica această problemă: forţele nucleare de care depinde ipoteza ta nu vor fi postulate decât peste treizeci de ani.

Tăcere.

M-am ridicat de pe scaun, speriat acum de lipsa de reacţie a lui Vincent, de muşchii care i se contractau de-a lungul spatelui şi umerilor, încordaţi.

— Quarkuri, am spus.

Nicio reacţie.

— Bosonul Higgs, materie întunecată, Apollo 11!

Nimic.

— Vincent, am şoptit întinzându-mă către umărul lui. Vreau să te ajut.

S-a smucit când l-am atins şi cred că amândoi am simţit o revărsare de adrenalină de tip „luptă sau fugi”. Apoi a părut să se destindă un pic, cu capul îndreptându-se în jos, şi a zâmbit, cu un zâmbet distant, către podea, încuviinţând pe jumătate un gând numai de el ştiut.

— Mă întrebam, a spus în cele din urmă, dar speram să nu fii.

S-a întors brusc şi m-a privit direct în ochi.

— Eşti unul dintre ei? a întrebat. Eşti din Clubul Cronos?

— Ştii despre Clubul Cronos?

— Da, ştiu despre el.

— De ce n-ai…

— Eşti? Pentru numele lui Dumnezeu, răspunde-mi, Harry.

— Sunt membru, am spus bâlbâindu-mă. D-da, sigur, dar asta nu…

M-a lovit.

Cred că am fost mai mult surprins decât rănit cu adevărat. Mai avusesem parte de violenţă şi durere, desigur, dar în viaţa asta avusesem un trai atât de confortabil, încât aproape că uitasem sentimentul. Dacă aş fi stat sprijinit, poate că aş fi rămas în picioare, dar şocul, mai mult decât orice altceva, m-a împins în spate într-un teanc de cărţi. Simţeam gustul sângelui în gură şi un dinte care nu se clătina înainte s-a clătinat acum, când l-am atins cu limba. M-am uitat la faţa lui Vincent şi am văzut răceală amestecată cu o licărire de regret. Sau poate doar mi-am imaginat.

Apoi şi-a balansat încă o dată pumnul. De data asta n-am mai avut vreme să fiu nici măcar surprins.

Capitolul 29

— Detest să fiu eu cea care pune întrebarea, a spus ea. Dar, dacă lumea se sfârşeşte, ce ar trebui să facem noi în legătură cu asta?

A douăsprezecea viaţă.

La vârsta de şase ani, am scris filialei din Londra a Clubului Cronos, cerând să-mi trimită bani ca să ajung la Londra şi o scrisoare-standard din partea clubului, prin care să mă invite să urmez o şcoală prestigioasă. Banii au fost lăsaţi într-o ascunzătoare secretă, la cererea mea, într-un sat numit Hoxley, unde, cu atât de multe vieţi înainte, fugisem la lumina lunii de Phearson.

Le-am scris o scrisoare lui Patrick şi lui Harriet, care era pe moarte şi le-am transmis cele mai bune urări. Le-am mulţumit pentru timpul acordat şi am luat-o din loc. La Hoxley am recuperat banii din ascunzătoare. Se aflau într-o cutie de tablă, sub un alun. Mi-am cumpărat un bilet spre Londra. Brutarul mi-a zâmbit când am trecut pe stradă şi l-am simţit pe Phearson în măruntaie, i-am auzit paşii în urechi şi m-am sprijinit de zid, întrebându-mă de ce trupul refuză să uite ceva ce mintea depăşise demult.

Am luat o căruţă până la Newcastle şi, când controlorul din tren m-a întrebat dacă sunt însoţit, i-am arătat scrisoarea care mă invita să mă înscriu la şcoală şi i-am spus că mătuşica mea mă aştepta la Londra.

Pentru necesităţile aventurii din această viaţă, mătuşica mea era Charity Hazelmere.

— Uite băiatul! a strigat ea veselă când controlorul m-a însoţit cu grijă la coborârea din tren. Harry, vino imediat aici!

Sunt multe modalităţi prin care un copil poate fi luat de la părinţi în timpul liniar. Livrarea scrisorii despre care am vorbit, împreună cu plata unei sume corespunzătoare şi asigurarea de documente este o metodă general acceptată şi populară. Asigură suficiente resurse ca respectivul

kalachakra să ajungă până la cel mai apropiat Club Cronos fără să expună neapărat informaţii vitale despre locul unde trăieşte şi unde a fost crescut. Totuşi, implică un anumit grad de expunere, pentru că limitează căutarea la o anumită zonă. O soluţie folosită uneori este plasarea ascunzătorii într-o regiune unde destinatarul ştie că e probabil să fie dus de părinţi la un moment dat în primii ani de viaţă, ceea ce asigură în acelaşi timp şi livrarea, şi discreţia. Singurul risc în cazul unui astfel de aranjament fiind, desigur, situaţia improbabilă ca familia să nu se conformeze aşteptărilor.

Dacă discreţia nu este un motiv de îngrijorare – şi pentru cei mai binevoitori şi nevinovaţi dintre noi e discutabil de ce ar trebui să fie –, atunci se ia în considerare intervenţia directă. Nimeni nu făcea intervenţii directe ca Charity Hazelmere. Cu nasul ei aristocratic, vocea de cântăreaţă de operă şi colecţia de corsaje negre ţepene, pe care n-am văzut să le schimbe vreodată în cursul vieţilor ei, era întruchiparea coşmarului oricărui adult despre directoarea de liceu ca un zbir. Fiecare privire aruncată de ea peste ochelarii în formă de semilună prinşi cu lanţ şi aşezaţi în echilibru pe vârful nasului era suficientă ca să-i reducă pe simplii muritori la o stare de îndoială şi teamă. Charity a linguşit, intimidat, bătut la cap, hărţuit şi uneori chiar a răpit de-a dreptul copii kalachakra de la părinţi care tremurau de frică. Făcea toate astea ca să le ofere o viaţă mai liniştită protejaţilor ei şi spera că în anii ce aveau să vină vor avea şi alţi kalachakra bunul-simţ să facă acelaşi lucru pentru viitorii membri ai neamului nostru.

Cu toate acestea, opiniile ei erau oarecum parohiale.

— Este foarte bine că ne cer să ne implicăm, a exclamat ea. Dar cum?

A douăsprezecea viaţă.

Rareori se întâmplă să vezi o adunare a Clubului Cronos. Membrii trec pe acolo tot timpul, dar o adunare regională completă – trimiţând invitaţii oficiale, cu marginea aurită,

având pe ordinea de zi sfârşitul lumii – e un spectacol care merită văzut. În vârstă de doar şase ani, eu eram cel mai tânăr. În vârstă de optzeci şi doi de ani, Wilbur Mawn era cel mai bătrân. În copilărie, Wilbur se întâlnise cu Ducele de Wellington, iar în tinereţea petrecută la Londra făcuse cunoştinţă cu oameni care luptaseră de partea sau împotriva revoluţiei din Franţa. Acum, el urma să fie următorul nostru mesager, cineva care avea să moară în scurt timp şi care, murind, putea să ducă mesajul înapoi până în 1844: „Lumea se sfârşeşte şi nu ştim de ce. Aşa că voi ce aveţi de gând să faceţi în legătură cu asta?”

— Nimic! a declarat Philip Hopper, fiul unui fermier din Devon, care iubea aventura şi de aceea murise de şase ori în al Doilea Război Mondial, de două în războiul din Coreea şi o dată în Vietnam, fiind un corespondent de război destul de ramolit, pe care nu l-ar mai fi folosit nicio armată. Sunt prea mulţi factori, informaţia e prea vagă! Fie avem nevoie de mai multe informaţii, fie de absolut nimic, pentru că nu putem începe să hotărâm noi despre ce e vorba aici.

— Eu cred, a sugerat Anya, o rusoaică refugiată, care înclina, în 1904, să abandoneze, cu un oftat de inevitabilitate, cauza Ruteniei Albe în favoarea unei vieţi confortabile în străinătate, că problema se referă la grăbirea procesului. Sfârşitul lumii e grăbit – se întâmplă tot mai devreme în fiecare viaţă. Asta înseamnă că şi cauza se schimbă şi, trebuie să întrebăm, care este cauza acestei schimbări?

Toţi ochii s-au întors spre mine. Eram şi mesagerul şi, în virtutea faptului că eram cel mai tânăr, eram şi cel despre care se presupunea că este în contact cu gândirea ştiinţifică modernă pe această temă, dacă puteai spune că anii ’90 erau moderni.

— În fiecare viaţă pe care o ducem, indiferent de fiecare moarte prin care trecem, am spus eu, lumea din jurul nostru e neschimbată. Întotdeauna e revoluţie în 1917, întotdeauna e război în 1939, Kennedy va fi întotdeauna împuşcat şi trenurile o să întârzie întotdeauna. Acestea

sunt evenimente liniare care nu variază, din câte putem observa noi, de la o viaţă la alta. Singurul factor variabil suntem noi. Dacă lumea se schimbă, noi suntem cei care o schimbăm.

— Împotriva regulilor Clubului Cronos! m-a întrerupt Charity cu furie, ea nefiind niciodată distrasă de imaginea de ansamblu.

— Aşadar, întrebarea devine, am continuat eu, cu picioarele atârnând de pe scaunul pe care mă cocoţasem, nu „de ce se sfârşeşte lumea”, ci „cine e de vină”.

Capitolul 30

Să ucizi un uroboran e greu, dar cred că uciderea unui muritor liniar poate fi deseori şi mai dificilă, pentru că nu poţi pur şi simplu să împiedici naşterea lui într-o viaţă, iar asta să însemne moartea pentru totdeauna. Fiecare crimă trebuie comisă în fiecare viaţă, o chestie repetată până devine rutină, ca spălatul pe dinţi sau tăiatul unghiilor. Cheia e consecvenţa.

Era 1951 şi locuiam la Londra.

O chema Rosemary Dawsett, avea douăzeci şi unu de ani şi îi plăceau banii. Eu eram singur şi îmi plăcea de ea. Nu zic că era o relaţie profundă, dar era, în felul ei, destul de cinstită. Nu ceream exclusivitate, iar ea nu încerca să mă stoarcă de bani, deşi observase că eram un domn destul de bogat. Şi apoi, într-o zi, n-a venit la întâlnire, iar eu m-am dus la ea acasă şi am găsit-o în cadă, cu venele tăiate. Poliţia a spus că s-a sinucis, considerând-o doar o prostituată oarecare, dar eu m-am uitat cu atenţie şi am văzut altceva. Lama pătrunsese prea adânc la încheietura mâinii drepte, crestând tendoanele; n-ar mai fi avut suficientă forţă pentru a face tăietura şi la mâna stângă şi, în plus, nu existau niciun fel de semne de ezitare, de îndoială, niciun bilet, nicio şovăială în încercarea de a nimeri unghiul corect sau de a-şi face curaj. Având experienţă în arta autodistrugerii, făceam diferenţa între o crimă şi o sinucidere.

Poliţia a refuzat să ancheteze, aşa că m-am ocupat eu. Dovezile erau revoltător de uşor de găsit dacă le căutai. Amprente, una chiar în sânge. Doamna de la parter avea o listă cu toţi clienţii obişnuiţi ai lui Rosemary şi mi-a spus că, atunci când se întorsese acasă, îl văzuse pe un anume Richard Lisle ieşind din clădire. Ca să-i obţin adresa a fost de ajuns să dau câteva telefoane politicoase. Ca să-i iau amprentele a fost de-ajuns să-l abordez într-o cârciumă, să-i cumpăr câteva halbe şi să-i ascult divagaţiile, care variau de la o discuţie despre artele frumoase luată dintr-un

manual până la remarci zgomotoase, strigate răguşit despre pakistanezii şi gălbejiţii naibii. Avea accentul acela extrem de alunecos al aristocraţiei, folosit de cei din clasa de mijloc cu aspiraţii şi lecţii de dicţie. În treizeci de ani, avea să fie un accent parodiat, folosit de comici pentru a demasca stereotipul trist al bărbatului singuratic care credea că Ascot este sacru, dar nu putea obţine niciodată un bilet la curse. Dacă aş fi fost într-o dispoziţie îngăduitoare, mi-ar fi putut părea rău pentru omuleţul ăsta, care se străduia să fie acceptat de o parte a societăţii care nu numai că nu-l băga în seamă, dar nici măcar nu observa că bate la uşă. Apoi i-am luat acasă paharul de bere şi i-am verificat amprentele, care se potriveau cu urma lăsată în sângele de pe marginea căzii, iar simpatia pe care aş fi putut s-o simt pentru el a dispărut.

Am trimis dovezile – paharul de bere, analiza urmelor de sânge, amprenta în sânge – la Scotland Yard, unui detectiv pe nume Cutter, care era cunoscut pentru imaginaţie şi prudenţă. L-a interogat pe Lisle după două zile şi, din ce-mi pot da seama, asta a fost tot. După două zile, o altă prostituată s-a spânzurat, iar pe încheieturile şi braţele ei se vedeau semne de autoapărare, în timp ce în sânge avea cloralhidrat. De data asta, totuşi, avertizat de vizita poliţiei, Lisle a fost atent şi nu a mai lăsat în urmă nicio amprentă.

Nu mai comisesem nicio crimă până atunci, deşi mai ucisesem înainte. Până la acel moment ştiam de şapte oameni pe care îi omorâsem în mod direct: şase dintre ei în al Doilea Război Mondial şi unul într-o situaţie de autoapărare. Am calculat şi că am contribuit la moartea altor câteva sute, prin acţiuni banale, ca repararea roţii unui B-52 sau o propunere pentru un cronometru care ar fi putut fi folosit mai târziu pentru bombe. M-am întrebat dacă aveam curajul să comit o crimă adevărată, cu sânge rece, şi, cu un uşor regret, am ajuns la concluzia că aveam. Am aflat despre mine că aveam decenţa să îmi fie ruşine, dar asta era o slabă consolare în comparaţie cu certitudinea că eram în stare să comit o crimă. Aveam să-l

ucid pe Richard Lisle.

M-am pregătit cu atenţie. Am cumpărat o barcă sub un nume fals şi cu banii jos. Era o chestie îndărătnică de tablă, cu o punte inferioară care puţea din cauza mucegaiului umed care se întinsese pe pereţi. Am cumpărat carburant şi mâncare, acid clorhidric şi un fierăstrău, având grijă să fac cumpărăturile din magazine diferite şi cât mai îndepărtate. Am cumpărat mănuşi şi o salopetă de cauciuc, am cercetat fluxul şi refluxul pe Tamisa şi am urmărit traficul de noapte. Am făcut rost de câţiva centimetri cubi de benzodiazepină şi am închiriat o cameră vizavi de cârciuma unde obţinusem amprentele lui Richard Lisle. Am aşteptat până într-o seară – o marţi, cu un smog verzui şi dens pe străzi – când a venit să bea ceva, şi am intrat. M-am aşezat lângă el, amintindu-i că ne cunoscuserăm şi întrebându-l ce mai face. Era voios, fericit, cu transpiraţia lucindu-i pe faţă şi o vulgaritate de limbaj care mi-a declanşat imediat un semnal de alarmă în minte. Ce anume îi provocase o asemenea încântare? L-am cercetat atent, căutând indicii şi am simţit miros de săpun proaspăt în părul lui. Am văzut cât de lustruite îi erau unghiile, cât de curate şi neşifonate îi erau hainele în ciuda orei târzii şi mi-am dat seama, cu partea aceea din subconştient pe care raţiunea o respinge întotdeauna, că am ajuns la el cu câteva ore prea târziu. Am simţit o răbufnire de furie şi, pentru o clipă, am dat uitării planul meu eficient şi organizat. Încă mai zâmbeam, şi zâmbeam, şi am plecat la ora închiderii, clătinându-ne împreună în aerul încărcat de praf de cărbune, agăţaţi unul de celălalt, ca cei mai buni prieteni, cu pielea îmbâcsită de aerul pe care-l respiram. Dar în timp ce ne clătinam pe stradă, pe una dintre străzile acelea obositoare cu trepte şi cu case micuţe care încă se mai ascund pe sub craterele din East End, a privit în sus spre cer şi a râs, iar eu l-am lovit cu pumnul şi l-am lovit iar şi, când a căzut, am încălecat peste el, l-am înşfăcat de gât şi am ţipat:

— Unde e? Cine a fost de data asta? şi l-am pocnit din nou.

În revărsarea de adrenalină, în furia mea, înecat de smog şi ascuns de întuneric, am dat uitării planul meu bine chibzuit. Abia mai simţeam şocul loviturilor în articulaţii în timp ce îi dădeam cu pumnii în cap. N-am băgat de seamă nici briceagul cu buton pe care mi l-a înfipt în abdomen şi în vârful plămânului stâng până când, trăgând aer în piept pentru a-l lovi din nou, mi-am dat seama că nu mai puteam să respir. El avea faţa făcută zob, dar eu eram mort. M-a împins deoparte şi am căzut în rigolă ca un terci moale, cu faţa stropită de apa murdară. S-a târât peste mine, horcăind, cu sângele curgând şi făcând băşici în vârful nasului spart. Când mi-am dat seama că are un cuţit în mână, am realizat şi ce avea de gând să facă cu el şi am simţit următoarele trei lovituri, în timp ce mi-l înfigea în piept. După aceea n-am mai simţit absolut nimic.

Capitolul 31

Multe, multe vieţi mai târziu, stăteam faţă în faţă cu Virginia în salonul de la Clubul Cronos şi spuneam:

— Îl cheamă Vincent.

— Dragule, asta nu ne ajută prea mult să ne dăm seama cine e.

— E unul dintre noi. Uroboran. L-am întrebat despre Clubul Cronos, iar el mi-a tras un pumn şi a plecat.

— Ce infantil!

— E ambiţios.

Virginia era mai mult decât capabilă să se arate neinteresată atunci când voia. Exact asta făcea acum. A fixat tavanul cu privirea, ca şi cum ar fi fost cel mai fascinant lucru din lume, şi a aşteptat şi restul poveştii.

— Mesajul de la generaţiile viitoare vine în continuare către noi: „lumea se sfârşeşte, lumea se sfârşeşte.” Nu se schimbă nimic din cursul cunoscut al evenimentelor liniare… nimic, cu excepţia noastră.

— Şi sugerezi că acest… Vincent… ar putea fi acel „cine” care duce la „ce”?

— Eu… nu. Nu ştiu. Sugerez că o persoană cu caracterul lui, cineva care este unul dintre noi, dar nu este unul dintre noi, este cineva care caută un răspuns… fără să-i pese de consecinţe… asta sugerez.

— Şi, Harry, a murmurat ea, pari să ştii ce vrei să faci mai departe.

— Trebuie să căutăm anomalii, i-am explicat hotărât. Clubul Cronos caută evenimente care n-ar trebui să se întâmple în perioadele lui de timp, schimbări ale cursului firesc al lucrurilor. Cred că am găsit aşa ceva.

— Unde?

— Rusia.

Şi-a trecut limba peste dinţi, gânditoare.

— Ai vorbit cu cei din Clubul de acolo? La Moscova, la Sankt Petersburg… Leningrad cred că trebuie să-i spunem, chiar aşa groaznic cum sună.

— Le-am trimis un mesaj via Helsinki. Plec mâine dimineaţă în Finlanda.

— Dacă te ocupi deja de asta, de ce-mi spui mie?

Am ezitat, apoi am zis:

— Dacă se întâmplă ceva regretabil, te-aş ruga să le transmiţi celorlalţi bănuielile mele. Dar…

— Eşti îngrijorat că, dacă unul dintre ai noştri modifică evenimentele cunoscute, ar putea avea informatori în interiorul Clubului.

A oftat. M-am întrebat câtă vreme se gândise la asta şi pe câţi dintre semenii noştri îi luase în considerare. Oare eram, cu toţii, aşa de obişnuiţi cu indiferenţa şi minciunile, încât nici măcar unul nu se obosise să ridice problema? Consideram cu toţii trădarea ca pe ceva normal? Atunci, ce am fi realizat, în afară de a răspândi suspiciunea fără leac?

— Dar, a continuat ea, luminându-se un pic, tu, dragă băiete, ai destulă încredere în mine ca să mă informezi despre temerile tale. Dar nu ai încredere în cei din Moscova sau Sankt Petersburg. O, Harry, perioada petrecută ca spion n-a fost benefică reputaţiei tale de persoană mondenă.

— Nu ştiam că am avut o reputaţie de persoană mondenă.

— Ai avut. Harry.

În voce i s-a strecurat un ton care mi s-a părut că ar fi putut trece drept îngrijorare sinceră.

— Înţeleg cât de interesant trebuie să fie să afli că lumea se sfârşeşte, ce aventură extraordinară trebuie să fie pentru tine. Repetiţia e plictisitoare; stimularea este vitală ca să previi erodarea minţii şi a voinţei. Dar adevărul simplu, matematic, este că, între noi şi evenimentele din viitor, există o paletă aproape infinită de posibilităţi şi permutări. Să crezi că noi putem acum să afectăm situaţia în vreun mod semnificativ nu e nici măcar absurd, ci doar foarte naiv. N-am nicio obiecţie să faci ce vrei tu să faci, Harry – la urma urmelor, e viaţa ta şi ştiu că n-o să provoci vreo încurcătură pentru Club în timp ce îţi vezi de ale tale –, dar pur şi simplu nu vreau să te văd prea implicat

emoţional.

M-am gândit la vorbele Virginiei. Din punct de vedere fizic, era mai bătrână ca mine, dar, după câteva morţi, lucrurile astea nu prea mai au importanţă. Era mai mult decât probabil să fi trecut prin mai multe vieţi decât mine, dar, iarăşi, după primele câteva secole, majoritatea kalachakra ajungeau la un nivel unde timpul abia dacă mai conta, iar sufletul abia dacă se mai schimba. Şi totuşi, Virginia a avut întotdeauna o anume influenţă asupra mea. Ea era cea care m-a salvat de Phearson, care m-a prezentat Clubului; pentru ea, aceste amintiri ar fi putut să pălească şi, odată cu acumularea experienţei, probabil că relaţia noastră avea să se schimbe, dar pentru mine amintirea era la fel de vie.

Mi-am adus aminte de Christa, stând lângă patul meu la Berlin.

În 1924 m-am dus la Liverpool ca să fac un serviciu asemănător. Bărbatul aflat pe moarte trăise sub numele de Joseph Kirkbriar Shotbolt, născut în 1851 şi care moare, de obicei, între 1917-1927. Statistic, gripa spaniolă este cel mai frecvent motiv al morţilor lui şi moare împreună cu trei membri de familie apropiaţi, doisprezece veri şi aproape un sfert din comunitatea portuară unde se retrage uneori.

„Nu pot să scap de nemernica asta!” l-am auzit spunând în cele câteva ocazii în care a reuşit să-i supravieţuiască. „Nenorocita de molimă mă urmăreşte peste tot!”

De data asta, scăpase de gripa spaniolă luându-şi precauţia de bun-simţ de a-şi petrece ultimii ani ai războiului pe o insulă din Micronezia care nu era inclusă încă în atlas, dar al cărei nume în limba băştinaşilor se traducea ca „Binecuvântarea Lacrimii”. Urmarea mai puţin fericită a faptului că scăpase de gripă a fost că s-a pricopsit cu un parazit care-i făcea picioarele să se umfle până la dimensiuni înspăimântătoare, revărsându-se din şosete cu roşeaţa lor diformă, şi care, mai grav, a dus la formarea unor chisturi pe rinichi şi ficat care au provocat septicemia din cauza căreia era pe moarte când am ajuns

în cele din urmă la el.

Un kalachakra tinde să recunoască un altul când îl vede – nu neapărat datorită vreunui instinct, aşa cum mi se întâmplase în cazul lui Vincent, ci datorită absurdităţii situaţiei şi a unei anumite ţinute. Un băiat în vârstă de şase ani care apare într-o infirmerie văruită din Liverpool la patul unui bărbat aflat pe moarte din cauza unei infecţii parazitare pe care doctorii nu ştiu cum să o trateze, înclină să determine o anumită recunoaştere circumstanţială care n-are nevoie de prea multe explicaţii.

Shotbolt fusese în tinereţe înalt ca un uriaş, dar apropierea morţii îl zbârcise ca pe o surcea arsă. Toate încheieturile păreau îndoite mai mult decât era confortabil, cu tendoanele blocate, iar medicaţia puternică pentru dureri nu făcuse decât să-i accelereze blocajul hepatic, care-i colora pielea într-un galben foarte vizibil şi destul de strident. Părul îi căzuse, inclusiv sprâncenele şi genele. Cum zăcea singur, muribund, încheieturile umflate ale mâinii se ridicau bulbucate deasupra cearşafurilor acolo unde le strânsese pe lângă el, în durerea profundă pe care niciun doctor nu o putea alina.

Mă mai întâlnisem cu Shotbolt doar de câteva ori înainte, deşi el nu-şi amintea de mine, însă şi-a dat seama imediat că eram ca el.

— De la Club, nu? a mormăit, cu vocea surprinzător de puternică pentru cineva aflat aşa de aproape de sfârşit. Spune-le că, dacă au vreun leac, nu-l vreau nici de-al naibii. Laudanum, cu mulţumiri din inimă, de asta am nevoie.

Am răsfoit fişa de la picioarele patului. Lichidele care-i picurau în corp erau în principal saline, o încercare inutilă de hidratare, după ce sistemul lui digestiv cedase. Recipientele erau bidoane de sticlă, grele, iar unul dintre ele picura pe acolo unde cauciucul plesnise în jurul tubului.

— O, Doamne, a gemut el, văzându-mă că citesc. Eşti doctor, nu? Nu pot să-i sufăr pe doctorii naibii, mai ales când au doar cinci ani.

— Şase, l-am corectat. Şi nu-ţi face probleme, mai ai doar o săptămână de trăit.

— O săptămână! Nu pot să mai stau pe aici încă o nenorocită de săptămână! Ştii că nenorociţii ăştia nu-mi dau nici măcar ceva bun de citit? „Nu trebuie să vă agitaţi, domnule Shotbolt”, zic ei. „Acum, domnule Shotbolt, puteţi să ajungeţi până la oliţă?” Oliţă! Ştii că îi zic chiar aşa? N-am mai fost aşa de umilit niciodată în viaţa mea!

După cum vorbea, era clar că ofensele care se produc pentru alţii o dată în viaţă fuseseră la ordinea zilei pentru el în trecut şi probabil că aveau să fie şi în continuare. Am decis să nu discut aspectul şi, mulţumit că Shotbolt, deşi i se dăduseră atâtea medicamente, încă mai avea o oarecare coerenţă, m-am aşezat pe marginea patului şi am spus:

— Am un mesaj.

— Sper să nu fie o întrebare despre afurisita de Regină Victoria, a bombănit el. Nu-i suport pe academicienii ăia care vor să ştie ce măsură poartă la ciorapi.

— Nu este o întrebare, am repetat eu răbdător. Mai degrabă un avertisment. A fost transmis din generaţie în generaţie, venind din viitor.

— Ce am mai făcut de data asta? a mârâit el. Prea multă gheaţă şi prea puţin foc?

— Ceva de felul ăsta. Se pare… şi sunt un pic jenat să-ţi spun asta, dar se pare că lumea se sfârşeşte. Ceea ce, în sine, nu-i vreo surpriză prea mare. Dar sfârşitul lumii vine mai repede. Iar asta e o problemă cam complicată.

Shotbolt s-a gândit o vreme, cu degetele încă strânse pe marginea cearşafurilor. Apoi a zis:

— În sfârşit! a exclamat. Ceva nou despre care să vorbim!

Aproape treizeci de ani mai târziu, m-am îmbarcat într-o cursă de pe aeroportul Heathrow către Berlin Templehof, schimbând paşapoartele pe drumul dintre punctele de trecere, îndreptându-mă spre est în căutare de ceva nou.

Capitolul 32

Există câteva reguli pentru o disimulare reuşită, iar favorita mea este să te ţii de ce ştii. Asta nu înseamnă că adevărul trebuie inclus vreodată în minciuni, ci mai degrabă că o cercetare minuţioasă este cheia unei minciuni solide. În 1956, nu era defel imposibil pentru un cetăţean din Occident să intre în Est. Era mult mai uşor, de fapt, decât pentru un cetăţean din Est să se îndrepte către Vest –, dar să te declari ca atare reprezenta o invitaţie pentru autorităţi să te ia în vizor imediat şi să te verifice minuţios, iar asta, mă gândeam eu, era ceva ce nu-mi permiteam.

În a douăsprezecea mea viaţă, după ce primisem mesajul Christei, am fost ceea ce cred că avea să devină cunoscut, în anii ’90, drept un investitor de meserie. Am călătorit intens sub fragila acoperire oferită de titlul de „director de companie” şi m-am infiltrat în orice serviciu de informaţii mi s-a părut că mi-ar fi cel mai util pentru a obţine o imagine cât mai cuprinzătoare asupra evenimentelor globale. În 1929, la vârsta de unsprezece ani, am cumpărat acţiuni când pieţele se prăbuşeau, iar până în 1933 ajunsesem singurul acţionar al unei companii de brokeraj cu cea mai rapidă dezvoltare din emisfera de nord. Un actor pe nume Cyril Handly primea un salariu rezonabil ca să mă interpreteze pe mine, pentru că nu era înţelept să se afle că un băiat de cincisprezece ani e directorul executiv al unei mari companii. Iar el era exact ce ar trebui să fie un preşedinte de companie – impunător, bine clădit, cu un accent cultivat cu atenţie, gusturi rafinate şi un pântec destul de mare, dar nu nesănătos. A făcut treabă bună în funcţie, cu o combinaţie de tăcere înţeleaptă şi sancţiuni aprige, până în 1936, când a devenit puţin prea încântat de rolul lui pentru a mai putea fi tolerat, după ce a început să dea afară oameni de încredere din personal în timpul şedinţelor de conducere. Am mutat compania în Elveţia, l-am răsplătit pe Cyril cu o casă de vacanţă în Bali şi am

angajat un actor destul de tânăr ca să-l interpreteze pe fiul meu, recent promovat pentru a deveni şeful companiei. I-am cumpărat complicitatea cu un amestec de plăţi rezonabile şi, printr-o întorsătură care m-a surprins pe mine mai mult decât pe oricine altcineva, cu lecţii riguroase de economie, finanţe şi contabilitate, ceea ce a făcut ca, până în 1938, să am totală încredere în capacitatea lui de a conduce compania, cu intervenţii neînsemnate din partea mea.

„Investeşte în armament american, oţel, produse chimice şi petrol”, a fost singura indicaţie pe care i-am dat-o în 1938, când lumea se îndrepta încet şi sigur spre război. „Retrage-te din fabrica de arme Skoda şi retrage tot personalul străin din Singapore.”

Până în 1948, Waterbrooke & Smith – două nume alese din unicul motiv că niciunul dintre ele nu avea absolut nicio legătură cu mine – devenise una dintre cele mai de succes companii din emisfera de nord, având contracte mari şi câteodată ilegale în Asia de Sud-Est şi Africa şi acţiuni în creştere în Chile, Venezuela şi, într-o mişcare pe care a trebuit s-o pun discret sub semnul întrebării, Cuba. Compania avea succes, era lipsită de etică şi, mai presus de toate, îmi asigura, fără ca eu să-mi arăt vreodată faţa, un influx continuu atât de bani gheaţă aflaţi la dispoziţia mea – o cotă din profit –, cât şi de informaţii globale.

Un raport, printre cele o sută care îmi ajungeau la uşă în fiecare săptămână, a fost cel care m-a făcut să plec în Rusia. Titlul documentului era „Expunere limitată la aparatul de radio portabil PJC/9000 (Comercial)”.

În raport, un analist anunţa recenta investiţie a companiei într-un transmiţător-receptor radio care ieşise pe piaţă în Germania de Vest cu vreo două luni înainte şi avea o rază şi o calitate a semnalului superioare, iar săptămâna trecută se semnase un contract cu forţele aeriene, pentru dotarea staţiilor cu noul echipament. Erau incluse şi specificaţiile tehnice şi, răsfoindu-le, n-am observat nimic remarcabil la început. Dar, uitându-mă în treacăt în josul paginii, am zărit frecvenţa operaţională a

transmiţătorului. Era cu vreo două sute de mii de hertzi în afara benzii normale a echipamentelor din vremea aceea şi, deşi acest număr relativ mic în termeni de frecvenţe radio nu o fi declanşat multe semnale de alarmă, mecanismul prin care părea să obţină acest efect era ceva ce n-ar fi trebuit să fie inventat, şi cu atât mai puţin să fie disponibil pe pieţele comerciale, pentru încă treisprezece ani.

Capitolul 33

Când mă gândesc la Germania de Est în anii ’50, „pitoresc” nu e un cuvânt care-mi vine în minte. Al Doilea Război Mondial n-a fost blând. Tancurile sovietice care şi-au croit drum către Berlin n-au fost blânde. Anii de nesiguranţă până la alegerile din 1948, când certitudinea a devenit poate prea certă, n-au fost blânzi şi, în cele din urmă, sfârşitul anilor ’50 a adus o anumită resemnare sumbră. Priveliştea monotonă nu oferă niciun loc unde să te ascunzi de realităţile dure ale unei economii unde intelectualismul era burghez, munca însemna libertate şi sindicatul era obligatoriu. Oamenilor li se promiseseră maşini, aşa că le vedeai peste tot, frumoase ca nişte sicrie de carton, nişte pocnitori micuţe incredibil de nesigure, care săltau ca nişte hipopotami speriaţi peste toate hârtoapele, făcându-i pe pasagerii înghesuiţi pe locurile strâmte din spate să se izbească cu capetele de tavan. Oamenilor li se promisese mâncare, aşa că acum pădurile erau smulse din rădăcini şi s-a semănat grâu în locuri unde niciun fermier n-ar fi visat să-l cultive, în timp ce îngrăşămintele industriale au maculat cu o spumă brun-cenuşie apele stătătoare liniştite ale lacurilor din nord.

Şi, totuşi, unul sau două bastioane ale tradiţiei au supravieţuit, în principal ca urmare a omisiunilor guvernului. Sovieticii au confiscat cea mai mare parte a echipamentelor industriale din Germania, de la utilaje din fabrici până la cel mai neînsemnat camion de fermă, iar în unele colţuri de la ţară exista acum o populaţie formată din văduve vânjoase care munceau din greu la câmp, cu coasa în mână, cu capetele acoperite cu basmale deschise la culoare şi cu spinările încovoiate sub coşurile în care cărau recolta. Clipeşti şi îţi poţi închipui că e vreo scenă rurală idilică. Te uiţi din nou şi observi foamea din ochii femeilor şi greutatea de pe umerii lor atunci când se apleacă să-şi continue munca.

Mergeam să mă întâlnesc cu Daniel van Thiel.

Cumpărând compania care distribuia neobişnuitul radio, obţinusem şi informaţii despre originea lui, care era, spre surprinderea mea, est-europeană, iar progresul-cheie îi era atribuit lui van Thiel, un fost tehnician de comunicaţii în *wehrmacht* care, la frageda vârstă de nouăsprezece ani, fusese unul dintre puţinii care scăpaseră din *Kessel*[9] la Stalingrad, luat de acolo cu avionul datorită „aptitudinilor sale excepţionale”. Evacuarea lui a fost una dintre puţinele confirmări pe care a admis să le dea înaltul comandament german că armata prinsă în capcană pe Volga era osândită. După mai mult de zece ani, van Thiel şi-a descoperit în mod foarte convenabil zelul comunist, continuându-şi educaţia nu numai în Germania de Est, ci şi la Moscova, de unde s-a întors după cinci ani de studii pentru a dezvălui proiectele pe care compania mea le pusese în vânzare ca produse care „revoluţionează comunicaţiile!” şi despre care eu, personal, consideram că încă mai au nevoie de dezvoltare. Era ca un arhitect antic care căpătase brusc cunoştinţe despre roată şi o folosise ca să construiască o piramidă, dar nu reuşise să-şi dea seama că poate fi utilă şi pentru un car de luptă.

Călătoream sub numele de Sebastian Grunwald, un ziarist care lucra la un articol intitulat „Viitori eroi ai revoluţiei noastre socialiste”. Van Thiel locuia într-unul dintre puţinele oraşe care aproape că puteau fi considerate pitoreşti, pentru că valul industrial care avea să vină nu ajunsese încă la cotele maxime şi încă nu doborâse căsuţele de piatră cenuşie, străduţele şerpuite şi capela de piatră înnegrită, cu vitraliile păstrate în mod miraculos, care îl înfăţişau pe Iisus pe munte. Daniel locuia cu sora lui, care se îmbrăcase pentru această ocazie cu hainele cele mai bune, dar decolorate, şi care ne adusese biscuiţi de casă şi cafea austriacă, în timp ce stăteam în sufrageria micuţă, cu pereţii de culoarea cerului.

— Cafeaua e un cadou de la Viena, mi-a explicat el, în timp ce eu îmi deschideam în mod inutil carneţelul pentru interviu. O ducem bine acum. Toată lumea e înnebunită

[9] Încercuire (în limba germană, în original).

după produsele din Germania de Est.

Dacă vorbeai cu oricine avea vreo funcţie publică în vremea aceea, toţi spuneau că o duc bine. Cauza şi efectul erau mici chestiuni înşelătoare – cauza nu trebuia să aibă legătură directă cu efectul câtă vreme efectul era prosperitatea şi fericirea sub regimul din RDG.

I-am pus întrebările, având grijă să mă apropii delicat şi prin învăluire de ceea ce voiam de fapt să aflu.

De când era interesat de radiouri?

Într-adevăr, într-adevăr, tatăl lui, care a fost inginer amator…

…asculta la radio în timpul bombardamentelor, un avertisment în avans când sirenele nu funcţionau…

…şi cum l-a afectat succesul?

Mândru, mândru că este german, mândru că este comunist, desigur.

Sora lui era mândră?

Îşi caută o soţie?

Ce urma să facă în continuare pentru ţara sa?

Are alte interese sau hobby-uri?

Nu, sigur că nu, este dedicat muncii sale, un bun muncitor…

…şi ce poate să spună despre perioada petrecută în Rusia? Trebuie să fi fost extrem de instructivă.

— Incredibil. Incredibil! a exclamat el. Atât de primitori, atât de calzi… nu mă aşteptam deloc la aşa ceva. „Tovarăşe, aici nu există nemţi şi ruşi; suntem toţi comunişti!”

A imitat accentul rusesc când explica asta, o afectare care m-a năucit uşor. Germana mea este la un nivel aproape nativ, dar lipsa de practică îşi spune cuvântul chiar şi în cazul celor dintre noi care suntem mnemonici, iar acordarea urechii şi vorbirii la accentul regional durează un timp, ceea ce lasă loc pentru stângăcii.

Şi ideea aparatului? De unde i-a venit?

Pe faţa lui Daniel a apărut o expresie poznaşă.

— Am lucrat cu nişte oameni foarte pricepuţi, mi-a explicat el. Am lucrat în echipă pentru că aveam o cauză

comună.

Ăsta era în mod clar un slogan, un stereotip aşa de evident, încât a trebuit să zâmbesc, iar el mi-a răspuns cu un zâmbet, recunoscând deşertăciunea propriilor cuvinte şi bucurându-se de efectul tot asupra mea. Apoi s-a întins, mi-a luat creionul din mână, mi-a împins carneţelul pe masă şi l-a închis.

— Ruşilor le miroase gura şi toată mâncarea lor e de rahat. Dar ştiinţa… ştiinţa este motivul pentru care au câştigat războiul.

Faci mişto, sigur faci mişto, am zis eu. Numărul locuitorilor, forţa ideologiei, baza industrială…

— Rahat! Am cunoscut acolo oameni, bărbaţi şi femei, care fac lucruri… Sovieticii au văzut viitorul, de-aia o să câştige, de aia o să câştige întotdeauna. Ce am făcut eu… e o picătură într-un ocean.

Şi viitorul? Care era viitorul ăsta pe care l-au văzut ruşii?

Asta ar însemna să divulge prea mult. A râs şi a zis că, în alte vremuri şi în alt loc, probabil că i-ar fi dezvăluit mai multe. Să spunem doar că ziua de mâine începea acum.

Haide, am şoptit, haide! Fă o favoare unui ziarist de rând care trebuie să-şi facă şefii fericiţi. Dă-mi un nume, doar un nume – o persoană pe care ai întâlnit-o în Rusia, cineva care te-a inspirat.

S-a gândit o vreme, apoi a rânjit.

— Bine, a spus. Dar nu ştii de la mine. Tipul pe care trebuie să-l cauţi, omul care va schimba totul… se numeşte Vitali Karpenko. Dacă ajungi vreodată la Moscova, dacă ajungi vreodată să-l cunoşti, adu-ţi aminte – o să schimbe lumea.

Am zâmbit şi am râs, alungând ideea cu o ridicare din umeri. Mi-am recuperat carneţelul ca să pun şi restul de întrebări lipsite de importanţă pe care le pregătisem. Când am plecat, van Thiel mi-a strâns mâna, mi-a făcut cu ochiul şi mi-a spus că făceam un lucru bun în domeniul meu. Germania avea să aibă întotdeauna nevoie de oameni care înţeleg marile idei. Patru zile mai târziu, a fost găsit

spânzurat, cu o bucată veche de frânghie de cânepă, atârnând de pitoreştii căpriori de lemn ai casei sale tradiţionale. În biletul aflat pe birou atârnând spunea că şi-a trădat ţara, vânzându-şi ideile şi sufletul, şi că nu mai poate trăi cu durerea. Verdictul a fost de sinucidere şi, când poliţia a venit şi l-a dat jos, vânătăile de pe coaste şi mâini au fost considerate răniri accidentale, suferite post-mortem.

După încă două zile, m-am îmbarcat sub numele de Kostia Prekovski pe o navă de marfă care ducea cărbune la Leningrad. Aveam un set de documente de călătorie în buzunar, un altul pus bine în fundul fals al genţii şi un paşaport pentru situaţii de urgenţă deja ascuns într-un post de manevră dincolo de Gara Finlanda[10], pregătit pentru cazul că aş fi avut nevoie de el. Îl căutam pe Vitali Karpenko, omul care putea schimba viitorul.

---

[10] Gară din Sankt Petersburg, punct de pornire al traficului feroviar către destinaţii din nord, inclusiv Helsinki şi Vyborg.

Capitolul 34

Nu eu eram cel care a luat trenul de noapte care traversează Europa, ci el.

Poate că este experienţa universală a călătorilor – eu n-am la dispoziţie decât punctul meu de vedere –, dar există un moment, în puterea nopţii, când stai pe peronul unei gări pustii, aşteptând ultimul tren cu care vei face o călătorie lungă şi, indiferent de experienţa individuală, încetezi să mai fii un „eu” şi devii un „el”. Poate că în acest loc lipsit de viaţă se trezeşte o altă creatură: un călător, gârbovit, cu ochii prea obosiţi ca să citească o carte; poate vreun trepăduş al guvernului care se întoarce de la o şedinţă fără succes, gata să primească reproşuri încă de la prima oră; doi sau trei străini strânşi sub luminile albe care bâzâie, dar al căror sunet nu se aude ziua, când trenurile gonesc prin staţie şi uşile trăncănesc şi se izbesc, dar care noaptea devine sunetul de bază al universului. Când trenul trage la peron, pare să se fi aflat foarte departe pentru foarte mult timp, apoi, deodată, e aici, de mai mult timp decât ţi-ai fi închipuit. Când se deschid, uşile se curbează la mijloc, grele şi dificil de mânuit. Toaletele duhnesc a urină, plasele de deasupra locurilor se lasă de prea multe bagaje zgâţâite de-a lungul prea multor kilometri. În ultimul tren spre Leningrad se urcă trei oameni şi nu coboară nimeni.

Stau la geam, cu un nume fals în paşaport, în minte amestecându-mi-se douăsprezece limbi, fără să ştiu sigur care îşi va face apariţia în vârful limbii, îmi privesc imaginea reflectată în geamul vagonului şi văd un străin. Prin Rusia călătoreşte cu trenul de noapte altcineva, cineva care e singur cu bătaia amortizoarelor sub roţile vagonului. Faţa lui e prea albă pe fundalul beznei de afară. Capul lui se izbeşte de geamul rece la fiecare zdruncinătură a locomotivei, la fiecare şuierat ascuţit al frânelor.

În astfel de momente, gândurile nu vin în cuvinte, ci în

poveşti despre viaţa altcuiva. Un copil a venit la un bărbat care murea la Berlin şi a spus că lumea se sfârşeşte, iar aceste cuvinte n-au însemnat absolut nimic. Moartea vine întotdeauna la acest bărbat, aşa cum vine moartea întotdeauna şi, sincer, bărbatul n-ar putea fi interesat de moarte mai mult sau mai puţin decât de un cărăbuş tropical ciudat, lăsând la o parte faptul că moartea aduce cu ea din nou lehamitea unei noi tinereţi. Bombele au căzut şi oamenii au murit şi, sincer, de ce ar fi interesantă o schimbare în curgerea acestor evenimente, dacă rezultatul este întotdeauna acelaşi?

Şi apoi, din nou.

Vincent Rankis a lovit un profesor la Cambridge, l-a pocnit chiar în falcă, şi de ce? Pentru două cuvinte rostite cu speranţă: „Clubul Cronos."

Un copil se aruncă de la etajul al treilea al unui azil. Un călugăr rătăcitor întreabă un spion chinez cum să moară. Vincent Rankis se arată surprins în faţa minunilor universului şi vrea mai mult.

Care e rostul tău?

Un om într-un tren care merge la Leningrad aude în cap vocea lui Franklin Phearson şi este surprins în treacăt să-şi vadă propriile trăsături tresărind în geam. Ce e asta? Durere în faţa unei amintiri nepoftite? Vină? Regret?

Care e rostul tău, doctore August? Crezi că totul a fost doar un vis?

O discuţie în contradictoriu cu Vincent în apartamentul meu de la Cambridge.

Am postulat şi un univers paralel pe care l-ai putea salva de greutăţile războiului. Am formulat chiar şi ipoteza unei lumi în care chiar tu te-ai putea bucura de respectiva pace, dacă lăsăm deoparte paradoxul.

Când sunt optimist, prefer să cred că toate vieţile mele şi toate alegerile mele au consecinţe. Că nu sunt un singur Harry August, ci mai mulţi, o minte care zboară dintr-o viaţă paralelă într-altă viaţă paralelă şi că, după ce mor, lumea continuă fără mine, modificată de faptele mele, marcată de prezenţa mea.

Apoi mă uit la faptele pe care le-am făcut şi, poate şi mai important ţinând cont de situaţia mea, faptele pe care nu le-am făcut, iar gândul mă deprimă, şi resping ipoteza ca fiind eronată.

Care e rostul meu?

Fie să schimb o lume – multe, multe lumi, fiecare afectată de alegerile pe care le fac în viaţă, o consecinţă pentru fiecare faptă şi adevăr în fiecare iubire şi în fiecare supărare –, fie să nu schimb absolut nimic.

Un străin ia trenul spre Leningrad.

Capitolul 35

Istoria uită deseori de asediul Leningradului, concentrându-se în schimb asupra omologului său din sud, Stalingrad. Întrucât retragerea naziştilor de la Stalingrad a fost considerată în mare măsură un punct de cotitură, interesul este de înţeles, dar, ca urmare, este uşor să treci peste asediul pe care l-a suferit, timp de opt sute şaptezeci şi una de zile de război neînduplecat, Leningradul, un oraş elegant, cu promenade largi şi tramvaie străvechi cu clopoţei. Cândva reşedinţă a ţarilor, apoi sufletul revoluţiei, mi se părea remarcabil că fostul oraş regal reuşise să supravieţuiască înfrângerii suferite şi, de fapt, de la periferii până în centrul oraşului, se instaurase o arhitectură a pragmatismului şi vitezei, a pătratelor, dreptunghiurilor şi asfaltului cenuşiu în faţa zidurilor brune. Sovieticii nu prea erau interesaţi de istorie dacă nu era istoria succesului lor şi, ca şi cum ar fi fost stânjeniţi de casele elegante din piatră care mai supravieţuiseră în jurul canalelor din centru, acoperiseră zidurile înalte ale oraşului vechi cu afişe care proclamau „LUPTĂM PENTRU VICTORIE!” şi „SĂRBĂTORIM COMUNISMUL ŞI NE UNIM ÎN MUNCĂ!” şi alte asemenea culmi de înţelepciune. Palatul de Iarnă se ridica destul de stingherit în mijlocul acestor bune intenţii urâte, monument al erei apuse şi mărturie a regimului care fusese înlăturat. Onorarea Palatului de Iarnă i-ar fi preamărit, într-un fel bizar, pe foştii proprietari, dar distrugerea lui ar fi fost o jignire pentru bărbaţii şi femeile din 1917 care luptaseră împotriva lui şi a tot ce reprezenta el, aşa că Palatul şi mare parte din Leningrad rămăseseră în picioare, cu zidurile prea groase ca să aibă de suferit de pe urma gloanţelor sau a îngheţului.

Clubul Cronos din Leningrad era găzduit, spre surprinderea mea, nu într-una dintre clădirile impunătoare din oraşul vechi, ci într-o casă închiriată mult mai mică, mai modestă, înghesuită în spatele unui cimitir evreiesc,

unde pietrele de mormânt fuseseră de mult năpădite de buruieni şi unde copacii se aplecau mult peste zidurile înalte şi cenuşii. Străjerul Clubului Cronos şi, după cum s-a dovedit, unul dintre puţinii membri rămaşi, s-a prezentat simplu ca:

— Olga. Tu trebuie să fii Harry. Nu arăţi deloc ca un rus. Cizmele astea sunt cam nepotrivite. Nu sta acolo, intră!

Olga, în vârstă de cincizeci şi nouă de ani, cu părul cărunt împletit ajungându-i până în talie, umerii uşor aplecaţi înainte ca să ofere bărbiei proeminenţă, o accentuare pe care faţa ei nu o merita. Fusese poate cândva o tânără frumoasă, care trebuie să fi făcut inima multor aristocraţi să bată nebuneşte la cel mai uşor pas făcut cu picioarele ei micuţe, dar acum, în timp ce bombănea şi mormăia la ţevile care trosneau de-a lungul scării blocului, arăta aproape ca o cotoroanţă desenată de un copil. Singura concesie făcută vitalităţii casei erau gresia verde de pe podea şi vopseaua albastru-cobalt decolorată de pe pereţi. Uşile care dădeau către casa încolăcită a scărilor stăteau bine închise „ca să nu iasă căldura".

Era martie şi, deşi aerul era încă tăios, zăpada începuse să se topească, albul lăsând loc unei licăriri constante de negru-cenuşiu, pe măsură ce, de sub mormanele de cristal împrăştiate pe marginea drumului, începeau să se arate rezultatele a cinci luni de acumulare de mizerie, funingine şi murdărie. Cea mai mare parte a gheţii de pe acoperişuri se topise, dar troienele adunate cu lopata rămăseseră pe marginea drumurilor, transformându-se în insule, monumente ale sfârşitului iernii care trecuse.

— Am whisky, a spus ea, făcându-mi semn către un scaun capitonat de lângă radiatorul electric cu dungi portocalii. Dar ar trebui să bei vodcă şi să fii recunoscător.

— O să beau vodcă şi o să fiu recunoscător, am spus, strecurându-mă în scaunul cu tapiţerie moale în relief.

— Vorbeşti rusa cu accent din est… unde ai învăţat?

— Komsomolsk[11], am recunoscut, acum câteva vieţi.

---

[11] Komsomolsk pe Amur – oraş în extremitatea estică a Federaţiei

— Trebuie să vorbeşti cu accent vestic, pentru că pari bleg, m-a dojenit ea. Altfel, oamenii o să pună întrebări. Şi cizmele… mult prea noi. Uite.

Prin cameră a lucit ceva metalic, care mi-a aterizat în braţe. Era o răzătoare.

— N-ai mai fost niciodată în Rusia? a întrebat ea. Faci totul aiurea!

— Nu cu paşaport rusesc, am recunoscut. American, britanic, elveţian, german…

— Nu, nu, nu, nu! Greşit! Nu-i bine, ia-o de la capăt!

— Iartă-mă, am trântit eu, în timp ce Olga s-a aşezat în faţa mea cu o sticlă de vodcă fără etichetă şi două pahare care intimidau prin dimensiuni, iar eu mi-am făcut de lucru cu răzătoarea pe cizme.

— Dar mă aşteptam să fie mai mulţi oameni la Club. Unde sunt ceilalţi?

— Sunt câţiva care dorm sus, a mormăit ea, iar Maşa şi-a găsit iar un băieţaş, deşi eu nu sunt de acord. Mai vin câteodată unii în trecere, dar asta e tot. Nu ca pe vremuri.

O sclipire înceţoşată trecuse prin ochii Olgăi când amintise de zilele de demult, fiind înlocuită imediat de concentrarea asupra acţiunilor vitale legat de băut şi mustrat.

— Părul tău e dezgustător, a exclamat ea. Ce culoare e asta? Morcoviu? Trebuie să ţi-l vopseşti imediat.

— Voiam să… am început încet.

— Arde documentele pe care le-ai folosit să intri în ţară!

— Le-am aruncat deja…

— Nu să le arunci, să le arzi! Arse. Nu pot să-mi bat capul cu oamenii care vin aici şi ne fac probleme! Cu aşa de puţini oameni în Club, birocraţia e nesfârşită, nesfârşită!

— Iartă-mă că întreb, dar care e statutul Clubului din Leningrad? m-am interesat eu. Ultima dată când am venit, glasnostul era în plin avânt, dar acum…

A pufnit ironic.

— Clubul, mi-a explicat lovind vârtos sticla de tăblia

Ruse.

mesei la fiecare cuvânt, este în rahat. Nimeni nu se deranjează să stea – nimeni! În vremurile bune, erau tot timpul unul sau doi care avansau în ierarhia de partid, doar ca să se asigure că oricine se năştea aici avea pile la judecătorie, dar acum? „E prea periculos, doamna Olga”, scâncesc ei. „Nu contează ce facem sau de partea cui suntem, de fiecare dată ajungem să fim arestaţi şi împuşcaţi, pur şi simplu nu merită efortul. Şi dacă nu suntem omorâţi în anii ’30, suntem omorâţi în timpul războiului şi, dacă nu suntem omorâţi în timpul războiului, suntem omorâţi de Hruşciov. Ne-am săturat de jocul ăsta.” Nenorociţi plângăcioşi! Nu-s în stare să reziste, asta e problema! Sau „Vrem o viaţă bună, doamna Olga. Vrem să vedem lumea”, iar eu strig: „Sunteţi ruşi. Puteţi să trăiţi o sută de vieţi şi tot n-o să vedeţi niciodată toată Rusia!”, dar ei nu se obosesc.

În vocea ei se simţea dispreţul.

— Nu vor să-şi piardă timpul şi energia stând în ţara lor natală, aşa că trec toţi graniţa şi emigrează, dar tot se aşteaptă să ai grijă de ei când se nasc din nou, mucoşii plângăcioşi!

Am tresărit când o nouă izbitură cu sticla în masă a ameninţat să dărâme şi paharul, şi mobila.

— Sunt singura care mai rămâne prin preajmă, singura care îşi bate capul să aibă grijă de membrii noştri promiţători! Ştii că trebuie să cer altor Cluburi să trimită bani? Paris, New York, Tokio. Acum am făcut o regulă: dacă iei unul dintre membrii *mei,* atunci orice contribuţie pe care o face e trimisă direct la mine! Nu comentează nimeni, a adăugat ea cu satisfacţie, pentru că toţi ştiu că am dreptate. Doar musafirii care vin să se zgâiască mai reuşesc să facă lucrurile interesante.

— Şi… tu? m-am aventurat. Care e povestea ta?

Pentru o clipă, bărbia i s-a retras şi s-a văzut o străfulgerare a femeii care ar fi putut fi Olga, sub straturile de jachete şi lână. A dispărut la fel de repede cum apăruse.

— Rusoaică din Rutenia Albă, a spus solemn. Am fost împuşcată în 1928, a adăugat, îndreptându-se puţin în timp

ce-şi amintea, pentru că au descoperit că tata era duce şi mi-au spus că trebuie să scriu o autodemascare în care să declar că eram un porc burghez şi să muncesc la o fermă, iar eu am refuzat. Aşa că m-au torturat ca să mă facă să mărturisesc, dar, chiar şi când sângeram pe dinăuntru, am rezistat şi am spus: „Sunt o fiică a acestui pământ minunat şi n-am să mă alătur niciodată regimului vostru îngrozitor!” Şi, când m-au împuşcat, a fost cel mai măreţ moment al meu.

A suspinat puţin, cu nostalgie.

— Sigur că acum le înţeleg punctul de vedere, a bombănit ea. Trebuie să trăieşti în timpul revoluţiei ca să-ţi dai seama cât de flămânzi sunt ţăranii şi cât de furioşi devin muncitorii când rămân fără pâine, dar la vremea aceea, când m-au legat la ochi peste faţa plină de sânge, ştiam că am dreptate. Cursul istoriei! Am auzit atâtea tâmpenii despre cursul istoriei.

— Înţeleg că acum Clubul n-are multe relaţii în administraţie.

Asta ar fi fost un fel de lovitură. În perioada petrecută în SIS[12], una dintre puţinele lecţii pe care le-am învăţat a fost că în epoca asta aproape nimeni nu avea surse bune în poziţii influente în Uniunea Sovietică, şi din cauza ciclurilor nesfârşite de execuţii pe care le descrisese Olga, dar şi din cauza lipsei totale de efort pentru găsirea unor cârtiţe plasate convenabil. Până şi Waterbrooke & Smith avea doar un minimum de relaţii în Rusia, iar eu mă bazasem în mare parte pe Clubul Cronos ca să compensez.

Olga a făcut o grimasă.

— Relaţii, a bombănit. Cine are nevoie de relaţii? Aici e Rusia! Nu îi întrebi pe oameni dacă pot să te ajute. Le ceri pur şi simplu. În 1961, comisarul din casa de vizavi e arestat pentru că ţinea un amant într-o casă de vacanţă de pe malul râului; băiatul stătea acolo de zece ani şi stă acolo şi în continuare! În 1971, se descoperă un mormânt în fundul grădinii măcelarului – nevasta care „dispăruse”

---

[12] Secret Intelligence Service (cunoscut şi ca MI6) – serviciul de informaţii britanic.

în 1949, iar soţul spusese că habar n-avea unde e. Peste trei ani, comisarul de poliţie o să fie arestat pe baza mărturiei adjunctului lui, care are nevoie de o casă mai mare, pentru că nevasta lui e iar gravidă după aventura cu amantul ei, sergentul… Nu se schimbă nimic. N-ai nevoie de relaţii – ai nevoie de bani şi de mizerii.

— Şi ce mizerii ai care m-ar putea ajuta? am întrebat.

— Şeful departamentului de fizică de la academie, a spus ea brusc. E interesat de univers, vrea să afle de unde venim… chestii de-astea. De cinci ani corespondează în secret cu un profesor de astronomie de la MIT[13], printr-un prieten comun din Istanbul, care trimite scrisorile prin vărul lui, care importă săpun şi exportă alcool de contrabandă. Nu e nimic politic, dar e suficient.

— Ai mai folosit asta vreodată?

A ridicat din umeri.

— Câteodată. Uneori ţine, alteori nu. A fost împuşcat de două ori şi a fost exilat în gulaguri de trei ori, dar, de obicei, dacă îl manipulezi cum trebuie, se termină cu bine. Dacă nu reuşeşti, e vina ta.

— Păi, am şoptit, atunci ar fi bine să nu greşesc.

[13] Massachusetts Institute of Technology.

Capitolul 36

Şantajul este surprinzător de dificil de pus în practică. Arta este să convingi victima că orice rău ar fi făcut – pentru că, prin definiţie, o constrângi mai degrabă decât o convingi să se supună – este mai mic decât răul care va fi provocat de dezvăluirea secretelor pe care le deţii tu. Cel mai adesea, şantajistul îşi supraapreciază cărţile şi nu rezultă decât nemulţumiri. O abandonare subtilă şi, chiar mai important, să ştii când trebuie să te retragi sunt elemente esenţiale pentru a obţine succesul.

Am folosit o mulţime de măgării ca să-mi ating scopurile, dar îmi era mai greu să le folosesc împotriva oamenilor care îmi plăceau. Profesorul Gulakov era un om care îmi plăcea. Îmi plăcuse din momentul în care răspunsese la uşă cu un zâmbet politicos şi nedumerit, un bărbat cu barba încărunţită, îmbrăcat într-un pulover gros maro, şi până în momentul în care mi-a oferit o cafea slabă şi clocotită, într-o ceaşcă de porţelan subţire ca o coajă de ou, şi m-a invitat să mă aşez într-o cameră încărcată cu cărţi pe care le şterpelise, le cerşise sau le împrumutase. Într-o altă viaţă, mi-ar fi făcut plăcere compania lui, am fi împărtăşit idei despre ştiinţă şi posibilităţile ei, am fi formulat ipoteze şi am fi discutat. Dar mă aflam acolo cu un scop foarte precis, iar el era mijlocul prin care aveam să-l îndeplinesc.

— Profesore, am spus, caut un om pe care-l cheamă Vitali Karpenko. Mi-l poţi găsi?

— Nu-l cunosc, a răspuns el. De ce vrei să-l vezi?

— O rudă de-a lui a murit de curând. Avocatul ei mi-a cerut să-l găsesc pe Karpenko. E vorba de nişte bani.

— Sigur, te-aş ajuta dacă aş putea…

— Mi s-a spus că Vitali Karpenko e om de ştiinţă.

— Nu-i ştiu pe toţi oamenii de ştiinţă din Rusia!

A râs, învârtind stingherit cafeaua în ceaşcă.

— Dar poţi afla.

— Păi… aş putea pune nişte întrebări.

— Discret. Cum am spus, este vorba despre nişte bani, iar ruda lui n-a murit în Rusia.

Faţa lui Gulakov a zvâcnit – începea să intuiască încotro se putea îndrepta discuţia.

— Înţeleg, am continuat eu calm, că ai legături cu oameni de ştiinţă din afara Uniunii Sovietice?

Mâna i-a îngheţat, dar cafeaua a continuat să se agite în ceaşcă, aducând la suprafaţă zaţul de la fund.

— Nu, a spus în cele din urmă. N-am.

— Nu corespondezi cu un profesor de la MIT?

Zâmbetul meu era imobil, dar n-am prins privirea lui Gulakov, pentru că aveam ochii pironiţi la cafeaua din ceaşca lui.

— Nu-i nimic rău în asta, am adăugat eu senin, absolut nimic rău. Ştiinţa trebuie să fie dincolo de graniţele politicii, nu-i aşa? Pur şi simplu sugerez că, dacă vrea, un om cu influenţa şi talentul dumitale n-ar trebui să aibă probleme să-l găsească, în mod discret, pe acest Vitali Karpenko. Familia v-ar fi foarte recunoscătoare.

După ce mi-am făcut treaba, am schimbat imediat subiectul şi am vorbit, încă jumătate de oră, despre Einstein şi Bohr şi despre bomba cu neutroni, deşi, în realitate, Gulakov n-a prea scos altceva decât sunete nearticulate în timp ce-mi ţineam discursul, iar apoi l-am lăsat singur în linişte, ca să se gândească la următoarea sa mişcare.

Gulakov n-a sunat în următoarele trei zile.

Într-a patra, telefonul de la Clubul Cronos a sunat, iar la celălalt capăt al firului era el şi era înspăimântat.

— Kostia Prekovski? Sunt profesorul. S-ar putea să am ceva pentru dumneata.

Vorbea rar – puţin cam prea rar –, iar pe linie se auzea un păcănit, ca răpăitul amplificat al carapacei unei insecte.

— Ne putem vedea în douăzeci de minute? La mine?

— Nu pot să ajung la dumneata în douăzeci de minute, am minţit eu. Poţi ajunge la staţia de metrou Avtovo?

Tăcerea lui – puţin prea lungă. Apoi a întrebat:

— Jumătate de oră?

— Ne vedem acolo, profesore.

Mă întindeam deja să-mi iau haina chiar înainte să pun receptorul jos.

— Olga! am strigat eu, vocea răsunând cu ecou prin coridoarele trainice şi pustii ale Clubului Cronos. Ai vreo armă pe undeva, pe aici?

N-am înţeles niciodată pe deplin ipocrizia sistemelor de metrou sovietice şi mi se părea că lumea de deasupra şi lumea de dedesubtul pământului fac parte din universuri diferite, ca să nu mai vorbim de epoci diferite. Metroul din Leningrad fusese inaugurat de mai puţin de un an şi erau deja planificate extinderi. Staţiile de pe linia plină de strălucire erau adevărate palate ale unei decadenţe de cleştar. Coloane răsucite şi mozaicuri care, în cel mai bun caz, erau triumfuri ale artei moderne şi, în cel mai rău, declaraţii de prost gust de vanitate şi ego, mărgineau peroanele placate cu gresie ca galeriile din palate. Era un sistem unde ceasul nu arăta timpul rămas până la următorul tren, ci timpul scurs de la ultimul, îndemnând pasagerul să creadă că, în această lume perfectă, nu trebuie să aştepţi pentru nimic mai mult de trei minute.

Dar şi din punctul de vedere al unor urmăritori care s-ar fi putut afla acolo, metroul era un fel de factor necunoscut. Locaţia prezenta probleme pentru agenţii de securitate deoarece, în cele câteva luni de când fuseseră deschise staţiile, părea puţin probabil că ar fi putut să-şi dezvolte un mod de operare, iar mulţimile mari de oameni au fost întotdeauna un bun aliat al celor care vor să rămână anonimi, la fel şi nevoia Rusiei de căciuli mari şi călduroase şi de haine voluminoase, închise strâns din cauza frigului. În lipsa unei societăţi unde religia impune decenţa, o iarnă rusească putea face minuni pentru a împiedica recunoaşterea facială.

Am ajuns devreme, dar şi ei au făcut la fel. Erau uşor de recunoscut, bărbaţi cu haine negre care nu s-au urcat în metrou când a sosit.

Erau stingheri, pete întunecate în mişcare pe sub zidurile strălucitoare, conştienţi că, în privinţa discreţiei, nu se descurcau deosebit de bine. Unul încerca să citească un exemplar din *Pravda,* celălalt se uita fix la harta unicei linii de metrou, cu intensitatea unui şarpe care încearcă să îşi dea seama dacă poate înghiţi o capră. Când am trecut a doua oară prin staţie, am identificat şi femeia, care se descurca mult mai bine. Adusese un copil în cărucior şi, deşi aveam păreri împărţite despre alegerea unui asemenea element de recuzită, aerul ei de dăruire faţă de bebeluş distrăgea cu succes atenţia privitorilor şi îi făcea pe ceilalţi doi agenţi să pară nişte amatori în arta deghizării. Am prins metroul care pleca din Avtovo, am mers câteva staţii, apoi am luat un metrou în direcţie opusă. Am repetat de două ori drumul, trecând de Avtovo şi uitându-mă după profesor. Când a apărut, era cel mai agitat dintre toţi. Stând stingher lângă un perete şi mutându-se de pe un picior pe altul, arăta ca şi cum ar fi vrut să se plimbe de colo-colo, dar nu era sigur dacă se cuvenea. Ţinea o carte sub braţ, cu coperta în afară, pe care scria: *Principiile fizice ale teoriei cuantice,* de W. Heisenberg. Gândindu-mă retrospectiv, n-am putut să nu mă întreb dacă nu cumva era o încercare a profesorului de a mă avertiza că e urmărit. Cu siguranţă, era o alegere ciudată de lectură pe care să o afişezi atât de vizibil şi poate că spera că nepotrivirea, ca şi restul, mă va alerta că este ceva în neregulă. Oricum, ştiam că profesorul era urmărit, dar probabil că deţinea informaţia de care aveam eu nevoie. În timp ce treceam prin Avtovo şi mergeam mai departe, m-am gândit la următoarea mişcare. Încercarea de a obţine informaţii de la el era acum cel puţin riscantă; dar altfel, dacă nu reuşeam să ajung la întâlnire, era foarte posibil ca el să fie îndepărtat, iar cea mai bună ocazie a mea de a-l găsi pe Karpenko dispărea. Pentru uroborani, nu e întotdeauna simplu să ia decizii îndrăzneţe, având în vedere că suntem răsfăţaţi în luxul timpului, dar părea o ocazie mult prea bună pentru a fi ratată, iar consecinţele pasivităţii ar fi fost prea riscante. M-am îndreptat iar către

staţia Avtovo şi, când trenul se pregătea să tragă la peron, mi-am tras căciula peste ochi şi am strigat:

— Stai, hoţul!

Nu era niciun hoţ care să fi trebuit oprit, dar iuţeala într-o mulţime poate deseori compensa această problemă. Am luat-o la fugă printre umerii oamenilor din tren, împingându-i cu coatele fără să ţin cont de vârstă sau poziţie, până când, în timp ce trenul încetinea şi se oprea, iar oamenii se întorceau să se uite, am ridicat capul şi am strigat:

— E înarmat!

Ca să-mi întăresc punctul de vedere, am scos propria armă şi am tras o dată în peretele vagonului. Uşile s-au deschis şi a început îmbrânceala.

Existau şi unele dezavantaje ale tehnicii mele, nu în ultimul rând faptul că punctul de plecare al undei de şoc era un indiciu clar despre locul unde mă aflam. Totuşi, era contracarat într-o oarecare măsură de haosul care domnea pe peron şi de mentalitatea de turmă a oamenilor din jur, care vedeau că vagonul se goleşte, auzeau strigătul „Armă, armă!” şi îşi luau propriile decizii, probabil lipsite de înţelepciune. Vreau să cred că am contribuit în felul meu la crearea haosului, poticnindu-mă în mulţime cu capul plecat şi strigând din când în când „O, Doamne, ajută-ne!” sau ceva de felul ăsta. Detaliile exacte ale vorbelor mele nu erau foarte inspirate, dar în starea aceea de agitaţie nu-i păsa nimănui. Am fost împins, îmbrâncit şi călcat, ceilalţi călători lovindu-mă şi dându-mă în lături la fel de pripit cum le stricasem şi eu ziua, iar eu am mers cu ei, valul mulţimii ducându-mă dincolo de profesorul care părea zăpăcit şi care se împingea în perete, căutând adăpost, doar pentru a scoate un scâncet de surpriză când, poticnindu-mă prin mulţime, l-am prins de braţ şi l-am tras după mine.

Toate staţiile au holuri înguste, aşa că mulţimea nu avea loc să fugă. Pe când ne îmbrânceam şi ne înghesuiam către ieşire, m-am împins aproape de Gulakov, i-am apăsat arma în pântec şi am şuierat:

— Ştiu că agenţii sunt aici. Spune-mi unde-l găsesc pe Karpenko.

— Îmi pare rău, s-a smiorcăit el. Îmi pare rău.

— Karpenko!

— Pietrok-112. E în Pietrok-112!

I-am lăsat braţul şi am plonjat înapoi în fluxul de oameni. Nu prea părea să aibă rost să mai spun nimic. Cei trei urmăritori de pe peron ţipau, se mişcau printre noi, trăgând căciulile de pe feţele oamenilor, strigându-le să se oprească, să stea liniştiţi. Am văzut că femeia avea acum o armă în mână, abandonase căruciorul şi striga la toată lumea să rămână pe loc şi să prezinte actele. În capul scărilor de la ieşirea din metrou se auzeau mai multe voci ridicate, poliţişti, unii în uniforme, alţii nu, coborând către masa de oameni care voia să urce. Oricât de bune ar fi fost serviciile lor de securitate, sistemul de transport nu fusese încă aliniat. Am auzit huruitul roţilor pe şine şi, când s-a apropiat de mine primul dintre urmăritori, un bărbat cu faţa lungă, îmbrăcat într-o haină tivită cu blană, m-am întors, cu expresia transfigurată într-o întruchipare a panicii, şi am urlat:

— Are o armă! Dumnezeule! şi l-am lovit cât de tare am putut în nas, apucându-i arma din mână şi răsucindu-i încheietura către tavan.

Am auzit un foc de armă, am simţit presiunea metalului în degete, iar cineva de lângă mine, o femeie, a ţipat, apucându-se de picior. Am tras spre mine pistolul şi l-am lovit pe urmăritor direct între picioare. A căzut fără eleganţă pe podea şi, când mulţimea s-a despărţit în jurul nostru ca o floare, m-am întors către trenul care se apropia, am strecurat arma în buzunar şi am alergat către uşile care se deschideau.

Până atunci, nu mai fusesem niciodată urmărit de autorităţi în Rusia.

Sentimentul a fost de bună dispoziţie în prima fază, până când disconfortul de a vedea că se lasă noaptea şi că frigul umed îmi pătrunde prin cizme mi-a amintit că buna

dispoziţie nu e cu nimic mai presus de o baie lungă şi un aşternut călduros. Documentele care mă prezentau drept Kostia Prekovski erau acum o povară mai mare decât dacă n-aş fi avut deloc documente – dacă n-aş fi avut deloc acte, asta ar fi însemnat măcar o tergiversare birocratică, în timp ce numele Prekovski însemna, garantat, că urma să fiu închis sau ucis pe loc. Le-am aruncat în apa murdară şi leneşă a canalului, am cumpărat o căciulă nouă şi o haină şi, într-un anticariat, sub luminile strălucitoare ale cabinetului unui medic, am răsfoit un atlas al Uniunii Sovietice, căutând Pietrok-112. N-am reuşit să-l găsesc. M-am gândit să mă duc la Clubul Cronos, dar mâhnirea pe care i-aş fi adus-o Olgăi şi tagmei ei părea o impoliteţe, ţinând cont de ospitalitatea pe care mi-o oferise, şi nu eram foarte sigur dacă apariţia agenţilor de securitate la Avtovo avusese legătură doar cu faptul că profesorul îl căutase pe Vitali pentru mine. În schimb, am găsit în atlas Pietrok-111 şi Pietrok-113, două semne micuţe într-o zonă pustie din nordul ţării şi m-am gândit că este un punct de plecare la fel de bun ca oricare altul. Am aşteptat până când a trecut ultimul tramvai şi m-am îndreptat către Gara Finlanda ca să-mi recuperez actele de rezervă. Lăsasem două seturi de acte într-un post de manevră abandonat de lângă linie, unde un bărbat, care sper că purtase căciulă de blană, îşi dusese odată zilele schimbând macazul, şi unde acum se ascundeau şoarecii de gerul cel mai mare al iernii. Primul set de documente susţinea că eram un anume Mihail Kamin, membru de partid şi consilier industrial, o funcţie suficient de înaltă ca să-mi asigure respect fără să atragă neapărat şi controale de securitate. Al doilea era un paşaport finlandez, care avea deja viza de intrare. Mi l-am prins de spatele gambei cu bandaje chirurgicale şi cu elastice. Am petrecut apoi o noapte geroasă în postul de manevră, ascultând şoarecii cum aleargă pe dedesubt, prin jur şi, când îşi făceau curaj, peste mine. Aşteptam răsăritul şi călătoria spre nord.

Capitolul 37

Am mai vorbit despre tentativa mea nereuşită de a-l ucide pe Richard Lisle, cu vreo cinci vieţi înainte să iau trenul din Leningrad şi să mă îndrept către o situaţie care, chiar şi atunci, mi se părea că nu se poate sfârşi decât cu vărsare de sânge. Lisle o ucisese pe Rosemary Dawsett şi mă ucisese şi pe mine. Bănuiam, deşi felul în care murisem mă împiedicase să continui ancheta, că după ce mă omorâse pe mine mai ucisese mulţi alţii şi nu fusese prins niciodată.

Mă ucisese în cea de-a opta mea viaţă, iar într-a noua l-am căutat. Nu era vorba de urmărirea încrâncenată a unui justiţiar, nici de vânătoarea tainică a unui spion care aşteaptă să fie prins. Avusesem peste treizeci de ani în care să-mi chibzuiesc atitudinea faţă de el, treizeci de ani în care ura putea să se calmeze până la nivelul la care să permită un asasinat practic, calculat.

— Înţeleg de ce, dar nu sunt sigură că pot să-ţi găsesc scuze.

Akinleye. Născută cândva la jumătatea anilor ’20, la bătrâneţe văzuse avioanele lovind World Trade Center.

— Îmi aduc aminte că mă gândeam, avea să spună ea, cât de frustrant era că n-o să trăiesc suficient să văd ce se întâmplă mai departe.

Dar i-a întrebat pe membrii mai tineri ai clubului, născuţi în anii ’80 şi ’90, care au clătinat din cap cu tristeţe şi au spus: „Nu pierzi nimic.” Tatăl lui Akinleye era un profesor nigerian, mama ei, o secretară ghaneză „care conducea spitalul unde lucra şi toată lumea ştia asta, dar era femeie în anii 1920, aşa că tot «secretară» îi spuneau”. Spre deosebire de mulţi dintre cei de felul nostru, ea nu avea nevoie să fie salvată în copilăriile repetate.

— Părinţii mi-au oferit o dragoste necondiţionată, pe care încă n-am întâlnit-o la niciun alt adult, mi-a explicat ea.

Eram amanţi de câte ori ni se încrucişau drumurile, cu

excepţia unei vieţi în care ea dăduse o şansă homosexualităţii, „ca să văd dacă mi se potriveşte”, şi a unei alte vieţi când era măritată. Soţul ei era sudanez – înalt, subţire, controla camera în care se afla fără să o domine şi era liniar şi muritor şi îndrăgostit la nebunie.

— Mă gândesc să-i spun adevărul, mi s-a confesat ea într-o zi.

I-am povestit despre Jenny, femeia pe care o iubisem, şi cum s-a sfârşit totul, iar ea a ţâţâit şi a spus:

— Atunci, mai bine nu.

Din ce am auzit mai târziu, relaţia lor a fost de durată, fericită şi nesinceră până în ziua morţii lui.

— Omul ăsta pe care vrei să-l omori, a spus ea, a ucis pe cineva?

— Da, am răspuns hotărât. Nu în viaţa asta, ci în cea de dinainte.

— Dar în cursul memoriei *lui* de viaţă, nu a ta, a ucis?

— Nu, am recunoscut. Nu din câte ştiu eu.

Ne întâlniserăm în 1948 în Cuba. Ea avea douăzeci de ani şi îşi petrecea această viaţă, a oricâtă o fi fost, aşa cum îşi petrecuse fiecare viaţă de când o ştiam eu – călătorea, făcea cumpărături, bea, mânca şi avea legături sentimentale agitate cu bărbaţi nepotriviţi. Avea un iaht, iar localnicii se zgâiau când tânăra nigeriană, cu engleza ei fără cusur şi spaniola perfectă, se plimba pe chei către bestia albă, un rechin căptuşit cu piele şi placat cu crom, pe care îl ducea către orice furtună tropicală cu un strigăt vesel de „Daţi-mi ploaie!”. Am fost de acord să rămân doar câteva nopţi cu ea în larg, ţinând cont că încă nu era sezonul uraganelor, iar eu aveam nişte treburi de rezolvat.

— Ce ai de făcut? a întrebat ea bosumflată.

— Intru în serviciile secrete britanice, am răspuns eu, numărând pe degete. Vreau să mă întâlnesc cu Elvis înainte să moară. Şi trebuie să ucid un om pe nume Richard Lisle.

— De ce te alături spionilor?

— Curiozitate. Vreau să văd dacă e ceva adevărat în spatele teoriilor conspiraţiei despre care tot citesc la

bătrâneţe.

Nu sunt multe femei care pot să bea rom cu un aer de dezaprobare, dar Akinleye putea.

— Nu te înţeleg, Harry, a spus ea în cele din urmă. Nu înţeleg ce te împinge să faci toate astea. Ai avere, timp şi lumea la picioarele tale, dar nu faci decât să insişti şi să insişti şi să insişti în continuare în chestiuni care nu te afectează în mod direct. Şi ce dacă Lisle a ucis nişte oameni? Moare şi el la un moment dat, nu-i aşa? Moare de fiecare dată şi nu-şi aduce aminte. Care e problema ta? E vorba de răzbunare?

— Nu. Nu chiar.

— Şi ai pretenţia să cred că treci prin toate neplăcerile astea pentru câteva prostituate din timpul liniar?

— Cred că da, am răspuns cu grijă. Mă tem că trebuie.

— Dar prostituatele sunt ucise tot timpul! Denunţă-l pe Ted Bundy[14], încolţeşte-l pe Manson[15], găseşte-l pe Zodiac[16] – dar chiar trebuie să-ţi pierzi timpul cu omul ăsta? Iisuse, Harry, aşa crezi tu că schimbi lucrurile?

— Nu pot să schimb lucrurile, nu? am zis eu oftând. Nu poţi interveni în desfăşurarea evenimentele majore existente. Ted Bundy va ucide; Zodiac va teroriza California. Lucrurile astea s-au întâmplat şi, conform crezului Clubului Cronos, trebuie să se întâmple din nou.

— Şi atunci de ce să te implici? Pentru numele lui Dumnezeu! Stai deoparte şi distrează-te.

Mi-am dat capul pe spate ca să văd lumina stelelor de deasupra noastră.

— În mai puţin de douăzeci de ani, omul va păşi pe lună. Sute de mii de oameni vor muri în Vietnam fără vreun motiv serios, vor fi împuşcaţi disidenţi, vor fi torturaţi bărbaţi, vor plânge femei şi vor muri copii. Ştim toate astea şi… nu facem nimic. Nu sugerez să schimbăm lumea.

---

[14] Theodore Robert „Ted” Bundy (1946-1989) – unul dintre cei mai cunoscuţi criminali în serie americani.

[15] Charles Milles Manson (n. 1934) – criminal în serie american, condamnat pentru uciderea a şapte persoane.

[16] Zodiac – criminal în serie care a acţionat în nordul Californiei la sfârşitul anilor '60.

Nu sugerez că ştim cum. Ce ar fi viitorul dacă lucrurile astea n-ar ajunge să se întâmple? Dar trebuie să… facem ceva.

A ţâţâit.

Am considerat gestul ei ciudat de enervant, un sunet distrat şi neînsemnat într-o noapte paşnică. M-am întors, lăsându-mi capul şi mai mult pe spate, ca să privesc şi mai adânc cerul, dibuind constelaţiile. În realitate, propriile mele cuvinte îmi sunau găunos în urechi. Vorbeam despre sentimente nobile de implicare în lumea din jurul nostru, şi totuşi care avea să fie implicarea mea? Uciderea unui bărbat care încă nu comisese crime în viaţa lui.

— Cei din timpul liniar n-au decât o singură viaţă, a spus ea în cele din urmă. Şi nu-şi bat capul să schimbe nimic. Pur şi simplu nu e convenabil pentru ei. Unii o fac. Unii… oameni „mari” sau oameni supăraţi sau oameni care au fost loviţi aşa de rău încât tot ce le-a mai rămas de făcut este să riposteze şi să schimbe lumea. Dar, Harry, dacă există o trăsătură comună pentru cei mai mulţi dintre oamenii „mari”, este că aproape întotdeauna sunt singuri.

— E în regulă, am spus. Eu nu sunt un om mare.

— Nu, a răspuns. Cred că asta te face să fii doar un ucigaş.

După aceea, m-am plimbat singur de-a lungul falezei, în timp ce marea se rostogolea pe stâncile negre şi nisipul alb, iar Akinleye a navigat către următoarea petrecere, următoarea beţie, următoarea aventură.

— Un singur lucru mă mai surprinde, îmi explicase ea, şi anume lucrurile pe care le recunosc oamenii când sunt enervaţi.

Aproape că am oftat. Lucrurile pe care le mărturisesc oamenii, cele mai adânci secrete din sufletele lor, încetaseră de mult să mă mai uimească.

Ştiam cu siguranţă: Richard Lisle avea să ucidă.

Aveam oare să aştept până se întâmpla?

Am plecat la Londra. Rosemary Dawsett lucrase în Battersea, aşa că m-am dus în Battersea, înapoi în vechile vizuini pline de fum, înconjurate de străzi inundate de fum.

Intrarea mea în serviciile secrete avea legătură atât cu instruirea şi provocarea intelectuală, cât şi cu dorinţa reală de a le afla poveştile. Acum mă folosesc de deprinderile lor, pentru că am învăţat să fiu un nimic cenuşiu, undeva în fundul sălii. Am văzut-o pe Rosemary alegându-şi clienţii cu graţia unei rachete care intră într-un tanc petrolier şi am simţit o lovitură ciudată în fundul stomacului, aducându-mi aminte ce fusese între noi înainte. Ştiam, între noi fuseseră bani, dar în singurătate poate deveni uşor să romanţezi lucrurile astea. L-am urmărit pe Richard Lisle şi i-am observat privirea. Încă mai avea câţiva ani până la prima lui crimă. Era un tânăr cu un aer stingher, dar nimic nu sugera unui observator oarecare că va deveni un ucigaş. De fapt, părea oarecum plăcut. Obişnuia să se culce cu prostituate şi le plătea bine, avea reputaţia unui tip cumsecade, chiar dacă puţin ciudat. Colegii de serviciu îi erau amici, nu prieteni, şi, când am pătruns în apartamentul lui din Clapham şi am cercetat ce era înăuntru, n-am găsit desene întunecate ale morţii, instrumente de schingiuire, semne de tortură sau resturi organice. Cel mai neplăcut lucru în apartamentul lui era un miros persistent de carne în saramură şi ceapă. Radioul era fixat pe frecvenţa ştirilor interne de la BBC, iar puţinele reviste şi cărţi pe care le avea păreau să se concentreze în principal asupra bucuriilor vieţii la ţară. Mi-l puteam lesne închipui, un pensionar de şaizeci şi ceva de ani, plimbându-se printr-un peisaj domol de la ţară, cu cizme comode, cu un câine ţopăind vesel alături, intrând în cârciuma satului, unde toată lumea i-ar fi spus Rich sau Dick sau Dicky, iar barmanul ar fi avut întotdeauna grijă să-i toarne berea cuvenită. Îmi închipuiam toate astea aşa de uşor, aproape la fel de uşor cum puteam vedea cuţitul din mâna lui tăind smogul înainte să-mi spintece trupul.

Şi totuşi, încă nu făcuse asta.

Oare Richard Lisle putea fi salvat?

Vocea lui Vincent, cândva studentul meu, în timp ce stăteam împreună în biroul meu de la Cambridge, bând whisky:

— Întrebarea pe care trebuie să ţi-o pui este asta: oare binele pe care i-l faci celuilalt, ajutându-l să-şi depăşească problema – oricare ar fi ea – gută, să zicem – oare ajutorul pe care i-l dai celuilalt ca să treacă peste problema gutei va *depăşi* răul, epuizarea şi sentimentul general de dezgust pe care le suferi tu atunci când îl ajuţi? Ştiu că nu sună foarte nobil, Harry, dar atunci nu e generos nici să-ţi faci ţie însuţi rău pentru binele altora, pentru că şi tu va trebui să fii repus pe linia de plutire, iar alţii vor fi vătămaţi în această încercare, şi tot aşa, şi, sincer vorbind, toată lumea ajunge până la urmă într-o stare mai proastă decât era la început.

O pauză în timp ce se gândea la propria viziune asupra lumii, înainte să adauge:

— Şi, oricum, gută? Chiar o să ajuţi pe cineva să facă faţă gutei?

Două săptămâni mai târziu, l-am urmărit pe Richard Lisle până la casa lui Rosemary Dawsett. A stat o oră şi a ieşit oarecum mai puţin aranjat şi mai degrabă mulţumit. Ea a ieşit în uşă şi i-a zâmbit în timp ce se îndepărta în întuneric, iar a doua zi am cumpărat o armă.

Capitolul 38

Nu mai ucisesem niciodată cu sânge rece.

Stând în apartamentul lui Richard Lisle într-o seară de iarnă din 1948, când gheaţa începea să-şi arate dinţii pe partea interioară a ferestrei, aşteptându-l să vină acasă, ştiam că sunt întru totul capabil să apăs pe trăgaci. Prin urmare, nu eram îngrijorat că nu voi putea comite fapta, ci de cât de sigur eram că sunt în stare. De la o astfel de stare de spirit până la tulburarea sociopată absolută nu era cale lungă, am reflectat eu. Ar fi fost mai nimerit să jelesc? Să plâng în hohote? Să-mi muşc buza, să dobândesc vreun tic nervos? Speram că trupul, dacă nu mintea, ar putea avea cel puţin buna-cuviinţă să arate vreo tulburare psihosomatică, vreo manifestare inconştientă de vinovăţie pentru fapta pe care eram pe punctul de a o comite. Am petrecut lungile ore de aşteptare stând în tăcere şi în întuneric, reproşându-mi lipsa de mustrări de conştiinţă. Un demers sortit eşecului, dar, chiar şi atunci când mi-a devenit limpede absurditatea logică a propriului meu proces de gândire, tot eram destul de iritat că până şi această slabă manifestare a conştiinţei era aşa de intelectuală. Aş fi preferat de departe să plâng în pernă noaptea în locul acestei analize reci a propriei mele degenerări morale.

Am pătruns în apartamentul lui Richard Lisle la ora 21.12.

Nu s-a întors acasă până la 1.17.

Asta nu era foarte neobişnuit, dar ora 21.00 fusese momentul optim pentru mine, între orele când se retrăgeau vecinii, pentru ca intrarea mea să nu provoace tulburări inutile. Am lăsat luminile stinse ca să evit orice întrebări şi am aşteptat, tăcut cu pistolul în braţe, în scaunul din sufragerie, care era şi dormitor şi, dincolo de un blat scund, şi bucătărie.

Când a venit, era ameţit, fără să fie beat.

Văzându-mă acolo, cu mănuşi de piele neagră şi un mic

pistol cu amortizor, a intrat pe loc într-o stare de trezie chinuită. Raţiunea, dacă nu intelectul, încă poate să biruie alcoolul în faţa ameninţării cu moartea.

Ar fi trebuit să-l împuşc chiar atunci, dar imaginea lui, stând în uşă, cu cheile încă zdrăngănind pe inelul trecut pe arătător, cu o vestă maro de lână peste puloverul verde şi cu faţa mânjită cu cenuşiul smogului, m-a blocat şi pe mine, aşa cum îl blocase şi pe el. N-aveam nicio dorinţă să-i vorbesc – n-aveam nimic de spus –, dar în timp ce mă pregăteam să apăs trăgaciul, a spus pe nerăsuflate:

— N-am mare lucru ce ai putea să iei, dar tot ce vrei e al tău.

Am ezitat, apoi am ridicat arma.

— Nu vrei să faci asta.

Vocea lui era doar o şoaptă, cuvintele destul de banale, iar eu eram deja decis că asta era exact ce voiam să fac, şi chiar dacă n-aş fi fost, asta trebuia făcut acum.

— Te rog.

S-a aruncat în genunchi, cu lacrimile deja curgându-i pe faţă.

— N-am făcut nimic rău.

M-am gândit la asta.

Apoi am apăsat pe trăgaci.

Capitolul 39

Îmi plac trenurile ruseşti.

Nu datorită confortului, care nu există, nici datorită vitezei, despre care cu greu s-ar putea spune ceva, în special când o raportezi la dimensiunile ţării care trebuie traversată. Nici măcar datorită priveliştii, care este, inevitabil, repetitivă, pentru că Mama Natură decretează că minunile ei se pot ivi doar cu o frecvenţă limitată într-un spaţiu atât de vast şi cultivat.

Îmi plac trenurile ruseşti, sau cel puţin cele cu care am călătorit la începutul primăverii anului 1956, cu aşa de multe secole după ce l-am împuşcat cu sânge rece pe Lisle; îmi plac pentru sentimentul de unitate pe care îl trezesc în pasageri toate aceste vitregii ale sorţii. Bănuiesc că experienţa este relativă. Ia să faci o călătorie lungă, rece, incomodă, plicticoasă, într-un vagon cu un singur individ dificil, periculos sau nebun, şi probabil că întregul vagon va fi posomorât şi tăcut, din mai multe motive, printre care şi propria siguranţă a călătorilor. Dar ia să faci aceeaşi călătorie în compania unor însoţitori veseli! O să constaţi că timpul trece mult mai repede.

Însoţitorii mei în drumul dinspre Leningrad spre nord-est, făcut sub acoperirea noilor mele acte, erau cât se poate de veseli.

— Locul de unde vin eu e de rahat, explica Petir, un băiat de şaptesprezece ani încântat peste poate de perspectiva de a munci unsprezece ore pe zi într-o turnătorie. Toţi oamenii sunt de rahat, pământul e de rahat şi bălegarul nici măcar nu face pământul mai puţin de rahat. Dar acolo unde mă duc o să fiu cineva, o să fac ceva şi o să cunosc o fată care o să vrea să fie cu mine şi o să avem copii, şi copiii noştri n-o să fie obligaţi să ştie rahatul de care am avut eu parte.

— Petir e foarte ager, explica Victoria, o fată de nouăsprezece ani ceva mai liniştită, care abia aştepta să studieze politici agricole. Părinţii mei o să fie aşa de

mândri. Mama nici măcar nu ştie să citească şi să scrie!

Zăngănitul unei cutiuţe de lemn a anunţat scoaterea jocului de domino al Taniei şi, în timp ce ne înghesuiam departe de geamurile micuţe acoperite de ceaţă şi ne cuibăream în umezeala vagonului, a fost întinsă tabla. Speranţele s-au amestecat cu planificarea strategică şi implicarea emoţională cu care Napoleon ar fi pus la cale o campanie de durată. Nu-mi făceam iluzii în legătură cu însoţitorii mei – entuziasmul lor era naiv, speranţele lor erau pripite şi ignoranţa lor în legătură cu lumea exterioară era aproape înspăimântătoare. Mi-o puteam închipui pe Victoria, peste cincizeci de ani, deplângând pierderea zilelor de aur ale comunismului, cam aşa cum deplângea acum Olga dispariţia ţarului; iar Petir, când va fi întrebat, şi îşi va lovi pumnul de coapsă proclamând:

„Nu datorită tuturor nenorociţilor care n-au fost de acord cu Stalin am câştigat noi războiul!”

Există oare nevinovăţie în ignoranţă? Şi, dacă există, îi tolerăm pe alţii de dragul nevinovăţiei lor? Stând în trenul acela, în timp ce aburul răsuflărilor noastre se întindea în sus pe pereţi şi vagonul sălta ca o gazelă tânără la fiecare îmbinare a şinelor, am descoperit că nu am un răspuns satisfăcător la întrebarea asta.

După şapte ore de jucat domino, chiar şi tovarăşii mei de călătorie erau tăcuţi, moţăind sprijiniţi unii de umerii şi gâturile celorlalţi. Stăteam înghesuit între un cizmar şi un soldat care se întorcea acasă şi mă gândeam la următorul pas. Căutam Pietrok-112 şi părea probabil că oricine ar fi fost cel care încerca să mă împiedice să-l găsesc va putea să-mi ghicească mişcările. Ţinând cont de asta, ar fi putut fi o problemă să pătrund fără să fiu descoperit, chiar şi cu actele noi, aşa că planul de acţiune logic ar fi fost să mă retrag şi să încerc altă dată.

Şi aici intervenea problema: când altcândva aş putea încerca şi ce se întâmpla dacă urma pe care mergeam se pierdea până când mă întorceam? Cât timp aş fi putut îndrăzni să las chestiunea deoparte şi, oare, eram dispus să renunţ? Eram un fugar urmărit, un străin într-un

teritoriu străin, şi nu mai fusesem în niciuna dintre aceste situaţii de mai mult de o sută de ani. Disconfortul situaţiei mele dificile era dovedit şi de chiorăiala din stomac şi durerea din ceafa pe care o întorceam tot timpul, dar aveam acte, o armă şi bani, iar starea de euforie îmi pompase prin vene mai multă adrenalină decât oricând. Am decis să continui, ştiind că justificarea raţională a acestei acţiuni era şubredă, dar am hotărât să nu-mi pese.

La capătul liniei aşteptau gărzile. Băieţi din zonă care primiseră un telefon, aveau vârsta medie de douăzeci şi trei de ani, gradul mediu, soldat. Probabil aveau o descriere a mea, dar nu şi o fotografie. Am luat o sticlă aproape goală de vodcă din geanta deschisă a unuia dintre tovarăşii mei de călătorie, mi-am clătit bine gura cu ea, m-am frecat cu vodcă pe gât şi pe mâini ca şi cum ar fi fost un parfum, m-am frecat la ochi până au început să lăcrimeze şi m-am aşezat la coada de coborâre din tren. Soarele apunea deja, o minge micuţă şi ameninţătoare de lumină pe orizontul cenuşiu, suficient de palid ca să îl poţi privi. Peronul era acoperit cu un strat gros de noroi negru, cu o pojghiţă de zăpadă la umbră, scăldat în lumina care pălea.

— Numele!

— Mihail Kamin, am bolborosit, suflându-i în faţă. A ajuns vărul meu?

Paznicul mi-a cercetat actele – ireproşabile – şi figura – mai puţin.

— Scoate-ţi căciula!

Mi-am scos căciula.

E lesne să exagerezi starea de beţie; eu, personal, preferam doar să accentuez particularităţile pe care le-aş fi manifestat oricum, în acest caz servilismul. Mi-am învârtit între degete apărătorile de urechi ale căciulii, mi-am muşcat buza de jos şi am ridicat privirea către gardian pe sub sprâncenele stufoase, cu gâtul plecat şi umerii gheboşaţi ca o pasăre de baltă.

— Care e scopul călătoriei?

— Vărul meu, am mormăit. Nenorocitul e pe moarte.

— Cine e vărul tău?

— Nikolai. Are o casă mare. Trebuie făcut ceva cu el, pentru că are casa aia mare şi l-am întrebat dacă pot să stau acolo un timp, dar a zis că nu.

Am suflat spre gardian cu încă o răsuflare mirositoare şi l-am văzut că tresare. Mi-a dat înapoi actele, strâmbând din nas cu dezgust.

— Du-te de aici, a mârâit. Şi nu mai bea!

— Mulţumesc, tovarăşe, mulţumesc! am intonat eu, îndepărtându-mă de el într-o poziţie aplecată, ca un mandarin care se îndepărtează de un împărat manciurian.

Am alunecat şi m-am împleticit în drum către strada noroioasă, stropindu-mi pantalonii cu picături negre.

Oraşul, dacă-i putem spune aşa, purta numele Ploskîie Pridîi şi, în timp ce mergeam pe singura stradă pustie, aproape că mă aşteptam să constat că faţadele cocioabelor de lemn care se cufundau încet în noroi exact asta erau – faţade fără nimic în spate, un răspuns sovietic la filmele cu cowboy, iar dintr-una dintre ele, în orice clipă, avea să năvălească un cazac urlând sălbatic, urmărit de o ţărăncuţă furioasă care să strige „Naiba să te ia! Naiba să te ia!” N-am dat de nicio aventură de felul ăsta. Părea să fie doar un pic mai mult decât locul unde se termina calea ferată, un oraş de tranzit ridicat pentru deservirea călătorilor care mergeau spre alte destinaţii. Drumurile erau vizibile mai degrabă după locul unde era noroiul mai tasat; singurul magazin avea în tindă un semn care spunea „N-AVEM OUĂ”, iar bătrânul veteran în cârje care stătea în uşă, caracteristică obligatorie pentru orice film bun cu cowboy, bâzâia aceleaşi două versuri din acelaşi cântec uitat, ca o bandă stricată. Cu toate acestea, în felul său neînsemnat, Ploskîie Pridîi este poarta dintre civilizaţie şi teritoriul de dincolo, o întindere brăzdată de noroi negru şi copaci aplecaţi cât vezi cu ochii. Singura structură de luat oarecum în seamă era o clădire mare de cărămidă aflată lângă calea ferată, unde aerul fremăta şi coşurile aruncau spre cer negreală: cuptorul unui cărămidar, care asigura materiale pentru noile extinderi către nord, cu nume care

se traduceau fermecător ca Institutul-75 sau Comuna-32, locuri pentru întreaga familie. Am dat mită ca să fiu primit în spatele camionului cărămidarului, care se îndrepta spre nord, către Pietrok-111, şi am petrecut trei ore întunecoase, dar călduroase, printre cărămizile care încă nu se răciseră complet, care alunecau şi se mişcau necontrolat dintr-o parte într-alta în timp ce săltam de-a lungul drumului drept către nord. După ce se prăbuşiseră cele mai multe dintre cărămizile care se puteau prăbuşi, iar eu eram într-o oarecare siguranţă într-un bârlog de blocuri de construcţie răsturnate, a devenit aproape posibil să aţipesc, învăluit în căldura dalelor care se răceau, până când camionul s-a oprit cu o scuturătură, iar prelata din spate a fost dată jos, cu un strigăt vesel:

— Pietrok-111. Sper că v-a plăcut călătoria!

Am coborât ameţit din spatele camionului, în timp ce cărămidarul şi ajutorul lui au început să arunce în neorânduială cărămizile pe marginea drumului, aşa cum azvârle băiatul cu ziare livrarea zilnică la uşa unui vecin prost-crescut, discutând veseli în timp ce-şi vedeau de treabă. Am clipit în luminile slabe ale oraşului, zărind nişte blocuri de apartamente, un magazin universal şi, deasupra tuturor, o rafinărie ale cărei coşuri în flăcări erau singurele urme de culoare în noaptea neagră. Stelele de deasupra erau mici ochiuri de apă, numeroase şi îngheţate pe cerul fără urmă de nor. Am găsit Steaua Polară, întorcând capul către nord, şi i-am întrebat pe însoţitorii mei:

— Cât de departe e Pietrok-112?

Au râs.

— Încă două ore de mers cu maşina, dar nu vrei să ajungi acolo! Acolo nu’s decât soldaţi şi savanţi, tovarăşe.

Le-am mulţumit din inimă şi m-am îndreptat spre ceea ce bănuiam că ar fi trebuit numit inima palpitând de viaţă a oraşului.

Părea imprudent să caut găzduire. Nu exista niciun motiv să cred că autorităţile nu mă urmăreau deja. Noaptea era prea rece ca să dorm afară. În întuneric

bălţile cu apă din zăpada care se topise în cursul zilei se transformau în podeţe înşelătoare de gheaţă neagră. Am rătăcit pe străzile neluminate, intuind drumul după ziduri, după focurile de la rafinărie şi după argintiul rece al stelelor, până când, în cele din urmă, am dat peste barul oraşului. Nu era semnalizat ca atare şi nu-i invita în niciun fel pe străini să intre, dar era locul acela universal care apare în toate oraşele unde nu e nimic de făcut – poate fusese odată casă particulară care uitase pur şi simplu să închidă uşile în faţa străinilor, iar acum fusese transformată într-un bârlog mic şi cald, cu o sobă aşezată în mijlocul camerei, unde stăteau în tăcere bărbaţi concentraţi exclusiv asupra importantului demers de a se îmbăta criţă cu alcool de contrabandă. Prezenţa mea a atras priviri ciudate, dar niciun comentariu. M-am strecurat lângă sobă şi i-am oferit femeii ştirbe care părea să se ocupe de local câteva ruble pentru un pahar de alcool care era la doar doi paşi de antigel şi o farfurie de orez şi fasole.

— Mă duc să-l văd pe vărul meu, am explicat. E pe moarte. Ştii pe cineva care mă poate duce la Pietrok-112?

— Mâine, mâine, a mormăit cotoroanţa şi asta, se pare, era tot ce avea de spus.

Capitolul 40

Am adormit, deşi nu voiam, şi, când am simţit că mă scutură cineva, mâna mi s-a îndreptat imediat către buzunar, căutând pistolul, imaginându-mi gardieni, soldaţi, pedepse. În schimb am văzut că deasupra mea era aplecat un bărbat cu ochii vioi şi o faţă aproape rotundă, cu un rânjet care îi făcea să zvâcnească entuziast vârfurile urechilor mici.

— Voiai să mergi la Pietrok-112, tovarăşe? Te duc eu.

Preţul era de speculă; mijlocul lui de transport era o fostă maşină de stat-major a wehrmacht-ului. Nu-i deloc uşor să mă mai surprindă ceva, dar m-am holbat uluit la chestia aia. Tabla din jurul uşilor şi aripii era plină de rugină portocalie scorojită, scaunele erau o încâlceală de arcuri şi umplutură, cu tapiţeria peticită cu resturi de pături vechi, dar emblema nazistă era încă foarte clar vizibilă în faţă şi pe laterale, iar când am căscat gura, tânărul a zâmbit radiind de mândrie şi a exclamat:

— Tata a omorât doi colonei şi un maior şi nici măcar n-a zgâriat vopseaua de pe caroserie!

Stătea în picioare lângă maşină, ilustrând fapta memorabilă.

— Poc! Poc, poc! Gloanţe de revolver cu vârf rotunjit, n-a avut nevoie de altceva. Trei împuşcături, trei cadavre. Pe tata l-a aruncat în aer un tanc în Polonia, dar ne-a lăsat maşina. Vrei să mergi?

Comparat cu alte vehicule, nu era cel mai discret pe care mi l-aş fi putut imagina, dar era funcţional şi se îndrepta încotro aveam nevoie.

— Mulţumesc, am mormăit. O să fie o experienţă nouă.

În timpul călătoriei spre Pietrok-112 am stat în tăcere, ghemuit ca să mă apăr de vântul tăios, şi m-am gândit la următoarea mişcare. Ajunsesem până aici mai mult din curiozitate decât pe baza vreunui plan coerent legat de ceea ce ar trebui să fac când ajung. Era clar că autorităţile

aveau să fie alertate în legătură cu mine. N-aveam nici echipamentele necesare pentru o intrare discretă şi, bănuiam, nici nu-mi mai rămăsese suficient noroc ca să mă strecor neobservat înăuntru. Întrebarea devenea deci tot mai evidentă: eram dispus să mor ca să obţin răspunsul? Părea verosimilă o formă oarecare de moarte, ţinând cont de situaţia în care mă aflam, şi preferam de departe o moarte rapidă şi uşoară în locul unei runde prelungite de interogatorii la Lubianka[17]. Mi se părea o pierdere de timp insuportabilă să mor aşa de tânăr în viaţa asta, cu toată monotonia pe care o implica renaşterea, şi eram absolut hotărât să nu mor înainte de a obţine cât mai multe informaţii despre Vitali Karpenko şi Pietrok-112. O misiune sinucigaşă, atunci? Oare aşa ceva avea să devină? Eram dispus să merg înainte câtă vreme informaţiile obţinute păreau să cântărească mai mult decât inconvenienţa morţii. Mi-am analizat situaţia şi am ştiut că, emoţional, eram deja hotărât, chiar dacă, intelectual, argumentarea era şubredă. Era o aventură, o aventură periculoasă, îndrăzneaţă şi nechibzuită, iar eu avusesem parte de prea puţine astfel de aventuri la vremea mea.

Dacă Pietrok-111 era un orăşel prăpădit, Pietrok-112 era oraşul unde se prăpădeau toate. Un gard de plasă înconjura o adunătură ieftină de barăci şi structuri prefabricate din beton rectangulare, fără ferestre, fără nume, fără suflet. Drumul ducea direct către o poartă unde un semn anunţa „PIETROK-112 – PREZENTAREA PERMISULUI OBLIGATORIE”. Doi paznici în uniforme de miliţie stăteau înghesuiţi într-o baracă albă micuţă lângă poartă şi ascultau la radio. Unul dintre ei a luat-o la fugă când ne-am apropiat şi ne-a strigat să ne oprim. A părut să-l recunoască pe şoferul meu, pe care l-a bătut călduros pe umăr, dar, când s-a apropiat de mine, expresia i s-a înăsprit. Şi-a strâns degetele pe cureaua puştii care îi atârna pe spate, iar în vocea lui nu era doar prudenţa de rutină când a lătrat:

---

[17] Sediul KGB-ului, unde se afla şi temuta închisoare cunoscută sub acest nume.

— Tovarăşe! Actele!

Având în vedere că mă lansasem într-o misiune sinucigaşă, am decis să o continui cu aplomb. Am coborât din maşină, am păşit înainte către soldat şi am răspuns:

— Eu sunt tovarăşul căpitan, tu cine eşti?

A luat poziţie de drepţi, părând la fel de uimit ca şi mine că reacţia lui, intrată în sânge în timpul instrucţiei, s-a transformat într-un asemenea reflex fizic. Ca să intimidezi cu adevărat pe cineva nu trebuie să te bazezi pe volumul vocii sau pe tupeu, ci să induci acea siguranţă liniştită care anunţă orice ascultător că dispui de nişte oameni care să strige în locul tău dacă este cazul.

— Unde e comandantul? am adăugat. Mă aşteaptă.

— Da, tovarăşe căpitan, s-a răstit el, dar trebuie să vă văd actele, tovarăşe căpitan.

— Sunt Mihail Kamin, de la securitatea internă.

— Trebuie să vă văd act…

— Nu, nu trebuie, am răspuns încet. Trebuie să vezi actele ţăranilor care aduc grâne, ale delegaţilor care aduc poşta de săptămâna trecută, ale subofiţerilor care au ieşit la băut aseară. Trebuie să vezi actele oamenilor care nu văd imaginea de ansamblu. Dar, fiule – traducerea înţelesului deplin al cuvântului „fiule” din limbajul de gangster cockney în paranoia sovietică nu e o adaptare lingvistică pe cât de simplă te-ai aştepta –, n-ai nevoie să vezi actele unui om care nu e aici. Pentru că nu sunt aici nici de-al naibii. Pentru că dacă aş fi fost naibii aici, tu ai fi avut o problemă al naibii de mare, înţelegi?

Băiatul aproape că tremura, cu două spaime conflictuale în el: spaima de pedeapsa cunoscută pe care avea s-o primească pentru insubordonare şi spaima de necunoscut, care putea veni din insubordonarea faţă de mine. Am decis să-i înclin balanţa.

— Mă bucur că-ţi faci datoria, fiule, am adăugat, rezistând tentaţiei de a-l apuca de umăr cu o strângere prea fermă, dar datoria ta este acum, dacă nu te superi că spun, aşa de mult sub nivelul imaginii de ansamblu, încât încep să mă uit cruciş numai gândindu-mă la asta. Aşa că

de ce nu mă conduci la comandantul tău, ca un bun soldat, ţinându-mă sub observaţie, iar eu n-o să mai fiu nevoit să stau pe-aici să-mi îngheţe nenorocitele de ouă în nenorocitul ăsta de pustiu din locul ăsta nenorocit, în timp ce situaţia se împute tot mai tare? Ce zici, băiete?

Traducerea conotaţiilor cuvântului „băiete”, aşa cum e el folosit de specia cea mai condescendentă de moşieri furioşi dintr-o clasă socială incertă, era o provocare lingvistică chiar mai solicitantă decât traducerea lui „fiule”. Uneori, calea de a rezolva o problemă este voinţa brută, în special când problema cu pricina a fost instruită încă de la naştere să-i respecte pe huliganii care conduc statul. Gardianul ştia că exista o alertă de securitate – sigur că ştia, mi-o arătase vocea lui, ca şi alte detalii – şi, atunci, chiar era aşa o surpriză că se trezise la uşă cu cineva de la serviciile de securitate internă, ca să discute cu comandantul lui? Cu siguranţă că niciun agent străin nu ar cere aşa ceva. Poate că nu era chiar aşa de greu de crezut. Poate că trebuia să-i lase pe cei cu grade superioare să-şi bată capul cu asta.

— Urmaţi-mă, vă rog, tovarăşe căpitan!

Ba chiar m-a şi salutat în timp ce-mi dădea drumul în unitate.

Capitolul 41

Am lucrat cândva într-o colonie din Israel care mi s-a părut că semăna oarecum cu Pietrok-112. Treceam printr-o fază bucolică, după ce petrecusem o bună perioadă de vreo o sută douăzeci de ani desfătându-mă cu vin, femei şi muzică. Destul de ironic, Akinleye, regina distracţiilor, fusese cea care mă inspirase să mă mut pe Pământul Făgăduinţei, unde, mă gândeam eu, aveam să redescopăr, prin muncă grea şi trudă la câmp, natura mai pură a omului. Ea, care luase în râs ambiţia mea de a-l ucide pe Richard Lisle, locuia în vremea aceea la Hong Kong. Era anul 1971. Aveam cincizeci şi doi de ani şi mă întrebam dacă dependenţa de heroină era o alegere chiar aşa de rea.

— Nu-ţi dai seama ce norocos eşti? a întrebat ea, lungită pe un şezlong sub stele, în timp ce slujnica ei pregătea acele în linişte. Poţi să faci cu corpul tău lucruri pe care nimeni altcineva n-ar îndrăzni să le facă. Poţi muri de fericire şi să te întorci ca să mori din nou!

— Sunt curate? am întrebat, cercetând cu atenţie acele aflate pe tăviţa de argint.

— Dumnezeule, Harry, ce importanţă are? Da, sunt curate. Le iau direct de la tipul ăsta din Hong Kong, un băiat din Triadă[18].

— Cum de ştii tu un băiat din Triadă?

A ridicat din umeri.

— Se ocupă de toate casele de plăceri de aici. Dacă ai bani şi vrei să te distrezi în oraşul ăsta, ajungi să cunoşti oameni, ştii? Uite.

S-a ridicat discret de pe fotoliu şi, hlizindu-se un pic pentru că era ameţită, mi-a ridicat mâneca. Pe măsură ce îmbătrânesc, venele de pe braţ îmi devin mai albastre sau poate că pielea îmi devine mai albă. A chicotit văzând umflătura sângerie de la îndoitura cotului când a strâns

[18] Societate secretă originară din China, în general implicată în operaţiuni de criminalitate organizată.

garoul. Probabil mi se citea îngrijorarea pe faţă când a luat primul ac cu lichid chihlimbariu, pentru că Akinleye s-a strâmbat şi m-a plesnit în joacă peste piele.

— Harry! Doar n-o să-mi spui că n-ai mai făcut asta niciodată?

— Până am ajuns să am bani şi timp ca să-mi permit să fac asta, am avut şi câteva vieţi în care am fost expus la ideea că ar fi un lucru rău, am răspuns eu hotărât.

— Nu trebuie să te laşi influenţat de ce spun liniarii, m-a certat ea. Noi nu suntem ca ei.

Se descurca bine cu acul – abia l-am simţit pătrunzând în piele.

Cred că euforie este termenul folosit pentru a descrie senzaţia, şi, după această experienţă, am considerat că e o definiţie cu totul inutilă, pentru că se bazează pe comparaţii care nu se pretează situaţiei. O fericire dincolo de orice comparaţie, o satisfacţie dincolo de înţelegere, o beatitudine, o călătorie, o eliberare a minţii de carne – toate sunt, în felul lor, o descriere potrivită a procesului, dar nu înseamnă nimic, pentru că nicio aducere aminte nu le poate recrea şi niciun surogat nu le poate imita. Aşa că, după ce am aflat ce este cu adevărat euforia, ea a devenit pentru mine un simplu cuvânt – un cuvânt cu o dorinţă fierbinte ataşată de el, dar fără niciun sens după ce trăiai cu adevărat experienţa. Braţele şi picioarele îmi erau grele, gura îmi era uscată, dar nu-mi păsa, pentru că gura mea nu era a mea. Ştiam că eu eram nemişcat, că timpul era cel care se mişca, şi mă întrebam cum de mi-a trebuit aşa de mult timp ca să înţeleg că asta era însăşi natura timpului. Îmi doream să fi avut la îndemână un carneţel ca să pot mâzgăli gândurile acestea – aceste gânduri profunde, frumoase, pe care nu le mai gândisem niciodată până acum şi care, eram sigur, ar fi putut să revoluţioneze umanitatea. Am privit-o pe Akinleye cum îşi injecta drogul, apoi cum i-l injecta şi slujnicei, care îşi pusese capul în poala ei, o pisicuţă docilă pe măsură ce drogul îşi făcea efectul, şi voiam să le explic că am avut cea mai extraordinară idee despre natura realităţii, am văzut cel

mai incredibil adevăr, ce bine ar fi fost dacă aş fi reuşit să-i fac şi pe ceilalţi să-l înţeleagă!

Opiaceele înăbuşă dorinţa sexuală, dar ştiu că Akinleye m-a sărutat. Nu mai eram tineri îndrăgostiţi, dar atunci nu conta, pentru că dragostea noastră era ceva ce, ca şi euforia, nu poate fi explicată celor care n-au experimentat-o. Ştiam că slujnica dansa, aşa că am dansat şi eu cu Akinleye. Slujnica a înaintat în paşi de dans de-a lungul punţii, răsucindu-se şi învârtindu-se, până când a ajuns la prova vasului. Am urmat-o şi noi. Eu îmi simţeam picioarele prea grele ca să mi le mişc, aşa că m-am târât de-a lungul punţii cu braţele, cu faţa în jos, pe burtă, întinzându-mi gâtul ca să o văd pe Akinleye punându-şi buzele pe gâtul slujnicei şi şoptindu-i la ureche secretele universului. Apoi slujnica a râs din nou, s-a ridicat în picioare pe balustrada care înconjura puntea, şi-a deschis braţele şi şi-a lăsat greutatea să o tragă în jos, lovind apa cu faţa.

Valurile i-au adus cadavrul pe plajă două zile mai târziu.

Legistul a decis că a fost sinucidere.

A fost îngropată într-un mormânt fără însemne, fără familie care s-o jelească. Akinleye plecase din port fără să-mi spună numele slujnicei. Trei ore după ce sicriul fusese acoperit, am plecat în Israel, înrolându-mă ca muncitor într-o colonie de sub înălţimile agitate ale Podişului Golan. Nu eram evreu şi nu aveam niciun ataşament faţă de statul Israel, dar un fermier îmi oferise ocazia să culeg portocale pentru el peste vară şi n-aveam alt loc mai bun unde să mă duc. Timp de şapte luni, m-am trezit în zori şi am muncit cu un coş în spinare, am mâncat la cină lipie şi n-am citit nimic, nu m-am uitat la televizor, n-am ascultat niciun radio şi n-am vorbit cu nimeni din afara zidurilor coloniei. Eram cazat cu alţi treisprezece muncitori într-o baracă de lemn cu paturi suprapuse joase. Când nu reuşeam să-mi fac treaba satisfăcător, acceptam ca un băieţel mustrările fermierului. Familia vorbea că aş fi avut vreun fel de probleme la cap, incapabilă să înţeleagă de ce un englez cu părul alb a venit până în dealurile scăldate în soare ale

unui ţinut străin ca să se târască prin praf şi mizerie pentru a-şi asigura traiul. Uneori, băieţii din satele vecine veneau şi se zgâiau, dar niciunul dintre noi nu ieşea singur din colonie, de teamă că va fi atacat de familiile al căror pământ îl ocupase aceasta. Cu timpul, am ajuns să nu mai părăsim deloc colonia, preferând să ne ascundem în spatele zidurilor înalte de piatră albă de o societate ostilă care se afla la doar un glonţ distanţă de răzbunare.

Am lucrat până în ziua în care soţia fermierului s-a aşezat lângă mine şi a spus:

— Cred că trebuie să termini cu asta.

Era o femeie masivă, cu o perucă neagră pe cap şi un şorţ negru în jurul burţii.

— Chestia asta pe care o duci cu tine, a spus ea în cele din urmă. Nu ştiu ce este. Nu ştiu de unde te-ai ales cu ea. Dar, Harry – şi mâna i-a alunecat către interiorul coapsei mele în timp ce vorbea –, trecutul e trecut. Azi eşti în viaţă. Asta e tot ce contează. Trebuie să-ţi aduci aminte, pentru că asta e ceea ce eşti, dar, chiar şi aşa, nu trebuie să regreţi niciodată. Să-ţi regreţi trecutul înseamnă să-ţi regreţi sufletul.

Mâna i-a rătăcit în susul piciorului meu. Am prins-o de încheietură înainte să-şi încheie călătoria şi i-am pus cu grijă mâna în poală. A suspinat, întorcând uşor capul, cu umerii într-o parte.

— A fost doar o clipă, a explicat ea. Pentru o clipă, mâna mea a atins-o pe a ta, dar clipa a trecut şi nu mai poate fi văzută, auzită sau simţită vreodată. Şi clipa asta a trecut, momentul în care ţi-am vorbit şi am stat de tine. A trecut. Las-o să treacă.

Acestea fiind spuse, s-a ridicat brusc, şi-a netezit şorţul şi fusta în jurul feselor şi a spatelui şi s-a întors la muncă.

Am plecat noaptea, fără să las niciun semn în urma mea.

Capitolul 42

Cu cincisprezece ani în urmă şi câteva secole mai târziu, Pietrok-112 îmi amintea de ferma din Israel. Linişte în noapte, barăci lungi şi joase cu priciuri pentru muncitori, un gard care să-l izoleze de restul lumii – o lume ostilă, înspăimântătoare, a întunericului şi a lucrurilor care zăngăneau în noapte. Dacă Podişul Golan stătea deasupra noastră ca un monument ridicat pentru zeul unui alt trib, în Pietrok-112 munţii erau din beton fără însemne, temple pentru o zeitate nouă, raţională, a atomilor şi numerelor.

Am păşit cu graba îngâmfată a tuturor şefilor care vin la un insubordonat. Mai erau şi alţi gardieni de serviciu lângă prima poartă de acces către canionul de beton, care se întindea sub pământ la fel de mult pe cât se ridica deasupra. M-au privit bănuitori, dar deferenţa însoţitorului meu mi-a asigurat o oarecare credibilitate, iar ei n-au pus alte întrebări.

Coridoare de beton luminate de neoane albe; semne ale căror unice indicaţii despre drumul care trebuia urmat se rezumau la B1 sau G2. Afişele de pe pereţi avertizau că ecusoanele pentru radiaţii trebuie purtate în permanenţă, dar nu era o unitate pentru teste nucleare. Un afiş care înfăţişa triada om de ştiinţă – soldat – muncitor industrial fericit, deschizând calea prin lanurile aurii, cu soarele strălucind în spatele lor, le amintea trecătorilor de imaginea de ansamblu. Erau destui civili prin preajmă, amestecaţi printre paznici. Nu purtau halate de laborator, ci jachete groase vătuite, dar era clar că locul ăsta nu era un depozit industrial. Obloane grele izolau zonele mai importante, sau accesul către ele, cu semne gigantice care anunţau „INTERZIS ACCESUL NEAUTORIZAT”.

Biroul comandantului era o cămăruţă înălţată deasupra unei platforme de livrări care ducea către lumea de afară. Pe birou era o fotografie alb-negru a unui bărbat care ţinea în mână o mitralieră foarte mare, cu o cartuşieră atârnată peste umeri ca panglica unui premiu de modă pentru

gangsteri. Radioul cânta cele mai mari hituri comuniste ale anilor ’40, cântece cu refrene ca „Păşim prin sângele fratelui nostru, ne creştem copiii în soare” sau „În patria noastră muncim pentru cei dragi şi pentru tovarăşii noştri” şi alte declaraţii de intenţie poetice. Comandantul însuşi era un bărbat care fusese subţiat prin presare – un nas proeminent şi o faţă turtită erau aşezate pe o siluetă ca un chibrit, care părea să fi fost rezultatul unui accident medical îngrozitor. Ochii lui căprui s-au ivit din spatele unei grămezi de telefoane şi, când m-a văzut, a lătrat:

— Ce-i asta?

Pentru că începusem cu îndrăzneală, am decis să continui la fel şi, ducând mâna spre buzunar după acte şi prefăcându-mă că nu reuşesc să le găsesc, m-am răstit:

— Mihail Kamin, tovarăşe, securitatea de stat. Biroul meu a sunat.

— N-am auzit niciodată de dumneata.

— Atunci ar trebui să-ţi găseşti o secretară mai bună, m-am răstit, pentru că am mers opt ore nenorocite ca să ajung aici şi al naibii să fiu dacă o să mai pierd fie şi o singură secundă cu vreun afurisit de memoriu! Ai primit ultimul raport?

Ochii comandantului s-au întors către soldat. Acesta era un om plătit să gândească, un om care n-ar fi trebuit să permită nimănui să-i vorbească altfel decât cu genul de respect pe care îl arăţi cuiva care te ameninţă cu un pistol. Mi-am dat seama că mintea lui se îndreaptă într-o direcţie pe care nu mi-o doream, aşa că am lovit puternic cu pumnul în birou, ca să-i distrag atenţia, şi m-am răstit:

— Pentru numele lui Dumnezeu, omule, chiar crezi că acum cârtiţa o să stea degeaba, să aştepte să-ţi rezolvi tu hârţogăria? Trebuie să ne mişcăm repede, înainte să primească avertismentul.

Tirania poate avea efecte minunate asupra liberului arbitru. Ochii comandantului au scânteiat, cu atenţie bruscă şi concentrată.

— Ce cârtiţă? N-am auzit nimic despre aşa ceva. Cine ziceai că eşti?

Mi-am dat ochii peste cap puţin cam prea dramatic, m-am aplecat către soldat şi m-am răstit:

— Tu – afară!

S-a supus, cu şovăiala omului nesigur cui datorează loialitate, cu mintea trăgându-l într-o parte, iar picioarele ducându-l într-alta. Am aşteptat până s-a închis uşa, m-am lăsat peste masă, l-am privit adânc în ochi pe comandant şi am spus:

— Treci la telefon şi dă-mi-l pe Karpenko.

Ezitarea s-a transformat în acţiune.

— Nu te cunosc, a repetat el hotărât. Vii aici, cu acuzaţiile astea…

Am scos arma din buzunar. Au ieşit şi actele lui Mihail Kamin, încurcate neprofesional în străfundurile hainei, dar, cum au alunecat pe masă, au subminat doar parţial elocvenţa momentului.

— Vitali Karpenko, am repetat încet. Treci la telefon şi adu-l aici.

Eroismul lupta cu pragmatismul.

Spre uşurarea mea, pragmatismul a învins. N-aveam absolut nicio idee ce aş fi făcut în caz contrar.

Capitolul 43

N-am să înţeleg niciodată pe deplin noţiunea de misiune sinucigaşă. Pentru noi e relativ simplu, pentru că implică drept principală consecinţă doar enervanta renaştere şi retrăire a copilăriei. Cu siguranţă regretam că urma să-mi trag un glonţ în propriul cap ca să scap din situaţia în care mă convinsesem aşa de eficient să intru, dar, de departe, cea mai înspăimântătoare perspectivă era să fiu prins şi interogat, aşa că mă gândeam că vreo câţiva ani de plictiseală în noua viaţă erau preferabili.

Dar am văzut oameni pentru care moartea chiar însemna ultimul pas pe calea către dispariţie şi o făceau din simplul motiv că li se spusese să o facă. Pe plajele Normandiei, unde trupurile pluteau în apă lângă rampele distruse ale navelor de desant, am văzut oameni care alergau în bătaia mitralierelor spunându-şi probabil: „La naiba, n-am crezut niciodată că o să se ajungă la aşa ceva, dar, dacă tot sunt aici, ce-mi mai rămâne de făcut?” Fără cale de întoarcere şi fără drum înainte, mergeau spre moarte fără să aibă vreun plan mai bun la îndemână, după ce mizaseră pe faptul că opţiunile nu li se vor restrânge într-atât şi descoperiseră că au greşit.

În cazul meu, era clar că aveam să mor în locul ăsta, pentru o simplă speculaţie. Pentru un cristal aflat într-un aparat de radio care era cu câţiva ani înainte de vremea lui; pentru numele unui bărbat care văzuse viitorul; pentru un secret păzit de oameni cu arme.

Comandantul a subliniat cu amabilitate toate astea.

— O să mori aici, mi-a explicat el, în timp ce stăteam în biroul lui, aşteptându-l pe Karpenko. Fă-ţi situaţia mai uşoară.

Am rânjit. „Fă-ţi situaţia mai uşoară” sugera că moartea ar trebui să fie principala mea îngrijorare, dar era şi o expresie pe care o asociam mai degrabă cu poliţiştii din New York decât cu comandanţii sovietici de baze secrete. Zâmbetul meu l-a surprins, sprâncenele lui cenuşii şi

subţirele zvâcnindu-i pe faţa albă ca hârtia.

— Tratezi situaţia cu foarte mult calm pentru un om care se află de partea periculoasă a unei arme, i-am spus eu.

A ridicat din umeri.

— Mi-am trăit viaţa şi am trăit-o bine, a zis el ridicând din umeri. Tu, pe de altă parte… eşti încă tânăr. Trebuie să ai lucruri care să te lege de lumea asta. Eşti căsătorit?

— Asta e o întrebare foarte pioasă, am răspuns. Ar avea aceeaşi implicaţie emoţională dacă aş spune că îmi place să trăiesc în păcat?

— Ce altceva îţi mai place? Poate că te-ai mai putea bucura şi în continuare de lucrurile care-ţi plac.

— Asta e o idee drăguţă, am zis eu oftând, şi sunt recunoscător pentru ea, dar vine un moment când îţi dai seama că plăcerile trupeşti îţi aduc satisfacţie doar până la un punct. Este nemaipomenit cât merge, dar vin cu aşa de mult bagaj emoţional şi atâta îndoială, încât, sincer, încep să mă întreb dacă durerea implicată nu depăşeşte cumva satisfacţia obţinută.

Spre surprinderea mea, a ridicat din sprâncene.

— E limpede că n-ai parte de plăcerile potrivite.

— O maseuză de urechi profesionistă din Bangkok mi-a spus odată exact acelaşi lucru.

— Nu eşti rus, a observat el.

— E ceva în neregulă cu accentul meu?

— Niciun rus n-ar face aşa ceva.

— Asta e o acuzaţie groaznică la adresa spiritului sovietic.

— N-ai înţeles. Nu pari să fii într-o stare de spirit suficient de instabilă ca să fi ales să te sinucizi în felul ăsta, dar nici nu pari să ai un plan care să contribuie la cauza altcuiva. Nu văd la tine nicio explicaţie clară pentru ceea ce faci…

— Deci de ce bănuieşti că sunt străin?

— Să zicem că din instinct, a răspuns el ridicând din umeri.

Asta era cam neplăcut. Instinctul era unul dintre puţinii factori pe care nu prea aveam posibilitatea să-i modific sau

să-i controlez.

— Tovarăşe, a continuat el, pari prea inteligent ca să faci toate astea degeaba. Chiar nu mai ai nicio altă cale?

— Niciuna care să mă atragă aşa de tare, am răspuns.

O bătaie în uşă a întrerupt orice continuare a examenului de conştiinţă. I-am făcut semn comandantului să stea liniştit în spatele biroului şi, ascunzând arma în haină, m-am strecurat pe singurul taburet de lângă birou.

Am dat din cap, iar comandantul a strigat:

— Intră!

Uşa s-a deschis. Bărbatul care a intrat se afla deja în mijlocul unei propoziţii, pe care era clar că o începuse cu câteva clipe înainte să primească permisiunea de a intra.

— …foarte ocupat în momentul ăsta şi chiar nu pot…

S-a oprit în mijlocul propoziţiei.

Bărbatul a privit de la comandant la mine, iar pe faţă i-a înflorit un zâmbet.

— Dumnezeule mare! a spus el, fiecare cuvânt căzând ca o pietricică într-un iaz. Ce ciudat să te găsesc aici!

Capitolul 44

Cu multe vieţi în urmă, în vara aceea agitată când Vincent Rankis şi cu mine am început pentru prima dată să ne cercetăm reciproc minţile şi înainte de noaptea rece când a aflat despre Clubul Cronos şi m-a lăsat cu nişte vânătăi uşoare şi nişte îndoieli grele, am mers împreună cu barca pe râul Cam.

Nu mi-a plăcut niciodată canotajul, considerând întotdeauna că bărcile, ca mijloc de transport, sunt unul dintre cele mai puţin practice. Şi având în vedere cum se practica acest sport la Cambridge, în canotaj păreau să fie apreciate în egală măsură şi incompetenţa, şi măiestria. O cursă pe râu nu era considerată reuşită nici pentru studenţi, nici pentru unii dintre colegii mei dacă nu implica lovirea unui pod, ambuteiaje, împotmoliri pe vreun ţărm nămolos, vâsle scăpate în apele repezi şi, ideal, cel puţin o persoană căzută în apă. Am sentimente asemănătoare şi despre gondolele veneţiene, unde îndemânarea cârmaciului este aproape cu totul anulată de mărimea taxei şi de sentimentul că, în felul tău naiv, susţii un stereotip care va ajuta, în anii următori, şi alţi gondolieri să escrocheze alţi turişti.

— Asta e problema ta, Harry, spunea pe atunci Vincent. N-ai înţeles niciodată conceptul lucrurilor făcute în dorul lelii.

Am bodogănit pe drumul până la mal, am bodogănit pe drumul către barcă, am bodogănit în timp ce vâsleam lovindu-ne de studenţi şi am bodogănit când Vincent şi-a deschis coşul de nuiele, pregătit special pentru acea ocazie.

A scos din coş nişte butelci cu gin cu doar o picătură de tonic şi sandviciuri cu castraveţi perfect tăiate.

— Sandviciurile cu castraveţi, îmi explicase el, sunt esenţiale dacă vrem să ne îndeplinim rolurile.

— Care sunt rolurile noastre? am întrebat eu îmbufnat.

— Noi suntem dovada faptului că raţiunea şi vigoarea

intelectuală sunt sclavii presiunii sociale şi ai razelor de soare plăcute. Pentru că tu şi cu mine ştim, Harry, a exclamat el, plesnind apa cu entuziasm clar direcţionat, că, pentru orice om de ştiinţă din univers care se respectă, asta e o distracţie cu totul ridicolă, şi totuşi, fără vreun motiv raţional pe care să mi-l pot închipui, e ceva ce *trebuie* făcut.

Însoţitoarele noastre au chicotit.

Nu eram deloc convins de alegerea pe care o făcuse Vincent în privinţa însoţitoarelor noastre în această excursie. Le văzusem abia pe chei, iar prezenţa lor nu făcuse decât să-mi întărească sentimentul că sfârşitul lumii e iminent. Una era Leticia, iar cealaltă era Frances, dar care era una şi care cealaltă încă nu puteam spune cu exactitate. Erau îmbrăcate exact cum se cuvine, cu rochii de vară închise până la gât şi cu părul ondulat impecabil pe lângă urechi, dar, vai, din corectitudine venea şi frivolitatea lor, pentru că ştiau – sigur că ştiau! – că o excursie cu barca, împreună cu doi tineri burlaci, în soarele verii, era clar ceva din categoria „mama n-ar fi de acord cu asta”, iar toate celelalte gânduri pe care le vor fi avut în cursul călătoriei noastre au fost întrucâtva subordonate acestei revelaţii care circumscria totul.

— Tatăl Leticiei este un cunoscut biochimist, mi-a şoptit Vincent la ureche, iar Frances a fost cerută, se pare, de Hugh, care e o fiinţă cu totul respingătoare. O să-l vedem azi jucând tenis pe peluză. Când ajungem acolo, Harry, mă tem că este de datoria înfiorătoare fie a ta, fie a mea, să ne asigurăm că unul dintre noi o sărută pe Frances pe buze, ca să vadă Hugh; ar fi bine să nu greşim sincronizarea, pentru că altfel va trebui să repetăm toată procedura până observă el.

Am invocat privilegiul profesorului, anunţând că era suficient de rău să fiu văzut vâslind pe râu cu studenţi şi că nu-mi permiteam să fiu văzut sărutând o studentă. Vincent a oftat din rărunchi şi, când am ajuns în dreptul terenurilor de tenis de câmp, a reuşit, aşa cum promisese, să găsească o cale de a scăpa vâsla în apă şi a insistat ca eu şi Leticia

să vâslim împotriva curentului ca să o recuperăm, în timp ce el se implica în gălăgioasa şi importanta întreprindere a seducerii temporare a lui Frances. Situaţia nefericită în care ne aflam a atras atenţia tuturor; imaginea siluetei micuţe, uşor rotunjite, a lui Vincent angajându-se într-o îmbrăţişare senzuală cu vioaia Frances a şi menţinut atenţia tuturor asupra lor, deci el şi-a făcut treaba.

Spre surprinderea mea, în timp ce-mi ştergeam de pantaloni mâinile îngheţate şi readuceam vâsla în siguranţa bărcii, mi-am dat seama că râdeam. N-aş putea spune când anume reuşise absurditatea situaţiei să depăşească indignarea faţă de condiţiile în care se produsese, dar, oricât de tare am încercat, mi-a fost aproape imposibil să mai rămân prost dispus. Până şi sandviciurile cu castraveţi, subţiri, fără gust şi mizerabile, m-au înveselit tocmai datorită tuturor acestor defecte. Mă temeam că Leticia, simţindu-se lăsată deoparte, se aştepta să fac şi eu ceva senzual, iar refuzurile mele politicoase de a face aşa ceva au provocat în campus un zvon cum că eram, de fapt, gay şi că îmi plăcea Vincent pentru trupul, şi nu pentru mintea sa.

— Să fiu al naibii, e drăguţ că mă place cineva pentru cum arăt! a spus Vincent când i-au ajuns la urechi zvonurile. În zilele noastre, e foarte greu să cucereşti fete bazându-te doar pe geniul intelectual şi inteligenţa emoţională.

Ar fi trebuit să fi văzut indiciile?

Ar fi trebuit să-mi dau seama ce era Vincent?

Era ceva nou. Era neobişnuit, ridicol, strălucitor, sumbru şi absurd. Era ca inovaţia într-un oraş plicticos. Când s-a încheiat ziua, iar însoţitoarele noastre s-au întors în sânul aspru al familiilor lor, nepătate, dacă nu şi necorupte, ne-am aşezat în apartamentul meu, bând restul de gin – după părerea lui Vincent, o sticlă aproape goală fiind mult mai tristă decât una complet golită – şi am discutat încă o dată despre eternul subiect al lucrării de licenţă a lui Vincent.

— Nu ştiu, Harry. Niciun subiect nu pare chiar... îndeajuns de important.

Nu erau îndeajuns de importante? Mişcarea de revoluţie a stelelor în ceruri, divizarea atomilor existenţei, refracţia luminii pe cerul nostru, trecerea undelor electromagnetice prin trupurile noastre…

— Da, da, da, a zis el, cu un gest de lehamite. Toate sunt importante. Dar zece mii de cuvinte de teză sunt… păi, nu înseamnă nimic, nu-i aşa? Şi apoi se presupune că trebuie să mă concentrez pe un singur lucru, ca şi cum ar fi posibil să înţelegi structura soarelui fără să înţelegi cu adevărat natura comportamentului atomic!

Şi, iată, iar începea tirada familiară.

— Vorbim despre o teorie universală ca şi cum ar fi ceva ce o să fie descoperit peste noapte, s-a răstit el. Ca şi cum un al doilea Einstein o să se ridice într-o bună zi din pat şi o să exclame „Mein Gott! Ich Habe es gesehen!”[19] şi asta e, misterele universului au fost elucidate. Mi se pare jignitor, cu adevărat jignitor, să crezi că soluţia o să fie găsită în numere sau în atomi sau în marile forţe galactice – ca şi cum amărâtul nostru de mediu academic ar putea cu adevărat să cuprindă, pe o singură faţă a unei foi A4, structura universului. Pare că spunem că X = Y; într-o bună zi o să existe o teorie universală şi atunci putem să ne oprim. Vom fi câştigat – toate lucrurile vor fi cunoscute. Baliverne!

— Baliverne?

— Baliverne şi tărăboi, a aprobat el hotărât, ca să-l parafrazăm pe Johnson[20].

— Poate, am sugerat, soarta universului ar putea să treacă, pentru scurt timp, pe locul doi, în favoarea spinoasei probleme a absolvirii cu onoruri?

A pufnit zgomotos printre buze, un sunet limpede de nemulţumire.

— Exact asta e problema cu mediul academic, a exclamat el.

---

[19] „Dumnezeule! L-am văzut!” (în limba germană, în original).

[20] Referire la Samuel Johnson, care a scris *Un Dicţionar al Limbii Engleze*, publicat în 1755.

Capitolul 45

— Dumnezeule mare, a spus el! Ce ciudat să te găsesc aici!

Era doar cu câţiva ani mai bătrân decât când îl văzusem ultima dată, cu secole în urmă. Era un tânăr cu faţa odihnită care abia trecuse de treizeci de ani. Reuşise cumva să găsească o pereche de pantaloni de costum gri şi o pereche de pantofi de piele maro bine întreţinuţi, lustruiţi să strălucească. Tunica verzuie care îi era prea mare contribuia şi mai mult la menţinerea stilului său sovietic, iar bărbuţa îngustă cu cârlionţi plăpânzi era o încercare de a părea mai bătrân. Era Karpenko, era Vincent Rankis. A fost urmat aproape imediat în încăpere de doi gardieni înarmaţi, cu puştile ridicate. Au strigat deodată la mine să mă retrag, să-mi pun mâinile pe cap, dar el i-a redus la tăcere cu un gest.

— E în regulă, a spus bărbatul cunoscut drept Karpenko. Lăsaţi-mă pe mine să mă ocup.

Vincent Rankis, cândva student, pe cât de britanic se poate, cu rusa lui fără cusur, cu ochii nostalgici. În noaptea când m-a atacat în Cambridge, a şi dispărut din apartamentul lui. Am folosit toate resursele de care dispuneam ca să-i iau urma, dar fiecare nume a dus la un vid total, fiecare investigaţie s-a soldat cu un eşec. Vincent Rankis, am fost nevoit să conchid, n-a existat niciodată din punct de vedere legal. Dar nici eu.

Pentru o clipă, n-am putut vorbi, toate tacticile şi toate întrebările pe care le aveam în cap fiind temporar suspendate la vederea lui. A profitat de ocazie ca să-mi adreseze un zâmbet strălucitor, înainte să-i arunce o privire comandantului şi să-i spună:

— Tovarăşe, poţi să ne laşi singuri?

Comandantul s-a uitat la mine, iar eu am bâiguit printre buzele uscate:

— E în regulă din partea mea.

Comandantul s-a ridicat cu grijă, s-a îndreptat către

Vincent şi s-a oprit, întorcând capul către urechea tânărului pentru a-i vorbi încet, dar audibil:

— Are o armă.

— E în regulă, a răspuns Vincent. Mă descurc.

Cu un semn din cap, i-a dat afară pe ceilalţi soldaţi şi apoi a înconjurat biroul comandantului. S-a aşezat picior peste picior în scaunul încăpător cu o încredere nonşalantă, şi-a împreunat degetele în dreptul bărbiei, cu coatele odihnindu-i-se pe genunchi.

— Bună, Harry, a spus în cele din urmă.

— Bună, Vincent.

— Eşti aici datorită lui Daniel van Thiel al nostru, bănuiesc.

— El mi-a spus unde te găsesc.

— Omuleţ îngâmfat, a spus Vincent. Avea un obicei incredibil de enervant să le spună tuturor ce străluciţi sunt, ceea ce nu era, desigur, decât un mod de a cerşi complimente despre cât de strălucit e el. Speram că o să ne ajute să rezolvăm nişte probleme de control pe care le aveam, dar până la urmă a trebuit să-l dau afară. Nemernicul ăla mic e totuşi suficient de deştept ca să-şi aducă aminte câteva specificaţii tehnice. Ar fi trebuit să-l omor acum câteva luni. Şi călătoria ta până aici – via profesorul Gulakov? Ţi-a plăcut?

— Da, foarte mult.

— Mă tem că a fost trimis la reeducare.

— Îmi pare rău, am spus eu. Dar, pe de altă parte, se pare că te ocupi de o operaţiune foarte bine păzită. A trebuit să omori multă lume ca să o protejezi?

A pufnit nerăbdător.

— Ştii şi tu cum e, Harry. Nu poţi să rişti să introduci prea multă tehnologie nouă în cursul timpului liniar dacă nu eşti în stare să controlezi consecinţele. Riscurile atrag atenţia, zgâlţâie barca – tu eşti în Clubul Cronos, probabil că ştii totul despre asta. Şi apropo de asta…

Şi-a atins în treacăt o unghie de vârful celei alăturate, scoţând un pocnet uşor, apoi a continuat.

— Ar trebui să mă aştept să vină peste mine forţele

combinate ale Cluburilor din toată lumea?

— Cluburile ştiu care sunt bănuielile mele, dacă asta te întrebi, şi au ordine să ia măsuri dacă dispar.

A oftat adânc, ridicându-şi cu exasperare ochii către ceruri.

— De fapt, este incredibil de plictisitor, Harry. Ce nu înţelege niciodată lumea despre Uniunea Sovietică este cât de multă birocraţie există la nivel mediu. Totul e foarte bine dacă eşti secretar general – oamenii au destulă minte încât să te lase în pace în cazul ăsta –, dar pentru oricine care e mai jos de Politburo e necesară o cantitate uriaşă de documentaţie care trebuie completată de câte ori închizi sau muţi proiectele astea.

— Nu pare foarte sigur, am recunoscut.

— Politică, a zis el repezit. Toată lumea caută lucruri pe care să le folosească împotriva celorlalţi. Harry, ultimul lucru de care am acum nevoie este să-mi bat capul să mut baza din nou. Crezi că o să te găsească Clubul dacă dispari?

— Poate, am răspuns cu o ridicare din umeri. Despre asta e vorba? O să dispar?

— Nu ştiu, Harry, a murmurat el gânditor. Tu ce zici?

Pentru prima dată, ne-am privit în ochi, iar acolo nu era niciun student, niciun tânăr care să vrea să vâslească pe Cam cu o fată pe nume Frances, ca să-şi pună în încurcătură un rival, ci un om foarte bătrân în trupul unui tânăr, uitându-se ţintă prin ochii aceia rotunzi. Am scos arma de sub haină, am pus-o tăcut în poală, ţinându-mi degetul pe piedica trăgaciului. Mişcarea i-a adus în ochi o licărire trecătoare, înainte să-şi fixeze iar privirea asupra mea.

— Nu l-ai adus pentru mine, sper?

— Doar în cazul în care devine dificil să-mi trimit raportul, am răspuns!

— Sigur – un glonte pentru creierii tăi. Ce hotărât eşti. Deşi…

S-a mişcat uşor în scaun, cu umerii zvâcnind într-un fel de ridicare.

— Ce anume ai avea de fapt de raportat?

Am suspinat.

— Presupun că nu ţi-ar fi prea greu să-mi spui ce se întâmplă aici?

— Absolut deloc, Harry. De fapt, sper că, odată ce înţelegi, poate chiar o să ni te alături.

S-a ridicat în picioare, invitându-mă spre uşă.

— Mergem?

Capitolul 46

Tata.

Mă gândesc la tatăl meu.

De fapt, la amândoi.

Mă gândesc la Patrick August stând tăcut de cealaltă parte a şemineului, rotind în mână un măr în timp ce îl curăţa de coajă.

Mă gândesc la Rory Hulne, un bătrân cu o umflătură enormă la piciorul stâng, care în 1952 mi-a trimis, într-una din vieţi, o scrisoare în care mă informa că îşi petrece vacanţa în Holy Island; n-aş vrea să vin şi eu? Eram profesor de matematică, însurat cu Elizabeth, doctor în literatură engleză. Lizzy voia copii şi credea că e vina ei că nu reuşim să avem. O iubeam pe Lizzy ca tovarăş loial şi suflet bun şi am rămas cu ea până a murit, în 1973, după o serie de atacuri cerebrale în urma cărora a fost în mare parte paralizată pe partea stângă, dar nu am mai căutat-o în vieţile următoare.

„Sunt în Holy Island”, spunea scrisoarea. „Ai vrea să vii şi tu?”

— Cine este acest domn Hulne? a întrebat Lizzy.

— Era stăpânul casei unde am crescut eu.

— Eraţi apropiaţi?

— Nu. Nu în viaţa asta.

— Şi atunci, pentru numele lui Dumnezeu, de ce vrea să te vadă acum?

— Nu ştiu.

— O să te duci?

— Poate. A cam venit vremea să moară.

— Harry, m-a dojenit ea, e groaznic să spui aşa ceva.

Era un drum de şapte ore cu trenul până la Alnmouth, iar trenul oprea la Newcastle ca să-i permită mecanicului de locomotivă, cu faţa înnegrită, să-şi ia o binemeritată pauză pe băncile verzi de lemn ale gării de cărămidă roşie. Când şi-a scos şapca, pe frunte i se vedea o dungă de funingine, care se oprea la cozoroc, şi când şi-a dat jos

ochelarii de protecţie, în jurul ochilor se vedeau două cercuri, ca la bufniţe. Un copil mi-a făcut emoţionat cu mâna, din poala mamei sale, de pe celălalt peron. I-am făcut şi eu cu mâna. Copilul a continuat să facă semne în cele cincisprezece minute cât am stat în gară şi, obosit, m-am simţit obligat să-i răspund. Până să plecăm, mă durea şi braţul, şi muşchii feţei de la zâmbetul forţat, iar sentimentul că această călătorie e o greşeală groaznică devenea tot mai puternic. Am răsfoit ziarul pe care-l ţineam în braţe, dar îl mai citisem o dată, cu câteva vieţi în urmă şi eram tot mai iritat de relatarea naivă a unor evenimente încă în desfăşurare. Cuvintele încrucişate mă enervau – rezolvasem aproape toate definiţiile cu trei vieţi în urmă, când încercasem să fac acelaşi careu în timpul unei vacanţe de la biroul european al Ministerului Afacerilor Externe şi, cu trei vieţi în urmă, mă încurcasem la aceeaşi definiţie de care nu puteam să trec nici acum: „Ascultă cu atenţie! – un cot pe drum observ”, opt litere. Mi-am ieşit din pepeni constatând că era la fel de imposibil acum, ca şi în urmă cu câteva secole. Poate, doar pentru o singură viaţă, aş putea fi omul care trimite plângeri la ziare.

Era momentul fluxului, Holy Island fiind izolată de continent, iar din dig se vedeau doar câteva beţe care ieşeau din apă. Am plătit un bătrân cu o barcă plină cu capcane pentru crabi, dar fără crabi, ca să mă treacă apa. N-a zis nimic tot drumul şi a vâslit într-un ritm atât de regulat, încât puteai regla un stimulator cardiac după el. În timp ce vâslea, ceaţa s-a ridicat deasupra apei, sufocând pământul şi marea, ascunzând vederii ruinele întunecate ale castelului care împodobise cândva dealul de pe insulă. Până am ajuns la ţărm, ceaţa redusese vizibilitatea la cele doar câteva căsuţe care priveau din vârful dealului şi se auzea chemarea jalnică a unei oi rătăcite, cu blana deasă. Insula încă nu-şi descoperise rolul de templu al turiştilor, vânzând gem aproape-făcut-în-casă şi lumânări practic-artizanale, dar avea reputaţia de loc unde oamenii veneau ca să fie singuri, să uite şi să moară sub vechile cruci

celtice. N-a fost greu să-l găsesc pe tata – străinii din oraş erau toţi urmăriţi cu atenţie. Am fost îndrumat către o cameră de la etajul unei căsuţe cu uşă mică, deţinută de o anume doamnă Mason, o femeie veselă, cu faţa rozalie, care putea suci între degete gâtul unui pui şi care nu credea în povestea asta nouă cu NHS[21], nu câtă vreme mai avea agrişe în grădină şi tonic de măceşe în dulapul din bucătărie.

— Aţi venit pentru domnul Hulne? a întrebat ea veselă. Vă aduc nişte ceai.

La capătul unei scări proiectate să decapiteze orice persoană mai înaltă decât un copil de şapte ani, după o uşă de lemn cu un zăvor negru de fier, se afla o cameră cu un foc micuţ portocaliu care ardea lângă perete şi câteva tablouri proaste care înfăţişau ape nemişcate împodobite cu nuferi. În cameră mai erau un pat de o persoană şi un balansoar lângă foc. În balansoar, mai mult pătură decât om, stătea Rory Edmond Hulne, care era, conform tiparului obişnuit al vieţii sale, pe moarte. De la nuanţa galbenă a vârfului unghiilor exfoliate până la venele proeminente care pulsau slab sub pielea lăsată de pe gât, era un om căruia nu i se mai putea oferi decât îngrijire paliativă şi un pic de mântuire emoţională. Nu mi-a trebuit prea mult ca să-mi dau seama care dintre ele eram eu.

M-am aşezat pe marginea patului, mi-am pus geanta pe podea şi, când ochii i s-au deschis printre urdorile care îi lipeau genele, am spus:

— Bună ziua, domnule Hulne!

Când îl văzusem oare ultima dată? Era o zi călduroasă de mai, în 1925, în viaţa asta, când îmi adunasem în cele din urmă, ca de fiecare dată, suficientă conştiinţă de sine şi aduceri aminte ca să-mi recâştig fostul eu şi pacea sufletească, şi scrisesem cu cel mai hotărât scris de mână Clubului Cronos, cerând extragerea din plictiseala copilăriei. Charity Hazelmere, marea matroană a Clubului, a răspuns imediat, informându-i pe Patrick şi Harriet că un erudit generos se oferea să plătească pentru educaţia şi

[21] National Health Service – sistemul britanic de asigurări de sănătate.

cazarea tinerilor defavorizaţi, iar numele meu fusese propus pentru înscrierea pe listă. Fusese precizată o sumă de bani, iar la plecare i-am eliberat pe părinţii mei adoptivi de orice vină, strigând voios despre cât de incitantă era perspectiva şi cum tânjeam după o ocazie să progresez, promiţându-le că o să scriu des acasă, deşi ei abia puteau citi. Mi-au strâns în singura mea geantă hainele purtate şi m-au urcat în spatele căruţei tatălui meu adoptiv ca să mă ducă până la gară, iar Rory Hulne a ieşit din casă să mă vadă plecând, a stat în uşă şi n-a spus nimic. În unele vieţi, când trecem prin acest ritual, vine să-mi strângă mâna şi îmi spune să fiu curajos; nu şi de data asta, deşi nu mi-am dat niciodată seama ce anume din comportamentul meu îl modifica pe al lui, de la viaţă la viaţă.

Asta se întâmplase cu aproape treizeci de ani în urmă. În cele câteva ocazii în care mă întorsesem în Nord, ca să petrec Crăciunul în linişte cu Patrick sau să particip la înmormântarea lui Harriet – o dimensiune constantă a copilăriei mele – tatăl meu nu era acolo. Era plecat cu afaceri, sau era la băi, sau plecat în oraş, sau cu vreo altă preocupare inutilă. Şi totuşi, acum era aici, murind în faţa ochilor mei, singur într-o cabană pe o insulă, fără semne de avere sau putere, un bătrân fragil lângă un foc.

— Cine eşti? a murmurat, cu vocea la fel de slăbită ca şi trupul. Ce vrei?

— Sunt Harry, domnule, am răspuns, cu respectul cuvenit în faţa cuiva de vârsta lui, deşi încercasem să mă abţin. Harry August.

— Harry? Ţi-am trimis o scrisoare.

— De aceea am venit.

— N-am crezut că o să vii.

— Păi… am venit.

Sute de ani de viaţă, şi totuşi de ce mai reuşea încă omul ăsta să mă reducă la replici banale, să mă facă să mă simt iar ca un copil care se ascunde de privirea severă a profesorului?

— Eşti bine, Harry? m-a întrebat, când liniştea s-a aşternut între noi, fluidă şi acută. Eşti bogat?

— O duc destul de bine, am răspuns. Predau matematică.

— Matematică? De ce?

— Îmi place. Subiectul este… captivant, iar maimuţărelile studenţilor nu mă lasă să mă plictisesc.

— Ai… copii?

— Nu. N-am.

A gâfâit, un sunet care aproape că mi-a părut să denote satisfacţie. Printr-un gest scurt din încheietură mi-a transmis să mai pun lemne pe foc. Ceea ce am şi făcut, lăsându-mă pe vine lângă mangal şi împingând cu capătul unei surcele, înainte să o arunc şi pe ea în flăcări. Când m-am îndreptat, se uita fix la mine, cu o figură care, într-o bună zi, ar putea fi a mea, şi, deşi trupul lui se topea, mintea îi era încă foarte alertă. M-a apucat de braţ când mă îndreptam înapoi către pat, ţinându-mă pe loc şi uitându-se insistent în ochii mei.

— Ai bani? m-a întrebat încet. Eşti bogat?

— V-am spus, domnule Hulne, predau…

— Am auzit că eşti bogat. Surorile mele… casa…

Un licăr de durere i-a trecut peste faţă, iar mâna i-a alunecat de pe încheietura mea ca şi cum, brusc, n-ar mai fi avut putere să o ţină.

— Curând, n-o să mai rămână nimic.

M-am aşezat cu prudenţă pe marginea patului.

— Aveţi nevoie de… un împrumut, domnule Hulne?

Am vorbit foarte rar, ca să-mi împiedic furia să se facă simţită în voce. Fusesem oare convocat, după douăzeci şi şapte de ani, ca să fiu folosit ca bancă ambulantă pentru un om care nici măcar nu mă recunoştea ca moştenitor?

— Criza economică, a gâfâit el. Războiul… noul guvern, pământul, vremurile… Constance a murit, Victoria a murit, Alexandra e nevoită să lucreze într-un magazin – un magazin universal. Titlul îl va moşteni Clement, dar el dă toţi banii pe băutură – totul, s-a dus totul. Am vândut jumătate din pământ ca să plătim datoriile pentru ipotecă, nici măcar ipoteca în sine! O să ne ia casa şi o s-o umple cu sindicalişti, a zis el repezit, cu bancheri din clasa de mijloc

şi odraslele lor, cu avocaţi sau contabili. O să scoată totul la licitaţie, totul, şi n-o să mai rămână nimic. Totul s-a dus. Totul, pentru nimic.

A trebuit să mă forţez să rămân nemişcat, am simţit zvâcnetul din genunchi, mi-a venit să-mi strâng braţele, să-mi încrucişez picioarele, ca şi cum muşchii din întreaga mea fiinţă trebuiau să-şi exprime ostilitatea tot mai puternică.

— Vreţi să-mi spuneţi ceva, domnule Hulne?

— Ţie ţi-a plăcut întotdeauna Alexandra, nu-i aşa? A fost drăguţă cu tine când erai copil, nu?

— A fost bună, am recunoscut. În mai multe feluri decât bănuiesc eu că am văzut.

— Clement este o creatură dezgustătoare, a adăugat el cu amărăciune. Ştii că a avut trei neveste? Vrea să vândă tot şi să se mute în California.

— Domnule Hulne, am repetat eu, mai apăsat de data asta, nu înţeleg ce vreţi să fac eu în privinţa asta.

Ochii i-au licărit privind în sus, iar în colţul pleoapelor urduroase se zăreau lacrimi. Aşa cum se întâmplă de multe ori în cazul bărbaţilor care refuză să plângă, când şi-a dat seama că lăcrimează, lacrimile au început să curgă şi mai tare, ruşinea amestecându-se cu mâhnirea şi, chiar când au început să-i picure pe faţă, s-a agăţat de braţele fotoliului, refuzând să le admită prezenţa pe piele.

— N-o poţi lăsa să se ducă, s-a smiorcăit el. Este şi trecutul tău, Harry – casa, moşia. Înţelegi, nu? Şi tu vrei să le ţii în viaţă.

— Cum spune cântecul: „vremurile, cum se schimbă, ele”[22], am răspuns hotărât. Sau poate că n-a spus încă, dar timpul va rezolva această lipsă. Îmi pare rău pentru situaţia dumitale, domnule Hulne. Regret că Alexandra e într-o situaţie dificilă, a fost întotdeauna drăguţă cu mine. Dar Clement a fost un huligan, chiar şi când era copil, iar casa a fost un monstru de vanitate şi tragedii tăcute cioplit în piatră. Constance a fost un tiran, i-a păsat mai mult de

[22] „The Times They Are a-Changin” este un cântec scris de Bob Dylan, înregistrat pe albumul cu acelaşi nume lansat în 1964.

aparenţe decât de adevăr; Victoria a fost dependentă de droguri; Lydia a fost o femeie nevinovată pe care ai chinuit-o dincolo…

— Cum îndrăzneşti?

Trupul i s-a mişcat convulsiv, ca şi cum ar fi vrut să se ridice din scaun şi să mă lovească, dar n-a avut suficientă forţă să o facă, aşa că a rămas aşezat, tremurând din toate încheieturile, cu lacrimile pălind acum pe roşeaţa tot mai vizibilă a obrajilor.

— Cum îndrăzneşti? Cum îndrăzneşti să vorbeşti despre ele… ca şi cum ai şti, ca şi cum…? Erai doar un copil, ne-ai părăsit! Ai plecat şi nici nu te-ai uitat în urmă. Cum îndrăzneşti…?

— Spune-mi, l-am întrerupt eu.

Vocea lui era mai furioasă, dar a mea era mai puternică.

— Când ai violat-o pe mama, a ţipat?

Ar fi putut-o apuca în orice direcţie. Furia se afla în el, gata să-şi croiască drum afară chiar printre cuvintele mele, dar, în loc de asta, se pare, şi-a croit drum prin el, împingându-l pe spate şi ţintuindu-l acolo ca pe un fluture. M-am asigurat că rămâne aşezat, adăugând:

— Am întâlnit o femeie pe nume Prudence Crannich, care a moşit un copil în toaleta gării din Berwick-upon-Tweed, în ziua de Anul Nou. Mama a murit, dar am reuşit să dau de urma familiei ei şi am ascultat-o pe mama ei – bunica mea – spunând povestea Lisei Leadmill, care a plecat în sud să-şi caute norocul şi care şi-a găsit moartea în braţele unor străini. Frigul e duşmanul în medicina de urgenţă – încetineşte coagularea, ceea ce favorizează sângerarea. Poate că dacă m-aş fi născut vara, mama ar fi supravieţuit. Sigur că nimeni în afară de tine şi de Lisa nu va şti niciodată dacă a fost cu adevărat viol, dar ea nu era decât o fată singură în casa unui stăpân furios, potenţial violent, care credea că nevasta îl înşală şi era el însuşi probabil afectat psihologic în urma perioadei petrecute pe front. Îmi închipui că ai prins-o de braţ şi ai sărutat-o, tare şi apăsat, astfel încât nevasta ta să ştie că ai făcut-o. Îmi închipui că era îngrozită şi nu-şi înţelegea rolul de pion în

căsnicia ta. Îi spui că nu-şi mai poate păstra slujba; ea te imploră să ai milă. Tu îi spui că ar fi mai simplu pentru toată lumea, că dacă ţipă o să afle toată casa, iar ea va fi dată afară fără bani şi fără recomandări, o să fie văzută ca o curvă – mai bine să fie ascultătoare, mai bine să tacă... Presupun că-ţi puteai spune că n-a fost viol, dacă ea nu ţipă. A ţipat când ai împins-o pe jos? A ţipat?

Încheieturile degetelor erau gălbui unde strângea scaunul, trupul încă îi mai tremura, dar, mi-am dat seama, nu de furie.

— A fost o vreme, am continuat, mai calm acum, când am vrut să te cunosc. Ţi-am scris odată o scrisoare, în care ţi-am povestit despre lucrurile oribile pe care le-am văzut, păcatele pe care le-am comis, despre durerea pe care o simţeam. Aveam nevoie de un străin căruia să-i pese, de o rudă de sânge care să mă înţeleagă, dar să nu mă judece. Am crezut că ai putea totuşi să fii tatăl meu. Ai răspuns ca de la soldat la soldat, dar acum îmi dau seama că nu ţi-am fost niciodată fiu. Moştenitor, poate, un moştenitor bastard, un simbol al ruşinii, o amintire a eşecurilor tale, o pedeapsă cu formă omenească, dar niciodată n-am fost cu adevărat un fiu. Nu cred că ai avut vreodată în tine capacitatea de a fi un tată adevărat.

Mi-am luat geanta, m-am ridicat în picioare şi, întorcându-mă spre uşă, am adăugat:

— Pentru o clipă, am crezut că poate vrei să-mi propui ca eu, sânge din sângele tău, să moştenesc Casa Hulne. M-am întrebat dacă ţi-ai imaginat că aş putea avea afecţiune pentru moşia aia, o dorinţă de a o păstra, care lui Clement îi lipseşte. Sau dacă, ţinând cont de originea mea umilă, aş fi putut fi aşa de copleşit de dar, încât să-l transform cumva într-un monument pentru tine şi pentru numele tău. Dar având în vedere cum stau lucrurile, cred că trebuie să-ţi spun că, dacă mi-ai da acum casa şi toate pământurile, inclusiv casa unde am crescut în grija lui Patrick şi Harriet, pe toate le-aş dărâma, până la ultima piatră de temelie, şi le-aş transforma în... într-un centru de distracţie pentru bancheri şi copiii lor, sau un cazinou

pentru excentrici, sau poate că doar aş lăsa pământul gol şi aş lăsa natura să revendice ce-i aparţine.

M-am întors să plec.

Când am ajuns la uşă, a strigat după mine.

— Harry! Nu poţi... E trecutul tău, Harry. E trecutul tău.

Am plecat şi n-am mai privit în urmă.

Două vieţi mai târziu, am ajuns în posesia Casei Hulne. Catalizatorul a fost participarea, când aveam douăzeci şi doi de ani, la înmormântarea bunicii mele, Constance. Nu mai fusesem niciodată până atunci la înmormântarea ei, nici nu-mi dorisem. Mătuşa Alexandra, care îmi salvase viaţa cu mulţi ani în urmă şi insistase să mi se îngăduie să rămân, şi care mă salva în fiecare viaţă, a venit să stea de vorbă cu mine lângă mormânt şi, în felul nostru, ne-am apropiat. Era cea mai puternică din familie, vedea cum bate vântul şi se lăsa dusă de el. N-am aflat niciodată ce i-a spus tatălui meu, dar, cu trei luni înainte să moară, şi-a schimbat testamentul, iar eu am moştenit casa. Am păstrat-o exact cum era, n-am mutat nicio cărămidă şi am transformat-o într-un aşezământ caritabil pentru tratamentul bolilor mintale. La următoarea mea moarte, a revenit, desigur, la starea sa obişnuită, sub ochiul atent al lui Constance, dar mi-a făcut plăcere să mă gândesc că undeva, într-o lume pe care n-o puteam vedea, Casa Hulne avusese până la urmă o soartă diferită.

Capitolul 47

Vincent mergea pe lângă mine printr-o bază militară de cercetare rusească.

Domnule Hulne, dacă m-ai vedea acum…

M-a lăsat să-mi păstrez arma în timp ce străbăteam coridoarele bazei. Ce însemna asta pentru el? Nu-mi folosea la nimic să-l omor, iar dacă m-aş fi sinucis în acest moment agitat, nu m-aş fi ales decât cu iritarea de a trece iar prin pubertate. Oamenii se fereau din calea noastră, cu ochii clipind către mine cu îndoială, dar nimeni n-a pus întrebări. Cu jacheta lui ponosită şi cu şosetele rulate, era clar că acest tânăr era responsabilul acolo, în mod clar toată lumea îl respecta, iar un gest al mâinii îi deschidea orice uşă închisă şi îndepărta orice patrulă înarmată.

— Mă bucur că eşti tu, a zis el în timp ce pătrundeam tot mai adânc.

Aerul se răcea pe măsură ce înaintam şi devenea încărcat de umezeală.

— Când mi-am dat seama că unul dintre produsele tehnologiei mele a ieşit pe piaţă înainte de vreme, am sperat mai degrabă ca membrii Clubului Cronos să fie prea ocupaţi cu băutura ca să dea vreo importanţă. Am fost surprins că a băgat de seamă cineva –, dar mulţumit că, dintre toţi cei care ar fi putut observa, ai fost tu, Harry. Eşti Harry acum?

Am ridicat din umeri.

— Harry e un nume la fel de bun ca oricare altul. Dar tu? Cum de ai ajuns Vitali?

A ridicat din umeri nepăsător.

— Am încercat câteva vieţi să lucrez prin complexul industrial american, a bombănit el, dar în mediul ăla e aproape imposibil să ţii în domeniul privat vreo inovaţie tehnologică. Dacă nu oamenii de afaceri sau oamenii de ştiinţă lacomi, atunci generalii din armată sau funcţionarii din Departamentul de Stat încercau să afle câte pot produce şi cât de repede. America asta e o naţiune

îngrozitor de primitivă. Măcar sovieticii au cultura secretomaniei.

Cu cât mergeam mai departe, cu atât se făcea mai frig, iar grosimea tubulaturii de protecţie şi a cablurilor din coridor a crescut până când pereţii erau aproape în întregime ascunşi în spatele unor ţevi şi cabluri mai groase decât braţul meu.

— Ce ai mai făcut de când ne-am văzut ultima dată? a întrebat el degajat. Ai obţinut catedra?

— Ce? Da, în cele din urmă. Totuşi, numai după ce Fred Hoyle a ameninţat că mă pocneşte.

— Vai de mine, dar ce carieră academică violentă ai avut!

— La drept vorbind, tu şi Hoyle aţi fost singurii care, în toată viaţa mea, aţi folosit asupra mea violenţa fizică.

— Mă bucur să ştiu că am fost o companie plăcută. Uite, ar fi bine să iei una dintr-asta.

Mi-a înmânat un ecuson subţire, transparent. L-am cercetat – un dispozitiv simplu pentru radiaţii, primitiv pentru că îţi putea spune doar dacă ai fost expus, nu şi cât de gravă este starea ta.

— Vincent, pari mult prea sofisticat ca să construieşti bombe nucleare pentru sovietici, am zis eu ţâţâind. Care-i treaba, mai exact?

— O, chiar construiesc bombe nucleare, a spus el, trăgând senin zăvorul unei uşi metalice de dimensiunile unui castel mai mic. Dar mă asigur că oamenii deştepţi nu-şi ating potenţialul şi că în procesul final sunt introduse erori de producţie minore, astfel încât, când dispozitivul va fi gata, va fi gata conform unui plan istoric. Sunt convins că până şi Clubul Cronos ar observa o asemenea modificare în cursa globală a înarmării.

— Şi nu-ţi pune nimeni întrebări?

— Cum am spus, a răspuns el vesel, sovieticii au un sistem remarcabil.

În tot acest timp, uşa glisase extrem de lent. Acum era deschisă, iar Vincent a păşit într-o cavernă de fier şi electricitate. Toată tubulatura din clădire părea să

conveargă aici, iar temperatura era simţitor mai ridicată decât cea din coridoarele întunecoase care coborau în adânc. Ventilatoare mai mari decât elicele *Titanicului* zumzăiau şi zbârnâiau, iar în centru se afla blocul monolitic al unui aparat. Dacă americanii ar fi încercat poate să îşi acopere creaţia, Vincent şi echipa lui optaseră pentru funcţionalitatea pură, practică, pentru piese unite prin forţă brută, cu măruntaiele atârnând la vedere, cabluri etichetate cu bandă albă şi creion, singurele lumini care clipeau fiind cele care chiar trebuiau cu adevărat, cu disperare, în mod necesar să clipească. Arăta ca o temă la lucru manual a unui zeu al tehnologiei care rămăsese fără izolaţii chiar dinainte să se apuce de treabă. Bărbaţi şi femei cu mici ecusoane albe se agitau în umbra mătăhăloasă a creaturii, trăgând pe podea scări ca să se caţăre până la vreun orificiu de acces nevăzut de deasupra bazei răsucite a piramidei.

— Ce zici? a întrebat Vincent vesel.

Am simţit greutatea pistolului în buzunar şi am răspuns cât de calm am fost în stare:

— Depinde de ce e chestia la care mă uit.

— Harry, m-a mustrat el, mă dezamăgeşti.

Dezamăgirea lui era o invitaţie la deducţii. Reticent, am încercat să ghicesc.

— Bine, am oftat. În mod cert, foloseşti o unitate de calcul cu circuite integrate de vreun fel, care nu va fi inventată decât peste cel puţin cincisprezece ani. Dincolo de asta, văd nişte unităţi de răcire cu lichid care, iarăşi, mă îndoiesc că vor intra în uz în următorii şaptesprezece ani. Ecusoanele pentru radiaţii, împreună cu pereţii căptuşiţi cu plumb peste tot indică o sursă de radiaţii, dar e clar că nu lucrezi cu reactoare, pentru că nu este destulă apă în apropiere ca să răceşti sistemul – doar dacă, de exemplu, tehnologia ta pentru reactoare este cu mai mult de cincizeci de ani înaintea vremurilor.

— Nu-s reactoare, a fost el de acord. Dar ai dreptate în legătură cu sursa de radiaţii.

— Starea critică e o problemă, am continuat, dar nu

suficient de mare ca să ţii oameni în costume de protecţie prin preajmă. Numărul mare de conexiuni care ies din dispozitiv sugerează că transmite date şi primeşte energie; asta indică experimente care sunt monitorizate mai degrabă decât un proces de producţie la parametri maximi. În concluzie… studiezi ceva, probabil la nivel sub-atomic, folosind tehnologie cu decenii înainte de vreme, într-o bază secretă din mijlocul URSS şi ceea ce mă bulversează încă este că pari mulţumit în această situaţie.

Într-adevăr, radia de mândrie pentru aparatul lui.

— Sigur că sunt mulţumit, Harry, a spus el. Cu observaţiile pe care le culegem de la acest dispozitiv, putem schimba totul.

— Totul?

— Totul, a repetat el şi, după expresia din ochii lui, chiar am fost convins că el credea asta. N-ai vrea să ne ajuţi şi tu?

— Să vă ajut?

— Să ne ajuţi, a repetat el ca papagalul. Adică o acţiune opusă celei de a împiedica.

— Chiar dacă întreaga întreprindere n-ar fi o încălcare a tot ceea ce susţine Clubul…

La această sugestie, Vincent a scos un plescăit dispreţuitor.

— Tot nu ştiu cu ce aş putea ajuta.

Şi-a trecut braţul peste umărul meu, l-a strâns şi m-a tras spre el ca pe un prieten demult pierdut. Acesta era omul care, cu multe secole în urmă, o sărutase pe Frances în dreptul terenurilor de tenis şi mă pocnise pentru că eram kalachakra?

— Harry, a spus el hotărât, ce-ai zice să construim o oglindă cuantică?

Capitolul 48

— O oglindă cuantică… a început el.

— Fugi de-aici! am răspuns.

— O oglindă cuantică…

— Tâmpenii!

— O oglindă cuantică!

Vincent devenea iritat, nervos, aşa cum se întâmplase de multe ori în timpul discuţiilor noastre.

Din nou Cambridge.

Din nou amintiri.

Mi se părea că, în perioada în care l-am cunoscut pe Vincent, mintea mi se întorcea întotdeauna la vremurile bune, la zilele de dinainte de complexitate, de dinainte de sfârşitul lumii.

— Eşti pregătit să asculţi? m-a întrebat.

— Mai dă-mi o bucată de pui şi nişte piure de cartofi şi o să tac. Ba mai mult, pentru moment, o să afişez şi o expresie interesată.

Mi-a umplut cu vârf farfuria cu o porţie zdravănă de pui şi o cantitate impresionantă de piure de cartofi.

— O oglindă cuantică, a încercat el din nou, adică un instrument teoretic pentru extrapolarea materiei.

— Când spui „extrapolare”…

— Parcă era vorba că o să taci? Mănâncă acolo.

— Mănânc, am răspuns, băgându-mi ostentativ în gură o îmbucătură de piure.

— Gândeşte-te la Darwin.

Am reuşit să nu scot nicio bolboroseală, dar până şi efortul de a mă abţine mi-a atras din partea lui Vincent o privire duşmănoasă.

— Călătoreşte în insule izolate de restul planetei şi observă fiinţele şi tiparele lor de viaţă, lucruri care au fost văzute şi înainte, vor mai fi văzute şi în viitor, dar pentru Darwin, care observa lumea din jurul său, reprezintă începuturile unei extrapolări logice. Observa, spunea el, cum se adaptează fiinţele la mediul lor. Se minuna în faţa

păsării care plonjează perfect de pe stâncă să-şi pescuiască prada; vedea cât de mult se aseamănă cu un alt animal, aflat la mii de kilometri distanţă, care ar putea foarte bine să fie din aceeaşi specie, atâta doar că prada lui trăieşte în peşteri, aşa că îşi dezvoltă un cioc lung. Observă un vierme, observă o insectă, observă un crab care se târăşte pe fundul oceanului şi, din toate astea…

— Dă-mi sosul, am mormăit eu.

Mi-a dat sosul fără să-şi întrerupă discursul.

— …şi, din toate astea, apare cea mai minunată dintre teorii – o teorie a evoluţiei. Extrapolare, Harry. Din cel mai mic lucru se dezvăluie minuni uriaşe. Acum, noi suntem fizicieni…

— Eu sunt fizician, tu eşti încă student, şi nu ştiu de ce te tolerez pe lângă mine.

— Ca fizicieni, a continuat el, noi – reţeta mea de sos e mai bună decât a ta – nu ne uităm la animale sau la comportamentul păsărilor. Materialul nostru, materia pe care o observăm, este atomul însuşi. Şi dacă putem lua acest lucru simplu, cel mai simplu dintre lucruri, şi îl supunem aceluiaşi proces ca şi Darwin? Dintr-un proton, un neutron şi un electron putem deduce forţele care îi ţin împreună, care trebuie deci să ţină laolaltă universul, ţin laolaltă spaţiul, ţin *timpul* laolaltă, şi îndrepţi o oglindă, vorba aceea, către însăşi natura existenţei…

— O oglindă cuantică! am încheiat eu, gesticulând melodramatic cu furculiţa. Vincent, am adăugat, înainte ca indignarea lui să o copleşească pe a mea, asta e exact ce *face* ştiinţa.

— Asta îşi propune să realizeze, m-a Corectat el, dar instrumentele la care suntem limitaţi – obiecte tridimensionale pe care le putem percepe în spectrul vizibil, creierul uman însuşi – sunt cu totul insuficiente pentru o asemenea misiune. Avem nevoie de un instrument cu totul diferit pentru a înţelege materia, de un mod cu totul diferit de a înţelege însăşi construcţia cărămizilor de realitate, iar din această înţelegere s-ar putea dezvălui întregul univers. Ce zici?

M-am gândit.

— Cred că e o tâmpenie, am spus în cele din urmă.

— Harry…

— Nu, stai, urmăreşte-mă. Lăsând deoparte complicaţiile teoretice, dificultăţile de ordin economic, problemele ştiinţifice, cred că e o tâmpenie dintr-un punct de vedere exclusiv filosofic, unul care te va înfuria suficient de tare, pentru că este de natură neştiinţifică. Nu cred, Vincent, că rasa umană are *capacitatea* să înţeleagă deplin întregul univers.

— O, dar te rog…

— Stai, stai doar o clipă! Cred că ceea ce descrii tu – acest instrument cu totul imposibil, dacă pot adăuga – care, printr-o metodă oarecare pe care nici măcar nu o pot ghici, va arunca în aer înţelegerea noastră asupra universului şi va crea o teorie universală capabilă să răspundă la orice întrebare, începând cu „cum” şi terminând cu mult mai dificilul „de ce”, acest… instrument miraculos nu este nici mai mult şi nici mai puţin decât o zeitate făcută artizanal. Vrei să-ţi construieşti singur un dispozitiv pentru omnipotenţă, Vincent? Vrei să devii Dumnezeu?

— Nu eu, Dumnezeule, nu eu…

— Să ştii tot ce este, tot ce a fost, tot ce ar putea fi…

— Obiectivul ştiinţei! O armă este doar o armă, oamenii sunt cei care abuzează de ea…

— Atunci e în regulă. Să aducem omnipotenţă pentru rasa umană!

— „Dumnezeu” este un termen aşa de subiectiv…

— Ai dreptate, am sărit eu, mai tare decât avusesem de gând. Numeşte-o „oglindă cuantică” şi n-o să bănuiască nimeni scara ambiţiei tale.

— Poate că asta e, a răspuns el, cu o ridicare din umeri. Poate că Dumnezeu n-a fost niciodată altceva decât o oglindă cuantică.

Capitolul 49

Am spus:

— Am timp de gândire?

— Sigur, a răspuns el degajat.

— Te deranjează dacă îmi păstrez arma? am adăugat.

— Sigur că nu. Te superi dacă aştepţi într-o celulă? Sunt o grămadă de echipamente delicate pe aici, pe care ai putea să le împroşti cu sânge dacă te decizi să-ţi zbori creierii.

— Asta ar fi neplăcut, am fost de acord. Condu-mă.

M-au dus către celule. Bănuiam că nicio bază de cercetare secretă care se respectă nu era completă fără aşa ceva. Erau reci, cu paturi solid încastrate în perete. Vincent mi-a promis că o să-mi aducă cineva nişte pături şi s-a ţinut de cuvânt. Am primit şi o supă groasă şi fierbinte cu găluşti. Gardianul mi-a împins nervos tava pe podea, cu ochii încă fixaţi asupra pistolului de lângă mine. I-am zâmbit frumos şi n-am scos nicio vorbă.

O oglindă cuantică.

Vincent Rankis – Vitali Karpenko – oricare i-ar fi fost numele – încerca acum să construiască o oglindă cuantică.

Tot timpul şi spaţiul, tot ceea ce a fost sau ar putea fi, aşternute în faţa ta ca o hartă a creaţiei. O maşinărie care ar fi putut, dintr-un singur atom, să extrapoleze minunile universului.

Să explice cum am ajuns să existăm.

De ce am ajuns să existăm.

Chiar şi noi, chiar şi kalachakra.

M-am aşezat şi m-am gândit.

M-am gândit la Cambridge şi la discuţiile noastre în contradictoriu în timp ce mâncam pui fript.

La Akinleye care îmi înfigea acul sub piele.

Richard Lisle, împuşcat în inimă înainte să apuce să-şi comită crimele.

Lizzy, pe care o iubisem, şi Jenny, pe care o iubisem în cu totul alt fel, nu mai puţin sincer, nu mai puţin adevărat.

Târâtul la picioarele lui Phearson; Virginia la uşa mea – „artera femurală se revarsă ca o fântână arteziană” –, Rory Hulne la înmormântarea bunicii şi expresia de pe faţa tatei când l-am lăsat să moară singur. Stând lângă mormântul lui Harriet, iar şi iar, viaţă după viaţă, un copil incapabil să-l ia de mână pe tatăl său vitreg, Patrick August, care dispare treptat în sine, chiar dacă trupul supravieţuieşte.

Care e rostul tău?

Lumea se sfârşeşte.

Acum depinde de tine.

A ţipat?

E trecutul tău, Harry. E trecutul tău.

Eşti Dumnezeu, doctore August? Eşti singura fiinţă care contează? Crezi că, fiindcă îţi aminteşti, durerea ta e mai mare şi mai însemnată? Crezi că, fiindcă treci prin ea, viaţa ta este singura viaţă care contează? Foarte bine, atunci! Să dăm rasei umane omnipotenţa!

Care e rostul tău?

Eşti Dumnezeu?

Se pare că m-am gândit aproape o zi întreagă.

Când am isprăvit, am bătut în uşa celulei. Acelaşi gardian agitat care îmi lăsase găluştile a deschis uşa, cu ochii clipind către arma din mâna mea.

— Bună, am spus, dându-i arma. Spune-i lui Karpenko că accept. Răspunsul meu este „da”.

Capitolul 50

Am cunoscut odată un kalachakra pe nume Fidel Gussman. Era anul 1973 şi mă aflam în Afganistan, unde voiam să văd marile statui ale lui Buddha[23] înainte să vină talibanii la putere şi să le distrugă. Mă dădeam drept cetăţean neo-zeelandez, călătorind cu unul dintre paşapoartele cu care te mişcai cel mai uşor, şi încercam să-mi îmbunătăţesc totodată cunoştinţele de paştu. Aveam cincizeci şi cinci de ani şi îmi petrecusem o bună parte din viaţă căutând mesajele lăsate în piatră de membrii anteriori ai Clubului Cronos. Era un joc cu pase lungi – o glumă lăsată din anul 45 pentru viitorii membri ai Clubului, la care, dacă reuşeam să o dezgrop, mi-aş fi putut adăuga numele înainte să o îngrop în alt loc, lăsând în urmă un set nou de indicii suficient de criptice pe care să le rezolve generaţiile viitoare – un fel de capsulă a timpului internaţională pentru cei care se plictisesc foarte tare. Dacă se simţeau generoşi, participanţii îngropau şi comori ascunse care nu erau biodegradabile. De departe, cea mai generoasă contribuţie la vânătoarea de comori fusese o operă până atunci pierdută a lui Leonardo da Vinci, îngropată de un kalachakra din Italia renascentistă într-un ulcior de vin etanş sub un altar dedicat Sfintei Angelica, în cea mai înaltă zonă a Alpilor. Indiciile lăsate în urmă fuseseră aproape în întregime sub formă de rime obscene, ceea ce a făcut ca descoperirea, în cele din urmă, a vestigiului lăsat moştenire să devină un fel de desfătare. Jocurile astea, mai mult decât orice altceva, m-au dus în jurul lumii. Şi, în timp ce vizitam Afganistanul ca să văd statuile lui Buddha, a apărut Fidel Gussman. Îl puteai zări apropiindu-se de la o poştă – un bărbat uriaş, cu guşă, cocoţat pe acoperişul unei camionete aflate într-un convoi ce ridica un nor de praf gălbui deasupra antenelor

[23] Două statui uriaşe ale lui Buddha, sculptate în anii 507 şi 554 d.H., direct în stâncă, în valea Bamiyan. Au fost aruncate în aer în martie 2001 de regimul fundamentalist al talibanilor.

oscilante. Oamenii din sat s-au împrăştiat când a apărut el, temându-se de bandiţi, iar cei din convoi arătau exact ca nişte bandiţi. Nici măcar n-am încercat să mă ascund – un neo-zeelandez cu piele albă în mijlocul Afganistanului n-are prea multe opţiuni să se facă nevăzut – şi m-am holbat la nou-venitul cu figură de european şi la convoiul lui multinaţional format din bărbaţi cu puşti automate, aşa cum s-ar zgâi un turist la un poliţist care blochează drumul.

— Hei, tu de colo! a strigat el, într-o urdu[24] foarte modulată, făcându-mi semn spre camioneta lui.

Era imposibil de spus dacă maşina avusese înainte altă culoare decât cea a pământului scorojit de căldură. Motorul bătea, nereuşind să se răcească în căldura copleşitoare, şi oamenii scoteau deja tigăile, aşezându-le pe capote, ca să gătească micul dejun – nu aveau nevoie de foc. M-am apropiat, numărând în tăcere armele şi făcând o evaluare a bărbaţilor care îmi întrerupseseră aşa de nepoliticos excursia. Mercenari şi tâlhari, am decis, singura asemănare cu o uniformă fiind o bandană roşie pe care o purtau toţi pe câte undeva. Bărbatul care mă strigase era în mod vădit şeful lor, cu o faţă mare şi zâmbitoare deasupra unei bărbi ţepoase.

— Nu eşti de pe aici… eşti de la CIA? a vrut el să ştie.

— Nu sunt de la CIA, am răspuns plictisit. Am venit doar să văd statuile lui Buddha.

— Care?

— Statuile de la Bamiyan? am zis, străduindu-mă să-mi ascund dispreţul faţă de ignoranţa banditului. Cioplite chiar în versanţii munţilor?

— La naiba, da, a spus visător bărbatul de pe camion. Le-am văzut. Bine faci că te duci acum – peste 20 de ani n-o să mai fie!

M-am dat înapoi, surprins, şi m-am mai uitat o dată la bărbatul zdrenţăros, care duhnea, acoperit de praf. A rânjit, şi-a atins zulufii de pe frunte şi a spus:

---

[24] Limbă indo-europeană, oficială în Pakistan, răspândită şi în nord-vestul Indiei.

— Păi, mă bucur că te-am cunoscut, chiar dacă nu eşti de la CIA.

A coborât de pe camionetă şi a dat să se îndepărteze.

I-am strigat, surprinzându-mă pe mine însumi:

— Piaţa Tiananmen.

S-a oprit, apoi s-a întors în loc, cu degetele de la picioare îndreptate în sus şi glezna lăsând urme în ţărână, ca un dansator. Păstrându-şi încă pe faţă rânjetul lui vag, a păşit ţanţoş spre mine, oprindu-se atât de aproape, că puteam simţi un val lipicios venind dinspre trupul lui.

— La dracu'! a spus el în cele din urmă. Nu prea arăţi nici a spion chinez.

— Nici tu nu arăţi a lider militar afgan, am subliniat eu.

— Păi e din cauză că doar treceam pe aici în drum spre altundeva.

— Un loc anume?

— Oriunde se agită lucrurile. Suntem luptători, ştii – asta facem şi o facem bine – şi nu-i nicio ruşine, pentru că oricum s-ar întâmpla şi fără noi, dar cu noi – rânjetul i s-a lăţit – s-ar putea întâmpla un pic mai repede. Dar ce face un domn în vârstă simpatic ca tine vorbind despre geografia Chinei, ei?

— Nimic, am răspuns ridicând din umeri. Cuvântul mi-a venit pur şi simplu în cap. Ca şi „Cernobîl" – sunt doar cuvinte.

Sprâncenele lui Fidel s-au ridicat, deşi grimasa a rămas neschimbată. Apoi a scos un chicotit puternic, m-a bătut aşa de tare peste umăr că aproape am căzut din picioare, s-a dat puţin în spate ca să-şi admire opera, iar în cele din urmă a spus cu o voce răsunătoare:

— Iisus, Iosif şi Maica Domnului! Michael dracu' să-l ia Jackson şi ţie!

Am mâncat împreună. Familia în casa căreia am luat masa fusese informată, în termeni fără echivoc, că va avea oaspeţi, dar măcar oamenii lui Fidel le-au dat cea mai mare parte din pâinea lor şi le-au aruncat capace de sticle copiilor, care păreau suficient de entuziasmaţi să culeagă

tinichelele. Mama stătea în pragul uşii, privindu-ne prin vălul albastru al veşmântului ei burqa, provocându-ne să spargem fie şi unul singur dintre ulcioarele ei.

— Sunt născut în anii ’40, mi-a explicat Fidel, rupând hălci de miel fript de pe os cu un şir impresionant de dinţi tociţi, ceea ce e un rahat, pentru că pierd o grămadă de chestii bune. În general, sunt numa’ bun să ajung la Golful Porcilor[25] şi, evident, că şi-n Vietnam, la naiba. Petrec o grămadă de vreme şi în conflictele din Africa, dar, ştii cum e, în mare parte asta înseamnă să-i sperii pe băştinaşi şi, pe bune, ce măiestrie îţi trebuie pentru asta? Dă-mi un război ca lumea, ce dracu’! Nu-s vreun psihopat căruia îi place să vadă copii plângând! Iranul şi Irakul încep să se descurce cam pe vremea asta, deşi pot să-ţi zic că în Iran nu mai e distractiv după ce pleacă şahul. Kuweitul e bunicel. Am încercat şi rahatul din Balcani, deşi, iarăşi, e mai mult „Omoară civilul, omoară civilul, fereşte-te de tanc!”, iar eu zic Iisuse, oameni buni, sunt un profesionist, ce naiba, chiar trebuie să-mi trântiţi rahatul ăsta?

— Eşti soldat în majoritatea vieţilor? am întrebat.

A rupt încă o bucată de carne.

— Mda. Tata e soldat şi de aici cred că am moştenit asta. Am petrecut mare parte din copilărie în Okinawa şi, Dumnezeule, oamenii de acolo au ceva, vreau să zic ceva, ceva de fier pe dinăuntru, trebuie să vezi. Mi-am plătit datoria faţă de Club, a adăugat el, ca şi cum s-ar fi gândit mai bine şi trebuia să clarifice, dar toată leneveala, sexul şi politica? Iisuse! Politica e doar cutare-şi-cutare-a-spus-asta-acum-trei-sute-de-ani şi cutare-şi-cutare-s-a-culcat-cu-cutare-şi-cutare-dar-apoi-ăla-şi-ăla-aumurit-şi-a-fost-aşa-de-gelos, şi pur şi simplu nu mai suport. Adică, nu ştiu, poate aşa e doar Clubul cu care am crescut eu… Şi ţie ţi se pare la fel?

— Nu stau prea mult pe la Club, am recunoscut, stânjenit. Sunt uşor de distras.

[25] Invazia din Golful Porcilor (aprilie 1961) a fost o tentativă eşuată a guvernului american de a înlătura regimul comunist cubanez al lui Fidel Castro.

— Hei, pentru nişte nemuritori, tipii de la Club sunt cam inconsecvenţi. Ştii că m-au omorât odată cu o supradoză? Şi eu ziceam Iisuse, băieţi, n-am decât treizeci şi trei de ani şi acum trebuie s-o iau iar de la oliţă? Ce dracu'?

— Prefer să-mi administrez singur medicamentele la bătrâneţe, am recunoscut. După şaizeci şi cinci de ani sau imediat după şaptezeci de ani, mă pricopsesc întotdeauna cu aceeaşi boală...

— La naiba, mie îmi spui? a oftat el. Cancer pulmonar microcelular, la şaizeci şi cinci de ani, bum! Ştii, am încercat să fumez, am încercat să nu fumez. Am încercat viaţa sănătoasă, dar de fiecare dată mă aleg cu aceeaşi boală nenorocită. Am întrebat odată un medic ce înseamnă asta şi ştii ce mi-a zis? „Hei, uneori aşa se întâmplă lucrurile." Adică, dracu' să mă ia!

— Aşa că, am întrebat cu grijă, decizând să nu dau detalii despre propria mea carieră medicală, de ce războiul?

M-a privit cu ochi ca nişte mărgele pe deasupra albului care se ivea cu rapiditate al osului de miel.

— Ai luptat mult? Nu vreau să te jignesc, dar arăţi suficient de bătrân să fi prins un pic din al Doilea Război Mondial.

— Am prins câteva războaie, am recunoscut, cu o ridicare din umeri, dar în general prefer să mă feresc. Prea imprevizibile.

— La dracu', omule, ăsta e tot nenorocitul de farmec! Te naşti ştiind tot ce urmează să se întâmple în cursul vieţii tale, fiecare nenorocită de bucăţică, şi tu zici „Haide să nu ne implicăm"? Dă-o încolo de treabă! Hai să mergem acolo, hai să trăim un pic, să ne lăsăm surprinşi! Am fost împuşcat, a zis el cu un geamăt, de şaptezeci şi patru de ori, dar numai nouăsprezece dintre gloanţele alea au fost fatale. Am sărit în aer de la o grenadă de mână şi am călcat pe o mină şi o dată, când luptam cu Vietcongul, am fost înjunghiat mortal cu un băţ de bambus ascuţit, poţi să crezi naibii aşa ceva? Curăţam peticul ăsta de junglă, care nici măcar n-avea vreun nume, la naiba, şi locul puţea

pentru că băieţii de la aviaţie prăjiseră pământul în stânga şi în dreapta – şi împinseseră gherilele într-o zonă de eliminare, aşa i-au zis – şi, Iisuse, mai omorâsem şi noi câte ceva. Şi mă simţeam extraordinar, vreau să zic, ştiind că fiecare clipă putea să fie ultima, e o euforie, euforia aia extraordinară. Şi nici măcar nu l-am auzit, nici măcar nu l-am văzut pe individul ăla; pur şi simplu a apărut acolo, răsărit din pământ, şi i-am tras un foc care i-a explodat stomacul şi avea să sângereze până la moarte, dar asta nici măcar nu l-a încetinit – e călare pe mine, bum, bum! N-avea cum să aibă mai mult de şaişpe ani şi m-am gândit, la naiba, aşa ceva chiar merită văzut.

A aruncat osul ros prin uşă, unde un câine cu trei picioare s-a împleticit spre el şi a început să-l roadă. Ştergându-şi mâinile pe cămaşă, a rânjit la mine şi a spus:

— Voi, ăştia din Clubul Cronos, sunteţi cu toţii speriaţi de ideea să faceţi ceva diferit. Problema e că v-aţi moleşit. V-aţi obişnuit cu viaţa confortabilă şi ce e interesant în legătură cu viaţa confortabilă e că nimeni care a avut parte de aşa ceva n-o să rişte să tulbure apele. Trebuie să înveţi să trăieşti un pic, să complici un pic lucrurile… îţi zic eu, nu există beţie mai intensă.

— Crezi că ai influenţat vreodată cursul evenimentelor liniare? am întrebat. Tu, personal, ai influenţat vreodată rezultatul unui război?

— La dracu', nu!

A chicotit.

— Nu suntem decât nişte amărâţi de soldaţi. Omorâm nişte oameni, ei îi omoară pe ai noştri, noi îi ucidem iar pe ai lor – la naiba, nimic din toate astea nu înseamnă nimic, ştii? Doar numere pe o foaie. Şi doar atunci când numerele cresc suficient, mahării care decid rahaturile astea se aşază şi zic: „Uau, haide să luăm deciziile pe care oricum trebuia să le luăm.” Eu nu sunt nicio ameninţare pentru evenimentele temporale, prietene! Sunt doar un foc mocnit. Şi ştii care e partea cea mai bună?

A zâmbit radios, ridicându-se în picioare şi aruncând un pumn de bancnote mototolite într-un colţ al colibei, ca un

stăpân care aruncă resturi animalului de companie.

— Nimic din toate astea nu contează, la naiba! Niciun glonţ, nicio picătură de sânge. Nimic din toate astea nu schimbă situaţia.

S-a pregătit să plece, apoi s-a oprit în uşă, cu o grimasă şi cu faţa pe jumătate în umbra din colibă şi pe jumătate în lumina orbitor de albă a zilei.

— Hei, Harry, dacă te plictiseşti vreodată de rahaturile astea arheologice sau ce faci tu acolo, vino să mă cauţi acolo unde e ultima linie de demarcaţie.

— Noroc, Fidel! am răspuns.

A rânjit şi a păşit în lumină.

Capitolul 51

— Accept, i-am spus lui Vincent. Răspunsul este „da”.

Stăteam în biroul comandantului unităţii Pietrok-112, pe care comandantul ni-l pusese la dispoziţie, şi aşteptam, picior peste picior şi cu braţele încrucişate, privindu-l pe Vincent, care se uita la rândul lui la mine.

În cele din urmă, Vincent a spus:

— Pot să te întreb de ce? Mi se pare o schimbare de poziţie remarcabilă faţă de atitudinea de dinainte, când ziceai că toate sunt „tâmpenii”.

Am privit în sus către tavan în căutare de inspiraţie şi am remarcat un şir îngust de gândaci negri care mărşăluiau în ordine, ieşind din capătul desfăcut al carcasei lămpii.

— Aş putea să-ţi spun, am sugerat, că motivul e provocarea ştiinţifică, curiozitatea, aventura sau că, în fond, nu cred că poate fi realizată, aşa că nu văd ce-i rău în asta. Aş putea spune că e o răzvrătire împotriva Clubului Cronos, împotriva politicii lor de a sta liniştiţi şi de a nu face nimic, în afară de sex şi consumat alcool, droguri în lumea largă, pentru că asta e tot ce e de făcut şi tot ce va fi vreodată. Aş putea să-ţi spun că trecutul e trecut şi nimic nu are consecinţe, şi că m-am săturat de o viaţă în care nimic din ce fac n-are vreun rost decât pentru mine, şi că de-a lungul anilor am amorţit pe dinăuntru, sunt găunos şi golit, şi sunt purtat de la o situaţie la alta ca o stafie care vizitează un vechi mormânt, în căutarea unei explicaţii despre felul în care a murit, iar în căutarea mea n-am găsit nimic. Nimic care să aibă vreo noimă. Aş putea să-ţi spun că îţi împărtăşesc ambiţia. Că vreau să văd cu ochii lui Dumnezeu. În fond, despre asta e vorba aici, nu? Dispozitivul ăsta, această „oglindă cuantică”, orice naiba o însemna asta în termeni practici… este doar un instrument ştiinţific ca oricare altul, dar un instrument ştiinţific care să răspundă la întrebarea „de ce”, la întrebarea „ce” şi „cum s-a întâmplat”… totul. Să ştii totul. De ce existăm. De

unde venim. Kalachakra, uroborani. În întreaga istorie a umanităţii am încercat să găsim răspunsuri despre ce suntem şi de ce. De ce trebuie să fie kalachakra diferiţi? Aş da orice să deţin o astfel de cunoaştere şi nimeni altcineva nu mi-a dat nici cea mai vagă licărire de răspuns, de abordare în direcţia unui răspuns. Tu măcar vii cu un plan.

Am ridicat din umeri şi m-am lăsat pe spate în scaun.

— Sau, mai la obiect, aş putea să-ţi spun foarte simplu că e ceva ce merită făcut, ceva care ar putea cu adevărat schimba felul în care trăiesc. Aşa că la naiba cu restul!

Vincent s-a gândit.

Apoi a zâmbit.

— Bine atunci, a spus. Pentru mine e suficient.

Nici chiar acum, ştiind ce fac, nu pot să mint.

Am petrecut zece ani lucrând la oglinda cuantică.

Pentru kalachakra, zece ani nu înseamnă nimic în marea orânduire a lucrurilor, dar, pe de altă parte, nimeni nu trăieşte în marea orânduire a lucrurilor, nici măcar noi. Trei mii şase sute şi cincizeci de zile, mai mult sau mai puţin, minus pauzele ciudate din timpul concediilor, şi fiecare moment era…

…o revelaţie.

Nu mai muncisem propriu-zis, nu de-adevăratelea, de foarte mulţi ani. În primele mele vieţi, avusesem ocazional câte o slujbă – doctor, profesor universitar, spion dar fuseseră doar mijloace de a atinge un scop, mijloace de a dobândi cunoaştere şi de a înţelege lumea din jurul meu. Acum, când m-am apucat de lucru la proiectul imposibil al lui Vincent, am dat frâu liber cunoştinţelor ca un student care îşi termină în cele din urmă studiile, le-am îndreptat către scopul lor final şi, pentru prima dată în vieţile mele, am înţeles ce însemna ca munca să devină viaţa ta.

Eram fericit şi mă minunam că nu mi-am dat seama mai demult că asta era fericirea. Condiţiile de muncă erau departe de a fi plăcute – în definitiv, Vincent trebuia să facă o serie de concesii statului în care lucra –, dar am constatat că asta nu mă deranja. Patul era cald, păturile

erau groase, mâncarea, deşi nu era tocmai gustoasă, era îndestulătoare după o zi lungă. De două ori pe zi, în fiecare zi, Vincent insista să ieşim la suprafaţă şi să ne bucurăm de soare sau, mai adesea, de lipsa soarelui şi de vântul tăios dinspre Cercul Arctic, strigând:

— E important să rămâi conectat cu natura, Harry!

A extins regula chiar şi în timpul iernii şi am petrecut multe ore nefericite cuibărindu-mă în frigul pătrunzător, în timp ce părul, sprâncenele şi lacrimile îmi îngheţau bocnă pe piele, iar Vincent se plimba în sus şi în jos zbierând:

— N-o să fie minunat când ne întoarcem înăuntru?

Dacă n-aş fi fost prea îngheţat să răspund, i-aş fi spus ceva tăios.

Fusesem acceptat de toţi pentru că mă acceptase Vincent. Nimeni nu punea întrebări şi nimeni nu punea la îndoială teama din spatele tăcerii colegilor, dar, pe măsură ce trecea timpul, devenise clar, şi din viaţa de serviciu, şi din cea socială, că Vincent adunase câteva minţi cu adevărat extraordinare pentru a-l ajuta în munca lui.

— Cinci vieţi, Harry! a exclamat el. Încă cinci vieţi şi cred că reuşim!

Împărtăşea doar cu mine acest plan pe termen lung, care presupunea cinci morţi pentru a fi împlinit. Eram încă atât de departe de a realiza progresele pe care le voia Vincent, încă atât de departe de a avea măcar echipamentele cu care să începem să studiem problemele legate de „cum” şi „de ce” – fiecare „cum”, fiecare „de ce” – încât nici măcar nu merita să discutăm despre asta. În schimb, lucram la componente, fiecare dintre ele fiind în sine revoluţionară pentru perioada aceea şi având ca scop, după cum spunea Vincent, „să dăm un ghiont hotărât secolului XX către secolul XXI”.

— Am de gând să dezvolt o reţea de internet până în 1963, a explicat el, şi să am microprocesoarele rezolvate până în 1969. Cu puţin noroc, putem scoate computerele din epoca siliconului până în 1971 şi, dacă încă mai suntem în grafic atunci, aspir la nanotehnologie până în 1978. Tind să mor, a adăugat el cu un uşor pufnet de

regret, prin anul 2002, dar cu progresul pe care mi-l asigură viaţa asta, sper că în tura viitoare să avem microprocesoarele în funcţiune până la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial. Mă gândesc să mă instalez în Canada data viitoare – n-am mai cercetat ce e prin capul canadienilor în ultima vreme.

— Toate bune şi frumoase, am remarcat eu într-o seară mai liniştită, când stăteam şi jucam table în apartamentul lui, dar când spui că o să preiei descoperirile din viaţa asta şi o să le aplici în următoarea, asta înseamnă de fapt că o să-ţi poţi aminti detaliile fiecărei specificaţii tehnice, fiecare diagramă şi fiecare ecuaţie.

— Sigur, a răspuns el degajat, o să-mi amintesc.

Am aruncat zarul şi am sperat că neîndemânarea cu care aruncasem avea să pară în mod deliberat stângace.

— E… eşti mnemonic? m-am bâlbâit.

— Sunt ce? a întrebat el.

— Mnemonic – aşa îi descrie Clubul pe cei care îşi amintesc totul.

— Păi atunci, da, presupun că exact asta sunt. Pari surprins.

— Suntem… sunteţi foarte rari.

— Da, mi-am imaginat, deşi, trebuie să spun, Harry, amintirile tale din zilele când erai om de ştiinţă par fără cusur – eşti de un real ajutor în echipa noastră.

— Mulţumesc.

— Dar să înţeleg că şi tu uiţi?

— Da, uit. De fapt, nu-mi aduc aminte cine e la mutare – tu sau eu?

De ce am minţit?

Anii de obişnuinţă?

Sau poate o amintire a Virginiei care îmi spunea povestea acelui mnemonic celebru, Victor Hoeness, părintele cataclismului, care îşi amintise totul şi folosise asta ca să distrugă o lume. Probabil asta era.

Lumea se sfârşeşte.

Christa la Berlin.

Nu conta.

Nu contează.

Moartea trebuia să vină de fiecare dată şi, dacă recompensa pentru acţiunile noastre era un răspuns – un răspuns uriaş, frumos, la cele mai vechi întrebări, *de ce* suntem, de unde venim – atunci era un preţ care merita plătit.

Asta mi-am spus eu, singur, în bezna unei ierni ruseşti.

În perioada aceea, Vincent şi cu mine am practicat o anumită artă a disimulării. Amândoi eram la curent cu progrese teoretice şi tehnologice cu douăzeci sau treizeci de ani înainte de vremea lor. Amândoi aveam memorii perfecte, deşi eu puneam amintirile pe seama abilităţii matematice. Arta consta în introducerea ideilor noastre astfel încât să le permită persoanelor foarte inteligente cu care se înconjurase Vincent să realizeze progrese logice, ca şi cum le-ar fi aparţinut. Devenise un fel de joc, o competiţie între noi, să vedem cine poate plasa ideea aceea subtilă care l-ar putea duce pe chimist la o conexiune, pe fizician la o descoperire. Amploarea misiunii ne oferea într-un fel avantaje, pentru că era prea mare pentru oricare dintre noi să o cuprindă, aşa că am împărţit-o în bucăţi mai mici. Aveam nevoie de un microscop electronic – un concept cu care eram amândoi familiarizaţi, dar niciunul dintre noi nu-l studiase sau folosise. Aveam nevoie de un accelerator de particule, pe care, iarăşi, ştiam amândoi că îl vrem, dar niciunul dintre noi nu construise vreunul. Uneori, chiar şi discutarea unui concept era suficientă ca să declanşeze explozii de geniu din partea cercetătorilor noştri, care, ameţiţi de faptul că laboratoarele noastre înregistrau succes după succes, nu stăteau niciodată să se întrebe cum şi de ce apăreau aceste revelaţii.

— Până la sfârşitul vieţii ăsteia, declara Vincent hotărât, intenţionez să am la dispoziţie tehnologia din 2030, oricare ar fi ea. E o atitudine de bun comunist – trebuie să ai întotdeauna un plan pe termen lung.

— Nu eşti îngrijorat, am întrebat eu, de ceea ce se va

întâmpla cu tehnologia asta după moartea ta?

— Nu există „după moartea mea”, a răspuns el fioros.

Aş vrea să pot spune că întrebarea asta mă deranja mai mult decât o făcea în realitate. Mi-am adus aminte discuţiile noastre despre însăşi natura kalachakra. Ce suntem noi, cum trăim? Suntem, în realitate, un pic mai mult decât nişte conştiinţe care zboară între serii nesfârşite de universuri paralele, pe care le modificăm apoi prin faptele noastre? Dacă da, însemna de fapt că acţiunile noastre *aveau* consecinţe, chiar noi nu le sesizam niciodată, pentru că undeva exista un univers în care Harry August o luase la stânga, şi nu la dreapta, când împlinise cincizeci şi cinci de ani, şi undeva exista un univers în care Vincent Rankis murise, lăsând în urma sa o Rusie post-sovietică înzestrată cu o bază de date tehnologică aflată cu decenii înaintea vremurilor.

Lumea se sfârşeşte.

Christa la Berlin.

Lumea se sfârşeşte.

Trebuie să fie unul dintre noi.

— Lumea se sfârşeşte, am spus.

Era anul 1966 şi eram pe punctul de a testa primul reactor cu fuziune la rece al lui Vincent.

După părerea mea, tehnologia fuziunii la rece ar putea salva planeta. O sursă de energie regenerabilă ale cărei deşeuri primare sunt hidrogenul şi apa. Pe străzile Londrei, fumul încă mai înnegrea feţele trecătorilor. Nori cenuşii se ridicau deasupra coşurilor de fum în ţara mea natală, petrolul se întindea pe plajele distruse acolo unde se scufundase un petrolier, şi, peste douăzeci de ani, treizeci de oameni aveau să moară după ce inhalau fumul care răbufnea din reactorul 4 de la Cernobîl, iar alte sute de mii de oameni aveau să fi numiţi „lichidatori” – soldaţi care aruncau pământ radioactiv în mine subterane, constructori care turnau ciment lichid peste miezul de uraniu care încă ardea, pompieri care aruncau lopeţi de nisip peste combustibilul nuclear cuprins de flăcări, chiar

dacă pielea le ardea în atingerea perfidă a radiaţiilor. Toate acestea nu se întâmplaseră încă. Şi chiar şi atunci, fuziunea la rece nu avea să fie decât un vis; şi totuşi, iată-ne pe noi, pe Vincent şi pe mine, gata să schimbăm lumea.

— Lumea se sfârşeşte, am spus, în timp ce generatoarele se amorsau, dar nu cred că m-a auzit peste zgomotul făcut de dispozitiv.

Testul nostru a eşuat.

După cum s-a dovedit, nu în această viaţă urma să rezolvăm una dintre cele mai mari aventuri ştiinţifice ale secolului XX. S-a dovedit că până şi eu şi Vincent aveam limitările noastre. Cunoştinţele nu înlocuiesc ingeniozitatea, sunt mai degrabă un catalizator.

— Lumea se sfârşeşte, am spus în timp ce stăteam împreună pe pasarelă, privind cum e dusă de-acolo aparatura noastră.

— Ce vrei să spui, bătrâne? a murmurat el, distras de dezamăgire şi de necesitatea de a se preface că este calm.

— Lumea se sfârşeşte. Mările fierb, cerurile se prăbuşesc. Şi se întâmplă tot mai rapid. Cursul temporalităţii liniare se schimbă şi e din cauza noastră. Noi am făcut asta.

— Harry, a zis el ţâţâind, nu mai fi aşa de melodramatic!

— Ăsta este mesajul care a fost trecut de la copil la bătrân muribund de-a lungul generaţiilor. Viitorul se schimbă şi nu în bine. Noi am făcut asta.

— Clubul Cronos a fost dintotdeauna plicticos.

— Vincent, şi dacă e vorba de noi?

S-a uitat la mine pieziş şi mi-am dat seama că de fapt mă auzise, peste zgomotul utilajului, peste sunetul unui aparat care ar fi putut zămisli într-o zi un aparat care va zămisli un aparat care va genera cunoaşterea lui Dumnezeu, răspunsul la toate întrebările noastre, înţelegerea universului ca întreg.

— Şi ce dacă? a spus el.

Patru zile mai târziu, când tot mai multe rezultate ale experimentului de fuziune arătau în mod clar că eşuaserăm, dar încă mai eram în viaţă, conform

probabilităţii de 99,3 la sută a aceloraşi rezultate, am cerut un concediu.

— Sigur, a spus el. Înţeleg pe deplin.

M-au dus cu o maşină militară până la Pietrok-111. De la Pietrok-111, o altă maşină m-a dus la Ploskîie Pridîi şi mi-am dat seama că nu mai ieşisem de zece ani din laboratorul lui Vincent. Timpul nu fusese blând cu peisajul: cei câţiva copaci care mai erau pe acolo fuseseră tăiaţi, lăsând în pământ buturugi urâte, dincolo de care ziduri înalte de beton anunţau că aici oamenii munceau din greu pentru o pâine sau că aici trudesc pentru oţel sau că aici nu e niciun semn, cu excepţia unui avertisment la adresa oricui ar fi vrut să treacă şi că oricine se apropie de ziduri după ora 20.00 va fi împuşcat. De la Ploskîie Pridîi nu pleca decât un singur tren pe zi, iar oraşul nu era renumit pentru condiţiile de cazare şi masă pe care le oferea. Şoferul m-a dus acasă la mama lui. M-a hrănit cu fasole aburindă şi peşte sărat şi mi-a spus toate secretele din sat, pentru care părea să fie cea mai bună sursă şi, bănuiam eu, principalul autor. Am dormit sub o icoană a Sfântului Sebastian, care a murit străpuns de săgeţi şi pe care iconografia catolică înclina să-l înfăţişeze murind îmbrăcat doar cu lenjeria, dar care aici purta veşminte de aur.

Trenul înapoi către Leningrad era tăcut, fără niciunul dintre tinerii guralivi cu care călătorisem la venire. Un bărbat ducea câteva cuşti cu găini. După patru ore de călătorie, şinele accidentate – mai rău decât îmi aduceam aminte – au trimis în zbor una dintre ele, iar prizoniera dinăuntru, cu pene albe şi ochi roşii, a petrecut nouă minute glorioase în libertate, repezindu-se în sus şi în jos prin vagon, înainte ca un miliţian cu pielea jupuită şi cu un semn de melanom pe obraz să întindă o singură mână înmănuşată şi să prindă pasărea de gât. Am văzut cum i se întinde gâtul, iar creatura a părut pe cât de recunoscătoare poate să pară o orătanie cu creierul de dimensiunea unei nuci când a fost returnată stăpânului şi băgată în cuşcă.

N-am fost întâmpinat oficial când, în cele din urmă, am

coborât din tren la Leningrad, unde cerul era deja întunecat, iar ploaia răpăia pe acoperişul vechi şi înclinat. Dar, când am ieşit din gară în căutarea unui loc unde să stau peste noapte, m-au urmat doi bărbaţi îmbrăcaţi în paltoane cu gulere late, care au rămas în faţa pensiunii, în umbra străzii, în timp ce pietrele din pavaj erau acoperite de şuvoaiele de apă. În cele câteva zile petrecute în oraş am ajuns să-i cunosc bine pe paznicii mei, o echipă de şase oameni în total, pe care i-am poreclit în minte Boris Unu, Boris Doi, Slăbănogul, Grăsanul, Gâfâilă şi Dave. Dave şi-a câştigat porecla pentru că semăna nefiresc de mult cu David Ayton, un tehnician de laborator irlandez care îmi distrusese odată halatul cu acid sulfuric, pentru ca apoi să se milogească la magazie pentru unul nou, să coasă pe el numele meu de pe o zi pe alta şi chiar să încerce să reproducă petele de cafea şi rosăturile de chimicale de pe spate şi de pe mâneci, care erau aşa de caracteristice halatului meu. Simpatia pe care mi-a câştigat-o prin efortul depus a depăşit cu mult supărarea, iar acum Dave Sovieticul îmi câştigase respectul prin atitudinea politicoasă faţă de urmărirea mea. Ceilalţi, în special Boris Unu şi Boris Doi, care se asemănau la îmbrăcăminte, ţinută şi tehnică, încercau să efectueze o operaţiune de supraveghere complet acoperită de cel mai tulburător tip. Dave îmi acorda respectul de a fi cât se poate de făţiş în supraveghere, zâmbindu-mi peste stradă când treceam, recunoscându-şi propria demascare şi inutilitatea propriului rol. Simţeam că, în alte circumstanţe, mi-ar fi făcut plăcere compania lui Dave Sovieticul şi mă întrebam doar ce poveşti se ascundeau sub masca politicoasă, ce anume îl determinase să devină securist.

Timp de câteva zile, am făcut pur şi simplu pe turistul, pe cât putea cineva să facă aşa ceva în oraş la vremea aceea. Într-una dintre cele câteva cafenele care cu greu îşi meritau numele, unde specialitatea bucătarului erau variaţiuni pe tema conopidei, am fost surprins să întâlnesc un grup de băieţi de clasa a unsprezecea din Marea Britanie, urmăriţi de omniprezenţii supraveghetori

sovietici.

— Suntem aici într-un schimb de experienţă, a explicat unul dintre ei, scurmând destul de sceptic în bolul de conopidă. Până acum, am fost bătuţi la fotbal, hochei, înot şi atletism. Mâine mergem într-o excursie pe apă, ceea ce cred că înseamnă că o să mâncăm bătaie şi la canotaj.

— Sunteţi o echipă sportivă? am întrebat, cercetând din ochi silueta masivă a unora dintre însoţitorii băiatului.

— Nu! a exclamat el. Suntem elevi la limbi străine. Eu m-am înscris pentru că am crezut că o să ne lase să vedem Palatul de Iarnă. Totuşi, ieri seară, Howard l-a bătut pe unul dintre băieţii lor la şah, ceea ce a provocat oarece agitaţie. I s-a pus în vedere să nu ne mai dăm mari.

I-am urat noroc, obţinând în schimb un zâmbet crispat şi o clătinare politicoasă din furculiţă.

În seara aceea, la uşa camerei mă aştepta o prostituată. A spus că o cheamă Sophia şi că fusese deja plătită. Îi admira în secret pe Bulgakov şi Jane Austin şi a întrebat, pentru că aveam reputaţia unui om bine educat, dacă m-ar deranja să vorbim în germană, pentru că voia să înveţe accentul corect. M-am întrebat dacă fusese ideea lui Dave Sovieticul sau a lui Vincent. N-am văzut la ea semne de abuz fizic sau boli şi i-am dat un bacşiş generos, pentru compania plăcută.

— Cu ce te ocupi? m-a întrebat în timp ce farurile unei maşini în trecere au desenat pe tavan curba unui cadran solar, înflorind, mişcându-se şi dispărând.

— Sunt om de ştiinţă.

— Ce fel de om de ştiinţă?

— Teoretician, am răspuns.

— Ce fel de teorii?

— De toate felurile.

Asta i s-a părut amuzant în primă instanţă, apoi a fost stânjenită că i s-a părut amuzant ceva ce pe mine nu mă amuza.

— Când eram tânăr, i-am explicat, am căutat răspunsurile la Dumnezeu. Cum Dumnezeu nu mi-a putut răspunde, am căutat răspunsuri în oameni, dar tot ce mi-

au spus ei a fost „Calmează-te, ia-o aşa cum e”.

— S-o iei aşa cum e?

Întreba despre expresia mea americană, pronunţată în germană, folosind rusa ei maternă.

— Să nu lupţi împotriva inevitabilului, am tradus eu liber. Viaţa este până nu mai este, de ce să te agiţi? Nu face rău nimănui, încearcă să nu-ţi otrăveşti oaspeţii la cină, fii sincer în vorbă şi în faptă… şi ce mai era? Doar să fii un om bun într-o lume bună.

— Oricine e un om bun în ochii lui, a răspuns ea încet.

O simţeam caldă lângă mine, iar oboseala mea dădea vorbelor o convingere tâmpă, o greutate de care mă feream în orele mai active, pentru că mi se părea prea serioasă pentru conversaţiile de complezenţă.

— Oamenii n-au răspunsul, am conchis moale. Oamenii… vor doar să fie lăsaţi în pace şi să nu-şi facă griji. Dar eu îmi fac griji. Ne întrebăm „De ce eu?” sau „Care e rostul?” şi, mai devreme sau mai târziu, oamenii se întorc şi spun „E o coincidenţă” şi „Obiectivul meu este femeia pe care o iubesc” sau „Obiectivul meu sunt copiii mei” sau „Să duc ideea asta la capăt”, dar pentru mine şi cei ca mine… nu există aşa ceva. Trebuie să existe consecinţe ale faptelor noastre. Dar nu le pot vedea. Şi trebuie să ştiu. Cu orice preţ.

Sophia a rămas tăcută o vreme, gândindu-se. Apoi a zis:

— Ia-o aşa cum e.

A pronunţat cuvintele nefamiliare cu grijă şi, cu un zâmbet larg, a încercat din nou.

— Ia-o aşa cum e. Vorbeşti despre oameni buni care duc vieţi bune ca şi cum asta n-ar însemna nimic, ca şi cum n-ar fi mare lucru. Dar ascultă – acest „bun” este singurul lucru care contează. Nu-mi pasă dacă teoretizezi, domnule Om de Ştiinţă, un aparat care să facă toţi bărbaţii buni şi toate femeile frumoase dacă, în timp ce îţi construieşti aparatul, nu te opreşti să ajuţi o bătrână să treacă strada, ştii? Nu-mi pasă dacă vindeci bătrâneţea sau dacă pui capăt foametei sau războaielor nucleare, dacă uiţi asta – şi m-a bătut cu încheietura degetelor pe frunte – sau asta – şi

şi-a apăsat palma pe pieptul meu – pentru că, şi dacă îi salvezi pe toţi ceilalţi, o să fii mort pe dinăuntru. Oamenii trebuie să fie întâi buni şi abia apoi străluciţi, altfel nu ajuţi oamenii, nu faci decât să întreţii aparatul.

— Ăsta nu e un punct de vedere foarte comunist, am zis eu, răsuflând uşor.

— Nu, este cea mai comunistă viziune. Comunismul are nevoie de oameni buni, de oameni ale căror suflete sunt – m-a apăsat mai puternic pe piept, apoi a oftat şi s-a retras cu totul – bune din instinct, nu pentru că fac un efort. Dar asta ne lipseşte celor mai mulţi acum. În numele progresului, ne-am devorat sufletele şi nimic nu mai contează.

A plecat la scurt timp după miezul nopţii. N-am întrebat-o încotro sau la cine. Am aşteptat cu lumina stinsă orele din toiul nopţii când mintea se scufundă în pâcla toropită, fără sfârşit a gândurilor mute. Este ceasul când toate lucrurile sunt singure, fiecare pieton calcă apăsat pe pietrele înnegrite, fiecare maşină foşneşte pe străzile pustii. Şi liniştea totală care se lasă atunci când se opreşte motorul într-o mare calmă, cu gheţari care plutesc. Mi-am pus haina şi m-am strecurat pe uşa din spate, ocolindu-i pe Boris Unu şi pe Gâfâilă când m-am avântat în noapte. Secretul ca să nu te temi de întuneric este să provoci bezna să te înspăimânte, să-ţi ridici ochii direct către cele câteva suflete care bântuie prin apropiere, provocându-le să îndrăznească să te considere mai puţin înspăimântător decât ele. Era uşor, în locul ăsta, să-mi aduc aminte de Richard Lisle şi de străzile din Battersea, de fetele moarte de la uşă. Leningradul a fost construit ca oraşul european al Rusiei de către un ţar care călătorise prin lume şi se hotărâse să ia cu el o parte din ea. Oare Brejnev a călătorit şi el prin lume? Întrebarea m-a surprins, pentru că nu ştiam răspunsul.

Un colţ. Străzile din Leningrad sunt în mare parte drepte şi abrupte, iar vara se simte mirosul algelor din canalele puturoase, o nebunie din nopţile albe ale oraşului; iarna,

euforia declanşată la prima zăpadă curată, apoi tristeţea când se instalează cu adevărat gerul. Încercam să-mi amintesc drumul, am cotit de ceva mai multe ori decât era strict necesar, ca să verific dacă nu sunt cumva urmărit, până când am ajuns în cele din urmă la uşiţa de lemn a Clubului Cronos.

Sau, mai precis, în locul unde se aflase uşiţa de lemn a Clubului Cronos. Am fost aşa de şocat să descopăr că nu mai era acolo, încât pentru o clipă aproape că m-am îndoit de memoria mea fără greş. După ce am cercetat strada şi împrejurimile, m-am convins că acesta era locul, asta era veranda, ăsta era peticul de teren unde se ridicase cândva Clubul şi unde acum, construit cu brutalitatea lipsită de gust a anilor ’50, era înghesuit un soclu de beton, etalând deasupra o curbă bizară de piatră, tăiată de o bară de fier, a cărei explicaţie, dăltuită în piatră, proclama:

„ÎN MEMORIA SACRIFICIULUI SUPREM
DIN MARELE RĂZBOI PATRIOTIC,
1941-1945”

Nu mai rămăsese nimic altceva.

Membrii Clubului Cronos îşi lasă semne unii altora, ca să poată găsi tovărăşie în împrejurări potrivnice. Articole în *Who’s Who,* mesaje lăsate în spatele tejghelei celei mai apropiate cârciumi, pietre îngropate pentru ca generaţiile viitoare să le găsească şi să facă speculaţii în legătură cu ele, indicii înscrise în fierăria neagră a burlanelor atârnate de acoperişuri. Suntem ascunşi, dar simpla noastră existenţă este absurdă într-un mod atât de evident, încât nu trebuie decât să ne ascundem la vedere. În următoarele trei zile, am dus o viaţă nevinovată de turist prin oraş, plimbându-mă, privind, mâncând şi petrecându-mi serile citind în camera mea, iar noaptea mă strecuram pe lângă paznici ca să caut indiciile Clubului Cronos, orice semn despre soarta lui. Am găsit unul singur: o piatră de mormânt în cimitirul local, pentru „OLGA PRUBOVNA, NĂSCUTĂ 1893, DECEDATĂ 1953; FIE SĂ REÎNVIE”.

Sub piatra funerară se afla o inscripţie mult mai lungă scrisă, dintre toate limbile, tocmai în sanscrită. Tradusă, spunea:

> „DACĂ ACEST MESAJ A FOST ADĂUGAT PE PIATRA MEA FUNERARĂ, ÎNSEAMNĂ CĂ MOARTEA MEA A FOST VIOLENTĂ ŞI NEAŞTEPTATĂ. FII PRUDENT, SĂ NU PĂŢEŞTI LA FEL.”

Capitolul 52

O dilemă.

Să rămân sau să plec?

Ce aş fi putut afla despre distrugerea Clubului Cronos din Leningrad?

Niciun fel de optimism naiv nu m-ar fi putut convinge că în spatele dispariţiei nu se afla, într-un fel sau altul, Vincent.

Niciun fel de autoamăgire nu m-ar fi putut convinge că nu eram şi eu de vină – prin tăcerea mea, prin dispariţia mea pentru a mă alătura chiar cauzei pe care pornisem să o înving.

Şi acum, că aflasem acest adevăr – un adevăr vechi de ani de zile, care se întâmplase în urma mea… Schimba cu ceva lucrurile? Schimba faptul că cercetarea noastră era o minune în sine sau că anvergura viziunii lui Vincent îţi tăia răsuflarea? Nu era adevărat că proiectul în care ne implicasem şi întrebarea la care căutam răspuns erau mai importante decât un oarecare punct luminos pe radarul prezentului, decât orice modificare minoră din viitor? Era absurd, categoric absurd, să las astfel de lucruri să-mi influenţeze deciziile, şi totuşi, chiar şi după ce am gândit raţional şi cu hotărâre acest fapt, ştiam destul de limpede că deciziile mele fuseseră afectate şi că nu voi mai fi acelaşi când mă voi întoarce.

Şi de întors, m-am întors.

Ar fi fost problematic să fug din Rusia şi eram ferm convins că, aşa cum se întâmplase şi cu ani în urmă, cea mai simplă scăpare ar fi fost moartea. De ce să alertez pe altcineva că mă gândesc la asta, încercând o evadare fizică stângace? Scăpare de ce anume? În ce scop? Erau întrebări la care trebuia să răspund şi, dacă ar fi fost să se încheie prin decesul meu, ar fi fost o moarte la alegerea mea, odată ce aş fi avut o imagine cât mai completă cu putinţă. Mi-am ocupat mintea cu planuri şi întrebări pe

drumul înapoi către Pietrok-112.

— Harry!

Mă aştepta când am intrat pe uşa pentru mărfuri. Era îmbujorat de entuziasm.

— Ţi-a priit concediul, eşti odihnit, da? Excelent! Chiar am nevoie de mintea ta pentru asta. O să fie minunat când o s-o rezolvăm, pur şi simplu minunat!

Vincent Rankis – oare dormea vreodată?

— Aş da orice pentru un calculator de buzunar, a adăugat el, ducându-mă pe coridoare. Crezi că ar fi o pierdere de timp să facem un calculator de buzunar? Bănuiesc că timpul pe care o să-l economisim dacă avem unul la îndemână o să compenseze pentru timpul pierdut ca să aducem tehnologia la nivelul necesar, dar nu poţi să ştii niciodată cum e cu calculele astea de productivitate, nu? Câte zeci de ani mai avem până o să se inventeze consultanţa în management? Câte zeci de ani după aia, mă întreb, până o s-o desfiinţeze?

— Vincent…

— Nu, n-avem timp să-ţi scoţi haina. Insist foarte tare, suntem într-un punct critic.

— După aceea trebuie să vorbim, am zis hotărât.

E ciudat cum poate fi influenţată mintea de o abordare de tip „după aceea”. Ştiam fiecare număr din faţa mea şi fiecare rezultat al ecuaţiei de pe tablă, dar abia mă puteam concentra sau spune o vorbă. Ceilalţi glumeau, spunând că vacanţa mă moleşise, că aveam mintea zăpăcită de fete drăguţe şi prea multă băutură. Am dat din cap şi am zâmbit, iar după o vreme, văzând cât de distras eram, au încetat cu glumele şi au trecut la treabă fără mine.

A venit vremea cinei, dar Vincent, debordând de energie, era mult prea preocupat.

S-a făcut şi mai târziu şi Vincent se întreba dacă n-ar trebui să lucrăm şi peste noapte.

Până când am reuşit să-l conving că era o idee proastă, începusem deja să lucrăm şi abia pe la 2.00 dimineaţa l-am tras de mânecă, l-am târât de lângă tablă şi am strigat:

— Vincent!

Folosirea numelui englezesc de faţă cu ceilalţi era o încălcare de protocol care se întâmpla rareori. A aruncat o privire de jur-împrejurul încăperii, ca să vadă dacă a băgat de seamă cineva, dar, chiar dacă observaseră, au ignorat incidentul.

— Da, a murmurat el rezervat, acordându-mi atenţie doar în reprize scurte. Trebuia să discutăm, nu-i aşa? Haide în biroul meu.

Biroul lui Vincent îi servea şi drept dormitor. Era o celulă ca oricare alta, mică, fără ferestre, zumzăind de zgomotul conductelor şi tuburilor de aerisire care treceau pe deasupra. O măsuţă, puţin prea joasă ca să-ţi poţi ţine genunchii sub ea, şi două scaune de lemn erau singura mobilă în afara patului de o persoană încastrat în perete. Mi-a făcut semn spre un scaun şi, în timp ce mă aşezam, a scos de sub pat o sticlă de whisky de malţ şi două păhărele, pe care le-a aşezat pe masă.

— L-am importat prin Finlanda pentru ocazii speciale, a spus el. În sănătatea ta!

A toastat în cinstea mea, iar eu am ciocnit paharul, abia lăsând băutura să-mi umezească buzele înainte de a-l pune înapoi pe blatul mesei.

— Îmi cer scuze că am insistat, am zis eu imediat, pentru că, în conversaţiile cu Vincent, e întotdeauna mai simplu să treci direct la subiect. Dar, cum am spus, trebuie să vorbim.

— Harry, a spus el şi părea aproape îngrijorat când s-a aşezat vizavi de mine. Eşti bine? Nu cred că te-am mai văzut vreodată aşa de insistent.

Am împins paharul puţin mai către mijlocul mesei şi am încercat să-mi pun cât de cât ordine în gânduri. Dorinţa mea de a vorbi cu Vincent îmi compromisese întrucâtva lista clară de probleme pe care trebuia să le discut; acum mă străduiam să refac, în vâltoarea momentului, planul pe care mi-l făcusem în tren.

În cele din urmă am spus:

— Ai distrus Clubul Cronos din Leningrad.

A ezitat, a părut surprins pentru o clipă, apoi şi-a întors faţa. Era o mişcare instinctivă ciudată, cu ochii aţintiţi în adâncurile paharului de whisky, în timp ce cântărea acuzaţia.

— Da, a spus în cele din urmă. Aşa e. Îmi pare rău, Harry. Încerc să îmi dau seama… rapoartele de la paznicii tăi arătau că n-ai ajuns în apropierea clădirii.

Mi-a zâmbit dintr-odată.

— Bănuiesc totuşi că era de aşteptat să nu fie foarte dornici să-şi recunoască incompetenţa spunându-mi că n-au reuşit să te ţină departe. Apropo, ţi-a plăcut Sophia?

— Mi s-a părut o persoană cât se poate de plăcută.

— Ştiu că e îngrozitor să spun asta, dar cred că, uneori, bărbaţii trebuie să se descarce. Da, am distrus Clubul Cronos din Leningrad. Mai voiai să-mi zici şi altceva?

— Ai de gând să-mi spui că a fost pentru binele meu? Ca să-i împiedici pe colegii mei să mă găsească, să ascunzi trădarea?

— Sigur că a fost. Şi nu ţi se pare că „trădare” e un termen mai degrabă peiorativ? Clubul Cronos e interesat doar în prezentul care se repetă la nesfârşit; tu şi cu mine lucrăm la ceva mult, mult mai mare. Crezi în asta la fel de mult ca mine, nu?

Mi-a umplut paharul de whisky în timp ce vorbea, deşi abia luasem o picătură, şi a sorbit dintr-al lui. Dacă spera să-i urmez exemplul, a fost dezamăgit.

— Nu are de ce să te supere chestia asta. A fost mai mult ca să acopăr urma. Şi, dacă insişti să foloseşti cuvântul „trădare”, trebuie să-ţi amintesc, doar pentru a respecta precizia academică, faptul că eu n-am făcut niciodată parte din Clubul Cronos. Tu, da. Trădarea la care te referi a fost în întregime a ta, alegerea ta, făcută liber şi în deplină cunoştinţă de cauză. Dacă ai fi avut vreo îndoială legată de ce facem noi aici şi de cât de greşite sunt politicile Clubului, ţi-ai fi putut zbura creierii acum zece ani. Ai fi putut să ţi-i zbori şi astăzi.

— Ori eşti de partea noastră, ori mori?

— Harry, a zis el ţâţâind. Nu folosi cuvintele muritorilor liniari în disputele cu mine. Ideea că filosofia lor, morala lor ar putea fi aplicate oricăruia dintre noi este cu totul absurdă, este necorespunzătoare din punct de vedere intelectual. Nu spun că trebuie să trăim fără niciun standard, spun doar că adoptarea regulilor muritorilor este o alegere la fel de nepotrivită ca aceea de a trăi fără niciun fel de reguli.

— Legile muritorilor, etica, moralitatea vieţii s-au dezvoltat în mii de ani.

— Legile după care trăim noi, Harry, au fost create în sute de ani şi nu sunt impuse prin frică.

— Ce se întâmplă când termini? am întrebat încet. Ce se întâmplă cu bărbaţii şi femeile de aici, cu… colegii noştri?

Degetele i s-au strâns în jurul paharului, doar o dată. Apoi a spus:

— Văd că ştii care ar trebui să fie răspunsul, iar asta te frământă. Îmi pare rău, Harry, nu mi-am dat seama că ai devenit aşa de contemplativ.

— Nu cumva te fereşti să spui asta cu voce tare pentru că te ruşinezi sau pentru că te crezi vreun fel de floricică delicată?

O altă încleştare, doar o dată, ca de pianist care îşi încălzeşte degetele pentru un concert.

— Oamenii mor, Harry, a oftat el. Este o regulă fundamentală a universului. Însăşi natura vieţii este că trebuie să se sfârşească.

— Cu excepţia noastră.

— Cu excepţia noastră, a fost el de acord. Toate astea – un gest cu vârful degetului mic în jurul camerei, o sclipire în ochi – nu vor mai exista când vom muri. Nu vor fi fost. Cei dragi pe care i-am văzut murind se vor naşte din nou şi ne vom aminti că au fost iubiţi, dar ei nu ne vor cunoaşte şi nimic din toate astea nu va conta. Nici oamenii care au trăit sau oamenii care au murit. Doar ideile şi amintirile pe care le-au creat.

(Eşti Dumnezeu, doctore August? Eşti singura fiinţă care contează?)

(În adâncul sufletului meu se află un abis fără fund.)

— Cred că trebuie să ne oprim, am spus.

Şi-a pus paharul pe masă şi s-a lăsat pe spate, picior peste picior, cu mâinile strânse în poală, ca un profesor de şcoală tulburat, care încearcă să nu-şi arate îngrijorarea faţă de elevul nefericit.

— Bine, a spus în cele din urmă. De ce?

— Mi-e teamă că o să ne devorăm propriile suflete.

— N-am cerut un răspuns poetic.

— Aparatul… ăsta, am spus alegându-mi cuvintele cu grijă, ideile astea pe care le explorăm, amintirile pe care le producem, dacă vrei. Această teorie universală, răspunsul la toate întrebările noastre, soluţia la problema kalachakra… este o idee minunată. Este cel mai măreţ lucru pe care l-am auzit vreodată, iar tu, Vincent, eşti singurul om pe care l-am cunoscut care are şi viziunea, şi voinţa să-l împlinească. Este măreţ, şi aşa eşti şi tu, iar eu sunt onorat că am lucrat la el.

— Dar… a sugerat el, cu gâtul încordat în jurul traheei şi o scobitură uşoară la încheietura mâinii.

— Dar în numele progresului, ne-am devorat sufletele şi nimic nu mai contează pentru noi.

Tăcere.

I-am privit liniile subţiri ale tendoanelor albindu-se tot mai tare.

Apoi, cu o singură mişcare, a dat pe gât restul paharului şi l-a pus cu un clinchet pe tăblia mesei.

Tăcere.

— Lumea se sfârşeşte, am şoptit în cele din urmă. Ăsta este mesajul care a fost trecut de la copil la bătrân muribund, trimis din generaţie în generaţie. Ideea e prea cuprinzătoare pentru a putea fi înţeleasă – în mare parte, ca şi ideile cărora încerci tu să le găseşti răspuns. Dar în spatele ei sunt oameni, vieţi care sunt distruse, călcate în picioare şi pierdute. Şi noi suntem cei care am făcut asta. Lumea se sfârşeşte.

Tăcere.

Şi apoi, la fel de brusc cum îşi golise paharul, s-a ridicat

în picioare, a traversat camera, s-a învârtit pe loc, cu mâinile la spate, ca profesorul care ar fi trebuit să fie, şi a declarat:

— Pun la îndoială folosirea articolului hotărât.

Am ridicat din sprâncene, cerând explicaţia inevitabilă.

— Noi nu distrugem *lumea,* Harry, m-a dojenit el plictisit, ci doar *o* lume. Nu suntem nişte monştri ai ştiinţei, nu suntem nişte nebuni scăpaţi de sub control. E incontestabil că vom afecta cursul evenimentelor temporale – n-avem de ales şi trebuie să afectăm cursul evenimentelor temporale –, dar riscă să fie modificată o singură lume. Trăim şi murim, şi lucrurile se întorc la normal şi nimic din ce am făcut înainte nu mai contează.

— Nu sunt de acord. Schimbăm vieţile oamenilor. Poate că pentru noi n-are importanţă; poate că e... irelevant în marea orânduire a lucrurilor. Dar în marea orânduire a lucrurilor există, doar în secolul ăsta, miliarde de oameni care consideră că este foarte relevant şi, deşi noi s-ar putea să avem mai mult timp decât ei, ei tot sunt mai mulţi. Acţiunile noastre... contează. Avem responsabilitatea să ne gândim la amănunte, dar şi la ansamblu, numai pentru că pe asta se bazează existenţa întregii lumi din jurul nostru, o lume de fiinţe conştiente, vii. Nu suntem zei, Vincent, iar cunoştinţele noastre nu ne dau autoritatea să facem pe zeii. Nu ăsta e... nu ăsta e rostul nostru.

A pufnit exasperat, aruncându-şi mâinile în lături şi apoi, ca şi cum restul trupului trebuia să li se alăture, a început să se învârtă prin cămăruţă. Am stat nemişcat, privindu-l cum se agită.

— Nu, a spus în cele din urmă. Sunt de acord, nu suntem zei. Dar asta, Harry, asta e ce ne va *face* zei, ne va oferi viziunea creatorului; această cercetare poate descătuşa infinitatea. Spui că facem rău. Nu văd cum. Un mesaj transmis prin Clubul Cronos? Nu înseamnă nimic, iar tu şi cu mine suntem amândoi conştienţi că nicio permutare matematică sau analiză istorică nu va putea sugera în niciun caz că instrumentele noastre au provocat acest

final. Factorii sunt prea importanţi şi prea diferiţi. Pleci de la premisa că umanitatea trebuie să se distrugă prin cunoaştere, asta vrei să spui? Pentru cineva care susţine valoarea vieţii pe termen scurt, consider că este un punct de vedere extrem de pesimist.

— În ideile tale sunt implicaţii teoretice ale oglinzii cuantice. Şi dacă…

— Şi dacă, şi dacă, şi dacă! a sărit el, învârtindu-se pe loc pentru a-şi schimba direcţia paşilor. Şi ce dacă provocăm rău în viitor? Şi dacă acţiunile noastre schimbă vieţi? Şi dacă, şi dacă, şi dacă! Credeam că tu eşti cel echilibrat, pentru care „şi dacă” este un blestem teoretic.

Expresia mânioasă îi cuprindea întregul chip. Deodată, a lovit cu palma în perete. Apoi a rămas nemişcat o clipă, aşteptând ca şocul zgomotului să se destrame în cea mai adâncă tăcere. Fără să se uite la mine, a spus:

— Am nevoie de tine pentru asta, Harry. Eşti mai mult decât un ajutor de nădejde, mai mult decât un prieten. Eşti strălucit. Cu cunoştinţele tale, ideile tale, sprijinul tău… aş putea descifra secretele existenţei, ale existenţei *noastre,* în doar câteva vieţi. Am nevoie să rămâi cu mine.

— Perioada cât am lucrat la asta, am recunoscut eu, a fost cea mai captivantă din toate vieţile mele. Şi ar putea fi din nou. Dar aici, acum, până când nu înţelegem pe deplin consecinţele, cred că trebuie să ne oprim.

N-a răspuns, aşa că am insistat, adăugând repede:

— Dacă vorbim cu Clubul Cronos…

Vincent a scos un mârâit de dispreţ şi mânie la auzul numelui.

— …putem trimite întrebări în viitor, către membri care ar putea avea o înţelegere mai avansată a tehnologiei. Putem vedea ce efect, dacă există vreunul, are cercetarea noastră asupra timpului, a oamenilor…

— Clubul Cronos este stagnant! a mârâit el. N-o să se schimbe niciodată, n-o să ia măcar în considerare dezvoltarea, pentru că le ameninţă confortul! Ne-ar suprima dintr-o lovitură, Harry, poate chiar ar încerca să ne elimine. Oamenii ca tine şi ca mine sunt o ameninţare

pentru ei, pentru că noi nu ne putem mulţumi cu vin şi soare şi cu repetiţia fără sfârşit, fără scop, fără întrebări!

— Atunci să nu spunem Clubului, am răspuns. Lăsăm un mesaj în piatră, cerând informaţii, cerem ca răspunsul să ne fie transmis înapoi în timp. Putem să rămânem anonimi şi, odată ce aflăm…

— Mii de ani! s-a răstit el. Sute de generaţii! Eşti dispus să aştepţi?

— Ştiu că ai lucrat la asta mai mult timp decât mine…

— Zeci de vieţi, secole din viaţă, de la primul freamăt de conştiinţă, în braţele tatălui meu, până în ziua când mor, acesta este, Harry, *acesta* este scopul meu.

Acum s-a întors şi m-a fixat cu o privire în faţa căreia am refuzat să tresar.

— N-ai să mă opreşti, nu-i aşa, Harry?

O rugăminte şi o ameninţare?

Poate.

Am simţit cum mi se strânge ceva în suflet.

— Am să fiu întotdeauna prietenul tău, Vincent, am răspuns. Nimic mai puţin de atât.

Oare acea parte din suflet care mi se strânsese recunoscând minciuna se strânsese şi în el? Oare amândoi ne-am recunoscut reciproc înşelătoriile în acea parte profundă a fiinţei care nu avea nevoie de gândire raţională?

Dacă a fost aşa, a trecut direct prin cea din urmă, dând din mână ca atunci când saluţi o cunoştinţă întâmplătoare pe care o zăreşti pe cealaltă parte a străzii. S-a strecurat înapoi în scaunul său, şi-a ridicat paharul de whisky gol, s-a încruntat văzându-l golit, l-a pus din nou jos.

— Pot să îţi cer să te gândeşti o vreme? a spus în cele din urmă. O săptămână, poate? Dacă la sfârşitul săptămânii încă mai gândeşti la fel…

— Sigur.

— …o să găsim noi o soluţie. Aş fi distrus dacă ai pleca, Harry, aş fi cu adevărat distrus, dar înţeleg dacă… între noi… stă conştiinţa ta.

— Haide să vedem cum stau lucrurile peste o

săptămână, am răspuns eu, ridicând din umeri. După toate astea, ar fi o ipocrizie să ne pripim.

O jumătate de oră mai târziu, mă întorsesem în camera mea, şi, la nici zece secunde după ce uşa se închisese cu zgomot, îmi căutam geanta de voiaj şi cele mai călduroase haine şi mă întrebam care era cea mai bună cale de evadare.

Capitolul 53

Ţi-am povestit vreodată cum am fost răpit de tâlharii argentinieni? Eram om de afaceri, ceea ce însemna că primeam profiturile unei companii, în timp ce alţii făceau munca de jos, şi trimiteam cea mai mare parte a resurselor la Clubul Cronos, aşa cum cereau principiile de bază ale instituţiei. Locuiam în Argentina şi, destul de naiv, consideram că nu atrăgeam atenţia şi că provocam foarte puţine necazuri.

Am fost răpit în timp ce mergeam cu maşina la piaţă. Erau destul de neprofesionişti, m-au scos în decor cu o lovitură în lateral care a răsturnat maşina şi care ar fi putut foarte bine să mă ucidă pe loc. M-am ales cu umărul dislocat şi câteva coaste fisurate. M-am considerat norocos că n-a fost mai rău.

În timp ce mă târâm afară dintre resturile maşinii, doi bărbaţi cu măşti de schi au coborât în fugă din camioneta care mă lovise pe drumul plin de gropi, m-au apucat fiecare de câte un braţ şi, urlând „Taci din gură, taci din gură!” într-o engleză cu accent puternic, m-au târât în spatele maşinii lor. Întreaga tărăşenie n-a durat mai mult de douăzeci şi cinci de secunde.

Eram prea ameţit şi zăpăcit ca să fac altceva în afară de a mă supune zăcând cu faţa în jos şi cu mâinile deasupra capului pe toată durata călătoriei, deşi în condiţii mai bine planificate sau mai favorabile aş fi putut foarte bine să fac o mai bună evaluare strategică a răpitorilor mei. Îmi dădeam seama, după drumurile tot mai proaste şi umiditatea care creştea rapid, că intram în pădure, aşa că n-am fost deosebit de surprins când în cele din urmă ne-am oprit într-o poieniţă rotundă fără vreo însuşire demnă de menţionat şi am fost împins în noroiul în care colcăiau larve. Mi-au legat mâinile cu frânghie şi mi-au acoperit capul cu o cârpă care duhnea a cafea prăjită, după care m-au târât prin pădure. Aşa cum se întâmplă când duci un prizonier dezorientat, rănit şi legat la ochi pe cărări

accidentate, după doar câţiva kilometri m-am împiedicat şi mi-am scrântit glezna. A urmat o gâlceavă în legătură cu ce era de făcut cu mine mai departe şi, în cele din urmă, au încropit o targă rudimentară din crengi noduroase. Crengile mă împungeau în spinare în timp ce mă târau pe targă către tabăra lor. Acolo, spre marea mea dezamăgire, şi-au scos măştile de schi şi m-au încătuşat rudimentar într-un lanţ ruginit, prins de un stâlp bătut în pământ. Mi-au pus la picioare un ziar cu data din ziua aceea. Şi au făcut o poză. Trăgând cu urechea la flecăreala gazdelor mele, am aflat că urma să fie cerută o răscumpărare de trei sute de mii de dolari.

Compania mea ar fi putut plăti şi de zece ori mai mult, dar, ascultându-i pe răpitorii mei, care încă nu-şi dăduseră seama că ştiam un pic de spaniolă, am ajuns la concluzia că era puţin probabil să rămân în viaţă suficient ca să mă bucur de analiza costuri/beneficii. Cum era limpede că mă considerau un om de afaceri străin slab de înger, mi-am jucat rolul, gemând când umărul şi glezna au început să mi se umfle pe sub haine. Nu trebuia să mă prefac prea mult, pentru că îmi puseseră o cătuşă pe glezna scrântită şi în scurt timp carnea apăsa pe metal, zvâcnind într-o agonie fierbinte. Până la urmă, dându-şi seama că un ostatic mort e un ostatic inutil, au desfăcut cătuşa şi mi-au dat o cârjă cu care să merg, iar un băieţaş, care abia dacă avea cincisprezece ani, m-a dus până la pârâul din apropiere ca să mă spăl pe faţă şi pe gât. Avea un Kalaşnikov, arma universală a luptătorilor cu fonduri limitate, dar abia o putea ţine şi mă îndoiam că ştie cum să tragă ca lumea cu ea. M-am prăbuşit în apă şi, când a venit să vadă ce s-a întâmplat, l-am lovit tare în cap cu cârja, l-am bătut până a cedat şi l-am înecat în apa puţin adâncă, aşezându-mă pe spinarea lui şi apăsând cu cotul în ceafă cu toată greutatea şi puterea pe care le aveam.

Cercetând împrejurimile şi piciorul meu rănit, părea greu de crezut că aş fi putut evada şi am decis că, dacă tot era aproape sigur că urma să mor acolo, măcar să-mi aleg felul în care să mor. Aşa că am şchiopătat până în tabără,

pregătind o ieşire în plină glorie. Oarecum stânjenitor, primul paznic peste care am dat tocmai urina lângă nişte copaci şi, deşi simţul profesionalismului îmi sugera să-l lovesc peste ceafă şi să termin cu asta, am ajuns la concluzia că nu prea întruneam standardele de competenţă ale SAS[26]. În loc de asta, l-am împuşcat în fese şi, în timp ce urla, iar ceilalţi veneau în fugă, m-am aruncat pe burtă şi am tras în rotulele primului dintre ei care mi-a intrat în câmpul vizual.

Spre surprinderea mea, n-a mai venit nimeni altcineva.

Apoi o voce a strigat într-o engleză stricată:

— Nu vrem să ne luptăm cu tine!

Am răspuns în spaniolă:

— Se pare că nu aveţi de ales.

O pauză, cât timp au digerat informaţia. Apoi m-au anunţat:

— O să-ţi lăsăm harta şi apă curată! Şi mâncare. O să-ţi lăsăm harta, apă, mâncare. O să aşteptăm douăzeci şi patru de ore. Asta o să-ţi lase destul timp să ajungi până la camion. N-o să te urmărim! Iei harta!

Am strigat înapoi:

— E foarte drăguţ din partea voastră, dar, dacă nu vă deranjează, cred că mai bine o rezolvăm aici şi acum, mulţumesc foarte mult.

— Nu, nu, nu trebuie! a strigat el şi, sincer, începeam să mă îndoiesc de dăruirea acestor tâlhari faţă de misiunea lor. Aşteptăm douăzeci şi patru de ore şi plecăm. Nu mai deranjăm niciodată. Noroc!

Am auzit mişcare printre frunze, sunete de obiecte metalice răsturnate, paşi care se îndepărtau.

Trebuie că am zăcut acolo o oră, o oră şi jumătate, aşteptând sfârşitul. Pădurea fremăta. Furnicile mi s-au târât prin cămaşă şi s-au gândit să mă mănânce, dar în mod clar nu eram mâncarea lor favorită, aşa că au plecat mai departe. Un şarpe a lunecat prin tufele de alături, dar era mai speriat de mine decât eram eu de el. Începuse să

[26] Regiment al armatei britanice specializat în operaţiuni antitero (n.r.).

se lase înserarea, iar în tabără era linişte. Până şi bărbatul pe care îl împuşcasem în rotule era tăcut. Poate îi nimerisem artera femurală. Poate că durerea devenise prea mare ca să o mai suporte. În cele din urmă, mai mult plictiseala şi amintirea faptului că nu moartea era principala mea grijă m-au împins înapoi pe picioare şi, cu puşca într-o mână şi cârja în cealaltă, am şchiopătat spre tabără.

Era într-adevăr părăsită.

Pe masa din mijloc fuseseră aşezate cu grijă o hartă, un bidon de apă şi o conservă cu fasole, alături de un bileţel scris de mână.

Pe bileţel scria, în engleză:

„Multe, multe scuze."

Asta era tot.

Mi-am pus bidonul de apă pe umăr, harta în buzunar şi am început să şchiopătez încet înapoi către civilizaţie.

Oricine fusese banditul, spusese adevărul. N-aveam să-l mai văd vreodată.

Capitolul 54

Din păcate, ştiam că evadarea mea din pădurile argentiniene nu se putea compara cu plecarea de la Pietrok-112. Cu siguranţă, plecarea efectivă din unitate n-ar fi trebuit să fie o problemă, pentru că nu exista niciun motiv ca gardienii să-mi bănuiască scopul. Nimic nu e mai liniştitor decât o figură prietenoasă, un salut politicos cu mâna şi un om care merge în treaba lui – de o importanţă vitală. Abia după ce ajungeam afară, în marea lume de dincolo, această mişcare avea să devină dificilă.

Am decis că dobândirea unei modalităţi facile de a mă sinucide era esenţială, pentru cazul în care aş fi fost capturat. Decizia care mai rămânea de luat era următoarea – să risc o rută peste câmp, prin pustietatea întinsă din nordul Rusiei, şi să folosesc imensitatea spaţiului pentru a-i induce în eroare pe inevitabilii urmăritori sau să folosesc rutele de transport şi să încerc să mă pierd în reţeaua de tranzit rusească, strecurându-mă prin oraşe şi sate către graniţele din vest? Mi se părea mai convenabilă a doua

variantă, dar am respins-o. Erau prea puţine reţele de transport care să ducă afară din Pietrok-112, prea multe zone strâmte care puteau fi blocate cu un simplu telefon şi, chiar dacă aş fi reuşit cumva să ajung într-o zonă populată şi să mă pierd în mulţime, mă îndoiam că graniţele naţionale sau tratatele ar fi stingherit urmărirea. Ştiam prea multe şi eram şi prea valoros, şi prea periculos pentru proiectul secret al lui Vincent.

Planul era să traversez câmpurile, supravieţuind cât de bine puteam în tundră. Aveam experienţă cu supravieţuirea în natură, ştiam să găsesc rutele cele mai bune şi să-mi ascund propriile urme. Totuşi, aici nu erau terenurile fertile din nordul Angliei unde crescusem, ci o pustietate ostilă de peste o mie cinci sute de kilometri. Sinuciderea încă mai era o opţiune demnă de luat în calcul, dar să mor de foame era inacceptabil.

Aveam timp să fac planuri?

Timp să pregătesc provizii, să strâng toate uneltele necesare?

Mă îndoiam. Văzusem o străfulgerare în ochii lui Vincent. Ştia, aşa cum ştiam şi eu, că nu mai eram omul lui. Nu mă îndoiam că cel care arsese din temelii Clubul Cronos din Leningrad va distruge rapid orice ameninţare la adresa siguranţei lui. Trebuia să fug înainte să poată lua măsuri împotriva mea, iar timpul avea să fie scurt.

Am strâns laolaltă doar ce îmi trebuia ca să supravieţuiesc. Banii nu erau importanţi, după cum nu erau nici schimburile de haine în afară de o pereche de şosete, ca să pot rămâne cu picioarele uscate. Hârtie pentru aprins focul, chibrituri pentru foc, lanternă şi baterii de rezervă, un cuţit pentru tăiat lemne, o cană de metal de lângă pat, pungile de plastic din coşul de gunoi, ac şi aţă. Am împachetat repede, dar cu grijă, mi-am atârnat geanta pe spate şi m-am îndreptat către laborator ca să iau o bucăţică de magnet negru şi nişte sârmă de cupru, făcându-i cu mâna vesel asistentului de laborator în timp ce le luam, pentru că eram deseori zărit luând diverse lucruri. Am spart lacătul de la magazia cantinei şi am luat

toate cutiile de conserve sărate pe care le-am găsit, îndesându-le în geantă, dar am fost întrerupt de un zgomot venit din sala de mese de afară, care m-a obligat s-o iau la fugă şi să mă ascund. Zgomotul s-a îndepărtat, iar eu am ieşit din ascunzătoare, străbătând coridoarele reci de la Pietrok-112 către depozitul de arme. Aveam nevoie de o armă, uşoară şi destul de adaptabilă. Fără Kalaşnikov de data asta; un revolver ar fi fost numai bun. Depozitul era păzit, dar sergentul de la uşă mă ştia şi mi-a zâmbit în timp ce mă apropiam de el, chiar până în clipa în care braţul meu i-a trecut peste gât şi o cutie de sardele l-a lovit în cap, aruncându-l în beznă. Am căutat cheile în centura lui, dar n-am găsit niciuna. Blestemând, m-am întors către uşa depozitului de arme. La oameni, pierderea cunoştinţei este de obicei de două feluri: scurtă sau fatală. Mă îndoiam că atacul meu cu sardele asupra sergentului îmi asigura mai mult de câteva minute. Aveam timp să deschid încuietoarea cu un şperaclu? Am încercat, folosind sârma de cupru luată din laborator şi cuţitul, blestemând simplitatea uneltelor mele, muşcându-mi buza în timp ce broasca ceda puţin câte puţin. Un clinchet, o răsucire, bezna depozitului de arme de dincolo de uşă. Am păşit înăuntru, am aprins lumina şi…

— Bună, Harry.

Vincent stătea chiar acolo, calm ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, rezemat de o ladă cu grenade. Pentru o clipă, privirea lui m-a îngheţat, ca pe un hoţ prins în flagrant. Nu puteam să neg şi nu aveam nicio şansă să implor sau să fug.

— Până când aş încărca şi aş trage cu una dintre armele astea…

— Nu, a zis el. N-o să reuşeşti.

Nu s-a mişcat, n-a încercat să mă oprească. Am oftat. Până la urmă, neavând nimic mai bun de făcut, trebuia să încerc. Am apucat cel mai apropiat pistol, i-am ridicat siguranţa şi i-am scos magazia dintr-o singură mişcare, m-am întins după muniţia de război de pe raftul de jos, am luat o magazie nouă, am împins-o în încărcător, l-am simţit

cum se închide, l-am ridicat să trag – nu spre Vincent, ci spre mine – când câteva mii de volţi administraţi din spate m-au paralizat, apoi au urmat convulsiile, apoi absolut nimic.

Capitolul 55

Un veşmânt capitonat într-un scaun capitonat într-o celulă capitonată.

Oare cum de nu văzusem niciodată camera asta până acum, deşi lucrasem atâta timp aici?

Lumină puternică şi o perfuzie intravenoasă. Perfuzia era fixată într-o venă de la mână. Mâna îmi fusese legată de scaun, în dreptul încheieturii. M-am întrebat dacă avea vreun rost să încerc să-mi smulg perfuzia din piele. Pe termen lung, probabil că nu. Pe toată lungimea braţului îmi fuseseră prinse chingi, care se opreau la încheietura cotului. Alte chingi erau trecute peste picioare, în jurul gleznelor, peste piept şi chiar, spre marea mea neplăcere, peste frunte. Erau gândite astfel încât să împiedice decesul din orice altă cauză în afara unui act divin. M-am gândit că probabil asta era cea mai bună poziţie în care stătusem în ultima vreme şi era în sine inconfortabilă.

Vincent stătea în faţa mea şi nu spunea nimic.

Avea o expresie anume întipărită pe chip.

Nu era supărat – doar trist.

Mă întrebam dacă, în altă viaţă, Vincent fusese învăţător. Ar fi fost un învăţător priceput.

În cele din urmă, am zis:

— Presupunând că refuz să mănânc şi să beau apă, cât timp crezi că mă poţi ţine în viaţă doar cu substanţe nutritive şi cu forţa?

Aproape că a tresărit, îndurerat de vulgaritatea misiunii.

— În câţiva ani, membrii IRA care fac greva foamei vor reuşi să reziste peste şaizeci de zile până să moară. Sper, totuşi, că vom găsi o cale mai bună de a te ţine în viaţă în afară de aceea de a-ţi vârî un tub pe gât.

A fost rândul meu să tresar. Şaizeci de zile e o perioadă lungă când eşti prizonier fără nicio speranţă de evadare, având perspectiva unei morţi prelungite, dureroase. Exista suficientă voinţă în mine ca să refuz hrana când aveam să mor de foame? Nu ştiam. Nu încercasem niciodată. Putea

mintea mea să respingă viaţa chiar şi când trupul urla după ea? Depindea, am conchis, de scopul acelei vieţi şi de valoarea ei.

Tăcere.

Nu-mi aduceam aminte să mai fi fost vreodată tăcere între noi până în ziua aceea, sau cel puţin nu una care să nu fie o tăcere de încântare şi contemplare comună. Părea să nu fie nevoie de comunicare, de articulare a tuturor lucrurilor evidente a căror rostire este impusă de regulile de politeţe. Într-adevăr, mi se părea că prin tăcerea aceea am spus oricum totul, şi aproape în clipa în care terminasem de spus lucrurile pe care aş fi dorit să i le spun lui Vincent în conversaţia imaginară din capul meu şi voiam s-o iau de la capăt, şi-a ridicat capul şi a declarat:

— Trebuie să ştiu care e punctul tău de origine.

Chestiunea m-a buimăcit, deşi n-ar fi trebuit.

— De ce? am întrebat, cu gura dintr-odată uscată.

— Nu ca să te ucid, s-a răstit el repezit. Doamne Dumnezeule, n-aş face asta niciodată, Harry, niciodată, jur! Dar trebuie ca tu să ştii că eu ştiu. Trebuie să fii conştient că poţi fi avortat în uter, ne-născut. Trebuie ca tu să ştii asta, ca să-mi păstrezi secretele. Ştiu că n-o să mai fii niciodată prietenul meu, dar restul… e mai important.

M-am gândit la implicaţii, nu pentru viaţa mea – ameninţarea pentru aceasta era deodată foarte clară –, ci pentru Vincent. Era mai tânăr decât mine, născut mai târziu în acelaşi secol, deci ideea că ar putea fi cumva o ameninţare pentru mine, că m-ar fi putut împiedica să mă nasc, era imposibilă, dacă nu avea ajutor din partea altcuiva. Cineva dintr-o generaţie mai veche, cineva care ar fi fost în viaţă în 1919, dispus să o otrăvească pe mama înainte să fiu conceput. Un aliat în Clubul Cronos? Un părtaş la visul lui, astfel ca eu să nu mai exist?

M-a privit, fără îndoială urmărind direcţia în care mi-o luau gândurile, apoi a adăugat:

— Aş prefera să nu obţin informaţii cu forţa, Harry. Dar dacă trebuie, trebuie.

O revenire bruscă în prezent, concentrare asupra

realităţii.

— O să mă torturezi? am întrebat.

N-avea rost să ne jucăm cu vorbele şi am fost aproape mulţumit să văd că tresare la ideea asta. Dar am fost mai puţin mulţumit să văd cât de prompt a acceptat-o.

— Da, dacă trebuie. Te rog, nu mă obliga.

— Nu te oblig, Vincent; decizia îţi aparţine în totalitate. Aş vrea doar să mă eliberez de orice responsabilitate morală pentru această acţiune anume, înainte să o faci.

— Ştii că toată lumea cedează, Harry. Toată lumea.

O amintire. Franklin Phearson, cu mine plângând la picioarele lui. Toată lumea cedează, asta e adevărat. Şi eu aş fi cedat. Aş fi destăinuit punctul de origine.

Sau aş fi minţit şi aş fi murit.

— Ce metodă o să alegi? am întrebat degajat şi am fost surprins de seninătatea nechibzuită a vorbelor mele.

Gândurile mi s-au amestecat cu amintiri despre Phearson, aşa cum marea liniştită se retrage înainte de tsunami, şi m-am lăsat dus de ape, fără să mai deţin niciun control.

— Te gândeşti la ceva chimic? Ar trebui să te avertizez, au mai încercat şi alţii înaintea ta să-mi dea antipsihotice şi au avut nişte efecte neaşteptate. Ceva psihologic? Nu, probabil că nu psihologic. Dacă n-am decât vreo şaizeci de zile până când organismul va fi prea slăbit ca să supravieţuiască, timpul e duşmanul tău, deşi nu-mi place să-mi supraestimez rezistenţa mentală. Electricitatea ar fi cea mai bună, dar prezintă riscuri pentru inimă – ştii despre problemele mele cu inima, nu? Frig extrem, poate. Sau căldură extremă? Sau un amestec. Privarea de somn e o metodă clasică, dar, pe de altă parte…

— Încetează, Harry!

— Doar treceam în revistă procesul în locul tău.

A reuşit să mă privească în ochi, iar mie mi s-a părut uşor să mă uit în ochii lui. Nu-l mai văzusem niciodată înainte rugându-se de cineva.

(Sunt unul dintre băieţii buni, la naiba, Harry! Sunt un apărător al democraţiei, la naiba!)

— Doar spune-mi, Harry. Spune-mi când te-ai născut şi situaţia nu trebuie să se mai agraveze.

(Iisuse, nu sunt eu omul ăla, pur şi simplu nu sunt. Dar trebuie să înţelegi, asta e mai important decât tine sau decât mine.)

— Sper că nu te deranjează dacă pun la îndoială folosirea expresiei „trebuie să”.

Nu ştiam cine a vorbit, dar a sunat ca mine atunci când sunt un pic beat.

— Nu eşti nicicum obligat să mă torturezi. Este o acţiune cu totul voluntară din partea ta.

— Toată lumea cedează, Harry.

— Ştiu. Dar tu nu-ţi poţi permite să vezi cât timp durează în cazul meu, nu-i aşa? Deci haide, Vincent, m-am delectat eu cu numele lui englezesc, pronunţându-l apăsat. Mai bine începi.

A ezitat, doar o clipă, apoi milogeala a dispărut.

Ochii i s-au îngustat.

(Schimbă lucrurile, la naiba! Schimbă lucrurile!)

Vocea lui Franklin Phearson îmi răsună în minte. Odată ca niciodată făcuse să piară durerea şi mă mângâiase pe cap, iar eu îl iubisem pentru asta aşa cum un copil îşi iubeşte mama demult pierdută, iar eu am cedat, iar el a avut dreptate. În felul lui inestimabil şi fără noimă, el a avut dreptate, eu am murit şi lumea aceea n-ar fi existat niciodată pentru mine, dacă amintirile mele n-ar fi făcut-o să existe.

Cu o uşoară scuturare a capului, Vincent s-a ridicat să plece.

— N-o s-o faci tu însuţi? am strigat după el. Cum rămâne cu responsabilitatea morală?

— Ai o zi la dispoziţie ca să te gândeşti la asta, a răspuns el. Doar o zi.

Şi a plecat.

Capitolul 56

O zi.

Doar o zi ca să evit o soartă mult, mult mai rea decât moartea.

O zi într-un veşmânt capitonat, legat de un scaun capitonat într-o cameră capitonată.

Caută fisurile în sistem, orice fisură, orice.

Scaunul înşurubat în podea, perfuzia intravenoasă care mă alimenta cu substanţe nutritive pe care în mod normal aş fi refuzat să le accept. Uşa capitonată, gardieni în faţa ei. Ei erau veriga cea mai slabă. Refuzând să participe la ceea ce urma să se întâmple, Vincent lăsase procesul descoperit şi expus manipulării. Nu mă îndoiam că le ordonase gardienilor să nu discute cu mine, dar uneori chiar şi un soldat prost plătit al URSS trebuia să ia iniţiativa.

Am tras şi am răsucit acul din venă până când am reuşit să-l scot, sfârtecându-mi pielea de pe mână într-o dungă roşie zimţată. N-am strigat, n-am spus nimic, însă am lăsat sângele să curgă în pete mari şi purpurii pe podeaua capitonată, care se infiltrau în ţesătură în culori foarte vii. Chinga din jurul frunţii nu-mi lăsa capul să cadă, dar am închis ochii şi am aşteptat, cu ceea ce speram că este cea mai reuşită expresie absentă de care eram în stare. Gardienilor le-a trebuit ruşinos de mult timp până m-au verificat şi au văzut sângele scurgându-se de pe scaun. Au năvălit deodată, apoi a avut loc o conversaţie stânjenitoare despre ce ar trebui să facă, întrebându-se dacă ar trebui să cheme ajutoare.

— A leşinat? a întrebat unul dintre ei. Cât de mult sânge a pierdut?

Cel mai în vârstă şi, speram, mai mare în grad, mi-a cercetat mâna.

— E o rană superficială, a exclamat el. Şi-a tras afară acul.

Am deschis ochii şi am fost mulţumit să văd că omul a

sărit înapoi panicat.

— Domnilor, am spus, îmi imaginez că aveţi ordine să nu comunicaţi cu mine, aşa că permiteţi-mi să fiu direct şi succint. Vă ştiu pe toţi, ştiu cum vă cheamă, vă ştiu gradele, poveştile şi de unde vă trageţi. Ştiu că tu, soldat, încă mai stai cu maică-ta, iar tu, sergent, ai la Moscova o nevastă pe care n-ai mai văzut-o de trei ani şi jumătate şi o fetiţă a cărei poză o porţi mândru în buzunar şi o arăţi negreşit tuturor la cantină, în fiecare pauză de masă. „Ea e nestemata mea”, spui tu. „E averea mea.” Am o întrebare pentru voi, o singură întrebare: ele nu ştiu nimic? Absolut nimic despre ceea ce faceţi voi? E foarte important să vă gândiţi la asta, foarte important să luaţi în considerare fiecare aspect al fiecărei discuţii pe care aţi purtat-o cu ele vreodată, pentru că, dacă ele ştiu ceva, orice care ar putea compromite această unitate, atunci, desigur, domnilor, ele vor fi următoarele. Soţia dumitale, mama dumitale, fiica dumitale – ele n-au voie să ştie absolut nimic. Nici măcar un zvon. Asta e tot ce voiam să spun, iar acum, dacă nu vă deranjează, vă rog să-mi puneţi un plasture pe mână. O să mă îndeletnicesc în continuare cu aşteptarea torturii şi a inevitabilei execuţii. Vă mulţumesc.

Au plecat în grabă şi nu mi-au adus plasturele.

Poate că au trecut douăzeci de ore, poate că numai două, până când s-a întors Vincent. Sergentul de dinainte stătea în uşă, privindu-mă agitat pe după umărul şefului său.

— Te-ai gândit? a întrebat Vincent insistent. Te-ai hotărât?

— Sigur că da, am răspuns degajat. O să mă torturezi, iar eu am să-ţi spun o serie nesfârşită de chestii pe care cred că vrei să le auzi, ca să te fac să te opreşti.

— Harry, nu trebuie să fie aşa, a zis el cu o voce insistentă, disperată şi joasă. Spune-mi punctul de origine şi n-o să ţi se întâmple nimic rău, jur.

— Te-ai gândit şi la punctul-limită? Momentul ăla în care corpul este aşa de grav vătămat că nu-mi mai pasă şi nici

nu mai consider că merită să mai trăiesc sau să mai zic ceva? Trebuie că speri că n-o să ajungi până acolo înainte să-mi faci mintea să cedeze.

S-a lăsat pe spate, cu expresia înăsprită când mi-a auzit cuvintele.

— Asta e opera ta, Harry. Tu singur îţi faci asta.

Acestea fiind zise, m-a lăsat singur. Sergentul a rămas în uşă şi, pentru o clipă, privirile ni s-au încrucişat.

— Absolut nimic? am întrebat în timp ce se închidea uşa.

Au început după doar câteva minute. Spre surprinderea mea, au început cu chimicale şi o variaţie a temei obişnuite, un paralizant parţial, care mi-a blocat diafragma, astfel că m-am înecat şi m-am sufocat, aerul schimbându-se în plumb în plămâni, sânge şi cap. Încă mai erau posibile unele mişcări, doza fiind chibzuită cu atenţie, aşa că timp de o oră, poate mai mult, poate mai puţin, am stat gâfâind şi căscând gura după aer, cu transpiraţia curgându-mi pe faţă şi pe spinare, cu vederea la limita beznei, dar nu dispărută cu totul. Vincent angajase un profesionist. Un omuleţ cu o mustaţă îngrijită, care îşi aşezase ustensilele – tot timpul în câmpul meu vizual – pe o tavă aflată în faţa lui, şi, ca un atlet care se antrenează, aloca timp pentru odihnă între momentele de provocare a durerii. La finalul fiecărei pauze de odihnă, punea întrebarea: „Care e punctul de origine?" şi aştepta răbdător să răspund, scuturând din cap cu tristeţe când eu refuzam să o fac. Imediat după aceea apărea greaţa, care provoca strigăte, nu atât de durere, cât de animal prins în propriul hoit, de căldură după căldură, după căldură, o strângere, o contracţie, o îngustare a simţurilor până când tot ce mai puteam percepe era propriul meu delir oribil de raţional.

Şi mai era şi sergentul din uşă, care privea, privea tot timpul, iar când torţionarul lua o pauză ca să bea un pahar cu apă, sergentul intra şi îmi lua pulsul, îmi controla pupilele şi şoptea:

— Ştie că iau trenul către Ploskîie Pridîi, capătul de

linie, înseamnă că ştie prea multe?

Eu doar îi zâmbeam şi îl lăsam să-şi dea singur răspunsul la întrebare.

Undeva între greaţă şi sufocare, a venit Vincent şi m-a ţinut de mână.

— Îmi pare rău, Harry, a spus el. Îmi pare rău.

Am încercat să-l scuip, dar aveam gura uscată, iar el a plecat din nou.

Cred că au adus bateria de maşină cu mult timp înainte de momentul în care aveau de gând să o folosească. Era doar un alt obiect interesant, un obiect care să fie etalat. Privarea de somn şi căldura extremă, o variaţiune a metodei la care mă aşteptam, au fost primele pe ordinea de zi. Cineva cu o viziune foarte creativă asupra utilizării sunetului ambiental şi ureche muzicală orientată spre profan crease o coloană sonoră care oscila între ritmuri tehno, urlete chinuite şi descrieri grăitoare ale unor acte violente şi violatoare în câteva limbi diferite, suprapuse peste efecte sonore reale. Dacă exista riscul ca zgomotele şi spaima de toate acestea să mă amorţească, să mă aducă un pic prea aproape de punctul de a adormi, gardienii intrau şi mă zgâlţâiau să mă trezesc, aruncându-mi apă îngheţată pe faţă, o înfiorare în arşiţă.

— Eşti un om bun, i-am spus sergentului când m-a trezit din nou. Ştii ce e corect.

— Bea, Harry, bea.

Vocea lui Vincent, o şoaptă în tăcerea adâncă. Ştiam că mi-a pus o cârpă umedă pe buze şi am sorbit cu lăcomie, până când mintea mi s-a târât înapoi către conştienţă şi am scuipat lichidul, care s-a scurs pe bărbie şi pe piept, un amestec apos, două părţi salivă şi o parte apă. Mustaţa torţionarului era foarte dichisită în ziua în care mi-a smuls unghiile de la picioare. Mi-am închipuit că doarme noaptea cu o plasă pe faţă ca să-i dea un astfel de volum.

— Eşti un om bun, i-am spus sergentului, în timp ce strângea folia de plastic aşternută la picioarele mele, care conţinea un amestec de unghii smulse şi sânge uscat. Cât o

să mai treacă până când o să fie rândul tău?

S-a uitat peste umăr, ca să se asigure că torţionarul era afară, luându-şi una dintre multele pauze de odihnă în care îşi relaxa degetele după muncă, apoi s-a aplecat mai aproape.

— Pot să-ţi aduc otravă, a şoptit el.

S-a uitat în spate şi a adăugat:

— Asta e tot ce pot să fac.

— E suficient, am răspuns. Nimeni nu poate face mai mult.

Mi-a adus otravă de şobolani, dar şobolanii şi oamenii au în comun o grămadă de trăsături genetice, deci a funcţionat. În mod ironic, torţionarul nu şi-a dat seama ce îmi provoca simptomele până când nu mi-au cedat rinichii; chiar şi eu puteam sesiza că gălbeneala de pe piele nu era o reacţie la frângerea oaselor mici de la picioare într-o menghină. Când torţionarul şi-a dat seama, am izbucnit în râs, cutremurându-mă în scaunul meu, cu lacrimi murdare curgându-mi pe obraji.

— Idiotule! am hohotit. Incompetentule! Tâmpitule!

M-au dezlegat de pe scaun şi torţionarul mi-a vârât două degete pe gât, ca să provoace voma, dar era mult, mult prea târziu. Aşa m-a găsit Vincent, pe podea, scuturat de râs în propria vomă cu urme de sânge. Bătrânul sergent stătea băţos şi nemişcat în uşă. Vincent s-a întors dinspre mine spre torţionar, apoi spre sergent, şi într-o clipă şi-a dat seama ce s-a întâmplat şi cum. Pe faţă i s-a întipărit mânia şi s-a întors din nou către mine. Am râs şi mai tare văzând privirea din ochii lui, dar, spre surprinderea mea, Vincent n-a izbucnit împotriva sergentului şi nu a dat vina pe torţionar, ci a chemat doi infirmieri şi s-a răstit:

— Duceţi-l la infirmerie.

M-au dus la infirmerie.

Mi-au dat chiar şi analgezice.

Doctoriţa se uita în podea când a pus diagnosticul. Râsul meu, destul de slăbit de pierderea stimulării hormonale a organismului, nu mai era decât un zâmbet adresat lui Vincent când a venit la patul meu.

— Ai fost foarte rapid, a spus el, în cele din urmă. Nu mă aşteptam să născoceşti o cale de a muri mai devreme de cel puţin cinci zile.

— Au fost mai puţin de cinci zile?

— Două şi jumătate.

— Doamne Dumnezeule!

Apoi am adăugat:

— Sergentul e un om bun. Nu-i place ce faci. Dacă îl împuşti, poţi să-i ceri întâi scuze? Din partea mea, vreau să zic.

Vincent s-a încruntat, răsfoind fişa mea medicală în speranţa deşartă că va găsi vreun indiciu că starea mea nu era, de fapt, într-atât de gravă încât să nu mai pot fi salvat. Terminasem de vărsat, nu mai tremuram şi nu mai aveam febră. Doctorii ajunseseră la timp ca să împiedice un stop cardiac, dar rinichii erau terminaţi, iar ficatul avea să-i urmeze curând, ceea ce era suficient. Nici măcar n-aveam nevoie să mă uit în fişă ca să ştiu că aşa era.

— O să fie mutat în altă unitate, a răspuns Vincent cu calm. Nu omor pe nimeni, decât dacă e strict necesar.

Aproape că am izbucnit iar în râs, dar răsuflarea mă părăsea, aşa că n-am reuşit decât să gâfâi.

— Este evident acum că n-am să obţin ce vreau, aşa că, desigur, o să încercăm să-ţi facem moartea cât de confortabilă se poate. Vrei să-ţi aduc ceva anume?

— N-aş refuza nişte morfină.

— Ah, cred că eşti deja pe doza maximă.

— Şi ce rău poate să-mi facă acum mărirea dozei?

Buzele i-au zvâcnit, ochii i-au jucat. Pentru o clipă, mi-a stat inima. Ce mai voia? Ce mi-ar mai fi putut face în puţinul timp care îmi mai rămăsese?

— Vincent, am şoptit, cu vocea încărcată de avertismente şi întrebări, ce vrei să faci?

— Îmi pare rău, Harry.

— Tot spui asta şi sunt sigur că fiecare unghie smulsă pe care am lăsat-o în urmă este recunoscătoare pentru mila ta. Ce pui la cale?

Mi-a evitat privirea când a spus:

— Trebuie să uiţi.

Am rămas atât de perplex pe moment, că n-am ştiut ce să zic. Şi-a scuturat uşor capul şi, pentru o clipă, m-am întrebat dacă o să-şi ceară iar scuze. Eram tentat să-l pocnesc dacă ar fi făcut-o, deşi era clar că n-aş fi fost în stare să-i trag una. Însă s-a mulţumit să se îndepărteze şi a refuzat să se uite în urmă chiar şi când am reînceput să ţip.

M-au ţinut tranchilizat în cea mai mare parte a timpului cât am agonizat, ceea ce a fost o uşurare. Asta mi-a înăbuşit şi durerea, şi gândurile despre ce urma să mi se întâmple. Ştiu că am visat, dar, aproape pentru prima dată, nu mi-am amintit visele, nu mi-am amintit decât că erau rapide şi fierbinţi, realitatea împletindu-se cu fantasmele minţii ca o furnicătură pe piele care se transforma în gheare de insecte. Simţeam o arsură în stomac de parcă mi-aş fi cărat propriile măruntaie într-o sacoşă de cumpărături. Mintea mea rătăcitoare explica hemoragia de la picioare drept un proces prin care întregul trup îmi era înghiţit de un şarpe uriaş al cărui corp se ondula ca o undă armonică la fiecare înghiţitură din trupul meu. Până când colţii veninoşi i-au ajuns la diafragmă, picioarele mele erau deja în pântecul şarpelui, dizolvându-se, os cu os, în acidul care pulsa încetişor.

S-au sincronizat foarte bine. Eram pe oxigen pur, iar semnele vitale scădeau când au fost gata. M-au dus într-un nou aparat, înjghebat din cine ştie ce scursori din mintea vreunui savant nebun. Avea nevoie de propria alimentare cu energie – două sute treizeci de volţi nu erau suficienţi pentru chestia aia. A fost o oarecare ciorovăială, ca să se hotărască dacă ar fi trebuit sau nu împământat căruciorul pe care eram, până când unul dintre doctori s-a răstit:

— Parcă sunteţi nişte copii!

Le-a arătat că, de fapt, cătuşele metalice care mă legau de laturile lui puteau foarte bine să îndeplinească misiunea de a canaliza curentul şi că toată lumea trebuia să trateze procedura ca şi cum ar fi fost o resuscitare cardio-

pulmonară, fiecare asumându-şi riscul de a se curenta.

Cred că am dat din picioare şi am ţipat şi m-am milogit şi m-am zbătut, dar, în realitate, probabil că eram prea obosit şi prea sedat ca să scot mai mult decât nişte gâfâieli punctate de ocazionale ţipete de indignare copilăreşti. Au fost nevoiţi să folosească bandă adezivă ca să-mi prindă electrozii de ţeastă. S-a dovedit a fi o provocare să mă facă să ţin ultimul electrod în gură, până când acelaşi doctor care dăduse dovadă de o atitudine practică legată de voltaj a ajuns la decizia la fel de practică de a-mi administra un paralizant. Au considerat că sedarea n-ar fi fost de ajutor pentru ceea ce îşi propuseseră, dar am fost recunoscător când unul dintre infirmieri s-a aplecat şi mi-a închis ochii uscaţi ca iasca, lipindu-mi pleoapele. Nu mai rămăsesem decât cu zgomotele. Au avut nevoie de trei tentative de declanşare până au reuşit, prima încărcătură eşuând pentru că s-a ars o siguranţă; a doua, pentru că unul dintre conductori se desprinsese când au schimbat siguranţa. Când au reuşit în cele din urmă să-mi trimită câteva mii de volţi prin creier, într-o încercare de a şterge din mintea mea care încă mai era capabilă de gândire orice detaliu despre cine şi ce eram, momentul a avut un oarecare aer comic şi prost sincronizat.

L-am auzit pe doctor spunând:

— Am putea s-o facem ca lumea de data asta, vă rog? Stă toată lumea deoparte? Bine, şi…

Şi asta a fost tot.

Capitolul 57

Am asistat o singură dată la o Uitare.

În anul 1989, într-o rezervă privată de la Spitalul Sfântul Nicolas din Chicago. Aveam şaptezeci de ani şi mi se părea că o duceam bine. Fusesem diagnosticat cu mielom multiplu abia cu câteva luni în urmă, ceea ce era surprinzător de târziu în ciclul meu de viaţă, iar entuziasmul meu de la şaizeci şi cinci de ani, datorat faptului că părea puţin probabil să mor de o moarte lentă şi supărătoare, mă făcuse să am mai multă grijă decât de obicei de corpul meu. Mă înscrisesem chiar într-un club de tenis, ceva ce nu mai făcusem niciodată în vieţile mele trecute, şi, câte trei luni în fiecare an, predam matematică la o şcoală aflată în munţii din Maroc, poate într-o încercare de a mă bucura de compania copiilor pe care nu i-am putut niciodată avea.

Vizita mea în această rezervă extraordinar de civilizată, din acest spital extraordinar de civilizat, aflat la marginea unei suburbii civilizate din Chicago, unde flutura mândru un steag american şi erau aduse flori la căpătâiul patului fiecărui pacient în fiecare zi, fără greş, nu era pentru mine. Fusesem chemat aici, iar femeia care mă chemase era pe moarte.

Akinleye.

N-o mai văzusem din noaptea aceea din Hong Kong, când slujnica ei dansase şi căzuse în apă, iar ea plecase înainte să răsară soarele.

M-au îmbrăcat într-un halat steril şi mi-au spălat mâinile cu alcool înainte să intru în rezerva ei, dar cam fără tragere de inimă. Răul fusese deja făcut. Mă nedumerea cum de mai putea fi în viaţă o femeie cu atât de puţine globule albe rămase în organism, iar când am deschis uşa şi am intrat în camera unde ea avea să moară în curând, am putut vedea cât de evident, cât de clar i se apropia moartea.

Părul îi căzuse, lăsând să se vadă un craniu vălurit, cu

oase aspre care ieşeau în afară ca nişte plăci tectonice care nu se îmbină. N-o mai văzusem niciodată fără păr, dar acum mi-am dat seama cât de ţuguiat îi era capul. Ar fi o minciună să spun că ochii i se afundaseră în orbite. Mai bine zis, fiecare gram de carne, fiecare linie a trăsăturilor ei se topise, lăsând în urmă doar un craniu acoperit cu un strat subţire de muşchi şi resturi proeminente de nas, ureche, buză, ochi care se bălăbăneau ca globurile într-un pom de Crăciun uscat. Fizic, era mai tânără decât mine, dar în locul acela, în acel moment, eu eram pruncul vioi, iar ea era cea străveche, care murea singură.

— Harry, a şoptit ea gâfâind, şi nu era nevoie să ai pregătire de medic ca să observi hârâitul din vocea ei şi pauzele din respiraţie. Dar ştiu că nu te-ai prea grăbit!

Mi-am tras un scaun gol lângă pat, m-am aşezat cu grijă, cu oasele trosnind puţin, în pofida exerciţiilor mele fizice.

— Arăţi bine, a adăugat ea. Bătrâneţea te prinde bine.

Am răspuns cu un mârâit, singurul sunet care mi s-a părut potrivit.

— Cum te simţi, Akinleye? Doctorii nu mi-au spus prea multe.

— O, a suspinat ea, nici ei nu ştiu ce să spună. E o adevărată competiţie între bolile mele, nu se ştie care o să mă omoare mai întâi. Sistemul meu imunitar, ştii… Şi înainte să-mi spui că SIDA e o boală cauzată de stilul de viaţă, cred că trebuie să ştii că eşti un idiot.

— Nu voiam să zic…

— Ceilalţi se uită la mine, ştii tu, ca şi cum aş fi dracul gol. Ca şi cum faptul că am asta – s-ar putea să fi vrut să facă un gest, dar mişcarea abia dacă era mai mult decât o tresărire din vârful degetelor – este cumva rezultatul decăderii morale. Când de fapt e din cauza nenorocitului de prezervativ ieftin care s-a rupt.

— Tu îmi pui vorbele în gură.

— Oare? Poate. Eşti de treabă, Harry, aşa ai fost mereu. Un băşinos puturos, dar de treabă.

— Cât mai ai? am întrebat.

— Pariez că mă doboară pneumonia… în câteva zile,

poate? O săptămână, dacă am ghinion.

— O să rămân. M-am cazat la un hotel peste drum…

— La dracu', Harry! N-am nevoie de mila ta. Nu-i decât o moarte!

— Şi atunci, de ce m-ai chemat?

A vorbit repede şi hotărât, cuvinte pe care le pregătise dinainte:

— Vreau să uit.

— Să uiţi? Ce să uiţi?

— Totul. Toate.

— Nu înţeleg…

— Harry, nu fi obtuz. O faci uneori ca să-i faci pe oameni să se simtă în largul lor, dar mie mi se pare condescendent şi enervant. Ştii exact ce vreau să spun. Încerci aşa de tare să te pierzi în decor, că, sincer, mi se pare supărător. De ce faci asta?

— M-ai chemat aici ca să-mi spui asta?

— Nu, a răspuns ea, mutându-şi puţin greutatea în pat. Deşi, dacă tot eşti aici, aş putea şi să te informez că ideea asta a ta că, dacă oamenii te consideră plăcut, o să se poarte frumos cu tine, este tâmpită şi naivă. La dracu', Harry! Ce trebuie să-ţi fi făcut lumea ca să te facă să devii aşa de… lipsit de personalitate?

— Pot să plec…

— Rămâi. Am nevoie de tine.

— De ce eu?

— Pentru că eşti aşa de îndatoritor, a răspuns ea cu un suspin. Pentru că eşti aşa de detaşat. Trebuie să uit.

M-am aplecat spre ea de pe scaun, cu degetele împreunate.

— Vrei să te convingă cineva să renunţi? am spus în cele din urmă.

— Categoric nu.

— Cu toate acestea, simt o anumită obligaţie să încerc.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Ca şi cum mi-ai putea spune ceva ce nu mi-am spus eu însămi deja.

Mi-am înclinat capul într-o parte, am apucat cusătura halatului de spital, mi-am trecut unghiile de-a lungul

dungii, până am făcut o cută de-a lungul mânecii. Apoi am zis:

— Eu i-am spus soţiei.

— Căreia dintre ele?

— Prima mea soţie. Prima femeie cu care m-am căsătorit. Jenny. Era liniară, eu nu eram, i-am spus, iar ea m-a părăsit. Şi apoi a apărut un individ care voia să afle viitorul şi n-a fost deloc politicos când l-am refuzat, iar eu am vrut să mor, o moarte adevărată, bezna care pune capăt întunericului. De aia, ca să răspund la întrebarea ta. De aia... încerc să mă pierd în decor. Pentru că nimic altceva din ce am încercat nu pare să funcţioneze.

A ezitat, sugându-şi buza de jos, trecând-o peste dinţi. Apoi a zis:

— Prostuţule! De parcă ar şti cineva ce funcţionează.

Uitarea. Cred că merită un articol hotărât, pentru că este un fel de moarte. I-am spus lui Akinleye toate lucrurile pe care le ştia deja, într-o încercare de a o face să se răzgândească. O moarte a minţii, pentru noi, întrece o moarte a trupului. Avea s-o doară. Avea să-i fie teamă. Şi, chiar dacă ea nu avea să simtă pierderea cunoaşterii, a minţii, a sufletului, pe care le aduce Uitarea, chiar dacă ea nu avea să regrete absenţa lor, pentru că nu avea să-şi aducă aminte de ceea ce se pierduse, noi, cei care o cunoscusem, prietenii ei, aveam să fim amarnic de trişti să o pierdem, deşi trupul îi supravieţuia. N-am adăugat şi ultima parte a argumentului, şi anume că a uita înseamnă a fugi. Înseamnă să te ascunzi de responsabilitatea lucrurilor pe care le-ai făcut şi de cine ai fost. Nu credeam că ideea ar fi avut prea mult succes în cazul ei.

La care ea a spus:

— Harry, eşti un om drăguţ care încearcă să facă tot ce poate, dar tu şi cu mine ştim că am văzut şi am făcut lucruri pe care nu le mai pot suporta. Mi-am închis inima, mi-am deconectat ceea ce tu ai numit aşa de fermecător „sufletul”, pentru că am descoperit că nu mai pot trăi nici cu inima, nici cu sufletul meu. Fă asta pentru mine, Harry,

şi poate că le pot avea din nou.

N-am mai insistat cu argumentele. Nu credeam cu adevărat în ele.

În dimineaţa următoare, m-am dus la Clubul Cronos din Chicago să iau ce aveam nevoie şi am lăsat o scrisoare pentru a fi trimisă celorlalte Cluburi, prin care le informam că Akinleye nu avea să-şi mai aducă aminte cine şi ce eram, iar în noua ei stare, inocentă, trebuia să avem grijă de ea şi să intervenim doar dacă avea nevoie de ajutorul nostru.

Tehnologia din 1987 era doar puţin mai avansată decât cea pe care o folosise Vincent ca să-mi şteargă mie memoria. El avea avantajul câtorva cunoştinţe despre viitor; Clubul Cronos avea avantajul multor cunoştinţe. Poate că nu ne amestecăm prea tare în evenimentele temporale, dar, când e vorba de probleme legate de supravieţuirea noastră, Cluburile din viitor îşi transmit cunoştinţele Cluburilor din trecut. Auzisem chiar zvonuri despre un mecanism cu aburi trimis în 1870 pentru a-l ajuta pe inventatorul său să Uite, deşi n-am nicio dovadă care să susţină această afirmaţie şi probabil că nici n-o să am vreodată.

Dispozitivul nostru era un amestec de mecanism chimic şi electric, cu noduri orientate către anumite porţiuni din creier. Spre deosebire de cel al lui Vincent, dispozitivul nostru nu necesita ca mintea să fie conştientă în momentul acela şi, când am administrat ultimul sedativ în sângele lui Akinleye, m-am simţit ca un fel de ucigaş.

— Mulţumesc, Harry, a spus ea. În câteva vieţi, după ce mă liniştesc un pic, vino să mă vezi, bine?

Am promis să o fac, dar ea închisese deja ochii.

Procesul n-a mai durat decât câteva clipe după aceea. Am rămas cu ea după ce s-a terminat, monitorizându-i semnele vitale, stând lângă patul ei. Avusese dreptate – pneumonia avea să câştige bătălia cu celelalte boli care încercau s-o omoare. În alte condiţii, aş fi lăsat-o pur şi simplu să moară, dar Uitarea mai implica o etapă, esenţială pentru a stabili dacă avusese succes. S-a

întâmplat la trei nopţi după administrarea şocului iniţial, la ora 2.30 noaptea. M-am trezit auzind o voce care striga. Mi-a trebuit o vreme să recunosc limba – ewe[27], un dialect pe care nu-l mai auzisem vorbit de câteva secole. Cunoştinţele mele de ewe erau cel mult mediocre, dar ştiam suficient ca să mă întind, să-i iau mâna lui Akinleye şi să-i şoptesc:

— Linişte. Eşti în siguranţă.

N-a dat niciun semn că m-a înţeles, dar s-a tras îndărăt când m-a văzut şi a strigat în ewe după părinţii ei, după familie, după cineva care s-o ajute. Nu înţelegea ce se întâmpla, s-a uitat la propriul trup şi s-a înfiorat de durere. S-a rugat pentru ajutorul mamei, al tatălui şi al lui Dumnezeu.

— Eu sunt Harry, am spus. Mă cunoşti?

— Nu te cunosc! a icnit ea. Ajută-mă! Ce se întâmplă?

— Eşti în spital. Eşti bolnavă.

Mi-aş fi dorit să ştiu limba mai bine de atât, pentru că singurul mod în care mă puteam gândi să exprim asta era „pe moarte”.

— Cine sunt?

— O să afli.

— Mi-e frică!

— Ştiu, am murmurat. Aşa ştii că a funcţionat.

Am adormit-o la loc înainte să mă mai poată întreba şi altceva. Copil fiind, după ce se năştea din nou, şi-ar fi putut reaminti această întâlnire şi ar fi putut-o considera un vis, dar nu era nevoie să-i ofer mai multe informaţii decât era strict necesar. Când au venit asistentele a doua zi dimineaţă ca să-i schimbe cearşafurile, ea murise, iar eu plecasem.

[27] Dialect vorbit de membrii tribului Ewe, în Benin, Togo şi Ghana.

Capitolul 58

Un pat de spital.

M-am trezit.

O siluetă lângă mine.

Vincent, aplecat peste braţul îndoit, dormea, cu capul sprijinit pe salteaua pe care eram întins.

M-am trezit din propria mea Uitare, din singura mea ciocnire cu moartea mentală, şi eram…

…încă eu însumi.

Încă eram eu.

Eram Harry August şi îmi aminteam…

…totul.

Am rămas nemişcat o vreme, fără să îndrăznesc să mă clintesc, în caz că l-aş fi trezit pe Vincent dacă mă agitam, dar mintea îmi gonea. Încă eram prizonier la Pietrok-112. Încă eram o ameninţare pentru Vincent. Încă mai eram pe moarte, cu trupul mâncat de otrava pe care o înghiţisem, dar mintea – mintea mea era tot mintea mea. Aşa cum făcusem şi eu cu Akinleye, Vincent urma să testeze reuşita procedurii când mă trezeam, căutând orice semn că în mintea mea încă mai exista un Harry. N-aveam să-i ofer niciunul.

O parte din mine trebuie să fi avut un spasm, pentru că Vincent s-a trezit cu o tresărire lângă mine. Văzându-mi ochii deschişi, s-a aplecat deodată şi m-a examinat, aşa cum ar examina medicul un pacient, căutând răspunsuri în ochii mei. M-am gândit să vorbesc, m-am gândit să revin la limba mea maternă, la accentul meu nativ, aşa cum făcuse Akinleye, dar părea o complicaţie suplimentară. În schimb, am deschis gura şi am scos un sunet fără sens, de animal care geme în agonie, pe care abia dacă am avut nevoie să-l mimez, aşa de distrus îmi era organismul de otravă şi durere.

— Harry?

Vincent îmi ţinea mâna, aşa cum o ţinusem şi eu pe a lui Akinleye, iar expresia lui era o întruchipare a îngrijorării.

— Harry, mă auzi?

Vorbea ruseşte, iar eu m-am tânguit şi mai tare. Văzând asta, a trecut la engleză.

— Eşti bine? Eşti în regulă?

Făcea pe prietenul îngrijorat. Neruşinarea lui aproape că m-a făcut să răspund, dar nu mai rămăsese decât foarte puţin timp, foarte puţină viaţă în mine. Era mai bine să n-o irosesc acum. În plus, cât fusesem inconştient, în organismul meu mai muriseră şi alte ţesuturi, iar acum nu mai puteam decât să mă aplec peste marginea patului şi să vomit un stomac plin de acid şi sânge. Vreau să cred că o parte a ajuns pe pantofii lui Vincent înainte să reuşească să sară înapoi. Capul îmi pocnea şi îmi simţeam pleoapele căptuşite pe dinăuntru cu scai, care îmi pârâia în cap de câte ori încercam să privesc. Ochiul stâng se tot ducea într-o parte, creând o imagine năucitoare a unei camere cu o gaură în mijloc, pe măsură ce creierul încerca şi nu reuşea să completeze datele senzoriale confuze pe care le primea. Bietul Vincent... Sincronizarea n-ar fi putut fi mai proastă pentru el. Până la moartea mea inevitabilă, n-avea suficient timp să-şi dea seama dacă mă prefăceam. A ales să facă un test mai îndrăzneţ. Sărind înapoi de pe patul meu, a făcut semn către doi gardieni, răstindu-se în rusă:

— Luaţi-l!

M-au luat, fiecare de câte un braţ, şi m-au tras jos din pat. M-au târât pe coridor – nu eram în starea necesară ca să fiu dus altfel decât târâş – şi m-au aruncat în genunchi într-un duş unde, cu o viaţă în urmă, avusesem o întâlnire cu o asistentă de laborator prietenoasă pe nume Anna. Vincent a rămas în uşă şi a strigat în engleză:

— Omorâţi-l!

Ce ar fi trebuit să fac? Exista riscul ca, dovedind că înţeleg ordinul, să arăt că stăpânirea limbii rămăsese intactă. Dar şi dacă îmi întâmpinam cu prea mult calm moartea, aş fi putut da de bănuit că am o conştienţă reziduală, o înţelegere a faptului că, în situaţia mea, moartea era o alinare. Din fericire, starea mizerabilă a propriului meu trup a dus greul, fiindcă, văzându-se târât

pe un coridor şi depozitat atât de neceremonios, a intrat în timp util în nişte convulsii care, bănuiesc, erau oricum penultima etapă în procesul de plecare de pe lumea aia şi nici măcar nu mi-am dat seama când mi-a intrat glonţul în creieri.

Capitolul 59

A treisprezecea mea viaţă a început…

…exact cum începea întotdeauna.

Berwick-upon-Tweed, toaleta pentru femei. După tot dramatismul, îmi ziceam că ar fi cazul ca în următoarea viaţă să mă nasc fiu de rege. Dacă exista vreo formă de justiţie divină în acest univers, cu siguranţă că nu se grăbea să se ocupe de problemele celor născuţi kalachakra.

Procesul obişnuit. Predat lui Patrick şi Harriet, crescut ca fiul lor. Am început să-mi recapăt memoria pe la vârsta de trei ani şi am fost, după cum mi s-a spus, un copil remarcabil de liniştit şi fără nimic special. La patru ani aveam amintirile aproape complete şi până la a şasea aniversare eram gata să ies în lume şi să le dezvălui membrilor Clubului Cronos întregul adevăr despre planurile lui Vincent şi lucrurile pe care le făcea ca să şi le împlinească.

Am trimis o scrisoare la Londra, adresată lui Charity Hazelmere şi Clubului Cronos, spunându-le totul: Vincent Rankis, oglinda cuantică, Rusia – totul. Mi se părea că n-aveam timp de pierdut cu toată procedura de durată a extragerii blânde din familie, aşa că am informat-o pe Charity că o să fur banii necesari, o să-mi adresez singur o scrisoare corespunzătoare, care să sune ca şi cum ar fi scrisă de un adult, şi o să ajung de unul singur la Newcastle ca să-i explic totul în persoană. Nu trebuia decât să aştepte telegrama mea şi să ne întâlnim la gară. Graba şi insistenţa, mi-am dat seama mai târziu, mi-au salvat probabil viaţa.

N-am primit răspuns, dar nici nu aşteptam vreunul. Charity era întotdeauna de încredere când era vorba de copiii kalachakra. Am furat câţiva şilingi de pe biroul lui Rory Hulne, mi-am scris o scrisoare foarte coerentă şi elocventă care îi informa pe cei ce o citeau că mă îndreptam către şcoală la Londra şi că aveam nevoie de

sprijinul adulţilor întâlniţi în călătorie. Apoi, înarmat cu cea mai bună – şi, de fapt, singura – pereche de cizme şi o pungă de fructe furate, m-am îndreptat către Newcastle. Era imposibil să găsesc un mijloc de transport din sat, pentru că oricine ar fi putut să-i întrebe pe părinţi dacă mi-au dat voie să plec în aventură. Aşa că am mers pe jos prin întuneric şi am ajuns tocmai la Hoxley, unde fugisem odată, cu sute de ani în urmă, de Franklin Phearson şi întrebările lui despre viitor. Arătându-i scrisoarea şi informând-o cu toată seriozitatea pe diriginta poştei că eram un orfan care se îndrepta către Londra, m-am ales cu o călătorie în spatele camionului ei huruitor, împreună cu două tise şi un labrador leneş, am primit pâine caldă şi untură pentru drum.

La Newcastle, m-am dus direct la biroul telegrafic. A fost dificil să trimit telegrama, în principal pentru că ghişeul era prea înalt pentru mine, dar un avocat amabil care aştepta la coadă m-a ridicat în braţe ca să mă cocoţ pe marginea ghişeului. Am explicat hotărât, cu voce piţigăiată, care era misiunea mea, am prezentat scrisoarea şi am anunţat că trebuia s-o aştept pe mătuşa mea. După o oarece ezitare, mesajul meu a fost trimis, iar şeful gării m-a întrebat dacă am unde să stau peste noapte. Când am recunoscut că nu, a ţâţâit şi a spus că nu e bine ca un băiat aşa de mic să călătorească singur şi că se gândea să cheme poliţia, dar soţia lui i-a cerut să mă lase în pace şi, la porunca ei, am primit o pătură şi o farfurie de supă şi mi s-a spus că pot să stau cât vreau în biroul din spatele ghişeului de bilete, iar ea o să se uite după mătuşica mea. I-am mulţumit, nu în ultimul rând pentru că ar fi fost obositor să tot am de-a face cu interesul continuu al adulţilor pentru un băiat de şase ani care călătoreşte singur spre Londra.

Am aşteptat.

Lui Charity nu-i trebuiseră niciodată mai mult de unsprezece ore ca să ajungă la Newcastle din momentul în care primea telegrama, iar singura dată când a durat aşa de mult a fost din cauza zăpezii. După opt ore, soţia şefului

de gară m-a întrebat dacă n-am alt loc unde să mă duc sau dacă nu cunosc pe altcineva, iar şeful de gară a ţâţâit din nou şi a spus că în mod cert va chema poliţia, pentru că această poveste dubioasă nu era deloc, dar deloc în regulă. Am cerut să merg la toaletă şi m-am târât de-a buşilea prin fereastra din spate, în timp ce ei stăteau în faţa uşii.

A doua zi am stat de pază pe dealul care domina podul de cale ferată, la o distanţă de gară pe care o puteam parcurge repede în fugă. De fiecare dată când sosea un tren dinspre sud, mă furişam până la marginea peronului, ca să mă uit după Charity.

Charity n-a venit.

Recunosc că eram pierdut. În toată perioada petrecută în Clubul Cronos, Charity fusese un pilon de încredere al tinereţii mele şi, dacă nu era ea, apărea altcineva în locul ei. Iar acum... Eram complet năucit. Îmi fusese luat un sprijin de nădejde, o cârjă cu care mă târâm prin cea mai grea parte a vieţilor mele. Oare trebuia să-i scriu din nou?

Precauţia m-a îndemnat totuşi să nu dau curs acestei idei. Erau prea multe întrebări fără răspuns, prea multe pericole care încă îmi dădeau târcoale. Vincent voise să-mi afle punctul de origine, dar cum eu eram mai mare decât el, implicaţiile erau clare – trebuie să fi avut un partener, pe cineva mai bătrân şi decât el, şi decât mine, care putea să ucidă kalachakra în uter. Când am înţeles că despre asta trebuie să fie vorba, păstrarea celui mai mare şi a singurului meu secret a devenit brusc esenţială. În niciun caz nu trebuia ca Vincent sau posibilii şi nevăzuţii lui asociaţi să afle de unde veneam. Gândurile mi se învălmăşeau. Dezvăluisem prea multe în scrisorile către Charity? Intenţia mea nu fusese să-mi ascund originea, doar că Charity şi cu mine eram aşa de versaţi în arta de a mă extrage din copilărie, că nu simţisem vreo nevoie deosebită să dau prea multe detalii despre subiect. Dar în vieţile trecute? Dădusem adrese – niciodată adresa mea reală, ci doar simple locuri suficient de aproape de conac ca să pot urmări corespondenţa – în scrisorile trimise Clubului, pentru a putea pleca de acasă în copilărie. Ar fi

putut oare să-mi dezvăluie localizarea? Cu siguranţă că puteau restrânge incomod de mult căutarea. N-ar fi fost nevoie de prea multe cercetări ca să găseşti băieţi de vârsta şi condiţia potrivită într-o zonă atât de izolată.

Şi totuşi, eram trecut în vreo înregistrare oficială? Faptul că eram nelegitim, ceea ce, în cea mai mare parte a vieţilor mele, fusese un blestem, devenea brusc o mare binecuvântare. Mi-am dat seama că nu exista nicio însemnare oficială despre existenţa mea. Tatăl meu biologic nu mă recunoscuse, iar tatăl meu adoptiv detesta actele aproape la fel de tare cum ura să vadă lumânări arzând fără rost, ceea ce am putea spune că era o reacţie disproporţionată. Oare făcuse cineva vreodată vreun efort să dovedească faptul că existam?

Aveam amintiri din prima mea viaţă, când lucrurile de felul ăsta contau pentru mine, amintiri despre momentul în care încercasem să obţin o pensie, despre cum trebuise să plătesc prima dată asigurările sociale, despre funcţionarii birocraţi care erau nedumeriţi de existenţa mea. Nici chiar numele pe care mi-l luasem nu era real. Nu eram Harry August mai mult decât Harry Hulne. Din punct de vedere legal, eram fiul Lisei Leadmill, decedată în 1919, care nu-mi dăduse alt nume decât cele câteva silabe şoptite pe podeaua toaletei.

Dar în mod clar nu eram mort.

Dacă Vincent încerca să mă găsească în viaţa asta, dacă îşi trimitea un aliat sau poate mai mulţi care erau mai bătrâni decât el, atunci era limpede că nu reuşise să-mi identifice punctul de origine şi nu cred că-i trimisesem lui Charity suficiente informaţii ca să le permit să reuşească.

Dar unde era Charity?

Ce se întâmplase cu ea? De ce nu venise să mă ia?

Această problemă, mai mult decât oricare alta, m-a determinat să fac ce am făcut. M-am furişat înapoi în gara Newcastle şi m-am urcat în primul tren către Londra.

N-am cumpărat bilet.

Nimeni nu pune sub urmărire un copil de şase ani care merge fără bilet.

Din nou la Londra.

În 1925, Londra era în pragul schimbării. În Stoke Newington, în ziua în care am ajuns, primarul instalase o nouă adăpătoare pentru cai, din care să bea animalele aflate în trecere. La câteva ore după ceremonia de inaugurare, adăpătoarea a fost lovită de o maşină care a pierdut controlul la curbă. Toată lumea ştia că schimbarea avea să vină, dar, cum nimeni nu prea ştia ce formă va lua această schimbare, societatea părea să ezite, clătinându-se pe marginea unei prăpăstii, vechiul agăţându-se cu o mână, în timp ce noul împingea şi înghiotea cu cealaltă. Zarzavagiii se luptau cu băcanii şi laburiştii cu liberalii, în timp ce conservatorii se ţineau deoparte, resemnaţi împotriva voinţei lor cu reformele care erau inevitabile, dar sperând, cu mult tact, că rivalii lor vor fi cei care vor adopta măsurile cele mai controversate. Votul universal era portdrapelul momentului, deoarece femeile care luptaseră pentru egalitate politică îşi îndreptaseră acum atenţia către egalitatea socială – dreptul de a fuma, bea şi petrece ca orice bărbat din oraş. Erau toate lucrurile pe care bunica mea Constance nu le-ar fi acceptat, dar ea nu era oricum de acord cu nimic de după 1870.

Mi-a fost uşor să trec neobservat pe străzile din Londra. Bande de infractori minori umpleau fundăturile şi străzile din faţa bordelurilor din King’s Cross, iar Holborn, cu toată aspiraţia sa de grandoare imperială, era încă doar o faţadă fără nimic pe dinăuntru. Am mers cu încredere, observat de poliţai, care însă nu m-au oprit, şi am pătruns tot mai adânc în oraş, în căutarea Clubului Cronos. Aerul îmbibat de praf de cărbune înnegrea piatra albă; chiar şi pe clădirile mai noi erau deja scrijelite iniţiale şi erau zgâriate mesaje în murdărie. Dar iată locul unde fusese Clubul Cronos, unde mă întâlnisem prima dată cu Virginia, în ziua aceea fierbinte de vară, în timpul bombardamentelor, şi vorbisem despre timp şi protocoale, şi lenevisem între ruine. Şi iată uşa, dar nu era niciun semn pe ea. Nicio plăcuţă de alamă. Absolut nimic.

Am bătut totuşi.

A răspuns o slujnică care purta un şorţ alb apretat şi o bonetă, trei sferturi volănaşe şi un sfert calotă.

— Da? a întrebat ea. Ce vrei?

Am minţit din instinct.

— Cumpăraţi portocale? am întrebat.

— Ce? Nu! Şterge-o de aici!

— Vă rog, doamnă! am insistat. Cele mai bune portocale Cronos.

— Pleacă de aici, diavol împieliţat, a ripostat ea şi, pe deasupra, m-a împins şovăitor cu piciorul când mi-a trântit uşa în faţă.

Am rămas, zăpăcit, în mijlocul străzii, privind în gol.

Clubul Cronos dispăruse. Am căutat cu disperare semne, indicii, mesaje lăsate în fier, în piatră, orice informaţie despre unde ar putea fi... dar nimic. Întorcându-mă înnebunit în stradă, am căutat crestături în vreun jgheab, orice urmă sau indiciu, şi am văzut o perdea fluturând deasupra capului.

Mi-a stat inima în loc.

Desigur.

Tâmpit, tâmpit, tâmpit.

Sigur că da, chiar dacă l-ai distrus, ai lăsat observatori la Clubul Cronos ca să vadă cine mai iese la iveală.

Păi, chiar ieşisem la iveală numai bine, cu isteţimea unui copil tâmpit, ceea şi eram.

N-am încercat să mă lupt, n-am încercat să văd cine mă privea din spatele perdelei maronii murdare de deasupra. Pur şi simplu am lăsat capul în pământ şi am fugit.

Capitolul 60

N-aveam de ales.

M-am întors pe furiş în Berwick.

Înapoi la Casa Hulne, înapoi la Patrick şi Harriet, la Rory şi Constance. Înapoi de unde venisem, înapoi unde începuse totul.

Am ajuns, la patru zile după ce plecasem, murdar, obosit, ud până la piele. Un copil care furase şi fugise şi nu găsise niciun loc în care să fugă. Harriet a plâns când m-a văzut, m-a strâns şi m-a legănat în braţe, a suspinat până mi-a îmbibat hainele de lacrimi. Patrick m-a dus în spatele casei şi mi-a tras cea mai îngrozitoare chelfăneală din viaţa mea. Apoi, m-a târât înapoi în casă şi m-a făcut să le cer iertare, încă sângerând, domnului Hulne şi întregii familii, care mi-au spus că aveam foarte mare noroc că nu eram dat cu totul afară, ca să flămânzesc ca un copil neascultător ce eram şi că de acum încolo va trebui să muncesc zi şi noapte până o să mă revanşez faţă de ei, copil răutăcios şi nerecunoscător ce eram.

Mi-am primit bătaia şi umilirea în tăcere. N-aveam de ales. Luxul de care mă bucurasem în cursul ultimelor mele câteva copilării, îmi fusese luat pe neaşteptate. Aveam şase ani. Aveam şapte sute cincizeci de ani. Eram vânat.

Familia Hulne a refuzat să-mi plătească şcoala, iar Patrick, umilit de escapada mea, n-a protestat. Harriet s-a îmbolnăvit mai devreme în această viaţă şi m-am întrebat dacă nu cumva, în felul meu, contribuisem şi eu la asta. Am rămas până la sfârşit lângă patul ei de suferinţă, dându-i suc de mac furat de la mătuşa mea Victoria şi ţinând-o de mână în tăcere. Poate că grija mea pentru ea m-a ridicat cumva în ochii lui Patrick, pentru că la înmormântarea ei a fost prima dată când m-a privit în ochi de când fugisem de acasă. După aceea, bătăile s-au mai rărit.

După moartea lui Harriet, pentru că nu voia să-şi vadă nepotul nerecunoscut crescând cu totul needucat, mătuşa

mea Alexandra a început să mă înveţe pe ascuns să scriu. Desigur, ştiam tot ce avea ea de spus, dar eram aşa de recunoscător pentru companie, pentru conversaţie, pentru cărţi, pentru încurajări, încât am tolerat-o, o compensaţie minoră pentru marele ei dar. După cinci luni, a descoperit şi Constance, iar cearta dintre ele s-a auzit până la iazul de afară. Alexandra avea mai multă tărie de caracter decât crezusem, pentru că, după scandal, vizitele ei au devenit chiar mai regulate. Era impresionată de cât de repede învăţam şi, neavând copii, n-a reuşit să-şi dea seama cât de anormale erau progresele mele. Pe măsură ce ea devenea tot mai mult parte a vieţii mele, Patrick era tot mai puţin prezent, până când, la vârsta de doisprezece ani, abia mai schimbam câte o vorbă cu el, dar nici nu părea să fie nevoie de mai mult.

Îmi petreceam timpul aşteptând. Nu prea aveam de ales, trebuia să aştept să cresc ca să pot cel puţin să mă dau drept adult. La a cincisprezecea aniversare, am considerat că aş putea să mă descurc cu o înşelătorie şi, cum atitudinea asigură pe jumătate victoria, aveam cu siguranţă ţinuta şi capacitatea intelectuală necesare ca să o scot la capăt. M-am dus la Alexandra, am rugat-o să-mi împrumute o sumă mică de bani, am scris o scrisoare de mulţumire pentru bunătatea de care dăduse dovadă şi o scrisoare pentru Patrick, exprimând aceleaşi sentimente, şi am plecat a doua zi, fără să mai privesc în urmă.

Misiunea mea era una de istoric. Trebuia să aflu care fusese soarta Clubului Cronos, fără să dezvălui faptul că supravieţuisem. Era probabil ca, indiferent ce se întâmplase cu Clubul, cei care ştiau adevărul să se ascundă. Era probabil şi ca, indiferent cât de întinsă ar fi fost influenţa lui Vincent, să nu poată influenţa neamul kalachakra cu mai mult de câteva generaţii în urmă faţă de el. Asta însemna că trebuia să aflu informaţii despre Clubul Cronos din Londra, poate nu chiar din 1900, dar poate din 1800 şi cu siguranţă 1700, sau, chiar dacă Vincent reuşise să distrugă orice urmă a Clubului în trecut, tot ar mai fi existat alte filiale, în alte oraşe, care să nu fi fost afectate.

Trebuia să le găsesc.

Mi-am început cercetările la biblioteca Universităţii din Londra. Securitatea era ca şi inexistentă şi era destul de uşor să mă dau drept student, păşind ţanţoş în sala de lectură pentru a scoate tomuri de istorie socială a Londrei. Am început, cu multă grijă, să-mi întind antenele şi în alte oraşe. Telegrame trimise unor universitari din Paris şi Berlin, niciodată direct către kalachakra, ci doar celor care ar fi putut fi interesaţi de societate, ca să aflu dacă auziseră ceva despre Cluburile Cronos din zona lor. De la Paris n-am aflat nimic, şi nici de la Berlin. În disperare de cauză, am trimis mesaje mai departe. New York, Boston, Moscova, Roma, Madrid – nicio veste. Ştiam despre Clubul Cronos din Beijing că era într-o agitaţie mult prea mare la vremea aceea ca să răspundă la întrebări, pentru că petrecuse cea mai mare parte din perioada 1920 -1940 în umbră, trimiţându-şi membrii către instituţii mai prospere şi mai stabile. În cele din urmă, am avut succes cu un colecţionar de curiozităţi din Viena, care a semnalat că în 1903 o asociaţie numită Clubul Cronos a organizat o petrecere pentru ambasadorii din oraş şi soţiile lor, dar în anii tulburi ai Primului Război Mondial îşi închisese porţile şi nu le mai redeschisese niciodată.

La Londra, am scotocit prin cărţile de istorie şi, în cele din urmă, am găsit o referire la Club în *London Gazette.* În 1909, directorii Clubului Cronos au închis porţile, din cauza unei „lipse de interes corespunzător din partea membrilor”. Asta a fost aproape tot ce am reuşit să găsesc.

1909.

Anul mi-a oferit un indiciu şi, într-o oarecare măsură, o anume uşurare. Clubul Cronos existase până la sfârşitul secolului al XIX-lea, ceea ce sugera că, oricine ar fi fost aliaţii lui Vincent, nu puteau ajunge prea departe în timp. Un copil născut în 1895 şi-ar fi recuperat până în 1901 suficiente amintiri pentru a vâna kalachakra la punctul de origine şi a-i împiedica să se nască. Până în 1909, tendinţa ar fi fost observată, iar ameninţarea la adresa Clubului ar fi devenit clară şi, deodată, organizaţia care ar fi trebuit

să-şi apere membrii ar fi devenit o capcană, o momeală şi un pericol pentru toţi cei care căutau acolo ajutor.

Pe de altă parte, chiar dacă filiala din Londra ar fi fost vizată astfel, nu puteam crede amploarea evenimentelor, de proporţii globale. Nimeni, nici chiar Vincent, n-ar fi putut să descopere punctele de origine ale atât de multor uroborani şi să-i elimine, nu pe o scară atât de masivă. Chiar când îmi trecea prin cap acest gând, a apărut imediat un altul: Vincent nu trebuia neapărat să ştie punctele de origine ale membrilor ca să-i omoare; trebuia doar să-i facă să Uite. Asta ar fi rezolvat problema suficient de bine, iar generaţii întregi din Clubul Cronos s-ar fi năruit. Să-i găsească pe membrii adulţi ai Clubului Cronos ar fi fost destul de simplu şi nu aveam niciun fel de idee despre ce le făcuse Vincent în viaţa mea trecută, pentru că murisem prea tânăr ca să pot vedea. El ar fi avut la dispoziţie vreo patruzeci de ani, poate ceva mai mult, în care să vâneze fiecare kalachakra din lume şi să le şteargă amintirile sau, aşa cum avusese de gând să facă în cazul meu, să le afle punctul de origine. Oricare dintre variante ar fi fost devastatoare şi, da, potenţial distrugătoare la scară globală.

Dacă se întâmplase asta, atunci trebuia să găsesc un supravieţuitor, cineva care să-mi confirme bănuielile.

M-am îndreptat către Viena.

Capitolul 61

Clubul Cronos din Viena domina – sau, mai degrabă, dominase – Dunărea la marginea oraşului, unde apele fluviului curgeau umflate şi zbuciumate, cu luciul agitat trădând curenţii puternici de dedesubt. Când am ajuns eu acolo, oraşul era un pic mai mult decât un palat al plăcerilor pentru aristocraţia în uşoară decădere a ceea ce fusese odată Imperiul Austro-Ungar, care urma să fie, în câţiva ani, condus de Hitler şi mandatarii lui, apoi de Stalin şi ai lui. Dar deocamdată austriecii dansau şi făceau muzică, încercând să nu se gândească la lucrurile care urmau să vină.

Am venit la Viena din simplul motiv că aici era singurul Club de la care primisem răspuns în căutările mele, unde se părea că vechea generaţie dizolvase de bunăvoie societatea. La Londra, orice urmă a Clubului Cronos fusese eliminată şi nu primisem răspunsuri la întrebările trimise în alte oraşe, însă aici, la Viena, era o oarecare speranţă că, dizolvând Clubul, directorii lăsaseră vreun indiciu în piatră. Ceva ce Vincent poate că nu observase.

M-am dat drept student la istorie austriacă şi am vorbit germana cu un uşor accent unguresc, ceea ce le distra peste măsură pe gazdele mele. M-am descurcat printr-un amestec de înşelăciune, furt şi, cel mai vechi truc al celor din neamul kalachakra, predicţii remarcabil de corecte despre cine va câştiga la curse. Şi, în vreme ce lucram, scotocind terenurile fostului Club şi răsfoind înregistrările oficiale locale, mă întrebam de ce n-a funcţionat Uitarea în cazul meu.

Nu mă puteam gândi decât la un singur răspuns simplu – eram mnemonic, ca şi Vincent. Dar atunci... ştia şi Vincent? Distrugerea neamului meu era un indiciu clar despre cât de mult ştia Vincent şi cât de departe era dispus să se lase purtat de ambiţie, dar, în cazul meu, cât de mult ştia el în realitate? Îmi ştia în mare vârsta şi poate şi originea geografică, dar nu putea fi sigur că numele meu

era cel real, nici n-avea cum să ştie sigur dacă îmi aminteam ceva sau nu. Acesta din urmă putea fi un avantaj serios pentru mine, câtă vreme rămâneam nedescoperit. Dacă eram prins căutând Clubul Cronos, situaţia m-ar fi incriminat zdravăn şi ar fi dezvăluit că Uitarea eşuase complet. Totuşi, cât timp identitatea mea rămânea secretă, eram un ghimpe nevăzut în coasta lui Vincent.

Cu asta în minte, am dus o serie de vieţi în veşnică schimbare. Nu stăteam nicăieri mai mult de câteva zile, îmi schimbam cu regularitate hainele, limba, accentul. Mi-am vopsit părul aşa de des, încât în scurt timp devenise o claie sură sfărâmicioasă şi am devenit un falsificator de documente atât de îndemânatic, încât mi s-a oferit o comandă la Frankfurt, ca să fac acte angro pentru o bandă. N-am lăsat nicio urmă personală: fotografii, cuvinte, scrisori, nume, acte; mi-am ţinut toate însemnările în cap, am câştigat din jocuri de noroc bani doar cât aveam strictă nevoie şi nu mi-am făcut niciun prieten apropiat. N-am scris niciodată la Casa Hulne şi cred că n-am dat nicio informaţie reală despre mine în toată perioada în care am căutat. Aveam să fiu Nemesis pentru Vincent Rankis, iar el nici măcar n-avea să ştie de unde i s-a tras.

Căutarea a durat trei luni, perioadă care mi s-a părut cu două luni prea lungă. Directorii Clubului Cronos fuseseră grijulii, îngropând toate urmele, dar unul dintre ei, un anume Theodore Himmel, lăsase o însemnare în testamentul său, stipulând ca la picioarele mormântului să fie îngropată o casetă de fier. Însemnarea era micuţă, o clauză excentrică în actele unui om care murise de mai mult de treizeci de ani, dar reprezenta un indiciu. M-am furişat în cimitir în toiul nopţii şi, la lumina unei torţe, am săpat după sicriul lui Theodore Himmel, aruncând pământul până am ajuns la metal.

Am găsit caseta de fier, neagră şi crestată, îngropată aşa cum promitea testamentul. Era sudată şi am muncit trei ore ca s-o deschid cu fierăstrăul.

În cutie se afla o piatră, scrisă în trei limbi – germană, engleză şi franceză. Scrisul era micuţ, înghesuit în fiecare

curbă a pietrei, iar mesajul spunea aşa:

Eu, Theodore Himmel, din neamul cunoscut ca uroboran, şarpele care-şi înghite propria coadă, las acest mesaj pentru viitorii descendenţi ai neamului meu care ar putea căuta informaţii despre soarta mea. În copilărie, am fost salvat de urâtul vieţii mele de Clubul Cronos, care a venit să mă ridice din sărăcie şi m-a dus într-o viaţă de bogăţie, tovărăşie şi confort. La bătrâneţe, am încercat să fac acelaşi lucru pentru generaţiile mai tinere ale neamului meu, un serviciu pe care l-am făcut timp de multe vieţi înainte de aceasta. Dar în viaţa aceasta n-a fost să fie.

Până în anul Domnului 1894, copiii din neamul nostru s-au născut toţi aşa cum trebuia. Totuşi, după acel an de rău-augur, tot mai mulţi dintre ai noştri s-au născut fără vreo amintire a ceea ce sunt, iar câţiva nu s-au mai născut deloc. S-ar părea că în vieţile de dinainte au fost capturaţi de o forţă necunoscută, iar minţile lor, sufletele lor, depozitare ale unei importante cunoaşteri şi personalităţi acumulate în sute de ani, au fost distruse. Este un păcat împotriva cunoaşterii, un păcat împotriva oamenilor, un păcat împotriva neamului nostru, iar eu mi-am văzut prietenii, partenerii, familia reduşi la stadiul de copii din nou. Pentru ei nu există Clubul Cronos şi nu pot decât să deplâng parcursul pe care vor fi nevoiţi să-l aibă în vieţile viitoare, când vor trece din nou prin durerea redescoperirii.

Dacă citeşti asta, să ştii că sunt mort, iar Clubul Cronos din viaţa asta a fost distrus dincolo de putinţa de a fi refăcut. Nu-l căuta, căci este o capcană; nu-i căuta pe alţii din neamul tău, nici să n-ai încredere în ei. Pentru ca atât de mulţi să Uite, pentru ca atât de mulţi să fie distruşi cu totul înainte de naştere, nu poate fi vorba decât despre trădare.

Îţi cer să îngropi la loc această piatră ca să o

poată găsi şi alţii care ar putea veni şi să te rogi pentru renaşterea Clubului Cronos, în cursul vieţilor noastre viitoare.

Am citit-o o singură dată, la lumina torţei, şi apoi, aşa cum mi se ceruse, am îngropat-o din nou în adâncul mormântului.

Capitolul 62

Trebuia să-l găsesc pe Vincent Rankis.

Era enervant să ştiu că nu se va dovedi uşor de găsit. Poate şi mai enervant era că, făcând asta în mod activ în viaţa aceasta, mă expuneam, fără îndoială, unui risc mult mai mare decât dacă aş fi făcut-o în viaţa următoare. Dacă eram prins în viaţa asta, ar fi fost o dovadă suficientă că Uitarea n-a funcţionat şi nu mă îndoiam prea tare că data următoare Vincent n-avea să mai fie aşa de neglijent încât să mă lase să iau otrava de şobolani înainte să îmi afle punctul de origine. De asemenea, dacă aş fi apărut pe radarul social ca o figură prea vizibilă sau influentă, şi liniarii, şi kalachakra ar fi început să pună întrebări despre originea mea, iar această informaţie era acum cea mai valoroasă pe care o deţineam.

Cu astea în minte, am devenit infractor profesionist pentru prima dată în vieţile mele.

Intenţia mea, mă grăbesc să adaug, nu era să adun avere, ci relaţii. Trebuia să-i găsesc pe acei uroborani care mai trăiau, care încă îşi mai aminteau – cei care supravieţuiseră epurării lui Vincent –, dar era clar că nu puteam folosi Clubul Cronos în acest scop. De asemenea, nu puteam recurge la mijloace legale şi să risc ca investigaţiile mele să fie urmărite, aşa că mi-am pus la punct măsuri de securitate pentru a-mi ascunde identitatea reală în faţa poliţiei şi în faţa oricui ar fi încercat să mă urmărească. Am început cu spălarea de bani, cu avantajul că eram familiarizat cu instituţiile bancare importante şi ştiam dinainte în ce era înţelept şi în ce era nechibzuit să investesc. Al Doilea Război Mondial perturbase activităţile ilegale în asemenea măsură, că îmi scosese clienţii din afacerile serioase şi redusese economii întregi la speculaţii pe piaţa neagră asupra cărora aveam foarte puţin control, dar anii care au urmat erau numai buni de exploatat. Am fost puţin dezamăgit când am văzut ce uşor mă descurcam cu tehnicile şi cât de nemilos am

devenit în scurt timp. Renunţam pe loc la clienţii care nu-mi urmau sfaturile sau care făceau paradă de avere într-un mod care risca să atragă atenţia asupra mea. Le-o retezam celor care se interesau prea îndeaproape de identitatea mea. Pe cei care ascultau şi respectau preceptele mele stricte de afaceri îi răsplăteam cu profituri uriaşe din investiţii. În mod ironic, companiile de faţadă prin care treceam banii aveau deseori aşa de mult succes, că începeau să aducă profituri mai mari decât activităţile ilegale care le finanţaseră, moment în care eram de obicei obligat să le închid sau să le separ de activitatea infracţională, ca să evit să atrag atenţia autorităţilor fiscale din ţările unde îşi aveau sediul. N-am făcut niciodată afaceri în persoană. Trimiteam împuterniciţi care inspirau încredere, aşa cum făcusem cu mulţi ani în urmă când înfiinţasem Waterbrooke & Smith. Ba chiar l-am angajat pe Cyril Handly, actorul meu de serviciu dintr-o viaţă anterioară, ca să facă nişte schimburi pentru mine. A respectat bine scenariul de data asta, în mare parte fiindcă l-am ţinut departe de băutură, până într-o zi din 1949, când, la Marsilia, o bandă de traficanţi cu ambiţii revoluţionare a pătruns într-o întâlnire la care participa şi el, i-a împuşcat pe toţi cei care au opus rezistenţă şi i-a spânzurat pe supravieţuitori de o macara, ca avertisment pentru rivalii lor care pătrundeau în acest teritoriu. Gruparea interlopă atacată a trecut la represalii cu sânge şi foc, ceea ce n-a dus nicăieri. Le-am golit conturile bancare, am turnat fiecare contabil şi fiecare agent care lucrase vreodată pentru ei, le-am dat pe mâna legii firmele-fantomă şi, când părea că asta nu reuşea decât să-i incite la prostii şi mai mari, l-am otrăvit pe câinele şefului lor.

Un bileţel lăsat la gâtul câinelui anunţa: *„Vă pot ajunge în orice loc, oricând. Mâine va fi fiica ta, iar poimâine, soţia."*

A plecat din oraş a doua zi, dar înainte de asta a pus pe capul meu o recompensă nechibzuit de mare, pe care nu-şi permitea să o plătească. N-a revendicat-o niciun asasin.

Niciun asasin n-a ştiut vreodată unde să caute.

Până în 1953 aveam informatori şi contacte pe toată faţa pământului. Aveam şi o soţie – Mei – pe care o cunoscusem în Thailanda într-una dintre scurtele mele vizite şi care voia viză pentru SUA. I-am dat viza şi am introdus-o într-o confortabilă aristocraţie a clasei de mijloc în suburbiile din New Jersey, unde a învăţat engleză, a participat la evenimente sociale, a intrat în asociaţii de caritate şi a ţinut un amant tânăr foarte politicos, pe nume Tony, pe care îl iubea profund, dar pe care, din respect faţă de mine, îl dădea întotdeauna afară din casă înainte să mă întorc eu. În schimbul micilor mele cheltuieli, primeam mese regulate de o calitate extraordinară, companie atunci când aveam nevoie şi o reputaţie de filantrop. Adevărul este că aveam o problemă cu banii în exces pe care-i primeam şi mă bazam serios pe donaţiile anonime pentru cauze caritabile pentru a scăpa de averea compromiţătoare pe care o deţineam. Mei excela la această sarcină, vizitând birourile oricărui potenţial beneficiar şi analizând, în cele mai mici detalii, documente despre declaraţiile, faptele şi acţiunile lor înainte de a autoriza donaţia. Uneori, excedentul de venit era atât de stânjenitor de mare, iar verificările lui Mei atât de minuţioase, încât am fost nevoit să lucrez pe la spatele ei şi, doar ca să nu mai pierd timpul, să ofer câte o donaţie anonimă vreunei fundaţii pe care ea nu o acceptase. Nu ne-am iubit niciodată, nici nu era nevoie. Aveam ce ne doream şi asta era tot, şi până în ziua în care a murit ne-a fost credincioasă şi lui Tony, şi mie, a crezut că mă cheamă Jacob şi că eram din Pennsylvania. Sau, dacă s-a îndoit vreodată, cel puţin n-a pus niciodată întrebări.

Toate erau bune şi frumoase, dar obiectivul final rămăsese ascuns chiar şi faţă de soţia mea. Pe măsură ce relaţiile în lumea interlopă se înmulţeau, mi-a sporit şi abilitatea de a explora surse de informaţii, iar până în anii ’50 aveam la mână sau măcar la îndemână poliţişti, politicieni, funcţionari publici, guvernatori şi generali. Ţinând cont că informaţiile pe care le voiam eu erau

minime şi simple, probabil că erau recunoscători că eu eram cel care îi presa. Cererile mele de informaţii veneau sub formă de întrebări despre anumite clădiri sau persoane. Încercam, în felul meu indirect, să depistez soarta Cluburilor Cronos din lume şi a membrilor care au supravieţuit, au murit sau au Uitat. Uneori, aveam noroc: în 1954 am nimerit, aproape din întâmplare, peste Philip Hopper, fiul unui fermier din Devon, care moştenise în această viaţă afacerea tatălui, iar acum, spre încântarea mea moderată, producea cantităţi uriaşe de smântână groasă din laptele provenit de la cireada lui de vaci grase, supraponderale. Faptul că muncea pământul tatălui nu era semn bun, fiindcă, până acum, nu-l văzusem niciodată pe Philip muncind. Cuprins de spiritul de aventură, am înghesuit-o pe Mei într-un avion către Anglia, i-am cumpărat o pălărie de paie, am dus-o să vadă Turnul Londrei şi, în cele din urmă, am sărit cu ea într-un tren în direcţia sud-vest, unde am petrecut o vacanţă foarte plăcută plimbându-ne pe stânci, căutând fosile şi rotunjindu-ne din cauza plăcintelor cu fructe. Abia în penultima zi, ca din întâmplare, Mei şi cu mine am hoinărit pe lângă ferma lui Phillip Hopper, am sărit gardul şi am coborât către uşa căsuţei, să vedem dacă nu putem să cumpărăm vreun pic din faimoasa lui smântână.

La uşă a răspuns Phillip însuşi şi, din prima clipă, am ştiut cu certitudine că îşi pierduse memoria. Nu era vorba doar de condiţiile în care trăia, de vocea de fermier cu accent sau de expresia de neştiinţă totală când m-a văzut, nici de licărul de dispreţ din ochii lui când mi-a auzit accentul american fals. Era vorba de o absenţă mai profundă. Îi lipseau timpul, experienţa, cunoaşterea. Pierduse toate lucrurile care-l definiseră. Phillip Hopper, ca aşa de mulţi alţi uroborani, fusese, la un anumit moment al vieţii trecute, capturat de forţe neştiute care îi şterseseră din memorie chiar esenţa a ceea ce fusese.

Ne-a vândut smântână grasă şi îmi e ruşine să spun că am mâncat-o pe toată în timpul drumului cu trenul înapoi spre Londra.

Capitolul 63

Am ajuns la concluzia că în următoarea mea viaţă va fi haos.

Stând întins lângă Mei în casa noastră elegantă din suburbii, pentru care plătiseră traficanţi de droguri şi şarlatani, mă uitam la umbra frunzelor legănându-se de-a lungul tavanului şi mă gândeam la întrebări care-şi aveau răspunsul la sute de ani distanţă.

Acei kalachakra ale căror memorii fuseseră şterse se vor trezi cu aceeaşi confuzie şi nebunie pe care o trăisem şi eu în primele mele vieţi. De obicei, după o Uitare, membrii Clubului Cronos apar în următoarea viaţă ca să protejeze copilul îngrozit de cele mai grave traume ale acelei experienţe şi ca să-l ghideze prin acea perioadă dificilă. Dar să faci aşa ceva acum, când Vincent ştia deja, în mod clar, identităţile atât de multor kalachakra, însemna să rişti expunerea acelora dintre noi – indiferent câţi eram – care încă mai aveam memoriile intacte. Şi totuşi, ce se întâmpla dacă nu o făceam? Generaţii viitoare ale Clubului Cronos, pentru sute de ani de acum încolo, se bazau pe membrii din secolul XX ca să le protejeze, să le ofere ajutor. Ce s-ar fi făcut fără temelia pe care am pus-o noi?

Aveau să-şi găsească o cale, am decis eu, pentru că n-aveau de ales. Problema mai presantă se afla în prezent – ce aveam de făcut *eu,* unul dintre puţinii privilegiaţi care încă îşi mai aduceau aminte de natura propriei fiinţe, când, în următoarea viaţă, azilurile acestei lumi vor începe să se umple de bărbaţi şi femei cu minţile făcute praf de Vincent?

Trebuia să găsesc un Club Cronos, chiar şi unul singur era suficient, care să nu fi fost atins de epurarea lui Vincent Rankis şi ai cărui membri să mai ştie încă cine sunt.

Prin 1958, se părea că singurul Club care corespundea descrierii era cel din Beijing.

Nu era un an bun să vizitezi Beijingul. Campania Celor o sută de flori[28] fusese încheiată brusc şi eficient când guvernul comunist al Chinei îşi dăduse seama că acordarea libertăţii culturale nu era totuna cu câştigarea slăvirii culturale; acum începea Marele Salt Înainte[29], care sacrifica, pentru binele naţiunii, unelte şi metal, timp şi energie, vieţi şi forţe. Între optsprezece şi treizeci de milioane de oameni aveau să moară în foametea care a urmat. Să intri ca occidental era aproape imposibil, dar aveam destule contacte în lumea interlopă din Rusia ca să obţin o acoperire de universitar sovietic trimis la Beijing pentru a împărtăşi cunoştinţe despre tehnici industriale şi pentru a-şi îmbunătăţi cunoştinţele de mandarină.

Este extrem de dificil să vorbeşti mandarina cu accent rusesc. Dintre toate limbile pe care le-am învăţat, mandarina mi-a luat cel mai mult timp, iar încercarea de a reproduce tonurile potrivite în timp ce mă dădeam drept cărturar sovietic m-a extenuat considerabil. În cele din urmă, am ales să-mi subliniez accentul rusesc în defavoarea unei acurateţi prea mari a limbii, dând naştere unor nesfârşite zâmbete furişe din partea gazdelor mele şi poreclei de Profesorul Lălăială, care a devenit destul de repede numele după care mă ştiau toţi.

Chiar dacă eram, teoretic, un aliat dintr-o ţară prietenă, mişcările mele în Beijing erau restricţionate drastic. Era un oraş care trecea prin schimbări tumultuoase, iar starea ţării fiind aşa cum era, schimbările provocau un haos îngrozitor. Districte întregi de locuinţe vechi din epoca Qing fuseseră dărâmate cât ai clipi, deşi nu existau resurse pentru a înlocui căminele distruse. Fusese începută construcţia unor zgârie-nori uriaşi, dar rămăsese neterminată, aşa că acoperişurile fuseseră înfipte peste vreo patru etaje, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Aşa a fost

[28] Mişcare anunţată în mai 1956 de liderul chinez Mao Zedong, care propunea o mai mare libertate de exprimare şi gândire.

[29] Politică adoptată de liderul comunist Mao Zedong în 1957, când a renunţat la modelul sovietic de dezvoltare a industriei, promovând descentralizarea economiei şi un nou sistem de organizare socială a comunelor populare.

planul de la bun început.” Pretutindeni erau afişe, iar propaganda era una dintre cele mai colorate şi, cel puţin din punctul meu de vedere, una dintre cele mai naive pe care le văzusem vreodată. Pornind de la pilonii tradiţionali ai regimului comunist – imagini cu familii fericite care munceau împreună, pe fundalul unui cer roşu, într-un câmp bine îngrijit – şi trecând prin campanii mai neobişnuite, cum ar fi sugestiile că îngrijirea plantelor în ghiveci ar încuraja o viaţă curată sau îndemnurile de a avea grijă de igiena personală pentru binele naţiunii, mă duceau cu gândul la un soi de proiect pentru şcoala de arte, extins prin tot oraşul. Cu toate acestea, înflăcărarea aflată în spatele celei mai mari părţi a propagandei era evidentă, cel puţin printre gazdele mele mai zgomotoase, care declamau retorica vremii cu o pasiune preoţească şi care, în următorii câţiva ani, probabil că aveau să creadă că Revoluţia Culturală este cea mai bună perioadă a vieţii lor. Era un memento al vechiului adevăr că nu e nevoie decât de complicitatea unor oameni de bine pentru ca tirania să prospere. Mă întrebam câţi oameni de bine priveau oare în tăcere, în China acelor vremuri, în timp ce această minoritate mai gălăgioasă şi mai energică de credincioşi mărşăluia şi cânta pe calea către foamete şi distrugere. Ziua predam cursuri unor tineri tehnocraţi serioşi despre tot ce îmi puteam aminti legat de dogma industrială rusească a epocii. Am inventat chiar grafice şi schiţe cu totul imaginare, am discutat despre oţelării care nu existau şi modalităţi de motivare a muncitorilor şi am răspuns la sfârşitul fiecărui curs la întrebări cum ar fi:

— Domnule profesor Lălăială, dacă le oferiţi recompense supraveghetorilor pentru creşterea productivităţii fabricii nu înseamnă că încurajaţi o slăbiciune ideologică? N-ar trebui ca supraveghetorul să fie egal cu toţi muncitorii lui?

La care răspunsul era:

— Supraveghetorul e un slujitor al muncitorilor lui, pentru că ei sunt producători, iar el nu e. Totuşi, trebuie să existe o personalitate care să conducă în fiecare organizaţie, altfel nu avem cum să obţinem informaţii

despre succesul sau eşecul ei şi nici nu putem fi siguri că politicile generale sunt implementate la nivelul cel mai de jos. În ceea ce priveşte recompensarea supraveghetorului pentru succesul său, vedem că, dacă nu o facem, motivarea supraveghetorului şi a muncitorilor săi scade şi s-ar putea să nu se mai străduiască la fel de mult în anul următor.

— Dar, domnule, o campanie de îndoctrinare pentru gândirea corectă n-ar fi o soluţie mai potrivită în această situaţie?

Am zâmbit, am încuviinţat din cap şi am spus minciuni desăvârşite, goale, fără haz.

Cerusem, foarte clar, ca perioada petrecută la Bejing să fie de doar trei luni. Nu credeam că mă pot preface mai mult de atât şi speram să am o rută de scăpare disponibilă şi eficientă în caz că acoperirea mea ar fi fost compromisă. Stabilisem şi legături cu Triada din Hong Kong şi, la cererea mea şi spre marea lor tulburare, trimiseseră în nord o echipă formată din cinci oameni, pregătiţi să-mi acorde asistenţă în orice moment. Nici oamenii trimişi, nici Triada nu se gândeau că aveam să vin eu însumi la Beijing şi să recurg la resursele lor, ci îşi imaginau mai degrabă că, aşa cum făceam de obicei, acţionam printr-un intermediar. Prima dată când i-am întâlnit, am fost speriat să văd cât de puţin li se potrivea îmbrăcămintea cu mediul, pentru că încă mai purtau indicii ale luxului din Hong Kong – pantofi noi şi pantaloni curaţi, piele catifelată şi, spre marea mea oroare, unul dintre ei chiar mirosea a aftershave scump. L-am ocărât într-un amestec de rusă şi mandarină şi am fost cumva uşurat să descopăr că mandarina lor era excelentă, chiar dacă avea un puternic accent de Hunan. În timp ce eu îmi vedeam de treabă, ei au plecat în căutarea Clubului Cronos, răspândind prin reţeaua interlopă a Beijingului câte o şoaptă precaută, pentru că guvernul devenea de-a dreptul turbat când era vorba de infractorii pe care îi prindea.

Clubul Cronos din Beijing.

Ezitasem să încerc să-l vizitez chiar şi la începutul misiunii, pentru că în secolul XX avea o reputaţie destul de îndoielnică printre Cluburile lumii. În general, Beijingul este un Club stabil, plăcut, de încredere. E chiar un fel de destinaţie turistică, pentru că, dacă reuşeşti să ajungi până în pragul său, îţi oferă, până în 1890, un grad de stabilitate şi de lux fără egal printre majoritatea celorlalte Cluburi. Totuşi, începând din 1910, Clubul devine tot mai închis, ajungând mai degrabă cum era Clubul din Leningrad în 1950 – un club-fantomă, un loc care să-i sprijine pe tineri, dar nu mult mai mult de atât. Până în anii ’60, Clubul din Beijing abia dacă este o şoaptă în vânt şi, de câteva ori, în pofida celor mai severe precauţii luate de membrii săi, cade victimă Revoluţiei Culturale. În Rusia Sovietică, acest tip de atac asupra luxului şi intelectualismului putea fi evitat prin mită sau putea fi învins prin şantaj, dar în nebunia acelor luni nici chiar kalachakra nu puteau prezice cu precizie desfăşurarea evenimentelor.

Clubul se confruntase şi cu alte probleme în secolul XX, dintre care multe erau de ordin ideologic. Membrii săi fuseseră întotdeauna mândri de China şi de poporul chinez şi, timp de câteva vieţi, cei mai mulţi dintre ei vor lupta de o parte sau alta în timpul îndelungatului război civil. Cu toate acestea, până la urmă membrii mai pragmatici vor ajunge să înţeleagă că, orice ar face, nu vor reuşi să modifice cursul evenimentelor, iar unii dintre ei pleacă, amărâţi şi dezamăgiţi de soarta ţării lor. Cei care rămân, şi chiar sunt mulţi, sunt deseori prinşi în conflictul dintre mândria naţională, înţelegerea viziunii de ansamblu care le lipseşte majorităţii contemporanilor lor liniari şi aceeaşi înflăcărare ideologică ce a dus adeseori la distrugerea Clubului însuşi. Când zi şi noapte nu poţi vedea decât stindarde care proclamă gloria comunismului, iar întreaga ta lume intelectuală este definită de acest mare apel de adunare, împotriva căruia n-ai nicio armă sau posibilitate de apărare, atunci, ca un deţinut în celula închisorii, aceste ziduri devin viaţa ta. Aşa s-ar fi putut întâmpla şi cu Clubul Cronos din Beijing, iar membrii săi – pătimaşi,

înflăcăraţi, furioşi, înverşunaţi, indignaţi, dedicaţi, respinşi – aveau o reputaţie îndoielnică în secolul XX. Am aflat că în secolul XXI caracterul Clubului se schimbă din nou şi devine mai mult un loc al luxului şi siguranţei, aşa cum fusese şi înainte, dar eu nu prinsesem zilele acelea.

Să găseşti Clubul din Beijing chiar şi în cele mai bune perioade este o problemă delicată.

Iar acestea erau, foarte probabil, cele mai nepotrivite timpuri fie şi numai să te gândeşti să-l cauţi. Dar n-aveam de ales.

A durat două luni şi începusem deja să simt presiunea colegilor de la universitate, care şuşoteau că Profesorul Lălăială nu era chiar cum trebuie din punct de vedere al doctrinei. Doctrina pe care o recitam era, de fapt, întru totul corectă pentru vremurile pe care le trăiam, dar subestimasem viteza cu care se schimbau vremurile şi, în mod esenţial, cu cât de mult mai importante erau interpretările rivalilor decât adevărul spuselor tale. Îmi făcusem socoteala că nu mai aveam decât câteva săptămâni până să fiu deportat, iar deportarea ar fi fost opţiunea cea mai blândă.

Când a sosit mesajul, era exact momentul potrivit. Avea forma unei bucăţele de hârtie strecurate pe sub uşă, scrisă în rusă, care spunea: „Întâlnit un prieten. Treci să bem un ceai, 18.00, sub felinar?”

„Sub felinar” era codul stabilit pentru o ceainărie micuţă, una dintre foarte puţinele ceainării care mai existau încă în Beijing şi care rămăsese deschisă în principal în folosul elitei de partid şi a universitarilor veniţi în vizită, ca mine, aceştia bucurându-se de servire din partea unor tinere amabile, care puteau fi şi mai amabile în schimbul unui mic stimulent suplimentar. Matroana ceainăriei purta tot timpul o haină albă simplă, dar părul îi era coafat într-o coroană uriaşă de beţişoare metalice şi bijuterii şi nu i-am văzut niciodată zâmbetul dispărându-i de pe faţa rotundă şi lată. Pentru a dovedi devotamentul ceainăriei faţă de Marele Salt Înainte, toate scaunele joase de metal pe care stăteau odinioară oaspeţii fuseseră

donate industriei, iar acum clienţii se aşezau pe perne roşii direct pe podea. Mişcarea fusese întâmpinată cu multe laude de secretarii de partid care beau acolo şi, în cele din urmă, cu douăzeci de scaune de lemn lăcuite, aduse de unul dintre secretari, care descoperise că genunchii lui nu mai puteau face faţă statului cu picioarele încrucişate.

M-am întâlnit cu informatorul meu, unul dintre băieţii din Triadă, la colţul aleii înguste unde se afla ceainăria. Ploua, ploaia rece din nord care vine dinspre Manciuria şi face ţiglele acoperişurilor curbate să răpăie sub picăturile grele. A luat-o din loc când m-am apropiat, iar eu am mers la aproape cincizeci de metri în urma lui, şi, în timp ce ne mişcam, verificam străzile în căutare de informatori, de trăgători cu urechea, de orice fel de supraveghere. După zece minute, a încetinit pasul, lăsându-mă să-l ajung din urmă şi am mers împreună, discutând sub umbrela lui, în timp ce străzile oraşului răpăiau şi scăpărau sub puhoaiele de apă.

— Am găsit un soldat care o să te ducă la Clubul Cronos, a şoptit el. Spune că trebuie să fii singur.

— Îl crezi?

— L-am verificat. Nu e din AEP[30], deşi poartă uniformă. Spune să-ţi zic că asta e a şaptea lui viaţă. A spus că o să ştii ce înseamnă.

Am încuviinţat din cap.

— Unde mă întâlnesc cu el?

— La noapte, Beihai, ora 2.00.

— Dacă nu iau legătura cu tine în douăsprezece ore, am răspuns, te retragi din oraş.

A dat din cap repezit.

— Noroc! a şuierat el şi, cu o singură strângere de mână, s-a pierdut din nou în beznă.

Parcul Beihai. Primăvara, abia ai loc prin îmbulzeala de oameni veniţi să se bucure de flori şi de frunzele copacilor. Vara, suprafaţa lacului se umple de nuferi, iar iarna stupa[31]

---

[30] Armata de Eliberare a Poporului – forţele armate chineze.

[31] Stupă – monument funerar budist, format dintr-un soclu poligonal,

albă este ascunsă în spatele copacilor îngheţaţi.

La ora 2.00 noaptea, în 1958, este un loc numai bun să intri în belele.

Am aşteptat la intrarea vestică în parc şi am urmărit cum şiroia apa în timp ce mi se prelingea prin şosete. Mi-a părut rău că n-am văzut Beihai în vremuri mai vesele şi am decis că, dacă voi mai trăi până la începutul anilor ’90, o să mă întorc aici ca turist şi o să fac lucrurile pe care le fac turiştii, poate o să aleg chiar un paşaport oarecum inofensiv cu care să călătoresc, cum ar fi unul norvegian sau danez. Cu siguranţă că nici măcar cel mai vehement dintre ideologi n-ar putea găsi ceva în neregulă cu Norvegia.

Pe strada pustie s-a apropiat o maşină şi, desigur, maşina era pentru mine. Erau suficient de puţine maşini pe străzile Beijingului, aşa că n-am fost foarte surprins când s-a oprit exact în faţa mea, uşa a fost deschisă dinăuntru, iar o voce mi-a spus într-o rusă clară, curată:

— Vă rog, urcaţi!

Am urcat.

Interiorul maşinii duhnea a ţigări ieftine. În faţă se afla un şofer, iar pe scaunul pasagerului stătea un alt bărbat, cu un chipiu militar tras în jos pe frunte. M-am întors către al treilea bărbat, cel care îmi deschisese uşa din spate. Era scund, cu părul cărunt, îmbrăcat îngrijit cu tunică şi pantaloni gri. Într-o mână avea un pistol, iar în cealaltă, un sac, care mirosea şi el a fum de ţigară.

— Vă rugăm să ne scuzaţi, a spus el, în timp ce îmi trăgea sacul pe cap.

O călătorie incomodă.

Calitatea drumurilor era aproape inexistentă, iar suspensiile maşinii fuseseră sudate de un pietrar nemulţumit de schimbarea de carieră. De câte ori ne apropiam de vreo zonă aglomerată, mi se cerea politicos să-mi las capul sub scaunele din faţă, acţiune care impunea o considerabilă încurcătură de genunchi, pentru

---

având deasupra un corp cilindric acoperit cu o cupolă.

că scaunele din faţă erau oricum prea aproape de la bun început. Am sesizat că ieşeam în afara oraşului după turaţia motorului pe măsură ce ajungeam pe drumuri largi şi am fost informat politicos că pot să mă ridic şi să mă relaxez, dar m-au rugat să nu-mi scot sacul de pe cap.

În timp ce mergeam, radioul cânta înregistrări cu muzică tradiţională şi fragmente alese din cele mai măreţe discursuri ale lui Mao. Însoţitorii mei, dacă le puteam spune aşa, erau tăcuţi. Nu ştiu cât a durat călătoria, dar când ne-am oprit am auzit primele triluri ale zorilor. Frunzele foşneau în adierea umedă a dimineţii, iar sub tălpi simţeam un noroi gros, în timp ce eram condus, încă fără vedere, jos din maşină. Un pas pe un pridvor de lemn, şuieratul unei uşi care glisa într-o parte şi, chiar înăuntrul pridvorului, aceeaşi voce politicoasă a bărbatului cu pistolul, întrebând dacă n-aş vrea să-mi scot pantofii. Am vrut. Am fost percheziţionat rapid, profesionist, şi dus de braţ într-o altă cameră. Camera mirosea uşor a peşte afumat şi am fost aşezat stângaci pe un scund scaun de lemn, cu o sursă de căldură în dreapta şi un alt miros – ceai verde – care s-a adăugat amestecului.

În cele din urmă, mi-au scos sacul de pe cap şi, privind de jur-împrejur, am descoperit că mă aflam într-o cameră pătrată cu un remarcabil model tradiţional şi cu podeaua acoperită cu trestie. Nu se vedea niciun decor, cu excepţia unei mese joase de lemn şi a două scaune, dintre care unul era ocupat de mine, iar o fereastră largă, aflată în faţa mea, dădea către un mic eleşteu verde, pe suprafaţa căruia insectele dimineţii începuseră să zboare odată cu apropierea zorilor. În cameră a intrat o femeie, cu un ceainic ţinut într-un echilibru expert pe o tavă, şi, aşezând cu grijă două ceşti de porţelan, mi-a turnat ceaiul. A umplut şi cealaltă ceaşcă, aşezată vizavi de mine, deşi încă nu era nimeni care să o bea. Am zâmbit, i-am mulţumit şi am dat ceaiul pe gât.

Aşteptare.

Cred că am aşteptat cam cincisprezece minute, singur cu ceainicul cu ceai verde şi o ceaşcă în care se răcea

băutura.

Apoi uşa glisantă din spatele meu s-a mişcat din nou şi a intrat o altă femeie. Era tânără, abia trecută de cincisprezece ani, purta sandale joase din trestie împletită, pantaloni albaştri, o tunică matlasată şi o singură floare de liliac în păr. S-a lăsat cu abilitate în scaunul din faţa mea cu cel mai vag zâmbet de aprobare, şi-a luat ceaşca de ceai verde, a trecut-o o dată pe sub nas, pentru a inhala aroma acum rece, apoi a sorbit cu grijă.

M-a măsurat cu privirea. Am măsurat-o şi eu cu privirea o vreme. În cele din urmă, a spus:

— Sunt Yoong şi am fost trimisă aici ca să stabilesc dacă să te omorâm sau nu.

Am ridicat din sprâncene şi am aşteptat să continue. Şi-a pus cu grijă ceaşca pe tavă, îndreptându-şi degetele ca să alinieze perfect vasul micuţ cu ceainicul şi ceaşca mea goală. Apoi, strângându-şi mâinile în poală, a continuat:

— Clubul Cronos a fost atacat. Unii membri au fost răpiţi, amintirile le-au fost şterse. Doi au fost eliminaţi înainte de a se naşte şi încă le mai plângem pierderea. Am trăit întotdeauna discret, dar acum ne dăm seama că suntem ameninţaţi. Cum putem şti că nu eşti şi tu o ameninţare pentru noi?

— Dar eu cum pot şti că voi nu sunteţi o ameninţare pentru mine? am răspuns. Şi eu am fost atacat. Şi eu am fost aproape distrus. Oricine se află în spatele situaţiei, trebuie să fi ştiut despre Club şi să fi avut acces la el. Este un atac pregătit sute de ani, poate chiar mii. Îngrijorarea mea este la fel de justificată ca şi a voastră.

— Aşa o fi, dar tu ne-ai căutat pe noi. Nu noi te-am căutat pe tine.

— Am venit să caut singurul Club Cronos despre care ştiu că mai e cât de cât intact. Am venit să găsesc resurse, să aflu dacă aveţi informaţii în plus faţă de ce ştiu eu, informaţii care m-ar putea ajuta să-l găsesc pe cel care se află în spatele întregii poveşti.

A rămas tăcută.

Am simţit, în adâncul sufletului, cum mă enervez.

Fusesem răbdător – aşteptasem nu mai puţin de treizeci şi nouă de ani – şi îmi asumasem un risc considerabil chiar şi numai arătându-mă în faţa oamenilor ăstora.

— Înţeleg, am continuat, încercând să nu las enervarea să se simtă în voce, că sunteţi bănuitori, dar adevărul este că, dacă aş fi fost duşmanul vostru, nu m-aş fi lăsat atât de complet în mâinile voastre. Am făcut eforturi considerabile ca să-mi ascund identitatea, e drept, dar numai ca să-mi ascund punctul de origine şi locul unde mă aflu de oricine este cel care încearcă să ne distrugă. Îţi pot da nişte informaţii despre cine ar putea fi duşmanul nostru comun; sper să îţi dai seama că este în interesul tău să împărtăşeşti şi tu ce informaţii ai.

A rămas tăcută o lungă perioadă, dar de acum enervarea mea ajunsese aproape la acelaşi nivel cu autocontrolul şi mi-am dat seama că dacă mai spuneam ceva, riscam să pierd orice stăpânire de sine îmi mai rămăsese. Brusc, s-a ridicat în picioare, a făcut o plecăciune uşoară şi a spus:

— Dacă vrei să aştepţi aici, am să mă mai gândesc la asta.

— Acoperirea mea este de profesor rus, am răspuns. Dacă e să fiu reţinut pe termen nedeterminat, sper că îmi veţi oferi mijloace de ieşire, în caz că e nevoie.

— Desigur, a răspuns ea. Nu vrem să-ţi creăm neplăceri inutile.

Spunând acestea, a plecat la fel de brusc cum sosise.

După câteva clipe, bărbatul zâmbitor cu pistolul a intrat în cameră.

— Ţi-a plăcut ceaiul? a întrebat, trăgându-mi la loc sacul pe cap şi ridicându-mă în picioare. Secretul e să-l fierbi la foc mic, să ştii!

M-au lăsat unde mă găsiseră, în faţa Parcului Beihai. Aveam la dispoziţie jumătate de oră ca să ajung la curs şi am alergat nebuneşte pe străzi, ajungând cu două minute întârziere. Studenţii, departe de a-mi reproşa întârzierea, au râs pe înfundate, iar eu am ţinut cu sufletul la gură o prelegere despre colectivizarea agriculturii şi beneficiile

îngrăşămintelor chimice, după care le-am dat drumul cu trei minute mai devreme şi am alergat către cea mai apropiată toaletă chiar mai repede decât la venirea dinspre parc. Nimeni nu se gândeşte niciodată la problema vezicii atunci când pune în aplicare stratageme.

Am aşteptat patru zile.

Au fost patru zile enervante, în timpul cărora ştiam foarte bine că alibiul meu era verificat şi fiecare aspect al poveştii mele de acoperire era cercetat de Clubul Cronos din Beijing. Eram convins că n-o să găsească nimic. Plantasem suficiente măsuri de protecţie între profesorul Lălăială şi mine ca să fie nevoie de o viaţă întreagă de investigaţii. În a cincea zi, când plecam de la universitate şi mă îndreptam către cămin, am auzit o voce care venea din umbra unei uşi:

— Profesore?

M-am întors.

Adolescenta pe care o întâlnisem în casa de lângă eleşteu stătea acolo, purtând o uniformă kaki şi un ghiozdan pe umăr. Părea şi mai copilă decât înainte, îmbrăcată cu uniforma cu pantaloni lălâi.

— Pot să vă vorbesc, profesore? s-a interesat ea.

Am încuviinţat din cap, făcând un semn spre stradă.

— Stai numai să-mi iau bicicleta, am spus.

Am mers încet împreună pe străzile oraşului. Culoarea pielii mele şi nasul neobişnuit atrăgeau toate privirile, ca de obicei, numai că, de data asta, privirile erau atrase şi de prezenţa fetei lângă mine.

— Trebuie să vă felicit, a murmurat ea în timp ce mergeam, pentru profunzimea pregătirilor dumneavoastră. Toate documentele şi toate contactele arată că sunteţi cine susţineţi că sunteţi, o mare realizare ţinând cont că de fapt nu sunteţi.

Am ridicat din umeri, cu ochii cercetând cu atenţie strada, uitându-mă după oricine care ar fi părut prea interesat de discuţia noastră.

— Am avut ceva timp să ajung să fac cum trebuie genul

ăsta de lucruri.

— Poate că abilitatea de a folosi stratageme v-a ferit de atacuri? a spus ea gânditoare. Poate că aşa aţi scăpat de Uitare?

— Eram mort înainte de Watergate, am răspuns. Bănuiesc că asta a jucat un rol şi mai important.

— Aşa e. N-a fost niciun semn că ar fi ceva în neregulă până în 1965. Acela a fost anul când au început să dispară membrii Clubului. Întâi ne-am gândit că erau pur şi simplu ucişi, iar trupurile îngropate în morminte anonime – s-au mai întâmplat lucruri de-astea şi înainte, când autorităţile liniare încep să ne acorde prea multă atenţie – şi se vor mai întâmpla şi în viitor, cred. Dar morţile şi revenirile la viaţă arătau o tendinţă mult mai sinistră. Celor care erau răpiţi şi ucişi li se ştergea întâi memoria, ceea ce este o formă de moarte pe care Clubul nu o poate tolera sau accepta. Aici, la Beijing, am pierdut unsprezece membri prin Uitare, iar doi au fost ucişi înainte de naştere.

— Din ce am aflat de la alte Cluburi, am răspuns încet, pare a fi un tipar destul de obişnuit.

— Mai sunt şi alte tipare, a adăugat ea cu o înclinare rigidă a capului. Niciunul dintre cei ucişi înainte de naştere nu venea de dinainte de 1896. Asta implică faptul că ucigaşul era prea tânăr ca să acţioneze înainte de data asta. Ţinând cont că amintirile şi conştiinţa sunt obţinute între patru şi cinci ani…

— Asta plasează naşterea ucigaşului nostru cam prin 1890, da, am murmurat.

O altă plecare severă a capului, în timp ce coteam. Studenţii se grăbeau în sens invers, alergând către ore. Câteva grupuri mărşăluiau, purtând stindarde uriaşe care proclamau „STUDENŢI, UNIŢI-VĂ PENTRU MARELE SALT ÎNAINTE!” şi alte astfel de semne de năpastă iminentă.

— Asasinatele înainte de naştere par să fie îndreptate împotriva membrilor mai bătrâni ai Clubului, a continuat ea. S-ar părea că intenţia este de eliminare a celor mai activi dintre membrii noştri, care ar putea fi în poziţia de a

interveni la începutul secolului XX. Desigur, eliminarea lor are impact asupra generaţiilor viitoare ale secolului, care sunt mai grav afectate de pierderea lor decât dacă, de exemplu, am fi fost eliminaţi tu sau eu.

— Nu te învinovăţi aşa tare, am glumit eu, dar ea nici măcar n-a schiţat un zâmbet.

— În 1931, a apărut o scurtă accelerare în ritmul asasinatelor înainte de naştere. Dacă, înainte, media de pierderi ale Cluburilor la nivel global era de şase pe an, concentrate în principal în Europa şi America, în 1931 a fost o creştere la zece pierderi pe an, inclusiv trei în Africa şi două în Asia.

— Asasinul ajunge la maturitate, am sugerat eu. Devine mai activ?

În clipa în care rosteam cuvintele, am realizat că exista o altă posibilitate mai evidentă, mai simplă.

— Un alt kalachakra, unul născut mai târziu, intră în jocul asasinatelor, am zis eu oftând.

Şi, desigur, ştiam cine.

— Pare cel mai probabil, a confirmat ea. Anul în care se înmulţesc asasinatele sugerează o dată de naştere în jur de 1925.

Da, puteam foarte bine să cred că Vincent era născut în anul acela.

— Dar Uitările? am întrebat. Există un tipar şi în frecvenţa Uitărilor?

— Au început în 1953, pornind cu Clubul Cronos din Leningrad. Iniţial, am bănuit că membrii Clubului au avut de suferit prejudicii politice grave ca urmare a acţiunilor liniarilor, dar în 1966 au fost lovite şi Moscova, şi Kievul, cu optzeci la sută dintre membrii Cluburilor răpiţi, cu memoriile şterse şi trupurile distruse.

— Optzeci la sută? am zis eu fără să pot să-mi ascund uluirea. Aşa mult?

— E clar că autorul a urmărit activităţile Clubului multă vreme, observându-i pe membri. Până în 1967, deja fuseseră atacate majoritatea cluburilor din Europa, plus cinci în America, şapte în Asia şi trei în Africa. Membrii

care au scăpat de atac au fost obligaţi să se ascundă şi toate sediile Cluburilor au fost închise la ordin până în 2070, dată până la care se presupune că atacatorul nostru va fi mort. Au fost lăsate mesaje în piatră pentru generaţiile viitoare, care au fost avertizate de pericol. Până acum, n-am primit niciun răspuns.

În timp ce fata vorbea, mintea mea gonea. Ştiusem că situaţia era gravă, ştiusem că Vincent se întinsese pretutindeni, dar chiar aşa? Asta era ceva pe o scară pe care nici măcar nu o considerasem cu putinţă.

— Până în 1973, atacurile asupra celor din neamul nostru s-au mai redus, datorită metodelor de protecţie folosite, dar supravieţuitorii care nu respectau cu stricteţe măsurile de securitate încă mai riscau să fie expuşi şi să Uite. În 1975, Clubul Cronos din Beijing a emis un ultim buletin, cerându-le tuturor membrilor supravieţuitori să-şi ia viaţa în acelaşi timp, ca să scape de orice urmăritori în această viaţă. Din păcate – o zvâcnire în colţul gurii, care ar fi putut însemna mâhnire –, n-am prevăzut că, după Uitările în masă care ne fuseseră pricinuite, duşmanul nostru urma să încerce să distrugă atât de mulţi dintre noi înainte de naştere. Am crezut că atacatorul este o agenţie liniară, poate un guvern care fusese înştiinţat despre existenţa noastră. Nu ne-am dat seama că făptaşul ar fi putut fi unul dintre noi. Pierderile au fost îngrozitoare. Am încercat să aflăm cine ne atacă, cine ne doboară, dar această… crimă… a fost planificată, organizată şi executată cu o brutalitate desăvârşită, care ne-a zguduit. Am devenit tot mai mulţumiţi de noi, cred. Am devenit tot mai leneşi. N-o să mai fim prinşi cu garda aşa de jos vreodată.

O vreme, am mers în tăcere. Eram încă prea năucit ca să pot vorbi. Cât de multe pierdusem, din cauza morţii mele premature? Şi, mă întrebam, cât din atacul devastator al lui Vincent asupra Cluburilor Cronos fusese consecinţa acţiunilor mele, a refuzului meu de a coopera şi a ameninţării mele de a-l demasca o dată pentru totdeauna? În mod clar, atacul fusese plănuit timp îndelungat, dar

oare nu eram şi eu parţial responsabil pentru declanşarea lui?

— Asasinatele înainte de naştere, am spus în cele din urmă. Dacă se întâmplă începând din 1896 în viaţa asta, înseamnă că aţi avut peste cincizeci de ani să le investigaţi. Aveţi vreo pistă?

— A fost dificil, a recunoscut ea, iar resursele noastre, limitate. Nu ştim punctele de origine ale celor care au murit. Am stabilit că au fost ucişi doar din simplul fapt că nu s-au născut. Totuşi, am făcut ceva progrese şi am redus lista de suspecţi. Într-un fel – un zâmbet vag de data asta, lipsit de umor – pierderile de vieţi în rândurile noastre fac mai uşor de prezis cine ar putea fi răufăcătorul. Concentrându-te asupra unei anumite perioade, a unui anumit loc, numărul posibililor vinovaţi se reduce.

— Aveţi şi nişte nume? am întrebat.

— Avem, dar înainte să-ţi spun totul, trebuie să te întreb, profesore: ce ai de gând să-mi oferi?

Pentru o clipă, aproape că i-am spus totul.

Vincent Rankis, oglinda cuantică, toate cercetările făcute împreună.

Dar nu. Era prea periculos, pentru că de unde ar fi putut veni informaţiile din altă parte decât de la mine?

— Ce zici de o vastă reţea de crimă organizată care acoperă tot globul, am spus, capabilă să găsească pe oricine, oriunde şi să cumpere orice, cu orice preţ? Ar fi suficient? S-a gândit.

Era suficient.

Mi-a dat un nume.

Capitolul 64

M-am întâlnit cu Akinleye de câteva ori după ce Uitase. Odată, în viaţa imediat următoare, m-am dus la şcoala unde învăţa, i-am strâns mâna şi am întrebat-o ce mai face. Era o adolescentă strălucită, cu un viitor promiţător. Mi-a spus că urma să se mute în oraş şi să devină secretară. Era cea mai mare ambiţie pe care o putea avea o tânără ca ea, o culme a speranţei, şi i-am urat succes.

În viaţa următoare am vizitat-o din nou, de data asta când avea numai şapte ani. Intrase în atenţia Clubului Cronos din Acera – care urmărea îndeaproape zona aceea – ca un copil despre care părinţii spuneau că e nebun. Încercaseră totul, de la ţipetele vracilor la incantaţiile imamilor şi totuşi, se plângeau ei, Akinleye, frumoasa lor fiică, era nebună. Clubul din Acera declarase deja că Akinleye prezenta un risc de suicid.

M-am dus să o văd înainte să se întâmple aşa ceva şi am descoperit că fusese dată în grija unui doctor care îşi ţinea pacienţii legaţi cu cătuşe de pat. Epileptici, schizofrenici, mame care-şi văzuseră copiii murind, bărbaţi cu membrele ciopârţite, înnebuniţi de infecţii şi tristeţe, copii în ultimele convulsii de malarie cerebrală, cu trupurile cuprinse de spasme, erau ţinuţi laolaltă în acelaşi salon, ca să fie trataţi cu o lingură de sirop şi o lingură de suc de lămâie la fiecare jumătate de oră. Furia mea faţă de doctor era aşa de mare, încât am cerut Clubului din Acera să-l elimine.

— Aşa e prin toată ţara, Harry, s-au plâns ei. Aşa sunt vremurile!

Nu acceptam un refuz, aşa că, reticenţi şi ca să scape de mine, au dărâmat clădirea şi în loc s-a ridicat un spital curat, pătrat, unde un psihiatru instruit avea grijă de treizeci de pacienţi, al căror număr a ajuns la aproape patru sute în primele trei luni.

Akinleye, subdezvoltată şi subnutrită, s-a holbat la mine cu o privire sălbatică când m-am dus să o văd.

— Ajută-mă! a hohotit ea. Dumnezeu să mă ajute, sunt

posedată de un demon!

O fetiţă de şapte ani, tremurând de disperare, posedată de un demon.

— Nu-i adevărat, Akinleye, i-am răspuns. Eşti întreagă, eşti tu însăţi.

Am luat-o cu mine la Acera chiar în seara aceea, la Clubul Cronos, ai cărui membri au primit-o ca pe vechea lor prietenă, i-au oferit cea mai bună masă din vieţile ei de până atunci, i-au arătat luxul şi i-au spus că era sănătoasă, întreagă şi bine-venită printre ei.

După mulţi ani, am întâlnit-o pe Akinleye într-o clinică din Sierra Leone. Era înaltă şi frumoasă, avea pregătire medicală şi purta o eşarfă roşu-aprins în păr. M-a recunoscut de la întâlnirea din Acera şi m-a invitat pe terasă, la limonadă şi depănat de amintiri.

— Am aflat că am ales să-mi Uit viaţa de dinainte, mi-a explicat ea în timp ce stăteam şi admiram soarele apunând deasupra pădurii pline de sunete stridente. Mi-au spus că mă plictisisem de cine eram. E ciudat să ştiu că toţi oamenii ăia mă cunoşteau de sute de ani şi totuşi eu îi vedeam ca pe nişte străini. Dar îmi spun că nu eu sunt cea pe care au cunoscut-o… ci pe celălalt eu, vechiul eu, eu, cea care a Uitat. Tu m-ai cunoscut, Harry?

— Da, am răspuns. Te-am cunoscut.

— Am fost… apropiaţi?

M-am gândit la întrebare.

— Nu, am răspuns în cele din urmă. Nu chiar.

— Dar… din punctul tău de vedere, ştiindu-mă aşa cum mă ştiai, crezi că eu – ea – am luat hotărârea bună? A avut dreptate să aleagă să Uite?

Am privit-o, tânără şi strălucitoare şi plină de speranţă, şi mi-am adus aminte de vechea Akinleye, murind singură, râzând când slujnica dansa şi cădea în apă la Hong Kong.

— Da, am spus în cele din urmă. Cred că ai avut dreptate.

Capitolul 65

Cea de-a treisprezecea mea viaţă.

La Beijing, îmi spuseseră un nume. Un nume al cuiva care avea vârsta potrivită, provenea din zona potrivită, avea accesul potrivit la informaţie ca să fi ucis atât de mulţi kalachakra înainte ca aceştia să apuce să se fi născut. Nu-mi oferiseră niciun motiv, nicio explicaţie pentru ceea ce determinase această persoană să facă aşa ceva, dar, gândindu-mă îndelung şi cu atenţie la cele petrecute, începusem să mă tem că s-ar putea să fie adevărat.

Am fugit din China la sfârşitul săptămânii şi, trei zile mai târziu, eram înapoi în New Jersey cu soţia mea, amantul ei, covoare groase şi pereţi trainici de cărămidă.

Mi-am tras sufletul. Am investigat aşa cum numai o minte criminală ar fi putut s-o facă: cu viclenie, cruzime, sălbăticie şi corupţie nemiloasă. Am investigat date şi locuri, ore şi zvonuri, frânturi de bârfe şi vize aplicate într-un paşaport şi, da, fiind un bun istoric, observam cum încep să se lege informaţiile, depistam tiparul deplasărilor şi deveneam convins că persoana cu pricina chiar era responsabilă pentru moartea abătută asupra noastră.

A fost nevoie de efort, timp şi bani, dar, până la urmă, după ce storsesem până aproape de epuizare fiecare resursă pe care o aveam, am găsit ce căutam. Am plecat în Africa de Sud în februarie 1960, ca să înfrunt un asasin.

Am plecat spre fermă pe când se lăsa amurgul peste pământ.

Un semn aflat la poartă anunţa că eram la „FERMA MERRYDEW”, un loc cu pământ pietros şi brun şi cu portocali rezistenţi. Era cea mai secetoasă perioadă a verii, iar camionul sălta şi huruia pe făgaşele pline de praf devenite pietroase, în timp ce troncăneam către luminile scânteietoare ale fermei. Era singura pată de lumină în acest loc altfel pustiu, cu ferestre înguste de galben de tungsten sub un cer întins spuzit cu stele. În alt loc, în alt

timp, ar fi putut fi frumos, dar eram aici împreună cu şapte mercenari şi un tehnician, hodorogeam într-un univers infinit, către întâlnirea cu o serie cu totul finită de posibilităţi. Mercenarii mei purtau cagule; şi eu, la fel. Când am ajuns la fermă, a început să latre un câine, sărind furios prin curte, limitat de lungimea lanţului. S-a deschis uşa, iar un bărbat cu o armă automată a apărut în prag, strigând ameninţări înspăimântătoare în afrikaans. Oamenii mei au sărit din camion cu armele ridicate şi au strigat la el, spunându-i că era înconjurat. Până când şi-a dat seama că aşa şi era, alţi trei oameni au aruncat proiectile cu gaz din spatele casei, orbindu-i pe locatari – o slujnică negresă şi o nevastă albă. Văzându-le pe cele două îngenuncheate, fermierul şi-a lăsat în jos arma, a implorat iertarea şi, în timp ce mâinile îi erau legate şi el era târât în sus pe scări, a jurat că se va răzbuna într-o bună zi.

Pe fermier l-am încuiat în baia de la etaj, slujnica a fost imobilizată cu cătuşe de chiuveta de lângă el, iar ferestrele casei au fost deschise larg, ca să lase să iasă gazul.

Pe nevasta fermierului am ţinut-o la parter. Era bătrână, avea cel puţin şaptezeci de ani, dar, la vremea mea, o văzusem şi mai bătrână de atât. Căldura şi uscăciunea acestui loc o făcuseră slabă ca iasca şi n-avea niciuna dintre rotunjimile pe care le asociam cu vârsta ei înaintată. Mercenarii au ţinut-o aşezată pe o canapea jerpelită din salonul fermei, cu mâinile legate la spate şi cu o legătură peste ochi, în timp ce eu scotoceam prin casă, căutând ceva ce nu s-ar fi potrivit. Fotografii de familie: fermierul fericit şi soţia lui, împreună în primul lor tractor, împreună într-o vacanţă la mare. Suveniruri din timpuri trecute şi locuri vizitate, cadouri cusute de mână de vreo vecină, cu mesajul „Prietenie şi dragoste”. Facturi care sugerau că, momentan, comerţul cu portocale nu era neapărat înfloritor. Cărţi poştale de la o verişoară îndepărtată, care îi informa politicos că ea era bine şi le dorea şi lor toate cele bune. Sub chiuveta de la bucătărie, sedative cumpărate recent şi consumate rapid. Fermierul – sau soţia lui – era pe moarte şi nu puteam decât să ghicesc

care dintre ei. M-am uitat la etichetă. Erau prescrise pentru doamna G. Lill, de la firma Merrydew. M-am întrebat de la ce venea „G.”, pentru că în altă viaţă nu o cunoşteam decât după un singur nume – Virginia. Virginia, care mă salvase de Franklin Phearson, Virginia, care îmi făcuse cunoştinţă cu Clubul Cronos, şi acum Virginia care ne trădase pe noi toţi, ucigându-ne în pântecele mamelor. Dacă i-aş fi oferit lui Vincent doar un strop de informaţie în plus, Virginia m-ar fi ucis şi pe mine înainte să mă nasc.

M-am întors în salon, unde tehnicianul îşi instalase deja pe jumătate echipamentul pe care-l cărasem până aici. Mercenarii mei aveau ordin să nu vorbească, dar, când am intrat, Virginia a privit oricum în sus, cu gâtul încordat, chiar şi cu legătura la ochi, în direcţia podelei care scârţâia sub cizmele mele.

— Nu vrei bani? a întrebat ea în cele din urmă, în afrikaans.

M-am lăsat pe vine în faţa ei şi am răspuns, foarte încet:

— Nu.

Sprâncenele i-au tresărit deasupra legăturii de la ochi, încercând să-mi identifice vocea. Apoi umerii i s-au lăsat un pic în faţă şi capul i s-a plecat.

— Atunci trebuie să fii pedeapsa, a spus ea în cele din urmă. Mă întrebam cât o să dureze până apari.

— Suficient de mult, am răspuns.

Zăngănind cutiuţa cu sedative astfel încât să o audă, am adăugat:

— Aproape că te-am ratat de data asta.

— Nervii sunt de vină, a răspuns ea. La propriu. Se blochează dinspre extremităţi. Mor sufocată sau inima se opreşte după ce paralizez de la gât în jos.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Bănuiesc că vrei să-mi ştii data naşterii? a adăugat ea repede. N-o să fie greu de aflat acum, dacă ştii cine sunt. Dacă nu te deranjează, te rog să nu mă torturezi ca să afli; inima mea chiar cedează foarte repede.

Am zâmbit, fără să vreau, şi am zis:

— E în regulă. Nu-mi trebuie ziua ta de naştere.

— Nu pot să-ţi dau niciun fel de informaţii, a adăugat ea hotărât. Îmi pare foarte rău, dragă, dar chiar nu pot. Nu că aş şti foarte multe lucruri care merită aflate.

— Trebuie să ştii *de ce* ai făcut-o, de ce ai omorât aşa de mulţi dintre noi.

A ezitat. Apoi a zis:

— Facem ceva mai important. Facem ceva mai bun. Facem… un fel de zeu, bănuiesc. Da, cred că asta facem, de fapt. Un fel de zeitate.

Oglinda cuantică. „Suficientă tehnologie, Harry, suficiente vieţi, şi vom construi o maşină care poate desluşi misterele universului. Să vezi toate lucrurile, cu ochii lui Dumnezeu.” Ce simplu era să te seducă ideea.

Tehnicianul meu era gata. S-a uitat la mine, aşteptând semnalul, iar eu am dat din cap şi am făcut un pas în spate. Virginia a tresărit când primul electrod i-a fost lipit pe cap.

— C-ce faci? s-a bâlbâit ea, incapabilă să-şi înăbuşe teama.

N-am răspuns. Când următorul electrod a fost aşezat deasupra ochiului ei drept, a izbucnit:

— Spune-mi! Mi-am făcut datoria, am făcut ce trebuie… întotdeauna. I-am ajutat întotdeauna pe cei tineri, i-am extras pe copii, am slujit Clubul Cronos. Nu poţi… Spune-mi.

Începea să plângă, lacrimile săpând pârâiaşe roz prin machiajul gros de pe obraji.

— Nu poţi… Nu mă poţi face să… uit totul. Sunt… Nu sunt pregătită. Sunt… Vreau să văd… să văd… Nu poţi face asta.

Am dat din cap către câţiva dintre oamenii mei, care o ţineau nemişcată în timp ce erau ataşate ultimele conexiuni. A icnit când acul i-a fost împins sub piele, injectându-i un amestec de chimicale care să-i pregătească receptorii.

— Dacă e să u-uit, a gâfâit ea, poţi să-mi spui cum te cheamă! Arată-ţi faţa!

N-am făcut-o.

— Te rog! Ascultă-mă! Te poate ajuta! Facem asta pentru toată lumea, pentru toţi kalachakra! O să îndreptăm lucrurile!

Am dat din cap către tehnician. Dispozitivul supradimensionat, cu piese electrice şi tehnologii furate, pe care îl cărasem după mine prin Africa de Sud, a prins viaţă cu un zumzet, amorsând încărcătura pe care urma să o trimită în creierul Virginiei. Femeia tremura de plâns şi, în timp ce se acumula încărcătura, a deschis gura să mai spună ceva. Aparatul s-a descărcat, iar Virginia s-a prăbuşit – o carcasă goală, cu mintea distrusă.

În anii care aveau să vină, Clubul Cronos ar fi urmat să dezbată pe larg ce pedeapsă merita Virginia, dar, în cele din urmă, n-ar fi luat decizii radicale. Virginia, care ucisese atât de mulţi dintre noi, a fost distrusă. Mintea i-a fost ştearsă cu totul. Luasem eu decizia pentru ei, şi nu mai era nimic de zis.

Capitolul 66

Mi-am petrecut restul celei de-a treisprezecea vieţi vânându-l discret pe Vincent, dar fără succes.

Bănuiam că, după atacul asupra Clubului Cronos, îşi ţinea deliberat capul la cutie, evitând să atragă atenţia duşmanilor săi care erau acum stârniţi, chiar dacă slăbiţi. Cu toate acestea, mi-am continuat căutarea, pentru că n-aveam nicio îndoială că şi el mă căuta pe mine. Ocazional, am mers pe urme ciudate către locuri improbabile, întotdeauna un pic prea târziu, un pic prea în urmă. Dacă măsurile mele de securitate erau paranoice, bănuiam că Vincent Rankis din viaţa aceea funcţiona la un cu totul alt nivel. Puteam doar să speculez că era la fel de singuratic ca şi mine.

Am trăit mult mai mult decât de obicei, forţându-mi atât trupul, cât şi limitele ştiinţei medicale. Nimeni nu părea uimit că un om care spăla bani voia acces la echipamente medicale de ultimă oră, şi nici doctorii mei, după ce îi mituisem, nu se întrebau de ce dictam aşa de hotărât cursul tratamentului atunci când eram diagnosticat cu bolile inevitabile. Am fost uimit de cât de uşor era să corupi oamenii. Chiar şi oamenii buni, se părea, puteau fi influenţaţi odată ce îi obişnuiai cu ideea că era acceptabil să le dai cadou o sticlă de vin, apoi să le dai în dar o jucărie nouă pentru copil, apoi să le faci cadou o zi de vacanţă pentru toată familia, apoi un weekend, apoi statut de membru într-un club de golf, apoi o maşină nouă… moment în care grămada de cadouri deja acceptate făcea ultimul cadou greu de respins, chiar şi pentru cei mai buni, iar statutul lor de active compromise moral este complet şi în ochii infractorilor, şi în ochii forţelor de ordine. Mei a fost loială până la sfârşit. Amantul ei a plecat în 1976 şi Mei n-a mai căutat niciodată altul. Şi-a petrecut timpul scriind în schimb scrisori furioase companiilor cu reputaţie îndoielnică şi făcând o campanie viguroasă pentru Partidul Democrat. Ne-am văzut în 2000, la New York, niciunul

dintre noi neavând suficientă putere să mai călătorească prea departe la acel moment al vieţilor noastre, iar Mei a plâns ca o adevărată americană când a câştigat George W. Bush alegerile.

— S-a dus naibii totul! a exclamat ea. Nu mai are niciun rost să vorbeşti cu oamenii!

Am stat în tăcere uitându-ne cum au căzut turnurile gemene în 2001, iar şi iar, în buclă, pe toate ecranele din toată ţara. Mei a spus:

— Mă gândesc să cumpăr un steag, să-l punem în curte.

A murit după numai trei luni.

Nu mai trăisem niciodată până acum suficient de mult ca să apuc secolul XXI. N-am fost impresionat în mod deosebit de medicină, şi cu atât mai puţin de politică, iar în 2003, când am decis, la impresionanta vârstă de optzeci şi cinci de ani, că încă o rundă de chimioterapie n-o să ajute, iar analgezicele de care eram acum dependent fiziologic şi psihologic îmi slăbeau mintea până dincolo de punctul de unde îmi mai puteam reveni, am lăsat moştenire jumătate din avere cauzei caritabile favorite a lui Mei şi jumătate oricărui kalachakra care se dovedea în stare s-o găsească şi, într-o noapte rece de octombrie, am luat o supradoză.

Cred că există un studiu despre efectele dependenţei de narcotice asupra existenţelor multiple. În cea de-a treisprezecea viaţă, am murit cu totul dependent de o gamă largă de medicamente, care, uneori, aveau şi interacţiuni între ele, şi încă mă mai întreb dacă nu cumva efectele asupra trupului şi minţii nu persistă. Ştiu că este absurd să îţi imaginezi că vreun eveniment din 2003 poate avea implicaţii asupra evenimentelor din 1919, dar, într-o bună zi, cu permisiunea subiectului de studiu, cred că mă voi putea delecta cu studierea fiziologiei unui copil kalachakra care a murit în ultima viaţă din cauza dependenţei de droguri, pentru a stabili dacă există vreun efect evident asupra copilului în viaţa următoare.

N-aş putea spune dacă efectele m-au urmărit în cea de-a paisprezecea viaţă, pentru că, urmând cursul obişnuit, n-

am început să-mi recuperez facultăţile depline decât odată cu curgerea firească a anilor. N-am făcut nicio încercare de a contacta Clubul în copilărie, mulţumindu-mă în schimb cu şmecheriile obişnuite ale unui copil uroboran: furtişaguri, manipulări, exploatarea rezultatelor sportive şi a caselor de pariuri ca să obţin banii de care aveam nevoie. În realitate, eram încă decis să nu ies în evidenţă şi n-am făcut nicio încercare să fug sau să-l găsesc pe Vincent, ci am lucrat ca ucenic al lui Patrick August pe moşie, aşa cum mai făcusem şi cu multe vieţi în urmă, înainte să pătrundă Clubul Cronos în existenţa mea. În 1937, am aplicat pentru o bursă la Cambridge pentru a studia istoria. Având în vedere că mulţi uroborani fuseseră obligaţi să Uite, iar starea în care se afla Clubul Cronos era atât de jalnică, m-am gândit că o cunoaştere a trecutului şi, mai important, a mijloacelor de a-l studia mi-ar permite să depistez tipare ale evenimentelor pe care să le pot lega în mod util de Vincent în anii ce aveau să vină. Când mi s-a oferit bursa, familia Hulne a fost uluită, nu în ultimul rând deoarece Clement, vărul meu cel gălbejit, fusese respins – ceva aproape inimaginabil la vremea aceea pentru cineva cu averea şi situaţia sa socială. Bunica mea Constance, m-a chemat la ea în birou, aproape pentru prima dată în viaţa aceea.

Observasem un fel de model în relaţia familiei Hulne cu mine. În cea mai mare parte a vieţilor mele, tatăl meu biologic, Rory, mă ignora aşa cum ignori o boală oarecum stânjenitoare, care face parte din tine, dar e mai bine să n-o discuţi cu alţii. Mătuşa mea Alexandra arăta un interes precaut, ascuns în spatele unei măşti de respectabilitate, Victoria ignora pe oricine care nu-i era util, iar eu nu eram cu nimic diferit de alţii. Bunica mea Constance se ferea de mine în mod activ, dar era totuşi principalul purtător de veşti proaste. Dacă faptele mele erau cumva condamnabile – şi la vremea aceea nu era nevoie de prea mult pentru ca faptele unui fiu nelegitim să fie considerate condamnabile –, Constance, mai degrabă decât Rory, era cea care făcea ceea ce considera fără îndoială necesar, chiar dacă

mârşav.

Aşa a fost şi atunci, iar când am fost chemat în biroul ei, eu, un băiat în vârstă de optsprezece ani cu bursă, bunica era deja pregătită să mă ia la rost. Stătea cu spatele întors către uşa prin care am intrat. Purta o pereche de cercei de argint care i se clătinau pe lângă linia dură a bărbiei. Mi-a aruncat o privire în oglinda în care se gătea, înainte ca ochii să revină la examinarea propriilor urechi, şi, fără să se întoarcă, a spus:

— A, Harry. Da, eu te-am chemat, nu-i aşa?

Îmi era deosebit de uşor să trec peste faptul că, în primii mei ani de viaţă, Constance voise să mă arunce înapoi de unde venisem. În definitiv, pentru mine, toate aceste revelaţii erau vechi de sute de ani şi totuşi trebuia să-mi aduc aminte că, pentru ea, impulsul avea doar vârsta actualului meu trup fizic. Şi-a pierdut niţel timp aranjându-şi cerceii, apoi s-a întors brusc, ca şi cum îşi epuizase complet interesul pentru această activitate, ca să se uite fix la mine pe deasupra vârfului nasului. Spiriduşul genetic răutăcios care mă cadorisise cu mutra mea nu prăsise din partea ei de familie.

— Am auzit că mergi la Cambridge, a spus ea, în cele din urmă. Nu-i chiar aşa de distins ca Oxford, dar presupun că pentru cineva ca tine trebuie să fie mare lucru.

— Sunt foarte bucuros, doamnă.

— Bucuros? Eşti bucuros? Da, presupun că e cazul să fii. Am auzit că cei de la facultate au fost aşa de impresionaţi de tine încât au hotărât să treacă cu vederea originea ta, aşa e? Tatăl tău nu mai poate să trimită scrisori să ceară ajutor financiar odată ce ai plecat, n-o să mai meargă aşa.

— Colegiul a fost foarte generos, am răspuns, şi mai am şi alte mijloace.

Sprâncenele i s-au arcuit în semn de dispreţ faţă de această idee.

— Ai alte mijloace? Serios?

Mi-am muşcat limba.

„Da, bunică biologică. Ştiu exact cine câştigă Cursele de la Liverpool în fiecare an, din 1921 până în 2004, şi am şi

cunoştinţe enciclopedice despre meciuri celebre de box, campionate de fotbal şi chiar curse de câini ocazionale din aceeaşi perioadă, în caz că rămân fără opţiuni.”

Într-un fel, mi s-a părut că ar fi fost o dezvăluire nepotrivită pentru moment.

— Sigur că este foarte urât din partea ta să pleci în momentul ăsta, a izbucnit ea, ca răspuns la tăcerea mea cumpătată. Tatăl tău nu mai e chiar aşa de tânăr, iar moşia… Ei, bine, nu trebuie să-ţi spun cât de mult şi-a preţuit el munca pentru această familie. Mă aşteptam să faci şi tu la fel.

Era o discuţie pe care o aveam cu Constance de fiecare dată când părăseam casa părintească pentru orice ocupaţie cu excepţia înrolării în armată. Iniţial, am crezut că era doar simplă ranchiună pentru un eventual succes al meu, dar, pe măsură ce discutam mai mult cu ea, începeam să mă întreb dacă nu era cumva vorba despre o îngrijorare mai profundă – o dorinţă, chiar şi acum, de a-şi păstra controlul asupra băiatului care simboliza cea mai mare greşeală a fiului ei. Mi-am adus aminte de Holy Island, de tatăl meu murind într-o cameră de la etajul unei cabane şi am simţit o răbufnire de ruşine neaşteptată faţă de lucrurile pe care i le spusesem.

— …este mai degrabă o dovadă de nerecunoştinţă, cred, din partea unui băiat ca tine să îşi părăsească astfel casa.

Cuvintele m-au readus în biroul bunicii mele. Îmi închipui că existase un fel de introducere pentru această declaraţie, dar, dacă trăieşti suficient de multă vreme ca servitor, capeţi un fel de înţelegere a momentelor când ceea ce ţi se spune nu înseamnă nimic.

— Nerecunoştinţă, doamnă? am întrebat.

— Ai făcut parte din gospodăria asta toată viaţa ta, a răspuns ea, practic ai fost parte a proprietăţii! Şi acum îţi strângi pur şi simplu lucrurile şi pleci. Trebuie să recunosc că nu ne aşteptam la asta din partea ta, Harry. Aveam cu toţii o părere mai bună despre tine.

— Mai bună… decât să obţin o bursă la Cambridge? am sugerat eu.

— Da, şi felul secretos în care ai făcut asta! Fără să ceri permisiunea, fără studii suplimentare, fără orice fel de meditaţii, din câte văd eu. Nu aşa se fac lucrurile astea!

M-am holbat la Constance şi m-am întrebat dacă nu cumva, în felul ei, nu era foarte, foarte nebună. Nu o nebunie neurologică, nu o boală a minţii, ci mai degrabă o nebunie culturală, o nebunie a aşteptărilor care îi corupea percepţia a ceea ce ar fi trebuit să fie şi ce se întâmpla în realitate. În orice alte condiţii, aş fi fost lăudat ca un geniu, un erou în toată puterea cuvântului şi poate chiar un model al reformei sociale în vremuri grele. Dar, pentru Constance, toate astea mă transformau într-un rebel. M-am întrebat ce părere ar fi avut despre secolul XXI, dacă ar fi plâns când au căzut turnurile gemene. Ar fi fost oare în stare să înţeleagă lumea aceea?

— Îmi cereţi să rămân? am întrebat.

— Eşti tânăr, a ripostat ea. Dacă vrei să-ţi părăseşti tatăl şi să pleci într-un loc unde, după părerea mea, n-o să te integrezi deloc, atunci sigur că este în întregime decizia ta!

Cum s-ar fi desfăşurat oare discuţia asta, m-am întrebat, dacă aş fi avut într-adevăr doar optsprezece ani? Acum, în cel de-al opt sute patruzeci şi nouălea an, era aproape amuzantă.

Am informat-o că am să mă gândesc cu cea mai mare grijă la poziţia mea.

A mormăit nişte vorbe goale ca răspuns şi m-a expediat cu o mişcare din mână.

Am reuşit să ajung până în capul coridorului înainte să izbucnesc în râs.

Capitolul 67

Revenind la facultate ca boboc, mi-au revenit şi amintirile.

Amintiri despre Vincent, în principal.

Despre vremuri mai bune.

Când a izbucnit Al Doilea Război Mondial şi am fost recrutat, am reuşit să fac în aşa fel încât să fiu repartizat la serviciile de informaţii militare. În 1943, lucram la planurile de disimulare ale Aliaţilor, chinuindu-mă să mă decid dacă tancurile din carton ar fi trebuit să fie machete tridimensionale la scară sau doar decupaje pictate, ajustate după poziţia soarelui, pentru a-şi îndeplini misiunea de a-i induce în eroare pe piloţii avioanelor de recunoaştere. Până în 1944, eram aşa de implicat în munca mea, încât îmi stătea inima de-a binelea de câte ori auzeam zvonuri despre vreun avion de recunoaştere care reuşise să ajungă deasupra ţărmului în Kent *înainte* să ne putem amplasa toate machetele sau care ajunsese un pic prea jos deasupra vreuneia dintre taberele noastre false. Vincent a fost pentru scurt timp dat uitării, până în aprilie 1944, când un grup de americani aflaţi în vizită a venit să inspecteze una dintre pistele noastre de aterizare false şi, ca din întâmplare, m-au întrebat dacă n-am cumva vreo machetă a noilor avioane de vânătoare cu reacţie pregătite să intre în luptă.

Întrebarea m-a luat aşa de tare prin surprindere, încât a fost unul dintre puţinele momente în care chiar m-am îndoit de propria mea memorie. Un avion cu reacţie aşa de devreme? Ştiam că motorul cu reacţie era în curs de dezvoltare şi că tehnologia era testată, dar să fie trimise efectiv în luptă? Dacă aşa ceva ar fi fost fie şi numai luat în considerare, nu apăruse în nicio relatare despre război pe care să o fi citit, în niciuna dintre vieţile pe care le trăisem, iar eu, la vremea mea, deţinusem destule poziţii superioare cu acces la informaţii sensibile. Am făcut nişte remarci vagi şi i-am luat rapid pe oaspeţii noştri să le explic cum

lucrau non-stop operatorii noştri radio ca să genereze cât mai mult trafic radio în Kent, între numeroasele unităţi fictive pe care le staţionasem acolo, şi cum am fi fost recunoscători dacă armata SUA ne-ar fi putut asigura o gamă mai largă de indicative de apel convenabile. Odată întâlnirea încheiată, iar oaspeţii retraşi, eu rămăsesem să cuget la marele mister al întrebării pe care o auzisem mai devreme. Sub pretextul că sunt un funcţionar zelos care vrea să facă o treabă bună, am tatonat câteva contacte din forţele aeriene americane, căutând informaţii despre noul motor cu reacţie, ca să pot induce în eroare mai eficient duşmanul, făcându-l să creadă că îl avem deja, sau că nu-l avem, sau orice ar fi decis guvernul că este minciuna momentului. Prin eter s-au întors câteva răspunsuri. Mda, era proiectul ăla la care lucrau nişte savanţi, nu-i aşa? Îmi pare rău, Harry, nu e chiar domeniul meu. Am vorbit cu băieţii de la Portsmouth? Poate că ştiu ei mai mult. Nereuşind să ajung niciunde, aproape că am lăsat baltă lucrurile, până în decembrie 1945, când, vizitând un prieten într-un spital din Folkestone, el mi-a strâns mâna cu căldură, spunându-mi cât de fericit e că mă vede, m-a întrebat dacă am aflat despre rinichiul lui cel nou. Ba chiar mi-a arătat şi cicatricea de la operaţie, care m-a impresionat foarte tare, mai ales pentru că prima operaţie de transplant de organe nu urma să se întâmple decât peste cinci ani.

Capitolul 68

Lumea se schimba, iar sursa schimbării era America.

În alte vremuri, Clubul Cronos ar fi reacţionat la astfel de schimbări flagrante şi evidente ale evoluţiei normale a lucrurilor prăvălindu-se asupra vinovatului ca zidurile Babilonului în capul unui preot eretic. Dar Cluburile nu erau doar slăbite, ci, în această viaţă – a doua de când se abătuseră asupra membrilor lor Uitările în masă –, sute de membri deveneau conştienţi de cine şi ce erau ca şi cum li s-ar fi întâmplat pentru prima dată. Înainte, Cluburile aveau de făcut faţă câte unui membru nou cam o dată la o sută de ani, dar în această lume nouă supravieţuitorii erau de-a dreptul covârşiţi.

— Ne-ar prinde bine ajutorul tău, Harry, a spus Akinleye.

Remarcabila Akinleye, care alesese de bunăvoie să Uite şi care, mai mult dintr-o întâmplare, reuşise să scape din ghearele lui Vincent, preluase acum conducerea. În vârstă de şaisprezece ani, jongla cu sarcinile la Londra, Paris, Napoli şi Alger, făcând ordine printre supravieţuitori şi având grijă de nou-veniţii care abia începeau să afle ce erau.

— Am copii kalachakra care se sinucid; am copii în instituţii psihiatrice, adulţi care se întorc către Dumnezeu, adulţi care nu înţeleg de ce nu trebuie să-l omoare pe Hitler şi, Harry, nu fac asta decât de patru vieţi pe care să mi le pot aminti. Eşti unul dintre puţinii norocoşi care nu şi-au pierdut minţile. Ajută-mă!

Akinleye, singurul kalachakra care ştia adevărul, ştia că Vincent nu-mi ştersese memoria. Nu îndrăznisem să spun nimănui altcuiva.

— Cred că cel care a făcut asta e încă acolo, undeva, am răspuns. Dacă nu-l pot găsi, o să atace din nou Cluburile.

— Dar avem timp pentru răzbunare mai târziu, nu?

— Poate. Dar poate că nu. Timpul a fost întotdeauna problema noastră în Cluburile Cronos. Am avut

întotdeauna aşa de mult timp la dispoziţie încât n-am învăţat niciodată să-l apreciem.

Am lăsat-o să se zbată în continuare şi am plecat în America în 1947, ca expert în tehnici de inducere în eroare şi cercetător al activităţii corsarilor în Mediterana din 1720, cu o legitimaţie de la un ziar britanic neînsemnat care voia să-şi extindă zona de acoperire şi cu hotărârea de a-l găsi pe Vincent Rankis oriunde s-ar fi aflat el.

Oriunde s-ar fi aflat, cu siguranţă era ocupat. Televizoarele color se aflau deja pe piaţă, iar oamenii de ştiinţă se întrebau cât o să mai treacă până să păşească omul pe Lună. Entuziasmul lor părea să sugereze că, în mod clar, avea să se întâmple mai devreme decât eram eu obişnuit. Era o ţară într-o dezvoltare explozivă, ardoarea celor care trecuseră prin război amestecându-se cu un sentiment copleşitor că, de data asta, America nu doar câştigase, ci era chiar *învingătorul,* de neoprit, invincibil, o ţară care luptase pe două fronturi şi se dovedise superioară pe ambele. Trăiam deja în epoca nucleară şi părea doar o chestiune de timp până când toată lumea avea să poarte costume mulate pe corp şi să zboare la serviciu cu un *jet-pack.* Ameninţarea sovietică era o furtună care se acumula la orizont, dar, la naiba, Americanii Buni vor învinge minoritatea neînsemnată de Americani Răi care erau înrâuriţi de această doctrină a răului, aşa cum Americanii Buni mai învinseseră atât de categoric şi înainte. Trăisem multă vreme în America, în vieţi trecute, dar nu trecusem niciodată Oceanul aşa de repede după Al Doilea Război Mondial. Mişcarea pentru drepturi civile, Vietnamul, Watergate – toate astea abia aveau să vină, iar acum eram oarecum copleşit de căldura cu care fusesem întâmpinat, de felicitările din inimă şi de laudele sincere pe care le primeam pentru realizări banale, ca de exemplu când intram într-o drogherie şi cumpăram o periuţă de dinţi („O alegere excelentă de periuţă de dinţi, domnule!”), şi de numeroasele recomandări de a cumpăra bunuri electrocasnice care n-ar fi trebuit – pur şi simplu, *n-ar fi trebuit* – să existe. Uitându-mă la televizorul color din

camera mea de hotel, m-am întrebat dacă senatorul McCarthy[32] avea să se descurce în această lume nouă, acum, că roşeaţa lui intensă putea fi văzută în culori aşa de straşnice. Televiziunea alb-negru, am decis eu, dădea dezbaterilor o oarecare demnitate care probabil că le lipsea evenimentelor în sine.

Întâmplător, nu eram singurul care băgase de seamă progresele tehnologice remarcabile ale Americii. Chiar şi ziariştii din timpul liniar publicau titluri de genul „AMERICA REUŞEŞTE DIN NOU!”, preamărind vreo descoperire apărută din senin. Presa numea anii ’45-’50 drept „Era Invenţiei”, îngrijorându-i atât pe uroboranul, cât şi pe pedantul din mine, în timp ce Eisenhower apărea la televizor să avertizeze nu numai asupra complexului militar-industrial înfloritor, cât şi a pierderii Valorilor Americane pe care risca să o aducă această nouă eră a oţelului, cuprului şi tehnologiei wireless. Până în 1953, iluminatul stradal a trecut la halogen. Valiumul era antidepresivul preferat şi toţi eram invitaţi să renunţăm la ochelarii demodaţi şi învechiţi în favoarea lentilelor de contact din plastic, care îţi readuc sclipirea în ochi garantat. Am privit, uluit de aparenţa caricaturală, cum societatea din 1953 se adapta la tehnologia din 1960 cu o poftă lacomă şi cu o uşoară ezitare, ca şi cum generaţiile care ar fi trebuit să se revolte nu erau foarte sigure încă împotriva a ce ar trebui să se revolte.

Cea mai enervantă parte era identificarea sursei acestei epidemii. Invenţiile nu izvorau dintr-o companie sau dintr-un loc anume, ci din zeci de companii şi campusuri din întreaga ţară, toate implicate apoi în dispute înverşunate pentru patente, în timp ce tehnologia se răspândea dintr-o minte strălucită într-alta ca un virus de neoprit, de nestăpânit, scăpată de sub control. Am petrecut aproape doi ani încercând să localizez punctul de unde proveneau aceste idei remarcabile, enervându-mă tot mai rău din cauza obstacolelor şi ridicărilor din umeri de care aveam

[32] Joseph Raymond McCarthy (1909-1957), jurist şi om politic american, care a promovat o politică anticomunistă dusă la extrem.

parte ca răspuns la investigaţiile mele, chiar în timp ce alte echipe de oameni de ştiinţă se apucau de lucru abordând principiile de bază din spatele unor aparate banale şi extrapolându-le în ceva cu totul nou, în totalitate propria lor muncă, şi mult, mult prea avansate pentru vremea inventării lor. Poate şi mai îngrijorător, pentru fiecare aparat cu care veneau americanii, sovieticii trimiteau şi mai mulţi agenţi să-l fure şi îşi împingeau oamenii şi mai tare de la spate să găsească răspunsuri pe cont propriu, iar cursa tehnologică se accelera.

Până la urmă, un profesor doctor în chimie de la MIT, un anume Adam Schofield, a reuşit să-mi dea răspunsul de care aveam nevoie. Ne-am întâlnit la o discuţie despre „Inovare, Experimentare şi New Age”. Am băut ceva după aceea în barul unui hotel şi am discutat despre maşini proaste, cărţi bune, sportivi care dezamăgeau şi campania prezidenţială ce avea să vină, înainte să ajungem, în cele din urmă, la subiectul zilei, ultimele evoluţii legate de energia din biomasă.

— Ştii ceva, Harry? mi-a explicat el, aplecându-se mai aproape peste sticla de porto goală din care băusem şi care acum ne făcea să ne simţim ruşinaţi. Mă simt aşa de mincinos când îmi asum meritele pentru asta.

— Nu zău, dar de ce, domnule profesor Schofield?

— O înţeleg; o pot explica; putem face nişte lucruri al naibii de uimitoare cu ea… lucruri uimitoare, Harry, vreau să spun lucruri-uimitoare-care-schimbă-paradigma… dar ideea de bază? În general spun că „mi-a venit în somn”. Poţi să crezi tâmpenia asta? Ce rahat.

— O, dar nu, domnule profesor Schofield, sigur că nu, domnule profesor Schofield, dar atunci de unde vă vin ideile?

— Dintr-o scrisoare primită la poştă! Cinci pagini de ştiinţă dată naibii de să nu-ţi vină să crezi, cum n-ai mai văzut niciodată, la naiba! Mi-au trebuit patru zile până să pricep, şi stăteam şi mă uitam şi, Harry, scrisoarea asta, tipul ăsta, oricine o fi trimis-o – era o mină de aur.

Dar ştia cine era?

Nu, nu ştia, dar…

— Mai aveţi scrisoarea aia?

— Sigur! Am păstrat-o într-un sertar. Am fost totdeauna sincer în legătură cu asta, cu oricine m-a întrebat, pentru că sunt sigur ca dracu' că n-am niciun chef de vreun proces dacă i se năzare tipului ăsta să mă dea vreodată în judecată, dar cei de la facultate au vrut s-o facem pe şest.

Deci asta era, acum era momentul…

— Puteţi să mi-o arătaţi?

Aşa cum mă încredinţase, o păstrase într-un sertar, într-un plic pe care scria *„Doctor A. Schofield".* Biroul său imita lambrisarea de epocă, care nu se regăsea în restul clădirii. Lampa de pe birou era discretă, acoperită cu un abajur verde. M-am aşezat şi am citit cele cinci pagini de hârtie groasă gălbuie scrisă pe ambele părţi, pe care erau mâzgălite o serie de diagrame, cifre şi ecuaţii care s-ar fi predat în primul an la cursurile de chimie din universităţile de pretutindeni – în 1991. Noi, kalachakra, putem schimba o grămadă de lucruri legate de noi, dar, destul de ciudat, rareori ne gândim să ne modificăm scrisul, iar mâzgăleala impetuoasă a lui Vincent era inconfundabilă.

Am cercetat hârtia, am căutat vreun filigran, n-am găsit nimic. Am cercetat cerneala, plicul, căutând ceva – absolut orice – care să sugereze un punct de origine. Nimic. Ajunsesem cu mult, mult prea mulţi ani prea târziu. Am încercat să-mi închipui câţi ani ar avea Vincent acum – vreo douăzeci şi cinci, aproximativ. În stare să se piardă în orice campus al oricărui colegiu din Statele Unite. Pe de altă parte, dacă asta era metoda lui de accelerare a progresului tehnologic, prin stimularea minţilor celor din prima linie a zilelor noastre, poate că va lovi din nou în altă parte.

Harvard, Berkeley, Caltech. A fost nevoie de putere de convingere şi, nu doar o dată, de cantităţi însemnate de alcool destul de scump, dar iată, scrisori pe hârtie galbenă de acum doar câţiva ani. Într-una sau două facultăţi, profesorii care primiseră astfel de scrisori le ignoraseră, le

trataseră ca pe nişte farse. Acum, când îşi vedeau rivalii realizând progrese în domeniu, îşi dădeau palme şi îşi înecau amarul academic în alcool.

Dar metoda lui Vincent era doar un mijloc de atingere a unui scop. Spera să accelereze tehnologia modernă pentru a ajunge în punctul unde să-şi poată reîncepe munca, să-şi găsească răspunsurile şi să-şi construiască oglinda cuantică, probabil folosind tehnologie dintr-o perioadă de pe la începutul secolului XXI. Acum ştiam cum urma să obţină asta, dar era mult prea târziu ca să reuşesc să împiedic răspândirea tehnologiei odată ce începuse. Acum trebuia să descopăr unde avea să se petreacă următoarea etapă, pentru că acolo avea să fie şi Vincent. În timp ce eu căutam, tehnologia a avansat cu o viteză înspăimântătoare. În 1959, era pe piaţă primul computer personal – poreclit destul de optimist „Maşina Viitorului” de către un inventator aşa de orbit de propria strălucire că n-a reuşit să se gândească la o denumire mai bună. Era de mărimea unui dulăpior şi avea o durată de viaţă de aproape patru luni, după care piesele se topeau din cauza sarcinii, dar, cu toate acestea, era un semn al lucrurilor care aveau să vină. Dacă aş fi fost mai puţin preocupat să-l găsesc pe Vincent, aş fi putut evalua puţin mai bine rolul pe care îl juca tehnologia în politică. Nu băgasem niciodată de seamă înainte că Israelul invadase Siria şi Iordania, deşi abia dacă am fost surprins când vehementa rezistenţă locală a împins înapoi, către graniţe mai uşor de apărat, chiar şi un IDF[33] superior din punct de vedere tehnologic. Declararea războiului sfânt în Orientul Mijlociu a determinat căderea şahului iranian cu câţiva ani mai devreme decât media, dar deocamdată păreau să se afle la putere liderii laici, sărind să umple vidul rămas cu o nouă generaţie de echipamente militare care făceau de ruşine anii ’80. Armatele tindeau să exploateze ştiinţa mai rapid decât civilii, fie şi numai pentru că nevoile lor tindeau să fie mai presante.

Prin 1964, sovieticii puneau capăt Pactului de la Varşovia, iar Statele Unite anunţau o altă mare victorie a

[33] Israeli Defence Forces (forţele armate israeliene).

capitalismului, a societăţii de consum şi a comerţului, iar tehnologia se tot dezvolta şi se tot dezvolta. Mi-am găsit un post de editor al rubricii de ştiinţă la o revistă cu sediul în Washington DC, calitate în care raportam discret la FBI despre infracţiunile din epocă, inclusiv frauda prin telefon şi prima infracţiune informatică, care data din 1965. Dacă editorul meu ar fi aflat despre duplicitatea mea, probabil că aş fi fost dat afară din principiu şi reangajat pentru calitatea exclusivităţilor mele şi gama neobişnuită de relaţii pe care le aveam.

Am urmărit toate acestea cu o vigilenţă dezinteresată, deşi Clubul Cronos se agita şi era furios pe mine. Viitorul era distrus chiar în faţa ochilor noştri, efectele secolului XX înaintau în valuri înainte în timp. Miliarde de vieţi urmau să fie schimbate şi poate că miliarde de kalachakra aveau să nu se mai nască sau lumile lor urmau să fie schimbate cu totul. Noi, copiii secolului XX, făceam asta, veseli şi inconştienţi, fără să ne pese de nimic, cum nu-i pasă unei balene de zbaterea planctonului.

— Harry, trebuie să facem ceva!

Akinleye.

— Prea târziu.

— Cum s-a întâmplat asta?

— Au fost trimise nişte scrisori cu idei strălucite. Asta-i tot.

— Trebuie să fie ceva…

— Prea târziu, Akinleye. Mult, mult prea târziu.

Să-l găsesc pe Vincent.

Doar asta conta.

Nu consecinţele, nu timpul.

Să-l găsesc pe Vincent.

Am căutat prin toate companiile de tehnologie, toate universităţile, am interogat toate contactele, am investigat toate zvonurile şi scurgerile de informaţii. Am cercetat prin toate declaraţiile de expediţie, în căutarea componentelor despre care ştiam că s-ar afla pe lista de cumpărături pentru o oglindă cuantică, am investigat fiecare om de ştiinţă şi profesor universitar care i-ar fi

putut fi util lui Vincent, care avea cunoştinţele necesare, şi în toată această perioadă am scris, discret, articole despre schimbarea lumii şi potenţialul de dezvoltare tehnologică al Americii.

Am fost şi foarte atent. Am acţionat în spatele unei game largi de acoperiri, dezvăluindu-mi foarte rar adevărata identitate atunci când investigam pentru câte un articol. Dacă scriam un articol despre îngrăşămintele agricole în Arizona, atunci eram Harry August. Dar, dacă telefonam unui om de ştiinţă în domeniul nuclear, în miezul nopţii, pentru a-l întreba despre ultimele progrese în ceea ce priveşte microscoapele electronice, atunci o făceam sub un alt nume şi cu orice voce, numai a mea nu. După socotelile lui Vincent, eu ar fi trebuit să-mi uit toate vieţile trecute, mai puţin cea care urmase imediat după Uitare, iar aceasta ar fi fost abia a doua mea viaţă. Dacă aveam să dau peste Vincent în urma cercetărilor mele, trebuia să pară ceva întâmplător, nu intenţionat. Aparenta necunoaştere şi slăbiciune erau principalele mele arme, care trebuiau păstrate pentru lovitura finală.

Şi apoi, dintr-odată, pe neaşteptate, a apărut.

Participam la o conferinţă despre tehnologia nucleară în epoca rachetelor cu rază lungă de acţiune extraatmosferice, de unde editorul meu spera să scriu un articol cu titlul „Rachete în spaţiu”. Ideea mi se părea destul de neprofesionistă, pentru că necesita mai multe semne de exclamare după titlu şi chiar un paragraf de deschidere care să înceapă cu: „Există idei prea înspăimântătoare...” înainte să ajungă la un punct culminant oratoric. O carte poştală livrată la uşa camerei mele de hotel mă invita să discut aceste subiecte mai amănunţit cu sponsorul evenimentului, o anumită doamnă Evelina Cynthia-Wright, care adăugase o însemnare personală la finalul invitaţiei, spunând cât de extraordinar de încântată era să vadă că presa arăta interes faţă de aceste probleme teribile.

Cu un sentiment de dezamăgire deja adânc instalat în oase, am mers cu maşina până la locuinţa ei, un conac

imens cu ziduri albe, la vreo cinci kilometri de râul Louisiana. Seara era umedă, fierbinte şi plină de zumzetul insectelor. Plantele de pe proprietatea întinsă şi cu vegetaţie abundentă atârnau ca şi cum n-ar mai fi putut suporta căldura, în timp ce un sistem de aer condiţionat venit direct de pe linia de producţie arunca nori de abur dintr-un aparat de dimensiunile unui camion mai mic, înghesuit ca o lipitoare tehnologică pe un monument istoric, într-o parte a venerabilei proprietăţi. Văzând maşinile parcate în jurul întregului eleşteu acoperit cu alge, mi-am dat seama că nu eram singurul oaspete. La uşă a răspuns, chiar înainte să bat, o servitoare care m-a invitat să mă servesc cu un pahar de julep[34] rece, o carte de vizită şi o bomboană de casă cu mentă, ca recompensă. Zgomotul conversaţiilor, mai politicoase şi mai puţin politicoase, şi o melodie cântată de copii se auzeau din ceea ce nu puteam descrie decât drept o sală de bal, o cameră uriaşă, cu tavanul înalt şi ferestre largi care se deschideau către grădina din spate, o junglă chiar şi mai moleşită decât cea din faţa casei. Muzica era produsă de o torţionară amatoare în vârstă de şapte ani şi jumătate şi de vioara ei enervantă. Familia mândră şi prietenii politicoşi erau aşezaţi într-un cerc restrâns în faţa copilei, admirându-i energia. Ca să dovedească faptul că energia cel puţin era nesecată, a început un alt potpuriu. Mai mult de opt sute de ani de viaţă rezonabilă îmi tociseră destul de mult adoraţia pentru realizările tinerilor. Chiar eram singura fiinţă de pe lumea asta care era în favoarea unei incubaţii prelungite, ca metodă mai sigură de dezvoltare decât pubertatea?

Doamna Evelina Cynthia-Wright era exact ceea ce ar fi trebuit să fie o doamnă din zona râului Louisiana – extrem de curtenitoare, extraordinar de primitoare şi dură cum erau cuiele ruginite care-i ţineau laolaltă moşia. Cercetarea ei preliminară era, în mod cert, la fel de bine adusă la zi ca şi unitatea de aer condiţionat mai degrabă

[34] Băutură din whisky sau coniac şi zahăr, aromată, care se serveşte cu gheaţă şi se garniseşte cu mentă.

ineficientă, pentru că, în timp ce stăteam în picioare admirând camera şi evaluând dacă mi-am făcut deja apariţia simbolică necesară şi întrebându-mă, nu pentru prima dată, dacă jurnalismul era un răspuns potrivit în faţa sfârşitului iminent al lumii, s-a repezit asupra mea ca un gheţar în curs de topire şi a strigat:

— Ia te uită, domnul August!

Am reuşit să-mi înăbuş tresărirea şi să încropesc un zâmbet, făcând o plecăciune uşoară către mâna pe care mi-o întinsese din încheietură. Chiar şi degetele, se părea, se moleşeau pe vremea asta.

— Domnule August, ce bine că aţi venit. Sunt o admiratoare avidă a scrierilor dumneavoastră...

— Mulţumesc pentru invitaţie, doamnă Wright.

— O, Doamne, sunteţi britanic! Ce fermecător! Dragule!

Un bărbat, trei părţi mustaţă şi o parte trăsături faciale, a răspuns la „Dragule!” cu zvâcnirea respectuoasă a cuiva care a ales să nu lupte împotriva inevitabilului.

— Domnul August e britanic, ai fi crezut aşa ceva?

— Nu, doamnă.

— Am citit aşa de multe articole de-ale dumneavoastră, dar îmi închipui că vă este lesne să scrieţi în stilul american.

Chiar aşa? Se putea spune aşa ceva? Era oare o adunare unde toată modestia era falsă, toată lăudăroşenia insuportabilă? Unde se află, mă întrebam, triumful social rapid şi evadarea pripită?

— Trebuie neapărat să faci cunoştinţă cu Simon. Simon este aşa un scump şi vrea aşa de tare să te cunoască. O, Simon!

Mi-a înţepenit zâmbetul pe faţă. Privind în urmă, mi-am dat seama că probabil asta a salvat situaţia.

Bărbatul pe nume Simon s-a întors. Şi el afişa o mustaţă care îi cobora de pe buza de sus ca un val castaniu ce se spărgea şi un barbişon, care îndrepta ochiul privitorului către clavicula stângă. Avea un pahar rece într-o mână şi un exemplar rulat al revistei pentru care lucram în cealaltă mână, ca şi cum ar fi fost gata să alunge cu el o muscă.

Avea în jur o grămadă de candidate la această onoare. Când m-a văzut, şi-a deschis gura într-un „O” surprins şi exuberant, pentru că era o întâlnire potrivită doar pentru expansivitate, a îndoit revista sub braţ, şi-a şters mâna de cămaşă, poate pentru a înlătura resturile adversarilor zburători decedaţi, şi a exclamat:

— Domnule August! Aştept de atâta vreme momentul întâlnirii noastre!

Îl chema Simon.

Îl chema Vincent Rankis.

Capitolul 69

Nu rămăsesem fără aliaţi.

Charity Hazelmere nu murise.

Îmi luase ceva timp să o găsesc. Abia pe la mijlocul celei de-a paisprezecea vieţi am dat peste ea, aproape din întâmplare, la Biblioteca Congresului, în timp ce răsfoiam un raport despre evoluţiile din ştiinţa modernă. Am ridicat privirea de pe un paragraf deosebit de plicticos, care n-avea de-a face cu eterna mea investigaţie legată de Vincent şi activităţile lui, şi iat-o pe Charity, bătrână – şi pe dinăuntru, şi pe dinafară, sprijinindu-se într-un baston, pentru prima dată de când o ştiam. Se uita fix la mine de pe cealaltă parte a mesei, nesigură dacă îi eram duşman sau prieten.

Am privit în jur şi, pentru că n-am zărit nicio ameninţare directă, mi-am închis cartea, am pus-o cu grijă la loc în tăviţa ei, am arătat către semnul cu „VĂ RUGĂM PĂSTRAŢI LINIŞTEA”, am zâmbit şi m-am îndreptat spre uşă. Nu ştiam dacă o să mă urmeze sau nu. Nu cred că ştia nici ea. Dar m-a urmat.

— Bună, Harry.

— Bună, Charity.

O mică grimasă. Trupul ei bătrân suferea, iar eu am recunoscut şi alte semne în afara celor de bătrâneţe. Părul i se rărea, colţul stâng al gurii era puţin lăsat, îşi târşâia piciorul stâng – toate astea arătau ceva mai mult decât faptul că îmbătrânea.

— Deci îţi aminteşti, a mormăit ea. Nu-şi amintesc mulţi în ultima vreme.

— Îmi amintesc, am răspuns blând. Ce faci aici?

— Ca şi tine, cred. De obicei nu-mi place să trăiesc aşa de mult, dar chiar şi eu îmi dau seama că e ceva în neregulă cu timpul. Toată această... *schimbare...*

Cuvântul i s-a scurs ca o picătură de acid de pe buze.

— Toată această... *dezvoltare.* N-avem cum să avem aşa ceva.

Apoi, mai energic:

— Văd că acum eşti ziarist. Ţi-am citit câteva dintre articole. Ce mama dracului crezi că faci, atrăgând atenţia asupra ta în halul ăsta? Nu ştii că suntem în război, ei împotriva noastră?

„Ei” trebuie să fi fost Vincent, „noi”, Clubul Cronos. Am avut o tresărire de ruşine trecătoare că încă mai eram inclus în „noi”. În definitiv, petrecusem mai mult de un deceniu lucrând cu Vincent şi se putea considera că toată colaborarea şi evadarea mea ulterioară declanşaseră de fapt atacurile asupra Clubului Cronos. Mă îndoiam că ştia cineva asta, iar eu nu mă grăbeam deloc să le spun.

— Dacă duşmanul îţi ştie numele, te poate urmări! Este esenţial să nu ieşi în evidenţă, Harry… doar dacă nu vrei cu tot dinadinsul, cum ar veni, să intri în belea.

Spre surprinderea ei, şi poate şi a mea, am zâmbit.

— Da, am răspuns încet. De fapt şi de drept, exact asta fac. Pe termen lung, o să simplifice lucrurile.

Şi-a mijit ochii, bănuitoare.

— Ce fel de joc faci tu, Harry August?

I-am spus.

Şi-a mijit ochii, bănuitoare.

Mai ales de unul născut înainte de 1900.

Capitolul 70

În cariera mea în spionaj, am învăţat două lucruri. Primul este că un ascultător care nu iese în evidenţă este, în nouă din zece cazuri, un spion incomparabil mai eficient decât un cozeur fermecător. Al doilea este că dacă vrei să abordezi un contact necunoscut, cea mai bună cale nu este să-i atragi direct atenţia, ci să-l convingi că de fapt el vrea să interacţioneze cu tine.

— Domnule August, ce plăcere!

Vincent Rankis stătea în faţa mea, zâmbind, întinzând mâna. După toţi anii ăia de pregătiri, toată planificarea, tot timpul pe care îl petrecusem gândindu-mă ce voi face dacă va veni vreodată acest moment, pentru o clipă, doar pentru o clipă, tot ce am putut face a fost să mă abţin să-i înfig buza paharului de julep în gâtul moale şi rozaliu care pulsa.

Vincent Rankis, zâmbindu-mi ca un necunoscut, vrând să-mi câştige prietenia.

Ştia tot ce-mi făcuse, îşi amintea totul în detaliu, aşa cum numai un mnemonic poate s-o facă.

Ce nu ştia – *n-avea cum să ştie* – era că şi eu îmi aduceam aminte.

— Ce plăcere! Domnule…?

— Ransome, a răspuns el senin, luându-mi mâna şi strângând-o călduros.

Degetele îi erau reci acolo unde ţinuse băutura, trecând-o dintr-o mână în cealaltă, şi umede de la condensul de pe exteriorul paharului.

— Am citit mult din ce ai scris, s-ar putea spune că ţi-am urmărit cariera.

— Este foarte amabil din partea dumneavoastră, domnule… Ransome?

Aproape m-am bâlbâit când am întrebat, ceea ce era important ca să subliniez că nu-l ştiam, dar, dacă exagerezi prea tare cu minciuna, poate începe să dea de bănuit.

— Lucraţi în branşă?

„Branşa”, pentru orice profesiune importantă de pe planetă, este întotdeauna orice meşteşug pe care se întâmplă să-l practice vorbitorul.

— Doamne fereşte, nu! a chicotit el. Sunt de fapt un fel de pierde-vară, ceva de groază, dar vă admir pe voi, ziariştii, care alergaţi de colo-colo, îndreptând relele şi toate cele.

Vincent Rankis şi gâtul lui golaş, asudat.

— Nu prea fac aşa ceva, domnule Ransome. Doar îmi câştig şi eu pâinea, cum se spune.

— Ba deloc. Articolele dumneavoastră sunt captivante – unii ar putea spune chiar incisive.

Vincent Rankis stătuse lângă patul meu în timp ce otrava de şobolani îmi curgea prin vene.

Plecase atunci când torţionarul începea să-mi smulgă unghiile de la picioare.

Vâslise pe râul Cam.

Sărise într-un picior de bucurie la un alt experiment. „Putem depăşi limitele, Harry. Putem găsi răspunsurile, toate lucrurile, absolut tot. Putem vedea cu ochii lui Dumnezeu.”

Nu se întorsese când se auzeau urletele mele.

„Luaţi-l”, a spus, şi ei m-au luat, un glonte în cap, şi iată-mă aici, şi n-am să uit niciodată.

Mă privea.

Doamne, cum mă privea! Pe deasupra zâmbetului strălucitor şi din spatele acelor minciuni goale, fermecătoare, îmi cerceta fiecare trăsătură a feţei, căutând minciuna în ochii mei, căutând semne de recunoaştere, repulsie, revoltă, vreun indiciu că încă mai eram cine fusesem, că ştiam ce făcuse. Am zâmbit şi m-am întors către gazda noastră, cu inima bătând prea tare, fără să mai fiu convins că îmi pot împiedica trupul să dezvăluie ceea ce mintea n-ar fi lăsat să scape.

— Cu siguranţă aveţi un gust excelent atât în materie de prieteni, cât şi în materie de lecturi, doamnă, am zis eu, dar cred că nu m-aţi invitat aici doar ca să discutăm despre incisivitatea stilului meu jurnalistic, nu?

Doamna Evelina Cynthia-Wright, Domnul s-o aibă în pază, Dumnezeu să-i dea sănătate, avea un plan de aplicat şi, în momentul acela de criză, momentul acela în care eram pe punctul de a-mi pierde controlul, a exclamat:

— Domnule August, chiar aveţi o minte de jurnalist! De fapt, sunt câţiva oameni cu care vreau să vă fac cunoştinţă…

Şi şi-a trecut un braţ peste umărul meu, iar eu aş fi sărutat braţul acela, aş fi putut plânge de uşurare în mâneca albă şi curată, în timp ce ea mă ducea de lângă Vincent Rankis şi mă conducea înapoi în mulţime. Şi, aşa cum Vincent n-a privit în urmă, n-am privit nici eu.

Capitolul 71

L-am păcălit.
L-am păcălit.
L-am păcălit.
Şi partea cea mai bună era că îl păcălisem fără să fiu nevoit să mă dau de gol.
El mă căutase pe mine.
El venise la *mine.*
Şi l-am păcălit.
L-am păcălit.
În cele din urmă.

Cât mai detaşat, cum ar zice americanii.
Era momentul să joc cât mai detaşat.
I-am ascultat pe prietenii doamnei Cynthia-Wright discutând pe tonuri aprinse, câteodată agresive, despre ameninţarea războiului nuclear, pericolele impasului ideologic, invazia tehnologiei în conflicte, şi ştiam că Vincent era la doar câţiva paşi în spatele meu, dar n-am aruncat nici măcar o privire. Nu prea rece, nu îngheţat şi distant: pe drum spre ieşirea din casă, i-am zâmbit şi i-am mai făcut un compliment despre gusturile literare deosebite, exprimându-mi speranţa că este abonat la revistă. Era. Ce om minunat, ce bastion elegant al cunoaşterii în aceste vremuri în continuă schimbare!
Nici prea călduros.
Nu i-am strâns mâna în drum spre ieşire şi, în timp ce mergeam pe alee sub cerul acum spuzit de stele, n-am întors capul să văd dacă stătea în uşă.
L-am păcălit.
Am reuşit să ajung înapoi la hotel, în camera mea de la etajul al doilea care duhnea din cauza mucegaiului jilav care se strecura în toate colţurile acestui oraş umed. Am încuiat uşa, m-am aşezat pe pat şi am tremurat aproape un sfert de oră. Nu mă puteam opri din tremurat. În timp ce îmi priveam mâinile tremurând în poală, m-am întrebat ce

fel de reacţie conştientă sucită a minţii mele era asta, ce manifestare a multelor emoţii pe care ştiam că trebuie să le simt văzându-l pe omul pe care îl căutasem mai mult de un secol, omul care fusese cât pe ce să mă distrugă. Dar, chiar şi aşa, tot nu mă puteam controla şi, cu mişcări mecanice, m-am pregătit de culcare. Mâinile îmi tremurau şi mi-am întins pasta de dinţi pe bărbie.

Dacă aş fi crezut că am vreo şansă de reuşită, aş fi anunţat imediat Clubul. I-aş fi convocat pe mercenari, m-aş fi înarmat eu însumi şi i-aş fi administrat lui Vincent Uitarea, chiar atunci şi acolo. Fără întrebări, fără proces, fără interogatorii sterile despre punctul lui de origine, informaţie pe care, eram convins, n-ar fi dat-o cu uşurinţă. Era mnemonic şi, dacă puteam judeca în funcţie de experienţele mele, o astfel de acţiune nu se putea încheia decât cu un eşec, iar orice şansă de a-l opri pe Vincent ar fi fost pierdută pentru vecie.

Acum, că îl găsisem, era momentul să mă retrag.

Ştia unde să mă găsească, dacă voia.

Trei luni.

Mai rele decât orice tortură.

Mi-am văzut de slujbă, iar de data asta eram scrupulos, eram riguros, am jucat rolul de ziarist şi n-am făcut nimic care să dea de bănuit că îl caut pe Vincent. În plus, am intensificat activităţile care ar fi putut fi considerate simptomatice pentru un uroboran la numai două vieţi după o Uitare. Am frecventat biserici de diferite confesiuni; am stabilit şi apoi n-am respectat diverse întâlniri cu terapeuţi, am păstrat o izolare completă de semenii mei şi, în toate felurile imaginabile, am dus viaţa lui Harry August, un kalachakra nevinovat care dă din colţ în colţ printr-o lume haotică. Ba chiar am luat lecţii particulare de spaniolă, limbă pe care o vorbeam deja fluent. Mi-am ascuns progresele plătindu-l pe copilul vecinilor de dedesubt ca să-mi facă temele, şi încă prost, şi m-am implicat într-o scurtă şi oarecum plăcută aventură cu profesoara mea, până când vinovăţia trădării ei faţă de un

iubit mexican foarte absent a făcut-o să pună capăt ambelor relaţii, dar şi meditaţiilor.

Nu ştiu dacă chiar trebuia să fi mers atât de departe ca să întreţin această iluzie. Dacă Vincent îmi urmărea cu atenţie situaţia prezentă, o făcea într-un mod subtil. Cu siguranţă îmi cerceta trecutul, căutându-mi, fără îndoială, punctul de origine. Dar aliaţii mei, Charity şi Akinleye, erau pe poziţie şi toate documentele lăsate în sistem susţineau că eu, Harry August, apăream în sistemul de evidenţă a populaţiei ca orfan abandonat în Leeds, unde am şi rămas până am fost adoptat de un cuplu local pe nume domnul şi doamna August. Ştiam că Vincent va investiga aceste fapte şi într-adevăr va găsi un domn şi o doamnă August din Leeds, care adoptaseră un băiat de vârstă oarecum potrivită, a cărui viaţă o înregistrasem ca alibi util pentru mine şi care murise într-un accident de maşină în 1938, la timp ca eu să îmi pot însuşi toate actele lui. Moartea lui accidentală a fost, din multe puncte de vedere, un mare noroc pentru mine, pentru că, dacă nu s-ar fi întâmplat, aş fi putut ajunge să fiu obligat să-l ucid ca să-mi menţin acoperirea.

Oricare ar fi fost cursul investigaţiilor lui Vincent printre toate aceste minciuni ţesute cu grijă, nu m-a abordat timp de trei luni după întâlnirea noastră, iar eu nu l-am căutat pe el. Apoi, când a reapărut, până la urmă, a făcut-o la ora 2.00 noaptea, când m-a sunat pe telefonul fix din apartamentul meu din Washington DC.

Am răspuns, ameţit şi zăpăcit, adică exact cum îşi dorise el să fiu.

— Domnule August?

Vocea lui, uşor de recunoscut pe loc. M-am trezit complet într-o secundă; sângele îmi gonea aşa de tare în urechi, că m-am întrebat dacă nu cumva îl auzea şi el prin receptor.

— Cine e? am întrebat, întinzându-mă în pat ca să ajung la întrerupător.

— Sunt Simon Ransome, a răspuns el. Ne-am întâlnit la serata doamnei Cynthia-Wright, vă amintiţi?

Asta să fi fost? Poate.

— Ransome… Îmi pare rău, nu prea…

— Îmi cer iertare, poate că nu vă aduceţi aminte. Sunt un cititor entuziast al scrierilor dumneavoastră…

— A, sigur!

Oare veselia mea faţă de recunoaşterea pe care mi-o acordase era un pic prea mult, un pic prea forţată? Dar asta era America, tărâmul expresiilor exagerate, iar telefonul nu era mediul potrivit pentru subtilităţi.

— Îmi pare rău, domnule Ransome, sigur că îmi aduc aminte… doar că ora e cam târzie, asta-i tot…

— Doamne Dumnezeule!

Era oare regretul lui un pic prea forţat, un pic prea exagerat? Poate când toate acestea se vor fi încheiat, am putea face schimb de notiţe despre calitatea prefăcătoriilor fiecăruia dintre noi, m-am gândit eu. Nu-mi venea în minte nicio persoană a cărei opinie pe tema asta să mi se pară mai valoroasă.

— Îmi pare rău. Ce oră e acolo?

— Ora 2.00.

— Doamne *Dumnezeule!* a zis el din nou şi chiar începeam să cred că trebuia să-mi îmbunătăţesc jocul actoricesc, pentru că prestaţia lui Vincent era fără cusur.

Mi-am notat în minte că sunetele banale lipsite de conţinut erau mult mai oportune decât exclamaţiile exagerate când era vorba de chestiuni de felul ăsta. Pe de altă parte, dacă acţiona pe baza prezumţiei că eram un nevinovat traumatizat blocat în cea de-a doua mea viaţă, poate i se părea potrivit să mă trateze ca pe un idiot?

— Harry, îmi pare aşa de rău!

Mă tutuia, în condiţiile în care nu avea cum să existe între noi o astfel de relaţie.

— Voiam să te invit să bem ceva săptămâna viitoare, pentru că am impresia că o să fiu prin zonă. Ce nesăbuit din partea mea să uit de diferenţa de fus orar! Te sun mai încolo. Mii de scuze!

A închis înainte să apuc să-i spun că nu-i nimic.

Ne-am întâlnit să bem ceva.

Barul era o speluncă pentru lobby-işti şi ziarişti, iar sub becurile chioare şi pe fundalul unui jazz lent fusese declarat un scurt armistiţiu, iar soldaţii primiseră permisiunea să rupă rândurile şi să se alăture străinilor la mese, să discute despre fotbal american, baseball şi ultimele meandre ale bătăliilor în desfăşurare ale mişcării pentru drepturile civile.

Vincent a ajuns cu zece minute întârziere, îmbrăcat într-un costum alb exorbitant, cu bretele. După cum a explicat el însuşi, era un pierde-vară cu puţine lucruri de făcut în viaţă, dar îl fascina lumea în care trăiam eu şi spera că n-o să mă supăr dacă încerca să vadă cum gândesc. Absolut deloc, am răspuns, iar el a insistat să plătească băuturile.

Mâncasem cantităţi uriaşe de brânză ca să mă pregătesc pentru acest moment şi băusem cantităţi impresionante de apă. Există o artă a îmbătatului când eşti în misiune, iar eu eram hotărât să nu-l las să mă prindă nici sustrăgându-mă, nici cu garda jos. Singurul dezavantaj era nevoia sistematică de a mă strecura la toaletă, dar am păţit-o şi mai rău cu alte ocazii.

În timp ce discutam, a devenit clar că ideea lui Vincent despre tinerii bogaţi şi pierde-vară nu era neapărat aceeaşi cu a semenilor săi.

— Tata mi-a lăsat destule, mi-a explicat el cu o ridicare din umeri nepăsătoare, inclusiv un titlu pe care nu-l folosesc, o casă unde nu stau şi o fabrică unde nu merg niciodată, dar chiar nu-mi pasă de toate astea.

Sigur că nu, Vincent. Sigur că nu-ţi pasă.

— Tatăl tău trebuie să fi fost un om bogat.

— Aşa şi aşa, aşa şi aşa.

Vorbele nemuritoare ale celor extrem de bogaţi, al căror punct natural de saturaţie financiară este aşa de sus, încât sunt ancoraţi deasupra tărâmului muritorilor de rând şi pot vedea bogăţii colosale, dincolo de visele peştilor mai mici. Prin urmare, „aşa şi aşa, aşa şi aşa” era o promisiune de bogăţie încă nedezvăluită.

Întrebarea despre tatăl lui Vincent a rămas în aer între

noi şi, cum momeala părea aşa de suculentă şi fragedă, am ignorat-o.

— Şi atunci, ce caută un tip ca tine stând de vorbă cu un scrib ca mine? am întrebat.

— Nu ţi-am spus? Sunt un admirator al scrierilor tale.

— Atâta tot? Adică, n-ai de gând… ce, n-ai de gând să-ţi deschizi ziarul tău sau să-ţi găseşti o slujbă în branşă sau aşa ceva?

— Doamne fereşte! Nici n-aş şti de unde să încep. Totuşi, uite ce e…

Şi acum urma foiala conspirativă pe canapea, capul plecat, priviri furişe către oamenii din jur:

— N-ai cumva niscaiva mizerii din interior, nu?

— Ce fel de mizerii, dragă Liza, dragă Liza[35]?

— Puştiul meu de la contabilitate vrea să cumpăr acţiuni într-o companie care se ocupă de ceva extrem de tehnic, cu rezonanţa armonică, ce o mai fi şi aia. De obicei, îl las să facă ce vrea, dar investiţia e destul de mare şi nu sunt sigur dacă o să ducă undeva. Tu ce crezi?

Cred, Vincent, că atunci când te-ai hotărât să-l scoţi la înaintare pe „puştiul de la contabilitate”, ai mers un pic prea departe.

Cred că ar fi mai simplu să te ucid acum.

Cu toate acestea, cred că zâmbesc.

Zâmbesc în faţa prestaţiei. A farmecului tău. A felului natural de a te purta şi a glumiţelor răutăcioase. Zâmbesc pentru că, timp de zece ani, am zâmbit şi am lucrat împreună, şi pentru că, timp de doar câteva zile, ai încercat să-mi distrugi viaţa. Zâmbesc pentru că asta e obişnuinţa întipărită în trăsăturile mele în prezenţa ta, deşi te detest dincolo de orice închipuire. Zâmbesc pentru că, în pofida minciunilor, în pofida faptului că ştiu tot ceea ce ştiu despre tine, îmi placi, Vincent Rankis. Încă îmi mai placi.

— Cum se cheamă compania? am întrebat. Poate că o pot verifica.

---

[35] Referire la cântecelul englezesc pentru copii „Găleata mea e găurită” bazat pe dialogul dintre personajele Henry şi Liza.

— Ai vrea? Nu vreau să crezi că despre asta e vorba… ştiu că unii folosesc tot timpul oamenii… dar, sincer, Harry… pot să-ţi spun Harry? Am fost un admirator aşa de mare al muncii tale, încât chiar am vrut să te cunosc, problema cealaltă e doar secundară…

— Nu-i nicio problemă, domnule Ransome… Simon? Simon, nu-i niciun fel de problemă.

— Chiar nu vreau să-ţi fac probleme.

— Nicio problemă. Îmi fac doar meseria.

— Măcar lasă-mă să te plătesc pentru timpul pierdut! Deconturi? Măcar deconturile?

Mi-am adus aminte ce simplu e să mituieşti un om cinstit. Oare era acest Harry August, Harry pe care îl interpretam eu, un om cinstit? Am decis că era, trebuia să fie, şi, ca toţi oamenii cinstiţi aflaţi în prezenţa lui Vincent Rankis, trebuia să cedeze.

— Plăteşte cina, am răspuns, şi suntem chit.

Până la urmă, l-am lăsat să achite şi cheltuielile de călătorie.

Compania era exact ceea ce ar fi trebuit să mă aştept să fie. În ordinea normală a lucrurilor, ar fi trebuit să lucreze la dezvoltarea următoarei generaţii de televizoare, perfecţionând oscilaţiile în tubul catodic, studiind interferenţele şi inducţia prin efect electromagnetic. Dar, ca multe alte instituţii de pe cuprinsul Statelor Unite, primise cinci pagini de hârtie galbenă, pe care erau înfăţişate, cu specificaţii atent detaliate, diagrame şi cifre legate de tehnologii cu douăzeci de ani înaintea vremurilor, iar acum compania avea…

— O activitate cu adevărat interesantă, domnule August, foarte interesantă, în domeniul rezonanţei particulelor elementare.

Şi ce însemna asta? Pentru articol, desigur, ca să înţeleagă cititorii.

— Păi, domnule August, dacă luăm, să zicem, o rază de lumină. O rază de lumină de mare intensitate, cum e un laser…

Desigur, laserul fiind, în anii ’60, un bine-cunoscut dispozitiv electrocasnic.

— …şi o îndreptăm asupra unui electron…

Evident, dar evident că ne petrecem anii ’60 îndreptând lasere asupra electronilor izolaţi – unde fusesem în ultimii opt sute optzeci de ani?

— …observăm că se petrece un transfer de energie şi… cunoaşteţi noţiunea de dualitate corpuscul-undă?

Haide să zicem că o cunosc.

— F… antastic! Deci trebuie să ştiţi că ceea ce noi considerăm lumină este acum văzut ca fiind atât un corpuscul – fotoni – cât *şi* undă şi, prin rezonanţa armonică dintre aceste unde, care sunt şi particule, putem începe să vedem… Sunteţi sigur că înţelegeţi, domnule August? Păreţi foarte preocupat.

Nu, zău? Mâncarea de la prânz. Haide să zicem că îmi picase prost prânzul.

— Îmi pare aşa de rău, domnule August. Nu mi-am dat seama! Vreţi să staţi jos?

Ulterior, mi-am scris raportul pentru Vincent. Reuşisem să înţeleg din prima aplicaţiile, şi mai ales de ce ar fi fost interesat Vincent să folosească această companie, pentru că activitatea ei de cercetare ar fi putut fi mai mult decât utilă pentru aparatul lui de vis, oglinda cuantică, cea care ar fi putut analiza o particulă unică şi din acesta urmau să rezulte răspunsurile la orice. *E simplu, Harry, e aşa de simplu – dacă ai curajul să o faci.*

Ştiam că încă mai lucra la ea, undeva în inima Americii – ăsta era scopul întregului spectacol. Eu, totuşi, nu puteam să arăt că am niciun fel de cunoştinţe, aşa că mi-am scris analiza bazându-mă în principal pe personalitatea oamenilor cu care mă întâlnisem şi pe viabilitatea planurilor lor financiare, mai degrabă decât pe aspectele ştiinţifice.

Ne-am întâlnit la cină – a plătit el – şi a făcut „hm!” şi „ah!” şi a căscat gura ca un expert, în timp ce răsfoia paginile pe care le scrisesem, în cele din urmă aruncând

tot documentul pe masă cu o bătaie din palme şi exclamând:

— E perfect, Harry, e pur şi simplu perfect! Chelner, mai adu sake!

În 1969, ultima modă în America era sushi. Calotele de gheaţă polară se topeau, cerul se colora galben-portocaliu din cauza poluării industriale, blocul sovietic se prăbuşea şi apăruseră zvonuri despre o pilulă pentru negrii care luptau pentru drepturi civile în Statele Unite, care le-ar fi albit pielea. Aceasta, proclamase Nixon, era adevărata cale către egalitate. Singurul motiv pentru care lumea nu fusese atacată cu bombe atomice era că nimeni nu găsea un motiv pentru care să merite să încerce.

— Povesteşte-mi despre tine, Harry. Eşti britanic, nu?

Asta mai lipsea, întrebarea despre punctul de origine, strecurată aşa de subtil, aşa de blând între felurile de mâncare, că aproape că n-am băgat de seamă când a venit.

— Ai o familie numeroasă?

— Nu, am răspuns, destul de sincer. Ambii părinţi au murit, acum câţiva ani. N-am avut nici fraţi, nici surori.

— Îmi pare rău. Totuşi, probabil că au fost foarte mândri de tine, nu?

— Cred că da. Sper. Erau oameni buni, dar, cum eu lucram aici, iar ei stăteau acolo… Ştii cum e.

— N-aş spune, Harry, dar cred că înţeleg. Eşti din Londra.

O întrebare bună, tipic americană. Dacă ai îndoieli, presupui că britanicul e londonez.

— Nu, mai din nord. Leeds.

— N-aş zice că ştiu zona.

Dumnezeule, ce frumos minţea; era o lecţie de maestru. Dacă nu m-aş fi concentrat aşa de tare pe propria mea înşelătorie, m-aş fi ridicat în picioare şi aş fi aplaudat. Am ridicat din umeri, mişcarea aceea uşoară a englezului reţinut care nu se repede să discute despre problemele dificile, iar el a recunoscut semnalul şi a avut bunul-simţ să treacă discret mai departe.

Am mai făcut câteva treburi pentru Vincent, în particular.

Vizite la companii ciudate, interviuri cu potenţiali „investitori”. Tiparul se vedea clar şi, cu fiecare nouă însărcinare, mă lăsam un pic mai mult la mâna lui. Din multe puncte de vedere, tehnicile pe care le folosea ca să mă corupă erau identice cu cele pe care le folosisem şi eu în viaţa anterioară pentru a-i corupe pe alţii: o cină devenea un weekend în afara oraşului, un weekend afară din oraş devenea o întâlnire regulată la clubul privat local. Ne îmbrăcam în şorturi şi tricouri albe aproape identice şi jucam squash, aşa cum se aşteptau din partea noastră însoţitorii noştri care se îndreptau rapid către vârsta mijlocie. Ne beam cafeaua cu alţi membri ai clubului după aceea. Discutam despre ştiri, politică şi dacă fuziunea la rece va reprezenta viitorul. În ziua în care un grup de fundamentalişti libanezi a detonat în cele din urmă o bombă chimică la Beirut, stăteam cu Vincent în camera de odihnă a clubului şi priveam jurnaliştii cu măşti de gaze ascunzându-se după camioanele lor blindate, în timp ce supravieţuitorii şi muribunzii se târau dinspre locul măcelului îmbâcsit de fum din oraş. Am ştiut că noi făcuserăm asta, că noi dezlănţuiserăm asupra lumii această tehnologie şi am simţit pe şira spinării fiorul rece al inevitabilului. În 1975 mi-am cumpărat primul telefon mobil, iar în 1977 scriam articole despre escrocherii prin telefon, atacuri informatice, e-mailuri frauduloase şi corupţia mediilor de informare moderne. Lumea avansa prea repede. Timpul petrecut cu Vincent îmi oferea un refugiu idilic din faţa tuturor lucrurilor astea, pentru că el mă invita să particip la petreceri în conacul său grandios din inima statului Maine, departe de haosul şi de numărul tot mai mare de victime. N-a făcut niciodată vreo referire la cercetările lui, la munca lui, iar eu nu l-am întrebat niciodată.

Tatăl lui, misterioasa sursă a averii sale, s-a dovedit a fi o persoană reală care murise în 1942, un erou al războiului din Pacific. În mod convenabil, mormântul lui era anonim

şi de negăsit, dar, pe măsură ce scotoceam prin documentele lui Vincent, aveam tot mai puţine îndoieli că, dacă exista măcar un cadavru care să poată fi examinat, s-ar fi dovedit că are la fel de multe legături genetice cu Vincent câte avea şi ADN-ul meu cu misterioşii domn şi doamnă August din Leeds. Era nevoie de mai mult – mult mai mult – ca să scoţi de la Vincent punctul lui de origine.

În 1978, anul când a căzut Zidul Berlinului şi prima încercare de a săpa Tunelul Mânecii a provocat o prăbuşire submarină care s-a soldat cu moartea a doisprezece oameni şi a blocat pentru scurt timp încercările europene de refacere economică după explozia bulei dot.com, am fost invitat, aşa cum mă obişnuisem tot mai tare, la o altă petrecere în conacul lui Vincent. Invitaţia, cu bordură de aur, era pentru o întrunire socială de proporţii, dar întrunirile sociale serveau scopurilor mele, pentru că repetiţia şi volumul minciunilor pe care era nevoit să le spună Vincent la astfel de întruniri nu făcea decât să simplifice detectarea anomaliilor în istorisirea lui.

Nu spunea nimic în privinţa prilejului, dar o însemnare scrisă de mână în josul invitaţiei îmi spunea „Adu-ţi pijamaua”.

Îi plăcea să se joace cu mine şi, în felul meu, şi mie îmi plăcea să se joace cineva cu mine. Trecerea anilor îl făcuse să fie un pic mai relaxat în prezenţa mea, poate să creadă că eram pe cât de inofensiv pretindeam că sunt – Harry August, memorie limitată, reputaţie îndoielnică – şi, la naiba, chiar ştia să organizeze o petrecere!

Am ajuns în seara aceea, venind pe aleea cu pietriş deja cunoscută către vechiul conac grandios din cărămidă roşie care îmi devenise familiar şi căruia el îi spunea casa lui pentru „aprilie-mai, august-octombrie”, considerând că acestea erau perioadele când Maine era cel mai plăcut. Nimeni nu ştia unde îşi petrecea perioadele noiembrie-martie şi iunie-iulie, dar nu puteam să nu mă întreb dacă nu cumva purta un ecuson pentru radiaţii când se afla acolo. Dacă un contor Geiger-Müller ar fi putut face mai

mult decât să-mi confirme bănuielile, mi-aş fi pus unul în bagaj chiar deasupra smochingului, dar, aşa cum stăteau lucrurile, nu-mi mai trebuia nimic altceva decât propria mea convingere ca să ajung la concluzia că Vincent încă mai lucra la oglinda cuantică. Mă întrebam cât de departe ajunsese.

Cinci vieţi, Harry. Încă cinci vieţi şi cred că reuşim!

Aceste cuvinte îmi fuseseră spuse acum două vieţi. Mai era oare în grafic?

— Harry!

M-a întâmpinat la uşă, îmbrăţişându-mă cu farmecul unui francez şi entuziasmul unui yankeu.

— Stai în camera roz – rămâi, nu?

— Mi-ai zis să-mi iau pijamaua, aşa că am bănuit că mă inviţi să stau tot weekend-ul.

— Splendid! Haide, vino înăuntru, încep să ajungă şi ceilalţi oaspeţi. Îmi cer scuze că va trebui să vorbesc cu ei, ştii şi tu cum e… relaţii, relaţii, relaţii!

Camera roz era o cămăruţă într-un turn ce se avânta pe una dintre laturile clădirii proiectate de un arhitect care decisese că medievalul era modern. Avea o toaletă şi un duş micuţe şi pe unul dintre pereţi un tablou care înfăţişa un Vincent mult mai tânăr, ţinând mândru în sus cea mai mare puşcă de vânătoare pe care o văzusem vreodată, cu un picior pe cadavrul unui tigru. Mi-au trebuit douăzeci de minute de analiză ca să stabilesc că imaginea era de fapt un fals, ca multe alte imagini ale lui Vincent răspândite prin casă.

De jos se auzea într-adevăr sunet de discuţii şi, în timp ce soarele cobora sub orizont, pe peluza de sub geamul camerei mele se vedeau liniile strălucitoare ale luminii de tungsten răspândite prin ferestrele tuturor camerelor din casă. O formaţie începuse să cânte melodii country menite să înveselească atmosfera, fără să provoace neapărat abateri stânjenitoare în direcţia vreunui „Iu-huu!” în atmosfera respectabilă. Mi-am pus costumul şi am coborât.

În mulţime erau şi feţe cunoscute, bărbaţi şi femei

cărora le fusesem prezentat treptat în decursul anilor de când făcusem cunoştinţă cu Vincent – Simon Ransome pentru întreaga şi amestecata adunare. Am trecut la strângeri de mână cordiale şi întrebări despre cunoscuţi şi prieteni comuni, familie şi, aşa cum începe să se întâmple tot mai des în această perioadă a vieţii, sănătate.

— Dumnezeule, am început să-mi iau tensiunea acasă – cum mă duc la doctor, cum creşte până la ceruri!

— Mi-au spus să fiu atent la glicemie.

— Mie mi-au spus să fiu atent la grăsime!

— Colesterol, colesterol, cât îmi doresc un pic mai mult colesterol în viaţa mea.

Încă vreo câţiva ani, m-am gândit, şi organismul meu o va lua pe calea obişnuită, începând să cedeze dinspre măduvă. Încă vreo câţiva ani şi, dacă nu mă apropiam cu nimic de aflarea secretelor lui Vincent Rankis, avea oare să fie viaţa asta o pierdere de timp?

Un clinchet brusc de argint pe sticlă şi o izbucnire de aplauze politicoase, şi iată-l pe Vincent, stând lângă formaţia care se oprise din cântat, cu paharul ridicat şi un zâmbet plin de mândrie pe faţă.

— Doamnelor şi domnilor…

Începutul unui discurs, Dumnezeule, cât uram discursurile!

— Vă mulţumesc tuturor că aţi venit astăzi. Sunt sigur că vă întrebaţi de ce…

La vremea mea, fusesem la optzeci şi şapte de nunţi, şaptezeci şi nouă de înmormântări, douăzeci şi nouă de petreceri de bar mitzvah, unsprezece de bat mitzvah, douăzeci şi trei de confirmări, treizeci şi două de botezuri, opt divorţuri la tribunal ca martor pentru o parte sau cealaltă, treisprezece divorţuri la tribunal ca prieten comun pe umărul căruia să plângi, şapte sute optzeci şi patru de petreceri de aniversare a zilei de naştere, dintre care o sută unsprezece implicaseră şi stripteuze, douăsprezece dintre ele implicând, de fapt, aceeaşi stripteuză, o sută trei petreceri de aniversare şi şapte recăsătoriri după dificultăţi în căsnicie şi, din toate, nu mă

puteam gândi decât la, poate, paisprezece discursuri care să fi fost măcar de departe, măcar destul de…

— …aşa încât, doamnelor şi domnilor, v-o prezint pe viitoarea mireasă.

Am aplaudat pentru că aplaudase şi altcineva, mecanic, şi am ridicat privirea să o văd pe muritoarea liniară pe care o alesese Vincent de data asta. Oare era o Frances, aleasă pentru a face un Hugh nevăzut gelos în timp ce joacă tenis pe peluză? Sau, poate, Leticia, drăguţă, dar fără idei; poate o Mei, care să adauge aerul acela de respectabilitate în timp ce el îşi vedea de faptele lui infame, sau o Lizzy, o tovarăşă pentru momente grele, o făptură care, în proporţie de nouă părţi, era decorativă, şi doar o parte era compatibilă. A păşit în faţa tuturor, o femeie cu o urmă de păr cărunt, îmbrăcată într-o rochie sirenă de culoarea smântânii, şi era Jenny.

Jenny a mea.

Memoria, gonind prea repede ca să înţeleg.

Jenny a mea, pe care o iubisem şi cu care mă căsătorisem, chirurg la Glasgow într-o vreme când femeile pur şi simplu nu făceau aşa ceva, mai ales acolo. O iubisem şi-i spusesem totul, dar fusese prea mult. Jenny a mea, pe care nu o acuzasem nici măcar o dată pentru soarta care se abătuse asupra mea, pentru Franklin Phearson şi moartea mea pe podeaua casei lui, cu artera femurală sfârtecată şi un zâmbet pe faţă. Jenny a mea, căreia în altă viaţă îi şoptisem „Fugi cu mine”, iar ea zâmbise şi păruse tentată, deşi probabil că nu putea să-şi explice de ce.

Jenny a mea, iar eu îi spusesem lui Vincent despre ea. În Pietrok-112, într-o seară când jucam cărţi, puţin îmbătaţi cu vodcă, iar el spusese:

— La naiba, Harry, poate că nu sunt de acord cu Clubul Cronos, dar chiar cred că este cât se poate de sănătos ca omul să-şi mai facă şi de cap uneori.

Amintiri, rapide.

Mă uitam după Anna, tehniciană de laborator care făcea calibrări exacte până la a şasea zecimală semnificativă şi îmi zâmbea privind pe deasupra ochelarilor, fără să-şi dea

seama că acesta era un clişeu care nu făcea decât să sporească farmecul situaţiei. Vincent, bătându-mă pe umăr, mormăind:

— Iisuse, Harry, cine a zis că geniile trebuie să fie chinuite? Nu mai sta pe gânduri!

Am şovăit şi am ezitat, îngrijorat de implicaţii, de ce ar fi spus lumea, şi în seara aceea am jucat cărţi şi am băut vodcă, în timp ce Vincent râdea de grijile mele, zicând că abia dacă puteau fi vrednice de un băiat de şaptesprezece ani, cu atât mai puţin de un bărbat care se afla deja în cea de-a douăsprezecea viaţă lungă.

— Trebuie să fi avut şi tu ceva fete la vremea ta, nu, Harry?

— Am fost întotdeauna puţin cam prea preocupat ca să găsesc dragostea adevărată – sunt sigur că ştii şi tu cum e.

— Prostii, a ripostat el, lovind cu pumnul în masă suficient de tare ca să zdruncine cărţile. Chiar cred, din tot sufletul, că acest proiect, oglinda cuantică, este cea mai mare aventură în care s-ar putea angaja omul, să vadă universul cu ochii creatorului, să răspundă la cele mai mari întrebări puse de om; şi totuşi cred şi că dăruirea neclintită pentru un singur lucru, fără odihnă, fără răgaz sau distragere nu poate să ducă decât la migrene, nu la productivitate. N-am nicio îndoială că birocraţii de pe aici au vreo statistică despre asta – o creştere, să zicem, cu cincisprezece la sută a productivităţii dacă, la fiecare opt ore, un angajat are dreptul la încă o jumătate de oră de odihnă. Oare o creştere de cincisprezece la sută cântăreşte mai mult decât timpul petrecut departe de locul de muncă? Categoric.

— Sugerezi… sex terapeutic?

— Sugerez companie terapeutică. Sugerez, aşa cum şi tu ai arătat deseori, că nici chiar cele mai strălucite minţi nu pot petrece fiecare secundă analizând misterele universului, ci trebuie, chiar *trebuie,* să petreacă ceva timp din fiecare zi întrebându-se de ce e aşa de frig la toaletă, şamponul e aşa de prost şi varza de la cantină aşa de plină de cotoare. Nu mă aştept ca oamenii mei de ştiinţă să fie

călugări, Harry, cu atât mai puţin tu!

— Tu ai pe cineva? am întrebat. N-am băgat de seamă…

A alungat întrebarea cu o mişcare din încheietură.

— N-am spus că relaţiile nefericite, neplăcute îmbunătăţesc productivitatea – ba chiar dimpotrivă, de fapt. N-o să-mi pierd timpul alergând după vreun obiect sexual fără importanţă doar pentru că simt o oarecare excitaţie chimică! Totuşi, când întâlnesc pe cineva pe care îl consider…

— Pauza de jumătate de oră în ziua de lucru de opt ore?

— Exact. O să te prinzi până la urmă.

— Ai fost căsătorit? am întrebat.

Întrebarea n-avea niciun obiectiv important, era pur şi simplu curiozitate în timp ce decartam, o discuţie politicoasă între prieteni despre trecut.

— O dată sau de două ori, a recunoscut el, când părea să fie disponibilă o candidată potrivită. O dată, în prima mea viaţă, am cunoscut o femeie despre care am crezut… Dar privirea retrospectivă face diferenţa şi, când am murit, am descoperit că puteam trăi foarte bine şi fără ea. Uneori, mă aleg cu câte cineva pentru companie. Bătrâneţea poate fi plicticoasă fără un pic de loialitate. Tu?

— Cam tot aşa, am recunoscut. Ca şi tine, consider că singurătatea… Dezavantajele depăşesc avantajele, mai ales în ultima parte a vieţii. Se pare că, şi dacă eşti conştient de superficialitatea minciunii, de lipsa de conţinut a relaţiei, dacă lipsă de conţinut este cu adevărat, nevoia de a fi împreună, cu cineva… este înrădăcinată mai adânc decât îmi imaginam.

Şi, fără să ştiu de ce, îi spusesem despre Jenny.

Jenny.

Era o naivitate s-o numesc „dragostea vieţii mele”.

Dragostea unei vieţi, poate.

Era prostesc să presupun că afecţiunea putea dura aşa de mult.

O amăgire, formată din atâţia ani de minciuni, de înşelătorie, de stat departe de toate, pentru că n-ai de ales.

Departe de Clubul Cronos, de teamă să nu fiu expus, departe de Vincent, de teamă că mi-ar putea afla secretele, departe de cei care trăiseră şi de cei care muriseră şi nu-şi mai aminteau nimic, departe de familia mea, cea adoptivă şi cea biologică, departe de o lume a cărei cale o puteam deja descrie, departe de...

Tot.

Inima care galopa.

Răsuflarea care se oprea.

Roşeaţa din obraji.

Nu este dragoste.

Este amăgire.

Jenny.

Ţinându-l de mână pe Vincent.

Cu cealaltă mână, se întinde şi îi ia paharul dintre degete, aşezându-l pe suprafaţa neagră a pianului mare. După aceea, degetele i se întorc pe ceafa lui, trec printre firele de păr rare de deasupra gulerului. Este aproape la fel de înaltă ca el, dar tot se ridică puţin pe vârfuri şi îl împinge în spate, lăsându-şi greutatea pe el. Îl sărută, iar el îi răspunde cu un sărut profund, lung şi pasional, iar toată lumea aplaudă şi, când pleacă, privirea lui se întoarce către mine.

O clipă.

Doar o clipă.

Ce a văzut oare?

Şi eu aplaud.

Doar mai târziu – mult, mult mai târziu – îmi permit să mă târăsc până în cel mai îndepărtat colţ al grădinii, să mă las pe mâini şi genunchi pe pământul reavăn şi să plâng.

Capitolul 72

Vincent.

Duşmanul meu.

Prietenul meu.

Dintre noi doi, eu mint mai bine.

Dar tu – tu ai ştiut întotdeauna să judeci oamenii mai bine decât mine.

Oare ăsta era testul final? Dovada de care aveai nevoie? Puteam să mă uit în ochii soţiei mele în timp ce săruta un alt bărbat, să-i strâng mâna, să zâmbesc, să spun ce mult mă bucur pentru voi doi, să primesc un sărut pe obraz şi să-i aud vocea şi să ştiu că ea era a ta, duşmanul meu, prietenul meu, fără să dezvălui totul? Puteam zâmbi în timp ce era dusă spre altar, să cânt imnuri în biserică, să fac fotografii în timp ce taie tortul? Pentru că Harry, Harry este ziarist, Harry trebuie să se priceapă să facă poze, nu-i aşa? Puteam să te privesc şoptindu-i la ureche şi să o văd râzând, să-ţi simt mirosul pe pielea ei şi să nu mă revolt, pentru că ai luat-o, nu din dragoste, nu pentru pasiune sau companie sau măcar pentru jumătatea de oră terapeutică într-un schimb de opt ore. Ai luat-o pentru că era a mea. Puteam face faţă cu un zâmbet?

Se pare că puteam.

Acum ştiu că în sufletul meu e ceva mort, deşi nu-mi pot aduce aminte exact când a murit.

Capitolul 73

Noi doi ne apropiem de final.

Îmi dau seama că până acum n-am spus prea multe despre tatăl meu adoptiv, Patrick August, sau, mai precis, despre felul cum moare. Harriet, blânda Harriet, moare între aniversările mele de şase şi de opt ani; Rory Hulne, cum ştii, moare sărac, deşi nu întotdeauna în acelaşi loc. Patrick, tăcutul Patrick, care stă de cealaltă parte a focului, îndurerat de dispariţia soţiei, moare în anii ’60, nemulţumit de destinul său. Nu s-a recăsătorit niciodată în vieţile în care l-am cunoscut şi deseori decăderea lentă a familiei Hulne îl prinde şi pe el în plasă şi ajunge sărac, fără pensie, singur. Îi trimit bani şi de fiecare dată primesc drept răspuns o scrisoare ceremonioasă, de fiecare dată exact aceeaşi, cuvânt cu cuvânt, în fiecare viaţă:

> *Dragă Harry,*
>
> *Am primit banii. Sper că nu-ţi creezi neplăceri trimiţându-i. Am nevoie de puţin, pentru că am tot ce îmi trebuie, iar eforturile celor bătrâni trebuie să se îndrepte către viitorul celor tineri. Mă plimb mult şi mă menţin într-o stare de sănătate bună. Sper că faci şi tu la fel. Cu bine,*
>
> *Al tău,*
> *Patrick*

De fiecare dată când îi trimit bani, refuză să-i cheltuie timp de cel puţin şase luni şi îi păstrează într-o cutie sub pat. Bănuiesc că îi ţine ca să mi-i dea înapoi într-o bună zi, dar sărăcia îşi spune cuvântul şi e nevoit până la urmă să-i cheltuie pentru propria lui supravieţuire. Am încercat odată să-i trimit destul de mulţi ca să-şi cumpere o casă nouă, dar mi-a returnat cecul împreună cu o scrisoare prin care mă informa politicos că o asemenea avere trebuia folosită pentru cei tineri, iar el avea suficient ca să poată rămâne sănătos. Am grijă să nu-l vizitez cel puţin două luni

după orice dar, de teamă că va interpreta greşit apariţia mea, ca pe o cerere de recunoştinţă. Nici până acum, după atâţia ani, nu sunt încă sigur care e cea mai bună modalitate de a-i asigura tatălui meu o bătrâneţe fericită.

Tatăl meu.

De-a lungul acestei poveşti l-am numit pe Rory Hulne „tatăl meu”, ceea ce şi este, din punct de vedere strict genetic. A fost prezent de-a lungul vieţii mele, o constantă în umbre, de neînlăturat, de neocolit; şi, pentru că n-am alt termen mai bun decât „tatăl meu” pentru a-l descrie, aşa l-am şi descris. L-aş putea numi soldat, stăpân, boiernaş, bărbat mâncat de gelozie, făptură a regretelor, violator, dar cum oricare dintre formulări ar implica o oarecare rezervă, m-am oprit la ceea ce este – tatăl meu.

Şi totuşi nu e nici pe jumătate tatăl care cred că mi-a fost Patrick. Nu neg cusururile lui Patrick, pentru că a fost un om rece şi distant în copilărie şi aspru după dispariţia lui Harriet. Folosea nuiaua mai mult decât ar fi făcut-o un om bun şi m-a lăsat să mă descurc pe cont propriu mai mult decât ar fi făcut-o un om iubitor, dar niciodată, în niciuna dintre vieţile pe care le-am trăit, n-a recurs la cruzimea supremă şi nu mi-a spus adevărul despre mine. N-a susţinut nici măcar o dată că n-ar fi fost tatăl meu, chiar dacă trăsăturile mele se asemănau tot mai mult cu cele ale bărbatului care nega orice legătură cu mine. N-am întâlnit niciodată un om mai cinstit, un aşa om de cuvânt.

M-am întors acolo în cea de-a paisprezecea mea viaţă. Tocmai o văzusem pe Jenny măritându-se cu Vincent şi bineînţeles că rămăsesem prin preajmă şi îmi jucasem în mod ireproşabil rolul de prieten, zâmbind şi disimulând, râzând la glumele lor, zâmbind în faţa devotamentului lor, răbdând afecţiunea lor, şi abia după ce trecuseră vreo şase, şapte luni şi îmi făcusem datoria, am anunţat cu tristeţe că trebuie să mă întorc pentru scurt timp în Anglia. Vincent s-a oferit să-mi plătească zborul – eram deja la mâna lui şi, în foarte mare măsură, omul lui –, dar am refuzat politicos, spunând că era o problemă privată. Când am ieşit din aeroportul din Londra, doi bărbaţi m-au

urmărit până la tren. Să-ţi pierzi urma fără să pari că îţi pierzi urma poate fi o chestie complicată. Am recurs la o combinaţie de comisioane, o cale garantată să-i induci în eroare pe urmăritori, precum şi participări spontane bine planificate la evenimente private, pe bază de invitaţie, pentru a slăbi atât perseverenţa, cât şi moralul urmăritorilor. Până când am ajuns să mă urc într-un tren către Berwick-upon-Tweed, eram convins că i-am pierdut, fără să fiu nevoit să o iau la fugă nici măcar o dată.

Patrick murise. La fel şi Rory Hulne, Constance şi Alexandra, şi toate figurile din copilăria mea. Casa Hulne fusese cumpărată de un bărbat care făcuse avere importând heroină din Semiluna de Aur[36] şi care se credea moşier, ţinând o duzină de câini şi transformând curtea din spatele casei într-o piscină uriaşă cu gresie albă pentru soţia sa şi pentru oaspeţi. Cei mai mulţi dintre copacii bătrâni fuseseră tăiaţi şi, în locul lor, vechile alei şi grădini erau împodobite cu garduri vii cu frunzişul des, tunse în forme caraghioase de oameni şi animale. Ca să împiedic vreo nenorocire, am bătut la uşa casei şi am întrebat dacă pot arunca o privire pe moşie. Lucrasem aici pe vremuri ca servitor, am explicat eu, iar traficantul de droguri, încântat de ideea poveştilor despre gloria apusă şi viaţa la ţară, m-a însoţit personal, explicându-mi tot ce făcuse acolo şi cât de mult mai bine era acum, când în fiecare cameră se afla câte un televizor. L-am răsplătit spunându-i poveşti despre scandaluri străvechi şi promisiuni încălcate, bârfe tainice din anii ’20 şi petreceri din anii ’30, pe când umbra războiului se abătea asupra noastră, şi apoi, după ce m-am achitat de îndatorire, m-am furişat până la vechea căsuţă unde stătuse Patrick, pe care am găsit-o năpădită de iederă. Înăuntru încă mai era ceva mobilă, o masă veche, un pat fără saltea, dar toate lucrurile de valoare fuseseră însuşite de hoţi sau de natură. M-am aşezat între rugi, în timp ce soarele cobora, şi mi-am imaginat conversaţia pe

[36] Zonă formată din Afganistan, Iran şi Pakistan, unde se cultivă pe suprafeţe mari mac opiaceu şi canabis, pe care traficanţii le transformă în aşa-zisa „heroină persană”.

care aş fi putut-o avea într-o bună zi cu tatăl meu cel tăcut. El ar fi stat de o parte a focului, eu de cealaltă şi, aşa cum stăteau lucrurile, niciunul dintre noi n-ar fi vorbit multă vreme, până când, în cele din urmă, eu aş fi spus:

— Ştiu că nu eşti tu tatăl meu.

Am încercat cuvintele cu voce tare, doar ca să văd cum era.

— Ştiu că nu eşti tu tatăl meu, dar mi-ai fost un tată mai bun decât mi-a fost vreodată tatăl meu biologic. M-ai primit în casa ta când n-aveai motive s-o faci şi m-ai ţinut când nu voiai să o faci, dar niciodată nu ai cedat şi n-ai spus adevărul. M-ai fi putut distruge pe mine, copilul stăpânului tău, şi trebuie să fi fost tentat să o faci de multe ori, în feluri pe care nici tu nu ţi le mai poţi aminti, ca să termini cu toate, să mă arunci acolo de unde venisem. Dar n-ai făcut-o niciodată. Şi de aceea, mai mult decât pentru mâncarea din farfurie sau căldura focului, ai fost tatăl meu.

Cred că astea sunt cuvintele pe care le-aş fi spus, dacă mi-aş fi găsit vreodată curajul să trec peste tăcerea lui Patrick şi să le spun. Dacă ar fi avut vreun rost să fie spuse cu voce tare.

Poate în altă viaţă.

Capitolul 74

În 1983, când prima Staţie Spaţială Internaţională s-a prăbuşit în flăcări, iar toţi cei de la bord au murit într-o tentativă glorioasă, dar sfârşită tragic, de a obţine noi realizări ştiinţifice strălucite. În timp ce naţiunile pământului se îngrămădeau să se dovedească mai bune decât vecinii lor, zeci de mii de oameni au murit în Maldive şi Bangladesh în cele mai grave inundaţii de vară din istorie. Pe măsură ce apele se încălzeau în jurul calotelor polare, devenise limpede chiar şi pentru observatorii cei mai conservatori că marele val tehnologic, cum era tot mai cunoscută ingerinţa lui Vincent, făcea umanităţii mai mult rău decât bine. Un jurnalist aflat pe un câmp din Wisconsin, unde cinci tornade se învârtejeau sub un cer brăzdat de fulgere, declara în faţa camerei: „Omenirea a învăţat să sculpteze cu instrumentele naturii, dar încă nu ştie ce sculptură va crea”, iar când au izbucnit primele războaie pentru apă în Orientul Mijlociu şi Asia Centrală, am început în cele din urmă să văd cum se putea împlini profeţia Christei, transmisă cu sute de ani în urmă într-o rezervă de spital din Berlin.

Lumea se sfârşeşte, aşa cum trebuia să se întâmple dintotdeauna. Dar sfârşitul lumii vine mai repede.

Vincent era în miezul lucrurilor, dar, deşi trecusem testul lui final, stătusem în faţa lui şi dovedisem că este imposibil să mai am amintiri, pentru că altfel aş fi luat-o razna cu siguranţă, tot nu-mi dezvăluia secretele cercetării sale, ale muncii lui care consta în distrugerea întregii lumi. Poate, m-am gândit cu o tentă de ironie, aşa-zisa pierdere a memoriei de care sufeream l-a făcut să creadă că nu-i pot fi de niciun folos în întreprinderea lui. Ceea ce, cinstit şi conform acestei logici, chiar nu puteam.

Mă ţinea totuşi aproape, atrăgându-mă cu bogăţie şi trai bun. Cu timpul, am renunţat la slujba mea de ziarist ca să lucrez pentru el, ca om bun la toate. Investigator, consilier, câteodată secretar social, eram ceea ce oricine altcineva

ar fi descris drept un asistent personal cu multiple atribuţii. El îmi spunea „secretarul meu de stat".

Călătoream cu avionul ca să mă întâlnesc cu oameni în care avea de gând să investească, făceam lobby pe lângă senatori, linguşeam oameni de ştiinţă ale căror cercetări îl interesau şi chiar, de câteva ori, l-am scăpat de amenzi de parcare dobândite când decidea să oprească pe linia dublă din mijlocul străzilor din centrul oraşului. Părea să-mi respecte şi munca, şi judecata, retrăgându-se din proiecte pe care eu le consideram nechibzuite şi susţinându-le pe cele pe care le consideram interesante sau utile. Trebuie să recunosc, câteodată chiar mă absorbea munca. În 1983, începeau să iasă pe piaţă tehnologii pe care nu le văzusem nici în 2003, iar eu îmi petreceam fiecare minut liber asimilându-le şi analizându-le, aşa cum eram sigur că făcea şi Vincent, amândoi străduindu-ne să dobândim un avantaj pentru vieţile viitoare. Jenny era o prezenţă constantă la toate evenimentele sociale. Îmi ascundeam sentimentele, dar cred că trebuie să fi simţit ceva, pentru că într-o zi, când Vincent se dusese în bucătărie să mai aducă o sticlă de vin, Jenny s-a întors către mine şi a spus:

— Harry, trebuie să te întreb ceva. Tu mă placi?

Întrebarea m-a lovit direct în plex şi a rămas acolo ca un parazit, ronţăindu-mi nervii.

— D-de ce mă întrebi? m-am bâlbâit eu.

— Te rog, doar răspunde-mi la întrebare. Repede, te rog.

— Da, am scăpat. Îmi placi. Mi-ai... mi-ai plăcut întotdeauna, Jenny.

— În regulă, atunci, a spus ea calm. E foarte bine, în cazul ăsta.

Şi asta, se părea, era tot ce era de spus.

În 1985, am început să sufăr de dureri şi să-mi simt picioarele grele şi, după câteva săptămâni în care le-am ignorat, am decis să mă reped până la doctor pentru obişnuitul diagnostic de mielom multiplu. Doctoriţa mi-a câştigat respectul prin felul în care mi-a dat informaţia, împărţind diagnosticul în câteva etape, întâi cu anomaliile

care „ar putea să apară”, apoi cu masele care „păreau să fie” şi, în final, după ce pregătise pacientul în prima şi a doua rundă pentru primirea cumplitei veşti, cu afirmaţia calmă că era şi că ar trebui să fiu pregătit pentru o luptă grea. Am fost aşa de mişcat de felul cum manevrase această ultimă şi esenţială fază, încât la sfârşit m-am ridicat şi i-am strâns mâna, felicitând-o pentru graţia şi îndemânarea ei. A roşit şi a murmurat în timp ce m-a condus la uşă, cu mai puţină siguranţă în glas decât atunci când mă anunţase că sunt pe moarte.

Când a aflat, Vincent a fost scandalizat.

— Trebuie să facem ceva! De ce ai nevoie, Harry? Cum te pot ajuta? O să sun imediat la John Hopkins… sunt sigur că le-am cumpărat de curând un pavilion sau aşa ceva…

— Nu, mulţumesc.

— Prostii! Insist!

A insistat.

Plictisit, am trecut prin toate fazele.

Şi, pe când zăceam într-un halat de spital, menit să instituţionalizeze cât de repede se poate orice persoană nonconformistă, ascultând electromagneţii pornind în jurul trupului, m-am gândit la pasul următor. Categoric, făcusem progrese în această viaţă – observasem cum lucra Vincent, îi studiasem contactele, metodele şi oamenii şi, cel mai important, îl convinsesem că eram cu totul inofensiv. Dintr-un om pe care îl ucisese cu doar câteva vieţi în urmă, devenisem acum asistentul lui de încredere, confident şi prieten. Cu toate acestea, încă nu aveam acces la informaţiile vitale de care aveam cu adevărat nevoie ca să-l dobor pe Vincent şi să opresc producerea oglinzii cuantice şi fie trebuia să îndur încă mulţi ani de proceduri medicale îndoielnice în timp ce încercam să aflu, fie să mor şi să pierd o ocazie.

Aceasta fiind situaţia, am decis să risc, făcând cel mai periculos pariu din toate vieţile mele.

— Nu vreau să fac chimioterapie.

1986. Eram pe balconul unuia dintre multele

apartamente din New York ale lui Vincent, cu Central Park la sud, iar luminile din Manhattan în depărtare, sub un cer presărat cu nori cenuşii. Aerul devenea greu de respirat la nivelul străzii în New York, aşa cum se întâmpla în majoritatea marilor oraşe. Prea multe idei strălucite veniseră prea repede – prea multe maşini, prea multe aparate de aer condiţionat, prea multe frigidere, prea multe telefoane mobile, prea multe televizoare, prea multe microunde – şi nu fusese suficient timp pentru a reflecta la consecinţe. Acum New York-ul scuipa o mâzgă maronie în văzduh şi un noroi verzui în apele din jurul insulei, şi aşa se întâmpla şi pe restul planetei.

Lumea se sfârşeşte.

Nu o putem opri.

— Nu vreau să fac chimioterapie, am repetat puţin mai tare, în timp ce Vincent agita coaja de lămâie de pe fundul paharului.

— Nu fi caraghios, Harry, a trântit el. Sigur că trebuie să faci chimioterapia! Sigur!

— Îmi pare rău, dar n-o fac.

S-a aşezat pe şezlongul de lângă mine, punând două pahare – unul pentru el, unul pentru mine – pe măsuţa metalică dintre noi. S-a uitat în sus la cer şi, după o vreme, a spus:

— De ce?

— Chimioterapia e o condamnare la închisoare. Sunt şase luni de arest la domiciliu, de greaţă fără posibilitatea de a vomita, de febră violentă pentru care nu poţi găsi nicio groapă suficient de răcoroasă, de durere fără leac, de izolare şi disconfort, iar la final o să fiu tot aici şi o să fiu tot pe moarte.

— N-ai de unde să ştii asta!

— Ba da, am răspuns ferm. Ştiu. Aşa o să fie.

— Dar, Harry…

— Ştiu că aşa e, am repetat. Crede-mă pe cuvânt – ştiu.

O perioadă de tăcere. Probabil că aştepta. Am tras adânc aer în piept şi mi-am luat inima în dinţi. Erau aşa de puţini cei cărora le spusesem secretul meu – nimănui după

atacul asupra Clubului Cronos –, încât teama şi nervozitatea pe care le simţeam erau sincere şi probabil că n-au făcut decât să îmbunătăţească prestaţia mea actoricească.

— Şi dacă ţi-aş spune că nu e prima dată când am boala asta?

— Ce naiba vrei să spui, bătrâne?

— Am mai trecut prin asta o dată, am răspuns. Am făcut chimioterapie, radioterapie, am luat medicamente – totul –, dar am dezvoltat metastaze pe creier.

— Dumnezeule, Harry! Şi ce s-a întâmplat?

— E simplu, am răspuns. Am murit.

Tăcere.

Traficul murmura dedesubt; norii lunecau pe deasupra. Stăteam şi aproape că auzeam creierul lui Vincent cugetând în ce direcţie să o ia. L-am lăsat să se gândească. Avea să fie interesant să văd unde ajunge.

— Harry, a spus el în cele din urmă, ştii despre ceva care se cheamă Clubul Cronos?

— Nu. Ascultă-mă. Ce încerc eu să-ţi spun…

— Îmi spui că ai mai trăit viaţa asta şi înainte, a zis el, cu voce răguşită şi obosită. Te-ai născut ca orfan şi ai trăit şi ai murit şi, când te-ai născut din nou, erai încă tot tu, exact acolo de unde porniseşi. Asta vrei să spui, nu?

Era rândul meu să tac.

Era rândul meu să mă gândesc.

Am lăsat tăcerea să se întindă şi să se întindă şi să se întindă între noi. Apoi am zis:

— Cum? Spune-mi cum! Te rog?

A oftat din nou şi s-a întins, iar picioarele i-au trosnit când s-a mişcat. Nu mai era nici el tânăr acum, era Vincent Rankis – era la vârsta cea mai înaintată la care îl văzusem vreodată.

— Vino cu mine, Harry, a spus. Vreau să-ţi arăt ceva.

S-a ridicat în picioare şi s-a îndreptat către apartament. L-am urmat, iar băuturile au rămas abandonate pe masă. A păşit prin dormitor, a deschis şifonierul şi s-a întins printr-o colecţie de haine şi cămăşi. Pentru o clipă, am crezut că

o să scoată un pistol, pentru că evident că şi eu scotocisem locul când era el plecat şi găsisem două arme – una într-un sertar de lângă pat, alta în spatele dulapului pentru lenjerie. Dar nu. În schimb, a tras o cutie metalică pătrată, cu un lacăt pe ea. Cutia era ceva nou – cel puţin nou de când scotocisem eu ultima dată apartamentul – şi, în faţa expresiei mele de curiozitate, a zâmbit liniştitor şi a dus-o în sufragerie. Avea o masă lungă de sticlă, înconjurată de opt scaune de sticlă incomode, şi mi-a făcut semn să mă aşez pe unul dintre ele în timp ce el a descuiat cutia şi a scos conţinutul.

Mi s-a strâns stomacul, iar răsuflarea s-a curmat pe vârful buzelor. La auzul sunetului, mi-a aruncat o privire curioasă, iar eu a trebuit să-mi maschez imprudenţa cu:

— Nu mi-ai spus de unde ştii.

A scuturat uşor din cap şi a aşezat pe masă conţinutul cutiei.

Era o coroană de fire şi electrozi. Nişte conductori atârnau din spate, iar conectorii se încrucişau pe suprafaţă ca tentaculele pe capul Medusei. Tehnologia era avansată – mai avansată decât văzusem vreodată – dar scopul era destul de uşor de dedus. Era un declanşator cortical, o bombă mentală – un dispozitiv foarte avansat de Uitare.

— Ce e asta? am întrebat.

L-a aşezat atent în faţa mea, ca să mă pot uita.

— Ai încredere în mine? a întrebat.

— Da, bineînţeles.

O Uitare – chiar voia să facă asta? Ar fi îndrăznit?

— Harry, mi-a explicat el blând, m-ai întrebat cum de ştiu despre… situaţia ta nefericită. Cum de ştiu despre viaţa ta trecută, de ce te cred când îmi spui că ai mai murit şi înainte.

— Spune-mi.

— Ce-ar fi… ce-ar fi dacă, a murmurat el, tu şi cu mine ne-am mai întâlnit şi înainte? Ce-ar fi dacă aş fi ştiut, încă de când ne-am întâlnit prima dată, că asta nu era prima ta viaţă, că eşti… special? Ce-ar fi dacă ţi-aş spune că am fost prieteni nu zece, douăzeci sau treizeci de ani, ci câteva

secole? Ce-ar fi dacă ţi-aş spune că am încercat să te protejez foarte, foarte mult timp? M-ai crede?

— Nu… ştiu. N-aş şti ce să spun.

— Ai încredere în mine? a repetat el, insistent.

— Eu… da. Da, am încredere, dar ascultă, toate astea…

— Trebuie să-ţi pui asta.

Mâna i-a apăsat uşor pe coroana de fire.

— Mai sunt atâtea lucruri pentru tine, Harry, mai multe decât ştii tu. Crezi că este… a doua? Poate a doua ta viaţă? Dar nu, nu e. Ai trăit sute de ani. Ai… aşa de multă experienţă, aşa de multe de oferit. Asta o să te ajute să-ţi aduci aminte.

Ce privire de căprioară plină de sinceritate, ce expresie de interes înflăcărat.

Am privit de la Vincent la coroană şi înapoi.

Bineînţeles că n-avea să mă ajute să-mi aduc aminte.

Bineînţeles că voia să Uit.

Tot timpul ăsta, toţi anii ăştia… Dar acum era mai grav, aveam o problemă şi mai îngrijorătoare. În 1966, folosind tehnologiile vremii, Vincent mă forţase să trec prin Uitare, iar eu îmi adusesem totuşi aminte. Dar tehnologia asta era cu cel puţin cincizeci de ani mai avansată decât aceea. N-aveam idee, niciun fel de idee, dacă şi de data asta conştiinţa mea putea supravieţui intactă.

— Ai încredere în mine, Harry?

— Sunt multe de procesat.

— Dacă ai nevoie de timp de gândire…

— Ce zici…

— Îţi pot explica totul, dar în felul ăsta îţi poţi aduce aminte singur.

Mândrie.

Cum îndrăznea să creadă că sunt aşa de prost?

Furie.

Cum îndrăznea să îmi facă asta din nou?

Teroare.

Voi supravieţui?

Pot să-mi aduc aminte?

Vreau să-mi aduc aminte?

Lumea se sfârşeşte.

Acum depinde de tine.

Răzbunare.

Sunt Harry August, născut de Anul Nou în 1919.

Am şaizeci şi opt de ani.

Am opt sute nouăzeci şi nouă de ani.

Omorâsem direct şaptezeci şi nouă de oameni, dintre care cincizeci şi trei muriseră în război într-un fel sau altul, şi indirect ucisesem, prin acţiunile mele, cel puţin patru sute şaptezeci şi unu de oameni, din câte ştiam. Asistasem la patru sinucideri, o sută douăsprezece arestări, trei execuţii, o Uitare. Văzusem Zidul Berlinului ridicându-se şi căzând, ridicându-se şi căzând, văzusem turnurile gemene prăbuşindu-se în flăcări şi praf, vorbisem cu oameni care se târau în mocirlă pe Somme, ascultasem poveştile din Războiul Crimeii, auzisem mesajele viitorului, văzusem tancurile intrând în Piaţa Tiananmen, mersesem pe traseul Marşului cel Lung, gustasem nebunia la Nürnberg, îl văzusem pe Kennedy murind şi văzusem străfulgerarea flăcării nucleare izbucnind peste Ocean.

Nimic din toate astea nu conta pentru mine nici măcar pe jumătate cât conta asta.

— Am încredere în tine, am spus. Arată-mi cum funcţionează chestia asta.

Capitolul 75

A instalat-o în bucătărie. Părea un loc foarte lipsit de solemnitate pentru a şterge memoria cuiva. M-am aşezat pe un scaun metalic incomod, în timp ce el îşi făcea de lucru în jurul meu, ca şi cum ar fi încercat să găsească un sac nou de aspirator. Am tresărit când mi-a pus primul electrod pe tâmplă, iar Vincent a întrebat imediat:

— Eşti în regulă?

— Bine, am mormăit. Bine.

— Vrei ceva de băut?

— Nu. Sunt în regulă.

— Bine.

Mi-a dat deoparte părul de pe ceafă şi a înfipt încă doi electrozi în piele, chiar dedesubtul cerebelului. Bineînţeles că era o variantă mult mai avansată decât metodele primitive de la Pietrok-112. Metalul era rece atunci când mi l-a apăsat pe tâmple, deasupra ochilor, oprindu-se de fiecare dată când tresăream, ca să verifice, eşti în regulă, Harry, eşti sigur că vrei să facem asta?

— Sunt sigur, răspundeam eu. E bine.

Nu mă puteam opri, nu-mi puteam calma răsuflarea; era tot mai agitată, pe măsură ce se apropia momentul adevărului. A scos nişte leucoplast dintr-un sertar şi a spus:

— Cred că ar fi mai sigur dacă ţi-am prinde mâinile… eşti de acord?

Sigur, de ce nu.

— Pari foarte speriat.

Nu-mi plac chestiile medicale.

— O să fie bine. O să fie totul bine. O să-ţi poţi aminti totul, foarte curând.

Nu era drăguţ?

Mi-a prins mâinile de braţele scaunului cu straturi groase de bandă adezivă. Aproape că mi-aş fi dorit mai degrabă să mă scuipe în ochi, să-şi recunoască dispreţul faţă de mine, cel puţin atunci aş fi avut o scuză să urlu, să

mă dezlănţui. N-a făcut-o. A verificat cum stăteau firele peste ţeastă şi peste faţă, apoi s-a aplecat, astfel încât capul i-a ajuns la acelaşi nivel cu al meu.

— Aşa e cel mai bine, Harry, mi-a explicat el. Ştiu că pentru tine n-o să conteze, dar, crede-mă, e mai bine aşa.

N-am putut să răspund. Ştiam că trebuia, dar nu puteam, nu puteam găsi cuvintele între răsuflări, între eforturile mele de a răsufla. A păşit în spatele meu ca să potrivească nişte conductori şi mi-am strâns ochii, tremurând din toate încheieturile, degetele de la picioare tremurând în şosete, genunchii transformaţi în piftie, o, Doamne, o, Doamne, o…

Beznă.

Capitolul 76

Nu mai suferi după o pierdere dacă nu-ţi poţi aminti ce ai pierdut.

Poate că Vincent avea dreptate. Poate că era bun cu mine.

Noul dispozitiv al lui Vincent, noua lui jucărie pentru Uitare, avea câteva dezavantaje. Cred că nu avusese ocazia să-l testeze cum trebuie, pentru că, atunci când l-a pornit, m-a ucis pe loc.

Mă cheamă Harry August, sunt născut de Anul Nou în 1919, în gara Berwick-upon-Tweed, şi îmi aduc aminte…

…totul.

Charity a venit când aveam şase ani, de data asta discret, în linişte, pătrunzând în viaţa mea prin învăluire, prin familia Hulne, gata să afle informaţii de la mine, să mă interogheze în legătură cu perioada petrecută cu Vincent – fără seducţie, fără linguşeli, fără mită, fără Clubul Cronos. I-au trebuit şase luni ca să convingă familia Hulne să o lase să mă „adopte” şi, imediat ce a reuşit, m-a făcut nevăzut la Leeds, unde o nouă familie August aştepta să mă crească în schimbul unei donaţii substanţiale în bani gheaţă şi al sentimentului că făceau o faptă bună şi caritabilă. Actele erau pregătite, totul fusese aşezat – Vincent ştia unde să mă găsească, dacă voia să caute.

— Ştii, Harry, chiar nu trebuie să faci asta. Mai sunt şi alte variante, a spus Charity.

Sigur că mai erau şi alte variante. Să-l găsim din nou pe Vincent; să-l legăm şi să-i ciopârţim picioarele şi mâinile, să-i scoatem ochii, să-i tăiem nasul, să ne scrijelim numele pe pielea lui; să-l facem să înghită smoală fierbinte; să-i frângem pe rând fiecare os din picioare până când…

…până când moare, fără să ne fi spus nimic. Absolut nimic. Vincent Rankis nu e Victor Hoeness. Ştie foarte bine ce face şi o să moară apărându-şi secretul. Şi cu asta, gata cu tortura.

— Şi dacă îl facem să Uite?

Akinleye, doar un copil, stă la malul mării, cu faţa brăzdată de sute de ani de îngrijorare – cât de repede au ajuns-o secolele, cât de mult atârnau… Care erau consecinţele renaşterii atât de aproape de atacul asupra Clubului Cronos? Aceste evenimente o obligaseră să-şi asume responsabilitatea? Sau poate că nu suntem, pur şi simplu, decât suma amintirilor noastre, iar această nouă Akinleye era suma amintirilor ei.

— Sunt mnemonic.

Nu mai spusesem niciodată vorbele astea cu voce tare.

— Îmi aduc aminte… totul. Pur şi simplu… totul. Vincent a încercat asupra mea Uitarea de două ori şi de două ori a eşuat. Şi el e mnemonic. N-o să funcţioneze nici la el. Sau mai rău… mult mai rău. Ca şi mine, o să pretindă că a uitat şi o să ne distrugă.

Clubul Cronos din cea de-a cincisprezecea mea viaţă nu mai era Clubul din primii mei opt sute de ani. Membrii lui, cei care supravieţuiseră epurărilor Virginiei, reveneau. Cei care fuseseră forţaţi să uite erau acum la a treia lor viaţă, iar mesajele se scurgeau domol de-a lungul generaţiilor – Clubul din secolul XX revenise şi aveam avertismente groaznice de peste tot. Primeam mesaje cioplite în piatră din 1800, care ne căutau, întrebând ce s-a întâmplat cu Clubul de a devenit secolul XX aşa de tăcut. Mesajele din viitor erau şi mai sumbre, transmise de la copil la pensionar, trimise înapoi din secolul XXI.

„În ultimele noastre vieţi”, spuneau mesajele, „lumea n-a mai fost cea pe care o ştiam. Tehnologia s-a schimbat – *timpul* s-a schimbat – şi mulţi dintre noi pur şi simplu nu s-au mai născut. Nu mai avem niciun fel de veşti din secolul XXII. Nu ştim ce li s-a întâmplat. Vă rugăm, lăsaţi răspunsul în piatră.”

Aşa că efectul calamităţii noastre producea valuri în viitor, răspândindu-şi undele prin timp. N-am îndrăznit să dau un răspuns Cluburilor din viitor, nici chiar într-o capsulă a timpului sigilată pentru cinci sute de ani. Riscul de a fi descoperită de Vincent în timpul ăsta, riscul ca el să

afle cât de aproape eram de a-i lua urma şi a-l pedepsi era prea mare. N-aş fi riscat securitatea tuturor obiectivelor pe care le aveam în vedere doar din compasiune pentru un secol pe care nu-l văzusem.

Legăturile mele cu Clubul erau, aşadar, strict limitate. În primii ani, ţineam legătura doar cu Akinleye – doar în ea aveam încredere să-i împărtăşesc secretul despre ceea ce făceam. Mai târziu, a fost acceptată în grup şi Charity. Rolul lui Charity era esenţial, pentru că ea mi-a pus la dispoziţie actele de care aveam nevoie pentru viaţa mea fictivă, acte care confirmau povestea pe care i-o spusesem lui Vincent în viaţa mea anterioară: că eram orfan, că părinţii mei erau domnul şi doamna August din Leeds, tot ce ar fi putut fi necesar ca să-i dovedească lui Vincent că eram cine susţineam că sunt. Acum, cu memoria ştearsă din nou, trebuia să duc viaţa unui băiat liniar obişnuit, să devin propria mea poveste de acoperire, aşa că m-am dus în fiecare zi la şcoala din Leeds şi am făcut tot ce am putut ca să nu pun în încurcătură pe nimeni şi nici pe mine, jucându-mi rolul astfel încât să obţin media nouă până la vârsta de şaptesprezece ani, când eram decis să-mi ofer şansa să merg la facultate şi să studiez ceva ce nu mai studiasem până atunci. Dreptul, poate. Mă puteam vedeam pierzându-mi lesne urma printre volumele seci, dar groase, de înţelepciune din domeniu.

După cum s-a dovedit, să obţin note de nouă era mai greu decât mă aşteptasem. Întrebările menite unui creier de copil de paisprezece ani mă puneau în încurcătură la vârsta mea. Când mi s-a cerut să scriu un eseu despre Armada spaniolă, am scris un text de şase mii de cuvinte care descria cauzele, evoluţia şi consecinţele. Am încercat din greu să mă opresc, am renunţat la aproape trei mii de cuvinte din text înainte să-l predau, dar, cu cât analizam mai mult întrebarea, cu atât mai mult nu puteam pricepe ce voia profesorul. O relatare pas-cu-pas a evenimentelor? Părea cea mai evidentă variantă, aşa că am încercat să o povestesc, dar m-am trezit că sunt cu totul incapabil să evit să scriu *de ce* a ales Filip al II-lea să se coordoneze cu

Ducele de Parma sau *de ce* flota engleză a trimis corăbii incendiare în mijlocul Armadei în largul portului Calais. Până la urmă, nota pentru eseul meu a fost un 10 cu bombăneli – cu o însemnare care îmi cerea să mă limitez la subiectul dat. Din acel moment, am decis să-l ignor cu totul pe profesor şi m-am ocupat, în timpul orelor lui, cu inventarea unei scrieri stenografice derivate din sanscrită, apoi a unei scrieri de mână derivate din coreeană, care să asigure mişcarea minimă a creionului între litere şi cea mai logică unitate caligrafică între litere de anumite tipuri. Când, în cele din urmă, am fost prins, am fost etichetat drept cel mai leneş mâzgălitor din lume, am primit trei lovituri cu rigla la palmă şi am fost trimis să stau în fundul clasei.

Doi băieţi, un potenţial mascul alfa al haitei, susţinut de un omega cu mintea prea greoaie ca să înţeleagă că şeful avea nevoie de adoraţia protejatului său ca să-şi confirme propria superioritate, au încercat, după incident, să mă bruscheze pe terenul de sport. Numele meu nu rima cu niciun cuvânt suficient de obscen pe care să-l poată nimeri minţile lor imature, aşa că s-au decis să mă trateze în schimb cu nişte îmbrânceli, piedici, jigniri şi când, în cele din urmă, plictisit de discursul lor, m-am întors, i-am privit în ochi şi i-am informat politicos că îi voi rupe urechile celui care mă mai atinge fie şi cu un deget, omega a izbucnit în plâns, iar eu am primit alte trei lovituri cu rigla la palma stângă şi ore de detenţie. Pentru a-i face în ciudă profesorului, proiectul meu pentru săptămâna următoare a fost să învăţ să scriu cu ambele mâini, ceea ce a creat o confuzie nesfârşită în legătură cu palma la care puteam fi lovit, astfel încât să fiu totuşi în stare să-mi fac temele. Profesorul şi-a dat seama până la urmă că, de fapt, puteam scrie cu ambele mâini. Tocmai începeam să învăţ mai bine, în aşteptarea tocelii din facultate, când…

— Tu eşti Harry?

O voce de copil, tânără, interesată, limpede. Aveam şaisprezece ani; băiatul părea să aibă vreo nouă. Purta o şapcă cenuşie, jachetă gri, cămaşă albă, o cravată cu dungi

bleumarin şi nişte şosete albe, pe care şi le trăsese până aproape de genunchii rozalii. Avea un ghiozdan pe un umăr şi o pungă cu bomboane, ambalate în hârtie, în cealaltă mână. Faţa lui Vincent Rankis încă mai avea până la maturitate, dar era deja clar că, de la zece la optsprezece ani, timpul n-avea să fie prea blând cu el. Părul de pe acum rărit care îi atârna de sub şapcă prezicea chelia de mai târziu, dar în ochi îi sclipea deja vechea şi cunoscuta inteligenţă. M-am holbat la copilul ăsta, care avea sute – poate chiar mii – de ani, şi mi-am amintit că eu n-aveam decât şaisprezece ani şi eram un adolescent orfan din Leeds, care încerca să pară indiferent.

— Da, am răspuns, cu cel mai bun accent local. Ce-i cu tine?

— M-a trimis tata după tine, a răspuns el hotărât. Ţi-ai pierdut asta.

Mi-a întins, cu mare atenţie, un caiet de teme cu hârtie albastră. Era ieftin şi puţin ponosit, şi avea în el scrisă tema la franceză a unui copil nefericit, pagini întregi în care declara *„je m'appelle, je suis, je voudrais"* pe lângă marginile ordonate şi liniate. Am răsfoit paginile, apoi m-am uitat în sus şi am zis:

— Ăsta nu e…

Dar băiatul plecase.

Capitolul 77

Nu l-am mai văzut pe Vincent până în 1941.

Chiar am studiat Dreptul, la Universitatea din Edinburgh, unde am dârdâit deasupra tomurilor voluminoase, cu paginile ronţăite de generaţii întregi de insecte microscopice mâncătoare de hârtie, care trăiseră, se înmulţiseră şi muriseră printre sentinţele scrise. Ştiind că urma să fiu recrutat, am acţionat preventiv şi m-am înrolat într-un regiment din Highland, unde, timp de trei luni, m-am perfecţionat în arta de a ataca manechine, de a deschide focul din spatele siguranţei oferite de un deal şi de a striga „Omoară!” până când nu mai puteam auzi nimic altceva. Îmi aminteam vag că unitatea mea avea să fie în mare măsură inutilă până destul de târziu. Dacă îmi aduceam bine aminte, urma să pierdem o grămadă de vreme pregătindu-ne, pentru războiul pe timp de iarnă, în aşteptarea unui atac asupra Norvegiei care nu avea să aibă loc, şi după aceea aveam să fim trimişi în Normandia, la câteva săptămâni după ce plajele aveau să fie asigurate. Cea mai grea parte avea să fie în Ardeni, iar eu aveam de gând să mă feresc când avea să vină momentul acela. Urma să fie a şaptea oară când luptam în cel de-al Doilea Război Mondial.

L-am văzut pe Vincent Rankis ca din întâmplare, deşi nu era deloc întâmplare, în timpul uneia dintre perioadele mai liniştite, când aşteptam ordinele la cazarma din Leith. Ne petreceam timpul studiind hărţi ale unor locuri pe care n-aveam să le atacăm, exersând manevre pe care n-aveam să le efectuăm şi aşteptând ordine pe care n-aveam să le primim. Apoi s-a auzit un „Atenţie!” energic şi am sărit toţi, aşteptând sosirea maiorului şi a subalternilor lui. Eram un sublocotenent fără tragere de inimă – fără tragere de inimă pentru că nu mă încânta din cale afară misiunea şi fără tragere de inimă pentru că îmi fusese încredinţată fără tragere de inimă, în lumina meritelor şi aptitudinilor mele, şi nu a cerinţelor obişnuite pentru acest

post. Nu primisem însărcinarea decât de trei săptămâni, când căpitanul meu s-a plâns că nu vorbesc cum trebuie şi, în loc să trec imediat la accentul standard despre care ştiam că e dorit, am trecut la accentul aspru din nord într-o asemenea măsură, că rapoartele mele trebuiau deseori traduse pentru nefericit, spre marele amuzament al sergentului lui cât se poate de scoţian.

Sergentul din Glasgow a fost cel care ne-a chemat la ordine în ziua aceea, dar maiorul a fost cel care a vorbit. Era un om la locul lui, care nu merita moartea provocată de un obuzier ce-l aştepta, dar bunătatea lui nu era defel blândă, ci mai degrabă o idee fixă că niciunul dintre cei care mureau sub comanda lui nu trebuia să moară din cauza lui.

— Foarte bine, domnilor, a mârâit el, ca şi cum greutatea părului facial ar fi împiedicat orice mişcare, cu excepţia uşoarei deschideri a buzelor. Facem doar o inspecţie. Locotenent August, fă cunoştinţă cu locotenentul Rankis.

Aproape că am izbucnit în râs când l-am văzut pe Vincent îmbrăcat în uniformă de ofiţer, cu nasturi strălucitori, chipiu curăţat, cizme elegante şi un salut atât de tăios, că puteai tranşa un iepure cu el. Era un băiat – un băiat de şaisprezece ani – şi totuşi, cumva, o urmă de barbă pe obraz şi o pereche de ciorapi în plus vârâtă pe cracul pantalonului şi pe sub cămaşă fuseseră de ajuns să convingă armata să-i încredinţeze o misiune. N-am fost niciodată mai recunoscător pentru figura inexpresivă pe care învăţasem să o afişez după anii în care fusesem subofiţer şi primisem ordine caraghioase şi am obţinut, pentru râvna mea, un zâmbet strălucitor, cu toţii dinţii, şi din partea lui Vincent.

— Locotenentul Rankis n-o să stea cu noi prea mult, a continuat maiorul, aşa că vreau să-i faceţi toţi o impresie bună, vă rog. Dacă aveţi nevoie de ceva, Harry e la dispoziţia dumneavoastră. Locotenent!

Încă o rundă de saluturi. Când aveai de-a face cu gradele superioare, trebuia să te înveţi să ai un adevărat

trăgaci în cot pentru saluturi, aşa cum aveai şi un deget pentru trăgaci. Am privit peste umărul lui Vincent şi l-am văzut pe sergent cum se străduia să nu izbucnească în râs. Oare băgase şi el de seamă figura de copil a ofiţerului nostru minor şi uşoara umflătură din jurul coapselor, acolo unde îşi căptuşise uniforma pentru un spor de masculinitate şi de dimensiuni bărbăteşti? M-am concentrat pe figura mea inexpresivă şi am salutat, iar apoi maiorul s-a dus să-i strângă mâna lui Vincent.

— Spune-mi Harry, am zis.

Capitolul 78

Există un ritual pe care îl urmez în aproape fiecare viaţă. Este vorba despre asasinarea lui Richard Lisle.

În fiecare viaţă de după prima dată când l-am omorât, fie l-am executat direct, fie i-am trimis pe alţii să o facă în locul meu, înainte să poată începe să ucidă femeile din Battersea. În fiecare viaţă, Rosemary Dawsett şi celelalte fete trăiesc un pic mai mult, fără măcar să ştie că potenţialul lor ucigaş este mort. Cu excepţia unei singure vieţi, când n-am trimis un asasin şi nici eu n-am putut ajunge, iar Rosemary Dawsett a murit, cu trupul căsăpit în cadă. Acum sunt aşa de obişnuit să-l ucid pe Richard Lisle, că am căpătat chiar o îndemânare rituală. Nu-mi mai bat capul cu pregătiri extravagante, vorbe sau ezitări. Mă duc pur şi simplu în apartamentul lui într-o zi, mă aşez pe un scaun departe de fereastră, îl aştept să intre pe uşă şi îi trag două gloanţe în cap. N-am avut niciodată senzaţia că ar fi nevoie de mai mult de atât.

Acum mă întreb dacă atitudinea lui Vincent faţă de mine nu e cumva asemănătoare cu felul cum îl privesc eu pe Lisle. Cum nu mai prezentam o ameninţare, nu mai era nevoie să vină după mine, şi totuşi, a venit din nou, ca un proprietar mândru care îşi verifică animăluţul de companie favorit. Aşa cum eu ţineam fără încetare ochii pe Lisle, aşa părea şi el să vrea să mă ţină prin preajmă de-a lungul vieţilor. Poate considera că personalitatea mea este atât de puternică, încât ar fi putut reveni într-o bună zi şi ar fi devenit un pericol pentru el; poate că se temea că mi-aş putea recâştiga memoria; poate că eram o pradă de război, un trofeu, o dovadă a succesului lui. Poate că nu-şi dorea decât un prieten a cărui fire să o poată modela, de la viaţă la viaţă, pentru nevoile lui. Şi cât de cooperant fusesem, cât de îndatoritor şi maleabil, de la prima până la ultima. Poate că erau toate acestea la un loc, în proporţii veşnic schimbătoare.

Oricare i-ar fi fost motivele, Vincent m-a ţinut mereu

prin preajmă. Până în 1943, era căpitan, iar eu am fost surprins să primesc un transfer la unitatea lui foarte specializată de „savanţi de la guvern, şoareci de bibliotecă şi alţi indivizi dubioşi”, după cum o caracterizase maiorul meu. La sosire, am fost mai puţin surprins să descopăr că Vincent Rankis se transformase în expert în materie de cunoştinţe practice şi experienţă ştiinţifică.

— De ce eu? am întrebat când m-a dus în biroul lui. De ce ai cerut să vin în unitatea ta? Sunt avocat; nu ştiu nimic despre chestiile astea ştiinţifice.

— Locotenente, a răspuns el, pentru că eu încă eram un umil subaltern, te subestimezi. Când te-am cunoscut în Scoţia, mi s-a părut că eşti unul dintre cei mai capabili oameni pe care i-am întâlnit vreodată, iar armata asta are nevoie, mai mult decât orice, de oameni capabili.

Şi într-adevăr eram de oarece folos unităţii, pentru că toate minţile alea ştiinţifice măreţe erau în mod clar prea măreţe ca să-şi bată capul cu detalii banale cum ar fi dacă sunt suficiente pături în cazarmă, provizii pentru cantină sau cupoane de benzină ca să se poată ajunge la întâlnirile lor şi înapoi.

— Vezi, Harry! a exclamat Vincent la bilanţul nostru administrativ lunar. Ţi-am zis eu că o să te potriveşti de minune aici!

Şi aşa, în timp ce fosta mea unitate lupta şi murea în pădurile din Franţa, eu făceam din nou pe secretarul pentru Vincent Rankis şi imperiul lui privat de minţi strălucite care se extindea rapid. Era clar – discret şi totuşi evident – că Vincent era deja foarte bogat, deşi sursa averii sale nu era cunoscută în rândul oamenilor lui. Totuşi, pe măsură ce rolul meu de asistent administrativ devenea tot mai important, sporea şi accesul meu la informaţii, inclusiv, până la datele contului în care era vărsată cu regularitate solda lui Vincent. Înarmat cu acestea şi cu o imitaţie impecabilă a semnăturii lui Vincent, era doar o chestie suficient de simplă să mă duc la bancă şi să cer un extras complet al tranzacţiilor lui Vincent – pentru fisc, ştiţi cum sunt ei. Am avut noroc. În viaţa trecută,

investigaţiile mele exhaustive legate de finanţele lui Vincent dăduseră la iveală doar o reţea încurcată de conturi offshore şi proceduri de securitate încâlcite, care îi făcuseră până şi pe cei mai buni anchetatori să se învârtă prin lume urmărind un anume venit până la o saună din Bangkok sau un restaurant indian din Paris sau să creadă poate că au găsit ceva într-o linie de credit care se înfunda în raionul de băcănie de la Harrods.

De data asta, când Vincent avea doar nouăsprezece ani (dar reuşea să creeze o aparenţă rezonabilă că ar avea douăzeci şi cinci), nu avusese încă timpul sau ocazia să-şi răspândească veniturile în toate zările, iar câteva detalii bancare îmi erau de ajuns pentru a-i urmări finanţele din trecut până în anii ’20. A trebuit să mă chinuiesc să-mi ţin secrete şi entuziasmul, şi activităţile. Trăind atât de aproape de Vincent, ştiam că nu pot îndrăzni să păstrez în bază nicio înregistrare fizică a activităţii, aşa că mi-am petrecut permisiile într-o pensiune din Hastings, studiind cu atenţie fiecare rând, la lumina chioară din spatele draperiilor de camuflaj, înainte să ard toate documentele pe care le găsisem şi să arunc apă peste cenuşă. Tiparul comportamentului lui era, din multe puncte de vedere, previzibil. De câte ori rămânea fără bani, paria şi, ca orice bun kalachakra, ştia învingătorii în câteva curse esenţiale şi paria suficient de mult ca să-şi asigure un profit bun, dar în suficient de multe locuri, astfel încât să nu apară întrebări pe undeva despre cum reuşea un băieţel să se descurce aşa de bine. Totuşi, mi-a atras atenţia un detaliu: în primii ani în care reuşisem să-i identific mişcările, pariurile păreau concentrate în jurul zonei de sud-vest a Londrei şi, lăsând deoparte veniturile suplimentare furnizate de curse, părea să primească un venit regulat de şaisprezece lire pe lună până la începutul războiului. Deşi puteau exista o mulţime de explicaţii nevinovate pentru asta, n-am putut să nu bănuiesc, n-am putut să nu încep să cred că aveam de-a face cu banii de buzunar trimişi de o rudă. Poate chiar o rudă foarte apropiată.

Nu era mare lucru, dar era un punct de unde să pornesc

căutările, discret – foarte discret.

Când a venit Ziua Victoriei în Europa, fiind singurul din unitatea lui Vincent capabil să mă leg singur la şireturi, am organizat o băută, poate ca o neînsemnată aluzie către semenii mei că, deşi erau străluciţi, eminenţi, inteligenţi şi, foarte posibil, reprezentau viitorul progresului ştiinţific, erau totuşi incapabili să-şi vadă de viaţa lor de zi cu zi fără să aibă pe cineva care să o organizeze în locul lor. Două săptămâni mai târziu, Vincent şi-a băgat capul pe uşa biroului meu.

— Harry, a exclamat el, ies să mă văd cu o gagică. Poţi să pui tu astea la poştă?

Mi-a dat o grămadă de plicuri. Am aruncat o privire la adrese: MIT, Harvard, Oxford, Cambridge, Sorbona.

— Nicio problemă, domnule.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Harry, n-am putea să ne tutuim?

După ce a plecat, am deschis la aburi una dintre scrisori. Înăuntru, pe o hârtie galbenă groasă, fără filigran, era o diagramă foarte detaliată, foarte bine desenată care ilustra utilizările, funcţionalitatea şi specificaţiile pentru un magnetron cu microunde.

În noaptea aceea, m-am gândit îndelung şi din greu, încercând să hotărăsc ce era de făcut cu documentele. Erau periculoase şi letale, iar distribuţia prin poştă era exact aceeaşi metodă pe care o folosise Vincent şi în viaţa trecută pentru a declanşa dezvoltarea tehnologică în întreaga lume, numai că de data asta – de data *asta* nu se mai limita la idei care erau cu douăzeci sau treizeci de ani în viitor; în acele plicuri erau idei care n-aveau să fie lămurite pentru cel puţin încă şaizeci de ani.

În cele din urmă, m-am dus să-i cer sfatul lui Charity.

Ne-am întâlnit în Sheringham, un orăşel pe ţărmul de nord al Norfolk-ului, unde peştele era întotdeauna proaspăt şi aproape că îţi puteai închipui că prada fusese aruncată pe ţărmul cu prundiş de forţa valurilor care loveau malul – un bubuit care pulveriza sarea ce crăpa buzele, usca ochii şi se cristaliza pe fiecare fir de păr în

doar câteva minute în care erai expus la mugetul ei. Iar ea, aliata mea, îmbătrânea şi curând urma să se îndrepte către moarte. Eram pe punctul de a fi eliberat din armată, încă înţepenit în uniformă pentru vreo câteva zile, ţinându-mi strâns chipiul între pumnii înmănuşaţi, în timp ce vântul urla dintr-un cer cenuşiu.

— Ei bine? m-a întrebat ea, în timp ce ne plimbam întâi într-un sens, apoi în celălalt, de-a lungul celor câţiva metri de plajă care nu erau acoperiţi cu spuma albă. Ce veşti ai pentru mine de data asta?

— Scrisori, am răspuns. Trimite iar scrisori, către toate universităţile şi institutele tehnologice din lume. De data asta, nu doar din America, ci şi din Europa, Rusia, China, toate locurile cu resurse şi minţi strălucite. Sunt diagrame pentru rachete Scud, ilustraţii ale dualităţii corpuscul-undă, analize de scuturi orbitale termorezistente, analize de raport greutate-compresie pentru degajarea de pe orbită…

Mi-a făcut semn să tac, cu o mână îmbrăcată într-o mănuşă albă.

— Cred că înţeleg problema, Harry.

— Mi-a spus să le pun la poştă.

— O să le pui?

— Nu ştiu. De aia am vrut să te văd.

— Sunt flatată că pui atâta preţ pe părerea mea.

Aştepta să povestesc, să lămuresc singur problema, aşa că asta am şi făcut.

— Dacă pun astea la poştă, istoria se va schimba din nou. Mai repede decât oricând altcândva. Nu pot să prezic, nu ştiu ce se va întâmpla, dar aceste scrisori vor revoluţiona ştiinţa, vor grăbi cu patruzeci sau cincizeci de ani dezvoltarea tehnologică. Iar Cluburile din viitor…

— Clubul Cronos este deja în bucluc, Harry. Ultima dată când a făcut asta, a fost schimbată istoria însăşi. Nu-ţi face iluzii că o să-şi revină în doar câteva vieţi.

— Dacă nu le pun la poştă, acoperirea mea pe lângă Vincent va fi distrusă. Îşi va da seama că îmi amintesc tot şi n-o să ne apropiem de găsirea punctului lui de origine.

— Tot cred că ar trebui să-i tăiem urechile. Asta funcţiona pe vremuri.

— N-o să ne dezvăluie punctul de origine.

— Pari foarte sigur de asta, Harry.

— Nici eu nu mi le-am dezvăluit, nu?

Şi-a strâns buzele, şi-a întors capul ca să se ferească de încă o explozie masivă de stropi care se împrăştia peste ţărm.

— Nu pot face alegerea asta în locul tău. Dacă nu trimiţi scrisorile, atunci n-o să mai avem de ales şi va trebui să-l prindem pe Vincent, să încercăm să-l interogăm şi să scoatem adevărul de la el. Dacă trimiţi scrisorile, atunci, cel puţin pentru viaţa asta, lumea o să se destrame iar în haos. Ordinea se va prăbuşi, cursul natural al lucrurilor va intra în declin, omenirea nu va mai fi aceeaşi. Dar…

— Dar încă voi mai avea poziţia alături de Vincent şi încă aş mai avea o şansă să-l păcălesc să-mi încredinţeze secretele.

— Exact. Eu nu-l cunosc. Nu l-am întâlnit niciodată, nici nu pot risca să-l întâlnesc, în caz că ştie cine şi ce sunt. Nu mă îndoiesc că perfecţionează deja tehnologia pentru Uitare, doar pentru cazul în care va mai da peste alţi membri ai Clubului Cronos. Alegerea e a ta, Harry. Doar tu poţi decide care e cea mai bună cale de a pune capăt.

— Halal ajutor mi-ai oferit, am mormăit.

A ridicat din umeri.

— E cruciada ta, Harry, nu a mea. Fă ce crezi că e mai bine. Clubul Cronos… noi nu mai putem decide. Noi am avut şansa noastră.

În dimineaţa următoare am pus scrisorile la poştă şi m-am urcat în primul tren care pleca din oraş, înainte să am posibilitatea să mă răzgândesc.

Capitolul 79

După război, Vincent a devenit din nou „investitor” în de toate. Nu avea o companie anume ca faţadă, ci colinda globul sub acoperirea unui entuziast extrem de bogat, culegând de ici, de colo câte ceva din orice părea să-l intereseze. Iar eu eram secretarul lui personal.

— Vreau să te ţin pe lângă mine, Harry, mi-a explicat el. Îmi prinde tare bine să te am alături!

Ca secretar, aveam acces la informaţii la un nivel cu mult peste ce avusesem în viaţa trecută.

Bănci, universităţi, preşedinţi executivi, organizaţii de caritate în căutare de investitori, guverne şi brokeri trimiteau tot timpul documente despre care el nici măcar nu ştia că există, iar Vincent, dintr-o scăpare pe care nu o pot califica decât drept o greşeală fatală, nici măcar nu-şi bătea capul să le verifice. Se obişnuise cu mine: eram animalul lui de companie, cu totul vrednic de încredere, supus, inofensiv. Eram servil, recunoscător că mă plătea aşa de bine ca să fac atât de puţine, entuziasmat de oamenii pe care îi cunoşteam şi, dacă mă întreba cineva ce funcţie am, răspundeam mândru că nu eram în niciun caz secretar, ci mai degrabă un director executiv care lucra pentru domnul Rankis, un om care aranja lucrurile şi care călătorea prin lume cu el, ducând o viaţă luxoasă, urmându-l în siajul său de proporţii. Mă trata foarte bine, atât ca angajat, cât şi ca prieten, cumpărându-mi din nou afecţiunea cu obişnuitul tipar de cine gratuite, vacanţe, golf şi, Dumnezeule, ce silă îmi era de golf – şi drumuri regulate plătite de el ca să mergem la clubul lui favorit din Caraibe. Toate acestea făceau parte din procesul de corupere a mea, aşa că am mers mai departe ca să dovedesc cât de dornic eram. Îmi place să cred că aş fi putut fi un bun jucător de golf dacă mi-aş fi dat un pic silinţa, dar poate că adevărul e că există unele aptitudini pe care nu le poţi dobândi nici măcar cu experienţă.

Aveam în comun poveşti din război, prieteni şi

cunoştinţe, beţii; dormeam în acelaşi compartiment în trenurile de noapte, stăteam alături în avioane care traversau Atlanticul; schimbam locurile în timp ce conduceam de la o întâlnire la alta întâi pe Coasta de Est, apoi pe Coasta de Vest a Americii. Am stat împreună deasupra Cascadei Niagara, unul dintre puţinele peisaje de pe planetă care, oricât de bine mi le-aş aminti, tot îmi taie răsuflarea, iar când mergeam împreună în călătoriile de afaceri, camerele noastre de hotel erau alăturate, cu o uşă directă între ele, ca să putem bea un pahar la miezul nopţii atunci când lovea inspiraţia. Multă lume îşi imagina că suntem amanţi, iar eu m-am gândit la ce aş face dacă Vincent ar veni cu propunerea. După ce trecusem prin aşa de multe, perspectiva să mă culc cu el nu mai însemna nimic pentru mine şi aş fi făcut-o fără să mă gândesc de două ori. Rămânea doar faptul că nu ştiam dacă aş putea justifica aşa ceva pe baza personajului Harry August pe care îl întrupam acum, un băiat drăguţ din Leeds, crescut într-o vreme când homosexualitatea nu era numai ilegală, ci era un subiect tabu. Dacă s-ar fi ivit subiectul, am decis să fac o criză de credinţă religioasă zdravănă, publică, de modă veche pe tema asta şi, dacă problema ar fi persistat, aş fi cedat numai după o grămadă de vinovăţie şi poate chiar o poveste de dragoste nefericită. N-avea rost să-i uşurez prea mult situaţia. Din fericire, subiectul n-a apărut niciodată, deşi toată lumea, inclusiv eu, părea să aştepte momentul. Se pare că atitudinea lui Vincent faţă de dragoste era, aşa cum spusese el însuşi, strict terapeutică. Pasiunea mistuitoare era prostească; dorinţa iraţională era o pierdere de vreme, iar mintea lui era întotdeauna prinsă cu idei mai înalte.

Prima boare de idei mai înalte din capul lui a venit în 1948, când, aşa cum se întâmpla deseori, Vincent a intrat în cămăruţa care-mi servea de birou la Londra, s-a prăbuşit în scaunul din faţa biroului, şi-a aşezat picioarele pe tăblia mesei între tăviţa plină cu intrările de documente şi colecţia mea impresionantă de cerneluri colorate şi a spus:

— Mă duc mâine să inspectez ceva la care lucrează savanţii. Vrei să vii?

Am pus jos documentul la care lucram şi mi-am împreunat degetele cu grijă. De obicei, călătoriile de afaceri cu Vincent se încheiau cu o mahmureală serioasă, un cec mare şi un sentiment copleşitor de déjà-vu, dar de data asta caracterul vag şi uşurinţa cu care îşi descrisese intenţiile m-au intrigat.

— Unde e proiectul ăsta?

— Elveţia.

— Pleci mâine în Elveţia?

— De fapt, în după-masa asta, a răspuns el. Sunt sigur că ţi-am trimis un memoriu.

— Nu mi-ai trimis niciun memoriu de doi ani, am precizat eu blând. Tu doar faci lucrurile şi după aia aştepţi să-mi dau şi eu seama.

— Şi n-a funcţionat excepţional? a întrebat el. Nu e splendid?

— Ce e în Elveţia?

— A, lucrează la ceva cu apă grea şi particule şi chestii d-astea. Ştii că nu-mi bat capul cu aşa ceva.

Categoric ştiam că nu-şi bate capul cu aşa ceva – îşi dăduse osteneala să arate clar cât de puţin îşi bătea capul cu aşa ceva, dar acum eram cu totul fascinat pentru că, fiind persoana care planifica aproape toate aspectele vieţii lui Vincent din zori şi până seara, Elveţia prezenta o străfulgerare ispititoare asupra acelui Sfânt Graal – ceva ce fusese ţinut secret faţă de mine. Identificasem goluri în agenda lui Vincent, multe săptămâni rezervate ca „vacanţă” sau „probleme de familie” sau „nuntă”. Dar, cum nu mi se ceruse niciodată să fac aranjamente de călătorie pentru aceste evenimente, nu ştiusem niciodată toate detaliile. Acum, mă întrebam, oare fusese vorba de Elveţia, „apa grea şi particulele şi chestii d-astea”? Asta era oare gaura neagră în care fuseseră direcţionaţi discret aşa de mulţi din banii lui Vincent, în momentele în care credea că nu sunt atent?

— Nu cred că vreau să plec în Elveţia în după-masa asta.

Minţeam aşa de bine, că aproape că nici nu mai trebuia să aud cuvintele pe care le spuneam cu voce tare. Eram aşa de bun când era vorba să înşel şi să fiu înşelat, că ştiam deja care va fi răspunsul lui Vincent.

— Haide, Harry. Ştiu că n-ai altceva de făcut.

— Poate că am planuri cu o tânără doamnă interesată de poveştile mele despre marea finanţă şi baruri jegoase.

— Filosofic vorbind, s-ar putea. S-ar putea să ai tot felul de alte opţiuni, ai putea avea herpes, dar adevărul este, Harry, că, în termeni empirici simpli, n-ai, aşa că nu te mai fofila şi ia-ţi pălăria.

Nu m-am mai fofilat şi mi-am luat pălăria şi am sperat că vede cât de enervat eram că trebuie să merg.

Elveţia. Elveţia îmi place cel mai mult când am între cincizeci şi doi şi şaptezeci şi unu de ani. Dacă sunt mult mai tânăr de atât, aerul curat, viaţa sănătoasă, manierele reţinute şi mâncarea insipidă îmi provoacă silă. Dacă sunt mai bătrân de atât, toate cele de mai sus prezintă un contrast deprimant cu trupul meu şubrezit şi decesul iminent. Totuşi, între cincizeci şi doi şi şaptezeci şi unu de ani, în special dacă mă simt în formă pentru vârsta mea, Elveţia este cu adevărat un loc plăcut unde să te retragi la pensie, desăvârşit cu brize înviorătoare, lacuri limpezi şi câteodată peisaje uluitoare pe sub şi printre care să te plimbi şi, foarte, foarte rar, pe deasupra cărora să mergi.

Vincent avea o maşină care ne aştepta la aeroport.

— Ai închiriat-o singur?

— Harry, să ştii că nu depind *cu totul* de tine.

— Ştiu, am răspuns. Filosofic vorbind.

S-a încruntat şi a zâmbit în acelaşi timp şi s-a aşezat pe scaunul şoferului.

Am mers în sus şi am ocolit şi apoi am mai mers încă puţin în sus, şi apoi am mai ocolit niţel, iar apoi, spre extrema mea enervare, am coborât mult şi am urcat din nou. Condusul pe drumurile cu serpentine strânse care şerpuiau prin munţi mă enervase întotdeauna. În cele din

urmă, am început să urcăm şi mai sus decât înainte, până când toţi copacii au devenit conifere ascuţite, iar în lumina farurilor a început să lucească gheaţa. Vedeam în jos pantele abrupte către văile presărate cu lumini, iar în sus cerul spuzit de stele.

— Fir-ar al naibii, unde mergem? Nu sunt echipat pentru schi.

— O să vezi! Dumnezeule, dacă ştiam că o să te plângi atâta, te lăsam la aeroport.

Era aproape ora unu noaptea când am ajuns la destinaţie, o cabană cu acoperiş înclinat de lemn şi lumini deja aprinse în spatele ferestrelor largi. Pe jos nu era aşternută zăpadă, dar pământul pârâia îngheţat sub picioare când am coborât din maşină, iar răsuflarea se transforma în aburi. Când Vincent a trântit uşa maşinii, de la balconul cabanei ne-a făcut semn cu mâna o femeie, care apoi a dispărut înăuntru ca să ne vină în întâmpinare. Vincent s-a grăbit pe aleea îngustă pietruită, pe care părea s-o cunoască foarte bine, către o uşă laterală, descuiată, şi mi-a făcut semn să intru.

Înăuntru, aerul era minunat de cald, cu o urmă de fum de la un foc deschis. Femeia a apărut în capul unei scări, părând să dea pe dinafară de bucurie.

— Domnule Rankis! Mă bucur să vă văd din nou!

Ea l-a îmbrăţişat, el a îmbrăţişat-o, iar eu m-am întrebat în treacăt dacă în relaţia lor era ceva mai mult decât afecţiune. Apoi femeia s-a întors spre mine şi a zis:

— Tu trebuie să fii Harry, ce mă bucur, ce mă bucur!

Accentul ei era german-elveţian, vârsta, probabil treizeci de ani. Ne-a grăbit în sufragerie, unde într-adevăr duduia în cămin un foc imens, şi ne-a aşezat la o masă plină cu carne rece, cartofi fierbinţi şi vin cald. Eram prea obosit şi flămând să le mai pun întrebări gazdelor, iar când Vincent a declarat, plesnindu-se cu palma peste genunchi: „Bine! Mâine avem o zi plină!”, n-am făcut decât să scot un mârâit simbolic şi m-am dus direct în pat.

În dimineaţa următoare, m-am trezit cu o tresărire.

Vincent stătea la capul patului, în picioare, îmbrăcat complet pentru vreme rece, uitându-se fix la mine.

Nu ştiam de când stătea acolo, privindu-mă. Din mâneci îi atârna o pereche de mănuşi cusute pe un şiret lung, aşa cum cos mamele mănuşile copiilor, dar pe pantaloni şi cizme nu se vedea nicio urmă de umezeală, niciun semn că ar fi fost afară. Pentru o vreme, n-a făcut decât să se uite la mine, până când, ridicându-mă, am bâlbâit:

— Vincent? C-ce faci?

Pentru o clipă, am crezut că o să spună altceva.

Apoi, cu un uşor scuturat din cap şi o mişcare uşoară către uşă, a răspuns, fără să se uite la mine:

— E vremea să te scoli, Harry. Avem o zi plină, plină.

M-am sculat şi n-am mai pierdut vremea cu duşul.

Lumea de afară era albastră-cenuşie, cu un ger blând. Aerul ciupea tare, promiţând zăpadă. Femeia ne-a făcut semn cu mâna de la balcon când ne-am urcat din nou în maşinuţa lui Vincent şi am pornit iar în sus, printre conifere tot mai subţiri şi stânci ieşite în afară, cu încălzirea din maşină dată la maximum, fără ca vreunul dintre noi să scoată vreo vorbă.

N-am ajuns prea departe. Nu trecuseră mai mult de zece minute când Vincent a virat strâns la dreapta şi a pătruns în ceea ce am crezut întâi că este intrarea într-o mină. Un tunel scurt ducea într-o parcare betonată, înconjurată pe toate părţile de pereţi de stâncă verticali, unele zone fiind acoperite cu plase de sârmă ca să împiedice căderile de pietre. Un singur semn micuţ avertiza în franceză, germană şi engleză „PROPRIETATE PRIVATĂ, FĂRĂ EXCURSIONIŞTI, VĂ RUGĂM”. Un singur paznic, îmbrăcat într-o haină albastră tivită cu blană, cu umflătura pistolului bine ascunsă sub masa informă, ne-a salutat cu o înclinare politicoasă din cap în timp ce parcam printre cele câteva maşini pe foarte puţinele locuri de parcare. În vreme ce ne apropiam, în peretele de stâncă cenuşie s-a deschis o uşă, iar o cameră de securitate – ceva ce nu avea să existe decât peste câteva decenii – ne-a urmărit în timp ce treceam.

Aveam întrebări, dar nu simţeam că le pot pune. Am coborât pe un coridor de piatră tăiat direct în munte, mărginit de felinare care ardeau leneş. Răsuflarea noastră se transforma în abur, dar, pe măsură ce coboram, în loc să se facă mai frig, a început să mă furnice pe piele o căldură umedă. Am auzit voci, venind de dedesubt, răsunând din pereţii duri, rotunjiţi, şi, în timp ce noi coboram într-o direcţie, trei bărbaţi, care împingeau un cărucior gol, au venit din direcţia opusă. Vorbeau tare, dar când s-a apropiat Vincent au tăcut şi au rămas tăcuţi până când am coborât mai adânc în munte şi au ieşit din raza auzului nostru. Acum puteam deja să aud şuieratul blând al ventilaţiei şi huruitul conductelor, iar căldura începea să aibă un caracter nenatural, mecanic, un pic prea multă şi prea umedă pentru ca scopul ei să fie doar confortul oamenilor. Erau tot mai mulţi oameni, bărbaţi şi femei de toate vârstele, care păreau să-l recunoască pe Vincent şi apoi să privească în altă parte. Erau şi urme discrete de securitate, alţi bărbaţi cu haine groase, cu armele sub braţ şi bastoane la şold.

— Ce este locul ăsta? am întrebat în cele din urmă, când sunetul vocilor era suficient ca să înăbuşe spargerea tăcerii pe care o implicau vorbele mele.

— Înţelegi fizica cuantică? m-a întrebat abrupt, în timp ce am cotit şi ne-am oprit la o uşă pneumatică, aşteptând să se deschidă.

— Nu fi caraghios! Ştii că habar n-am.

A oftat răbdător şi s-a aplecat sub uşa care se ridica, intrând într-o văgăună unde era şi mai cald.

— Păi atunci o să-ţi explic simplu. Să spunem că te uiţi la o cascadă şi te întrebi cum s-a format. Ajungi la concluzia că apa a căzut în jos şi a erodat stânca. În partea de sus a cascadei, roca era dură şi nu s-a fărâmiţat, dar pe pantă roca era moale şi s-a prăbuşit sub râul care trecea pe deasupra ei. După ce ai făcut acest salt deductiv, ajungi mai departe la concluzia că apa trebuie să curgă întotdeauna în josul dealului şi trebuie să erodeze, că această fricţiune implică schimb de energie, iar energia

modifică materia şi aşa mai departe, mă urmăreşti?

— Cred că da.

Oare îmi ducea dorul atunci? Oare îi ducea dorul lui Harry August cu care se certa la Cambridge şi care striga „tâmpenii” când îi auzea ideile scrântite? Cred că da.

Greşeala ta, Vincent, pentru că m-ai omorât.

De două ori.

— Bine atunci, să continuăm. Să zicem că iei un atom din univers şi îl observi îndeaproape. Atomul ăsta, zici tu, este format din protoni, neutroni şi electroni, şi de aici începi să deduci că un proton trebuie să aibă o încărcătură pozitivă, iar un electron, încărcătură negativă şi aceştia se atrag, şi spui că un neutron se leagă de un proton şi trebuie exercitată o forţă astfel încât această legătură de atracţie să nu provoace implozia atomului, iar de aici poţi deduce…

S-a oprit, căutându-şi cuvintele.

— Da?

— …totul, a spus foarte încet, cu ochii îndreptaţi în altă parte. Poţi deduce… totul. De la un singur atom, un singur punct în timp şi spaţiu, se poate analiza materia fundamentală a universului şi se poate conchide, printr-un proces matematic simplu, tot ce a fost, tot ce este, tot ce trebuie să fie. Totul.

S-a deschis o altă uşă: o încăpere şi mai încinsă decât celelalte, cu ventilatoare care trăgeau cu disperare ca să o menţină rece, şi iat-o, înaltă de aproape şapte etaje, cu schele ajungând până la cel mai înalt dintre niveluri, cu bărbaţi şi femei – sute – mişunând peste toate reperele. Aerul avea gust de electricitate, mirosea a electricitate, zgomotul era aproape asurzitor. Mi-a dat un ecuson de radiaţii, mai avansat decât cele pe care le purtasem la Pietrok-112, peste douăzeci de ani de acum, cu mai mult de două sute de ani în urmă, şi a strigat, peste uruit:

— Asta e oglinda cuantică!

Am privit. Era frumoasă.

Oglinda cuantică.

Uită-te în ea prea adânc, şi Dumnezeu îţi va întoarce

privirea.

Şi era aproape terminată.

Capitolul 80

A treia mea viaţă.

Ţi-am spus că am rătăcit o vreme ca preot, călugăr, erudit, teolog – spune-i cum vrei –, idiot în căutare de răspunsuri, oricare ar fi ele. Ţi-am spus despre întâlnirea mea cu Shen, spionul chinez care spera respectuos că nu mă aflam acolo ca să înlătur comunismul. Ţi-am spus că am fost bătut în Israel şi batjocorit în Egipt, că am găsit credinţa şi am pierdut-o ca pe o pereche de papuci vechi.

Dar nu ţi-am spus despre doamna Patna.

Era o mistică indiană, una dintre primele care au înţeles că modalitatea cea mai profitabilă de a ajunge la iluminare era să-şi răspândească iluminarea printre occidentalii interesaţi care nu avuseseră suficiente oportunităţi culturale să-şi cultive cinismul. Am fost şi eu pentru o vreme unul dintre acei occidentali şi am stat la picioarele ei psalmodiind nimicuri goale alături de ceilalţi, fiind sincer convins – aşa cum am fost sincer convins de majoritatea lucrurilor în viaţa aceea – că această femeie bucălată şi veselă chiar îmi oferea o cale către iluminare. După câteva luni în care am lucrat fără plată – ceea ce consideram a fi o parte necesară a apropierii de natură şi, implicit, de mine însumi – pe plantaţiile ei întinse, mi s-a oferit o rară întrevedere cu ea şi, aproape tremurând de emoţie, m-am aşezat cu picioarele încrucişate pe podea în faţa măreţei doamne şi am aşteptat să fiu lăsat cu gura căscată.

A stat tăcută multă vreme, adâncită în meditaţie, iar noi, discipolii, învăţasem de mult să nu punem sub semnul întrebării aceste pauze adânci şi, probabil, profunde. În cele din urmă, şi-a ridicat capul şi, privind direct prin mine, a spus:

— Eşti o făptură divină.

La nivel de declaraţii, nu era ceva foarte nou la noi în

mandir[37].

— Eşti o făptură a luminii. Sufletul tău e cântec, gândurile tale sunt frumuseţe. În tine nu e nimic care să nu fie perfecţiune. Eşti tu însuţi. Eşti universul.

Intonate de o mulţime într-o cameră mare, cuvintele astea pot fi destul de impresionante. Acum, când le intona doar această femeie, cu voce gâfâită, mi-am dat seama cât de contradictorie părea să fie cea mai mare parte a afirmaţiei.

— Dar Dumnezeu? am întrebat.

Această întrebare i-a părut puţin impertinentă doamnei Patna, dar, în loc să dezamăgească un adept înflăcărat cu o explicaţie oarecare, a zâmbit cu zâmbetul ei vesel caracteristic şi a declarat:

— Nu există Dumnezeu. Există doar creaţia. Tu eşti parte din creaţie, iar creaţia e în tine.

— Şi atunci de ce nu pot influenţa creaţia?

— Poţi. Tot ce e legat de tine, fiecare aspect al fiinţei tale, fiecare răsuflare…

— Adică… de ce nu-mi pot influenţa calea prin ea?

— Ba poţi! a repetat ea hotărât. Viaţa asta este doar o licărire trecătoare a flăcării, o umbră. Te vei lepăda de ea şi te vei ridica într-un nou plan, la un nou nivel de înţelegere, unde îţi vei da seama că ceea ce percepi acum ca realitate nu este decât o închisoare a simţurilor. Vei privi, şi va fi ca şi cum priveşti cu ochii creatorului. Eşti înăuntrul creaţiei. Creaţia este înăuntrul tău. Eşti un aspect al primei răsuflări care a făcut universul, trupul tău este făcut din praful trupurilor care au fost înainte, iar când mori, trupul tău şi faptele tale dau viaţă. Tu, chiar tu, eşti Dumnezeu.

În lunile următoare am ajuns să mă plictisesc destul de tare de aceste aforisme goale, iar când un discipol nemulţumit mi-a şoptit la ureche că austerul şi asceticul nostru lider ducea de fapt o viaţă de lux la doar vreo cinci kilometri în josul drumului, am aruncat pălăria de paie şi

[37] Templu hindus.

coasa şi am plecat în căutarea unei filosofii mai bune. Şi totuşi, după atâtea vieţi, încă mă mai întrebam ce ar însemna mai exact să vezi universul prin ochii lui Dumnezeu.

Capitolul 81

— Harry, este cel mai important lucru pe care îl va face vreodată cineva.

Vincent şoptea în urechea mea.

Aşa de multe voci în urechea mea, aşa de mulţi ani să le ascult.

— Va schimba omenirea, va redefini universul. Oglinda cuantică va dezvălui secretele materiei, ale trecutului şi ale viitorului. Vom înţelege în cele din urmă concepte pe care doar pretindem că le înţelegem – viaţă, moarte, conştiinţă, timp. Harry, oglinda cuantică este…

— Ce pot face eu? am întrebat, şi am fost surprins să-mi aud propria voce. Cum pot să ajut?

Vincent a zâmbit. Mâna i se odihnea pe umărul meu şi, pentru o clipă, mi s-a părut că am văzut lucirea unei lacrimi pe genele lui. Nu-l văzusem niciodată pe Vincent plângând şi m-am gândit o clipă că plângea de bucurie.

— Stai cu mine, a spus el. Stai aici, alături de mine.

Oglinda cuantică.

Să priveşti prin ochii creatorului.

Vincent Rankis. *Ce ciudat să te găsesc aici! Trebuie să îndreptăm, cum s-ar zice, o oglindă către natura însăşi…*

Tâmpenii!

Este de datoria înfiorătoare fie a ta, fie a mea, să ne asigurăm că unul dintre noi o sărută pe Frances pe buze.

Prostii!

Eu sunt unul dintre băieţii buni, la naiba!

E trecutul tău, Harry, e trecutul tău.

Rory Hulne, murind în singurătate.

Patrick August, ai fost întotdeauna tatăl meu.

Tăcere, în timp ce sicriul lui Harriet alunecă sub pământ. Tăcere lângă foc, într-o colibă năpădită de buruieni. Un traficant de droguri locuieşte în casa unde odinioară conducea cu mână de fier Constance Hulne, unde Lydia a înnebunit, iar Alexandra a salvat viaţa unui

copilaş, unde o servitoare pe nume Lisa Leadmill a fost violată în bucătărie şi n-a ţipat. Şi, din momentul acela, avea să se nască un copil care va duce iar, şi iar, şi iar aceeaşi viaţă, aceeaşi călătorie iar şi iar şi…

Richard Lisle, mort de mâna mea, viaţă după viaţă. *Te rog, n-am făcut niciodată nimic.*

Rosemary Dawsett, hăcuită într-o cadă de baie.

Jenny, *ar trebui să apari la ştiri, chiar ar trebui.*

Vrei să fugi cu mine?

Mă placi?

Întotdeauna te-am plăcut, Jenny. Întotdeauna.

Viitoarea mireasă!

Eşti de acord, Harry? Nu e frumoasă?

Akinleye. *M-ai cunoscut atunci, Harry? A avut dreptate să Uite?*

Eu, personal, prefer coapsa! O cadă ar fi bună, dar trebuie să te descurci cu ce ai, nu-i aşa? Pa-pa, doctore August, la revedere şi toate cele bune!

Virginia, mergând cu paşi mari sub cerul de vară al Londrei. Ucigând kalachakra în uter. Tremurând când am făcut-o să Uite.

Dacă vreodată te plictiseşti vreodată de rahaturile astea arheologice sau ce faci tu acolo, vino să mă cauţi.

Multe, multe scuze.

Îmi pare aşa de rău, Harry. Aşa e cel mai bine. Aşa trebuie să fie.

Oglinda cuantică.

Să vezi prin ochii lui Dumnezeu.

Lumea se sfârşeşte.

Nu o putem opri.

Acum depinde de tine.

Stai aici. Alături de mine.

Vincent, am sabotat oglinda cuantică.

A fost simplu.

Nici măcar nu ar fi trebuit să fiu acolo. Tu ajunseseşi la concluzia că nu eram om de ştiinţă, că nu te puteam ajuta aşa cum o făcusem în Rusia, pentru că acum nu înţelegeam

nici cel mai simplu principiu newtonian, cu atât mai puţin tehnologia – cu aproape o sută de ani mai avansată decât ceea ce ar fi trebuit să fie – pe care o dezlănţuiai în muntele ăla din Elveţia. Eram administratorul tău, aşa cum fusesem deja atâtea vieţi, eram omul de legătură pentru evenimente banale. Timp de nouă luni am stat în peşterile acelea din Elveţia, privind cum creşte oglinda cuantică, ascultând huruitul aparatelor la fiecare test. Ştiam că erai aproape, erai foarte aproape. Rapoartele aterizau pe biroul meu, iar tu le ignorai, crezând că nu pot să înţeleg, dar, Vincent, eram singurul în afară de tine care *putea* înţelege, fiecare punct şi fiecare virgulă, fiecare zecimală şi cea mai neînsemnată permutare din diagramă. Eu am fost cel care, când ar fi trebuit comandat toriu-234, am schimbat o cifră din documentaţie şi am comandat toriu-231. Eu am fost cel care a redus costurile la barele de bor, eliminând câţiva milimetri vitali din specificaţii; eu am fost cel care a mutat cu o cifră semnificativă virgula la calculul undei. Documentul avea şapte pagini, iar eu am mutat virgula chiar pe prima pagină, aşa că până la sfârşitul calculelor răspunsul final era modificat cu nouă ordine de mărime.

O să te întrebi de ce am făcut asta.

O dorinţă de a proteja universul? Sună incredibil de impresionant când pui problema aşa – poate că ar trebui să-mi iau un tricou şi o capă astfel încât lucrurile să fie clare? Cine eşti tu, care vrei să devii zeu, ca să distrugi lumea în căutarea cunoaşterii?

Obişnuinţă?

Mi-am dedicat aşa de mulţi ani doborârii tale, încât părea o irosire să nu o fac.

Gelozie?

Poate un pic.

Răzbunare?

Ai fost o companie minunată şi uneori mi-era greu să-mi aduc aminte asta. E greu să ţii supărarea secole la rând, dar apoi…

Îmi amintesc.

Îmi amintesc ca un mnemonic, şi o luăm de la capăt,

cum am înghiţit otravă la Pietrok-112 şi am fost recunoscător pentru asta, cum am simţit electrozii apăsaţi pe cap, cum am simţit pe limbă gustul electricităţii, nu o dată, ci de două ori, iar a doua oară m-ai ţinut de mână şi ai spus că aşa era cel mai bine, sigur, era cel mai bine. Jenny. „Mă placi, Harry? Mă placi?” Cum am plâns în frig, secretarul tău particular, câinele tău personal, animalul tău de companie, orice-voiai-tu-să-fiu. Închid ochii şi îmi aduc aminte şi da.

Este răzbunare.

Şi poate că înţelegerea foarte puţin însemnată a faptului că în mine a murit ceva şi că asta era singura cale la care mă puteam gândi ca să mă răzbun. Dorinţa de „a face ce trebuie”. Ca şi cum asta ar mai fi însemnat ceva pentru mine.

Am sabotat oglinda cuantică, ştiind foarte bine că toate acestea – o zecimală, un izotop, o bară de bor – aveau să fie suficiente. Îţi dădeam cercetarea înapoi cu cincizeci de ani, iar tu nici măcar nu te-ai fi uitat la mine, nici n-ai fi bănuit măcar că eu am făcut-o.

Testul era programat pentru o zi de vară, nu că anotimpurile ar fi avut mare importanţă în umezeala fierbinte din grote. Agitaţia era aproape palpabilă în aer. Vincent a intrat în biroul meu, cu faţa îmbujorată de alergarea lui obişnuită în jurul bazei, un înlocuitor, credeam, pentru raitele glaciale în aer liber la care mă supusese în Pietrok-112.

— Vii? m-a întrebat.

Mi-am pus jos creionul cu grijă, mi-am strâns mâinile, l-am privit în ochi şi am spus:

— Vincent, sunt foarte fericit că tu eşti foarte fericit, dar, cum sunt sigur că ştii, am cincizeci de conserve expirate de ton la cantină, iar plângerea pătimaşă pe care tocmai o scriu este, fără să vreau să exagerez, o lucrare de proză epică aşa cum n-a mai văzut vreodată industria tonului, iar tu eşti mai degrabă în rolul individului din

Porlock[38].

A scos zgomotos aerul printre buze, ca o orca enervată.

— Harry, nu vreau să subestimez în niciun fel munca ta, dar testul de astăzi poate fi începutul unei revoluţii pentru însăşi natura umană, sunt sigur că o să înţelegi că mustrarea aspră la adresa industriei de conserve poate să treacă pe locul al doilea. Acum ia-ţi lucrurile şi vino cu mine!

— Vincent…

— Haide!

M-a apucat de cot. Am protestat, luându-mi ecusonul de radiaţii în timp ce mă trăgea pe coridor. Tot drumul până în adâncul muntelui am bombănit, plângându-mă de tonul nesănătos, salata putrezită şi costul alimentării cu energie electrică în acest loc, în timp ce Vincent exclama:

— Harry! Viitorul speciilor, adevărul despre univers! Lasă salata!

Jos, lângă oglinda cuantică, se aflau aproape treizeci de oameni de ştiinţă, înghesuiţi în galeria de observaţie, privind în jos către bestia masivă. Crescuse, o rachetă uriaşă, care se legăna, diformă, din câte o fărâmă pusă ici, alta luată de dincolo, din cabluri care se rostogoleau şi suprafeţe interioare strălucitoare, din căldură şi aburi şi presiune şi o mie de aparate de măsură înşurubate în computere care erau cu cincizeci de ani înainte de vremea lor. Eram singurul din încăpere care nu era om de ştiinţă, dar, când podeaua din jurul oglinzii cuantice a fost eliberată, Vincent m-a târât în faţă, exclamând:

— Idioţii ăştia n-ar fi fost în stare să-şi facă calculele dacă nu i-ai fi hrănit tu şi dacă nu i-ai fi ajutat să-şi şteargă nenorocitele de cururi. Vino! Meriţi să vezi asta!

Presupuneam că meritam, ţinând cont că ajustările subtile pe care le făcusem în documentaţie erau cele care aveau să ducă aproape sigur la eşecul catastrofal al

---

[38] Individul din Porlock este musafirul inoportun care l-a vizitat pe Samuel Taylor Coleridge în timp ce acesta scria poemul *Kubla Khan,* în 1797. Desemnează orice întrerupere inoportună a procesului de creaţie.

apropiatului test.

Sirena de avertizare a sunat de trei ori, anunţând întreg personalul să elibereze zona din imediata apropiere a aparatului. Apoi, cel mai inexpresiv om de ştiinţă pe care îl putuseră găsi a început numărătoarea inversă, în timp ce generatoarele începeau să se trezească la viaţă huruind. Vreo douăsprezece feţe se holbau la valurile de date care rulau tot mai rapid. Vincent aproape că ţopăia în sus şi în jos pe lângă mine şi chiar mi-a strâns în treacăt mâna înainte ca simţul etichetei masculine să-l facă să-mi dea drumul şi, în schimb, a început să-şi roadă unghiile. Am privit, cu braţele încrucişate, cu o expresie indiferentă întipărită hotărât pe figură când puterea aparatului a ajuns la maximum. În adâncul său, piese de echipament îngrozitor de fine şi diabolic de rapide, furate de la peste o sută de ani din viitor, se întorceau, se întorceau, se întorceau, se aliniau, se deschideau, trăgeau energie şi scoteau energie şi…

— Domnule?

Vocea era o întrebare, ridicată de un tehnician aflat la monitorul unui computer. Întrebarea era emoţională, nu obiectivă. Obiectiv, cel care întreba putea să citească foarte bine datele de pe monitor, dar emoţional simţea nevoia de sprijin. Vincent a înţeles imediat despre ce era vorba, întorcându-se pe loc ca să se uite la nefericitul care pusese întrebarea chiar în clipa în care altcineva s-a ridicat brusc şi s-a răstit:

— Închide!

N-a trebuit să spună nimic mai mult, n-au vrut să spună nimic mai mult. Imediat, o mână a lovit butonul de închidere de urgenţă, iar încăperea cu oglinda cuantică s-a cufundat în întuneric. La fel şi galeria de observaţie, unde s-a lăsat brusc o beznă înăbuşitoare, în care se zăreau doar licărirea cenuşie a monitoarelor şi sclipirea de un albastru deschis a luminilor de urgenţă de pe podea. M-am uitat împrejur şi l-am văzut pe Vincent, cu pielea fantomatică, venele de pe gât pulsând mult mai rapid decât ar fi fost sănătos, ochii larg deschişi şi buzele uşor întredeschise,

holbându-se întâi la bărbaţii şi femeile din încăpere şi apoi, încet, implacabil, înapoi la oglinda cuantică.

Oglinda cuantică ar fi trebuit să fie, ca şi restul grotei, în beznă, dar vedeam strălucirea portocalie care urca dinspre miez, un rozaliu-roşiatic vesel care se întindea pe îmbinările metalice mai subţiri, eclipsat doar de fumul negru care începea să erupă din interior. Auzeam şuieratul bucăţelelor metalice sub presiune, care a crescut până la nivelul unui strigăt, al unui ţipăt şi, privind la ecusonul pentru radiaţii, am fost probabil singura persoană din cameră care a observat filmul subţire începând să se înnegrească.

— Opreşte-o! a şoptit Vincent, vocea lui fiind singurul zgomot din cameră în afara bubuitului tot mai puternic al aparatului. Opreşte-o! a şoptit din nou, fără a se adresa cuiva în mod special, ca şi cum s-ar mai fi putut face ceva. Opreşte-o!

Lumina care venea dinspre aparat, o lumină de ardere, o lumină de piese care încep să se topească, devenea rapid mai puternică decât lucirea albastră a luminilor de urgenţă. M-am uitat împrejur în camera plină de iepuri paralizaţi şi de teroare colectivă şi, cu atitudinea echilibrată a unui om care-şi petrece timpul calculând câtă hârtie igienică ar fi necesară într-o bază, m-am răstit:

— Radiaţii! Toată lumea afară!

„Radiaţii” era un cuvânt suficient de puternic ca să-i convingă pe oameni să se îngrămădească spre uşă. Nu s-au auzit ţipete – ţipetele ar fi necesitat o energie care acum trebuia folosită exclusiv pentru a ajunge cât mai departe posibil de valul tot mai intens de unde gamma care se răspândea în galeria de observaţie într-o tăcere de moarte. M-am uitat la Vincent şi am văzut cum şi ecusonul de pe cămaşa lui se făcea negru, negru ca păcura, negru letal, aşa că l-am prins de mânecă şi am şuierat:

— Trebuie să plecăm!

Nu s-a mişcat.

Ochii îi erau fixaţi pe oglinda cuantică, reflectând căldura care se propaga acum izbucnind la suprafaţă.

Puteam auzi metalul şuierând şi ştiam ce urmează.

— Vincent! am răcnit. Trebuie să ieşim de aici!

Tot nu se mişca, aşa că mi-am trecut un braţ pe după gâtul lui şi l-am tras înapoi spre uşă, ca un înotător care salvează un om care se îneacă. Noi doi eram ultimii rămaşi în încăpere, iar lumina din camera de dincolo era acum prea strălucitoare ca să o priveşti. Temperatura creştea, sufocantă, făcându-şi drum prin sticlă. M-am uitat în sus şi am văzut cum încep să apară băşicuţe pe vopseaua de pe structurile metalice din cameră, am auzit computerele arzându-se, renunţând la orice încercare de a opune rezistenţă în faţa valului de obiecte care explodau prin cameră şi prin trupurile noastre ca o furtună printr-o pânză de păianjen. Am auzit plesnind sticla de la galeria de observaţie şi am ştiut cu certitudine că explozia care urma să aibă loc ne va ucide pe amândoi, că eram deja morţi. L-am îmbrâncit pe Vincent prin uşa galeriei; a aterizat în genunchi şi pe palme, ameţit, întorcându-se pe jumătate să se uite la mine. Lumina era insuportabilă acum, orbitoare, dincolo de spectrul vizual, mâncându-mi retinele. Am bâjbâit după mânerul de urgenţă de pe uşă, am simţit metalul arzându-mi pielea de pe mână cu un şuier de scândură de călcat, l-am tras în jos şi, în timp ce uşa începea să coboare, am plonjat pe sub ea.

— Fugi! am ţipat la Vincent, iar el, derutat şi clătinându-se, doar o umbră în încremenirea chinuită a câmpului meu vizual, a fugit.

M-am târât pe sub uşa blindată care se închidea, mergând în patru labe prin bezna coridorului de dincolo de ea, am făcut trei paşi şi am simţit cum explodează lumea din spatele meu.

Imagini ale unei operaţiuni de salvare.

Aveam fragmente de metal adânc înfipte în piele.

Pietroaie în măruntaie.

Pământ în gură.

Salvatorii purtau costume căptuşite cu plumb şi, înainte să mă scoată din ruinele pline de fum ale coridorului, m-au

stropit jumătate de oră cu apă. Apa a curs roşie multă vreme înainte să se limpezească.

Beznă.

Un anestezist m-a întrebat dacă ştiu să am vreo reacţie alergică.

Am încercat să răspund şi am descoperit că falca îmi era o umflătură ca de plumb.

Nu ştiu la ce folosea întrebarea sau dacă m-au mai întrebat şi altceva.

Vincent, lângă patul meu, cu capul plecat.

O asistentă care schimba drenurile.

Am ştiut, după textura aerului, că nu mai eram într-o grotă.

Vedeam lumina zilei. Era frumoasă.

Vincent stătea într-un scaun la picioarele patului, cu o perfuzie intravenoasă prinsă la mână, deşi părea să nu aibă urme de sânge, şi dormea. Oare plecase vreo clipă de lângă mine? Probabil că nu.

Mă trezesc şi îmi vine să vărs.

— Apă.

Vincent, lângă mine, imediat.

— Harry?

Are buzele crăpate şi e palid.

— Harry, mă auzi?

— Vincent?

— Ştii unde eşti?

În timp ce vorbeşte, îmi verifică semnele vitale, cu grijă, eficient. Ca majoritatea uroboranilor, are şi ceva pregătire medicală. Semnele mele vitale nu sunt bune, dar acest Harry August nu trebuie să ştie asta.

— Spital? sugerez eu.

— Aşa e, bine. Ştii ce zi e azi?

— Nu.

— Ai dormit două zile. Ai avut un accident. Îţi aduci aminte?

— Oglinda… cuantică, am răsuflat eu. Ce s-a întâmplat?

— Mi-ai salvat viaţa, a răspuns el încet. M-ai scos din cameră, mi-ai spus să fug, ai închis uşa. Ai salvat multe

vieţi.

— A. Bine.

Am încercat să-mi ridic capul şi am simţit cum mă doare tot spatele.

— Ce mi s-a întâmplat?

— Ai fost prins în explozie. Dacă aş fi fost mai aproape, aş fi putut… dar tu ai încasat cel mai mult. Eşti încă într-o singură bucată, ceea ce este un miracol, dar sunt câteva… câteva lucruri pe care vrea doctorul să le discute cu tine.

— Radiaţii, am horcăit eu.

— Au fost… au fost multe radiaţii. Nu ştiu cum… Dar n-are importanţă acum.

„N-are importanţă”? Asta era ceva nou.

— Tu eşti bine? am întrebat, ştiind răspunsul.

— Sunt în regulă.

— Pari un pic palid.

— Am… am fost şi eu expus radiaţiilor, dar tu… Mi-ai salvat viaţa, Harry.

Tot spunea asta, cu vocea incredulă.

— Mulţumirile nu sunt nici pe departe suficiente.

— Ce zici de o creştere de salariu?

Un râs scurt.

— Nu te obrăznici.

— O să mor? am întrebat.

Cum nu mi-a răspuns imediat, am dat uşor din cap.

— Bine. Cât timp?

— Harry…

— Cât timp?

— Iradierea… nu e ceva prea plăcut.

— Nu m-am văzut niciodată chel, am recunoscut. Tu…? Eşti…?

— Încă mai aştept rezultatele analizelor.

Nu, tu nu, Vincent.

— Sper că e… Sper că eşti în regulă.

— M-ai salvat, a repetat el. Asta e tot ce contează.

Iradiere.

Nu e plăcut.

Iar tu o să treci prin cea mai gravă fază acum, când

citeşti asta. Părul ţi-a căzut, iar greaţa a trecut în mare măsură, fiind înlocuită de durerea permanentă în încheieturile care se umflă şi în organele interne care cedează, inundându-ţi organismul cu toxine. Pielea îţi va fi presărată cu leziuni urâte, la care sistemul tău imunitar nu mai poate face faţă. Pe măsură ce starea se agravează, o să începi să te îneci în propriile fluide corporale, când cedează plămânii. Ştiu, pentru că exact asta face şi organismul meu, chiar în timp ce scriu pentru tine, Vincent, ultimele mele dorinţe şi testamentul meu. Mai ai, cel mult, câteva zile de trăit. Eu mai am câteva ore.

— Rămâi cu mine, am spus.

Vincent a rămas.

După o vreme, asistentele i-au adus şi lui un pat. N-am comentat nimic în legătură cu perfuziile pe care i le-au vârât în vene când s-a întins lângă mine, până când, văzând privirea mea fixă, a zâmbit şi a spus:

— Doar o măsură de precauţie.

— Eşti un mincinos, Vincent Rankis.

— Îmi pare rău că spui aşa ceva, Harry August.

Într-un fel, greaţa era mai rea decât durerea. Durerea poate fi alungată, dar greaţa îşi croieşte drum şi prin cele mai delicioase opiacee şi cele mai pătrunzătoare chimicale. Zăceam în patul meu şi încercam să nu urlu, până când, în cele din urmă, la 3.00 dimineaţa, m-am rostogolit pe o parte şi am vomitat în găleata de pe podea, şi am tremurat şi am suspinat şi m-am ţinut de burtă şi am gâfâit.

Vincent s-a strecurat din pat imediat, venind lângă mine, fără să ia deloc în seamă găleata cu vomă de la picioarele lui, şi, cu mâinile aşezate pe umerii mei, m-a întrebat:

— Ce pot să fac?

Am stat încovrigat, cu genunchii strânşi la piept. Părea cea mai puţin incomodă poziţie în care puteam să stau. Voma îmi curgea pe bărbie în fâşii groase, lipicioase. Vincent a luat un şerveţel şi o cană cu apă şi mi-a şters faţa.

— Ce pot să fac? a întrebat el insistent.

— Rămâi cu mine, am răspuns.

— Sigur. Întotdeauna.

În ziua următoare, a început să-i fie şi lui greaţă. S-a descurcat bine, furişându-se din cameră ca să vomite la toaletă, dar nu prea aveam nevoie de nouă sute de ani de experienţă ca să bag de seamă. Noaptea, a început să-l apuce şi pe el durerea, iar de data asta m-am clătinat eu jos din pat ca să-l ţin, în timp ce el vomita şi râgâia deasupra găleţii de pe podea.

— Sunt bine, gâfâia el între frisoane. O să fiu în regulă.

— Vezi? am şoptit. Ţi-am zis eu că eşti mincinos.

— Harry, a spus el cu vocea corodată, aspră, între răsuflări, vreau să-ţi spun ceva.

— „Îmi pare rău că sunt un nenorocit de mincinos” cumva?

— Da.

Nu mi-am dat seama dacă a oftat sau a râs când a zis asta.

— Îmi pare rău. Îmi pare aşa de rău.

— E în regulă, am oftat eu. Ştiu de ce ai făcut-o.

Când au apărut pe piele, leziunile nu mă dureau prea tare, dar mă mâncau. Era o descuamare lentă, o jupuire blândă a cărnii. Vincent încă mai trecea prin etapa de greaţă, dar când organismul meu a început să cedeze, durerea a redevenit intensă şi urlam după alinare şi morfină. Ne-au dat amândurora, considerând nepoliticos să îndoape un singur pacient, cu atât mai puţin pe cel care nu plătea pentru acest tratament intensiv. În seara aceea, Vincent a primit o cutie. S-a târât jos din pat şi a descuiat lacătul, scoţând dinăuntru o coroană de fire şi electrozi. Cu mâini tremurătoare, a întins-o spre mine.

— Ce e asta? am întrebat.

— O să... o să te facă să uiţi, s-a bâlbâit el, punând-o la capul patului meu, ca şi cum ar fi fost puţin prea grea pentru gustul lui. O să... o să înlăture totul. Tot ce eşti, tot ce... O să înlăture amintirea asta. Înţelegi?

— Şi pe mine? am întrebat. O să mă elimine şi pe mine?

— Da.

— Atunci e o tâmpenie, nu?
— Îmi… îmi pare rău. Dacă ai şti… dacă ai şti unele lucruri…
— Vincent, nu sunt în dispoziţia potrivită pentru confesiuni. Orice ar fi, te iert, şi haide să lăsăm lucrurile aşa.
A lăsat lucrurile aşa, dar cutia şi coroana ei de fire, a rămas în cameră. Avea să fie nevoit să o folosească pe mine, am dedus eu, înainte să mor şi înainte să fie prea slăbit ca să o folosească.
În timpul nopţii, aveam amândoi dureri mari.
— E în regulă, i-am spus. E în regulă. Încercam să facem lucrurile mai bune.
Tremura, efectul analgezicelor, şi încă suferea.
— Spune-mi o poveste, i-am zis, pentru a-l distrage în momentul acela dificil. Uite, încep eu. Un englez, un irlandez şi un scoţian intră într-un bar…
— Pentru numele lui Dumnezeu, Harry, a spus el, nu mă face să râd.
— Atunci o să-ţi spun o poveste – o poveste adevărată – şi tu o să-mi spui alta la schimb.
— De acord, a răspuns el, şi aşa am făcut.
I-am povestit despre copilăria la Leeds, despre huliganii de la şcoală, despre notele de nouă şi plictiseala de a studia Dreptul.
Mi-a spus despre tatăl lui bogat, un om bun, un om blând, care făcea tot ce voia fiul său.
Eu i-am spus despre excursiile în mlaştină, despre florile de primăvară şi buruienile de lângă calea ferată care au luat foc peste vară şi au ars până au ajuns o dungă neagră care se întindea cât vedeai cu ochii.
El mi-a povestit despre o grădină cu tufe de rododendron şi fluieratul trenului de pe cealaltă parte a dealului.
Era oare sudul Angliei?
Da, chiar lângă Londra.
I-am spus despre părinţii mei adoptivi, şi cum, pentru mine, ei însemnau mai mult decât tatăl meu biologic,

oriunde ar fi fost el, oricine ar fi fost el. Cum îmi doresc să fi avut curajul să-i spun „Voi sunteţi totul, iar el nu înseamnă nimic, şi nu datorită mâncării din farfurie, nici a acoperişului de deasupra capului, ci pentru că nu m-aţi abandonat niciodată, şi de aceea voi sunteţi tatăl meu şi mama mea".

El a spus:

— Harry?

Vocea îi era gâtuită de durere.

— Da?

— Vreau… vreau să-ţi spun ceva.

— Bine.

— Numele meu… numele meu e Vincent Benton. Numele grădinarului este Rankis. Îmi ascund adevăratul nume pentru că… Am douăzeci şi cinci de ani. Am şapte sute nouăzeci şi patru de ani. Tatăl meu e Howard Benton, mama este Ursula. N-am cunoscut-o niciodată pe mama. Moare când sunt mic. M-am născut acasă, în data de 3 octombrie 1925. Se pare că bona mea a leşinat când am ieşit eu. N-am spus nimănui asta în viaţa mea. Nimănui.

— Sunt cine sunt, am răspuns. Asta e tot.

— Nu, a răspuns el, ridicându-se în pat. Nu eşti.

Spunând acestea, a descuiat cutia cu coroana ei de fire şi a îndreptat-o către capul meu.

— Ce faci? am întrebat.

— Nu pot accepta viaţa asta, a răspuns el. Nu o pot accepta. Nu pot. Am vrut doar să înţeleagă cineva.

— Vincent…

Am încercat să mă împotrivesc, dar n-am avut putere şi nici prea multă dispoziţie pentru aşa ceva. M-a bătut uşor peste mâini şi mi-a apăsat electrozii pe cap.

— Îmi pare rău, Harry!

Plângea.

— Dacă ai şti ce ţi-am făcut, dacă ai putea măcar să înţelegi… O să te găsesc, mă înţelegi? O să te găsesc şi o să am grijă să fii în siguranţă, orice s-ar întâmpla.

Zumzetul aparatului care se încărca, şuieratul curentului electric.

— Vincent, aşteaptă. Nu sunt...
Prea târziu.

Capitolul 82

Când m-am trezit după Uitare eram singur şi, aşa cum se mai întâmplase şi cred că s-ar mai putea întâmpla, indiferent ce păţise mintea mea, eram tot eu însumi.

Tot în spital.

Tot pe moarte.

Patul meu fusese mutat sau poate că cel al lui Vincent fusese mutat. Coroana de fire fusese strânsă, iar eu pluteam acum într-o văpaie fierbinte de analgezice, cu carnea bandajată pentru a o proteja de propria dezintegrare treptată.

Am zăcut acolo o vreme, fără să mă gândesc la nimic. În sfârşit, nemişcat. O tăcere fără gânduri, fără vorbe. După o vreme, m-am ridicat. Picioarele m-au lăsat imediat. Labele picioarelor erau bandajate, ca şi mâinile, şi n-aveam niciun fel de forţă în genunchii umflaţi şi înroşiţi. M-am târât până la uşă şi am reuşit să ies pe coridor. M-a găsit o asistentă, care a ţipat speriată când m-a văzut în halul ăla şi a chemat un infirmier cu un scaun cu rotile. M-au ajutat să mă ridic.

— Mă externez, am spus hotărât.

— Domnule August, starea dumneavoastră…

— Sunt pe moarte, am răspuns. Nu mai am de trăit decât câteva zile. Mă externez şi nu mă puteţi împiedica. Semnez orice document vreţi ca să vă eliberez de orice responsabilitate în această privinţă, dar ar fi bine să le aduceţi repede, pentru că în următoarele cinci minute am dispărut.

— Domnule August…

— Patru minute şi cincizeci de secunde!

— Nu puteţi…

— Pot. Şi n-o să mă împiedicaţi. Unde e cel mai apropiat telefon?

Au încercat să mă împiedice – nu prin forţă, ci cu vorbe, linguşiri, avertismente cumplite despre consecinţe. M-am împotrivit şi, de la telefonul din biroul doctorilor, am

sunat-o pe Akinleye. După aceea, am plecat în scaunul cu rotile, încă purtând halatul de spital, şi am ieşit în aerul de vară al străzii. Soarele apunea, strălucind roşu-portocaliu peste munţi, iar aerul mirosea a iarbă proaspăt cosită. Oamenii se fereau îngroziţi de mine, de pielea mea, de părul meu căzut, de halatul însângerat în locurile unde începeau să supureze leziunile, de expresia mea de uimire şi încântare în timp ce mă îndreptam în josul dealului, eliberând frânele şi gonind către orizont.

Akinleye m-a întâmpinat la marginea oraşului, într-un mic Volkswagen roşu. Venise de câteva luni lângă baza lui Vincent, aşteptând apelul meu, iar acum, când mă îndreptam către ea, a coborât de pe locul şoferului şi a spus:

— Arăţi îngrozitor.

— Pe moarte, am răspuns senin, strecurându-mă pe locul pasagerului. Am nevoie de toate analgezicele pe care le ai.

— Am o grămadă.

— Bine. Du-mă la un hotel.

M-a dus la un hotel.

Şi mi-a dat toate analgezicele pe care le avea.

— Creion, hârtie.

— Harry, mâinile tale…

— Creion, hârtie!

Am primit creion şi hârtie.

Am încercat să scriu, dar nu am reuşit. Mâinile mele erau, aşa cum încercase să-mi spună Akinleye, într-o stare care le făcea inutile.

— Bine. Maşină de scris!

— Harry!

— Akinleye, am spus hotărât, în mai puţin de o săptămână o să fiu mort şi dacă mai sunt conştient încă, acest fapt miraculos se datorează cocteilurilor chimice. Adu-mi o maşină de scris.

Mi-a adus o maşină de scris şi m-a umplut cu toate chimicalele la care ne-am putut gândi, folosindu-ne de

cunoştinţele noastre medicale, ca să mă menţină lucid şi cu minţile întregi.

— Mulţumesc, am spus. Acum, aş aprecia dacă ai fi aşa de drăguţă să-mi laşi suficientă morfină ca să doboare un elefant şi ai aştepta afară.

— Harry...

— Mulţumesc, am repetat. O să vin în vizită în viaţa următoare.

Când a plecat, m-am aşezat în faţa maşinii de scris şi mi-am gândit cu grijă cuvintele.

În timp, după ce soarele dispăruse în cele din urmă în spatele orizontului, am scris:

Scriu toate astea pentru tine.
Duşmanul meu.
Prietenul meu.
Tu ştii deja, cu siguranţă ştii.
Ai pierdut.

Vincent.

Acesta este testamentul meu. Confesiunea mea, dacă vrei. Victoria mea, scuzele mele. Sunt ultimele cuvinte pe care le voi scrie în viaţa asta, pentru că deja simt cum vine sfârşitul pentru trupul acesta, aşa cum vine de fiecare dată sfârşitul. Curând, voi lăsa astea deoparte, voi lua seringa pe care mi-a lăsat-o Akinleye şi voi pune capăt durerii. Ţi-am spus toate astea, trecerea vieţii mele, şi ca să mă îndemn pe mine la acţiune, dar şi întru iluminarea ta. Ştiu că aşa mă las cu totul pe mâna ta, îmi dezvălui fiecare aspect al fiinţei mele, al multelor fiinţe care am pretins că sunt în cursul vieţilor şi al oricărei fiinţe aş fi devenit. Ca să mă apăr după această mărturisire, acum nu mai am de ales şi trebuie să te distrug cu totul, pe tine şi ce ştii despre mine. Mă oblig să acţionez.

Până acum, ai descoperit că am dispărut din spital.

Probabil că teama ţi-a strâns stomacul, o teamă că Uitarea n-a funcţionat, că am evadat.

Şi poate şi o teamă mai profundă, pentru că te pricepi la

arta deducerilor. Poate că ai înţeles că plecarea mea a fost motivată de ceva mai mult decât de teama de moarte. Poate că ţi-ai dat seama, ţinând cont de judecata mea formală după ce ţi-ai prins de mine micuţul tău dispozitiv, ca nici ultimul tău dispozitiv n-a funcţionat, nici aparatul de dinainte. Poate că vezi dezvăluindu-se în faţa ta, ca neutronii care se răspândesc într-o reacţie în lanţ, întregul curs al evenimentelor, fiecare minciună, fiecare înşelătorie, fiecare cruzime, fiecare trădare dezvăluindu-se ca un atom în faţa ochilor lui Dumnezeu. Poate că ştii deja tot ce am să-ţi spun, mă îndoiesc că poţi crede încă.

O să trimiţi oameni să mă găsească şi, cu ceva dificultăţi, chiar o să dea peste cadavrul meu. Akinleye va fi deja plecată, pentru că treaba ei pe ziua de azi s-a încheiat. Alături de seringa golită, vor găsi şi aceste cuvinte şi o să ţi le aducă, sunt convins, la spital. Ochiul tău va scruta această pagină şi, de la primele mele cuvinte, o să ştii – o să *ştii,* aşa cum ar trebui să ştii deja, aşa cum nu mai poţi nega în adâncul sufletului tău, că ai pierdut.

Ai pierdut.

Şi în altă viaţă, o viaţă viitoare, un băiat de şapte ani va veni de-a lungul unei uliţe aflate dincolo de sudul Londrei, cu o cutie de carton în braţe. Se va opri în faţa unei case ale cărei grădini miros a rododendroni şi va auzi fluieratul trenului care trece. Acolo se vor afla un tată şi o mamă. Numele lui este Howard, al ei, Ursula. Pe grădinarul lor, care are grijă de florile aşa de frumos mirositoare, îl cheamă Rankis.

Copilul de şapte ani se va apropia de aceşti străini şi, cu nevinovăţia copilăriei, le va oferi ceva din cutia lui de carton. Un măr, poate, sau o portocală, caramele, o cremă de zahăr ars – n-are importanţă ce anume, pentru că cine ar putea refuza un dar de la un copil aşa de nevinovat? Tatăl, mama, poate chiar şi grădinarul, pentru că situaţiile de felul ăsta nu impun precauţie, vor lua fiecare câte ceva de la băiat, îi vor mulţumi şi vor mânca, în timp ce el se întoarce şi pleacă pe uliţă.

Îţi promit că otrava va fi rapidă.

Iar Vincent Rankis nu se va mai naşte niciodată.

Şi toate vor fi aşa cum trebuie să fie.

Timpul va curge în continuare.

Cluburile îşi vor întinde tentaculele de-a lungul eonilor şi nimic nu se va schimba.

N-o să fim zei, nici tu, nici eu.

Nu ne vom uita în oglinda aceea.

În schimb, pentru cele câteva zile care ţi-au mai rămas, vei fi, în cele din urmă, muritor.

JOHN W. CAMPBELL MEMORIAL AWARD 2015

PREMIUL IGNOTUS 2016
PENTRU CEL MAI BUN ROMAN STRĂIN

Sunt Harry August, născut de Anul Nou în 1919.
Am șaizeci și opt de ani.
Am opt sute nouăzeci și nouă de ani.

Harry August este departe de a fi un om obișnuit; după ce moare, el renaște, păstrându-și amintirile din viețile anterioare. Orice ar face, orice decizii ar lua în noua viață, nimic din destinul lui nu se schimbă, pentru că, inevitabil, Harry se întoarce iar și iar la momentul nașterii sale.

Dar atunci când un mesaj din viitor îl anunță că lumea e pe cale să se sfârșească, el trebuie să dezlege misterul și să găsească vinovatul, încercând să salveze un trecut pe care nu-l poate schimba și un viitor pe care nu îl poate accepta.

Lumea se sfârșește... Mesajul a ajuns
de la copil la adult, de la copil la adult,
e transmis din generație
în generație, de la o mie de ani din viitor.
Lumea se sfârșește și noi n-o putem împiedica.
Așa că acum depinde de tine!

www.editura-paladin.ro

ISBN 978-606-8673-30-1

9 786068 673301

virtual project